

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ “СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ”
ВО СКОПЈЕ**

Б И Л Т Е Н

**НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ”
ВО СКОПЈЕ**

**Билтен број 1016
Скопје, 3 октомври 2011 година**

**Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во
Скопје**

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

**Главен и одговорен уредник: м-р Илија ПИПЕРКОСКИ,
генерален секретар**

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

**Умножено на Универзитетот во Скопје
Тираж: 70 примероци**

Содржина на Билтен број 1016 од 3 октомври 2011 година

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Нутритивна антропологија**, од авторот проф. д-р **Лидија Тодорова**, пријавен на Медицинскиот факултет во Скопје.....1-3

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на ракописот за учебник под наслов **Диференцијално и интегрално сметање на функции од една реална променлива**, подготвен од авторите д-р **Соња Геговска Зајкова**, вонреден професор, д-р **Катерина Хаџи-Велкова Санева**, доцент, пријавен на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....4-9

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (**Ристо Камчев, Љубица Наумовска, Рита Глигоријевска, Иван Димов, Анета Цимбаровска, Ангелина Тренкоска, Марија Зикова, Андријана Велеска, Олег Ѓеоргиев, Наташа Петровиќ, Ивана Маневска, Емил Кратовалиев, Магдалена Лазарова, Мери Мечкароска, Томе Закирски, Миодраг Величковски, Флорентина Стерјовска, Виолета Мирчева, Фатиме Фетаи, Васка Чурлипова, Сашо Петрушевски, Нена Попова, Гордана Милушева, Биљана Гипоска, Наташа Стојкоска, Антонио Димитровски, Зоран Радиноски, Даниела Јанковска, Сања Симоновска, Маја Поповска, Емилија Ивчевска, Надица Ѓорѓиоска, Билјана Цветковска, Елена Костовска**).....10-13
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (м-р **Катерина Буцакоска**, м-р **Јанко Бачев**, м-р **Розета Видоеска**, м-р **Анастас Џуровски**, м-р **Горан Грујевски**, м-р **Богданчо Гогов**, м-р **Фатбарда Исмаили**, м-р **Флора Кадриу**, м-р **Љубица Џабирова Покрасс**, м-р **Марија Радевска**, м-р **Арта Селмани Бакиу**, м-р **Зорица Сиљановска**, м-р **Никола Дацев**).....14-16

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот под наслов **Кој го поседува минатото? културната политика и културното наследство во постсоцијалистичка Македонија**, од авторот доц. д-р **Даворин Трпески**, пријавен на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....17-21

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Хидраулични волуменски машини**, од авторот проф. д-р **Александар Т. Ношпал**, пријавен на Машинскиот факултет во Скопје.....22-29

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Шумарскиот факултет во Скопје (**Даниела Лазарева Иротова**).....30

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (**Цветанка Огненовска, Марија Аврамовска, Слаѓана Белева, Јагода Костовска, Сашо Дуковски**).....31

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Градежниот факултет во Скопје (**Александар Јовески, Грозданка Тилева, Зоран Тодосовски**).....32

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник од областите на теориската физика и општа физика, на Институтот за физика при Природно-математичкиот факултет во Скопје (м-р Александар Ѓурчиноски).....33-41

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на учебникот **Право на Европската унија** - од Париз до Лисабон, од авторите: **акад. Владо Камбовски, проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска, д-р Вероника Ефремова**, пријавен на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....42-45

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Промоција на здравјето и здравствено воспитание**, за студенти на Високата школа од група автори, пријавен на Медицинскиот факултет во Скопје.....46-60

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Филозофскиот факултет во Скопје (м-р **Ненад Танески, м-р Фердинанд Опаков, м-р Мимоза Давчева, м-р Лазар Фотев, м-р Марија Ѓошева, м-р Билјана Нацковска**).....61

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Рецензија на ракописот за учебник **Индустриски култури**, од проф. д-р **Зоран Димов**, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....62-66

ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (**Басри Азири, Зоран Митиќ, Дамјан Станојевиќ**).....67

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Ерозивни процеси и квалитет на површинските води заради урбанизацијата**, изработена од м-р **Лаура Кусари**, пријавена на Градежниот факултет во Скопје.....68-74

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (м-р **Ирена Целеска**).....75

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Реферат за избор на наставник во насловно звање-насловен доцент на научната област теоретски политички науки (развојот и човековите права) на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (д-р **Јорданка Галева**).....76-87

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од областа на математичката анализа на Институтот за математика при Природно-математичкиот факултет во Скопје (д-р **Весна Манова-Ераковиќ**).....88-102
2. Реферат за избор на еден вонреден професор на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (д-р **Горан Стојковиќ**).....103-112
3. Реферат за избор на еден асистент од областа на економската географија на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (д-р **Дејан Илчев**).....113-117

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на докторската дисертација Шпедицијата во домашниот и во меѓународниот промет на стоки, од м-р Борка Тушевска, пријавена на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....118-124

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за македонска литература во Скопје (Драган Георгиевски, Јасмина Кантарџиева, Соња Здравковска-Андоновиќ).....125

ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на вонреден професор по овоштарство на Земјоделскиот институт во Скопје (д-р Ана Селамовска).....126-140

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области микробиологија и имунологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (д-р Славчо Мренишки).....141-152

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во научните области (дисциплини): историја на Македонија (македонското иселеништво во Америка, Австралија и Европа, историја на македонскиот народ во XX век, историја на институциите во Македонија), историја на секјдневниот живот и практична работа во наставата по историја на Филозофскиот факултет во Скопје (д-р Никола Жежов).....153-161
2. Реферат за избор на еден наставник (во сите наставно-научни звања) за научните области: вовед во родови студии, стратегии за родова рамноправност, историја на родот и полот, родот и религијата, родот и социјалната рамноправност, социјална антропологија, родовите студии и мирот, на Филозофскиот факултет во Скопје (д-р Слободанка Марковска).....162-172

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебното помагало Практикум по хистологија за градба на ткивата и органските системи - за студенти по стоматологија, од доц. д-р Елида Митевска, пријавено на Медицинскиот факултет во Скопје.....173-176

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на учебникот Односи со јавноста, од проф. д-р Томе Груевски, пријавен на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....177-180

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден соработник во соработничко звање-асистент во наставно-научната област што ја покрива Институтот за заварување и заварени конструкции на Машинскиот факултет во Скопје (м-р Бојана Трајаноска).....181-184

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

1. Рецензија на ракописот Македонската пијанистичка уметност и педагогија од д-р Анда Ислам, пријавен на Педагошкиот факултет "Св. Климент Охридски" во Скопје.....185-188

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

1. Реферат за избор на наставник во звањето доцент по наставната дисциплина компаративна книжевност на Факултетот за драмски уметности во Скопје (д-р Ана Стојаноска).....189-197

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот **Физиологија 2** за стоматолози, од авторите: проф. д-р Весела Малеска-Ивановска, проф. д-р Бети Дејанова, проф. д-р Лидија Тодоровска, проф. д-р Васка Антевска, проф. д-р Супчица Петровска, и. сор. Људмила Ефремовска пријавен на Медицинскиот факултет во Скопје.....198-200

ФАКУЛТЕТ ЗА ЛИКОВНИ УМЕТНОСТИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за ликовни уметности во Скопје (**Ирена Дурловиќ, Рафаела Сања Михалидис, Софија Грабулоска, Христина Макоска, Ана Апостоловска, Андријана Начевска, Сокол Цфарку, Војдан Запоров**).....201

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на **Формирање на режими на работа за искористување на хидропотенцијалот на реките Треска, Црна и Вардар**, изработена од м-р Миле Спировски, пријавена на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....202-206

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од областа стоматолошка протетика на Катедрата за стоматолошка протетика на Стоматолошкиот факултет во Скопје (**д-р Гордана Ковачевска, д-р Билјана КаПушевска, д-р Јадранка Бундевска, д-р Весна Корупоска-Стевковска, д-р Никола Гиговски**).....207-247

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на асистент за научните области (дисциплини): социјална работа (во здравство, образование, социјална заштита и друго), методики на социјална работа (поединец, група, локална заедница) и методологија на социјални истражувања, на Филозофскиот факултет во Скопје (**м-р Софија Арнаудова**).....248-255
2. Рецензија на докторската дисертација **Насилство врз децата згрижени во установите за социјална заштита** изработена од м-р Софија Арнаудова, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....256-261

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Рецензија на докторската дисертација под наслов **Проучување на влијанието на различни слабо бујни подлоги врз порастот, приносот и квалитетот на јаболката**, изработена од м-р Виктор Ѓамовски, пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....262-268

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите звања од областите физика на кондензирана материја и општа физика, со диплома доктор на физички науки, на Природно-математичкиот факултет во Скопје (**д-р Александар Скенаровски**).....269-279
2. Рецензија на ракописот за учебник **Микропропагација на растенијата: култивирање на клетки и ткива во in vitro услови**, од авторите **Соња Гаџовска-Симиќ, Мирко Спасеноски, Оливер Тушевски**, пријавен на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....280-292

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во областа струјна техника и хидраулични машини на Машинскиот факултет во Скопје (**д-р Валентино Стојковски**).....293-309

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за продолжување на рокот за дооформување на докторска дисертација под наслов **Управување и раководење со системот за одбраната на Република Македонија**, поднесена од **м-р Игор Горески**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....310-311

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА

1. Реферат за избор на соработник во звањето асистент по предметот ракомет на Факултетот за физичка култура во Скопје (**м-р Влатко Неделковски**).....312-314

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Развој на модел за оптимално искористување и заштеда на енергија кај шаржните процеси во производството на квасец и алкохол**, изработена од **м-р Александар Анастасовски**, пријавена на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.....315-321

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од областа на физичката географија на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (**д-р Ивица Милевски**).....322-337

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден асистент-помлад асистент при Институтот за механика на Машинскиот факултет во Скопје (**м-р Марјан Цидров**).....338-339

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Реферат за избор на соработник во соработничко звање-асистент на научната област применети политички науки на политичките студии на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (**д-р Христина Рупчева, м-р Ангела Наумоска, Кристина Најдоска, м-р Дрепуша Камбери**).....340-345

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНИКОТ „НУТРИТИВНА АНТРОПОЛОГИЈА” ОД АВТОРОТ
ПРОФ. Д-Р ЛИДИЈА ТОДОРОВСКА

Наслов: НУТРИТИВНА АНТРОПОЛОГИЈА

Автор: проф. д-р ЛИДИЈА ТОДОРОВСКА

Предметна програма: нутритивна антропологија (изборен предмет)

Област: нутритивна антропологија

Намена: учебник за студентите по опште медицина

Семестар: летниот семестар за студентите по опште медицина

Фонд на часови: 9 теоретски + 6 практични (вкупно 15)

Оцена: Учебникот во целост ја задоволува наставната програма студентите по опште медицина.

Одлука: Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ, на својата IX редовна седница одржана на 30. 5.2011 година, ја донесе одлуката за одредување на рецензенти за учебникот под наслов: НУТРИТИВНА АНТРОПОЛОГИЈА. За рецензенти се одредени проф. д-р Весела Малеска Ивановска и проф. д-р Наташа Наќева Јаневска.

Издание: Досега не е објавен ваков или сличен учебник од посочената област и се работи за негово прво издание.

Општи податоци за ракописот:

Прегледот на текстот покажува дека ракописот е правилно осмислен и во него систематски и едукативно се разработуваат наставните целини за изучување на нутритивната антропологија, што се предвидени со наставниот план и програм на Медицинскиот факултет. Ракописот е испечатен во А4 - формат. Содржината на текстот е прегледно презентирана на 56 страници. Покрај деталната содржина и прегледот на поглавјата, на крајот од учебникот е даден и попис на користената актуелна литература со 126 цитирани автори.

Краток опис на содржината:

Текстот е напишан концизно со јасен и лесно разбирлив јазик, а класификацијата на материјалот е современа и дидактички функционална, организирана во шест поглавја. Целта на авторката е да

го обработи проблемот на нутритивната антропологија како подобласт од медицинската антропологија и како современ метод кој ги изучува моделите и процесите на хуманата исхрана и нутритивните импликации од внесувањето на храната. Првото поглавје се состои од 3 поднаслови и се однесува на дефиницијата, предметот на проучување, историскиот развој и методите на проучување на нутритивната антропологија како подобласт од медицинската антропологија. Второто поглавје го обработува проблемот на нутритивната антропометрија, која претставува испитување и техника на земање на телесните мерки кај човекот и нивна употреба на компаративна и класификациона основа заради проценка на состојбата на исхранетоста. Покрај дефиницијата и историјатот на овој тип на испитувања кај индивидуите и на популационите групи, во ова поглавје авторката ги дефинира сите видови на антропометриски мерки, индекси, изведените и возрасно-независните антропометриски параметри. Третото поглавје се однесува на антропометриските стандарди. Во него се опишани референтните вредности како антропометриски мерки кои се колектирани од здравата популација; обработени се начините на споредување на индивидуалните мерки со референтни стандарди, како перцентили, процент од медијана и Z - скорови, а на крајот на ова поглавје се дадени сите антропометриски класификации на состојбата на исхранетост. Во понатамошните две поглавја се обработени примената на нутритивната антропометрија на индивидуално во четвртото и на популационо ниво во петото поглавје. Во четвртото поглавје е опишана антропометриската проценка на состојбата на исхранетост која се спроведува во три фази. Во овој дел авторката користи и примери за да ја објасни процедурата на поставување на антропометриска проценка на состојбата на исхранетост кај една индивидуа. На крајот на ова поглавје се објаснети двата начина на употреба на нутритивната антропометрија на индивидуално ниво, во облик на комплетно еднократно испитување означено како нутритивна проценка и во облик на испитување на тренд означено како нутритивно следење (мониторинг).

Во петтото поглавје, авторката најпрво ги дефинира основните цели и начините на нутритивната антропометрија спроведена на популационо

ниво, повторно во облик на еднократно испитување или скрининг и повеќекратно испитување или мониторирање на тренд. Исто така, авторката темелно го објаснува антрополошкото истражување започнувајќи со начинот на собирање на антропометриските податоци, планирање и организирање на антропометриското истражување, селектирање на примерокот и детално објаснување на постапките при антрополошките мерења, бидејќи, како што вели авторката антропометриските мерења се постапки кои мора да бидат добро научени и истренирани.

Текстот завршува со шестото поглавје, односно користената литература.

Категоризација и општа педагошка оцена:

Овој ракопис за првпат кај нас на јасен и едноставен начин го обработува проблемот на нутритивната антропологија – како подобласт на медицинската антропологија. На ваков начин изнесенiot материјал, оваа книга ја категоризира како базичен учебник за нутритивна антропологија наменет за студентите по општа медицина, но и како дополнителна литература за секој лекар и друг профил на стручњаци кои се занимаваат со проблемот на нутрицијата и антропометријата.

Заклучок:

Заради сето погоре напишано, предлагаме ракописот под наслов НУТРИТИВНА АНТРОПОЛОГИЈА, од проф. д-р ЛИДИЈА ТОДОРОВСКА, да се процедурира до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ и да се испечати како учебник за студентите по општа медицина за изборниот предмет - нутритивна антропологија.

Рецензенти:

Проф. д-р Весела Малеска Ивановска, редовен професор на
Катедрата за физиологија на Медицинскиот факултет во Скопје с.р.

Проф. д-р Наташа Наќева Јаневска, редовен професор на
Катедрата за анатомија на Медицинскиот факултет во Скопје с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК ПОД НАСЛОВ
„ДИФЕРЕНЦИЈАЛНО И ИНТЕГРАЛНО СМЕТАЊЕ НА ФУНКЦИИ ОД
ЕДНА РЕАЛНА ПРОМЕНЛИВА“ ПОДГОТВЕН ОД АВТОРИТЕ Д-Р
СОЊА ГЕГОВСКА-ЗАЈКОВА, ВОПРЕДЕН ПРОФЕСОР НА ФЕИТ ВО
СКОПЈЕ И Д-Р КАТЕРИНА ХАЏИ-ВЕЛКОВА САНЕВА, ДОЦЕНТ НА
ФЕИТ ВО СКОПЈЕ**

Со одлука бр. 02-1675/89 на Наставно-научниот совет на ФЕИТ при УКИМ во Скопје, донесена на седницата одржана на 1.VI.2011 година, избран сум за рецензент за оцена на горенаведениот ракопис за учебник.

Во тоа својство, по извршениот преглед и анализа на текстот на поднесениот ракопис за учебник, имам чест и задоволство до Наставно-научниот совет на ФЕИТ во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот „Диференцијално и интегрално сметање на функции од една реална променлива“ е работен според наставната програма по предметите математика I и математика II за студентите на ФЕИТ при УКИМ. Наменет е првенствено за студентите од прва година на ФЕИТ при УКИМ, со широки можности да биде користен и од студентите од прва година и на другите технички факултети.

Ракописот беше доставен во вид на компјутерски обработен текст, Б5-формат, на 242 страници и е систематизиран во 5 програмски теми, кои се дополнети со голем број илустрации, умешно укомпонирани во текстот и помагаат за негово полесно совладување. На почетокот со три параграфи е даден помошен математички апарат во кој се обработени поимите математичка индукција, биномна формула и апсолутна вредност на реален број. Ракописот содржи голем број решени примери.

1. Содржина на ракописот

Материјалот опфатен во ракописот обработува 5 програмски теми:

1. Низи од реални броеви
2. Дефиниција и својства на реална функција од една реална променлива
3. Гранична вредност и непрекинатост на реална функција од една реална променлива
4. Диференцијално сметање на реална функција од една реална променлива
5. Интегрално сметање на реална функција од една реална променлива

Во првата глава се изучуваат низите од реални броеви. Со доста едноставен методолошки пристап, авторот ги воведува соодветните поими за граница на низа од реални броеви, монотоност и ограниченост и, секако, поимот за Кошиева низа, користејќи бројни едноставни примери како илустрација. Главата е поделена на 6 параграфи. Сепак сметаме дека на некои места во оваа глава е потребно да се запази и методот на формулирање на соодветни дефиниции и докажувања.

Втората глава е поделена на 2 параграфи и се опфатени реалните функции од една реална променлива преку дефинирање на функција, посебни класи функции, операции со функции како и соодветните поими за парност, непарност, периодичност, ограниченост и монотоност. Авторите посебно се задржуваат на поимот за локален екстрем.

Во третата глава, поделена на 7 параграфи, се разгледува примената на граничниот процес кај функции за испитување на соодветни особини (гранична вредност, непрекинатост). При тоа, авторите со голема математичка строгост ги дефинираат најважните поими за гранична вредност користејќи голем број решени примери и голем број цртежи кои во голема мера го олеснуваат геометрискиот пристап. Посебно место притоа зазема дефинирањето на асимптоти. На крајот се разгледува поимот за непрекинатост со дефинирање на точки на прекин, придружени со бројни примери. Во оваа глава авторот во голема мера ја запазил методологијата на формулирање.

Четвртата глава во која материјата е поделена во 17 параграфи, започнува со воведување на поимот извод преку кинематички пристап, што е оправдано земајќи ја предвид целната група. Во оваа глава е обработена една од примените на граничните процеси кај класата реални функции од една реална променлива со дефинирање на извод. Посебно се дадени и соодветни значења на изводот како што се геометриското и физичкото. Потоа се изучувани изводи од посебни класи функции како што се сложени функции, инверзни функции, имплицитно зададени функции и параметарски зададени функции. Со помош на изводи се проучени особините на функциите како што се екстреми, монотоност конвексност и сл. Притоа се наведени и фундаменталните теореми на диференцијалното сметање и познатата Тајлорова формула.

Последната петта глава, во 3 параграфи ја опфаќа материјата од темите неопределен интеграл, определен интеграл со примена. Освен вообичаеното дефинирање на поимот неопределен интеграл и двата основни метода за решавање (метод на замена и метод на парцијална интеграција), авторите се потрудиле да вметнат голем број едноставни, но сепак методолошки доста добро избрани решени примери, кои во голема мера го олеснуваат совладувањето на техниката на решавање на неопределен интеграл.

Понатаму е обработена темата определен интеграл, како уште една примена на граничните процеси кај класата реални функции од една реална променлива. Авторите се обиделе, избегнувајќи употреба на тежок за разбирање граничен процес потребен кај строго математички приод, да воведат поим за определен интеграл. При тоа секако ја имале предвид целната група студенти за кои е првенствено наменет овој учебник. Понатаму, освен соодветните два метода за решавање на определен интеграл (метод на замена, ме-

тод на парцијална интеграција) и геометриското толкување на бројот определен интеграл, авторите ги наведуваат и најважните особини на определениот интеграл како фундаментални теореми. Исто така, авторите на еден прифатлив и педагошко оправдан начин ја формулираат и ја докажуваат познатата основна формула на интегралното сметање. Посебно се издвоени сингуларните, односно несвојствените интегрални како важна класа определени интегрални кои се среќаваат во примената. Од примената на определениот интеграл во геометријата, со голем број цртежи и решени примери, обработени се задачите за пресметување на плоштина на рамнински слики, должина на рамнински криви и плоштина и волумен на ротациони тела.

Низ целата материја авторите ја запазуваат тенденцијата на изложување на материјалот на методолошки и педагошки начин, разбирлив за студентите од целната група, при тоа не навлегувајќи во строги математички формулации и докази. Повеќето поими се воведени и објаснети преку геометриски пристап.

Големиот број едноставни, но сепак методолошки доста добро избрани решени примери како и прегледни цртежи, во голема мера го олеснуваат совладувањето на техниката на решавање. Авторите на еден прифатлив и педагошко оправдан начин ги формулираат и ги докажуваат соодветните теореми, битни за програмските теми.

Забелешките за воочените пропусти од техничка и стручна природа ни се дадени на авторите и тие се вградени во текстот.

2. Заклучок и предлог

Во целина гледано, ракописот „Диференцијално и интегрално сметање на функции од една реална променлива“ е сериозен труд во кој е вградена обемна и продлабочена научна и стручна работа и долгогодишното практично искуство на авторите како асистенти и наставници по математика.

Врз основа на напред изнесеното, со особено задоволство му предлагам на Наставно-научниот совет на ФЕИТ да донесе одлука ракописот „Диференцијално и интегрално сметање на функции од една реална променлива“, подготвен од авторите д-р Соња Геговска Зајкова, вонреден професор на ФЕИТ во Скопје и д-р Катерина Хаџи-Велкова Санева, доцент на ФЕИТ во Скопје, да се издаде како учебник и да се одобри неговото печатење.

26.VIII 2011 год., Скопје

Рецензент

Д-р Боро Пиперевски,
редовен професор на ФЕИТ во Скопје, с.р

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК ПОД НАСЛОВ
„ДИФЕРЕНЦИЈАЛНО И ИНТЕГРАЛНО СМЕТАЊЕ НА ФУНКЦИИ ОД
ЕДНА РЕАЛНА ПРОМЕНЛИВА“ ПОДГОТВЕН ОД АВТОРИТЕ Д-Р
СОЊА ГЕГОВСКА ЗАЈКОВА, ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР НА ФЕИТ ВО
СКОПЈЕ И Д-Р КАТЕРИНА ХАЦИ-ВЕЛКОВА САНЕВА, ДОЦЕНТ НА
ФЕИТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука бр. 02-1675/89 на Наставно-научниот совет на ФЕИТ при УКИМ во Скопје, донесена на седницата одржана на 1.6.2011 година, избрана сум за рецензент на горенаведениот учебник.

По извршениот преглед и анализа на текстот на поднесениот ракопис за учебник, во својство на рецензент, до Наставно-научниот совет на ФЕИТ во Скопје го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот „Диференцијално и интегрално сметање на функции од една реална променлива“ е работен според наставната програма на дел од предметите математика 1 и математика 2 за студентите на ФЕИТ при УКИМ. Наменет е првенствено за студентите од прва година на ФЕИТ при УКИМ, со можности да биде користен и од студенти на другите факултети и универзитети.

Ракописот беше доставен во вид на компјутерски обработен текст, Б5-формат, на 242 страници и е систематизиран во 5 програмски теми, дополнети со голем број цртежи за илустрации, укомпонирани во текстот, што помагаат за негово полесно разбирање и совладување. Ракописот содржи и голем број решени примери.

1. Содржина на ракописот

Материјалот опфатен во ракописот обработува 5 програмски теми, а на почетокот со три параграфи е даден помошен математички апарат во кој се обработени поимите математичка индукција, биномна формула и апсолутна вредност на реален број. Обработените теми се:

1. Низи од реални броеви
2. Дефиниција и својства на реална функција од една реална променлива
3. Гранична вредност и непрекинатост на реална функција од една реална променлива
4. Диференцијално сметање на реална функција од една реална променлива
5. Интегрално сметање на реална функција од една реална променлива

Првата глава е поделена на 6 параграфи. Авторите во оваа глава ги обработуваат низите од реални броеви и со едноставен методолошки начин ги воведуваат поимите за граница на низа од реален број, ограниченост, монотоност, конвергенција на низа од реален број, операции со конвергентни низи, Кошиеве низи и некои поважни низи на илустративен начин без многу формулации и докажувања.

Втората глава е поделена на 2 параграфа и во неа се опфатени поимите за реални функции од една реална променлива, посебни класи функции, операции со функции, како и својствата на функции како што се парност, непарност, периодичност, ограниченост, монотоност и локални екстреми илустрирани низ примери.

Третата глава е поделена на 7 параграфи. Тука се дефинира гранична вредност на функција од една реална променлива, лева и десна граница, граница во бесконечност, бесконечни граници, операции со гранични вредности, некои поважни гранични вредности, асимптоти, како и непрекинатост на реална функција од една реална променлива. Притоа се решени повеќе примери и дадени се голем број цртежи што го олеснуваат совладувањето на изнесените поими.

Во четвртата глава, поделена во 17 параграфи, се воведува поимот на извод преку кинематички пристап. Воведени се поимите за едностран извод, диференцијабилност на функција од една реална променлива, диференцијал на функција како и изводи и диференцијали од повисок ред. Обработени се и изводи на функции зададени параметарски и имплицитно. Дадена е геометрирска интерпретација на изводот и примената на изводите без оптоварување со строга математичка теорија. Наведени се и основните теореми на диференцијалното сметање.

Петтата глава е поделена на 3 параграфи и опфаќа материјал од интегралното сметање. Дефиниран е неопределен интеграл, наведени се методите за пресметување на интеграли и решени се добро избрани примери. Обработена е и темата за определен интеграл воведен на начин без користење на гранични процеси и строг математички приод, со што и покрај тоа што е избегнато теоретското оптоварување дадено е геометриското толкување на определен интеграл и најважните особини на определениот интеграл. Дадена е и основната формула на интегралното сметање, воведени се несвојствени интеграли и примената на определениот интеграл во геометријата при што се решени голем број примери поткрепени со цртежи.

Воопшто низ целиот материјал се решени големиот број едноставни, но сепак методолошки доста добро избрани примери дадени со прегледни цртежи, што во голема мера го олеснува совладувањето на теоријата и техниката на решавање на посложени проблеми. Забележително е дека авторите на еден прифатлив и педагошко илустративен начин ги формулираат и ги докажуваат соодветните теореми и особини некаде и не навлегувајќи во строги математички формулации и докази.

Забелешките, некои од воочените технички, формални или неформални пропусти, добронамерно им се дадени на авторите и тие се вградени во текстот.

2. Заклучок и предлог

Ракописот „Диференцијално и интегрално сметање на функции од една реална променлива“ е солидно методолошки и педагошки обработен труд во кој е вградена обемна и продлабочена работа и повеќегодишното практично искуство на авторите како асистенти и наставници по математика и научни работници. И покрај тоа што има повеќе објавени книги во земјата и во странство со наведената содржина, сметам дека и овој е еден придонес во помагањето на студентите за полесно совладување на изложениот материјал.

Врз основа на напред изнесеното, со задоволство му предлагам на Наставно-научниот совет на ФЕИТ да донесе одлука ракописот „Диференцијално и интегрално сметање на функции од една реална променлива“ подготвен од авторите д-р Соња Геговска Зајкова, вонреден професор на ФЕИТ во Скопје и д-р Катерина Хаци-Велкова Санева, доцент на ФЕИТ во Скопје, да се издаде како учебник и да се одобри неговото печатење.

5.09.2011 год. Скопје

Рецензент

Д-р Марија Кујумџиева-Николоска
редовен професор на ФЕИТ во Скопје, с.р.

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот
факултет „Јустинијан Први„ во Скопје
Наставно-научен совет – 12.09.2011 година

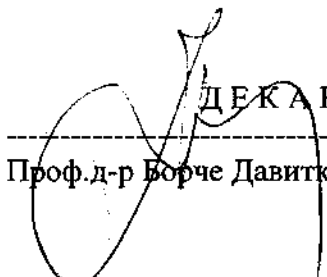
Кандидат	Тема	Ментор
Ристо Камчев	Правна положба и овластувања на Државната просветна инспекција	Д-р Борче Давитковски
Љубица Наумовска	Правила за уредување на договорите за јавни набавки под праговите утврдени со Европските директиви во земјите членки на Европската унија и во Република Македонија	Д-р Борче Давитковски
Рита Глигоријевска	Централизирање на јавните набавки-актуелни трендови	Д-р Борче Давитковски
Иван Димов	Агенција за администрација и Министерство за информатичко општество и администрација - двигатели во развојот на службеничкиот систем	Д-р Борче Давитковски
Анета Цимбаровска	Надлежност за решавање во управно – судска постапка	Д-р Ана Павловска Данева
Ангелина Тренкоска	Правото на жалба во управно-судската постапка	Д-р Ана Павловска Данева
Марија Зикова	Управно-судска заштита во постапките за доделување на договори за јавни набавки	Д-р Ана Павловска Данева
Андријана Велеска	Компаративна анализа на институциите надлежни за жалби по	Д-р Борче Давитковски

	јавни набавки	
Олег Георгиев	Разбојништвото во судската практика на Апелациониот суд во Битола	Д-р Владо Камбовски
Наташа Петровиќ	Испитување на обвинетиот во кривичната постапка во тек на главниот претрес	Д-р Гордан Калајџиев
Ивана Маневска	Испитување на осомничениот (обвинетиот) во кривичната постапка од криминалистички и правен аспект	Д-р Гордан Калајџиев
Емил Кратовалиев	Постојан меѓународен кривичен суд	Д-р Никола Тупанчески
Магдалена Лазарова	Лекарска небрежност	Д-р Димитар Гелев
Мери Мечкароска	Правната одговорност на лекарската професија	Д-р Димитар Гелев
Томе Закирски	Нелојална конкуренција – некои кривично правни аспекти	Д-р Димитар Гелев
Миодраг Величковски	Безбедноста во казнено-поправни установи од затворен вид	Д-р Методија Каневчев
Флорентина Стерјовска	Постпенален третман	Д-р Методија Каневчев
Виолета Мирчева	Јавниот обвинител како гарант на законитоста во казнената постапка	Д-р Гордан Калајџиев
Фатиме Фетаи	Злоупотреба на средствата за финансирање на изборната кампања	Д-р Никола Тупанчески

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први„ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Васка Чурлинова	Определување на легат во современите наследно правни системи	проф.д-р. Дејан Мицковиќ
Петрушевски Сашо	Востановување на катастарот на недвижности во правниот систем на Република Македонија	проф.д-р. Родна Живковска
Нена Попова	Правен режим на експропријацијата во Република Македонија	Проф.д-р. Родна Живковска
Гордана Милушева	Видови даночни стапки во финансиската теорија и политика	Проф.д-р Весна Пендовска
Биљана Гиноска	Правна регулатива на странски директни инвестиции	проф. д-р Димитар Гелев
Наташа Стојкоска	Овластувањата на Комисијата за хартии од вредност	проф. д-р Димитар Гелев
Антонио Димитровски	Правно регулирање на адвокатската комора	проф. д-р Димитар Гелев
Зоран Радиноски	Казнено-правни аспекти на музичка пиратерија во РМ	проф. д-р Никола Тупанчески
Даниела Јанковска	Економски и правни аспекти на банкарските депозити во Република Македонија	доц. д-р Александар Стојков
Сања Симоновска	Правна рамка на локалните надоместоци во Република Македонија	доц. д-р Александра Максимовска Велјановски
Маја Поповска	Правни, организациски и институционални аспекти на операциите на Европската централна банка	доц. д-р Александар Стојков
Емилија Ивчевска	Компаративна анализа на условите за основање на банка, со посебен осврт на Република Македонија	доц. д-р Александар Стојков
Надица Ѓорѓиоска	Побивање на излачни и различни права во текот на стечајната постапка	проф. д-р. Тито Беличанец

Билјана Цветковска	Основање на друштво со ограничена одговорност	проф. д-р. Димитар Гелев
Елена Костовска	Даночен третман на фондации	проф. д-р Димитар Гелев

ДЕКАН

Проф. д-р Борче Давитковски

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на докторски дисертации на Правниот
факултет „Јустинијан Први„ во Скопје
Наставно-научен совет – 12.09.2011 година

Кандидат	Тема	Комисија
М-р Катерина Буџакоска	Казнено-правен статус на тајните агенти во борбата со организираниот криминалитет	Д-р Владо Камбовски Д-р Никола Тупанчески Д-р Гордан Калајџиев
М-р Јанко Бачев	Правните механизми во Организацијата на Обединетите Нации и прашањето околу името на Република Македонија	Д-р Сашо Георгиевски Д-р Татјана Петрушевска Д-р Зоран Илиевски
М-р Розета Видоевска	Усвојување на законодавството на Европската унија од областа на младите и спортот во правото на Република Македонија	Д-р Сашо Георгиевски Д-р Татјана Петрушевска Д-р Јасна Бачовска
М-р Анастас Цуровски	Транспозицијата на законодавството на Европската унија во областа на социјалната политика и вработувањето во правото на Република Македонија	Д-р Тодор Каламатиев Д-р Сашо Георгиевски Д-р Татјана Петрушевска
М-р Горан Грујевски	Злоупотреба на посебните истражни мерки	Д-р Никола Тупанчески Д-р Гордана Бужаровска Д-р Гордан Калајџиев
М-р Богданчо Гогов	Криминалистичкото разузнавање како модел на полициска работа од аспект на владеењето на правото	Д-р Владо Камбовски Д-р Гордана Бужаровска Д-р Гордан Калајџиев
М-р Фатбарда Исмаили	Примена на мерката притвор од аспект на членот 5 од Европската	Д-р Владо Камбовски Д-р Гордана Бужаровска

	конвенција за човековите права	Д-р Гордан Калајџиев
М-р Флора Кадриу	Граѓанско-политичките права на човекот, културната различност и консоцијалната демократија	Д-р Љубомир Фрчкоски Д-р Зоран Илиевски Д-р Каролина Ристова Астеруд
М-р Љубица Цабирова Покрасс	Новини во областа на Внатрешниот пазар на Европската унија во врска со принципот на взаемно признавање: влијание и правни последици од примената на принципот во правниот систем на земјите од Западен Балкан (студија на случај: Република Македонија)	Д-р Сашо Георгиевски Д-р Татјана Петрушевска Д-р Ванчо Узунов

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на докторски дисертации на Правниот
факултет „Јустинијан Први„ во Скопје

Кандидат	Тема	Комисија
м-р Марија Радевска	Основ на граѓанско-правната одговорност за нуклеарна штета	-Проф. д-р Галев Галев -Проф.д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска -Доц.д-р Татјана Зороска Камиловска
м-р Арта Селмани-Бакиу	Родителските права и должности во македонското и споредбеното право	Проф.д-р Арсен Јаневски Проф. д-р Родна Живковска Проф.д-р Дејан Мицковиќ
м-р Зорица Сиљановска	Правците на развој на моделите на корпоративно управување после најновата светска економска криза	Проф.д-р Тито Беличанец Проф.д-р Елена Градишки-Лазаревска Доц.д-р Александар Климовски
м-р Никола Дацев	Моделите на паралелен и усогласен систем на јавното и приватното здравствено осигурување во Република Македонија	Проф.д-р Тито Беличанец Проф.д-р Тодор Каламатиев Проф.д-р Димитар Гелев

ДЕКАН

проф.д-р Борче Давитковски

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ ПОД НАСЛОВ: „КОЈ ГО ПОСЕДУВА МИНАТОТО? КУЛТУРНАТА ПОЛИТИКА И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО ВО ПОСТСОЦИЈАЛИСТИЧКА МАКЕДОНИЈА“ ОД АВТОРОТ ДОЦ. Д-Р ДАВОРИН ТРПЕСКИ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од 2.6.2011 година, избран сум за еден од рецензентите на ракописот „Кој го поседува минатото? Културната политика и културното наследство во постсоцијалистичка Македонија“ од авторот д-р Даворин Трпески, доцент на ПМФ во Скопје. По прегледувањето на доставениот материјал, слободен сум да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот, „Кој го поседува минатото? Културната политика и културното наследство во постсоцијалистичка Македонија“ од авторот д-р Даворин Трпески, доцент на ПМФ во Скопје, содржи 260 страници А4 – формат во новинарски проред, односно 110.000 карактери. Содржината на трудот е распоредена во шест делови на основниот текст со повеќе наслови и поднаслови.

Во првиот дел, авторот се осврнува на можната и достапната литература во која се интерпретира дел од досегашните истражувања во светот, како и во Република Македонија, со што се добива јасна слика на состојбата за креирање на културна политика во доменот на заштитата на културното наследство во постсоцијалистичка Македонија. Во вториот дел, авторот ги разработува теоретските основи на темата, при што ги опфаќа подрачјата на антропологијата и историјата на општествените промени, содржините на материјалното и нематеријалното културно наследство во постојните контексти, политиката и културната политика, како и политичките идеологии и политичките партии во различни појавни форми. Третиот дел опфаќа прашања поврзани со општествено - политичките прилики во Македонија по осамостојувањето и нивното влијание врз креирањето на културна политика за заштита на културното наследство. Четвртиот дел содржи прашања поврзани со воспоставувањето основи за креирање културна политика за заштита на културното наследство во Македонија, имајќи ги предвид Националната програма за култура, Законот за култура, Законот за заштита на културното наследство, како и други закони и подзаконски акти поврзани со заштитата на културното наследство во Република Македонија. Во петтиот дел се опфатени институциите кои што непосредно се грижат за заштитата на културното наследство, имајќи ги предвид разните аспекти поврзани со нивните задачи. Националниот идентитет и културното наследство се содржани во шестиот дел. Во таа прилика авторот го потенцира односот кон музеализацијата на одделни културни добра кои потекнуваат од различни контексти, при што е честа појавата на претерана идеологизација на културното наследство, што е во директна спротивност со Кодексот на стручната етика. На крајот, авторот, во заклучокот на македонски и англиски, прави синтеза на напред

изложените содржини. Потоа следат 266 библиографски единици, листа од 22 истражувачки единици, листа на кратенки, индекс на имиња и поими сложени по азбучен ред.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот на авторот д-р Даворин Трпески е изработен според теоретско-методолошките постапки за етнологијата, антропологијата и музеологијата, што дава можност да се добие јасна слика за односот иматели и корисници на културното наследство во Република Македонија. Начинот на толкување на состојбите, изложените ставови и решенија, даваат можност за градење државна стратегија за заштита на културното наследство во Република Македонија. Ракописот е оригинален научен труд на авторот и претставува сериозен придонес во македонската етнологија, антропологија и музеологија. Со неговото објавување ќе се збогати македонската научна мисла, а јавноста ќе добие дело кое на специфичен начин ја толкува заштитата на културното наследство во нашата земја.

Затоа ми претставува посебна чест и задоволство да му препорачам на Наставно - научниот совет на Природно - математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да овозможи печатење на трудот со малку изменет наслов од првопредложениот: **„Кој го поседува минатото? Културната политика и заштитата на културното наследство во постсоцијалистичка Македонија“** од авторот д-р Даворин Трпески, доцент на ПМФ во Скопје.

Рецензент

Скопје, 9.8.2011

Д-р Крсте Богоески, редовен професор, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ „КОЈ ГО ПОСЕДУВА МИНАТОТО?
КУЛТУРНАТА ПОЛИТИКА И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО
ВО ПОСТСОЦИЈАЛИСТИЧКА МАКЕДОНИЈА“ ОД АВТОРОТ
Д-Р ДАВОРИН ТРПЕСКИ, ДОЦЕНТ НА ИНСТИТУТОТ ЗА
ЕТНОЛОГИЈА И АНТРОПОЛОГИЈА ПРИ ПРИРОДНО-
МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Со одлука бр. 07-1237/2 од 21.6.2011 г. на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет заедно со проф. д-р Крсте Богоески сум избран за рецензент на ракописот со наслов КОЈ ГО ПОСЕДУВА МИНАТОТО? КУЛТУРНАТА ПОЛИТИКА И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО ВО ПОСТСОЦИЈАЛИСТИЧКА МАКЕДОНИЈА од авторот д-р Даворин Трпески, доцент на Институтот за етнологија и антропологија при Природно-математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Интегралниот текст на предложениот труд на авторот Даворин Трпески беше успешно одбранет како докторска теза со наслов „Креирањето на културната политика во процесот на заштита на културното наследство во Република Македонија во периодот од 1991 до 2007 година“ на Институтот за етнологија и антропологија, чијшто член на Комисијата за јавна одбрана бев и јас.

По извршениот преглед на предложениот ракопис за објавување, имам чест да го искажам своето стручно мислење по него.

Предложената студија се состои од текст на 260 страници (683.000 карактери со простор) и содржински е поделен во шест теоретски целини: 1. Вовед; 2. Теоретски основи за темата; 3. Општествено-политичките прилики во периодот по осамостојувањето на Македонија и нивните влијанија врз креирањето на културната политика за заштита на културното наследство; 4. Воспоставување основи за креирање на културната политика за заштита на културното наследство во Македонија; 5. Институции во Република Македонија кои работат на заштита на културното наследство; 6. Националниот идентитет и културното наследство и заклучок. На крајот, трудот има резиме на англиски јазик, список со библиографските единици користени во анализата, листа кратенки и индекс на имиња и поими.

Авторот Даворин Трпески, научно третира тема што во светската етнологија и антропологија е исклучително актуелна, а во македонската етнологија и антропологија сè уште е релативно нова и недоволно обработувана, а исто толку актуелна и атрактивна. Актуелноста на истражувачката тематика произлезе од динамиката на општествените процеси кои се случуваа и се уште се случуваат во регионот на Југоисточна Европа, особено по распаѓањето на поранешната СФР Југославија и создавањето на новите држави, меѓу кои и Република Македонија. Општествената транзиција и постсоцијалистичката фаза во Република Македонија се карактеризираат со силни движења во процесите на преосмислување на општествените сеќавања и креирањето на актуелниот

идентитет на државата и нацијата, главно, поврзани со културните политики за заштита на културното наследство.

Авторот Даворин Трпески, анализата на прашањата околу културната политика во процесот на заштита на културното наследство ја следи во периодот од 1991 до 2007 година во Република Македонија. Притоа, врз солидна теориска подлога ги дискутира прашањата за општествените и политичките промени во Европа и нашето поблиско окружување и нивните влијанија врз односот кон културното наследство, односно политизацијата на културата и на културното наследство. Така, во делот посветен на теоретските основи за темата Д. Трпески детално се задржува на елбаорирање на прашањата за взаемната поврзаност на политиката и водењето културна политика, како и за политичките идеологии и политичките партии.

Во главата посветена на општествено-политичките прилики во Република Македонија од осамостојувањето до 2007 година, се дава сеопфатна анализа на општествените промени, повеќепартизмот и се елаборирани основните карактеристики на политичката и партиската клима во земјата по идеолошка и по етничка основа.

Во четвртата глава се разгледуваат основите за креирање културна политика за заштита на културното наследство во Република Македонија од нејзиното осамостојување до 2007 година. Авторот во оваа глава фокусот го става врз анализа на затекнатата ситуација на почетокот на деведесеттите години во земјата и законската регулатива во Република Македонија која ги дава основите за воспоставување соодветни културни политики и однос кон културното наследство. Тука се разгледувани: Законот за култура, Националната програма за култура, Законот за заштита на културното наследство, Законот за музеи, Законот за меморијални споменици и за спомен -обележја.

Петтата глава е посветена на истражување на општествениот капитал и институциите во Република Македонија кои дејствуваат во полето на креирање културна политика и заштита на културното наследство. Во анализата на капацитетите се анализирали: Министерството за култура на РМ, Управата за заштита на културното наследство, конзерваторските центри и музејските институции. Во овој дел, анализата е насочена кон разгледување на карактеристиките на управувањето, просторните и човечките капацитети. Притоа, авторот укажува на забележителната партизација на сметка на професионализмот во, речиси, сите институции од сферата на културата во Република Македонија.

Шестата глава е посветена на проучување на прашањето за националниот идентитет и културното наследство, и е заснована врз многу солидна теориска основа, а поткрепена со неколку елаборирани примери од Република Македонија: „Македонска молитва“ - деветминутен телевизиски спот емитуван на МТВ во текот на 2008 г.; „Розетскиот камен и бурушаскиот јазик“ – два примера за преосмислување на историјата. Од друга страна, во овој дел се анализира прашањето за културното наследство во мултиетничка држава каква што е или тежнее да биде Република Македонија и притоа се истакнуваат фактите за сведување на мултиетничноста на биетничност, а мултикултурноста на бикултурност помеѓу македонската и албанската заедница.

Заклучокот претставува сублимација на најзначајните резултати до кои се дошло во текот на истражувањето и сеопфатно ја отсликува содржината и карактерот на истражувањето.

Студијата **КОЈ ГО ПОСЕДУВА МИНАТОТО? КУЛТУРНАТА ПОЛИТИКА И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО ВО ПОСТСОЦИЈАЛИСТИЧКА МАКЕДОНИЈА** од авторот д-р Даворин Трпески претставува многу солидна анализа на креирањето културна политика во сферата на заштитата на културното наследство во постсоцијалистичкиот период во Република Македонија до 2007 година, со посебен антрополошки осврт на политизацијата на овие односи. Во неа се изнесени релевантни научни согледувања од сферата на етнологијата и антропологијата на општествените промени и постсоцијализмот, потоа од сферата на политичката антропологија и полето на антропологијата на културните политики и заштитата на културното наследство, при што, по излегувањето од печат, оваа студија може да се користи во студиските програми по етнологија и антропологија и други сродни дисциплини како помагало во образовниот процес.

Бидејќи, сепак, фокусот на истражувањето е ставен врз анализа на општествените и политичките влијанија во креирањето културна политика во заштитата на културното наследство во Република Македонија, предлагам мала измена во насловот на студијата: **КОЈ ГО ПОСЕДУВА МИНАТОТО? КУЛТУРНАТА ПОЛИТИКА И ЗАШТИТАТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО ВО ПОСТСОЦИЈАЛИСТИЧКА МАКЕДОНИЈА**.

Врз основа на погоре изнесените податоци, со особено задоволство му предлагам на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да го прифатаи позитивното стручно мислење и да предложи печатење на оваа монографска научна студија.

Рецензент

17.8.2011 г.
СКОПЈЕ

Д-р Љупчо С. Ристески, вонреден професор,
Институт за етнологија и антропологија,
ПМФ, УКИМ, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНИКОТ „ХИДРАУЛИЧНИ ВОЛУМЕНСКИ МАШИНИ“
ОД АВТОРОТ РЕД. ПРОФ. Д-Р АЛЕКСАНДАР Т. НОШПАЛ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 02-1395/2, од 26. 5.2011, одреден сум за рецензент на универзитетскиот учебник „Хидраулични волуменски машини“ од авторот ред. проф. д-р Александар Т. Ношпал.

Во согласност со Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје го поднесувам следниот

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот „Хидраулични волуменски машини“ од авторот ред. проф. д-р Александар Т. Ношпал содржи 279 нумерирани страници и таа е богато илустрирана со 167 слики и дијаграми и 8 табели. Списокот на користената литература содржи 41 наслов.

Учебникот, којшто, пред сè, е наменет за студентите на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, според изборот на анализираните поглавја успешно ја приближува предметната проблематика од хидрауличните волуменски машини до студентите, и наполно одговара на наставната програма по истоимениот предмет на студиската програма „Автоматика и флуидно инженерство“ со 5 ЕКТС - кредити. Меѓутоа, ценејќи ја обработуваната материја во целина, освен за студентите на додипломските и постдипломските студии на факултетите во Република Македонија кадешто се изучува материјата од областа на хидрауличните волуменски машини, таа ќе биде од полза и за стручните и научните работници кои професионално се занимаваат со областите во кои овие машини наоѓаат примена. Книгата може да послужи како корисен прирачник за инженерите кои во практиката се занимаваат со проектирањето, производството и одржувањето на хидрауличните волуменски машини и хидрауличните системи.

Обработуваната материја во книгата, којашто е заснована на современите сознанија во светската литература од оваа област, презентирана е во девет глави.

Во првата глава се дадени основните поими и дефиниции за хидрауличните преноси на моќност и хидрауличните машини. Посебен осврт е даден кон предностите на хидрауличните волуменски машини и хидростатските преноси. Поаѓајќи од основните закони на механиката на флуидите, авторот накосо ги презентира основните принципи на дејствие/функционирање на хидрауличните волуменски машини и преноси на моќност, како и соодветните

основни формули. Во посебна табела, покрај одделните симболи дефинирани според меѓународните стандарди и нивните називи на македонски и некои од светските јазици, дадени се и куси објаснувања за секој симбол поединечно. Користејќи ги графичките симболи, приложени се и шеми на основни едноставни хидраулични преноси и дадени се потребните објаснувања за нивното функционирање. Исто така, приложени се основни дефиниции, формули и податоци за работните флуиди што се применуваат во хидрауличните волуменски машини и преноси на моќност - при тоа, основните физички и хемиски карактеристики се прикажани и во соодветни табели и дијаграми, корисни за практична примена.

Втората глава ги опфаќа пумпите со едноставни конструкции и основните енергетски големини. Најнапред се разработени рачните пумпи, а потоа авторот подетално се задржува на едноцилиндричните пумпи со механички погон. Даден е посебен осврт кон всисните карактеристики и енергетски големини, основните кинематски и струјни големини, при што посебен осврт е даден кон протокот и неговата нерамномерност, уредите за урамнотежување на протокот и инерцијалните загуби. На крајот од оваа глава се дадени дефиниции и изрази за некои енергетски големини, кои се однесуваат не само за пумпите со едноставни конструкции туку и за кој било тип на пумпа. Вкупната единечна енергија што треба да ја совлада пумпата (напор на пумпата) е обработена како за случај на транспорт на флуид, така и за хидрауличен пренос на моќност. Посебно е разработен индикаторскиот дијаграм за едноцилиндрична пумпа.

Во третата глава се разработени работните параметри и карактеристики на хидрауличните волуменски машини што се применуваат во хидрауличните преноси. Дадени се основните поими, класификацијата, соодветните дефиниции и изрази кои се однесуваат воопшто на волуменските пумпи и хидромотори. Покрај основните енергетски големини, како што се теоретската моќност и вртежниот момент на волуменската машина, разработени се и сумарните загуби на моќност и вкупниот коефициент на корисно дејствие, како и ефективните енергетски големини за пумпа и хидрауличен мотор. На крајот од оваа глава, накусо се дискутирани преодните процеси во хидрауличните преноси, како и диференцијалната равенка на движењето на хидростатски преносник.

Четвртата глава ги опфаќа радијално-клипните хидраулични машини, како најкарактеристични претставници на современите волуменски пумпи и хидромотори. Особено внимание е посветено на ротационите радијално-клипни машини, како штосе: основните поими и принципи на функционирање, пресметковниот проток и неговата регулација, определување на основните кинематски големини, нерамномерноста на протокот и притисокот, дејствувачките сили и вртежниот момент, контакт на клиповите со статорот, развод на работната течност и сооднос на некои димензии. Како специфични конструкции, соодветно се разработени ротационите радијално-клипни машини со рамно насочување и неротационите радијално-клипни пумпи со вентилски и

вентилско-процепен развод. Во оваа глава се прикажани пресеци на некои конструкции радијално-клипни машини од познати производители, со соодветни куси објаснувања за соодветните пумпи и хидромотори од овој тип.

Во петтата глава се разработени ротационите аксијално-клипни хидраулични машини, кои со своите карактеристики ги надминуваат скоро сите останати волуменски машини. Оваа глава ги опфаќа основните карактеристики и принципи на функционирање на овие машини, средниот пресметковен проток и неговата регулација, основните кинематски и динамички големини кај двата типа карактеристични конструкции, силите од притисок и вртежниот момент, разводот на работната течност - со посебно внимание на конструкцијата и херметичноста на разводниот подсклоп, определување на режимите на всисување и потискување, пресметка на разводните канали и отвори, дејствувачките сили и механизмите за нивно хидростатско урамнотежување. И во оваа глава се дадени пресеци и основни податоци и објаснувања за карактеристични конструкции од познати светски производители.

Шестата глава е посветена на ротационите пумпи и хидромотори. Почнувајќи од наједноставните двокрилни пумпи, посебно внимание е обрнато на ротационите-крилни пумпи со повеќе крилца/работни комори и еднократно дејствие, како претставници на регулационите волуменски машини. Во посебни поглавја, третирали се: принципите на дејствие, средниот пресметковен проток и негова регулација, неравномерноста на протокот, оптоварување на роторот и крилцата итн. За нерегулационите крилни хидраулични машини со двократно дејствие, покрај принципот на функционирање, дадени се методологијата и изразите за определување на средниот пресметковен проток. Во поглавјето за крилни мотори и ротациониот момент кај ротационите-крилни машини, дадени се основните принципи и изведени се изразите за торзионен момент кај крилни хидромотори и пумпи со еднократно и двократно дејствие. И овде, дадени се пресеци на некои карактеристични конструкции на ротациони крилни машини, со соодветни легенди и кратки објаснувања.

Во седмата глава се презентирани запчестите и завојните машини, како претставници на „чисто“ ротационите хидраулични волуменски машини. Покрај принципите на функционирање на пумпите и хидромоторите со запченици со надворешно назабување, во оваа глава се содржани методологијата и изразите за определување на пресметковниот проток, волуменските загуби и оптоварувањето на лежиштата. Исто така, дадени се основните објаснувања за други конструкции запчести машини - пумпи со повеќе запченици, пумпи со косозаби и стрелести запченици, пумпи со запченици со внатрешно назабување. За завојните пумпи, прикажани се принципите на функционирање и определување на основните големини за тровинтови, двовинтови и едновинтови пумпи. На крајот, исто така, приложени се слики на пресеци со соодветни објаснувања/легенди за карактеристични запчести и завојни пумпи од познати светски производители.

Осмата глава посебно ги третира волуменските хидраулични преносници со ротационо движење, како карактеристични претставници на хидрауличните преноси на моќност. Во посебни поглавја, придружени со бројни слики, разработени се: основните поими и принципите на функционирање, регулацијата на аголната брзина (придушна и волуменска), коефициентите на корисно дејствие, хидрауличните преносници со константна аголна брзина, хидромеханичките и хидродиференцијалните преносници, како и електро-хидрауличкото далечинско управување на хидропреносниците.

Деветтата глава е посветена на регулацијата кај хидрауличните волуменски машини. Почнувајќи со принципиелните шеми на регулација со промена на протокот на регулациона пумпа и механизмите за рачна/механичка регулација, посебно внимание е обрнато на регулацијата со хидрауличен погон на регулираните елементи и автоматската регулација на протокот во зависност од притисокот. Материјата е проследена со бројни слики и шеми, при што во посебно поглавје се приложени и објаснети шеми на карактеристични регулатори кај волуменските пумпи - регулатор на притисок, регулатор на моќност и регулатор на проток.

Имајќи го предвид искажаното, на мислење сум дека учебникот „Хидраулични волуменски машини“, од авторот ред. проф. д-р Александар Т. Ношпал, според опфатот и квалитетот на изложената материја во целост ги исполнува условите кои еден универзитетски учебник треба да ги задоволи, па, со задоволство го препорачувам како учебник по предметот, хидраулични волуменски машини за студентите на студиската програма „Автоматика и флуидно инженерство“ на Машинскиот факултет, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Лазе Трајковски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНИКОТ “ХИДРАУЛИЧНИ ВОЛУМЕНСКИ МАШИНИ”
ОД АВТОРОТ РЕД. ПРОФ. Д-Р АЛЕКСАНДАР Т. НОШПАЛ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, бр. 02-1395/2, од 26. 5. 2011, одреден сум за рецензент на универзитетскиот учебник “Хидраулични волуменски машини” од авторот ред. проф. д-р Александар Т. Ношпал.

Во согласност со Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот “Хидраулични волуменски машини” од авторот ред. проф. д-р Александар Т. Ношпал содржи 279 нумерирани страници, богато илустриран со слики, дијаграми и табели. Списокот на користената литература содржи 41 наслов.

Учебникот е наменет за студентите на Машинскиот факултет при универзитетот “Св. Кирил и Методиј”, а според изборот на анализираните поглавја успешно ја приближува предметната проблематика од хидрауличните волуменски машини до студентите, и наполно одговара на наставната програма по истоимениот предмет на студиската програма “Автоматика и флуидно инженерство” со 5 ЕКТС - кредити. Ценејќи ја обработуваната материја во целина, освен за студентите на додипломските и постдипломските студии на факултетите во Република Македонија каде што се изучува материјата од областа на хидрауличните волуменски машини, учебникот ќе биде од полза и за стручните и научните работници кои професионално се занимаваат со областите во кои овие машини наоѓаат примена. Книгата може да послужи како корисен прирачник за инжењерите кои во практиката се занимаваат со проектирањето, производството и одржувањето на хидрауличните волуменски машини и хидрауличните системи.

Обработуваната материја во книгата, која е заснована на современите сознанија во светската литература од оваа област, презентирана е во девет глави.

Во првата глава се дадени основните поими и дефиниции за хидрауличните преноси на моќност и хидрауличните машини. Посебен осврт е даден кон предностите на хидрауличните волуменски машини и хидростатските преноси. Поаѓајќи од основните закони на механиката на флуидите, авторот

накусо ги презентира основните принципи на дејствие/функционирање на хидрауличните волуменски машини и преноси на моќност, како и соодветните основни формули. Во посебна табела, покрај одделните симболи дефинирани според меѓународните стандарди и нивните називи на македонски и некои од светските јазици, дадени се и куси објаснувања за секој симбол поединечно. Користејќи ги графичките симболи, приложени се и шеми на основни едноставни хидраулични преноси и дадени се потребните објаснувања за нивното функционирање. Исто така, приложени се основни дефиниции, равенки и податоци за работните флуиди што се применуваат во хидрауличните волуменски преноси на моќност.

Втората глава ги опфаќа пумпите со едноставни конструкции и основните енергетски големини. Најнапред се разработени рачните пумпи, а потоа авторот подетално се задржува на едноцилиндричните пумпи со механички погон. Даден е посебен осврт кон всисните карактеристики и енергетски големини, основните кинематски и струјни големини, при што посебен осврт е даден кон протокот и неговата нерамномерност, уредите за урамнотежување на протокот и инерцијалните загуби. На крајот од оваа глава се дадени дефиниции и изрази за некои енергетски големини, кои се однесуваат не само за пумпите со едноставни конструкции туку и за било кој тип на пумпа. Вкупната единечна енергија што треба да ја совлада пумпата (напор на пумпата) обработена е како за случај на транспорт на флуид, така и за хидрауличен пренос на моќност. Посебно е разработен индикаторскиот дијаграм за едноцилиндрична пумпа.

Во третата глава се разработени работните параметри и карактеристики на хидрауличните волуменски машини што се применуваат во хидрауличните преноси. Дадени се основните поими, класификацијата, соодветните дефиниции и изрази кои се однесуваат воопшто на волуменските пумпи и хидромотори. Покрај основните енергетски големини, како што се теоретската моќност и вртежниот момент на волуменската машина, разработени се и сумарните загуби на моќност и вкупниот коефициент на корисно дејствие, како и ефективните енергетски големини за пумпа и хидрауличен мотор. На крајот од оваа глава, дискутирани се преодните процеси во хидрауличните преноси, како и диференцијалната равенка на движењето на хидростатски преносник.

Четвртата глава ги опфаќа радијално-клипните хидраулични машини, како најкарактеристични претставници на современите волуменски пумпи и хидромотори. Особено внимание е посветено на ротационите радијално-клипни машини, како што се: основните поими и принципи на функционирање, пресметковниот проток и неговата регулација, определување на основните кинематски големини, нерамномерноста на протокот и притисокот, дејствувачките сили и вртежниот момент, контакт на клиповите со статорот, развод на работната течност и сооднос на некои димензии. Како специфични конструкции, соодветно се разработени ротационите радијално-клипни машини со рамно насочување и неротационите радијално-клипни пумпи со вентилски и

вентилско-процепен развод. Во оваа глава се прикажани пресеци на некои конструкции радијално-клипни машини од познати производители, со соодветни куси објаснувања за соодветните пумпи и хидромотори од овој тип.

Во петтата глава се разработени ротационите аксијално-клипни хидраулични машини. Оваа глава ги опфаќа основните карактеристики и принципи на функционирање на овие машини, средниот пресметковен проток и неговата регулација, основните кинематски и динамички големини кај двата типа на машини, силите од притисок и вртежниот момент, разводот на работната течност - со посебно внимание на конструкцијата и херметичноста на разводниот подсклоп, определување на режимите на всисување и потискување, пресметка на разводните канали и отвори, дејствувачките сили и механизмите за нивно хидростатско урамнотежување. И во оваа глава се дадени пресеци и основни податоци и објаснувања за карактеристични конструкции од познати светски производители.

Шестата глава е посветена на ротационите пумпи и хидромотори. Почнувајќи од наједноставните двокрилни пумпи, посебно внимание е обрнато на ротационите-крилни пумпи со повеќе крилца/работни комори и еднократно дејствие, како претставници на регулационите волуменски машини. Во посебни поглавја, третирали се: принципите на дејствие, средниот пресметковен проток и негова регулација, неравномерноста на протокот, оптоварување на роторот и крилцата итн. За нерегулационите крилни хидраулични машини со двократно дејствие, покрај принципот на функционирање, дадени се методологијата и изразите за определување на средниот пресметковен проток. Во поглавјето за крилни мотори и ротациониот момент кај ротационите-крилни машини, дадени се основните принципи и изведени се изразите за торзионен момент кај крилни хидромотори и пумпи со еднократно и двократно дејствие. И овде, дадени се пресеци на некои карактеристични конструкции на ротациони крилни машини, со соодветни легенди и кратки објаснувања.

Во седмата глава се презентирани запчестите и завојните машини, како претставници на “чисто” ротационите хидраулични волуменски машини. Покрај принципите на функционирање на пумпите и хидромоторите со запченици со надворешно назабување, во оваа глава се содржани методологијата и изразите за определување на пресметковниот проток, волуменските загуби и оптоварувањето на лежиштата. Исто така, дадени се основните објаснувања за други конструкции запчести машини - пумпи со повеќе запченици, пумпи со косозаби и стрелести запченици, пумпи со запченици со внатрешно назабување. За завојните пумпи, прикажани се принципите на функционирање и определување на основните големини за тровинтови, двовинтови и едновинтови пумпи. На крајот, исто така, приложени се слики на пресеци со соодветни објаснувања/легенди за карактеристични запчести и завојни пумпи од познати светски производители.

Осмата глава ги третира волуменските хидраулични преносници со ротационо движење, како карактеристични претставници на хидрауличните преноси на моќност. Во посебни поглавја, придружени со бројни слики, разработени се: основните поими и принципите на функционирање, регулацијата на аголната брзина (придушна и волуменска), коефициентите на корисно дејствие, хидрауличните преносници со константна аголна брзина, хидромеханичките и хидродиференцијалните преносници, како и електро-хидрауличкото далечинско управување на хидропреносниците.

Деветтата глава е посветена на регулацијата кај хидрауличните волуменски машини. Почнувајќи со принципиелните шеми на регулација со промена на протокот на регулациона пумпа и механизмите за рачна/механичка регулација, посебно внимание е обрнато на регулацијата со хидрауличен погон на регулираните елементи и автоматската регулација на протокот во зависност од притисокот. Материјата е проследена со бројни слики и шеми, при што во посебно поглавје се приложени и објаснети шеми на карактеристични регулатори кај волуменските пумпи - регулатор на притисок, регулатор на моќност и регулатор на проток.

Според искажаното, сметам дека учебникот “Хидраулични волуменски машини” од авторот ред. проф. д-р Александар Т. Ношпал, според обемот и квалитетот на изложената материја во целост ги исполнува условите за универзитетски учебник, па со особено задоволство го препорачувам како учебник по предметот хидраулични волуменски машини за студентите на студиската програма “Автоматика и флуидно инженерство” на Машинскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Звонимир Костиќ с.р.

ПРЕГЛЕД
 на пријавена и прифатена тема за изработка на магистерски труд на УКИМ
 Шумарски факултет Скопје

ред.бр.	кандидат	наслов на тема за изработка на магистерски труд	ментор
1.	Даниела Лазарева Иротова	Компаративна анализа на геопросторните фактори при поплавата од пороите Сушица и Радовишка Река во декември 2008	проф. д-р Иван Блинков

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски труд
на Економскиот институт во Скопје

Ред. бр.	Име на кандидатот	Наслов на темата	Комисија за утврдување на погодност
1.	Цветанка Огненовска	"Планирање, остварување, контрола и финансиски извештаи на институциите од областа на културата-библиотеки"	д-р Татјана Петковска
2.	Марија Аврамовска	"Можности и перспективи за користење на бизнис ангелите како алтернативе извор на финансирање на МСП"	д-р Климентина Поповска
3.	Слаѓана Белева	"Развој на платните системи во Република Македонија"	д-р Снежана Костадиноска-Милошеска
4.	Јагода Костовска	"Сертификација на семенски материјал во Република Македонија како предуслов за вклучување во меѓународниот промет"	д-р Наташа Данилоска
5.	Сашо Дуковски	"Современи банкарски и небанкарски начини на финансирање на претпријатијата"	д-р Биљана Ангелова

ПРЕГЛЕД

на пријавени и прифатени теми за изработка на магистерски трудови на
Градежниот факултет во Скопје

на 378. седница на Наставно – научниот совет одржана на 12.9.2011 година

Р. бр.	Кандидат	Работен наслов на темата	Ментор
1	Александар Јовески, дипл.град.инж.	Симулационен модел за управување со каскаден реверзибилен хидроенергетски систем	проф. д-р Љупчо Петковски, Градежен факултет во Скопје
2	Грозданка Тилева, дипл.град.инж.	Методологија за подобрување на безбедноста и здравјето при работа при реализација на проектите во градежништвото	проф. д-р Валентина Жилеска Панчовска, Градежен факултет во Скопје.
3	Зоран Тодосовски, дипл.град.инж.	Проектирање на спрегнати меѓукатни плочи со профилирани челични лимови според Еврокод 4	проф. д-р Атанас Филиповски, Градежен факултет во Скопје.

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ОД ОБЛАСТИТЕ НА ТЕОРИСКАТА ФИЗИКА И
ОПШТА ФИЗИКА, НА ИНСТИТУТОТ ЗА ФИЗИКА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Со одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје (бр. 07-1585/3 од 7 септември 2011), донесена на седницата одржана на 6 септември 2011 г., избрани сме за рецензенти по пријавата на м-р Александар Ѓурчиновски на конкурсот за избор на наставник за областите теориска физика и општа физика објавен во весниците „Дневник“ и „Koha“ на 1 јули 2011 г. По прегледувањето на поднесените документи го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Кратка биографија

Александар Ѓурчиновски е роден на 23 ноември 1977 година во Тетово. Основно училиште и гимназија (природно-математичка насока) завршил во родниот град со континуиран одличен успех. Како ученик редовно учествувал на натпреварите по физика, каде што има освојувано награди, меѓу кои и прва награда на Републичкиот натпревар во 1996 г. Бил учесник на Меѓународната олимпијада по физика одржана во 1996 година во Осло, кога за првпат се натпреварувале и ученици од Македонија.

Во 1996/97 година се запишал на студиите по применета физика на Институтот за физика при Природно-математичкиот факултет во Скопје. Дипломирал на 21 септември 2005 г. со среден успех 9,72 и дипломска работа на тема „Аберација на светлината во оптичка средина што се движи рамномерно праволинейски“. На постдипломските студии по теориска физика на Институтот за физика при ПМФ се запишал во септември 2005 г., ги положил сите испити со највисока оценка и магистрирал во март 2009 г. со тема „Фидбек контрола со променливо доцнење за стабилизација на нестабилни фиксни точки“. Докторската дисертација „Фидбек контрола со временско задоцнување кај хаотични динамички системи“ ја одбранил во јуни 2011 г. Во текот на четири години (2002-2006) работел како библиотекар и технички секретар на Институтот за физика, пред да биде избран за помлад асистент (октомври 2006 г.), односно асистент (декември 2009 г.).

Како студент, во рамките на ТЕМПУС-проектот „Осовременување на образованието и дообразование на наставниците по физика“, престојувал три месеци (октомври 2000 - јануари 2001) како млад истражувач во Институтот за електроника и информации системи при Факултетот за применети науки од Универзитетот на Гент, Белгија. Притоа бил вклучен во оптички и електрооптички истражувања на нематски течни кристали и нивна примена. Како истражувач-соработник учествувал (2006-2009) и во националниот проект „Фотометриски и астрометриски изучувања на астероиди и комети“.

Бил член на Управниот одбор на Друштвото на физичарите на Република Македонија и претседател на Одборот за организирање на регионалните и републичките натпревари по физика за учениците од основните и средните училишта (2007 и 2008).

Област на научен интерес на инж. Ѓурчиновски се нелинеарните динамички системи и теоријата на хаосот, фундаменталните теми од специјалната теорија на релативност и релативистичката оптика, а работи или работел на примена на нумерички методи во оптички мерења, оптика на течни кристали и друго.

Во 2004 година ја добил наградата на град Скопје „13 Ноември“ - „за континуиран одличен успех во текот на студиите и за објавените трудови од областа на физиката“. Во 2005 и 2006 г., по повод патрониот празник 24 Мај, награден е со Плакета на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, „за придонесот во развојот на Универзитетот и неговата афирмација“. Добитник е и на наградата „Вита Поп-Јорданова“ за млад научник на годината во Македонија за 2006 година, што се доделува од страна на Македонската академија на науките и уметностите.

Научни публикации

1. C. Desimpel, K. Neyts, I. Janevska, **A. Gjurchinovski**, D. K. G. de Boer and R. Cortie – Polarization state of the diffraction peaks in in-plane switching cells, Proceedings of the 21st International Display Research Conference in conjunction with the 8th International Display Workshop, pp. 161-164 (Nagoya, Japan, October 2001). Направена е споредба на состојбата на поларизација на одделни дифракциони максимуми од дводимензионални структури на дисплеи со течни кристали со нумеричките пресметувања.
2. C. Desimpel, K. Neyts, I. Janevska, **A. Gjurchinovski**, D. K. G. de Boer and R. Cortie – Polarization state of the diffraction peaks in in-plane switching cells, Proceedings of the 2nd FTW PhD Symposium, paper 29, pp. 1-2 (Ghent, Belgium, December 2001). Дадена е скратена верзија на претходната работа.
3. **A. Gjurchinovski** – Polarization measurements – a numerical approach, *Physica Macedonica* **52**, 69-76 (2002). Во работата е применет методот на најмали квадрати за определување на параметрите на елипсата на поларизација.
4. **A. Gjurchinovski** – Least squares fitting method for measuring small retardations, *ibid.* **53/54**, 7-11 (2004). Методот на најмали квадрати е применет за мерење на мали фазни задоцнувања при двојно прекршување на светлината и покажана е прецизноста на методот кога ретардациите не надминуваат одредена големина.
5. **A. Gjurchinovski** – Aberration of light in a uniformly moving optical medium, *American Journal of Physics* **72**, 934-940 (2004). На алтернативен начин, поаѓајќи од принципот на Хајгенс, изведени се изрази за рефракцијата на светлината при премин во подвижна оптички хомогена недисперзна средина и за привлекувањето на светлината во модифицираниот експеримент на Физо кога инцидентната светлина е насочена нормално на подвижната средина. Истите изрази се добиени и со помош на Лоренцовите трансформации.
6. **A. Gjurchinovski** – Reflection of light from a uniformly moving mirror, *ibid.* **72**, 1316-1324 (2004). Со помош на принципот на Хајгенс изведена е формула за аголот на рефлексija на светлината од подвижно косо ориентирано огледало и потоа е покажано дека постои контракција на должините во насоката на движењето во согласност со Лоренцовиот фактор. Ова е првата работа на Ѓурчиновски поврзана со теоријата на релативноста и се одликува со особено минуциозна анализа на разгледуваната појава.
7. **A. Gjurchinovski** – Einstein's mirror and Fermat's principle of least time, *ibid.* **72**, 1325-1327 (2004). Овде е изведена формулата за рефлексija на светлината од подвижно огледало со помош на варијациониот принцип на Ферма.
8. **A. Gjurchinovski** – The Doppler effect from a uniformly moving mirror, *European Journal of Physics* **26**, 643-646 (2005). Направено е ново изведување за промената на фреквенцијата при рефлексija од подвижно огледало без притоа да бидат користени Лоренцовите трансформации.
9. **A. Gjurchinovski** – Relativistic aberration of light as a corollary of the relativity of simultaneity, *ibid.* **27**, 703-708 (2006). На нов начин, без примена на Лоренцовите трансформации, а со помош на принципот на Хајгенс, на соодветен начин модифициран за случај на подвижен извор, изведена е формула за аберација на светлината.
10. **A. Gjurchinovski** – Relativistic addition of parallel velocities from Lorentz contraction and time dilation, *American Journal of Physics* **74**, 838-839 (2006). Во работата е дадено изведување на релативистичката формула за собирање на паралелни брзини врз база на Лоренцовите трансформации и дилатацијата на времето.
11. **A. Gjurchinovski** – A numerical approach to optical ellipsometry, глава 6 во книгата *New research on Lasers and Electro-Optics*, редактирана од W. T. Arkin (Nova Science Publishers Inc., ISBN 1-60021-112-7, New York, 2007). При поминување на линеарно поларизирана светлина низ оптички системи, се формира елиплично поларизирана светлина. Со помош на нумеричка постапка базирана на методот на најмали квадрати, се определуваат параметрите на поларизационата елипса.

12. **A. Gjurchinovski** and A. Skeparovski - Fermat's principle of least time in the presence of uniformly moving boundaries and media, *European Journal of Physics* **28**, 933-951 (2007). Врз база на принципот на Ферма и својствата на изотропен медиум во движење, изведени се формули за прекршувањето на светлината на границата меѓу два медиума, кога границата се поместува во насока нормална на неа и во случај кога едниот медиум се движи паралелно на границата меѓу медиумите. Притоа авторите укажуваат на теориска можност на нова појава на рефракција наназад, како и на пропусти присутни во литературата.

13. **A. Gjurchinovski** and A. Skeparovski - Einstein's mirror, *Physics Teacher* **46**, 416-418 (2008). Врз база на геометриска конструкција и постулатите на специјалната теорија на релативноста, дадено е елементарно изведување на законот за рефлексија на светлината од подвижно огледало, што е достапно за учениците во средното образование.

14. **A. Gjurchinovski** - Is the phase of plane waves a frame-independent quantity? Comment on "The invariance of the phase of waves among inertial frames is questionable" by Huang Young-Sea, *Europhysics Letters (EPL)* **83**, 10001 (2008). Во коментарот се укажува на инконзистентност во скорешна публикација и причините што довеле до неа.

15. **A. Gjurchinovski** and V. Urumov - Variable delay feedback control of unstable steady states in the Lorenz system, *Годишен зборник на Институтот за математика* **41**, 57-64 (2008). Овде се укажува на можноста за стабилизација на нестабилните фиксни точки во системот равенки на Лоренц со помош на фидбек со променливо задоцнување.

16. **A. Gjurchinovski** and V. Urumov - Stabilization of unstable steady states by variable delay feedback control, *Europhysics Letters (EPL)* **84**, 40013 (2008). Покажано е дека со примена на фидбек во облик предложен од Пирагас, со воведување на променливо задоцнување дефинирано со детерминистичка или случајна законитост, значително може да се прошири областа во просторот на параметрите, за која се постигнува стабилизација на нестабилните фиксни точки.

17. **A. Gjurchinovski** and V. Urumov - Variable-delay feedback control of unstable steady states in retarded time-delayed systems, *Physica E* **81**, 016209 (2010). Овде се разгледуваат системи што сами по себе содржат елемент на задоцнување и претставуваат бесконечно-димензионални системи, како што е равенката на Маккеј и Глас применета за опишување на некои состојби кај пациенти со заболувања на крвта, како и многу други примери. Карактерот на стационарните точки на системот зависи од неговите параметри и тој може да се измени со воведување на соодветен фидбек. Со примена на променливо задоцнување во фидбекот од облик на Пирагас се постигнува стабилизација на нестабилните стационарни состојби во поширока област на просторот на параметри на системот, а исто така и во случаи кога тоа е неостварливо со примена на константно задоцнување. Освен тоа, забележан е резонансен ефект помеѓу карактеристичните сопствени фреквенции на системот и фреквенцијата на воведеното задоцнување во надворешното влијание врз системот. Од интерес е да се одбележи дека надворешното влијание е неинвазивно, односно исчезнува со стабилизирањето на состојбата на системот.

18. **A. Gjurchinovski**, T. Sandev and V. Urumov - Delayed feedback control of fractional-order chaotic systems, *Journal of Physics A: Mathematical and Theoretical* **43**, 445102 (2010). Во оваа статија се разгледуваат системи диференцијални равенки со нецелобројни изводи и се разгледува прашањето за стабилизација на нивните нестабилни стационарни точки и нестабилни периодични орбити. Покажано е дека стабилизација на дадена нестабилна фиксна точка е неможна со методот на Пирагас и неговите модификации доколку карактеристичната равенка добиена со линеаризација на равенките околу разгледуваната точка поседува непарен број позитивни сопствени вредности. Воведувањето на променливо задоцнување повторно покажува пожелно својство на зголемување на областа во просторот на параметрите на системот за кои се постигнува стабилизација што е илустрирано со разгледување на системот на Реслер генерализиран за случај на нецелобројни изводи. За истиот систем е постигната и стабилизација на периодичните орбити со примена на соодветно константно задоцнување.

Последните две публикации содржат дел од резултатите што се презентирани во докторската дисертација на кандидатот. Во неа се разгледани и други прашања: стабилизација

на фиксни точки со помош на недијагонална спрега, стабилизација на фиксни точки со надворешно влијание што содржи два члена со некоменсурабилни задоцнувања, односно многукратни задоцнувања што се во меѓусебен целоброен однос. Во дисертацијата е покажано и дека постои позитивно влијание врз стабилизацијата на нестабилните периодични орбити доколку се примени променливо задоцнување без притоа да се наруши неинвазивниот карактер на надворешното влијание. На крајот е разгледан и систем од голем број (илјада) нелинеарни осцилатори од типот на Хиндмарш и Роуз кои се сметаат за адекватен модел за прикажување на импулсите генерирани од нервните клетки. Се смета дека синхронизираната активност на овие клетки се манифестира преку заболувања сродни со Паркинсоновата болест. Со помош на надворешно влијание од видот предложен од Пирагас и дефиниран со средното поле создадено од системот осцилатори, забележано е дека доколку се воведат променливо задоцнување, може да се постигне поизразитата десинхронизација на осцилаторите во поширока област на параметрите на системот, што може да се покаже од интерес за примена.

Учество на научни конференции

1. D. Dimitrovski, J. Pop-Jordanov, N. Pop-Jordanova, E. A. Solov'ev and A. Gjurchinovski – Quantum excitation of water molecules in neuron by EEG as an information transfer mechanism, Physics and the Brain Conference 17-24 September 2006, Dubrovnik, (постер).

2. A. Gjurchinovski – Publications on special theory of relativity coming out of Macedonia, Meeting of the Executive Committee of the European Physical Society, 13 June 2008, МАНУ, Скопје, (усна презентација).

3. А. Ѓурчиновски и В. Урумов - Контрола на нестабилни фиксни точки со фидбек со променливо задоцнување, Четврти конгрес на математичарите на Македонија, Струга, 19-22 October 2008 (усно соопштение).

4. A. Gjurchinovski and V. Urumov - Control of chaotic dynamical systems by time-delayed autosynchronization with variable time-delay, Workshop on Complex Dynamics in Large Coupled Systems, Weierstrass Institute for Applied Analysis and Stochastics, Berlin, 17-19 November 2008, (усно соопштение).

5. A. Gjurchinovski and V. Urumov - Variable-delay feedback control of unstable steady states in retarded time-delayed systems, Workshop on Delayed Complex Systems, Max Planck Institute for Physics of Complex Systems, Dresden, 5-9 October 2009, (усно соопштение).

6. A. Gjurchinovski and V. Urumov - Influence of variable time-delay on Pyragas' delayed feedback control scheme and its extensions, Workshop on Delayed Complex Systems, Max Planck Institute for Physics of Complex Systems, Dresden, 5-9 October 2009, (постер).

7. A. Gjurchinovski, V. Urumov and Z. Vasilkoski - Variable-delay feedback as a tool for stabilization of unstable steady states and desynchronization of systems of oscillators, Physics of Competition and Conflicts, Sunny Beach, Burgas, 26-28 May 2010, (усно соопштение).

Учество на школи и работилници

- Utrecht Summer School in Theoretical Physics, Institute of Theoretical Physics and Julius School of Physics and Astronomy, Utrecht, 18-27 August 2003.

- Spring School "Geometry and visualization", Faculty of Mathematics, 19-25 April 2008.

- Workshop on "Natural and man-made vulnerabilities of EU grid", FP6 project – Diagnosing vulnerability, emergent phenomena and volatility in man-made networks, Macedonian Academy of Sciences and Arts, Skopje, 24 June 2009.

Стручни публикации

Ѓурчиновски е автор на неколку стручни написи од кои пет написи се објавени во списанието „Импулс“, наменето за популаризација на физиката (Сеќавања од 27. Меѓународна олимпијада по физика - Осло 1996, **38**, стр. 45-47 (1996); Една примена на моделот - физичко нишало, **40**, стр. 10-12 (1997); Зошто на Месечината не може да се изгради диско?, **48**, стр. 21-22

(2001); Патување низ просторот и времето, **49**, стр. 8-11 (2002); Временска стрела, **51/52**, стр. 35-38 (2005)).

А. Ѓурчиновски и **Б. Митревски** - Закон за одбивање на светлината од рамно огледало што се движи рамномерно праволиниски, Билтен на физичарите на Република Македонија **46**, 85-92 (2006). Овде е дадено изведувањето на законот за рефлексija на светлината од огледало во движење и се сугерира тоа да биде застапено во учебниците за средно образование.

А. Ѓурчиновски - Хаосот и стабилноста кај Сончевиот систем, Астрономски алманах 2011, стр. 31 (2011).

Освен тоа, тој бил ангажиран во редактирањето на преводот на македонски јазик на книгата „Компјутерска физика“ од Стивен Кунин, и во преводот на една глава од книгата „Астрофизика“ од Даница Куркчиева.

Настава

На Институтот за физика држел вежби за предметите: математичка физика 1 и 2, теориска механика и теориска електродинамика со специјална теорија на релативност од теориските предмети на студиите по физика; механика и молекуларна физика, предмети од општа физика на студиите по физика; како и вежби од општа физика на студиите по математика, биологија, хемија, медицина, шумарство, градежништво и ветерина. Вежбите ги изведува со должното внимание и со коректен однос кон студентите.

Заклучок

Од изнесеното може да се види дека кандидатот има објавено 18 научни статии, главно во меѓународни списанија што се опфатени во најпознатиот меѓународен индекс на цитирања (SCI) и дури на 10 од нив, тој е единствениот автор. Некои од неговите работи се цитирани повеќе пати од независни автори, особено статијата погоре наведена под бр. 6. Дека неговите постигнувања се ценат многу пошироко се гледа од фактот дека тој бил ангажиран да рецензира научни трудови од редакциите на 13 меѓународни списанија. Деталниот список на неговата активност и бодовите што се доделуваат за секоја од нив поодделно се дадени во прилогот што следува.

Тој е студиозен и посветен на научна работа, притоа постигнувајќи забележителни резултати, особено како темелен познавач на суптилностите на специјалната теорија на релативноста. Англискиот јазик го познава многу добро и на англиски пишува со чувство и аргументирано.

Кандидатот Ѓурчиновски ги исполнува сите поединечни услови наведени во член 11 за избор на доцент од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни звања и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и како ретко кој значително ги надминува. Затоа на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет му препорачуваме да го избере за доцент по предмети од областите теориска физика и општа физика.

Скопје, 12 септември 2011

Рецензентска комисија

Д-р Виктор Урумов, редовен професор на ПМФ, с.р.

Д-р Љупчо Коцарев, редовен професор на ФЕИТ, член на МАНУ, с.р.

Д-р Олга Галбова, редовен професор на ПМФ, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александар Перо Ѓурчиновски

(име, татково име и презиме)

Институција: Природно-математички факултет, Институт за физика

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: физика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на вежби - зимски семестар 2006/2007 (17 часа)	7,65
2	Одржување на вежби - летен семестар 2006/2007 (8 часа)	3,6
3	Одржување на вежби - зимски семестар 2007/2008 (14 часа)	6,3
4	Одржување на вежби - летен семестар 2007/2008 (13 часа)	5,85
5	Одржување на вежби - зимски семестар 2008/2009 (13 часа)	5,85
6	Одржување на вежби - летен семестар 2008/2009 (9 часа)	4,05
7	Одржување на вежби - зимски семестар 2009/2010 (11 часа)	4,95
8	Одржување на вежби - летен семестар 2009/2010 (7 часа)	3,15
9	Одржување на вежби - зимски семестар 2010/2011 (13 часа)	5,85
10	Одржување на вежби - летен семестар 2010/2011 (8 часа)	3,6
11	Консултации со студенти - зимски семестар 2006/2007 (131 студенти)	0,262
12	Консултации со студенти - летен семестар 2006/2007 (74 студенти)	0,148
13	Консултации со студенти - зимски семестар 2007/2008 (120 студенти)	0,24
14	Консултации со студенти - летен семестар 2007/2008 (55 студенти)	0,11
15	Консултации со студенти - зимски семестар 2008/2009 (89 студенти)	0,178
16	Консултации со студенти - летен семестар 2008/2009 (59 студенти)	0,118
17	Консултации со студенти - зимски семестар 2009/2010 (94 студенти)	0,177
18	Консултации со студенти - летен семестар 2009/2010 (46 студенти)	0,092
19	Консултации со студенти - зимски семестар 2010/2011 (85 студенти)	0,17
20	Консултации со студенти - летен семестар 2010/2011 (28 студенти)	0,056
21	Член на комисија за оценка и одбрана на дипломска работа (1)	0,1
22	Научно-популарна или наставно-историска статија во стручно-методско списание [1] А. Ѓурчиновски, "Секавања од 27-та Меѓународна олимпијада по физика Ѓ Осло, 1996," Импулс 38, стр. 45-47 (1996). [2] А. Ѓурчиновски, "Една примена на моделот Физичко нишало," Импулс 40, стр. 10-12 (1997). [3] А. Ѓурчиновски, "Зошто на месечината не може да се изгради диско?," Импулс 48, стр. 21-22 (2001). [4] А. Ѓурчиновски, "Патување низ просторот и времето," Импулс 49, стр. 8-11 (2002). [5] А. Ѓурчиновски, "Временска стрела," Импулс 51/52, стр. 35-38 (2005). [6] А. Ѓурчиновски и Б. Митревски, "Закон за одбивање на светлината од рамно огледало што се движи рамномерно праволиниски," Билтен на физичарите на Република Македонија 46, стр. 85-92 (2004-2006). [7] А. Ѓурчиновски, „Хаосот и стабилноста на сончевиот cсстем“, Астрономски алманах 2011, стр. 31-36 (2011).	7
	Вкупно	59,501

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Учесник во национален научен проект - <i>Фотометриски и астрометриски истражувања на астероиди и комети. Теориски истражувања на ѕвезди</i> , Министерство за образование и наука на Р. Македонија (раководител: проф. д-р Гордана Апостоловска)	3
2	Учесник во меѓународен едукативен проект - <i>Updating of training and retraining of physics teachers</i> , TEMPUS Joint European Project No.13576-98. (Project leaders: Prof. D-r Hendrik Ferdinande and Prof. D-r Viktor Urumov.)	5
3	Дел од монографија објавена во странство [1] A. Gjurchinovski , "A numerical approach to optical ellipsometry," Chapter 6 in <i>New research on Lasers and Electro-Optics</i> , edited by W. T. Arkin (Nova Science Publishers Inc., ISBN 1-60021-112-7, New York, 2007).	6
4	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание [1] A. Gjurchinovski , "Polarization measurements - a numerical approach," <i>Physica Macedonica</i> 52 , pp. 69-76 (2002). [2] A. Gjurchinovski , "Least squares fitting method for measuring small retardations," <i>Physica Macedonica</i> 53/54 , pp. 7-11 (2004). [3] A. Gjurchinovski and V. Urumov, "Variable delay feedback control of unstable steady states in the Lorenz system," <i>Godishen Zbornik na Institutot za Matematika</i> 41 , pp. 57-64 (2008). [4] A. Gjurchinovski , "Aberration of light in a uniformly moving optical medium," <i>American Journal of Physics</i> 72 (7), pp.934-940 (2004). (IF=0,791) [5] A. Gjurchinovski , "Reflection of light from a uniformly moving mirror," <i>American Journal of Physics</i> 72 (10), pp. 1316-1324 (2004). (IF=0,791) [6] A. Gjurchinovski , "Einstein's mirror and Fermat's principle of least time," <i>American Journal of Physics</i> 72 (10), pp. 1325-1327 (2004). (IF=0,791) [7] A. Gjurchinovski , "Relativistic addition of parallel velocities from Lorentz contraction and time dilation," <i>American Journal of Physics</i> 74 (9), pp. 838-839 (2006). (IF=0,791)	27,6
5	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (со "impact factor") [1] A. Gjurchinovski , "The Doppler effect from a uniformly moving mirror," <i>European Journal of Physics</i> 26 , pp. 643-646 (2005). (IF=0,757) [2] A. Gjurchinovski , "Relativistic aberration of light as a corollary of the relativity of simultaneity," <i>European Journal of Physics</i> 27 , pp. 703-708 (2006). (IF=0,757) [3] A. Gjurchinovski and A. Skeparovski, "Fermat's principle of least time in the presence of uniformly moving boundaries and media," <i>European Journal of Physics</i> 28 , pp. 933-951 (2007). (IF=0,757) [4] A. Gjurchinovski , "Is the phase of plane waves a frame-independent quantity?," <i>Europhysics Letters (EPL)</i> 83 , 10001 (2008). (IF=2,753) [5] A. Gjurchinovski and V. Urumov, "Stabilization of unstable steady states by variable delay feedback control," <i>Europhysics Letters (EPL)</i> 84 , 40013 (2008). (IF=2,753) [6] A. Gjurchinovski and V. Urumov, "Variable-delay feedback control of unstable steady states in retarded time-delayed systems," <i>Physical Review E</i> 81 , 016209 (2010). (IF=2,352) [7] A. Gjurchinovski , T. Sandev and V. Urumov, "Delayed feedback control of fractional-order chaotic systems," <i>Journal of Physics A: Mathematical and Theoretical</i> 43 , 445102 (2010). (IF=1,641)	49,86
6	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/ научно-популарно списание [1] A. Gjurchinovski and A. Skeparovski, "Einstein's mirror," <i>The Physics Teacher</i> 46 , pp. 416-418 (2008).	1,8
7	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир [1] C. Desimpel, K. Neyts, I. Janevska, A. Gjurchinovski , D.K.G de Boer, R. Cortie, "Polarization state of the diffraction peaks in In-Plane Switching cells", <i>Proceedings of the 2nd FTW PhD Symposium</i> , pp. 1-2 (Brussels, Belgium, December 2001).	1,2

8	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор [1] C. Desimpel, K. Neyts, I. Janevska, A. Gjurchinovski, D.K.G de Boer, R. Cortie, "Polarization state of the diffraction peaks in In-Plane Switching cells", Proceedings of the 21st International Display Research Conference in conjunction with the 8th International Display Workshop, pp.161-164 (Nagoya, Japan, October 2001).	1,8
9	Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација) [1] A. Gjurchinovski, "Publications on Special Theory of Relativity coming out of Macedonia", lecture given during the meeting of the Executive Committee of the European Physical Society, 13 June 2008, Macedonian Academy of Sciences and Arts, Skopje. [2] A. Gjurchinovski and V. Urumov, "Control of chaotic dynamical systems by time-delayed autosynchronization with a variable time-delay," Workshop "Complex dynamics in large coupled systems", 17-19 November 2008, Weierstrass Institute for Applied Analysis and Stochastics, Berlin, Germany. [3] A. Gjurchinovski and V. Urumov, "Variable-delay feedback control of unstable steady states in retarded time-delayed systems," International workshop on "Delayed Complex Systems", 05-09 October 2009, Max-Planck-Institute for Physics of Complex Systems, Dresden, Germany. [4] A. Gjurchinovski, V. Urumov and Z. Vasilkoski, "Variable-delay feedback as a tool for stabilization of unstable steady states and desynchronization of systems of oscillators," 2 nd Annual meeting COST Action MP0801 - Physics of Competitions and Conflicts, 26-28 May, Sunny Beach, Bulgaria.	4
10	Учество на научен/стручен собир со реферат (постер-презентација) [1] D. Dimitrovski, J. Pop-Jordanov, N. Pop-Jordanova, E. A. Solov'ev and A. Gjurchinovski, "Quantum excitation of water molecules in neuron by EEG as an information transfer mechanism," "Physics and the Brain" Conference, 17-24 September 2006, Dubrovnik, Croatia. [2] A. Gjurchinovski and V. Urumov, "Influence of variable time-delay on Pyragas' delayed feedback control scheme and its extensions" International workshop on "Delayed Complex Systems", 05-09 October 2009, Max-Planck-Institute for Physics of Complex Systems, Dresden, Germany.	1
Вкупно		101,26

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Учество во работата на комисији за државни натпревари - државни натпревари по физика (2006-2010)	5
2	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот - период 2006-2010	2,5
3	Член на меѓународна жири-комисија - рецензент на 24 статии во следните меѓународни списанија: American Journal of Physics (4 статии), Classical and Quantum Gravity (1 статија), European Journal of Physics (7 статии), Europhysics Letters (EPL) (1 статија), Il Nuovo Cimento B (1 статија), Journal of Optics (IOP) (1 статија), Journal of Physics A: Mathematical and Theoretical (1 статија), Journal of the Franklin Institute (1 статија), New Journal of Physics (1 статија), Physica Scripta (3 статии), Physics Letters A (1 статија), Thermal Science (1 статија), Zeitschrift für Naturforschung A (1 статија).	48
4	Превод (дел од книга) - <i>Астрофизика</i> од Даница Куркчиева	1

Дејности од поширок интерес		
1	Награда за научни постигнувања од струкова организација (самостоен) - награда „13 Ноември“ на град Скопје за 2004 година; - Плакета на Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје за 2005 година, по повод патрониот празник 24 Мај; - награда Вита Поп-Јорданова - млад научник на годината за 2006 година, што се доделува од страна на Македонската академија на науките и уметностите; - Плакета на Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје за 2007 година, по повод патрониот празник 24 Мај.	12
2	Студиски престој во странство (до 3 месеци) - тримесечен престој (октомври 2000 – јануари 2001) на Институтот за електроника и информacionи системи при Факултетот за применети науки од Универзитетот на Гент, Белгија	0,5
3	Член на факултетска комисија - пописна комисија на Институтот за физика во 5 мандати (2006-2010)	2,5
Вкупно		71,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	59,501
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	101,26
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	71,5
Вкупно	232,261

Членови на Комисијата

1. Д-р Виктор Урумов, редовен професор на ПМФ, с.р.
2. Д-р Љупчо Коцарев, редовен професор на ФЕИТ, член на МАНУ, с.р.
3. Д-р Олга Галбова, редовен професор на ПМФ, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА НА УЧЕБНИКОТ
„ПРАВО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА - ОД ПАРИЗ ДО ЛИСАБОН“
ОД АВТОРИТЕ АКАДЕМИК ПРОФ. Д-Р ВЛАДО КАМБОВСКИ, ПРОФ.
Д-Р ТАЊА КАРАКАМИШЕВА – ЈОВАНОВСКА И Д-Р ВЕРОНИКА
ЕФРЕМОВА

1. Трудот „Право на Европската унија - од Париз до Лисабон“ од авторите академик проф. д-р Владо Камбовски, проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска и д-р Вероника Ефремова претставува извонредно комплексен и сеопфатен колективен научен труд во кој на разбирлив, јасен и прецизен начин се објаснети сите позначајни категории, вредности и политики содржани во правото на ЕУ, и тоа како од историска, така и од современа гледна точка, нудејќи му на читателот голем избор на користена литература, правни извори и онлајн информации.

2. Трудот е систематизиран во четири содржински целини, односно вкупно 15 глави, преглед на кратенки кои се среќаваат во текстот, предговор и богата библиографија и е прво издание.

Во првата глава од првиот дел на трудот се разработени основните фактори на европските интеграции, почнувајќи од економските и политичките фактори на интеграциите, преку филозофско-правните и идејните основи на европските интеграции, влијанието на универзалниот концепт на природните слободи и права, па сè до влијанието на традицијата на римското *ius commune* врз процесите на европските интеграции.

Во втората глава се разработени теориите на федералистите, функционалистите, неофункционалистите, интергаверменталистите, либералните интергаверменталисти, теоријата на „новиот институционализам“ на рационалниот избор и теоријата на конструктивизмот, како и современите размислувања за ЕУ како политички систем „*sui generis*“.

Во третата глава е разработен историскиот развој на ЕУ од европски заедници до вистинска Унија преку детална анализа на сите договори на заедниците, Договорот на Унијата, Договорот од Ница, обидите за создавање Устав на ЕУ, евидентираните слабости во текстот на Уставниот договор и неговата судбина, па сè до најновиот Договор од Лисабон и промените што тој ги направи во структурата на Унијата.

Во четвртата глава од првиот дел на трудот, авторите ги проучуваат институциите на ЕУ: Европскиот парламент, Советот на ЕУ, Европскиот совет, Европската комисија, како и сите судски органи кои функционираат во рамките на судскиот систем на ЕУ: Судот на правдата на ЕУ, Првостепениот или Општиот суд, и Судот за јавна служба, од историски и од современ аспект на нивното внатрешно организирање, надлежности и постапки. Во оваа глава, авторите се осврнуваат и на функционирањето на Судот на ревизорите, Европскиот омбудсман, Европската централна банка, советодавните тела како и агенциите кои постојат во Унијата.

Петтата глава од првиот дел на трудот е посветена на судската заштита во ЕУ која се води пред Судот на правдата на ЕУ, како и судската заштита која се води пред судовите на земјите-членки на Унијата, односно обврската на националните судови за судска заштита на правата предвидени во правото на ЕУ, начелото на процедурална автономија, одговорност на државата за повреда на комунитарното право како и условите за одговорност за надоместување на штета.

Шестата глава детално ги разработува основните карактеристики на правото на ЕУ, неговите примарни и секундарни, пишани и напишани извори, начелата на директно дејство и супрематија на правото на ЕУ, начелото на ефективност, како и дејството на комунитарното право *rationae temporis*, односот на правото на ЕУ со правните системи на земјите-членки, како и начелата на супсидијаритет, пропорционалност и опортунитет. Во оваа глава, авторите се осврнуваат и на методите и инструментите за интегрирање на правните прописи на ЕУ во националните правни системи, начелото на лојалност и солидарност, обврската на националните судови за примена на правните прописи на ЕУ, инструментите на принуда, како и процесите на унификација и хармонизација на националните законодавства со правото на ЕУ.

Во седмата глава на трудот е објаснета еволуцијата на концептот на ЕУ како единствен простор на слобода, безбедност и правда, како и човековите слободи и права во правниот систем на ЕУ пред и по донесувањето на Повелбата за основните права на ЕУ. Авторите на трудот ги објаснуваат причините за појавување на Повелбата, нејзината суштина, но и пристапувањето на ЕУ кон Европската конвенција за човековите права, како и заштитата на слободите и правата пред Европскиот суд за правата на човекот.

Вториот дел од трудот авторите го посветуваат на трговското право и политика на ЕУ преку детално проучување на зоната на слободна трговија и царинска унија, заедничкиот и единствениот пазар, како и економската и монетарната унија. Во осмата глава од овој дел од трудот посебно внимание е посветено и на надворешните економски односи на Европската унија, како и на четирите слободи, и тоа:

- слободата на движење на добра, преку анализа на квантитативните ограничувања и мерките со еднаков ефект на квантитативните ограничувања, забраната на тарифи и правилата за добрата кои потекнуваат од трети земји;

- слободата на движење на лица, правата на работниците, ограничување на слободата на движење на работници, правото на слободно движење и престој на државјаните на Европската унија, правата на работниците од новите земји-членки на ЕУ како и правилата за лицата кои не се државјани на ЕУ;

- слободата на основање и слободно движење на услугите преку опширна анализа на слободата на основање за поединци, слободата на основање на компании, признавањето на професионалните квалификации, Директивата за услуги (123/2006), како и либерализацијата на услугите;

- слободата на движење на капитал преку разработка на правилата за слободно движење на капитал спрема трети земји.

Во деветтата глава од вториот дел на трудот, авторите го разработуваат правото и политиката на конкуренција во Унијата. Детално имаат навлезено во содржината, рамката, обемот и дефинициите на правото на конкуренција, договорите за ограничување на конкуренцијата, прашањето за ограничувањето или нарушувањето на конкуренцијата, дозволените исклучоци, забраната за злоупотреба на доминантната позиција на пазарот, одредбите за државната помош и нејзиното значење, нелојалната конкуренција, како и правата од интелектуалната сопственост. Посебно внимание е задржано на авторското право, патентот, трговската марка и правото на конкуренција, како и на спроведувањето на правилата на конкуренција од страна на Европската комисија, нејзините надлежности и обврски по однос на овие прашања. Во оваа глава авторите се задржуваат и на прашањето за интернационализацијата на европската политика на конкуренција, како и на прашањето за воспоставување

меѓународен режим во областа на конкуренцијата, политиката на конкуренција и Лисабонската стратегија на Европската унија.

Десеттата глава од трудот е посветена на трите фази во развојот на потрошувачкото право и политика на ЕУ, односно неговите зачетоци, стекнувањето автономност па сè до креирањето нов пристап во потрошувачкото право согласно со Стратегијата за потрошувачката политика на Европската унија за периодот 2007-2013 година. Посебно внимание е задржано во анализа на предизвиците во постигнување конкурентни пазари и благосостојба на потрошувачите, како и зголемената доверба на потрошувачите во ЕУ поради зајакнатиот мониторинг на пазарите и националните потрошувачки политики, подобрувањата во националните регулативи за заштита на потрошувачите, зголемената ефикасност во спроведувањето на потрошувачкото право и подобро информираниите и едуцираните потрошувачи за потрошувачката политика на Унијата.

Во единаесеттата глава од трудот авторите ги разработуваат секторските политики и регулатива на Унијата со посебен акцент на финансиските услуги, електронските комуникации преку анализа на регулаторната рамка на Европската унија за телекомуникации, информационите технологии, медиуми, транспорт, поштенски услуги и слично.

Третиот дел од трудот ги разработува прашањата од областа на правдата и внатрешните работи на ЕУ, и тоа посебно надлежностите на Унијата во овие области, прашањето на европското државјанство, слободата на движење во ЕУ и контролата на надворешните граници, правниот статус на странците, прашањето на азилот, имиграцијата, судската соработка на земјите-членки во граѓанската како и во казнената област, прашањето на полициската и царинската соработка, соработката во спречувањето на криминалот и тероризмот, спречувањето на организираниот криминал, на трговијата со наркотични дроги, на трговијата со луѓе и на детската порнографија, како и спречувањето на финансискиот криминал и перењето пари. Исто така, посебен акцент во оваа глава авторите ставаат и на прашањата поврзани со спречувањето на корупцијата, еколошкиот криминал, компјутерскиот криминал, спречувањето на расизмот и ксенофобијата, како и на формираната европска мрежа за превенција на криминалот.

Во тринаесеттата глава од третиот дел опширно се анализира сите европски институции поврзани со правдата и со внатрешните работи: Европска правда (EUROJUST), Европол (Europol), Европскиот јавен обвинител како и европската судска мрежа.

Четвртиот дел од трудот е посветен на надворешната и на безбедносната политика на ЕУ. Овие две политики се разработени од самите почетоци па сè до тоа како функционираат денес, имајќи ги предвид најрелевантните одредби од договорите посветени на нив.

Петнаесеттата глава содржана во четвртиот дел од трудот ги опфаќа најзначајните прашања од политиката на проширувањето на ЕУ во контекст на перспективите на Република Македонија за членство во Унијата. Разработени се сите критериуми за пристапување и процесот на пристапување на нови земји-членки во ЕУ, прашањето на проширувањето и апсорпцискиот капацитет на ЕУ, проширувањето и принципот на условеност, како и тоа каде е Република Македонија во процесот на проширувањето на ЕУ.

3. Од погоре изнесеното може да се констатира дека трудот „Право на Европската унија - од Париз до Лисабон“ од авторите академик проф. д-р Владо

Камбовски, проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска и д-р Вероника Ефремова претставува исклучително вредно и податливо дело кое може да биде наменето како за студентите од додипломските, така и за студентите од постдипломските и докторските студии за предметот право на ЕУ на правните, но и на другите факултети на кои се предава оваа дисциплина. Начинот и обемот во кој е разработена целокупната материја од правото на ЕУ одговара на наставните програми за предметот право на ЕУ на сите видови студии.

Правото на ЕУ е тема која секогаш дава широк простор за научно истражување на нови, но и систематизирање на веќе постојните научни сознанија на поинаков начин од досега видениот. Токму овој труд ја докажува констатацијата.

Трудот ги разработува сите позначајни сегменти од правото на ЕУ, и треба да се напомене дека ова е прв посериозен обид за сеопфатно проучување на политиките на Унијата во Република Македонија.

Пишуван во форма на студија во која на детален и конзистентен начин се обработени сите порелевантни сознанија од комплексната содржина на правото на ЕУ, авторите на трудот успеале да го доближат правото на ЕУ на мошне едноставен и јасен начин.

Поради сето горенаведено, имаме голема чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје да му предложиме објавување на овој труд **како учебник по предметот право на ЕУ.**

РЕЦЕНЗЕНТИ:

ПРОФ. Д-Р РАДОВАН ВУКАДИНОВИЌ, с.р.

ПРОФ. Д-Р ТРАЈАН БЕНДЕВСКИ, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНИКОТ „ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕТО И ЗДРАВСТВЕНО
ВОСПИТАНИЕ“ ЗА СТУДЕНТИ НА ВИСОКАТА ЗДРАВСТВЕНА ШКОЛА ПРИ
МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во состав на УКИМ во Скопје, а во врска со член 15 до член 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, Наставно-научниот совет на Факултетот, по предлог на Одборот за издавачката дејност на Факултетот, на IX редовна седница одржана на 30.5.2011 година, донесе Одлука за одредување рецензенти за пишување на рецензија за печатење на учебник под наслов **Промоција на здравјето и здравствено воспитание**, од авторите: проф. д-р Дончо Донеv, проф. д-р Ленче Мирчевска, проф. д-р Зоран Велковски, проф. д-р Елена Косевска, проф. д-р Вера Стојановска, прим. д-р Илија Глигоров и ас. Елена Ризова, во редакција на проф. д-р Дончо Донеv, во состав:

Проф. д-р Моме Спасовски
Проф. д-р Дивна Лакинска
Проф. д-р Владимир Цветанов

Врз основа на оваа одлука, а во врска со текстот на учебникот, кој ми беше доставен во втората половина на месец јуни 2011 год., во својство на рецензент, го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот „Промоција на здравјето и здравствено воспитание“, од авторите: Дончо Донеv, Ленче Мирчевска, Зоран Велковски, Елена Косевска, Вера Стојановска, Илија Глигоров и Елена Ризова, во редакција на Дончо Донеv, е прв учебник и прво издание од ваков вид учебници, изготвен од мултидисциплинарен тим на стручњаци од повеќе високошколски институции од два универзитетa и со комплексна содржина која дава теоретски знаења за концептот, улогата и задачите на промоцијата на здравјето и здравственото воспитание, историскиот развој и современите концепти и сфаќања за здравјето со еволуција на пристапите во неговото чување и спречување на болестите, сè до современите движења и стратегии за промоција на здравјето на меѓународно ниво и насоките од СЗО за практична примена на принципите и пристапите на промоција на здравјето во здравствената заштита на населението. Материјалот е изготвен на вкупно 203 страници текст, а во текстот се содржани 8 табели, 30 слики и две шеми.

Учебникот е изготвен од мултидисциплинарен тим на стручњаци на три високообразовни институции во Р. Македонија, и тоа: Медицинскиот и Филозофскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје и Високата медицинска школа при Универзитетот “Св. Климент Охридски” во Битола.

Автори на учебникот се:

1. проф. д-р Дончо Донеv, редовен професор по социјална медицина на Катедрата за социјална медицина при Медицинскиот факултет во Скопје;
2. проф. д-р Ленче Мирчевска, редовен професор по социјална медицина на

Високата медицинска школа во Битола;

3. проф. д-р Зоран Велковски, редовен професор по педагогија на Катедрата за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје;
4. проф. д-р Елена Косевска, вонреден професор по социјална медицина на Катедрата за социјална медицина при Медицинскиот факултет во Скопје;
5. проф. д-р Вера Стојановска, вонреден професор по педагогија на Катедрата за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје;
6. прим. м-р сци д-р Илија Глигоров, виш универзитетски предавач на Воената академија во Скопје (пензиониран);
7. ас. м-р сци Елена Ризова, асистент на Катедрата за педагогија на Филозофскиот факултет во Скопје.

Уредник на учебникот е проф. д-р Дончо Донеv.

Учебникот „Промоција на здравјето и здравствено воспитание“ ќе претставува основен учебник по предметот промоција на здравјето и здравствено воспитание за студентите на тригодишните стручни студии за медицински сестри, физиотерапевти, логопеди и радиолошки технолози при Медицинскиот факултет во Скопје бидејќи материјалот целосно е во согласност со содржината на предметната наставна програма. Содржините на учебникот ќе бидат достапни и корисни за студентите на другите високи медицински школи во Р. Македонија, како и за студентите во додипломските и постдипломските студии на медицинските и други сродни факултети, а може да се корисни и за лекарите на специјализација од превентивните медицински дисциплини, семејната медицина и другите клинички специјалности, како и за други профили на стручњаци кои работат во областа на јавното здравје.

Наставата по предметот промоција на здравјето и здравствено воспитание се одвива во првата студиска година, во првиот семестар како задолжителен предмет со 90 часа (6 кредити) за студиите за дипломирана медицинска сестра/техничар и по 70 часа (3 кредити) за студиите за дипломиран физиотерапевт, логопед и радиолошки технолог.

Цел на подготовка на овој учебник е да се сублимира научната мисла во врска со оваа широка и динамична медицинска дисциплина, која претставува суштински дел на стручната работа на здравствените работници и соработници во обезбедувањето на современата здравствена заштита на населението.

Наставната програма по предметот промоција на здравјето и здравствено воспитание на високите медицински школи вклучува содржини од областите на здравственото воспитание и унапредување на здравјето, социјална психологија, педагогика, дидактика, андрагогија и вовед во медицината. Содржините се разработени во вкупно 8 поглавја:

- I.** Вовед во медицината и сестринството, здравственото воспитание и промоција на здравјето
- II.** Социјалната психологија и здравственото воспитание
- III.** Педагогија и дидактика
- IV.** Педагогија и андрагогија
- V.** Облици и методи во здравственото воспитание
- VI.** Средства за едукација – наставни средства
- VII.** Менаџирање на здравствената едукација
- VIII.** Насоки за изготвување семинарски/ дипломски труд

Во првото поглавје, „Вовед во медицината и сестринството, здравственото воспитание и промоција на здравјето“, се разработени следните содржини во 10 потпоглавја:

1. Дефиниција, задачи и поделба на медицината
2. Научна, алтернативна и народна медицина и надрилекарство
3. Концепти и дефиниции за здравјето на човекот и пристапи на здравственото воспитание и промоција на здравјето
4. Детерминанти на здравјето - најзначајни фактори кои дејствуваат врз здравјето
5. Најважни фактори на социјалната средина и здравјето
6. Како настанува болест и природен тек на болеста
7. Современ концепт и дефиниција на здравствената заштита
8. Улога на медицинската сестра во унапредување/ промоција на здравјето и во реализација на Стратегијата на СЗО „Здравје за сите“
9. Фази во развојот на здравственоспитниот процес
10. Историски развој на здравственото воспитание во Македонија

Следното поглавје, „Социјална психологија и здравственото воспитание“, содржи 7 потпоглавја со соодветни содржини:

1. Ставови кон здравјето
2. Фактори кои дејствуваат на формирање и менување на ставовите
3. Култура, општествени норми и стандарди и здравствена култура
4. Комуникации меѓу луѓето и пречки во комуникациите
5. Здравственоспитни принципи
6. Здравственоспитни цели
7. Кому му е наменето здравственото воспитание

Третото поглавје со наслов „Педагогија и дидактика“, чиј предмет на проучување е воспитанието како општествена појава и методиката на учење и наставна работа, ги содржи следните 12 потпоглавја:

1. Предмет и задачи на педагогијата
2. Систем на педагошки дисциплини и основни педагошки поими
3. Дидактика - предмет и проблеми на дидактиката
4. Настава - видови и задачи на наставата
5. Наставен план и програма
6. Учење во процесот на наставата
7. Структура на наставниот процес
8. Етапи на наставниот процес
9. Методи на наставна работа
10. Облици на наставна работа
11. Организација на наставен час
12. Планирање и подготовка на наставата

Образованието на возрасните во новонастанатите услови ја доживува својата афирмација и трансформација. Доживотното учење претставува едно од најфреквентните прашања кои се поставуваат во сферата на образованието. Во четвртото поглавје, „Педагогија и андрагогија“, детално се разработени следниве содржини во посебни потпоглавја:

1. Од педагогија кон андрагогија
2. Што е андрагогија
3. Развојот на образованието на возрасните

4. Образованието на возрасните и доживотно учење

Петтото поглавје, „Облици и методи во здравственото воспитание“, се состои од 7 потпоглавја:

1. Предуслови за започнување на здравственоспитниот процес
2. Основни облици на здравственото воспитание
3. Класификација на методите на здравственото воспитание
4. Индивидуални здравственоспитни методи
5. Групни здравственоспитни методи
6. Масовни здравственоспитни методи
7. Евалуација на ефикасноста од применетите методи

Шестото поглавје во учебникот, „Средства за едукација – наставни средства“, се состои од 10 подпоглавја во кои прецизно се објаснети сите видови наставни помагала во процесот на здравствената едукација:

1. Психолошки основи на учењето и основи на комуникацијата меѓу луѓето
2. Видови средства за едукација – наставни средства
3. Изложба – здравственоспитна изложба
4. Печатени средства за здравствено воспитание
5. Средства за здравствено воспитание кои прикажуваат подвижни слики и звук или само подвижни слики
6. Средства за здравствено воспитание кои прикажуваат статични (готови, подготвени) слики
7. Средства за здравствено воспитание кои користат звучен канал за пренос и комуникација
8. Средства за масовно информирање и комуницирање
9. Кабинет за здравствено воспитание
10. Примена на средствата за здравствена едукација

Во седмото поглавје, „Менаџирање на здравствената едукација“, формите на формална и неформална едукација, планирањето и програмирањето на здравственоспитните активности во врска со животните стилови, решавање на одредени здравствени проблеми и унапредување на здравствената едукација во здравствени и вонздравствени институции, се обработени во 8 потпоглавја:

1. Неформална и формална здравствена едукација
2. Планови и програми за здравствено воспитание на национално ниво и на ниво на популациски групи
3. Практикување на здравственото воспитување во Република Македонија
4. Содржини, подрачја на дејствување и институционална надлежност на здравственото воспитание
5. Здравствена едукација во здравствени установи
6. Менаџирање на здравствената едукација во разни немедицински институции и професии
7. Програми за здравствено воспитание за одделни здравствени потреби и проблеми
8. Програмски пристап за ерадикација на болестите преку пример за болест поврзана со хигиенските услови и однесувањето (навиките)

Последното, осмо поглавје „Насоки за изготвување семинарски/ дипломски труд“ е особено важно за натамошниот тек на студиите на секој студент и се

однесува на теоретски и практични сознанија за техниките и правилата во изработка на семинарска работа, изработка на дипломскиот труд, подготовка на проект, програма за здравствена едукација, како и подготовка на труд за објавување во стручно-научно списание со рецензија. Поглавјето е распределено во пет потпоглавја:

1. Основни технички правила
2. Основни елементи на семинарскиот труд/ дипломската работа
3. Текст на трудот
4. Труд поврзан со јавноздравствената практика и организација на здравствената заштита на населението и/ или на одделни специфични групации од населението
5. Цитирање на референците

Учебникот, во целина, им овозможува на студентите да се запознаат со основните поими на социјалната психологија, принципите и целите на здравственоспитната работа, основите на педагогијата и дидактиката воопшто, и специфичностите на андрагогијата како наука за образование на возрасните и доживотно учење.

Посебно значење за практичната реализација на промоцијата и унапредувањето на здравјето има запознавањето со облиците и методите на здравственото воспитание, специфичностите и примената на разни видови здравственоспитни средства, како и планирањето и менаџирањето на здравствената едукација во здравствените установи и во разни други немедицински институции и професии. Исто така, студентите ќе се запознаат со историскиот развој на медицината и здравствената заштита, со детерминантите на здравјето, природниот тек на болеста и современото сфаќање на здравствената заштита како комплекс на мерки распределени во три нивоа на превенција.

Учебникот е современо конципиран, пишуван на јасен и разбирлив јазик, поткрепен и со податоци прикажани во 8 табели, две шеми и вкупно 30 слики, кои ја илустрираат и документираат тематиката што се објаснува со соодветни факти и примери од практиката.

ЗАКЛУЧОК

Учебникот „Промоција на здравјето и здравствено воспитание“, од авторите: Дончо Донеv, Ленче Мирчевска, Зоран Велковски, Елена Косевска, Вера Стојановска, Илија Глигоров и Елена Ризова, во редакција на проф. д-р Дончо Донеv, ги задоволува сите стручни и педагошки критериуми и овозможува студентите да стекнат правилни ставови и сознанија за општествената улога на лекарите, медицинските сестри и другите здравствени работници за правилно да ги сфатат задачите, улогата и општествената функција на медицината и здравствената заштита, со посебен акцент на значењето на здравствената едукација и воспитание во чување и унапредување на здравјето на луѓето и во превенцијата на болестите.

Со задоволство му предлагам на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје да ја продолжи постапката за печатење на овој ракопис од областа на здравствената едукација, воспитание и промоција на здравјето.

10.8.2011 год.

Рецензент,
Проф. д-р Владимир Цветанов, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

**НА УЧЕБНИКОТ „ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕТО И ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ“
ЗА СТУДЕНТИ НА ВИСОКАТА ЗДРАВСТВЕНА ШКОЛА ПРИ МЕДИЦИНСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на УКИМ, во врска со член 15 – 19 од Правилникот за организирање на издавачка дејност на Универзитетот, Наставно – научниот совет на Факултетот, на IX седница одржана на 30.5.2011 година, донесе одлука за одредување рецензенти за пишување рецензија за печатење на учебник под наслов „Промоција на здравјето и здравствено воспитание“, во состав:

- проф. д-р Моме Спасовски
- проф. д-р Дивна Лакинска
- проф. д-р Владимир Цветанов.

Врз основа на оваа одлука, во својство на рецензент, го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот „Промоција на здравјето и здравствено воспитание“ претставува прво издание од ваков вид наменет за предметот промоција на здравјето и здравствено воспитание за студентите на тригодишните стручни студии на високите медицински школи при Медицинскиот факултет во Скопје. Овој учебник, исто така, може да го користат не само студентите на медицинските и други стродни факултети, туку и стручњаците од јавното здравство.

Учебникот „Промоција на здравјето и здравствено воспитание“ се состои од 203 страници компјутерски обработен текст, во VIII основни целини (поднаслови) во согласност со содржината на предметната програма. Во текстот се презентирани 8 табели, 30 слики, 2 шеми и литература со 224 библиографски единици, за секое поглавје посебно.

Коавтори на учебникот се следниве еминентни професори од кои поголемиот број во исто време се и предавачи на соодветниот наставен предмет:

1. проф. д-р Дончо Донев, редовен професор по социјална медицина на Катедрата за социјална медицина при Медицинскиот факултет во Скопје;

2. проф. д-р Ленче Мирчевска, редовен професор по социјална медицина на Високата медицинска школа во Битола;

3. проф. д-р Зоран Велковски, редовен професор по педагогија на Катедрата за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје;

4. проф. д-р Елена Ќосевска, вонреден професор по социјална медицина на Катедра за социјална медицина при Медицинскиот факултет во Скопје;

5. проф. д-р Вера Стојановска, вонреден професор по педагогија на Катедрата за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје;

6. прим. м-р спец. д-р Илија Глигоров, виш универзитетски предавач на Воената академија во Скопје (пензиониран);

7. ас. м-р Елена Ризова, асистент на Катедрата за педагогија на Филозофскиот факултет во Скопје.

Уредник: проф. д-р Дончо Донев.

Цел за подготовка на овој учебник е овозможување непосреден, сестран и стручен пристап во научната мисла на оваа широка и динамична медицинска дисциплина, суштински дел на стручната работа на здравствените работници и соработници, во обезбедување на современата здравствена заштита на населението.

Во согласност со наставната програма на високите медицински школи, учебникот „Промоција на здравјето и здравствено воспитание“, вклучува соодветни содржини од подрачјето на здравственото воспитание и унапредување на здравјето, социјалната психологија, педагогија, дидактика, андрагогија и вовед во медицината.

Содржините се презентирани во следниве поглавја:

- Вовед во медицината и сестринството, здравственото воспитание и промоција на здравјето
- Социјалната психологија и здравственото воспитание
- Педагогија и дидактика
- Андрагогија
- Облици и методи во здравственото воспитание
- Средства за едукација – наставни средства
- Менаџирање на здравствената едукација
- Насоки за изготвување семинарски / дипломски труд

Сите поглавја во учебникот се соодветно избрани врз логичка, научна и прагматичка основа, со стил јасен и разбирлив за консументите.

Првото поглавје, „Вовед во медицината и сестринството, здравственото воспитание и промоција на здравјето“, е подготвено од еминентниот професор со долгогодишно искуство во оваа проблематика, проф. д-р Дончо Донеv. Согласно со неговиот професионален капацитет презентирани се 10 тематски единици, основни во здравствената едукација, но и при непосредната апликација во практиката.

Поглавјето „Социјалната психологија и здравственото воспитание“ е подготвено од проф. д-р Ленче Мирчевска, редовен професор на Високата медицинска школа во Битола. Во ова поглавје низ 7 тематски целини се презентирани основните психолошки сознанија и пристапи во однос на ставовите, здравствената култура и комуникација во пристапот и третманот со пациентите. Овие содржини се корисни за студентите и во процесот на изградба на својата професионална личност.

Поглавјето „Педагогија и дидактика“ е подготвено од реномираниот универзитетски професор д-р Вера Стојановска, која со своите многубројни трудови од ова подрачје поседува највисоко професионално реноме. Авторот на поглавјето, со теориски и апликативен пристап, ги обработува следниве наслови:

- Предмет и задача на педагогијата
- Систем на педагошки дисциплини и основни педагошки поими
- Дидактика – предмет и проблеми
- Настава – видови и задачи на наставата
- Наставен план и програма
- Учењето во процесот на наставата
- Структура на наставниот процес
- Етапи на наставниот процес
- Методи на наставната работа
- Облици на наставната работа
- Организација на наставниот час
- Планирање и програмирање на наставното час

Содржините во насловите, пред сè, се корисни за студентите, како помош во учењето и совладувањето на материјалот, но исто така се потенцирани улогата и

значењето на воспитанието и нивната улога на воспитувачи на подрачјето на здравството, но и воопшто.

Четвртото поглавје се однесува на андрагогијата – науката за образование на возрасните и доживотното учење, како иманентни процеси на современиот професионален растеж. Авторите на поглавјето, проф. д-р Зоран Велковски и м-р Елена Димова, се креатори и носители во еманципирањето на образованието на возрасни и доживотното учење не само во насока на актуелноста на професионалниот развој, туку и во сите подрачја на современото живеење. Поглавјето е презентирano низ четири тематски единици, и тоа:

- Од педагогија кон андрагогија
- Што е андрагогија?
- Развојот на образованието на возрасни
- Образованието на возрасни и доживотното образование

Во соодветниот текст, авторите ги запознаваат студентите со современите образовни тенденции воопшто, но и со перспективите на нивниот професионален статус и развој, насочувајќи ги кон континуираното образование.

Поглавјето „Облици и методи во здравственото воспитание“ е подготвено од реномираниот професор и стручњак д-р Елена Косевска. Нејзиниот труд го создава темелот на непосредната апликација на здравственото воспитание и методиските пристапи од педагошки и андрагошки аспект. Презентираните материјали се соодветно одбрани, јасни и достапни до корисниците. Очекуваме овие содржини да прераснат во водич на медицинскиот персонал за успешна и непосредна медицинско-здравствена работа.

Шестото поглавје „Средства за едукација – наставни средства“, е подготвено од прим. м-р д-р Илија Глигоров кој со своето реномирано искуство ги пренесува и прецизно ги објаснува сите видови наставни помагала во процесот на здравствената едукација. Материјалот е презентираан во девет логички поврзани, апликативни содржини, кои го упатуваат читателот во начините на стекнување знаење, но и во нивното пренесување.

Седмото поглавје, „Менаџирање на здравствената едукација“, е подготвено од професорите д-р Илија Глигоров и д-р Дончо Донев. Во овој дел е презентирана актуелноста на современата здравствена апликација, како резултат на нивното долгогодишно искуство и неизмерна потрага по современи сознанија за успешна работа во овој домен.

Последното поглавје, „Насоки за изготвување семинарски / дипломски труд“, се однесува на помош на студентите во стекнување теориски и практични сознанија за техниките и правилата при изработка на семинарски работи, изработка на дипломски труд, како и подготовка на проекти и програми за здравствена едукација.

Ова поглавје е подготвено од проф. д-р Дончо Донев и во него е внесено целокупното негово истражување, знаење и искуство, водејќи ги студентите во изготвувањето на нивните писмени трудови. Исто така од големо значење е и овозможувањето студентите да стекнат знаење и умеење во изготвување и водење на проекти и програми, со што нивната работа станува пристапна и достапна до националните и меѓународните фактори.

З а к л у ч о к

Учебникот „Промоција на здравјето и здравствено воспитание“ ги задоволува сите стручни и педагошко-дидактички критериуми и овозможува студентите да стекнат професионални ставови и сознанија за здравствената улога на лекарите, медицинските сестри и другите здравствени работници за правилно да ги сфатат задачите, улогата и општествената функција на медицината и здравствената едукација во чување и унапредување на здравјето на луѓето и во превенцијата на болестите.

Со задоволство му предлагам на Наставно – научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје да ја продолжи постапката за печатење на овој ракопис од областа на здравствената промоција и јавното здравје

10.8.2011 год.

С к о п ј е

Рецензент:

Проф. д-р Дивна Лакинска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНИКОТ "ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕТО И ЗДРАВСТВЕНО
ВОСПИТАНИЕ" ЗА СТУДЕНТИ НА ВИСОКАТА ЗДРАВСТВЕНА ШКОЛА
ПРИ МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во состав на УКИМ во Скопје, а во врска со член 15 до член 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, по предлог на Одборот за издавачката дејност на Факултетот, Наставно-научниот совет на Факултетот, на IX седница одржана на 30.5.2011 година, донесе одлука за одредување рецензенти за пишување на рецензија за печатење на учебник под наслов ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕТО И ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ, во состав:

- проф. д-р Моме Спасовски
- проф. д-р Дивна Лакинска
- проф. д-р Владимир Цветанов.

Во врска со оваа одлука, во својство на рецензент, го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕТО И ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ е прво издание од ваков вид учебници, со комплексна содржина која дава теоретски знаења за концептот, улогата и задачите на промоцијата на здравјето и здравственото воспитание, изготвен на 219 страници текст.

Учебникот е изготвен од мултидисциплинарен тим на стручњаци на три високообразовни институции во Р. Македонија, и тоа: Медицинскиот и Филозофскиот факултет при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје и Високата медицинска школа при Универзитетот "Св. Климент Охридски" во Битола.

Автори на учебникот се:

1. Проф. д-р Дончо Донеv, редовен професор по социјална медицина на Катедрата за социјална медицина при Медицинскиот факултет во Скопје;
2. Проф. д-р Ленче Мирчевска, редовен професор по социјална медицина на Високата медицинска школа во Битола;
3. Проф. д-р Зоран Велковски, редовен професор по педагогија на Катедрата за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје;
4. Проф. д-р Елена Косевска, вонреден професор по социјална медицина на Катедрата за социјална медицина при Медицинскиот факултет во Скопје;
5. Проф. д-р Вера Стојановска, вонреден професор по педагогија на Катедрата за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје;
6. Прим. м-р сци д-р Илија Глигоров, универзитетски предавач на Воената академија во Скопје (пензиониран) ;
7. Ас. м-р сци Елена Ризова, асистент на Катедрата за педагогија на Филозофскиот факултет во Скопје.

Уредник:

проф. д-р Дончо Донеv.

Учебникот „Промоција на здравјето и здравствено воспитание“ претставува основен учебник по предметот промоција на здравјето и здравствено воспитание за студентите на тригодишните стручни студии, високите медицински школи при Медицинскиот факултет во Скопје и материјалот е во согласност со содржината на предметната програма. Содржините на учебникот се достапни и за студентите на додипломските и постдипломските студии на медицинските и други сродни факултети, а може да се корисни и за лекарите од превентивните медицински дисциплини, семејната медицина и другите клинички специјалности, како и за други профили на стручњаци кои работат во областа на јавното здравје.

Наставата по предметот промоција на здравјето и здравствено воспитание се одвива во првата студиска година, во првиот семестар како задолжителен предмет со 90 часа (6 кредити) за студиите за дипломирана медицинска сестра/техничар и по 70 часа (3 кредити) за студиите за дипломиран физиотерапевт, логопед и радиолошки технолог.

Целта на подготовката на овој учебник е да се сублимира научната мисла во врска со оваа широка и динамична медицинска дисциплина, која претставува суштински дел на стручната работа на здравствените работници и соработници во обезбедувањето на современата здравствена заштита на населението. Здравствените работници и соработници не би можеле целосно и успешно да одговорат на своите задачи ако не се упатени во современите концепти за здравјето и пристапите во здравствената заштита на населението, со основите на социјалната психологија, педагогијата со дидактиката и андрагогијата, методите и средствата на здравственото воспитание и менаџирањето на здравствената едукација, кои како поглавја претставуваат есенцијални тематски содржини на овој учебник.

Наставната програма по предметот промоција на здравјето и здравствено воспитание на високите медицински школи вклучува содржини од областите на здравственото воспитание и унапредување на здравјето, социјална психологија, педагогика, дидактика, андрагогија и вовед во медицината. Содржините се разработени во вкупно 8 поглавја:

- Вовед во медицината и сестринството, здравственото воспитание и промоција на здравјето
- Социјалната психологија и здравственото воспитание
- Педагогија и дидактика
- Андрагогија
- Облици и методи во здравственото воспитание
- Средства за едукација – наставни средства
- Менаџирање на здравствената едукација
- Насоки за изготвување семинарски/ дипломски труд

Во поглавјето “Вовед во медицината и сестринството, здравственото воспитание и промоција на здравјето” се разработени следниве 10 содржини:

1. ДЕФИНИЦИЈА, ЗАДАЧИ И ПОДЕЛБА НА МЕДИЦИНАТА
2. НАУЧНА, АЛТЕРНАТИВНА И НАРОДНА МЕДИЦИНА И НАДРИЛЕКАРСТВО
3. КОНЦЕПТИ И ДЕФИНИЦИИ ЗА ЗДРАВЈЕТО НА ЧОВЕКОТ И ПРИСТАПИ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ВОСПИТАНИЕ И ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕТО
4. ДЕТЕРМИНАНТИ НА ЗДРАВЈЕТО - НАЈЗНАЧАЈНИ ФАКТОРИ КОИ ДЕЈСТВУВААТ ВРЗ ЗДРАВЈЕТО
5. НАЈВАЖНИ ФАКТОРИ НА СОЦИЈАЛНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО
6. КАКО НАСТАНУВА БОЛЕСТ И ПРИРОДЕН ТЕК НА БОЛЕСТА

7. СОВРЕМЕН КОНЦЕПТ И ДЕФИНИЦИЈА НА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА
8. УЛОГА НА МЕДИЦИНСКАТА СЕСТРА ВО УНАПРЕДУВАЊЕ/ ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕТО И ВО РЕАЛИЗАЦИЈА НА СТРАТЕГИЈАТА НА СЗО “ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ”
9. ФАЗИ ВО РАЗВОЈОТ НА ЗДРАВСТВЕНОВОСПИТНИОТ ПРОЦЕС
10. ИСТОРИСКИ РАЗВОЈ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ВОСПИТАНИЕ ВО МАКЕДОНИЈА

Поглавјето “Социјална психологија и здравственото воспитание” се состои од 7 заглавија со соодветни содржини:

1. СТАВОВИ КОН ЗДРАВЈЕТО
2. ФАКТОРИ КОИ ДЕЈСТВУВААТ НА ФОРМИРАЊЕ И МЕНУВАЊЕ НА СТАВОВИТЕ
3. КУЛТУРА, ОПШТЕСТВЕНИ НОРМИ И СТАНДАРДИ И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА
4. КОМУНИКАЦИИ МЕЃУ ЛУЃЕТО И ПРЕЧКИ ВО КОМУНИКАЦИИТЕ
5. ЗДРАВСТВЕНОВОСПИТНИ ПРИНЦИПИ
6. ЗДРАВСТВЕНОВОСПИТНИ ЦЕЛИ
7. КОМУ МУ Е НАМЕНЕТО ЗДРАВСТВЕНОТО ВОСПИТАНИЕ

Во поглавјето од областа на педагогијата со наслов “Педагогија и дидактика”, чиј предмет на проучување е воспитанието како општествена појава и методиката на учење и наставна работа, сеопфатно се обработени следниве 12 заглавија:

1. ПРЕДМЕТ И ЗАДАЧИ НА ПЕДАГОГИЈАТА
2. СИСТЕМ НА ПЕДАГОШКИ ДИСЦИПЛИНИ И ОСНОВНИ ПЕДАГОШКИ ПОИМИ
3. ДИДАКТИКА - ПРЕДМЕТ И ПРОБЛЕМИ НА ДИДАКТИКАТА
4. НАСТАВА - ВИДОВИ И ЗАДАЧИ НА НАСТАВАТА
5. НАСТАВЕН ПЛАН И ПРОГРАМА
6. УЧЕЊЕ ВО ПРОЦЕСОТ НА НАСТАВАТА
7. СТРУКТУРА НА НАСТАВНИОТ ПРОЦЕС
8. ЕТАПИ НА НАСТАВНИОТ ПРОЦЕС
9. МЕТОДИ НА НАСТАВНА РАБОТА
10. ОБЛИЦИ НА НАСТАВНА РАБОТА
11. ОРГАНИЗАЦИЈА НА НАСТАВЕН ЧАС
12. ПЛАНИРАЊЕ И ПОДГОТОВКА НА НАСТАВЕН ЧАС

Образованието на возрасните во новонастанатите услови ја доживува својата афирмација и трансформација. Доживотното учење претставува едно од најфреквентните прашања кои се поставуваат во сферата на образованието. Во поглавјето “Андрагогија” детално се разработени следниве содржини:

1. ОД ПЕДАГОГИЈА КОН АНДРАГОГИЈА
2. ШТО Е АНДРАГОГИЈА
3. РАЗВОЈОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ВОЗРАСНИТЕ
4. ОБРАЗОВАНИЕТО НА ВОЗРАСНИТЕ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Поглавјето “Облици и методи во здравственото воспитание” се состои од 7 заглавија:

1. ПРЕДУСЛОВИ ЗА ЗАПОЧНУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНО-ВОСПИТНИОТ ПРОЦЕС
2. ОСНОВНИ ОБЛИЦИ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ВОСПИТАНИЕ
3. КЛАСИФИКАЦИЈА НА МЕТОДИТЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ВОСПИТАНИЕ
4. ИНДИВИДУАЛНИ ЗДРАВСТВЕНОВОСПИТНИ МЕТОДИ
5. ГРУПНИ ЗДРАВСТВЕНОВОСПИТНИ МЕТОДИ
6. МАСОВНИ ЗДРАВСТВЕНОВОСПИТНИ МЕТОДИ
7. ЕВАЛУАЦИЈА НА ЕФИКАСНОСТА ОД ПРИМЕНЕТИТЕ МЕТОДИ

Следното поглавје во учебникот се однесува на средствата за едукација – наставни средства и се состои од 10 заглавија во кои прецизно се објаснети сите видови наставни помагала во процесот на здравствената едукација:

1. ПСИХОЛОШКИ ОСНОВИ НА УЧЕЊЕТО И ОСНОВИ НА КОМУНИКАЦИЈАТА МЕЃУ ЛУЃЕТО
2. ВИДОВИ СРЕДСТВА ЗА ЕДУКАЦИЈА – НАСТАВНИ СРЕДСТВА
3. ИЗЛОЖБА – ЗДРАВСТВЕНОВОСПИТНА ИЗЛОЖБА
4. ПЕЧАТЕНИ СРЕДСТВА ЗА ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ
5. СРЕДСТВА ЗА ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ КОИ ПРИКАЖУВААТ ПОДВИЖНИ СЛИКИ И ЗВУК ИЛИ САМО ПОДВИЖНИ СЛИКИ
6. СРЕДСТВА ЗА ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ КОИ ПРИКАЖУВААТ СТАТИЧНИ (ГОТОВИ, ПОДГОТОВЕНИ) СЛИКИ
7. СРЕДСТВА ЗА ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ КОИ КОРИСТАТ ЗВУЧЕН КАНАЛ ЗА ПРЕНОС И КОМУНИКАЦИЈА
8. СРЕДСТВА ЗА МАСОВНО ИНФОРМИРАЊЕ И КОМУНИЦИРАЊЕ
9. КАБИНЕТ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ
10. ПРИМЕНА НА СРЕДСТВАТА ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЕДУКАЦИЈА

Во седмото поглавје “Менаџирање на здравствената едукација”, формите на формална и неформална едукација, планирањето и програмирањето на здравственоспитните активности во врска со животните стилови, решавање на одредени здравствени проблеми и унапредување на здравствената едукација во здравствени и вонздравствени институции, се обработени во 8 заглавија:

1. НЕФОРМАЛНА И ФОРМАЛНА ЗДРАВСТВЕНА ЕДУКАЦИЈА
2. ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО И НА НИВО НА ПОПУЛАЦИСКИ ГРУПИ
3. ПРАКТИКУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ВОСПИТУВАЊЕ ВО Р. МАКЕДОНИЈА
4. СОДРЖИНИ, ПОДРАЧЈА НА ДЕЈСТВУВАЊЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНА НАДЛЕЖНОСТ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ВОСПИТАНИЕ
5. ЗДРАВСТВЕНА ЕДУКАЦИЈА ВО ЗДРАВСТВЕНИ УСТАНОВИ
6. МЕНАџИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНАТА ЕДУКАЦИЈА ВО РАЗНИ НЕМЕДИЦИНСКИ ИНСТИТУЦИИ И ПРОФЕСИИ
7. ПРОГРАМИ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТАНИЕ ЗА ОДДЕЛНИ ЗДРАВСТВЕНИ ПОТРЕБИ И ПРОБЛЕМИ
8. ПРОГРАМСКИ ПРИСТАП ЗА ЕРАДИКАЦИЈА НА БОЛЕСТИТЕ ПРЕКУ ПРИМЕР ЗА БОЛЕСТ ПОВРЗАНА СО ХИГИЕНСКИТЕ УСЛОВИ И ОДНЕСУВАЊЕТО (НАВИКИТЕ)

Последното поглавје, НАСОКИ ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ СЕМИНАРСКИ/ДИПЛОМСКИ ТРУД, е особено важно за натамошниот тек на студиите на секој студент и се однесува на теоретски и практични сознанија за техниките и правилата во изработка на семинарска работа, изработка на дипломскиот труд, како и подготовка на проект, програма за здравствена едукација и слично.

Учебникот им овозможува на студентите да се запознаат со основните поими на социјалната психологија, принципите и целите на здравственоспитната работа, основите на педагогијата и дидактиката воопшто, и специфичностите на андрагогијата како наука за образование на возрасните и доживотно учење.

Посебно значење за практичната реализација на промоцијата и унапредувањето на здравјето има запознавањето со облиците и методите на здравственото воспитување, специфичностите и примената на разни видови здравственоспитни средства, како и планирањето и менаџирањето на здравствената едукација во здравствените установи и разни други немедицински

институции и професии. Исто така, студентите ќе се запознаат со историскиот развој на медицината и здравствената заштита, со детерминантите на здравјето, природниот тек на болеста и современото сфаќање на здравствената заштита како комплекс на мерки распределени во три нивоа на превенција.

Учебникот е современо конципиран, пишуван на јасен и разбирлив јазик, поткрепен со податоци и слики, кои ја документираат тематиката што се објаснува и поткрепува со соодветни примери од практиката.

ЗАКЛУЧОК

Учебникот “Промоција на здравјето и здравствено воспитание” ги задоволува сите стручни и педагошки критериуми и овозможува студентите да стекнат правилни ставови и сознанија за општествената улога на лекарите, медицинските сестри и другите здравствени работници за правилно да ги сфатат задачите, улогата и општествената функција на медицината и здравствената едукација во чување и унапредување на здравјето на луѓето и во превенцијата на болестите.

Со задоволство му предлагам на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје да ја продолжи постапката за печатење на овој ракопис од областа на здравствената промоција и јавното здравје.

Рецензент

Проф. д-р Моме Спасовски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК „ИНДУСТРИСКИ КУЛТУРИ“ од АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ЗОРАН ДИМОВ

На својата XXX седница одржана на 3. 6. 2011 година, Наставно-научниот совет (ННС) на Факултетот за земјоделски науки и храна (ФЗНХ), со одлука бр. 02-1338/7 од 23. 6. 2011 год., ме определи за рецензент на ракописот за учебник под работен наслов „Индустриски култури“ од авторот проф. д-р Зоран Димов.

Согласно со одлуката на ННС и деталното разгледување на ракописот, го доставувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Доставениот ракопис за рецензирање е наменет за студиските програми Поледелство и Преработка на земјоделски производи на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, со фонд на часови 4 + 3, односно 2 + 2 и 6 кредити согласно со европскиот кредит-трансфер систем (ЕКТС), на постдипломските студии на студиската програма Растителна биотехнологија со фонд на часови 3 + 2 и 5 кредити по ЕКТС, како и за претстојните докторски студии земајќи го предвид фактот дека е предвиден предмет со истоимениот наслов.

Ракописот „Индустриски култури“ е напишан на 379 страници А4 - формат, компјутерски обработен текст со нормален проред, во кој има 218 фотографии, 95 табели, 12 графикони и 8 шеми. Користената литература се состои од 446 библиографски единици.

Материјалот содржи 8 поглавја, и тоа:

- Вовед,
- Култури за производство на влакно,
- Култури за производство на масло,
- Култури за производство на шеќер,
- Лековити и ароматични растенија,
- Растенија за добивање на каучук,
- Останати култури за техничка преработка и
- Литература

Во воведното поглавје авторот го истакнува стопанското значење на индустриските култури и на производите што се добиваат од нив за бројните индустриски гранки, агротехничкото значење, како и нивната застапеност во светски рамки, по континенти и конкретно во Р. Македонија.

Во второто поглавје се опишуваат растителните видови со заедничка карактеристика да формираат влакно во некој од своите органи, кое понатаму може да се издвои на различни начини и да служи за различна намена. Како позначајни претставници издвоени се: памук – *Gossypium hirsutum* L., коноп – *Cannabis sativa* L., лен – *Linum usitatissimum* L., кенафа – *Hibiscus cannabinus* L., јута – *Corchorus* sp. L., рамија – *Boehmeria nivea* (Gaudich.) L. и сизал – *Agave sisalana*.

Во поглавјето „Култури за производство на масло“, читателот се запознава со растенијата чии зрна, семиња, плодови или делови од плодови содржат значителни количини на сурово масло кое може да се користи за исхрана или за технички цели. Од маслодавните култури, обработени се: сончоглед – *Helianthus annuus* L., соја – *Glycine max* (L.) Merr., сусам – *Sesamum indicum* L., маслодајна репка – *Brassica sp.* L., кикирики – *Arachys hypogaeae* L., афион – *Papaver somniferum* L., рицинус – *Ricinus communis* L., шафраника – *Carthamus tinctorius* L. маслодајна тиква – *Cucurbita pepo* L. subsp. *pepo* var. *Styriaca*, маслинка – *Olea europea* L. и леник – *Camelina sativa* L.

Во четвртото поглавје „Култури за производство на шеќер“, авторот најпрво го елелибира стопанското значење на овие растителни видови за да понатаму се задржи на главните три претставници: шеќерна репа – *Beta vulgaris* L. var. *saccharifera* Alef., шеќерна трска – *Saccharum officinarum* L. и цикорија – *Cichorium intibus* L.

Лековитите и ароматични растенија како подгрупа на индустриските култури се обработени во петтото поглавје. Иако бројот на овие растенија е огромен, авторот се задржува само на 9 позначајни кои плантажно најмногу се одгледуваат: анасон – *Pimpinella anisum* L., ким – *Carum carvi* L., бел синап – *Sinapis alba* L., нане – *Mentha piperita* L., маточина – *Melisa officinalis* L., камилица – *Matricaria chamomilla* L. невен – *Calendula officinalis* L., бел слез – *Althea officinalis* L. и лаванда – *Lavandula angustifolia* Mill.

Во шестото поглавје се обработени растенија кои во своите органи содржат природен каучук. Иако авторот наведува дека природниот каучук може да се добие од 18.000 растителни видови кои припаѓаат на различни ботанички фамилии, најголемо значење, а воедно и детален опис е извршен на: бразилска хавеја – *Havea brasiliensis* Mull., гвајола – *Parthenium argentatum* Gray., кок-сагиз – *Taraxacum kok-saghyz* Rodin и тау-сагиз – *Scorzonera tau-saghyz* Lipsch. et Bosse.

Останатите култури за техничка преработка со двата претставника: хмел – *Humulus lupulus* L. и тутун – *Nicotiana tabacum* L., проф. Димов го елаборира во седмото поглавје.

Во целина учебникот обработува 36 индустриски култури со комплетен осврт на нивното: стопанско значење, потекло и историјат, површини и приноси, ботаничка класификација, морфолошки карактеристики, биолошки својства, агроеколошки услови за одгледување, агротехнички мерки и поважни плевели, болести и штетници.

Ракописот изобилува со литературни податоци, поголем дел од истражувачи од странство, од земјата, а дел како резултат на истражувањата на самиот автор, правилно наведени во осмото поглавје „Литература“, каде што се приложени 446 библиографски единици.

ОЦЕНА И МИСЛЕЊЕ НА РЕЦЕНЗЕНТОТ

Предложениот ракопис со наслов „Индустриски култури“, од авторот проф. д-р Зоран Димов, е во согласност со наставната програма на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Според концепциската поставеност, обемот, начинот на презентирање, сеопфатноста и литературната поткрепа, се категоризира како учебник. Сметам дека ќе биде од големо значење не само за студентите од Факултетот за земјоделски науки и храна, туку и за бројни стручњаци кои професионално се занимаваат со поделското производство и сакаат да бидат во тек со новите сознанија од доменот на индустриските растенија.

Земајќи го предвид гореизнесеното образложение, имам чест на ННС на ФЗНХ да му го препорачам печатењето на учебникот под наслов „Индустриски култури“ од авторот проф. д-р Зоран Димов.

Рецензент

Проф. д-р Петар Егуменовски с.р.
Факултет за земјоделски науки
и храна - Скопје

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК „ИНДУСТРИСКИ КУЛТУРИ“ ОД
АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ЗОРАН ДИМОВ

На својата XXX седница одржана на 3. 6. 2011 година, Наставно-научниот совет (ННС) на Факултетот за земјоделски науки и храна (ФЗНХ), со одлука бр. 02-1338/7 од 23. 6. 2011 год., ме определи за рецензент на ракописот за учебник под работен наслов „Индустриски култури“ од авторот проф. д-р Зоран Димов.

Согласно со одлуката на ННС и деталното разгледување на ракописот, го доставувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Доставениот ракопис за учебник „Индустриски култури“ содржи 379 страници (без литература), во кој се вклучени 218 фотографии, 95 табели, 12 графикони и 8 шеми. Материјалот е концепсиски презентираан и претставува интегрална целина.

Учебникот содржи 8 поглавја во кои се обработени вкупно 36 индустриски култури. Културите се обработени со многу детален опис на нивното: стопанско значење, потекло и историјат, површини на кои се одгледуваат и приноси кои се добиваат, многу детална ботаничка класификација, морфолошки карактеристики, биолошки својства, агротехнички услови за нивно одгледување, агротехнички мерки кои се применуваат или треба да се применат, време на сеидба, време на прибирање, застапеност на плевели во посевите, болести и штетници и нивно спречување и отстранување.

Во првото поглавје авторот го истакнува стопанското значење на индустриските култури и на производите што се добиваат од нив.

Во второто поглавје се обработени култури за производство на влакно со 7 претставници како: памук – *Gossypium hirsutum* L., коноп – *Cannabis sativa* L., лен – *Linum usitatissimum* L., кенафа – *Hibiscus cannabinus* L., јута – *Corchorus* sp. L., рамија – *Boehmeria nivea* (Gaudich.) L. и сизал – *Agave sisalana*. Следува поглавјето кое е посветено на растенијата за производство на масло, во кое се обработени: сончоглед – *Helianthus annuus* L., соја – *Glycine max* (L.) Merr., сусам – *Sesamum indicum* L., маслодајна репка – *Brassica* sp. L., кикирики – *Arachys hypogaeae* L., афион – *Papaver somniferum* L., ричинус – *Ricinus communis* L., шафраника – *Carthamus tinctorius* L., маслодајна тиква – *Cucurbita pepo* L. subsp. *pepo* var. *Styriaca*, маслинка – *Olea europea* L. и леник – *Camelina sativa* L.

Во четвртото поглавје се обработени растенија за производство на шеќер, со позначајните растенија: шеќерна репа – *Beta vulgaris* L. var. *saccharifera* Alef., шеќерна трска – *Saccharum officinarum* L. и цикорија – *Cichorium intibus* L. Петтото поглавје ги опфаќа лековитите и ароматични растенија со поважните претставници: анасон – *Pimpinella anisum* L., ким – *Carum carvi* L., бел синап – *Sinapis alba* L., нане – *Mentha piperita* L., маточина – *Melisa officinalis* L., камилица – *Matricaria chamomilla* L., невен – *Calendula officinalis* L., бел слез – *Althea officinalis* L. и лаванда – *Lavandula angustifolia* Mill. Следи поглавјето култури за добивање на каучук. Од големиот број видови, во кратки црти се обработени: бразилска хавеја – *Havea brasiliensis* Mull., гвајола – *Parthenium argentatum* Gray., кок-сагиз – *Taraxacum kok* -

saghyz Rodin и *tay* - сагиз – *Scorzonera tau* - *saghyz* Lipsch. et Bosse. Во седмото поглавје авторот ги обработува културите за техничка преработка, и тоа: хмељ – *Humulus lupulus* L. и тутун – *Nicotiana tabacum* L.

На крајот од текстот се наведуваат 446 референци, како од домашни така и од странски автори, кои биле користени во подготовката на ракописот, при што се обработени и многу нови и современи трендови во производството на индустриските култури.

Содржината на материјалот стилски и јазично правилно е презентиран, како од наставно-образовен така и од научно-стручен аспект. Презентираниот материјал е со поголем обем, но авторот во Предговорот наведува дека тој е наменет и за студентите на вториот циклус студии (постдипломски), како и за докторските студии и пошироката јавност.

На одредени грешки е укажано во вид на корекции во самиот ракопис, нивното прифаќање би значело одредено допрецизирање и надополнување на ракописот.

ОЦЕНА И МИСЛЕЊЕ НА РЕЦЕНЗЕНТОТ

Предложениот ракопис со наслов „Индустриски култури“ од авторот проф. д-р Зоран Димов, е во согласност со наставната програма на Факултетот за земјоделски науки и храна од Скопје. Според концепциската поставеност, начинот на презентирање, сеопфатноста и литературната поткрепа, се категоризира како учебник. Сметам дека ќе биде од големо значење не само за студентите кои го изучуваат овој предмет, туку и за сите други кои професионално или од хоби се занимаваат со оваа проблематика.

Поради сето погоре изнесено, со посебно задоволство предлагам и го препорачувам ракописот „Индустриски култури“ од авторот проф. д-р Зоран Димов од Факултетот за земјоделски науки и храна при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, да биде прифатен за понатамошна постапка и да биде отпечатен како учебник по предметот индустриски култури.

17. 8. 2011 год.

Рецензент,

Проф. д-р Петре Р. Ивановски с.р.

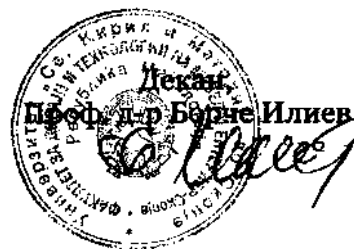
Факултет за земјоделски науки и
храна - Скопје

ПРЕГЛЕД

на пријавени теми за изработка на магистерски труд
прифатени од Наставно-научниот совет на Факултетот
за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје
на седницата одржана на 7.9.2011 година

Кандидат	Тема	Ментор
Басри Азири, дипл. инж.	Проучување на влијанието на водата врз физичките карактеристики на дрвените конструктивни плочи Study of water influence on the physical characteristics of the wood-based constructive panels	Проф. д-р Борче Илиев Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје
Зоран Митиќ, дипл. инж.	Влијание на истрошеноста на количката кај лентовидна пила- трупчарка врз варијабилитетот на димензиите на сортиментите The influence of band saw cart wear on dimension variation of the plank	Проф. д-р Зоран Трпоски Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје
Дамјан Станојевиќ, дипл. инж.	Зголемување на квалитетот на бичење кај лентовидни пила- трупчарки со примена на сигнални уреди за корекција на поместот Increasing of cutting quality with band saw using signaling device for feed rate corection	Проф. д-р Зоран Трпоски Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер - Скопје

Подготвил,
Софија Неделкоска, дипл. правник

03/631-3
23.09 2011 год.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЕРОЗИВНИ ПРОЦЕСИ И КВАЛИТЕТ НА ПОВРШИНСКИТЕ ВОДИ ЗАРАДИ УРБАНИЗАЦИЈАТА“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ЛАУРА КУСАРИ, ДИПЛОМИРАН ГРАДЕЖЕН ИНЖЕНЕР, ПРИЈАВЕНА НА ГРАДЕЖНИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, на својата 377 седница одржана на 1.7.2011 година, именува Комисија за преглед и оцена на докторската дисертација од кандидатката м-р Лаура Кусари, асистент на Факултетот за градежништво и архитектура при Универзитетот во Приштина, под наслов: „Ерозивни процеси и квалитет на површинските води заради урбанизацијата“. Комисијата во состав: проф. д-р Цветанка Поповска, проф. д-р Али Шаља, проф. д-р Љупчо Лазаров, проф. д-р Милорад Јовановски и проф. д-р Иван Блинков, по извршениот преглед на докторската дисертација го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. СОДРЖИНА НА ДИСЕРТАЦИЈАТА

Докторската дисертација под наслов *Ерозивни процеси и квалитет на површинските води заради урбанизацијата* од кандидатката м-р Лаура Кусари е презентирани на 127 страници. Содржински е конципиран во 6 поглавја, со 30 слики, 14 табели и 74 библиографски единици.

На почетокот на трудот е приложено резиме, на англиски и на македонски јазик, а потоа следува прегледна листа на табелите и сликите. На крајот на трудот е приложен Додаток со вкупно 16 прилози.

Во првиот дел *I. Вовед* детално е опишан проблемот со квалитетот на површинските води, особено во урбанизираните делници на речните коридори. Тука се изнесени основните цели на истражувањето и направен е преглед на вакви истражувања во светот како оние на *Ankcom* (2003), *Fink* (2005), *Pfannkuche&Schmidt* (2003), *Christensen et al.* (2000), *Stubblefield et al.* (2007).

Основната цел на дисертацијата е да се истражат ерозивните процеси и промените во квалитетот на површинските води заради урбанизацијата. Понатаму со истражувањата кои се спроведени во три фази (теренски, лабораториски, математички), со цел да се добијат генерирани врски на различните параметри и да се изврши идентификација на параметарот кој може да послужи како сурогат параметар за оцена на квалитетот на водите. Спроведените истражувања беа програмски поставени со цел да дадат одговор на следниве хипотези:

- нарушувањето на квалитетот на површинските води во вонурбаните делници на реките се зголемува со нивното приближување кон урбанизираните подрачја;
- врската на сурогат-параметарот, односно врската помеѓу матноста или турбидитетот и вкупната содржина на цврста материја (Total Suspended Solids-TSS) може да претставува ефикасна алатка за оцена на ерозивните процеси и квалитетот на водите директно од теренските

мерења во споредба со скапите и долготрајни лабораториски испитувања.

Активностите на човекот во речните сливови ја деградираат животната средина и ја нарушуваат рамнотежата на екосистемите, особено акватичните екосистеми. Урбанизираните сливни подрачја имаат големо влијание врз квалитетот на површинските води изразено преку загадување во точка (*point source pollution*) и дифузно загадување (*non-point source pollution*).

Мониторингот на степенот на урбанизација и квалитетот на водите е нешто што најчесто недостасува во ваквите анализи, бидејќи точните мерења и оцената на квалитетот на водите се компоненти во еден процес кои зависат од времето и фреквенцијата на собирање и обработка на голем број податоци. Истражувањето на голем број параметри кои го дефинираат квалитетот на водите бара многу време и ресурси. Заради тоа, во дисертацијата е презентираан нов пристап со користење на сурогат-технологија на мониторинг, кога само една компонента за квалитетот-суспендираните цврсти материи, се користи како значаен индикатор за физичката и визуелна деградација, но исто така и како добар индикатор за другите загадувачи како, на пример, концентрацијата на нутриенти и метали.

Во ова воведно поглавје е даден осврт на избраниот речен слив. Истражувањата се спроведени во неурбанизирани и урбанизирани делници на река Ситница, Грачанка и Приштивка. Избраните делници од речните коридори припаѓаат на репрезентативни сливни површини каде што се застапени ниска и висока водонепропустливост. Исто така, во избраните делници се идентифицирани различни извори на загадување на површинските води.

Второто поглавје **II. Карактеристики на урбанизираните речни сливови** ги презентира факторите на урбанизацијата, фазите и нивното влијание во речните сливови. Тука се истакнува дека урбанизацијата е мултидимензионален процес и може да се дефинира на различни начини и најчесто се поврзува со индустрискиот и комерцијалниот развој во регионот, како и со порастот на населението. Ова е особено изразено во земјите во развој и како проблем за истражување секако треба да биде во фокусот на интерес и општествен развој. Во овој дел од дисертацијата особено успешно се изнесени основните карактеристики на истекувањето во урбани средини, влијанието на урбанизацијата врз хидрограмот на истекувањето, како и влијанието од трансформацијата на природни водонепропустливи во помалку или повеќе водонепропустливи површини. Направен е убав преглед, табеларен и графички, на влијанието на вештачките водонепропустливи површини врз квалитетот на водите. Урбанизацијата влијание врз хидролошкиот и седиментниот режим во реките, но исто така предизвикува и флувијални геоморфни процеси и одговори кои се манифестираат со продлабочување или издигнување на речните корита и ерозија на бреговите. Речните корита во урбаните зони можат да го зголемат или намалат попречниот пресек за 2-8 пати во однос на пресекот што го имале пред урбанизацијата.

Процесите во речното корито заради урбанизацијата се опишани преку следните фактори: зголемување на протоците, зголемен максимален/вршен проток, зголемено траење на максималниот/вршниот проток, намалување на базниот проток и зголемување на количината и транспортот на седименти. Сите овие фактори имаат големо влијание врз површините што се

поплавуваат, губењето на хабитатите, зголемување на ерозијата, проширување на речното корито и модификација на речниот тек.

Ерозијата како процес, нејзиното прогнозирање и мерење се тема на дискусија во продолжението на ова поглавје. Тука се изнесени предностите на "in situ" методите за директно мерење. Констатирано е дека ерозијата на речните брегови често се третира како локален феномен, меѓутоа во суштина тоа е проблем во многу пошироки граници и решавањето и управувањето со ерозивните подрачја треба да се однесува на целиот речен слив.

Понатаму во дисертацијата се изнесуваат ставови околу магнитудата на урбаниот развој. Се истакнува дека досега не е установено некое мерило, како на пример "индекс" или "број", со кое ќе се покаже степенот на урбанизација во еден слив. Многу параметри се познати, многу заемни врски се симплифицирани, но сепак степенот на урбанизација различно се манифестира на различни места. На крајот од ова поглавје накратко се изнесени мерките за заштита на речните корита против урбанизацијата.

Во третото поглавје **III. Влијанија врз квалитетот на површинските води** направен е преглед на импакт-факторите врз квалитетот на површинските води. Изнесените податоци од истражувања во различни урбани средини и од различни автори покажуваат дека урбанизацијата е еден од првите фактори-иницијатори за детерминирање на квалитетот на површинските води.

Изворите на загадување се од точка/место или дифузни. Најголеми загадувачи од точка се канализационите води, а од дифузен карактер се загадувањето од земјоделските површини. Загадувањето на водите доведува и до модификација на хидролошкиот режим, што се манифестира преку урбано истекување. Овој вид на истекување, освен дождовите, го вклучува и истекувањето на нутриенти и минерални материи. Седиментите и цврстите материи се транспортираат за време на врнежи од асфалтните површини, покривите и другите вештачки обложени површини и се концентрираат во реципиентот, односно речното корито.

Овој дел од дисертацијата доста детално се осврнува на дифузното загадување во поднасловите за почвениот покривач и користењето на земјиштето. Наведено е дека шумите имаат минимален ефект на квалитетот на водите. Кај површините под шуми, почвените и акватичните екосистеми се во рамнотежа. Во услови на нормални дождови, површинското истекување е мало и само мал дел од нутриентите се дренираат во речните корита. Спротивно, површините под земјоделски култури се големи загадувачи на површинските води. Во услови на врнежи, истекувањето од овие површини ги загадува речните текови со нитроген, фосфор и пестициди. Урбаните зони со зголемен процент на вештачки непропустливи површини имаат значително влијание врз квантитетот и квалитетот на површинските води. Во урбаните речни текови е констатирано присуство на амониум, цврсти материи, хидрокарбони и метали. Најчест извор на овие загадувачи се отпадните води и дифузните извори на загадување. Покрај ова, тука се дадени и карактеристиките на мешовитите површини (mixed-use land cover). Тука спаѓаат урбанизираните земјишта во комбинација со земјоделски, индустриски и природни површини.

Понатаму во ова поглавје се изнесени регулативите во оваа област според Европската рамковна директива (EU Water Framework Directive 2000/60/EC). Исто така, приложени се податоци за класификација на

водотеците според Европската агенција за животна средина (European Environment Agency). Значителен простор во ова поглавје е оставен на мониторингот на квалитетот на површинските води, во светски рамки и во регионот. Параметрите: Ph, растворен кислород, биолошка потреба на кислород (БПК), хемиска потреба на кислород (ХПК), температура, кондуктивност, матност, проток, вкупна концентрација на суспендиран нанос и други параметри, се определуваат врз база на земени проби со препорачани методи и опрема. За секој параметар понатаму детално се изнесени дефинициите, методите, искуствата и стандардите. Особено внимание е посветено на мерењето и влијанието на вкупните суспендирани материи (Total Suspended Solids-TSS) врз режимот на речниот тек и квалитетот на водите.

На крајот од третото поглавје во детали е опишана технологијата на истражување на суспендираните седименти како сурогат-технологија, што е и основен придонес на спроведените истражувања. Конвенционалните методи за мониторинг на квалитетот на водите се поврзани со одредени проблеми и ограничувања кои се однесуваат на ограничен број земени проби во текот на годината, недостаток на годишни податоци за различни параметри, особено оние за суспендираниот нанос и на недостатокот на земени проби за време на екстремни протоци. Во литературата најчест применуван метод се сретнува оној со воспоставување на врската нанос-проток (Horowitz, 2000; Robinson, 2005). Ваквата врска може да се користи заедно со врската водостој-проток и овозможува прогноза на протокот на седименти. Со ваквиот приод се добиваат прифатливи резултати само доколку интензивна калибрација на речната делница е спроведена за различен режим на протоци. Друг често применуван, но значително поскап и долготраен метод (Gray&Glysson, 2002) е континуирано мерење на матноста (турбидитетот) со турбидометар (TSS meter) или со лабораториски анализи на батометриски земени проби за време на систематски хидрометриски мерења.

Во четвртото поглавје **IV. Експериментални истражувања** детално е презентираан експерименталниот дел од истражувањата. Првиот дел од истражувањата е теренски со земање на проби и потоа лабораториска анализа на пробите. Изборот на локациите за земање на проби е извршен возводно и низводно од урбанизираните делници на реките Приштивка, Грачанка и Ситница во Косово. На ваков начин е овозможено да се воочат разликите во квалитетот заради урбанизацијата. Вториот дел од истражувањата се однесува на воспоставување на врските матност-TSS. За оваа цел пробите се однесени во друга лабораторија (Враголи), каде што од истите проби се подготвени посебни суп-проби со различна матност и TSS. Таквите суп-проби потоа се однесени во Хидрометеоролошкиот институт на Косово (ХИК) за понатамошни анализи. Со овие анализи е овозможено да се развие линеарен модел на регресија за врската матност-TSS. Истражувачките алатки кои се користени во првиот дел се садови/самплери од 1000 ml. Начинот на земање на проби е опишан текстуално во детали и е поткрепен со фотографии. Во вториот дел од истражувањата се користени самплери од 1000 ml и 10 самплери од 120 ml за подготовка на суп-пробите. За анализа на пробите и воспоставување на линеарната регресија користени се алатките на Excel. За заклучни констатации од линеарната регресија користен е софтверот ANOVA Regression 2007.

Во ова поглавје понатаму се изнесени критериумите при избор на локациите, даден е детален географски и демографски опис на регионот. Тука се прегледно изнесени и основните физичко-географски, климатско-

метеоролошки и хидролошки карактеристики на сливовите на истражуваните водотеци. Приложени се и карти со граници на сливните подрачја и покриеност со хидрометеоролошки станици. Незадоволителен мониторинг и густина на станици е констатиран како проблем за какви било истражувања од областа на хидрологијата и водните ресурси. Карта со означени локации на земени проби е исто така приложена. Локациите за земање проби се избрани така што да бидат репрезентативни за различен градиент на урбанизација. Пробите се земани во стабилни временски услови. Пробите се транспортирани во лабораторија во разладен уред и се анализирани во време од 24 часа. Пробите се тестирани за следните физичко-хемиски параметри: електричен кондуктивитет, растворен кислород, матност/турбидитет, вкупни суспендирани материји, вкупен органски јаглерод, биолошка потреба на кислород, хемиска потреба на кислород, нитрит азот NO_2 , нитрат азот NO_3 , амониум и вкупен фосфор.

Во петтото поглавје со наслов **V. Анализа на резултатите и дискусија**, презентирани се резултатите од истражувањата и ова е носечко поглавје на дисертацијата. На самиот почеток е уште еднаш истакнато дека теренските и лабораториските истражувања се во целост спроведени согласно со препорачаните методи и стандарди (APHA 2005, US EPA 2003). Резултатите се табеларно и графички прикажани со споредбени анализи и тоа за една вонурбана и две урбани делници на Приштивка, по една вонурбана и урбана делница на Грачанка и една урбана делница на Ситница. Понатаму е презентирана линеарната регресиона анализа. За зависноста на матноста/турбидитетот и ТСС добиен е висок коефициент на регресија ($R^2=0.8687$). За да можат да се користат добиените резултати се препорачува моделот на регресијата да се калибрира со најмалку уште 4-10 ТСС проби кои треба да бидат земани годишно и да се користат за верификација на вака за првпат установен модел. Така, со новите идни проби континуирано ќе се врши иновирање и рекалибрирање и реверифицирање на врската матност-ТСС. На крајот од ова поглавје е развиена корелативна матрица за различните параметри кои го дефинираат квалитетот на површинските води. Од матрицата е очигледно дека за сите променливи, освен за вкупниот органски јаглерод (Total Organic Carbon-TOC), врската на корелација е силно изразена и позитивна. Вкупниот органски јаглерод е инверзно корелативен со сите истражувани параметри освен со хемиската потреба на кислород (Chemical Oxygen Demand-COD) кога е добиена многу слаба позитивна корелативна врска ($R^2=0.0616$). За измерената концентрација на вкупните суспендирани материји (TSS), корелативната матрица покажува високи позитивни корелативни врски со сите други параметри, па и со матноста.

Шестото поглавје **VI. Заклучоци и препораки** ги содржи заклучните констатации и препораките за идни истражувања. Врз основа на спроведените теренски, лабораториски и математичко-статистички анализи, констатирано е дека има големи разлики во квалитетот на водите во урбаните и вонурбаните делници на анализираниите речни текови. Исто така, констатирани се различни степени и процеси на ерозија поврзани со степенот на застапеност и видот на вегетацијата во речниот коридор, стеснувањето или поточно, узурпирањето на поплавните зони во речниот коридор, како и намалената стабилност на речните брегови во урбаните делници на истражуваните речни текови. Приштивка Река е идентифицирана како главен реципиент на сите отпадни води. Возводниот вон-урбан дел на оваа река има значително помали протоци, но водата е чиста. Од друга страна, во урбаниот дел на истата река

количината на вода е поголема, меѓутоа квалитетот е деградиран и по боја, и по мирис. Слични заклучни констатации се добиени и за другите речни текови.

На крајот од ова поглавје се дадени препораки во кои сегменти од животната средина можат да се употребат спроведените истражувања и добиените резултати. Установените врски и корелативната матрица како технологија и методологија можат да се користат во: мониторинг и контрола на индустриските процеси, мониторинг и управување со цврстиот отпад, прогноза на квалитетот на водите за рекреација, мерење на суспендираниот нанос во атмосферската канализација, мониторинг на ефлуенти од пречистителни станици и мониторинг на протоци од површински ископувања (рудници, каменоломи). Конечно се заклучува дека со овие истражувања е покажана успешна линеарна врска на основните параметри - матноста и ТСС, што е секако многу поволна алатка за инженерите во процесот на контрола и регулирање на вкупниот дневен седиментен товар во урбаните речни текови.

2. ПРИДОНЕС НА ДИСЕРТАЦИЈАТА

Притисокот врз речните коридори, нивните сливови и екосистеми е извонредно голем. Тој притисок и степенот на деградација се особено изразени со урбанизацијата. Мониторингот на степенот на урбанизација и квалитетот на водите е нешто што најчесто недостасува во управувањето со водните ресурси и животната средина, бидејќи точните мерења и оцената на квалитетот на водите се компоненти во еден процес кои зависат од времето и фреквенцијата на собирање и обработка на голем број податоци. Истражувањето на голем број параметри кои го дефинираат квалитетот на водите бара многу време и ресурси. Заради тоа, во дисертацијата е презентиран нов пристап со користење на сурогат-технологија на мониторинг, кога само една компонента – содржината на суспендиран нанос се користи како значаен индикатор за физичката и визуелна деградација, но исто така и како добар индикатор за другите загадувачи како на пример концентрацијата на нутриенти и метали.

Ерозијата како процес, нејзиното прогнозирање и мерење тесно се поврзани со квалитетот на површинските води. Изнесени се предностите на "in situ" методите за директно мерење. Констатирано е дека ерозијата на речните брегови често се третира како локален феномен, меѓутоа, во суштина, тоа е проблем во многу пошироки граници и решавањето и управувањето со ерозивните подрачја треба да се однесува на целиот речен слив. Во дисертацијата се изнесуваат ставови околу магнитудата на урбаниот развој. Се истакнува дека досега не е установено некое мерило, како на пример "индекс" или "број", со кое ќе се покаже степенот на урбанизација во еден слив. Многу параметри се познати, многу заемни врски се симплифицирани, но сепак степенот на урбанизација различно се манифестира на различни места. Мерењето на суспендираните седименти е најдобар показател на степенот на ерозија и квалитетот на водите. Конвенционалните методи за мониторинг на квалитетот на водите се поврзани со одредени проблеми и ограничувања кои се однесуваат на ограничен број земени проби во текот на годината, недостаток на годишни податоци за различни параметри, особено оние за суспендираниот нанос и на недостатокот на земени проби за време на екстремни протоци. Затоа, во дисертацијата е применет нов приод со воведување на сурогат параметар. За првпат се покажува дека ерозијата е интензивна и при мали води.

Во математичко-статистичкиот дел од дисертацијата се воспоставени заемни врски со линеарна регресија на физичко – хемиските параметри со вкупната содржина на суспендирани цврсти материи (ТСС). Понатаму, генерирана е матрица со коефициентите на регресија за оцена на цврстината на корелативните врски. Презентираниот приод за мониторинг, лабораториските анализи на пробите, лабораториската подготовка на суп-пробите и генерираната корелативна матрица, се извонредно корисни и се замена за долготрајните, скапи конвенционални мониторинг-техники.

ЗАКЛУЧОК

Од изнесеното во овој извештај може да се констатира дека докторската дисертација под наслов ***Ерозивни процеси и квалитет на површинските води заради урбанизацијата***, изработена од м-р Лаура Кусари, ги исполнила предвидените цели и задачи и презентира резултати кои имаат научен и практичен придонес во управувањето со водните ресурси и животната средина.

Трудот е систематизиран многу успешно, методите и техниките се презентирани детално и со висок степен на разбирање дури и за допирните дисциплини кои не се од потесната специјалност на кандидатката. Списокот на библиографски единици е импресивен и од понов датум, а приложените фотографии, графички прикази, логички дијаграми и математичко-статистички анализи се коректни, репрезентативни и иновативни. Трудот претставува многу успешна синтеза на фундаменталните поставки во разбирање на процесите на ерозија во речните екосистеми изложени на влијание од урбанизацијата, за идентификација на изворите на загадување, за методите на истражување и за практиките и мерките за нивно подобрување.

Врз основа на гореизнесеното, како и во согласност со Законот за високото образование на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилникот за докторирање на Градежниот факултет, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, да ***го прифати*** извештајот од прегледот и оцената на докторската дисертација под наслов ***Ерозивни процеси и квалитет на површинските води заради урбанизацијата*** изработена од м-р Лаура Кусари, и да закаже јавна одбрана.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Цветанка Поповска с.р.
2. Проф. д-р Али Шаља с.р.
3. Проф. д-р Љупчо Лазаров с.р.
4. В. Проф. д-р Милорад Јовановски с.р.
5. В. Проф. Иван Блинков с.р.

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје

<i>Ред. бр.</i>	<i>Име на кандидатот</i>	<i>Наслов на темата</i>	<i>Комисија</i>
1.	м-р Ирена Целеска	Влијание на парентална апликација на инсулинот врз степенот на липомобилизацијата кај крави во транзицискиот период	1. Проф. д-р Игор Улчар 2. Проф. д-р Дине Митров 3. Проф. д-р Велимир Стојковски

03.1335/1
26-09-2011

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ - НАСЛОВЕН
ДОЦЕНТ НА НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТЕОРЕТСКИ ПОЛИТИЧКИ НАУКИ
(РАЗВОЈОТ И ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА) НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ
„ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на својата седница одржана на 12.09.2011 година, формираше Комисија за избор на наставник во насловно звање - насловен доцент на научната област теоретски политички науки (развојот и човековите права), во состав: проф. д-р Гордана Силјановска – Давкова, проф. д-р Сашо Георѓиевски и доц. д-р Зоран Илиевски. На конкурсот објавен во весникот „Дневник“ на 2.7.2011 година се пријави еден кандидат, и тоа д-р Јорданка Галева.

По разгледувањето на пријавата и другите приложени документи, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Кандидатката д-р. Јорданка Галева, во прилог на својата пријава ги достави следниве документи: решение за признавање на високообразовна квалификација стекната во странство (нострифицирана диплома за завршен трет циклус докторски студии); кратка биографија, список на презентирани и објавени научни и стручни трудови и по еден примерок од трудовите, како и копија од образец број 1 со потврда за прием од Комисијата за верификација на факти согласно со законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција.

Кандидатката д-р Јорданка Галева е родена на 7 јули 1977 година во Скопје, Република Македонија. Средното образование го завршила во Економско-правното училиште „Васил Антевски Дрен“, стекнувајќи се со титулата правен техничар од 4-ти степен. Во учебната 1995/96 година се запишала на Факултетот за политички науки "Roberto Ruffilli" во Форли, на Универзитетот во Болоња во Италија, како четиригодишен стипендист на истите студии. Дипломирала на насоката за меѓународна политика, со одбранување на дипломската теза, под менторство на проф. Марио Дел Перо, на тема: *Меѓународната дипломатија и македонското прашање во периодот помеѓу Виенскиот конгрес 1814-1815 и балканските војни 1912-1913*. Со завршувањето на додипломските студии се стекнува со диплома по

политички науки, која од страна на Министерството за образование и наука на Република Македонија е нострифицирана како титула дипломиран политиколог. Според министерскиот декрет од 9 јули 2009 година на Република Италија, стекнатата титула е еквивалентна на специјалистичките дипломи од класа 60/С и на магистерските дипломи од класа LM-52. Врз основа на министерскиот декрет 509/1999 за реформа на италијанското универзитетско уредување, пак, се потврдува дека со специјалистичките дипломи од соодветната класа 60/С се стекнуваат 300 кредити. Според ова, горенаведената диплома, во италијанскиот систем, се смета за академска титула од втор циклус на студии, според болоњскиот процес, и дозволува пристап на трет циклус универзитетски студии. Оттука, според министерскиот декрет 270/04, дипломираната се стекнува со академска титула магистер, која од страна на Министерството за образование и наука е нострифицирана како титула магистер по политикологија.

Во учебната 2004/2005 година се запишала на постдипломските студии по економија на кооперација, на Економскиот факултет при Универзитетот во Болоња, Италија, каде што во текот на студиите се стекнува со правно, историско и економско знаење за феноменот кооперација, односно задругарство, како една од битните гранки на економијата во Италија и во западноевропските држави. Како стипендист на Fondcoop од Рим, и како дел од постдипломските студии добива можност, во периодот од јуни до септември 2005 година, да стажира во Поледелската кооператива Aprofuit Italia, во Чезена, Италија, каде што се стекнува со практично знаење од областа на задругарството. По завршувањето на стажирањето, во октомври 2005 година ја одбранила магистерската теза на тема: *Земјоделската кооператива како социо-економски субјект (Апрофруит Италија)*, со највисока оценка 30 од 30. Со завршувањето на постдипломските студии се стекнува со 65 универзитетски кредити и со диплома на универзитетски мастер, која од страна на Министерството за образование и наука на Република Македонија е нострифицирана како диплома од втор степен на магистерски студии со кој се стекнува титула магистер по економија на кооперација.

Во учебната 2005/2006 година конкурирала за упис на интердисциплинарните докторски студии по меѓународна соработка и политики за одржлив развој при Универзитетот во Болоња, на кои студии, со положувањето на приемниот испит (писмен и устен дел), се запишала во декември 2005 година. Во текот на докторските студии, ги посетувала предавањата и многубројните семинари организирани во рамките на трите докторски насоки, и тоа политичко - историска, социолошко - антрополошка и економско - земјоделска насока. Како дел од докторските студии имала обврска да учествува на една од летните школи организирани од Универзитетот во Болоња, и како стипендист партиципирала на 12та International Summer School „Beyond enlargement. The wider Europe and the new neighborhood“, организирана од Istituto per l'Europa Centro – Orientale e Balcanica, и Факултетот за политички науки „Roberto Ruffilli“ во Форли, Италија. На 8 ноември 2010 година ја одбранила докторската дисертација (под менторство на

проф. Стефано Бианкини од Универзитетот во Болоња, и пред други два члена, од Факултетот за политички науки при Универзитетот во Сиена, Италија и Факултетот за општествени и социјални науки при Универзитетот Жан Моне во Париз, Франција). Докторската теза на тема: *Импактот на европските политики и програми врз развојот на мултикултуралното општество и врз социјалниот статус на малцинските заедници во Македонија* ја одбранила со најдобар успех и позитивна оцена, стекнувајќи се со титулата доктор на науки по меѓународна соработка и политики за одржлив развој.

Д-р Јорданка Галева се служи со италјанскиот, англискиот и јужнословенската група на јазици, а има и основно познавање на францускиот и шпанскиот јазик.

Што се однесува до презентираниите и објавени трудови, кандидатката е автор на неколку трудови и анализи од областа на теоретските политички науки и сродните области на наставната област во која конкурира. Дел од овие трудови се веќе објавени, а некои се во процес на објавување. Во оваа смисла ги издвојуваме следните трудови кои ни беа доставени на увид:

- дипломска теза, Jordanka Galeva, *La Diplomazia Internazionale e la Questione Macedone nel Periodo tra il Congresso di Vienna (1814 - 1815) e le Guerre Balcaniche (1912 - 1913)*. Alma Mater Studiorum, Università di Bologna, 2003-2004. (Меѓународната дипломатија и македонското прашање во периодот помеѓу Виенскиот конгрес (1814-1815) и балканските војни (1912-1913)). Одбранета дипломска теза на Факултетот за политички науки во Форли при Универзитетот во Болоња во јули 2004 година (е во процес на преведување и издавање, како посебно монографско дело);

- магистерска теза, Jordanka Galeva, *La cooperativa agricola come soggetto socio - economico (Apofruit Italia)*. (Земјоделската кооператива како социоекономски субјект (Апофруит Италија)). Одбранета магистерска теза на Економскиот факултет при Универзитетот во Болоња во јули 2005 година;

- *A cooperative as a promoter for Sustainable development in agricultural sector in Macedonia*, Course C, трудот е презентираан на 12 CEI International summer school of Cervia, „Beyond enlargement. The wider Europe and the new neighborhood” во Червија, Италија, во септември 2006 година;

- *The impact of EU policies on development of Macedonia (minority question and development in Macedonia)*, трудот е презентираан на Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows, Political Science and International Relations, организиран од Open Society Institute, во Истанбул (Турција), во октомври 2009 година;

- *Political participation of minority communities in Macedonia after implementation of the Ohrid Framework Agreement*, трудот е презентираан на Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows, Political Science and International Relations, организирано од Open Society Institute во Анталија (Турција), во октомври 2010;

- докторска теза, Jordanka Galeva, *L'impatto delle politiche europee sullo sviluppo della società multiculturale e sullo status sociale delle comunità minoritarie in Repubblica di Macedonia*. (Импактот на европските политики и програми врз развојот на мултикултуралното општество и врз социјалниот статус на малцинските заедници во Македонија). Одбранета докторска теза на Универзитетот во Болоња во ноември 2010 година, (во процес на преведување и издавање како монографско дело);

- Јорданка Галева, *Мултикултуралното транзиционо општество како предизвик за образовната политика и развој на човечки капитал во Република Македонија*, во Предизвици на образовната политика, Политичка мисла, година 9, број 33, Скопје: Konrad Adenauer Stiftung / Институт за демократија „Социетас цивилис“, март 2011;

- *Изучување на македонскиот јазик од учениците од немнозинските заедници*, во Охридски рамковен договор, студии на случај, Македонскиот центар за меѓународна соработка, Скопје, август 2011.

Што се однесува до издадените и презентирани трудови на кандидатката со посебна научна тежина се истакнува докторската дисертација на тема: **Импактот на европските политики и програми врз развојот на мултикултуралното општество и врз социјалниот статус на малцинските заедници во Македонија**. Предмет на докторското истражување на д-р Јорданка Галева е моделот на мултикултурално општество и степенот на социјален развој на малцинските заедници во Македонија, пред и по имплементацијата на европските политики и програми за демократска стабилизација, односно на политиките кои произлегуваат од Договорот за стабилизација и асоцијација и од Охридскиот рамковен договор, како и на програмите за нивно имплементирање во делот кој се однесува на малцинските права. Целите на истражувањето се: да се види кој модел на мултикултурално општество, македонскиот Устав промовира, по усвојувањето на начелата на Охридскиот рамковен договор и кој е импактот на европските политики и програми врз социјалниот статус на малцинствата во Македонија. Хипотезата поставена во ова истражување е дека имплементацијата на гореспоментите европски политики и програми кои се однесуваат на заштитата на малцинствата имаат битно влијание врз консолидација на мултикултуралното општество и врз развојот на социјалниот статус на малцинствата во Македонија, додека потхипотезата е дека развојот на социјалниот статус на малцинските заедници, како и развојот на мултикултуралното општество најмногу зависи од правото на коодлучување, кое малцинските заедници се обврзани да го користат при усвојувањето на политичките одлуки поврзани со мултикултуралните прашања.

Теоретската рамка на која се потпира ова истражување испреплетува и развива три клучни прашања, и тоа: односот помеѓу развојот и демократијата, помеѓу демократијата и мултикултурализмот и помеѓу развојот и мултикултурализмот. Врската на овие три односи, практично е анализирана преку студијата на случај на

ова истражување, односно мултикултуралното демократско општество на Република Македонија. Имено, водејќи се од релевантните теории од оваа област, истражувањето имало за цел да увиди: колку демократијата (сфатена како систем кој гарантира еднакви права на сите и права за заштита на малцинствата) може да влијае врз развојот на едно мултикултурално општество и како тој развој придонесува до индивидуален развој на малцинствата, односно до подобрување на нивниот социјален статус и кои се резултатите од тоа подобрување, како на индивидуално така и на општо ниво. Во овој контекст, истражувањето ротира околу четири клучни поими, и тоа: соработката, демократијата, мултикултурализмот и развојот. Терминот *соработка* во оваа студија се однесува на односите помеѓу Европската унија и Македонија во областа на имплементирање на Договорот за стабилизација и асоцијација, односно програмите КАРДС и на начелата од Охридскиот рамковен договор, со посебен осврт на програмите за заштита на малцинствата, кои потекнуваат од овие договори и на европската поддршка за нивна реализација. Поимот за *демократија* во ова истражување се фокусира на слободата и правото на партиципација на граѓаните во секој сегмент на политичкиот и социјалниот живот, без дискриминација на етничка, јазична и религиозна основа. Во овој контекст е анализирана правната, односно македонската уставна и законска регулатива пред и по имплементирањето на горенаведените програми, кои имаат за цел да ја обезбедат заштитата на малцинствата, како еден клучен сегмент за обезбедување и консолидација на демократијата во едно мултикултурално општество. Поимот *мултикултурализам*, во ова истражување, се однесува на моделот на мултикултурално општество во Македонија, во кое постојат и се признаени културните разлики врз основа на етничка, јазична и религиозна припадност. Терминот *развој*, пак, се однесува и се фокусира на социјалниот развој на малцинските заедници, сфатен и измерен преку серија индикатори кои се однесуваат на вработувањето (односно раст на социјален капитал), на образованието (т.е. човечки капитал и квалификација на високо образование) и на политичката партиципација (односно учество во донесување на одлуки битни за развој на овие заедници).

Во првиот дел на истражувањето анализата е фокусирана на правната норматива за заштита на малцинствата на меѓународно и на национално ниво, со цел да се види компатибилноста и степенот на заштита на малцинствата во Македонија. Импактот на европските политики и програми врз нормативната рамка на Македонија, пак, се оценува преку моделот на мултикултурално општество кое се креира во Македонија, по усвојувањето на амандманите од 2001, односно начелата на Охридскиот рамковен договор.

Вториот дел на истражувањето е изведено преку анализа на три индикатори, искористени за мерење на социјален стаус на малцинствата, и тоа: политичка партиципација во политичкото одлучување, застапеност во јавната администрација, т.е. степен на интегрираност во јавната сфера, како и застапеност во образованието, односно степен на лична продуктивност.

Од добиените резултати на ова истражување, авторката извлекува заклучок со кој ја поткрепува хипотезата, односно со кој се одговара на претпоставката дека европските политики и програми доведоа до консолидација на мултикултуралното општество, креирајќи посебен модел на распознавање на мултикултурално

општество и дека имаа позитивен импакт врз развојот на социјалниот статус на малцинските заедници во Македонија. Вооедно, од анализата се заклучува дека развојот на мултикултуралното општество и развојот на малцинските заедници, како што е сфатен во ова истражување, се должи на правото коодлучување (Бадинтерото правило).

Што се однесува до методолошкиот пристап, во истражувањето се користени дескриптивниот, компаративниот и квалитативниот метод. Дескриптивниот метод е користен за опис на периодот во делот кој се однесува на политичкиот и социјален статус на малцинствата во Македонија. Компаративниот метод е користен за споредување на ефикасноста на законите кои се однесуваат на правата на малцинствата и нивниот политички и социјален статус, пред и по имплементацијата на европските реформи, додека квалитативниот метод е користен за анализа на документи, законска регулатива, како и на европските и национални извештаи по однос на прашањето што е предмет на анализа. Покрај овие методи, авторката во истражувањето, во обем потребен за тоа, успешно се служи и со други методи, но посебно со аналитичкиот и синтетичкиот метод.

Во однос на партиципација на научни и стручни собири, професионални курсеви и летни школи на кои кандидатката д-р Јорданка Галева земала учество, ги издвојуваме следните:

- „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism”, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Efes, Turkey, април 2011;
- „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism”, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Antalya, Turkey, октомври 2010;
- „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism”, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Istanbul, Turkey, октомври 2009;
- „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism”, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Istanbul, Turkey, март 2008;
- „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism”, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Istanbul, Turkey, март 2007;
- „International Workshop - Course Design, Student Assessment and Teaching Methods”, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Istanbul, Turkey, март 2007;
- „International Workshop, Alternativ Academic Agenda - Политички студии”, Факултет за политички науки, Белград, Србија, ноември 2006;
- „Beyond enlargement. The wider Europe and the new neighborhood” - XII International Summer School of University of Bologna, Cervia, Italia, септември 2006;
- „Corso di formazione per Orientamento al lavoro autonomo (Percorso personalizzato per aspiranti imprenditori)”- (Обука за автономна работа, специјализиран курс за

претприемачи), ECIPAR и CNA, Forlì, Italia - European Social Fund, октомври - ноември 2005;

- „Corso SWITCH (Percorso personalizzato di orientamento e work experiences per donne inoccupate)” - (Специјализиран курс за насочување и работно искуство за невработени жени), ENAIP, Forlì, Italia - European Social Fund, октомври - октомври 2004;

- Summer School “Human Rights”, The Leiden Law School, Universiteit Leiden, Nederlands, јули 1999.

Што се однесува до работното искуство, забележително од биографијата на кандидатката д-р Јорданка Галева е дека за време на својот долгогодишен престој во Италија работи како јазичен преведувач и медијатор за социјална и интеркултурална интеграција при Cooperativa di mediazione culturale e sociale Sesamo од Форли (Кооперативата за социолошко и културолошко медијаторство). Во улога на јазичен преведувач за македонски, италијански и српско-хрватски работела и за потребите на регионалните органи на Министерството за внатрешни работи на Италија и Јавното правобранителство и обвинителство во Форли, за Romanogroup Rimini, Segafredo Zanetti Bologna, Fiera di Bologna, како и за Стопанската комора во Форли и Италијанскиот институт за надворешна трговија ICE од Милано. Во улога на јазичен медијатор за социјална и интеркултурална интеграција, пак, работела за потребите на „Centro Donna” од Форли и во следните основни училишта: „Gianni Rodari”, „Zanigheri” и „Dante Alighieri” во Форли, како и „Don Facibeni”, во Санта Софиа.

Во текот на своите универзитетски студии како стипендист на Европскиот социјален фонд работела во Секторот за Меѓународна соработка при Istituto per l'Europa Centro – Orientale e Balcanica во Форли, додека како стипендист на Fondcoop од Рим и како дел од постдипломските студии работела во La Società Cooperativa Agricola Aprofuit, во Чезена.

Од академската 2006/2007 година, кандидатката д-р Јорданка Галева е стипендист на Academic Fellowship Programme на Фондацијата „Институт отворено општество – Будимпешта”, во улога на Returning Scholar (предавач – повратник од странство) на политичките студии при Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје. Оваа стипендија се доделува на талентирани студенти – повратници од странство, кои барем еден образовен степен стекнале надвор од државата и се вратиле тоа знаење да го споделат на локалните универзитети. Преку оваа програма се овозможува вклучување во наставно-научниот процес и стекнување на практични академски вештини. Преку семинарите кои програмата ги нуди, кандидатката покрај стекнување на академските вештини за креирање на наставен план и програма, предавачки техники и методи на евалуација на студенти, има презентирано повеќе истражувачки трудови, како и силабус програмите за предметите *Introduction to political science* и *Common Foreign and Security Policy of the European Union*.

ЗАКЛУЧНА ОЦЕНА И ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија, врз основа на сето претходно изнесено во извештајот, заклучи дека кандидатката д-р Јорданка Галева целосно ги исполнува сите услови предвидени за наставник во насловно звање - насловен доцент на научната област теоретски политички науки (развојот и човековите права). При ова, Комисијата констатира дека кандидатката има и доволен степен на едукативно и практично искуство, стекнато преку вклучување во наставниот процес како медијатор при повеќе едукативни институции во Италија, преку нејзиното учество на бројни обуки и посебно преку нејзиното повеќегодишно непосредно вклучување во едукативниот процес на политичките студии при Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, како *Returning Scholar*.

Имајќи го предвид горенаведеното во извештајот и во самиот овој заклучок чест ни на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје да му го поднесеме следниов

ПРЕДЛОГ

Кандидатката д-р **Јорданка Галева** да биде избрана за наставник во насловно - насловен доцент на научната област теоретски политички науки (Развој и човековите права) на политичките студии.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Гордана Силјановска – Давкова с.р.

Проф. д-р Сашо Георѓиевски с.р.

Доц. д-р Зоран Илиевски с.р.

CS-1335/1
26-03-2011
СКОПЈЕ

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО - СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Јорданка Гале Галева

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“ - Скопје

Научна област: теоретски политички науки

НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Одржување на настава ¹ :	
	Од прв циклус на студии (современи политички теории: $2,5 \cdot 15 \cdot 0,4 = 1,5$; цивилно општество: $1,75 \cdot 15 \cdot 0,4 = 1,05$; вовед во политикологија: $2,5 \cdot 15 \cdot 0,4 = 1,5$)	(4,05)
2.	Учесник во настава на летни школи и работилници	
	Summer School "Human Rights", The Leiden Law School, Universiteit Leiden, Nederlands, јули 1999	1
	XII International Summer School of University of Bologna „Beyond enlargement. The wider Europe and the new neighborhood“, Cervia, Italia, септември 2006	1
	„International Workshop, Alternativ Academic Agenda - Политички студии“, Факултет за политички науки, Белград, Србија, ноември 2006 - учесник	1
	„International Workshop, Alternativ Academic Agenda - Политички студии“, Факултет за политички науки, Белград, Србија, ноември 2006 - модератор	1,5
3.	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд ²)	
	Од прв циклус на студии (современи политички теории: $2,5 \cdot 15 \cdot 0,3 = 1,1$; цивилно општество: $1,75 \cdot 15 \cdot 0,3 = 0,78$; вовед во политикологија: $2,5 \cdot 15 \cdot 0,3 = 1,1$)	2.98
4.	„International Workshop - Course Design, Student Assessment and Teaching Methods,, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Istanbul, Turkey, март 2007	1
5.	Консултации со студенти ($300 \cdot 0,002 = 0,6$) ³	0,6
	Пакет материјали за предметите	
	Пакет материјали за предметот развој и човекови права на првиот	1

¹ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример: 3 (часа неделно) * 15 (недели) * 0,04 (поени за одржување настава од прв циклус студии) = поени.

² Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување 0,03. Пример: 3 (часа неделно) * 15 (недели) * 0,03 (поени за одржување настава од прв циклус студии) = поени

³ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: број на студенти * бодување. Пример: 100 (студенти во семестар) * 0,002 (бодување) = 0,2 поени.

	циклас политички студии на Правниот факултет во Скопје	
	Вкупно	14.13

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред.број	Назив на активноста	Поени
1.	Одбранета докторска теза: <i>L'impatto delle politiche europee sullo sviluppo della società multiculturale e sullo status sociale delle comunità minoritarie in Repubblica di Macedonia</i> (Импактот на европските политики и програми врз развојот на мултикултуралното општество и врз социјалниот статус на малцинските заедници во Македонија) на Универзитетот на Болоња (ноември 2010)	8
2.	Одбранета магистерска теза: <i>La cooperativa agricola come soggetto socio - economico (Apofruit Italia)</i> , (Земјоделската кооператива како социо-економски субјект (Апофруит Италиа)) на Економскиот факултет при Универзитетот во Болоња (јули 2005).	4
3.	Одбранета дипломска (магистерска) теза: <i>La Diplomazia Internazionale e la Questione Macedone nel Periodo tra il Congresso di Vienna (1814 - 1815) e le Guerre Balcaniche (1912 - 1913)</i> . (Меѓународната дипломатија и македонското прашање во периодот помеѓу Виенскиот конгрес (1814-1815) и балканските војни (1912-1913)) на Факултетот за политички науки во Форли при Универзитетот во Болоња (јули 2004).	4
4.	Учесник во меѓународен научен проект: Academic Fellowship Programme (AFP) - носител: „Институт отворено општество - Будимпешта“, со учество на политички студии на Правниот факултет во Скопје	5
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
	Јорданка Галева, <i>Мултикултуралното транзиционо општество како предизвик за образовната политика и развој на човечки капитал во Република Македонија</i> , во Предизвици на образовната политика, Политичка мисла, година 9, број 33, Скопје: Konrad Adenauer Stiftung / Институт за демократија „Социетас цивилис“, март 2011.	4
	Јорданка Галева, <i>Изучување на македонскиот јазик од учениците од немнозинските заедници</i> , во Охридски рамковен договор, студии на случај, Македонскиот центар за меѓународна соработка, Скопје, август 2011.	4
6.	Учество на научен/стручен собир со реферат	
	Учество на научната конференција „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism“, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Antalya, Turkey, октомври 2010 - со реферат на тема <i>Political participation of minority communities in Macedonia after implementation of the Ohrid Framework Agreement</i> .	1
	Учество на научната конференција „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism“, - Open Society Institute, Higher	1

	Education Support Program, Istanbul, Turkey, октомври 2009 - со реферат на тема: <i>The impact of EU policies on development of Macedonia (minority question and development in Macedonia)</i> .	
	Коучество на научната конференција „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism“, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Istanbul, Turkey, март 2009 - со реферат на тема: <i>Role of the European Union in Democratic Consolidation and Ethnic Conflict Management in the Republic of Macedonia</i> .	1
	Учество на научната конференција „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism“, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Istanbul, Turkey, март 2008 - со реферат на тема: подготовка и елаборација на силабус програмата за предметот од втор циклус на студии: <i>Common Foreign and Security Policy of the European Union</i> .	1
	Учество на научната конференција „Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism“, - Open Society Institute, Higher Education Support Program, Istanbul, Turkey, март 2007 - со реферат на тема: подготовка и елаборација на силабус програмата за предметот од прв циклус на студии <i>Introduction to political science</i> .	1
	Учество на 12 CEI International summer school of Cervia, „Beyond enlargement. The wider Europe and the new neighborhood“, во Червија, Италија, септември 2006 - со семинарска - <i>A cooperative as a promoter for Sustainable development in agricultural sector in Macedonia</i> , (6 универзитетски кредити).	1
Вкупно		35

СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност	Поени
1.	Студија на случај - учесник/соработник	0,5
2.	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот	1
3.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	
	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија на Project work in Introductory course of Returning Scholar at "Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism".	1
	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија на Project work in Institutional Analysis of Foreign Policy Decision Making: Lessons drawn for Georgia as a part of "Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Political Science, International Relations and Journalism".	1
Дејности од поширок интерес		
1.	Студиски престој во странство (Болоња), 1995-2010	2

	Вкупно	5,5
--	---------------	-----

Професионални референции на кандидатот за ибор во звање		Поени
Наставно-образовна дејност		14,13
Научноистражувачка дејност		35,00
Стручно - апликативна дејност		5,5
Вкупно		54,63

Членови на Комисијата

Проф. д-р Гордана Силјановска – Давкова, претседател с.р.

Проф. д-р Сапо Георѓиевски, член с.р.

Доц.д-р Зоран Илиевски, член с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО- НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА МАТЕМАТИЧКАТА АНАЛИЗА НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАТЕМАТИКА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет при Природно-математичкиот факултет во Скопје, донесена на седницата на 6.9.2011 година, по предлог на Институтот за математика при ПМФ во Скопје на седницата одржана на 25.8.2011, избрана е Резензентска Комисија за избор на наставник во сите звања по група предмети од областа на математичката анализа на Институтот за математика при ПМФ во Скопје, во состав: академик д-р Стеван Пилиповиќ, редовен професор на ПМФ-Нови Сад, Р. Србија, д-р Никита Шекутковски, редовен професор на ПМФ-Скопје и д-р Борко Илиевски, редовен професор на ПМФ-Скопје.

На распишаниот конкурс, објавен во весникот “Дневник” на 8.7.2011 година, се пријави само кандидатката д-р Весна Манова-Ераковиќ, вонреден професор на Институтот за математика при ПМФ во Скопје.

Рецензентската комисија во погоре споменатиот состав, врз основа на приложените документи и личното познавање на кандидатката, на Наставно-научниот совет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Биографски податоци

A. Основни податоци

Д-р Весна Манова-Ераковиќ е родена на 10.1.1967 година во с. Уларци, Кочани. Основно образование завршила во с.Чешиново, Кочани, со одличен успех. Првите две години од средното образование ги завршила во гимназијата “Георги Димитров” во Скопје, во математичката паралелка. Потоа, од страна на Републичката заедница за образование била избрана за најдобар ученик и средното образование го продолжила и завршила во меѓународниот колеџ “Lester B. Pearson College of the Pacific” во Канада. Во учебната 1985/86 се запишала на Природно-математичкиот факултет, група-математика, насока-теориска. Дипломирала на 1.3.1991 година со среден успех 9,28 и била прогласена за најдобар студент на математика за таа година. Во 1992 се запишала на постдипломските студии по математика при ПМФ во Скопје. На 23.1.1997 година го одбрала магистерскиот труд, од областа на комплексната анализа, под наслов: ЕКСТРЕМАЛНИ ПРОБЛЕМИ ВО H^p ПРОСТОРИ, и се стекнала со академски степен - магистер на математички науки. На 18.6.2001 година ја одбрала докторската дисертација под наслов: ГРАНИЧНИ ВРЕДНОСТИ НА АНАЛИТИЧКИ ФУНКЦИИ И ДИСТРИБУЦИИ и се стекнала со академски степен доктор на математички науки.

Б. Стекнати наставни звања

Во октомври 1991 година се вработила како стручен соработник по математика на Институтот за математика, при ПМФ во Скопје. На 27.12.1995 била избрана за помлад асистент, а на 4.6.1997 била избрана за

асистент. На 28.2.2002 била избрана за наставник од областа на математичката анализа, на Институтот за математика, при ПМФ во Скопје, во звањето доцент, а во декември 2006 година била избрана во звањето вонреден професор.

За активностите на д-р Весна Манова-Ераковиќ во сите области од нејзината работа до изборот во звањето вонреден професор е реферирано во Билтенот на УКИМ во Скопје од 15 ноември 2006 година, број 907.

II. Наставно-образовна дејност

A. Одржување на настава

По изборот во звањето вонреден професор, т.е. во овој извештаен период, држела настава по предметите: комплексни функции (сите насоки), финансиска математика (применета насока), финансиска математика 2 (применета насока) и теорија на функции (теориска насока) (Институт за математика); алгебра I - прв дел, алгебра I - втор дел, множества и логика и алгебарски структури (двопредметни студии математика-физика); математика со биостатистика (наставна насока), математика со биостатистика (биохемиско-физиолошка, еколошка и молекуларна насока), математика и биостатистика (Институт за биологија); математичка анализа 2 (Институт за физика).

На постдипломските студии на Институтот за математика, теориска насока, била предметен наставник за следниве предмети: теорија на H^p простори, теорија на дистрибуции, дистрибуции и аналитички функции, гранични вредности во простори на ултрадистрибуции, како и еден од предметните наставници за предметот итеративни функциски системи во комплексна рамнина. На вториот циклус на студии на Институтот за математика при ПМФ во Скопје, била еден од предметните наставници за следниве предмети: теорија на аналитички функции, хармониски функции, теорија на H^p простори и Банахови простори на аналитички функции. Напоменуваме дека во склоп на предметите од постдипломските студии, д-р Весна Манова-Ераковиќ била раководител или еден од одговорните наставници за континуираните семинари, кои се одржувале еднаш или двапати неделно во текот на еден семестар. Освен тоа, учествувала и во работата на семинарот „Увод во фрактална динамика“, кој се одржувал на ФЕИТ при УКИМ-Скопје.

Исто така држела настава и на постдипломските студии за математичко образование, по предметот споредбено образование и современи образовни системи за математика.

Б. Учество во комисији за оцена или одбрана на дипломски работи и магистратури и докторати

По изборот во звањето вонреден професор била:

1. ментор на 5 дипломски работи на студенти;
2. член во комисија за оцена и одбрана на 6 дипломски работи;
3. член во комисија за оцена и одбрана на 1 магистерска работа;
4. член во комисија за оцена и одбрана на 4 докторски тези.

В. Стручна литература

По изборот во звањето вонреден професор, д-р Весна Манова-Ераковиќ ги има објавено следниве книги:

1. Malcheski A., Manova Erakovik V., 25-th Balkan Mathematical Olympiad, CMM, 2011.
2. Manova-Erakovic V., Malcheski R., Markovski G., Markovska J., Prangoski B., Cvetkovski Z., Petrushevski M., Malcheski A., Macedonian Mathematical Competitions, CMM, 2008.
3. Manova-Erakovic V., Malcheski R., Nastovski Lj., Pachemska T., Saneva K., Gegovska-Zajkova S., Miovska V., Brsakoska S., Stojkovska I., Hadzieva E., Markovski G., Andova V., Gogovska V., Leshkovski D., Gacovska A., Trifunov Z., Cvetkovski Z., Petrushevski M., Prangoski B., Jovcheski I., Samardziska S., Dimovski P., Shoptrajanov M., Misajleski Z., Sokoloski P., Velinov D., Petkovski Z., Malcheski A., Macedonian Mathematical Competitions, CMM, 2009.
4. Манова-Ераковиќ В., Малчески А., Миовска В., Димовски И., Пачемска Т., Трифунов З., Гацовска А., Донеvsка А., Брсакоcка С., Лешковски Д., Шоптрајанов М., Соколовски П., Петрушевски М., Мисајлески З., Цветковски З., Велинов Д., Прангоски Б., Јовчески И., Натпревари по математика 2010 во Република Македонија, CMM, 2010.
5. Manova-Erakovik V., Petrushevski M., Jovcheski I., Cvetkovski Z., Prangoski B., Malcheski A., Macedonian mathematical Competitions 2010, CMM, 2010.
6. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Брсакоcка С., Гацовска А., Соколовски П., Пачемска Т., Шоптрајанов М., Прангоски Б., Мисајлески З., Димовски П., Андова В., Лешковски Д., Велинов Д., Костадинова С., Јовчески И., Филиповски С., Трифунов З., Натпревари по математика во основно образование 2011, CMM, 2011.
7. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Настовски Љ., Миовска В., Марковски Г., Лешковски Д., Гацовска А., Соколовски П., Прангоски Б., Мисајлески З., Димовски П., Андова В., Шоптрајанов М., Велинов Д., Јовчески И., Натпревари по математика во средно образование 2011, CMM, 2011.
8. Малчески Р., Цветковски З., Стојковска И., Манова-Ераковиќ В., Маркоски Г., Самарциска С., Малчески А., Избрани задачи од елементарна алгебра, CMM, 2008.
9. Малчески Р., Манова-Ераковиќ В., Маркоски Г., Малчески А., Сигмина ризница (Рубрика задачи 1-505), CMM, 2008.
10. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Маркоски Г., Сигмина ризница (Рубрика задачи 506-1005), CMM, 2011.
11. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (Рубрика задачи 1006-1200), CMM, 2011.
12. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (конкурсни задачи 1-144), CMM, 2011.
13. Манова-Ераковиќ В., Малчески А., Миовска В., Лешковски Д., Маркоски Г., Гацовска А., Стојковска И., Брсакоcка С., Соколовски П., Велинов Д., Сигмина ризница (Меѓународен натпревар Кенгур 2006-2010), CMM, 2010.
14. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Меѓународен натпревар Кенгур 1994-2011, I-V одделение деветолетка, CMM, 2011.
15. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Миовска В., Лешковски Д., Гацовска А., Меѓународен натпревар Кенгур 2011, CMM, 2011.
16. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Лешковски Д., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Соколовски П., Предлог-задачи за XIV јуниорска македонска математичка олимпијада 2010 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, CMM, 2011.

17. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Соколоски П., Лешковски Д., Прангоски Б., Димоски П., Андова В., Филипоски С., Предлог-задачи за XV јуниорска македонска математичка олимпијада 2011 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
18. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Самарциска С., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XI јуниорска македонска математичка олимпијада 2007 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
19. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XIII јуниорска македонска математичка олимпијада 2009 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
20. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Самарциска С., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XII јуниорска македонска математичка олимпијада 2008 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
21. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Маркоски Г., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Самарциска С., Предлог-задачи за XIII македонска математичка олимпијада 2006, СММ, 2011.
22. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Шекутковски Н., Настовски Љ., Соколоски П., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XIV македонска математичка олимпијада 2007, СММ, 2011.
23. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XVI македонска математичка олимпијада 2009, СММ, 2011.
24. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Лешковски Д., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XVII македонска математичка олимпијада 2010, СММ, 2011.
25. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Соколоски П., Лешковски Д., Прангоски Б., Димоски П., Андова В., Филипоски С., Предлог-задачи за XVIII македонска математичка олимпијада 2011, СММ, 2011.
26. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (рубрика подготвителни задачи), СММ, 2011.

III. Научноистражувачка дејност

Д-р Весна Манова-Ераковиќ досега има објавено повеќе научни трудови, во домашни и меѓународни математички списанија, од својата научна област, и учествувала на повеќе научни симпозиуми во Македонија и во странство.

A. Научни трудови

Во овој извештаен период, д-р Весна Манова-Ераковиќ ги има објавено или предадено за печат следниве научни трудови:

1. Manova-Erakovik V., Malceski A., H^p , $p > 1$ as 2-normed space, Proceedings of the International scientific conference, FMNS-2007, Bugarija, 2007, стр. 95-100.
2. Malceski A., Manova-Erakovik V., Algebraic structure of the kernel of the n -seminorm, Математички Билтен, 31 (LVII), Македонија, 2007, стр. 33-52.
3. Malceski A., Manova Erakovic V., Some classes of 2-linear functionals, Proceedings of the 12th Serbian Mathematical Congress, Србија, 2008, стр. 83-91.

4. Manova Erakovic V., Malceski A., Algebraic structure of X^n , Proceedings of the 12th Serbian Mathematical Congress, Србија, 2008, стр. 93-101.
5. Reckoski V., Manova Erakovic V., Application of analytic representation of distribution in the complex analysis, Математички Билтен, 32 (LVIII), Македонија, 2008, стр. 29-33.
6. Manova Erakovic V., Pilipovic S., Reckoski V., Generalized Cauchy transformation with applications to boundary values in generalized function spaces, Integral Transforms and Special Functions, Vol. 21, Nos.1-2, 2010, стр. 75-83.
7. Malcheski A., Manova-Erakovic V., A characterization of n -seminorm, Mathematica Balkanica, Бугарија, предаден за печат.
8. Malceski A., Manova-Erakovic V., Some 2-subspaces of 2-space, Математички Билтен, 35 (LXI), Македонија, прифатен за печат.
9. Malceski A., Manova-Erakovic V., An extend of the type of Hahn-Banach for skew-symmetric linear forms, Математички Билтен, 35 (LXI), Македонија, прифатен за печат.

Д-р Весна Манова-Ераковиќ е коавтор и на трудови од методско-педагошка проблематика од областа на математиката:

10. Трифунов З., Манова-Ераковиќ В., Тонов И., Споредба на гимназиското образование по математика во Македонија и Бугарија, Зборник на трудови од IV конгрес на математичарите на Македонија, 2008, стр. 91-100.
11. Donevska-Todorova A., Manova-Erakovic V., Tonov I., Comparative Education of Gifted Students in Mathematics in Some of the South-Eastern Europe Countries, Proceedings of the MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, прифатен за печат.

Б. Научни собири

Во овој извештаен период, д-р Весна Манова-Ераковиќ има учествувано на следниве математички собири:

1. International scientific conference, FMNS-2007, Благоевград, Бугарија, 2007;
2. 12th Serbian Mathematical Congress, Нови Сад, Србија, 2008;
3. IV конгрес на математичарите на Македонија, Струга, Македонија, 2008;
4. The MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009;
5. International Conference on Generalized Functions GF2009, Vienna, Австрија, 2009.
6. International Symposium "Generalized functions in PDE, Geometry, Stochastics and Microlocal Analyses", Нови Сад, Србија, 2010

В. Професионални посети и престои на други универзитети

Во јуни 2010 година, на покана од National Technical University, School of applied mathematics and physical sciences, Атина, Грција, престојувала една недела на Универзитетот и одржала предавање на тема: Boundary values of analytic functions in the sense of distributions.

Во периодот 11-14 декември 2006 година, престојувала на Факултетот за математика и информатика (ФМИ) и на Бугарската академија на науките (БАН) во Софија, Бугарија. Во периодот 21-24 декември 2006 година, престојувала на Природно-математичкиот факултет во Нови Сад, Србија. Од 22 до 26 март 2007 година била во Атина, Грција, на состанок на Извршниот одбор на Меѓународната математичка асоцијација на Југоисточна Европа, MASSEE. Од

10 до 15 октомври 2007 година престојувала на Природно-математичкиот факултет во Нови Сад и на Српската академија на науките и уметностите во Белград (САНУ), Србија. Во периодот од 18 до 21 октомври, 2007 година била во Грац, Австрија, на Меѓународна научна конференција и состанок на KSF, како и посета на Техничкиот факултет во Грац. Во март 2008 година имала четиридневен престој во Атина, Грција, на состанок на MASSEE.

Г. Научни проекти

Кандидатката д-р Весна Манова-Ераковиќ досега има учествувано во неколку научни проекти, и тоа:

1. “Апроксимации во комплексна област, гранични вредности на аналитички функции, дистрибуции и мали таласи, гранични проблеми” (2006-2009)-член;
2. “Гранични вредности на аналитички функции и дистрибуции и апроксимации во смисла на дистрибуции “ (2006-2009)-раководител.

Д. Менторство на магистерски работи или докторати

Д-р Весна Манова-Ераковиќ била ментор на 5 одбранети магистерски работи и една магистерска работа во тек на изработка.

IV. Стручно-апликативна дејност и дејности од поширок интерес

По изборот во звањето вонреден професор, т.е. во овој извештаен период, како вработена на ПМФ во Скопје, била:

1. раководител на двопредметните студии на математика-физика при ПМФ-Скопје;
2. член на комисија за избор на демонстратори на ПМФ-Скопје;
3. член на комисија за соработка со странство при ПМФ-Скопје;
4. член на комисија за избор во звање.

Како член на Комисијата за меѓународни натпревари, ги подготвувала македонските репрезентации што учествуваа на Меѓународните Математички олимпијади за ученици од средното образование и во периодот од 2007 до 2011 била водач на македонските репрезентации.

Во изминатите години, како член во Координативното тело за меѓународниот натпревар „Кенгур“, активно учествувала во организацијата и спроведувањето на натпреварот.

Д-р Весна Манова-Ераковиќ е претседател на Сојузот на математичари на Македонија и во овој извештаен период ги организираше натпреварите по математика за основно и средно образование на сите нивоа, меѓународниот натпревар „Кенгур“, Балканската математичка олимпијада за ученици од средно образование, ВМО 2008, IV конгрес на математичарите на Македонија и меѓународниот математички конгрес, MICOM 2009.

Во изминатиот период била:

1. претседател на жирито на ВМО 2008;
2. заменик-претседател на Организациониот одбор на ВМО 2008;
3. член на Организациониот и Редакцискиот одбор на IV конгрес на математичарите на Македонија, Струга, Македонија, 2008;
4. претседател на Организациониот одбор на MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009;

5. заменик-претседател на Програмскиот одбор на MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009;
6. член на Редакцискиот одбор на математичкото списание за ученици од основно образование "Нумерус";
7. член на Редакцискиот одбор на математичкото списание за ученици од средно образование "Сигма";
8. член на Редакцискиот одбор на научното математичко списание со меѓународен уредувачки одбор "Математички билтен";
9. член на Извршниот одбор на Меѓународната математичка асоцијација на Југоисточна Европа MASSEE, во два мандата при што во едниот мандат била и благајник.

Од странските јазици активно ги зборува англискиот и францускиот јазик, а пасивно германскиот јазик.

V. Образец кон извештајот за избор во наставно-научно звање

Во прилог го доставуваме образецот кон извештајот за избор во наставно-научно звање. Кандидатката д-р Весна Манова-Ераковиќ има вкупно добиено 288,1168 поени, и тоа: за наставно-образовна дејност, 158,884 поени, за научноистражувачка дејност, 51,5328 поени и за стручно-апликативна дејност, 77,7 поени.

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	158,884
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	51,5328
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	0
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	77,7
Вкупно	288,1168

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на извештајот, Рецензентската комисија констатира дека д-р Весна Манова-Ераковиќ во извештајниот период била активно ангажирана во изведувањето настава на редовните студии со 14 предмети, на постдипломските студии по теориска насока со 9 предмети и на посдипломските студии по математичко образование со 1 предмет. Таа квалитетно ги извршува своите наставни обврски, кон подготовката и реализацијата на предавањата пристапува одговорно и стручно, а односот кон студентите ѝ е коректен со спремност да им помогне во совладувањето на наставниот материјал. Објавените трудови во реномирани домашни и светски списанија, како и учеството на научни собири и во земјата и странство, покажуваат дека д-р Весна Манова-Ераковиќ е квалитетен научен истражувач.

Рецензентската комисија со задоволство заклучува дека кандидатката има значајни резултати во наставата и науката, и дека достигнала

високо ниво во научноистражувачката, стручната, едукативно-педагошката и општествената работа. Комисијата позитивно ги оценува наставните и научните активности на д-р Весна Манова-Ераковиќ и смета дека се исполнети сите услови д-р Весна Манова-Ераковиќ да биде избрана во звањето редовен професор.

Врз основа на изнесените факти, личното искуство во соработката со кандидатката и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на УКИМ во Скопје, имаме чест да му предложиме на Наставно-научниот совет на ПМФ во Скопје, да ја избере д-р Весна Манова-Ераковиќ во звањето редовен професор по група предмети од областа на математичката анализа на Институтот за математика при ПМФ во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Академик д-р Стеван Пилиповиќ, редовен професор на ПМФ-Нови Сад, Р. Србија, с.р.
2. Д-р Никита Шекутковски, редовен професор на ПМФ-Скопје с.р.
3. Д-р Борко Илиевски, редовен професор на ПМФ-Скопје с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Весна Стојан Манова-Ераковиќ

(име, татково име и презиме)

Институција: Природно-математички факултет-Скопје/Институт за математика

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: математика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Одржување на настава	Поени Вкупно:72,6
1.	Предмети од прв циклус на студии: комплексни функции, 4+4, 5 семестри (сите насоки)-12 финансиска математика, 2+2, 5 семестри (применета насока)-6 финансиска математика 2, 2+1, 3 семестри (применета насока)-3,6 теорија на функции, 2+2, еден семестар (теориска насока) (еден од предметните наставници) -0,6 алгебра I - прв дел, 2+2, 3 семестри -3,6 алгебра I - втор дел, 3+3, 3 семестри -5,4 множества и логика, 3+3, 2 семестри -3,6 алгебарски структури, 2+2, 2 семестри -2,4 математика со биостатистика (наставна насока), 3+3, 3 семестри -5,4 математика со биостатистика (биохемиско-физиолошка, еколошка и молекуларна насока), 4+4, 3 семестри -7,2 математика, 2+2, 2 семестри -2,4 биостатистика, 2+2, 2 семестри -2,4 математичка анализа 2, 4+4, еден семестар-2,4 математичка анализа 2, 3+3, 2 семестри -3,6	60,6
2.	Предмети од постдипломски студии, теориска насока: теорија на H^p простори, 2 часа неделно, еден семестар-1,5 теорија на дистрибуции, 2 часа неделно, еден семестар-1,5 дистрибуции и аналитички функции, 2 часа неделно, еден семестар-1,5 гранични вредности во простори на ултрадистрибуции, 2 часа неделно, еден семестар-1,5 итеративни функциски системи во комплексна рамнина, 2 часа неделно, еден семестар (еден од предметните наставници) -0,75 На вториот циклус на студии на Институт за математика при ПМФ-Скопје, еден од предметните наставници за следните предмети: теорија на аналитички функции, 2 часа неделно, еден семестар-0,75 хармониски функции, 2 часа неделно, еден семестар-0,75 теорија на H^p простори, 2 часа неделно, еден семестар-0,75 Банахови простори на аналитички функции, 2 часа неделно, еден семестар-0,75 Предмет од постдипломски студии за математичко образование: споредбено образование и современи образовни системи за математика, 3 часа неделно, еден семестар-2,25	12

Ред. број	Назив на активност: Настава во летни школи и работилници/учесник	Поени Вкупно: 1
1.	International Symposium "Generalized functions in PDE, Geometry, Stochastics and Microlocal Analyses", Нови Сад, Србија, 2010	
Ред. број	Назив на активност: Консултации со студенти Предмети од прв циклус на студии: комплексни функции, околу 15 студенти во просек, 5 семестри (сите насоки)-0,15 финансиска математика, околу 5 студенти во просек, 5 семестри (применета насока)-0,05 финансиска математика 2, околу 3 студенти во просек, 3 семестри (применета насока)-0,018 теорија на функции, 2 студенти, еден семестар (теориска насока)-0,004 алгебра I - прв дел, околу 5 студенти во просек, 3 семестри -0,03 алгебра I - втор дел, околу 5 студенти во просек, 3 семестри -0,03 множества и логика, околу 4 студенти во просек, 2 семестри -0,016 алгебарски структури, околу 4 студенти во просек, 2 семестри -0,016 математика со биостатистика (наставна насока), околу 20 студенти во просек, 3 семестри -0,12 математика со биостатистика (биохемиско-физиолошка, еколошка и молекуларна насока), околу 60 студенти во просек, 3 семестри -0,36 математика, околу 70 студенти во просек, 2 семестра - 0,28 биостатистика, околу 70 студенти во просек, 2 семестра - 0,28 математичка анализа 2, околу 5 студенти во просек, еден семестар-0,01 математичка анализа 2, околу 5 студенти во просек, 2 семестра -0,02	Поени Вкупно:1,384
Ред. број	Назив на активност: Ментор на дипломска работа (5)	Поени Вкупно: 1
Ред. број	Назив на активност: Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (4)	Поени Вкупно: 2
Ред. број	Назив на активност: Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (1)	Поени Вкупно: 0,3
Ред. број	Назив на активност: Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (6)	Поени Вкупно: 0,6
Ред. број	Назив на активност: Научно-популарна книга/коавтор	Поени Вкупно:80
1-20	1. Malcheski A., Manova Erakovik V., 25-th Balkan Mathematical Olympiad, CMM, 2011. 2. Manova-Erakovic V., Malcheski R., Markovski G., Markovska J., Prangoski B., Cvetkovski Z., Petrushevski M., Malcheski A., Macedonian Mathematical Competitions, CMM, 2008. 3. Manova-Erakovic V., Malcheski R., Nastovski Lj., Pachemska T., Saneva K., Gegovska-Zajkova S., Miovska V., Brsakoska S., Stojkovska I., Hadzieva E., Markovski G., Andova V., Gogovska V., Leshkovski D.,	

- Gacovska A., Trifunov Z., Cvetkovski Z., Petrushevski M., Prangoski B., Jovcheski I., Samardziska S., Dimovski P., Shoptrajanov M., Misajleski Z., Sokoloski P., Velinov D., Petkovski Z., Malcheski A., Macedonian Mathematical Competitions, CMM, 2009.
4. Манова-Ераковиќ В., Малчески А., Миовска В., Димовски И., Пачемска Т., Трифунов З., Гацовска А., Донеvsка А., Брсаkosка С., Лешковски Д., Шоптрајанов М., Соколовски П., Петрушевски М., Мисајлески З., Цветковски З., Велинов Д., Прангоски Б., Јовчески И., Натпревари по математика 2010 во Република Македонија, CMM, 2010.
5. Manova-Erakovik V., Petrushevski M., Jovcheski I., Cvetkovski Z., Prangoski B., Malcheski A., Macedonian mathematical Competitions 2010, CMM, 2010.
6. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Брсаkosка С., Гацовска А., Соколови П., Пачемска Т., Шоптрајанов М., Прангоски Б., Мисајлески З., Димовски П., Андова В., Лешковски Д., Велинов Д., Костадинова С., Јовчески И., Филиповски С., Трифунов З., Натпревари по математика во основно образование 2011, CMM, 2011.
7. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Настовски Љ., Миовска В., Марковски Г., Лешковски Д., Гацовска А., Соколови П., Прангоски Б., Мисајлески З., Димовски П., Андова В., Шоптрајанов М., Велинов Д., Јовчески И., Натпревари по математика во средно образование 2011, CMM, 2011.
8. Манова-Ераковиќ В., Малчески А., Миовска В., Лешковски Д., Марковски Г., Гацовска А., Стојковска И., Брсаkosка С., Соколови П., Велинов Д., Сигмина ризница (Меѓународен натпревар „Кенгур“ 2006-2010), CMM, 2010.
9. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Меѓународен натпревар „Кенгур“ 1994-2011, I-V одделение деветолетка, CMM, 2011.
10. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Миовска В., Лешковски Д., Гацовска А., Меѓународен натпревар „Кенгур“ 2011, CMM, 2011.
11. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Лешковски Д., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Соколови П., Предлог-задачи за XIV јуниорска македонска математичка олимпијада 2010 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, CMM, 2011.
12. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Соколови П., Лешковски Д., Прангоски Б., Димовски П., Андова В., Филипоски С., Предлог-задачи за XV јуниорска македонска математичка олимпијада 2011 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, CMM, 2011.
13. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Самарциска С., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XI јуниорска македонска математичка олимпијада 2007 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, CMM, 2011.
14. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XIII јуниорска македонска математичка олимпијада 2009 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, CMM, 2011.
15. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Самарциска С., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XII јуниорска македонска математичка олимпијада 2008 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, CMM, 2011.
16. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Марковски Г., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Самарциска С., Предлог-задачи за XIII македонска математичка олимпијада 2006, CMM, 2011.
17. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Шекутковски Н., Настовски Љ., Соколови П., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XIV македонска

	математичка олимпијада 2007, СММ, 2011. 18. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XVI македонска математичка олимпијада 2009, СММ, 2011. 19. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Лешковски Д., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XVII македонска математичка олимпијада 2010, СММ, 2011. 20. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Соколовиќ П., Лешковски Д., Прангоски Б., Димоски П., Андова В., Филиповски С., Предлог-задачи за XVIII македонска математичка олимпијада 2011, СММ, 2011.	
	Вкупно	158,884

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Ментор на магистерска работа (5 одбранети и 1 во тек на изработка)	Поени Вкупно:6
Ред. број	Назив на активност: Раководител на национален научен проект ("Гранични вредности на аналитички функции и дистрибуции и апроксимации во смисла на дистрибуции", во периодот 2006-2009)	Поени Вкупно:6
Ред. број	Назив на активност: Учесник во национален научен проект ("Апроксимации во комплексна област, гранични вредности на аналитички функции, дистрибуции и мали таласи, гранични проблеми", во периодот 2006-2009)	Поени Вкупно:3
Ред. број	Назив на активност: Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	Поени Вкупно:14,4
1.	Malceski A., Manova-Erakovic V., Algebraic structure of the kernel of the p -seminorm, Математички Билтен, 31 (LVII), Македонија, 2007, стр. 33-52.	3,6
2.	Reckoski V., Manova Erakovic V., Application of analytic representation of distribution in the complex analysis, Математички Билтен, 32 (LVIII), Македонија, 2008, стр. 29-33.	3,6
3.	Malceski A., Manova-Erakovic V., Some 2-subspaces of 2-space, Математички Билтен, 35 (LXI), Македонија, прифатен за печат	3,6
4.	Malceski A., Manova-Erakovic V., An extend of the type of Hahn-Banach for skew-symmetric linear forms, Математички Билтен, 35 (LXI), Македонија, прифатен за печат.	3,6
Ред. број	Назив на активност: Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	Поени Вкупно:5,0328
1.	Manova Erakovic V., Pilipovic S., Reckoski V., Generalized Cauchy transformation with applications to boundary values in generalized function spaces, Integral Transforms and Special Functions, Vol. 21, Nos.1-2, 2010, стр. 75-83 (и.ф. 0,291)	5,0328
2.	Malcheski A., Manova-Erakovic V., A characterization of n -seminorm, Mathematica Balkanica, Бугарија, предаден за печат	
Ред. број	Назив на активност: Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	Поени Вкупно:1,6
1.	Трифонов З., Манова-Ераковиќ В., Тонов И., Споредба на гимназиското образование по математика во Македонија и Бугарија, Зборник на трудови од IV конгрес на математичарите на Македонија, 2008, стр. 91-100.	1,6

Ред. број	Назив на активност: Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	Поени Вкупно:10,5
1.	Manova-Erakovic V., Malceski A., H^p , $p > 1$ as 2-normed space, Proceedings of the International scientific conference, FMNS-2007, Bugarija, 2007, стр. 95-100.	2,7
2.	Malceski A., Manova Erakovic V., Some classes of 2-linear functionals, Proceedings of the 12 th Serbian Mathematical Congress, Србија, 2008, стр. 83-91.	2,7
3.	Manova Erakovic V., Malceski A., Algebraic structure of X^n , Proceedings of the 12 th Serbian Mathematical Congress, Србија, 2008, стр. 93-101.	2,7
4.	Donevska-Todorova A., Manova-Erakovic V., Tonov I., Comparative Education of Gifted Students in Mathematics in Some of the South-Eastern Europe Countries, Proceedings of the MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, прифатен за печат.	2,4
Ред. број	Назив на активност: Одржано предавање по покана на универзитет (National Technical University, School of applied mathematics and physical sciences, Атина, Грција, предавање на тема: Boundary values of analytic functions in the sence of distributions)	Поени Вкупно:1
Ред. број 1-4	Назив на активност: Учество на научен/стручен собир со реферат: 1. International scientific conference, FMNS-2007, Благоевград, Бугарија, 2007; 2. 12 th Serbian Mathematical Congress, Нови Сад, Србија, 2008 3. IV конгрес на математичарите на Македонија, Струга, Македонија, 2008; 4. The MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009.	Поени Вкупно:4
Вкупно		51,5328

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност: /	Поени
Вкупно		0

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Книга од стручна област/коавтор	Поени Вкупно:42
1-6	1. Малчески Р., Цветковски З., Стојковска И., Манова-Ераковиќ В., Маркоски Г., Самарџиска С., Малчески А., Избрани задачи од елементарна алгебра, СММ, 2008 2. Малчески Р., Манова-Ераковиќ В., Маркоски Г., Малчески А., Сигмина ризница (Рубрика задачи 1-505), СММ, 2008. 3. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Маркоски Г., Сигмина ризница (Рубрика задачи 506-1005), СММ, 2011. 4. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (Рубрика задачи 1006-1200), СММ, 2011. 5. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (конкурсни задачи 1-144), СММ, 2011. 6. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (рубрика подготвителни задачи), СММ, 2011.	

Ред. број	Назив на активност: Учество во работа на комисији за државни натпревари	Поени Вкупно:10
1.	Комисија за меѓународни натпревари по математика (5 години)	5
2.	Координативно тело за меѓународен натпревар „Кенгур“ (5 години)	5
Ред. број	Назив на активност: Член на меѓународна жири-комисија	Поени Вкупно:12
1.	Претседател на жири на ВМО 2008	2
2.	Член на жири на IMO (2007-2011)	10
Дејности од поширок интерес		
Ред. број	Назив на активност: Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	Поени Вкупно:1,5
1-3	1.Математичкото списание за ученици од основно образование “Нумерус”; 2.Математичкото списание за ученици од средно образование “Сигма”; 3.Меѓународното научно математичко списание “Математички билтен”.	
Ред. број	Назив на активност: Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	Поени Вкупно:1
1.	Член на Организациониот и Редакцискиот одбор на IV конгрес на математичарите на Македонија, Струга, Македонија, 2008.	1
Ред. број	Назив на активност: Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	Поени Вкупно:2
1.	Претседател на Организациониот одбор на MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009	2
Ред. број	Назив на активност: Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	Поени Вкупно:1
1.	Заменик-претседател на Програмскиот одбор на MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009	1
Ред. број	Назив на активност: Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност	Поени Вкупно:4
1.	Член на Извршниот одбор на Меѓународната математичка асоцијација на Југоисточна Европа MASSEE, во два мандата, при што во едниот мандат била и благајник	4
Ред. број	Назив на активност: Раководител на внатрешна организациона единица	Поени Вкупно:3
1.	Раководител на двопредметните студии на математика-физика при ПМФ-Скопје	3
Ред. број	Назив на активност: Член на факултетска комисија	Поени Вкупно:1
1.	Член на комисија за избор на демонстратори на ПМФ-Скопје	0,5
2.	Член на комисија за соработка со странство при ПМФ-Скопје	0,5
Ред. број	Назив на активност: Член на комисија за избор во звање (1)	Поени Вкупно:0,2

Спортска дејност		
		/
	Вкупно	77,7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	158,884
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	51,5328
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	0
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	77,7
Вкупно	288,1168

Членови на комисијата

1. Академик д-р Стеван Пилиповиќ, редовен професор на ПМФ-Нови Сад, Р. Србија, с.р.
2. Д-р Никита Шекутковски, редовен професор на ПМФ-Скопје с.р.
3. Д-р Борко Илиевски, редовен професор на ПМФ-Скопје с.р.

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН ВОПРЕДЕН ПРОФЕСОР НА ИНСТИТУТОТ ЗА ХЕМИЈА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, бр. 07-1598/2 од 16.9.2011 година, донесена на седницата одржана на 6.9.2011 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија во врска со објавениот конкурс во весникот „Дневник“ од 1.7.2011 година за избор на еден наставник во сите наставно- научни звања од областа општа и неорганска хемија на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет во Скопје. На конкурсот се пријави кандидатот д-р Горан Стојковиќ, насловен доцент на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет во Скопје. Врз основа на доставениот конкурсен материјал, како и врз основа на лично познавање на кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Библиографски податоци

Д-р Горан Стојковиќ е роден на 26 јуни 1964 година во Врање, Србија. Основно и средно образование завршил во родното место со одличен успех. По отслужувањето на воениот рок, во учебната 1984/85 година се запишал на Хемискиот факултет во Скопје. Во текот на студирањето, во втора и трета година, бил прогласуван за најдобар студент на генерацијата. Студиите ги завршил во октомври 1989 година со среден успех 8,88, како најдобар студент во својата генерација на Институтот за хемија при ПМФ.

Во учебната 1990/91 година д-р Горан Стојковиќ се запишал на постдипломски студии на Институтот за хемија при ПМФ. Во декември 1996 година го одбрал магистерскиот труд под наслов: ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА СЕЛЕН ВО ВЕТЕРИНАРНИ ПРЕПАРАТИ, со што се здобил со звањето магистер на хемиски науки. Докторската дисертација, под наслов ИСПИТУВАЊЕ НА РЕАКЦИИТЕ НА ПРОТОНИРАЊЕ НА НЕКОИ АМИДИ ВО СИЛНО КИСЕЛА СРЕДИНА СО ПРИМЕНА НА УЛТРАВИОЛЕТОВАТА СПЕКТРОСКОПИЈА, јавно ја одбрал во јуни 2006 година, со што се здобил со научен степен - доктор на хемиски науки.

Во април 1990 година е вработен како стручен соработник, во 1993 година е избран за помлад асистент на Институтот за хемија при ПМФ. Во звањето асистент е избран во 1997 година, а во истото звање е преизбран во 2000 и 2003 година. Во звањето насловен доцент е избран на 28.12.2006 година.

Наставна и стручна активност

Во текот на изборниот период како насловен доцент, д-р Горан Стојковиќ бил активно вклучен во подготовката и изведувањето на практичната настава на Заводот за општа и неорганска хемија по предметите: неорганска хемија со основи на неорганска технологија (за студентите од двопредметните студии по биологија-хемија при ПМФ), општа хемија (за студентите од Институтот за физика при ПМФ), општа и неорганска хемија (за студентите од Институтот за биологија при ПМФ), одбрани поглавја од неорганска хемија I и II, користење на хемиска литература (за студентите од Институтот за хемија при ПМФ), семинарска работа (за студентите од двопредметните студии по биологија-хемија при ПМФ). Освен тоа, на Заводот за аналитичка хемија учествувал во изведување на вежби по предметот аналитичка хемија – за студентите од Институтот за биологија при ПМФ.

Како наставник изведувал настава по предметите основи на хемиска технологија I и II, хемија во практиката – за студентите од двопредметни студии со фонд 2+0 и за студентите од Институтот за хемија со фонд 3+2. Значајно е да се нагласи неговата подготвеност да изведува и настава по доделените предмети увод во информатика и примена на компјутерите за студентите од хемија, при што покажал голем ентузијазам. Доделена му е и настава по изборните предмети управување со квалитет во хемиска лабораторија и легислатива за хемија на животната средина и храна. Кандидатот изведува настава и на вториот циклус по предмет кој е близок на неговиот научен интерес – примена на ултравиолетова и видлива спектроскопија.

Кандидатот вложил големи напори за поуспешно изведување и осовременување на наставата со пишување на интерни скрипти за настава и вежби, кои им се достапни на студентите во печатена и електронска форма и со редовни консултации. Во прилог на тоа говорат и резултатите од анонимната анкета за предметите увод во информатика и примена на компјутерите (4,01 за настава и 4,47 за вежби).

Учествувал во тимот кој ја преведувал книгата „Неорганска хемија“ од Питер Аткинс и др. Рецензирал еден универзитетски учебник од областа општа и неорганска хемија и бил член во комисијата за оцена и одбрана на една магистерска работа. Бил ментор на 15 дипломци и член во комисијата за одбрана на уште 13 други. Како член во комисијата за нови наставни програми (проект ТЕМПУС, 2008) дал голем придонес за унапредување и организирање на наставата на Институтот за хемија.

Во текот на изборниот период како насловен доцент, д-р Горан Стојковиќ бил ангажиран на различни работи во функционирањето на Факултетот, со учество во разни комисии формирани од Наставно-научниот совет на ПМФ. Во периодот 2007–2009 година бил раководител на Заводот за општа и неорганска хемија и член на институтската управа. Како класен раководител на студентите по хемија (насока аналитичка биохемија – генерација 2008/09), активно им помагал при правилното насочување во нивната едукација. Бил член во Комисијата за оценување по предметот неорганска хемија на натпреварот по хемија за ученици од средните училишта (Пробиштип, 2007). Својата стручност ја покажал како рецензент во интернационалното списание *Journal of Chemical & Engineering Data*, како и во домашното научно списание *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering*.

Научноистражувачка активност

СПИСОК НА ТРУДОВИ ПО ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕТО НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ

I ПЕЧАТЕНИ ТРУДОВИ:

- I.16. Ana Mateska, Goran Stojković, Bozhana Mikhova, Kristina Mladenovska, Emil Popovski, CARBON-CARBON BOND FORMATION IN AQUEOUS MEDIA. BENZAMIDOMETHYLATION OF SOME CARBON NUCLEOPHILES, *ARKIVOC*, X, 131–140 (2009).
- I.17. Goran Stojković, Marjana Novič, Igor Kuzmanovski, COUNTER-PROPAGATION ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS AS A TOOL FOR PREDICTION OF pK_{BH^+} FOR SERIES OF AMIDES, *Chemometrics and Intelligent Laboratory Systems*, 102, 123–129 (2010).

- I.18. Bistra Stamboliyska, Voislava Janevska, Boris Shivachev, Rosica P. Nikolova, Goran Stojkovic, Bozhana Mikhova and Emil Popovski, EXPERIMENTAL AND THEORETICAL INVESTIGATION OF THE STRUCTURE AND NUCLEOPHILIC PROPERTIES OF 4-AMINOCOUMARIN, *ARKIVOC*, X, 62-76 (2010).

II ТРУДОВИ ПРЕЗЕНТИРАНИ НА НАУЧНИ МАНИФЕСТАЦИИ:

- II.13. Arjan Ganiji, Goran Stojković, Determination of the protonation constants of some *N,N*-dialkyl acetamides in hydrochloric acid with UV spectroscopy, *Seventh congress of pure and applied chemistry for the students of Macedonia (with international participation)*, O-27, Institute of chemistry, FNSM, Skopje, Republic of Macedonia, October 4-6, 2007.
- II.14. Goran Stojković, Marjana Novič, Nikola Minovski, Igor Kuzmanovski, Counter-propagation neural networks as a tool for prediction of pK_{BH^+} for series of amides, *The International Academy of Mathematical Chemistry, 4th Meeting*, June 9 2008, MATH/CHEM/COMP 2008, June 10-13, 2008, Verbania-Intra, Italy.
- II.15. Goran Stojković, Ana Mateska, Bozhana Mikhova, Evamarie Hey-Hawkins and Emil Popovski, UV-VIS SPECTRAL CHARACTERIZATION OF NOVEL BENZAMIDOMETHYL DERIVATIVES OF SOME β -DIKETONES, KETOESTERS AND CYANOACETAMIDES, 2-P36, *Sixth International Conference of the Chemical Societies of the South-Eastern European Countries*, 10-14 September 2008, Sofia, Bulgaria.
- II.16. V. Janevska, B. Shivachev, R. Petrova, G. Stojković, B. Stamboliyska, E. Popovski, B. Mikhova, Experimental and theoretical investigation of the structure and nucleophilic properties of 4-aminocoumarine, P-13, I-ви Национален кристалографски симпозиум, 22-23 октомври 2009, София.
- II.17. Goran Stojković, Elizabeta Dimitrieska-Stojković, INVESTIGATION OF THE REACTIONS OF PROTONATION OF SOME tertiary formamides and acetAMIDES IN sulfuric ACID with UV SPECTROscopy, SSC-6, *XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia*, Ohrid, Republic of Macedonia, 2010.

Научноистражувачката активност на д-р Горан Стојковиќ е насочена главно кон изучувања на хемиските рамнотежи на различни органски соединенија и нивна спектроскопска карактеризација со методите на ултравиолетова спектрофотометрија.

Реакција на протонирање на *N,N*-диалкил ацетамиди (труд II.13) е следена во раствори на хлороводородна киселина со UV-спектроскопија, која е подостапна и поевтина техника, за разлика од NMR, која е прв избор на истражувачите на оваа проблематика. Со зголемување на концентрацијата на хлороводородната киселина забележан е батохромен ефект на апсорпционата лента, за разлика од хипсохромниот ефект во присуство на сулфурна киселина, (труд II.17). Добиените вредности за pK_{BH^+} покажуваат дека базноста на испитуваните ацетамиди се зголемува според следниот редослед на супституентите: $H < Me < Et < i-Pr$. Вредности за pK_{BH^+} определени во оваа работа се 0,1-0,3 pK единици пониски во споредба со pK_{BH^+} на истите ацетамиди определени во раствори на сулфурна киселина (труд II.17). Споменатиот труд се однесува на истражување на реакцијата на протонирање на алифатични амиди од типот $R-C(O)-NR'_2$ (каде $R=H, Me$; $R'=H, Me, Et, i-Pr, i-Bu$ и Bu) во сулфурна киселина, при што е покажано дека примената на карактеристична векторска анализа, која

обично се користи за отстранување на ефектот на медиумот, во овој случај била неуспешна поради силно изразениот хипсохромен ефект. Протонационите параметри на испитуваните амиди се пресметани преку повеќе методи. Со помош на Хаметовата и Тафтовата равенка определено е влијанието на индуктивниот ефект, односно поларниот и стерниот ефект на супституентите врз базноста на амидите. Направен е и обид за корелација меѓу структурата и растворувачот.

Во трудовите I.16 и II.15 опишана е синтеза помеѓу (бензамидометил)триетиламониум хлорид и некои нуклеофили, при што реакциите беа изведени првпат во воден медиум и при благи реакциони услови и температурата на околината. Моно-С-алкил и ди-С-алкил деривати се добиени без користење на катализатор. Покажано е дека преку UV-спектроскопија може да се следи ефектот на С-бензамидометилирањето врз кето-енолната рамнотежа. Имено, формираната С-С врска ја оневозможува или во значителна мера ја инхибира енолната форма на продуктот, што се забележува преку отсуство на соодветна апсорпционата лента во спектарот. Сличен заклучок не може да се изведе во случај на ди-С-алкил продуктите, поради препокривање на лентите кои потекнуваат од енол- и кето-формата кај продуктите, за разлика од реактантите каде што овие се јасно одделени. Општ заклучок е дека UV-видливата спектроскопија обезбедува корисни информации за реакции на моно-С- и ди-С- алкилирање и за различни карбанјони преку кето-енол тавтомерија.

Во трудовите I.18 и II.16 се претставени експериментални и теориски истражувања на структурата и нуклеофилните својства на 4-аминокумаринот, при што неговата структура е решена со примена на повеќе инструментални техники (NMR, IR, X-ray). Со DFT - пресметување е покажано добро совпаѓање меѓу теоретските и експерименталните вредности. Извршена е целосна UV - спектроскопска карактеризација на испитуваното соединение, определени се неговите термодинамички $pK_{\text{вн}}$ вредности со користење на три различни методи: метод на Yates и McClelland (со амидната киселинска функција), метод на зголемена киселост (Excess Acidity Method) и метод на Bunnett и Olsen.

Во трудот II.14. е направена споредба на моделот на контрапропагирачките невронски мрежи, оптимизирани со користење на генетски алгоритми, со моделот на мултиваријантната линеарна регресија во предвидување на константите на протонирање на серија од 115 амиди при што се користени само три дескриптори.

Во трудот I.17 се користени контрапропагирачки невронски мрежи како алатка за развивање на модели за квантитативните односи структура-својства (QSPR) за предвидување на $pK_{\text{вн}}$ вредности на серија на амиди. Еден од најдобрите модели е опишан само со три дескриптори: број на халогени атоми во молекулата, енергијата на најниската непополнета молекулска орбитала (LUMO) и просечната молекулска маса. Финалната анализа на овој модел покажува дека најголем удел во базноста на амидите има бројот на присутни халогени атоми во молекулите. Слична релативната важност има и LUMO, додека просечната молекулска маса има речиси седум пати помала важност во споредба со претходните два дескриптора.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на личното познавање на кандидатот и следењето на неговиот научен и педагошки развој, како и врз основа на постигнатиот успех и резултатите од неговото целокупно работење, може да се заклучи дека д-р Горан Стојковиќ целосно ги исполнува условите да биде избран во звањето вонреден професор.

Доц. д-р Горан Стојковиќ покажува резултати како во наставата (ангажиран е со настава и вежби по повеќе предмети), така и во научноистражувачката работа, при што дел од резултатите ги објавил во списанија со фактор на влијание. Како наставник, д-р

Горан Стојковиќ покажува коректност, исполнителност и принципиелност при реализација на обврските, што е потврдено и со оцените од страна на анкетираните студенти. Затоа, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, д-р Горан Стојковиќ да биде избран во звањето **вонреден професор** од областа општа и неорганска хемија на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет.

Рецензентска комисија

Д-р Благоја Јорданоски, редовен професор на ПМФ при
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

Д-р Владимир Петрушевски, редовен професор на ПМФ при
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

Д-р Емил Поповски, вонреден професор на ПМФ при
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: _____ Горан Младен
 Стојковиќ _____

(име, татково име и презиме)

Институција: _____ Природно-математички факултет, Институт за
 хемија _____

(назив на факултетот/институтот)

Научна област:
 _____ хемија _____

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на настава ¹	
	- од прв циклус студии	
	Увод во информатика (2+2) – од 2007/2008 – 3 семестри	3,6
	Примена на компјутерите (2+2) – од 2007/2008 – 3 семестри	3,6
	Основи на хемиска технологија I (3+0) – од 2009/2010 – 2 семестра	3,6
	Основи на хемиска технологија II (3+0) – од 2009/2010 – 2 семестра	3,6
	Хемија во практиката (2+0) за студентите од двопредметни студии по биологија-хемија – од 2007/2008 – 3 семестра	3,6
	Хемија во практиката (3+2) – од 2010/2011 – 1 семестар	1,8
2	- од втор циклус студии	
	Примена на ултравиолетова и видлива спектроскопија	3
3	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд) ²	
	Аналитичка хемија – 2 семестра (за студентите од биологија)	3,6
	Неорганска хемија со основи на неорганска технологија (за студентите од двопредметните студии по биологија-хемија) -3 ч	1,35
	Општа хемија (за студентите од Институтот за физика) -3 ч	1,35
	Општа и неорганска хемија (за студентите од Институтот за биологија) -3 ч	1,35
	Одбрани поглавја од неорганска хемија I -4 ч	5,4
	Одбрани поглавја од неорганска хемија II	5,4
	Извори и користење на хемиска литература	4,5
	Хемија – за студентите од Шумарскиот факултет (2 семестра x 3 групи)	5,4
	Увод во информатика	3,6

¹ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример: 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,04 (поени за одржување настава од прв циклус студии) = поени.

² Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,03). Пример: 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,03 (поени за часови вежби) = поени.

	Примена на компјутерите (3 семестри x 3 групи + 1 семестар x 1 група)	9
	Хемија во практиката	0,9
	Семинарска работа	5,4
4	Консултации со студенти	1,2
5	Ментор на дипломска работа - 15	3,0
6	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	0,3
7	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	1,8
8	Превод на учебник	3
9	Интерна скрипта од предавања Методија Јанчески, Горан Стојковиќ, Windows XP, Word, Excel, 2008, Skopje Горан Стојковиќ, ХЕМИЈА ВО ПРАКТИКАТА, 2007, Скопје (стари наставни програми) Горан Стојковиќ, ХЕМИЈА ВО ПРАКТИКАТА, 2011, Скопје (нови наставни програми)	8
10	Интерна скрипта од вежби Горан Стојковиќ, практикум за вежби - Word и Excel, Скопје, 2007.	3
11	Рецензент на универзитетски учебник	1
12	Пакет материјали за одреден предмет	7
	Вкупно	98,35

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	Ana Mateska, Goran Stojković, Bozhana Mikhova, Kristina Mladenovska, Emil Popovski, CARBON-CARBON BOND FORMATION IN AQUEOUS MEDIA. BENZAMIDOMETHYLATION OF SOME CARBON NUCLEOPHILES, <i>ARKIVOC</i> , X, 131-140 (2009).	7,4
	Goran Stojković, Marjana Novič, Igor Kuzmanovski, COUNTER-PROPAGATION ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS AS A TOOL FOR PREDICTION OF pK_{BH+} FOR SERIES OF AMIDES, <i>Chemometrics and Intelligent Laboratory Systems</i> , 102, 123-129 (2010).	8,1
	Bistra Stamboliyska, Voislava Janevska, Boris Shivachev, Rosica P. Nikolova, Goran Stojkovic, Bozhana Mikhova and Emil Popovski, EXPERIMENTAL AND THEORETICAL INVESTIGATION OF THE STRUCTURE AND NUCLEOPHILIC PROPERTIES OF 4-AMINOCOUMARIN, <i>ARKIVOC</i> , X, 62-76 (2010).	7,4
2.	Учество на научен/стручен собир со реферат	
	Arjan Ganiji, Goran Stojković, Determination of the protonation constants of some N,N-dialkyl acetamides in	1

	hydrochloric acid with UV spectroscopy, Seventh congress of pure and applied chemistry for the students of Macedonia (with international participation), O-27, Institute of chemistry, FNSM, Skopje, Republic of Macedonia, October 4-6, 2007.	
	Goran Stojković, Marjana Novič, Nikola Minovski, Igor Kuzmanovski, Counter-propagation neural networks as a tool for prediction of pK_{BH^+} for series of amides, The International Academy of Mathematical Chemistry, 4th Meeting, June 9 2008, MATH/CHEM/COMP 2008, June 10-13, 2008, Verbania-Intra, Italy.	1
	Goran Stojković, Ana Mateska, Bozhana Mikhova, Evamarie Hey-Hawkins and Emil Popovski, UV-VIS SPECTRAL CHARACTERIZATION OF NOVEL BENZAMIDOMETHYL DERIVATIVES OF SOME β -DIKETONES, KETOESTERS AND CYANOACETAMIDES, 2-P36, Sixth International Conference of the Chemical Societies of the South-Eastern European Countries, 10-14 September 2008, Sofia, Bulgaria.	1
	V. Janevska, B. Shivachev, R. Petrova, G. Stojković, B. Stamboliyska, E. Popovski, B. Mikhova, Experimental and theoretical investigation of the structure and nucleophilic properties of 4-aminocoumarine, P-13, I-ви Национален кристалографски симпозиум, 22-23 октомври 2009, София.	1
	Goran Stojković, Elizabeta Dimitrieska-Stojković, INVESTIGATION OF THE REACTIONS OF PROTONATION OF SOME tertiary formamides and acetAMIDES IN sulfuric ACID with UV SPECTROscopy, SSC-6, XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, Republic of Macedonia, 2010.	1
	Вкупно	27,9

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Вкупно	

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	
	9 рецензирани трудови (1 во интернационалното списание Journal of Chemical & Engineering Data и 8 во домашното	10

	научно списание MJCCE), рецензент на еден национален проект	
2.	Учество во работата на комисији за државни натпревари	
	Член во Комисија за неорганска хемија на државниот натпревар по хемија за средни училишта – Пробиштип, 2007	1
3.	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот	
	Менаџирање на изработката на нова интернет - страница на Институтот за хемија.	1
	Запознавања со опрема и инструментални техники на Институтот за хемија за ученици од средни школи	
	Вкупно	12,0
Дејности од поширок интерес		
1.	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	
	- носител	
	Експериментални и теоретски истражувања на киселинско-базни рамнотежи на некои амиди, 2007	1
	- соработник	
	Развивање на методи за испитување и определување на токсични и есенцијални хениски супстанции во чаеви, главен истражувач ред. проф. д-р Катарина Чундева, 2008	0,5
	Синтеза, карактеризација и антимикуробна евалуација на некои нови N-(бензамидометил)сулфонамиди, главен истражувач: вонр. проф. д-р Емил Поповски, 2011	0,5
2.	Раководител на внатрешна организациона единица	
	Раководител на Заводот за општа и неорганска хемија, 2007-2009	3
3.	Член на факултетска комисија	
	- класен раководител на студентите од насоката аналитичка биохемија, за генерацијата запишана во учебната 2008/2009 година;	9
	- член во Комисијата за нови наставни програми, проект ТЕМПУС, 2008;	
	- член на институтската управа, 2007–2009;	
	- член/заменик - член во разни факултетски комисији за јавни набавки (за набавка на стакларија, хемикалии, информатичка и друга опрема);	
	- член во пописни комисији (2007–2010);	
	менаџирање во одржувањето на компјутерската лабораторија при Институтот за хемија;	
	- член во тимот за преговори со царина на РМ.	
4.	Учество во комисији и тела на државни и други органи	

	- член во избирачки одбор на избирачко место во општина Аеродром	1
	Вкупно	15,0
Спортска дејност		

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	98,35
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	27,9
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	12
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	15
Вкупно	153,25

Членови на Комисијата

Д-р Благоја Јорданоски, редовен професор на ПМФ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

Д-р Владимир Петрушевски, редовен професор на ПМФ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

Д-р Емил Поповски, вонреден професор на ПМФ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ ОД ОБЛАСТА НА ЕКОНОМСКАТА ГЕОГРАФИЈА
НА ИНСТИТУТОТ ЗА ГЕОГРАФИЈА ПРИ ПРИРОДНО – МАТЕМАТИЧКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно – научниот совет на Природно – математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (бр. 07-1581/3) од 16.9.2011 година, по предлог на Институтот за географија, избрани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден асистент од областа на економската географија на Институтот за географија при Природно – математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

На објавениот конкурс во весниците „Дневник“ и „Коха“ на 01.07.2011 година (со исправката од 2.7.2011 година), се пријави само д-р Дејан Илиев, доктор на географски науки.

Кон пријавата кандидатот ги достави следните потребни документи: потврда за одбранета докторска дисертација (4 примероци), кратка биографија (4 примероци), список на објавени научни и стручни трудови (4 примероци), 4 примероци од објавените научни и стручни трудови, уверение за државјанство (4 примероци), уверение за познавање на странски јазик (4 примероци) и оригинал од изјавата со прием од Комисијата за верификација на фактите. По разгледувањето на поднесената документација, имаме чест и задоволство на Наставно – научниот совет на Природно – математичкиот факултет во Скопје да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Дејан Илиев е роден на 4.9.1981 година во Скопје, Република Македонија. Основно образование завршил во ОУ „Никола Карев“ во Радовиш. Средно образование завршил во ДСУ „Коста Сусинов“ во Радовиш, по што се запишал на студиите по географија на Природно – математичкиот факултет во Скопје. За време на додипломските студии врз основа на високиот покажан успех станува стипендист на Министерството за образование и наука на Република Македонија и ја користи стипендијата за талентирани студенти – додипломци до крајот на студиите. Додипломските студии ги завршил со просечен успех 9,35, така што од Институтот за географија е прогласен за најдобар студент на генерацијата. Дипломирал на 14.10.2004 година на тема *Трансформација на селското стопанство и искористување на земјиштето во атарот на с. Воиславци*.

Во академската 2004/2005 година се запишал на постдипломските студии по просторно планирање на Институтот за географија при Природно – математичкиот факултет. За време на постдипломските студии како резултат на високиот покажан

успех од додипломските и постдипломските студии бил стипендист – постдипломец на Министерството за образование и наука на Република Македонија и ја користи стипендијата за талентирани студенти – постдипломци до крајот на овие студии. Постдипломските студии ги завршил со просечен успех 9,75. Магистрирал на 21.11.2007 година на тема *Проценка на просторниот капацитет на Струмичко – радовишката Котлина за одржлив развој на стопанските активности*, под менторство на проф. д-р Михаило Зиков, и се стекнал со научен назив магистер на географски науки од областа на просторното планирање.

Во академската 2007/2008 година, Наставно – научниот совет на Природно – математичкиот факултет во Скопје, согласно со извештајот на Рецензентската комисија, му одобрил изработка на докторска дисертација, на тема *Туризмот во функција на интегралниот развој на Република Македонија*, под менторство на проф. д-р Михаило Зиков. На 7.7.2010 година, јавно ја одбрал докторската дисертација и се стекнал со научен назив - доктор на географски науки.

Дејан Илиев одлично го познава и го користи англискиот јазик, а поседува и одлично компјутерско знаење од областа на Windows, MS Office, Corel DRAW и сл.

Наставни, стручни и други активности

Работното искуство на Дејан Илиев во досегашниот период е во областа на високото образование. Во периодот 2006 – 2009 година работи на Универзитетот за туризам и менаџмент (Факултет за туризам) во Скопје. Во 2006 година, согласно со одлуката на Матичната комисија на Факултетот за туризам во Скопје, избран е во звањето помлад асистент по туризмолошко – географска група предмети. Во 2007 година, согласно со извештајот на Рецензентската комисија, Наставно – научниот совет на Факултетот за туризам во Скопје го избира во звањето асистент по група предмети од областа на туризмолошко – географските дисциплини. Како асистент, редовно и активно учествувал во реализирањето на наставните активности од повеќе предмети на Факултетот, а исто така во текот на неговиот работен ангажман доверено му е да реализира предавања под менторство од туризмолошко – географската група на предмети, меѓу кои: природно – географски основи во туризмот, социо – географски основи во туризмот, сообраќај во туризмот и национална туристичка географија. Во периодот 2006 – 2008 година работел и како визитинг-универзитетски соработник (асистент) по предметот географија на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во 2008 година, согласно со одлуката на Матичната комисија за проширување на дејноста на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, избран е во звањето асистент од областа на географските науки на Факултетот за туризам и бизнис логистика. Од 2010 година работи на МИТ универзитетот во Скопје. Во 2010 година е избран во звањето асистент по група предмети од областа на екологијата на Факултетот за менаџмент на еколошки ресурси. Истата година, согласно со извештајот на Рецензентската комисија, Наставно – научниот совет на Факултетот за менаџмент на еколошки и рурален туризам при МИТ

универзитетот во Скопје го избира во звањето доцент од областа на географските науки. Како наставник активно учествува во реализацијата на наставата и вежбите по повеќе предмети, и тоа: туристичка географија, општа метеорологија и климатологија со глобални климатски промени, општа геологија, менаџмент на просторно планирање, заштитени видови и подрачја во Република Македонија, проценка на влијанието врз животната средина и др.

Во текот на своето досегашно работно искуство во високото образование, учествувал во организирањето и изведувањето на теренска настава и практикуми наменети за студентите од областа на географијата и туризмот на целиот простор од Република Македонија, но и на простори од Србија, Црна Гора, Хрватска, БиХ, Грција, Турција и други земји. Исто така учествувал во теренски практикуми на поголем број меѓународни саеми за туризам во Истанбул, Атина, Белград, Нови Сад, Охрид и други.

Научноистражувачка активност

Кандидатот д-р Дејан Илиев активно се занимава со научноистражувачка работа, така што во својот досегашен научно – стручен развој се претставил во публицистичката дејност како автор и коавтор на повеќе научни и стручни трудови од областа на економската географија, објавени во домашни и странски публикации, зборници и на меѓународни симпозиуми и конгреси.

Објавени научни и стручни трудови

- Илиев Д. (2007): *Проценка на просторниот капацитет на Струмичко - радовишката Котлина за одржлив развој на стопанските активности*", магистерски труд, Природно - математички факултет, Институт за географија, Скопје.
- Илиев Д. (2007): *Трансформација на селското стопанство и искористување на земјиштето во атарот на село Воиславици*, Гласник за социо - економска географија бр. 1, ПМФ, Институт за географија, Скопје.
- Мијалов Р., Илиев Д. (2008): *Влијанието на природните и антропогените фактори врз развојот на туризмот во Струмичко - радовишкиот туристички регион*, Гласник за социо - економска географија бр. 2, ПМФ - Институт за географија, Скопје.
- Илиев Д. (2008): *Развој на сообраќајот и сообраќајната инфраструктура во Струмичко - радовишката Котлина*, Гласник за социо - економска географија бр. 2, ПМФ – Институт за географија, Скопје.

- Илиев Д. (2008): *Проблеми и перспективи во развојот на транзитниот туризам во Република Македонија*, Зборник на трудови, меѓународен симпозиум “Туризмот во 21 век”, Факултет за туризам - Скопје, 26-27 септември.
- Georgievski M., Iliev D. (2008): *Mogućnosti za razvitak lovnog turizma u Republici Makedoniji*, Меѓународни научни skup, savremene tendencije u turizmu, hotelierstvo i gastronomiji, Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno – matematički fakultet, departman za geografiju, turizam i hotelierstvo, Novi Sad, Srbija.
- Georgievski M., Iliev D. (2008): *Opportunities for development manifestation tourism in the Republic of Macedonia*, International symposium, Kotor.
- Илиев Д. (2009): *Глобалните климатски промени и нивното влијание врз развојот на туризмот*, Гласник за социо - економска географија бр. 3, ПМФ – Институт за географија, Скопје.
- Мијалов Р., Илиев Д. (2009): *Некои критериуми за вреднување и определување на површините за земјоделство во Струмичко - радовишката Котлина*, Гласник за социо - економска географија бр. 3, ПМФ – Институт за географија, Скопје.
- Илиев Д. (2009): *Геолошките потенцијали на Струмичко – радовишката Котлина во функција на одржлив развој на рударството*, Зборник на трудови, меѓународен научен симпозиум „Географијата и одржливиот развој“, Охрид, 22-25 октомври 2009 година.
- Мијалов Р., Илиев Д. (2009): *Климата во функција на туризмот на примерот на Република Македонија*, Зборник на трудови, Меѓународен научен симпозиум „Географијата и одржливиот развој“, Охрид, 22-25 октомври 2009 година.
- Илиев Д. (2010): *Туризмот во функција на интегралниот развој на Република Македонија*, докторска дисертација, Природно – математички факултет, Институт за географија, Скопје.
- Илиев, Д. (2010): *Регионални диспаритети во туристичкиот развој на Република Македонија*, Зборник на трудови од IV конгрес на географите на Република Македонија, Дојран, 7-10.X 2010 година.
- Илиев, Д., Мијалов, Р. (2010): *Значењето на морфометриските елементи на релјефот при планирањето и вреднувањето на просторот од туристички аспект*, Зборник на трудови од IV конгрес на географите на Република Македонија, Дојран 7-10.X 2010 година.

- Илиев, Д., (2011): *Современи геополитички промени и туристичко – прометна положба на Република Македонија*, Зборник на трудови (бр.2) на наставниците и другите соработниците на МИТ универзитетот во Скопје.
- Илиев, Д., (2011): *Структурни промени со трансформација на стопанството во Република Македонија*, Географски разгледи (во печат), кн. 44, Македонско географско друштво, ПМФ, Институт за географија, Скопје;

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на поднесениот извештај, Комисијата донесе заклучок дека кандидатот д-р Дејан Илиев ги исполнува сите услови предвидени со конкурсот за избор на асистент од областа на економската географија на Институтот за географија при Природно – математичкиот факултет во Скопје.

Оценувајќи ги наставните, педагошките, стручните, научните и другите активности на кандидатот, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно – научниот совет на Природно – математичкиот факултет во Скопје, д-р Дејан Илиев да биде избран во звањето асистент од областа на економската географија на Институтот за географија при Природно – математичкиот факултет во Скопје.

Членови на Рецензентската комисија

Д-р Никола Панов, редовен професор на
Институтот за географија при ПМФ во
Скопје, с.р.

Д-р Благоја Маркоски, редовен професор на
Институтот за географија при ПМФ во
Скопје, с.р.

Д-р Ивица Милевски, доцент на Институтот
за географија при ПМФ во Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-
НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА
МАТЕМАТИЧКАТА АНАЛИЗА НА ИНСТИТУТОТ ЗА
МАТЕМАТИКА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ
ВО СКОПЈЕ**

Со одлука на Наставно-научниот совет при Природно-математичкиот факултет во Скопје, донесена на седницата на 6.9.2011 година, по предлог на Институтот за математика при ПМФ во Скопје на седницата одржана на 25.8.2011, избрана е Резензентска Комисија за избор на наставник во сите звања по група предмети од областа на математичката анализа на Институтот за математика при ПМФ во Скопје, во состав: академик д-р Стеван Пилиповиќ, редовен професор на ПМФ-Нови Сад, Р. Србија, д-р Никита Шекутковски, редовен професор на ПМФ-Скопје и д-р Борко Илиевски, редовен професор на ПМФ-Скопје.

На распишаниот конкурс, објавен во весникот “Дневник” на 8.7.2011 година, се пријави само кандидатката д-р Весна Манова-Ераковиќ, вонреден професор на Институтот за математика при ПМФ во Скопје.

Резензентската комисија во погоре споменатиот состав, врз основа на приложените документи и личното познавање на кандидатката, на Наставно-научниот совет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Биографски податоци**A. Основни податоци**

Д-р Весна Манова-Ераковиќ е родена на 10.1.1967 година во с. Уларци, Кочани. Основно образование завршила во с.Чешиново, Кочани, со одличен успех. Првите две години од средното образование ги завршила во гимназијата “Георги Димитров” во Скопје, во математичката паралелка. Потоа, од страна на Републичката заедница за образование била избрана за најдобар ученик и средното образование го продолжила и завршила во меѓународниот колеџ “Lester B.Pearson College of the Pacific” во Канада. Во учебната 1985/86 се запишала на Природно-математичкиот факултет, група-математика, насока-теориска. Дипломирала на 1.3.1991 година со среден успех 9,28 и била прогласена за најдобар студент на математика за таа година. Во 1992 се запишала на постдипломските студии по математика при ПМФ во Скопје. На 23.1.1997 година го одбрала магистерскиот труд, од областа на комплексната анализа, под наслов: **ЕКСТРЕМАЛНИ ПРОБЛЕМИ ВО H^n ПРОСТОРИ**, и се стекнала со академски степен - магистер на математички науки. На 18.6.2001 година ја одбрала докторската дисертација под наслов: **ГРАНИЧНИ ВРЕДНОСТИ НА АНАЛИТИЧКИ ФУНКЦИИ И ДИСТРИБУЦИИ** и се стекнала со академски степен доктор на математички науки.

Б. Стекнати наставни звања

Во октомври 1991 година се вработила како стручен соработник по математика на Институтот за математика, при ПМФ во Скопје. На 27.12.1995 била избрана за помлад асистент, а на 4.6.1997 била избрана за

асистент. На 28.2.2002 била избрана за наставник од областа на математичката анализа, на Институтот за математика, при ПМФ во Скопје, во звањето доцент, а во декември 2006 година била избрана во звањето вонреден професор.

За активностите на д-р Весна Манова-Ераковиќ во сите области од нејзината работа до изборот во звањето вонреден професор е реферирано во Билтенот на УКИМ во Скопје од 15 ноември 2006 година, број 907.

II. Наставно-образовна дејност

A. Одржување на настава

По изборот во звањето вонреден професор, т.е. во овој извештаен период, држела настава по предметите: комплексни функции (сите насоки), финансиска математика (применета насока), финансиска математика 2 (применета насока) и теорија на функции (теориска насока) (Институт за математика); алгебра I - прв дел, алгебра I - втор дел, множества и логика и алгебарски структури (двопредметни студии математика-физика); математика со биостатистика (наставна насока), математика со биостатистика (биохемиско-физиолошка, еколошка и молекуларна насока), математика и биостатистика (Институт за биологија); математичка анализа 2 (Институт за физика).

На постдипломските студии на Институтот за математика, теориска насока, била предметен наставник за следниве предмети: теорија на H^p простори, теорија на дистрибуции, дистрибуции и аналитички функции, гранични вредности во простори на ултрадистрибуции, како и еден од предметните наставници за предметот итеративни функциски системи во комплексна рамнина. На вториот циклус на студии на Институтот за математика при ПМФ во Скопје, била еден од предметните наставници за следниве предмети: теорија на аналитички функции, хармониски функции, теорија на H^p простори и Банахови простори на аналитички функции. Напоменуваме дека во склоп на предметите од постдипломските студии, д-р Весна Манова-Ераковиќ била раководител или еден од одговорните наставници за континуираните семинари, кои се одржувале еднаш или двапати неделно во текот на еден семестар. Освен тоа, учествувала и во работата на семинарот „Увод во фрактална динамика“, кој се одржувал на ФЕИТ при УКИМ-Скопје.

Исто така држела настава и на постдипломските студии за математичко образование, по предметот споредбено образование и современи образовни системи за математика.

Б. Учество во комисији за оцена или одбрана на дипломски работи и магистратури и докторати

По изборот во звањето вонреден професор била:

1. ментор на 5 дипломски работи на студенти;
2. член во комисија за оцена и одбрана на 6 дипломски работи;
3. член во комисија за оцена и одбрана на 1 магистерска работа;
4. член во комисија за оцена и одбрана на 4 докторски тези.

В. Стручна литература

По изборот во звањето вонреден професор, д-р Весна Манова-Ераковиќ ги има објавено следниве книги:

1. Malcheski A., Manova Erakovik V., 25-th Balkan Mathematical Olympiad, CMM, 2011.
2. Manova-Erakovik V., Malcheski R., Markovski G., Markovska J., Prangoski B., Cvetkovski Z., Petrushevski M., Malcheski A., Macedonian Mathematical Competitions, CMM, 2008.
3. Manova-Erakovik V., Malcheski R., Nastovski Lj., Pachemska T., Saneva K., Gegovska-Zajkova S., Miovska V., Brsakoska S., Stojkovska I., Hadzieva E., Markovski G., Andova V., Gogovska V., Leshkovski D., Gacovska A., Trifunov Z., Cvetkovski Z., Petrushevski M., Prangoski B., Jovcheski I., Samardziska S., Dimovski P., Shoptrajanov M., Misajleski Z., Sokoloski P., Velinov D., Petkovski Z., Malcheski A., Macedonian Mathematical Competitions, CMM, 2009.
4. Манова-Ераковиќ В., Малчески А., Миовска В., Димовски И., Пачемска Т., Трифунов З., Гацовска А., Донева А., Брсакоска С., Лешковски Д., Шоптрајанов М., Соколовски П., Петрушевски М., Мисајлески З., Цветковски З., Велинов Д., Прангоски Б., Јовчески И., Натпревари по математика 2010 во Република Македонија, СММ, 2010.
5. Manova-Erakovik V., Petrushevski M., Jovcheski I., Cvetkovski Z., Prangoski B., Malcheski A., Macedonian mathematical Competitions 2010, CMM, 2010.
6. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Брсакоска С., Гацовска А., Соколовски П., Пачемска Т., Шоптрајанов М., Прангоски Б., Мисајлески З., Димовски П., Андова В., Лешковски Д., Велинов Д., Костадинова С., Јовчески И., Филиповски С., Трифунов З., Натпревари по математика во основно образование 2011, СММ, 2011.
7. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Настовски Љ., Миовска В., Марковски Г., Лешковски Д., Гацовска А., Соколовски П., Прангоски Б., Мисајлески З., Димовски П., Андова В., Шоптрајанов М., Велинов Д., Јовчески И., Натпревари по математика во средно образование 2011, СММ, 2011.
8. Малчески Р., Цветковски З., Стојковска И., Манова-Ераковиќ В., Маркоски Г., Самарциска С., Малчески А., Избрани задачи од елементарна алгебра, СММ, 2008.
9. Малчески Р., Манова-Ераковиќ В., Маркоски Г., Малчески А., Сигмина ризница (Рубрика задачи 1-505), СММ, 2008.
10. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Маркоски Г., Сигмина ризница (Рубрика задачи 506-1005), СММ, 2011.
11. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (Рубрика задачи 1006-1200), СММ, 2011.
12. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (конкурсни задачи 1-144), СММ, 2011.
13. Манова-Ераковиќ В., Малчески А., Миовска В., Лешковски Д., Маркоски Г., Гацовска А., Стојковска И., Брсакоска С., Соколовски П., Велинов Д., Сигмина ризница (Меѓународен натпревар Кенгур 2006-2010), СММ, 2010.
14. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Меѓународен натпревар Кенгур 1994-2011, I-V одделение деветолетка, СММ, 2011.
15. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Миовска В., Лешковски Д., Гацовска А., Меѓународен натпревар Кенгур 2011, СММ, 2011.
16. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Лешковски Д., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Соколовски П., Предлог-задачи за XIV јуниорска македонска математичка олимпијада 2010 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.

17. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Соколоски П., Лешковски Д., Прангоски Б., Димоски П., Андова В., Филипоски С., Предлог-задачи за XV јуниорска македонска математичка олимпијада 2011 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
18. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Самарциска С., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XI јуниорска македонска математичка олимпијада 2007 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
19. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XIII јуниорска македонска математичка олимпијада 2009 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
20. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Самарциска С., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XII јуниорска македонска математичка олимпијада 2008 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
21. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Маркоски Г., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Самарциска С., Предлог-задачи за XIII македонска математичка олимпијада 2006, СММ, 2011.
22. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Шекутковски Н., Настовски Љ., Соколоски П., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XIV македонска математичка олимпијада 2007, СММ, 2011.
23. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XVI македонска математичка олимпијада 2009, СММ, 2011.
24. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Лешковски Д., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XVII македонска математичка олимпијада 2010, СММ, 2011.
25. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Соколоски П., Лешковски Д., Прангоски Б., Димоски П., Андова В., Филипоски С., Предлог-задачи за XVIII македонска математичка олимпијада 2011, СММ, 2011.
26. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (рубрика подготвителни задачи), СММ, 2011.

III. Научноистражувачка дејност

Д-р Весна Манова-Ераковиќ досега има објавено повеќе научни трудови, во домашни и меѓународни математички списанија, од својата научна област, и учествувала на повеќе научни симпозиуми во Македонија и во странство.

A. Научни трудови

Во овој извештаен период, д-р Весна Манова-Ераковиќ ги има објавено или предадено за печат следниве научни трудови:

1. Manova-Erakovik V., Malceski A., H^p , $p > 1$ as 2-normed space, Proceedings of the International scientific conference, FMNS-2007, Bugarija, 2007, стр. 95-100.
2. Malceski A., Manova-Erakovik V., Algebraic structure of the kernel of the n -seminorm, Математички Билтен, 31 (LVII), Македонија, 2007, стр. 33-52.
3. Malceski A., Manova Erakovic V., Some classes of 2-linear functionals, Proceedings of the 12th Serbian Mathematical Congress, Србија, 2008, стр. 83-91.

4. Manova Erakovic V., Malceski A., Algebraic structure of X^n , Proceedings of the 12th Serbian Mathematical Congress, Србија, 2008, стр. 93-101.
5. Reckoski V., Manova Erakovic V., Application of analytic representation of distribution in the complex analysis, Математички Билтен, 32 (LVIII), Македонија, 2008, стр. 29-33.
6. Manova Erakovic V., Pilipovic S., Reckoski V., Generalized Cauchy transformation with applications to boundary values in generalized function spaces, Integral Transforms and Special Functions, Vol. 21, Nos.1-2, 2010, стр. 75-83.
7. Malcheski A., Manova-Erakovic V., A characterization of n -seminorm, Mathematica Balkanica, Бугарија, предаден за печат.
8. Malceski A., Manova-Erakovic V., Some 2-subspaces of 2-space, Математички Билтен, 35 (LXI), Македонија, прифатен за печат.
9. Malceski A., Manova-Erakovic V., An extend of the type of Hanh-Banach for skew-symmetric linear forms, Математички Билтен, 35 (LXI), Македонија, прифатен за печат.

Д-р Весна Манова-Ераковиќ е коавтор и на трудови од методско-педагошка проблематика од областа на математиката:

10. Трифунов З., Манова-Ераковиќ В., Тонов И., Споредба на гимназиското образование по математика во Македонија и Бугарија, Зборник на трудови од IV конгрес на математичарите на Македонија, 2008, стр. 91-100.
11. Donevska-Todorova A., Manova-Erakovic V., Tonov I., Comparative Education of Gifted Students in Mathematics in Some of the South-Eastern Europe Countries, Proceedings of the MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, прифатен за печат.

Б. Научни собири

Во овој извештаен период, д-р Весна Манова-Ераковиќ има учествувало на следниве математички собири:

1. International scientific conference, FMNS-2007, Благоевград, Бугарија, 2007;
2. 12th Serbian Mathematical Congress, Нови Сад, Србија, 2008;
3. IV конгрес на математичарите на Македонија, Струга, Македонија, 2008;
4. The MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009;
5. International Conference on Generalized Functions GF2009, Vienna, Австрија, 2009.
6. International Symposium "Generalized functions in PDE, Geometry, Stochastics and Microlocal Analyses", Нови Сад, Србија, 2010

В. Професионални посети и престои на други универзитети

Во јуни 2010 година, на покана од National Technical University, School of applied mathematics and physical sciences, Атина, Грција, престојувала една недела на Универзитетот и одржала предавање на тема: Boundary values of analytic functions in the sense of distributions.

Во периодот 11-14 декември 2006 година, престојувала на Факултетот за математика и информатика (ФМИ) и на Бугарската академија на науките (БАН) во Софија, Бугарија. Во периодот 21-24 декември 2006 година, престојувала на Природно-математичкиот факултет во Нови Сад, Србија. Од 22 до 26 март 2007 година била во Атина, Грција, на состанок на Извршниот одбор на Меѓународната математичка асоцијација на Југоисточна Европа, MASSEE. Од

10 до 15 октомври 2007 година престојувала на Природно-математичкиот факултет во Нови Сад и на Српската академија на науките и уметностите во Белград (САНУ), Србија. Во периодот од 18 до 21 октомври, 2007 година била во Грац, Австрија, на Меѓународна научна конференција и состанок на KSF, како и посета на Техничкиот факултет во Грац. Во март 2008 година имала четиридневен престој во Атина, Грција, на состанок на MASSEE.

Г. Научни проекти

Кандидатката д-р Весна Манова-Ераковиќ досега има учествувано во неколку научни проекти, и тоа:

1. “Апроксимации во комплексна област, гранични вредности на аналитички функции, дистрибуции и мали таласи, гранични проблеми” (2006-2009)-член;
2. “Гранични вредности на аналитички функции и дистрибуции и апроксимации во смисла на дистрибуции “ (2006-2009)-раководител.

Д. Менторство на магистерски работи или докторати

Д-р Весна Манова-Ераковиќ била ментор на 5 одбранети магистерски работи и една магистерска работа во тек на изработка.

IV. Стручно-апликативна дејност и дејности од поширок интерес

По изборот во звањето вонреден професор, т.е. во овој извештаен период, како вработена на ПМФ во Скопје, била:

1. раководител на двопредметните студии на математика-физика при ПМФ-Скопје;
2. член на комисија за избор на демонстратори на ПМФ-Скопје;
3. член на комисија за соработка со странство при ПМФ-Скопје;
4. член на комисија за избор во звање.

Како член на Комисијата за меѓународни натпревари, ги подготвувала македонските репрезентации што учествуваа на Меѓународните Математички олимпијади за ученици од средното образование и во периодот од 2007 до 2011 била водач на македонските репрезентации.

Во изминатите години, како член во Координативното тело за меѓународниот натпревар „Кенгур“, активно учествувала во организацијата и спроведувањето на натпреварот.

Д-р Весна Манова-Ераковиќ е претседател на Сојузот на математичари на Македонија и во овој извештаен период ги организираше натпреварите по математика за основно и средно образование на сите нивоа, меѓународниот натпревар „Кенгур“, Балканската математичка олимпијада за ученици од средно образование, BMO 2008, IV конгрес на математичарите на Македонија и меѓународниот математички конгрес, MICOM 2009.

Во изминатиот период била:

1. претседател на журито на BMO 2008;
2. заменик-претседател на Организациониот одбор на BMO 2008;
3. член на Организациониот и Редакцискиот одбор на IV конгрес на математичарите на Македонија, Струга, Македонија, 2008;
4. претседател на Организациониот одбор на MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009;

5. заменик-претседател на Програмскиот одбор на MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009;
6. член на Редакцискиот одбор на математичкото списание за ученици од основно образование "Нумерус";
7. член на Редакцискиот одбор на математичкото списание за ученици од средно образование "Сигма";
8. член на Редакцискиот одбор на научното математичко списание со меѓународен уредувачки одбор "Математички билтен";
9. член на Извршниот одбор на Меѓународната математичка асоцијација на Југоисточна Европа MASSEE, во два мандата при што во едниот мандат била и благајник.

Од странските јазици активно ги зборува англискиот и францускиот јазик, а пасивно германскиот јазик.

V. Образец кон извештајот за избор во наставно-научно звање

Во прилог го доставуваме образецот кон извештајот за избор во наставно-научно звање. Кандидатката д-р Весна Манова-Ераковиќ има вкупно добиено 288,1168 поени, и тоа: за наставно-образовна дејност, 158,884 поени, за научноистражувачка дејност, 51,5328 поени и за стручно-апликативна дејност, 77,7 поени.

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	158,884
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	51,5328
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	0
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	77,7
Вкупно	288,1168

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на извештајот, Рецензентската комисија констатира дека д-р Весна Манова-Ераковиќ во извештајниот период била активно ангажирана во изведувањето настава на редовните студии со 14 предмети, на постдипломските студии по теориска насока со 9 предмети и на посдипломските студии по математичко образование со 1 предмет. Таа квалитетно ги извршува своите наставни обврски, кон подготовката и реализацијата на предавањата пристапува одговорно и стручно, а односот кон студентите ѝ е коректен со спремност да им помогне во совладувањето на наставниот материјал. Објавените трудови во реномирани домашни и светски списанија, како и учеството на научни собири и во земјата и странство, покажуваат дека д-р Весна Манова-Ераковиќ е квалитетен научен истражувач.

Рецензентската комисија со задоволство заклучува дека кандидатката има значајни резултати во наставата и науката, и дека достигнала

високо ниво во научноистражувачката, стручната, едукативно-педагошката и општествената работа. Комисијата позитивно ги оценува наставните и научните активности на д-р Весна Манова-Ераковиќ и смета дека се исполнети сите услови д-р Весна Манова-Ераковиќ да биде избрана во звањето редовен професор.

Врз основа на изнесените факти, личното искуство во соработката со кандидатката и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на УКИМ во Скопје, имаме чест да му предложиме на Наставно-научниот совет на ПМФ во Скопје, да ја избере д-р Весна Манова-Ераковиќ во звањето редовен професор по група предмети од областа на математичката анализа на Институтот за математика при ПМФ во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Академик д-р Стеван Пилиповиќ, редовен професор на ПМФ-Нови Сад, Р. Србија, с.р.
2. Д-р Никита Шекутковски, редовен професор на ПМФ-Скопје с.р.
3. Д-р Борко Илиевски, редовен професор на ПМФ-Скопје с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Весна Стојан Манова-Ераковиќ**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Природно-математички факултет-Скопје/Институт за математика**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **математика**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Одржување на настава	Поени Вкупно:72,6
1.	Предмети од прв циклус на студии: комплексни функции, 4+4, 5 семестри (сите насоки)-12 финансиска математика, 2+2, 5 семестри (применета насока)-6 финансиска математика 2, 2+1, 3 семестри (применета насока)-3,6 теорија на функции, 2+2, еден семестар (теориска насока) (еден од предметните наставници) -0,6 алгебра I - прв дел, 2+2, 3 семестри -3,6 алгебра I - втор дел, 3+3, 3 семестри -5,4 множества и логика, 3+3, 2 семестри -3,6 алгебарски структури, 2+2, 2 семестри -2,4 математика со биостатистика (наставна насока), 3+3, 3 семестри -5,4 математика со биостатистика (биохемиско-физиолошка, еколошка и молекуларна насока), 4+4, 3 семестри -7,2 математика, 2+2, 2 семестри -2,4 биостатистика, 2+2, 2 семестри -2,4 математичка анализа 2, 4+4, еден семестар-2,4 математичка анализа 2, 3+3, 2 семестри -3,6	60,6
2.	Предмети од постдипломски студии, теориска насока: теорија на H^p простори, 2 часа неделно, еден семестар-1,5 теорија на дистрибуции, 2 часа неделно, еден семестар-1,5 дистрибуции и аналитички функции, 2 часа неделно, еден семестар-1,5 гранични вредности во простори на ултрадистрибуции, 2 часа неделно, еден семестар-1,5 итеративни функциски системи во комплексна рамнина, 2 часа неделно, еден семестар (еден од предметните наставници) -0,75 На вториот циклус на студии на Институт за математика при ПМФ-Скопје, еден од предметните наставници за следните предмети: теорија на аналитички функции, 2 часа неделно, еден семестар-0,75 хармониски функции, 2 часа неделно, еден семестар-0,75 теорија на H^p простори, 2 часа неделно, еден семестар-0,75 Банахови простори на аналитички функции, 2 часа неделно, еден семестар-0,75 Предмет од постдипломски студии за математичко образование: споредбено образование и современи образовни системи за математика, 3 часа неделно, еден семестар-2,25	12

Ред. број	Назив на активност: Настава во летни школи и работилници/учесник	Поени Вкупно: 1
1.	International Symposium "Generalized functions in PDE, Geometry, Stochastics and Microlocal Analyses", Нови Сад, Србија, 2010	
Ред. број	Назив на активност: Консултации со студенти Предмети од прв циклус на студии: комплексни функции, околу 15 студенти во просек, 5 семестри (сите насоки)-0,15 финансиска математика, околу 5 студенти во просек, 5 семестри (применета насока)-0,05 финансиска математика 2, околу 3 студенти во просек, 3 семестри (применета насока)-0,018 теорија на функции, 2 студенти, еден семестар (теориска насока)-0,004 алгебра I - прв дел, околу 5 студенти во просек, 3 семестри -0,03 алгебра I - втор дел, околу 5 студенти во просек, 3 семестри -0,03 множества и логика, околу 4 студенти во просек, 2 семестри -0,016 алгебарски структури, околу 4 студенти во просек, 2 семестри -0,016 математика со биостатистика (наставна насока), околу 20 студенти во просек, 3 семестри -0,12 математика со биостатистика (биохемиско-физиолошка, еколошка и молекуларна насока), околу 60 студенти во просек, 3 семестри -0,36 математика, околу 70 студенти во просек, 2 семестра -0,28 биостатистика, околу 70 студенти во просек, 2 семестра -0,28 математичка анализа 2, околу 5 студенти во просек, еден семестар-0,01 математичка анализа 2, околу 5 студенти во просек, 2 семестра -0,02	Поени Вкупно:1,384
Ред. број	Назив на активност: Ментор на дипломска работа (5)	Поени Вкупно: 1
Ред. број	Назив на активност: Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (4)	Поени Вкупно: 2
Ред. број	Назив на активност: Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (1)	Поени Вкупно: 0,3
Ред. број	Назив на активност: Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (6)	Поени Вкупно: 0,6
Ред. број	Назив на активност: Научно-популарна книга/коавтор	Поени Вкупно:80
1-20	1. Malcheski A., Manova Erakovic V., 25-th Balkan Mathematical Olympiad, CMM, 2011. 2. Manova-Erakovic V., Malcheski R., Markovski G., Markovska J., Prangoski B., Cvetkovski Z., Petrushevski M., Malcheski A., Macedonian Mathematical Competitions, CMM, 2008. 3. Manova-Erakovic V., Malcheski R., Nastovski Lj., Pachemska T., Saneva K., Gegovska-Zajkova S., Miovska V., Brsakoska S., Stojkovska I., Hadzieva E., Markovski G., Andova V., Gogovska V., Leshkovski D.,	

- Gacovska A., Trifunov Z., Cvetkovski Z., Petrushevski M., Prangoski B., Jovcheski I., Samardziska S., Dimovski P., Shoptrajanov M., Misajleski Z., Sokoloski P., Velinov D., Petkovski Z., Malcheski A., Macedonian Mathematical Competitions, СММ, 2009.
4. Манова-Ераковиќ В., Малчески А., Миовска В., Димовски И., Пачемска Т., Трифунов З., Гацовска А., Донева А., Брсакоска С., Лешковски Д., Шоптрајанов М., Соколовски П., Петрушевски М., Мисајлески З., Цветковски З., Велинов Д., Прангоски Б., Јовчески И., Натпревари по математика 2010 во Република Македонија, СММ, 2010.
5. Manova-Erakovik V., Petrushevski M., Jovcheski I., Cvetkovski Z., Prangoski B., Malcheski A., Macedonian mathematical Competitions 2010, СММ, 2010.
6. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Брсакоска С., Гацовска А., Соколовски П., Пачемска Т., Шоптрајанов М., Прангоски Б., Мисајлески З., Димовски П., Андова В., Лешковски Д., Велинов Д., Костадинова С., Јовчески И., Филиповски С., Трифунов З., Натпревари по математика во основно образование 2011, СММ, 2011.
7. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Настовски Љ., Миовска В., Марковски Г., Лешковски Д., Гацовска А., Соколовски П., Прангоски Б., Мисајлески З., Димовски П., Андова В., Шоптрајанов М., Велинов Д., Јовчески И., Натпревари по математика во средно образование 2011, СММ, 2011.
8. Манова-Ераковиќ В., Малчески А., Миовска В., Лешковски Д., Марковски Г., Гацовска А., Стојковска И., Брсакоска С., Соколовски П., Велинов Д., Сигмина ризница (Меѓународен натпревар „Кенгур“ 2006-2010), СММ, 2010.
9. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Меѓународен натпревар „Кенгур“ 1994-2011, I-V одделение деветолетка, СММ, 2011.
10. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Миовска В., Лешковски Д., Гацовска А., Меѓународен натпревар „Кенгур“ 2011, СММ, 2011.
11. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Лешковски Д., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Соколовски П., Предлог-задачи за XIV јуниорска македонска математичка олимпијада 2010 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
12. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Соколовски П., Лешковски Д., Прангоски Б., Димоски П., Андова В., Филиповски С., Предлог-задачи за XV јуниорска македонска математичка олимпијада 2011 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
13. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Самарциска С., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XI јуниорска македонска математичка олимпијада 2007 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
14. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XIII јуниорска македонска математичка олимпијада 2009 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
15. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Самарциска С., Јовчески И., Прангоски Б., Цветковски З., Петрушевски М., Предлог-задачи за XII јуниорска македонска математичка олимпијада 2008 (за ученици до 15,5 години), Библиотека Олимпијади, СММ, 2011.
16. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Марковски Г., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Самарциска С., Предлог-задачи за XIII македонска математичка олимпијада 2006, СММ, 2011.
17. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Шекутковски Н., Настовски Љ., Соколовски П., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XIV македонска

	математичка олимпијада 2007, СММ, 2011. 18. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Малчески Р., Јовчески И., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XVI македонска математичка олимпијада 2009, СММ, 2011. 19. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Лешковски Д., Прангоски Б., Петрушевски М., Цветковски З., Предлог-задачи за XVII македонска математичка олимпијада 2010, СММ, 2011. 20. Малчески А., Манова Ераковиќ В., Јовчески И., Соколовиќ П., Лешковски Д., Прангоски Б., Димоски П., Андова В., Филиповски С., Предлог-задачи за XVIII македонска математичка олимпијада 2011, СММ, 2011.	
	Вкупно	158,884

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Ментор на магистерска работа (5 одбранети и 1 во тек на изработка)	Поени Вкупно:6
Ред. број	Назив на активност: Раководител на национален научен проект ("Гранични вредности на аналитички функции и дистрибуции и апроксимации во смисла на дистрибуции", во периодот 2006-2009)	Поени Вкупно:6
Ред. број	Назив на активност: Учесник во национален научен проект ("Апроксимации во комплексна област, гранични вредности на аналитички функции, дистрибуции и мали таласи, гранични проблеми", во периодот 2006-2009)	Поени Вкупно:3
Ред. број	Назив на активност: Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	Поени Вкупно:14,4
1.	Malceski A., Manova-Erakovic V., Algebraic structure of the kernel of the n -seminorm, Математички Билтен, 31 (LVII), Македонија, 2007, стр. 33-52.	3,6
2.	Reckoski V., Manova Erakovic V., Application of analytic representation of distribution in the complex analysis, Математички Билтен, 32 (LVIII), Македонија, 2008, стр. 29-33.	3,6
3.	Malceski A., Manova-Erakovic V., Some 2-subspaces of 2-space, Математички Билтен, 35 (LXI), Македонија, прифатен за печат	3,6
4.	Malceski A., Manova-Erakovic V., An extend of the type of Hahn-Banach for skew-symmetric linear forms, Математички Билтен, 35 (LXI), Македонија, прифатен за печат.	3,6
Ред. број	Назив на активност: Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	Поени Вкупно:5,0328
1.	Manova Erakovic V., Pilipovic S., Reckoski V., Generalized Cauchy transformation with applications to boundary values in generalized function spaces, Integral Transforms and Special Functions, Vol. 21, Nos.1-2, 2010, стр. 75-83 (и.ф. 0,291)	5,0328
2.	Malcheski A., Manova-Erakovic V., A characterization of n -seminorm, Mathematica Balkanica, Бугарија, предаден за печат	
Ред. број	Назив на активност: Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	Поени Вкупно:1,6
1.	Трифонов З., Манова-Ераковиќ В., Тонов И., Споредба на гимназиското образование по математика во Македонија и Бугарија, Зборник на трудови од IV конгрес на математичарите на Македонија, 2008, стр. 91-100.	1,6

Ред. број	Назив на активност: Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	Поени Вкупно:10,5
1.	Manova-Erakovik V., Malceski A., H^p , $p > 1$ as 2-normed space, Proceedings of the International scientific conference, FMNS-2007, Bugarija, 2007, стр. 95-100.	2,7
2.	Malceski A., Manova Erakovic V., Some classes of 2-linear functionals, Proceedings of the 12 th Serbian Mathematical Congress, Србија, 2008, стр. 83-91.	2,7
3.	Manova Erakovic V., Malceski A., Algebraic structure of X^n , Proceedings of the 12 th Serbian Mathematical Congress, Србија, 2008, стр. 93-101.	2,7
4.	Donevska-Todorova A., Manova-Erakovik V., Tonov I., Comparative Education of Gifted Students in Mathematics in Some of the South-Eastern Europe Countries, Proceedings of the MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, прифатен за печат.	2,4
Ред. број	Назив на активност: Одржано предавање по покана на универзитет (National Technical University, School of applied mathematics and physical sciences, Атина, Грција, предавање на тема: Boundary values of analytic functions in the sence of distributions)	Поени Вкупно:1
Ред. број 1-4	Назив на активност: Учество на научен/стручен собир со реферат: 1. International scientific conference, FMNS-2007, Благоевград, Бугарија, 2007; 2. 12 th Serbian Mathematical Congress, Нови Сад, Србија, 2008 3. IV конгрес на математичарите на Македонија, Струга, Македонија, 2008; 4. The MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009.	Поени Вкупно:4
Вкупно		51,5328

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: /	Поени
Вкупно		0

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Книга од стручна област/коавтор	Поени Вкупно:42
1-6	1. Малчески Р., Цветковски З., Стојковска И., Манова-Ераковиќ В., Маркоски Г., Самариска С., Малчески А., Избрани задачи од елементарна алгебра, СММ, 2008 2. Малчески Р., Манова-Ераковиќ В., Маркоски Г., Малчески А., Сигмина ризница (Рубрика задачи 1-505), СММ, 2008. 3. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Маркоски Г., Сигмина ризница (Рубрика задачи 506-1005), СММ, 2011. 4. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (Рубрика задачи 1006-1200), СММ, 2011. 5. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (конкурсни задачи 1-144), СММ, 2011. 6. Малчески А., Манова-Ераковиќ В., Малчески Р., Сигмина ризница (рубрика подготвителни задачи), СММ, 2011.	

Ред. број	Назив на активност: Учество во работа на комисији за државни натпревари	Поени Вкупно:10
1.	Комисија за меѓународни натпревари по математика (5 години)	5
2.	Координативно тело за меѓународен натпревар „Кенгур“ (5 години)	5
Ред. број	Назив на активност: Член на меѓународна жири-комисија	Поени Вкупно:12
1.	Претседател на жири на ВМО 2008	2
2.	Член на жири на IMO (2007-2011)	10
Дејности од поширок интерес		
Ред. број	Назив на активност: Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	Поени Вкупно:1,5
1-3	1.Математичкото списание за ученици од основно образование “Нумерус”; 2.Математичкото списание за ученици од средно образование “Сигма”; 3.Меѓународното научно математичко списание “Математички билтен”.	
Ред. број	Назив на активност: Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	Поени Вкупно:1
1.	Член на Организациониот и Редакцискиот одбор на IV конгрес на математичарите на Македонија, Струга, Македонија, 2008.	1
Ред. број	Назив на активност: Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	Поени Вкупно:2
1.	Претседател на Организациониот одбор на MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009	2
Ред. број	Назив на активност: Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	Поени Вкупно:1
1.	Заменик-претседател на Програмскиот одбор на MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Охрид, Македонија, 2009	1
Ред. број	Назив на активност: Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност	Поени Вкупно:4
1.	Член на Извршниот одбор на Меѓународната математичка асоцијација на Југоисточна Европа MASSEE, во два мандата, при што во едниот мандат била и благајник	4
Ред. број	Назив на активност: Раководител на внатрешна организациона единица	Поени Вкупно:3
1.	Раководител на двопредметните студии на математика-физика при ПМФ-Скопје	3
Ред. број	Назив на активност: Член на факултетска комисија	Поени Вкупно:1
1.	Член на комисија за избор на демонстратори на ПМФ-Скопје	0,5
2.	Член на комисија за соработка со странство при ПМФ-Скопје	0,5
Ред. број	Назив на активност: Член на комисија за избор во звање (1)	Поени Вкупно:0,2

Спортска дејност		
		/
	Вкупно	77,7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	158,884
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	51,5328
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	0
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	77,7
Вкупно	288,1168

Членови на комисијата

1. Академик д-р Стеван Пилиповиќ, редовен професор на ПМФ-Нови Сад, Р. Србија, с.р.
2. Д-р Никита Шекутковски, редовен професор на ПМФ-Скопје с.р.
3. Д-р Борко Илиевски, редовен професор на ПМФ-Скопје с.р.

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН ВОПРЕДЕН ПРОФЕСОР НА ИНСТИТУТОТ ЗА ХЕМИЈА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, бр. 07-1598/2 од 16.9.2011 година, донесена на седницата одржана на 6.9.2011 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија во врска со објавениот конкурс во весникот „Дневник“ од 1.7.2011 година за избор на еден наставник во сите наставно- научни звања од областа општа и неорганска хемија на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет во Скопје. На конкурсот се пријави кандидатот д-р Горан Стојковиќ, насловен доцент на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет во Скопје. Врз основа на доставениот конкурсен материјал, како и врз основа на лично познавање на кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Библиографски податоци

Д-р Горан Стојковиќ е роден на 26 јуни 1964 година во Врање, Србија. Основно и средно образование завршил во родното место со одличен успех. По отслужувањето на воениот рок, во учебната 1984/85 година се запишал на Хемискиот факултет во Скопје. Во текот на студирањето, во втора и трета година, бил прогласуван за најдобар студент на генерацијата. Студиите ги завршил во октомври 1989 година со среден успех 8,88, како најдобар студент во својата генерација на Институтот за хемија при ПМФ.

Во учебната 1990/91 година д-р Горан Стојковиќ се запишал на постдипломски студии на Институтот за хемија при ПМФ. Во декември 1996 година го одбрал магистерскиот труд под наслов: ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА СЕЛЕН ВО ВЕТЕРИНАРНИ ПРЕПАРАТИ, со што се здобил со звањето магистер на хемиски науки. Докторската дисертација, под наслов ИСПИТУВАЊЕ НА РЕАКЦИИТЕ НА ПРОТОНИРАЊЕ НА НЕКОИ АМИДИ ВО СИЛНО КИСЕЛА СРЕДИНА СО ПРИМЕНА НА УЛТРАВИОЛЕТОВАТА СПЕКТРОСКОПИЈА, јавно ја одбрал во јуни 2006 година, со што се здобил со научен степен - доктор на хемиски науки.

Во април 1990 година е вработен како стручен соработник, во 1993 година е избран за помлад асистент на Институтот за хемија при ПМФ. Во звањето асистент е избран во 1997 година, а во истото звање е преизбран во 2000 и 2003 година. Во звањето насловен доцент е избран на 28.12.2006 година.

Наставна и стручна активност

Во текот на изборниот период како насловен доцент, д-р Горан Стојковиќ бил активно вклучен во подготовката и изведувањето на практичната настава на Заводот за општа и неорганска хемија по предметите: неорганска хемија со основи на неорганска технологија (за студентите од двопредметните студии по биологија-хемија при ПМФ), општа хемија (за студентите од Институтот за физика при ПМФ), општа и неорганска хемија (за студентите од Институтот за биологија при ПМФ), одбрани поглавја од неорганска хемија I и II, користење на хемиска литература (за студентите од Институтот за хемија при ПМФ), семинарска работа (за студентите од двопредметните студии по биологија-хемија при ПМФ). Освен тоа, на Заводот за аналитичка хемија учествувал во изведување на вежби по предметот аналитичка хемија – за студентите од Институтот за биологија при ПМФ.

Како наставник изведувал настава по предметите основи на хемиска технологија I и II, хемија во практиката – за студентите од двопредметни студии со фонд 2+0 и за студентите од Институтот за хемија со фонд 3+2. Значајно е да се нагласи неговата подготвеност да изведува и настава по доделените предмети увод во информатика и примена на компјутерите за студентите од хемија, при што покажал голем ентузијазам. Доделена му е и настава по изборните предмети управување со квалитет во хемиска лабораторија и легислатива за хемија на животната средина и храна. Кандидатот изведува настава и на вториот циклус по предмет кој е близок на неговиот научен интерес – примена на ултравиолетова и видлива спектроскопија.

Кандидатот вложил големи напори за поуспешно изведување и осовременување на наставата со пишување на интерни скрипти за настава и вежби, кои им се достапни на студентите во печатена и електронска форма и со редовни консултации. Во прилог на тоа говорат и резултатите од анонимната анкета за предметите увод во информатика и примена на компјутерите (4,01 за настава и 4,47 за вежби).

Учествувал во тимот кој ја преведувал книгата „Неорганска хемија“ од Питер Аткинс и др. Рецензирал еден универзитетски учебник од областа општа и неорганска хемија и бил член во комисијата за оцена и одбрана на една магистерска работа. Бил ментор на 15 дипломци и член во комисијата за одбрана на уште 13 други. Како член во комисијата за нови наставни програми (проект ТЕМПУС, 2008) дал голем придонес за унапредување и организирање на наставата на Институтот за хемија.

Во текот на изборниот период како насловен доцент, д-р Горан Стојковиќ бил ангажиран на различни работи во функционирањето на Факултетот, со учество во разни комисии формирани од Наставно-научниот совет на ПМФ. Во периодот 2007–2009 година бил раководител на Заводот за општа и неорганска хемија и член на институтската управа. Како класен раководител на студентите по хемија (насока аналитичка биохемија – генерација 2008/09), активно им помагал при правилното насочување во нивната едукација. Бил член во Комисијата за оценување по предметот неорганска хемија на натпреварот по хемија за ученици од средните училишта (Пробиштип, 2007). Својата стручност ја покажал како рецензент во интернационалното списание *Journal of Chemical & Engineering Data*, како и во домашното научно списание *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering*.

Научноистражувачка активност

СПИСОК НА ТРУДОВИ ПО ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕТО НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ

I ПЕЧАТЕНИ ТРУДОВИ:

- I.16. Ana Mateska, Goran Stojković, Bozhana Mikhova, Kristina Mladenovska, Emil Popovski, CARBON-CARBON BOND FORMATION IN AQUEOUS MEDIA. BENZAMIDOMETHYLATION OF SOME CARBON NUCLEOPHILES, *ARKIVOC*, X, 131–140 (2009).
- I.17. Goran Stojković, Marjana Novič, Igor Kuzmanovski, COUNTER-PROPAGATION ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS AS A TOOL FOR PREDICTION OF pK_{BH^+} FOR SERIES OF AMIDES, *Chemometrics and Intelligent Laboratory Systems*, 102, 123–129 (2010).

- I.18. Bistra Stamboliyska, Voislava Janevska, Boris Shivachev, Rosica P. Nikolova, Goran Stojkovic, Bozhana Mikhova and Emil Popovski, EXPERIMENTAL AND THEORETICAL INVESTIGATION OF THE STRUCTURE AND NUCLEOPHILIC PROPERTIES OF 4-AMINOCOUMARIN, *ARKIVOC*, X, 62-76 (2010).

II ТРУДОВИ ПРЕЗЕНТИРАНИ НА НАУЧНИ МАНИФЕСТАЦИИ:

- II.13. Arjan Ganiji, Goran Stojković, Determination of the protonation constants of some *N,N*-dialkyl acetamides in hydrochloric acid with UV spectroscopy, *Seventh congress of pure and applied chemistry for the students of Macedonia (with international participation)*, O-27, Institute of chemistry, FNSM, Skopje, Republic of Macedonia, October 4-6, 2007.
- II.14. Goran Stojković, Marjana Novič, Nikola Minovski, Igor Kuzmanovski, Counter-propagation neural networks as a tool for prediction of pK_{BH^+} for series of amides, *The International Academy of Mathematical Chemistry, 4th Meeting*, June 9 2008, MATH/CHEM/COMP 2008, June 10-13, 2008, Verbania-Intra, Italy.
- II.15. Goran Stojković, Ana Mateska, Bozhana Mikhova, Evamarie Hey-Hawkins and Emil Popovski, UV-VIS SPECTRAL CHARACTERIZATION OF NOVEL BENZAMIDOMETHYL DERIVATIVES OF SOME β -DIKETONES, KETOESTERS AND CYANOACETAMIDES, 2-P36, *Sixth International Conference of the Chemical Societies of the South-Eastern European Countries*, 10-14 September 2008, Sofia, Bulgaria.
- II.16. V. Janevska, B. Shivachev, R. Petrova, G. Stojković, B. Stamboliyska, E. Popovski, B. Mikhova, Experimental and theoretical investigation of the structure and nucleophilic properties of 4-aminocoumarine, P-13, I-ви Национален кристалографски симпозиум, 22-23 октомври 2009, Софија.
- II.17. Goran Stojković, Elizabeta Dimitrieska-Stojković, INVESTIGATION OF THE REACTIONS OF PROTONATION OF SOME tertiary formamides and acetAMIDES IN sulfuric ACID with UV SPECTROscopy, SSC-6, *XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia*, Ohrid, Republic of Macedonia, 2010.

Научноистражувачката активност на д-р Горан Стојковиќ е насочена главно кон изучувања на хемиските рамнотежи на различни органски соединенија и нивна спектроскопска карактеризација со методите на ултравиолетова спектрофотометрија.

Реакција на протонирање на *N,N*-диалкил ацетамиди (труд II.13) е следена во раствори на хлороводородна киселина со UV-спектроскопија, која е подостапна и поевтина техника, за разлика од NMR, која е прв избор на истражувачите на оваа проблематика. Со зголемување на концентрацијата на хлороводородната киселина забележан е батохромен ефект на апсорпционата лента, за разлика од хипсохромниот ефект во присуство на сулфурна киселина, (труд II.17). Добиените вредности за pK_{BH^+} покажуваат дека базноста на испитуваните ацетамиди се зголемува според следниот редослед на супституентите: $H < Me < Et < i-Pr$. Вредности за pK_{BH^+} определени во оваа работа се 0,1-0,3 pK единици пониски во споредба со pK_{BH^+} на истите ацетамиди определени во раствори на сулфурна киселина (труд II.17). Споменатиот труд се однесува на истражување на реакцијата на протонирање на алифатични амиди од типот $R-C(O)-NR'_2$ (каде $R=H, Me$; $R'=H, Me, Et, i-Pr, i-Bu$ и Bu) во сулфурна киселина, при што е покажано дека примената на карактеристична векторска анализа, која

обично се користи за отстранување на ефектот на медиумот, во овој случај била неуспешна поради силно изразениот хипсохромен ефект. Протонационите параметри на испитуваните амиди се пресметани преку повеќе методи. Со помош на Хаметовата и Тафтовата равенка определено е влијанието на индуктивниот ефект, односно поларниот и стерниот ефект на супституентите врз базноста на амидите. Направен е и обид за корелација меѓу структурата и растворувањето.

Во трудовите I.16 и II.15 опишана е синтеза помеѓу (бензамидометил)триетиламониум хлорид и некои нуклеофили, при што реакциите беа изведени првпат во воден медиум и при благи реакциони услови и температурата на околината. Моно-С-алкил и ди-С-алкил деривати се добиени без користење на катализатор. Покажано е дека преку UV-спектроскопија може да се следи ефектот на С-бензамидометилирањето врз кето-енолната рамнотежа. Имено, формираната С-С врска ја оневозможува или во значителна мера ја инхибира енолната форма на продуктот, што се забележува преку отсуство на соодветна апсорпционата лента во спектарот. Сличен заклучок не може да се изведе во случај на ди-С-алкил продуктите, поради препокривање на лентите кои потекнуваат од енол- и кето-формата кај продуктите, за разлика од реактантите каде што овие се јасно одделени. Општ заклучок е дека UV-видливата спектроскопија обезбедува корисни информации за реакции на моно-С- и ди-С- алкилирање и за различни карбанјони преку кето-енол тавтомерија.

Во трудовите I.18 и II.16 се претставени експериментални и теориски истражувања на структурата и нуклеофилните својства на 4-аминокумаринот, при што неговата структура е решена со примена на повеќе инструментални техники (NMR, IR, X-ray). Со DFT - пресметување е покажано добро совпаѓање меѓу теоретските и експерименталните вредности. Извршена е целосна UV - спектроскопска карактеризација на испитуваното соединение, определени се неговите термодинамички pK_{BH^+} вредности со користење на три различни методи: метод на Yates и McClelland (со амидната киселинска функција), метод на зголемена киселост (Excess Acidity Method) и метод на Bunnett и Olsen.

Во трудот II.14. е направена споредба на моделот на контрапропагирачките невронски мрежи, оптимизирани со користење на генетски алгоритми, со моделот на мултиваријантната линеарна регресија во предвидување на константите на протонирање на серија од 115 амиди при што се користени само три дескриптори.

Во трудот I.17 се користени контрапропагирачки невронски мрежи како алатка за развивање на модели за квантитативните односи структура-својства (QSPR) за предвидување на pK_{BH^+} вредности на серија на амиди. Еден од најдобрите модели е опишан само со три дескриптори: број на халогени атоми во молекулата, енергијата на најниската непополнета молекулска орбитала (LUMO) и просечната молекулска маса. Финалната анализа на овој модел покажува дека најголем удел во базноста на амидите има бројот на присутни халогени атоми во молекулите. Слична релативната важност има и LUMO, додека просечната молекулска маса има речиси седум пати помала важност во споредба со претходните два дескриптора.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на личното познавање на кандидатот и следењето на неговиот научен и педагошки развој, како и врз основа на постигнатиот успех и резултатите од неговото целокупно работење, може да се заклучи дека д-р Горан Стојковиќ целосно ги исполнува условите да биде избран во звањето вонреден професор.

Доц. д-р Горан Стојковиќ покажува резултати како во наставата (ангажиран е со настава и вежби по повеќе предмети), така и во научноистражувачката работа, при што дел од резултатите ги објавил во списанија со фактор на влијание. Како наставник, д-р

Горан Стојковиќ покажува коректност, исполнителност и принципиелност при реализација на обврските, што е потврдено и со оцените од страна на анкетираниите студенти. Затоа, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, д-р Горан Стојковиќ да биде избран во звањето **вонреден професор** од областа општа и неорганска хемија на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет.

Рецензентска комисија

Д-р Благоја Јорданоски, редовен професор на ПМФ при
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

Д-р Владимир Петрушевски, редовен професор на ПМФ при
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

Д-р Емил Поповски, вонреден професор на ПМФ при
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: _____ Горан Младен
 Стојковиќ _____

(име, татково име и презиме)

Институција: _____ Природно-математички факултет, Институт за
 хемија _____

(назив на факултетот/институтот)

Научна област:
 _____ хемија _____

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава ¹	
	- од прв циклус студии	
	Увод во информатика (2+2) – од 2007/2008 – 3 семестри	3,6
	Примена на компјутерите (2+2) – од 2007/2008 – 3 семестри	3,6
	Основи на хемиска технологија I (3+0) – од 2009/2010 – 2 семестра	3,6
	Основи на хемиска технологија II (3+0) – од 2009/2010 – 2 семестра	3,6
	Хемија во практиката (2+0) за студентите од двопретметни студии по биологија-хемија – од 2007/2008 – 3 семестра	3,6
	Хемија во практиката (3+2) – од 2010/2011 – 1 семестар	1,8
2	- од втор циклус студии	
	Примена на ултравиолетова и видлива спектроскопија	3
3	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд) ²	
	Аналитичка хемија – 2 семестра (за студентите од биологија)	3,6
	Неорганска хемија со основи на неорганска технологија (за студентите од двопретметните студии по биологија-хемија) -3 ч	1,35
	Општа хемија (за студентите од Институтот за физика) -3 ч	1,35
	Општа и неорганска хемија (за студентите од Институтот за биологија) -3 ч	1,35
	Одбрани поглавја од неорганска хемија I -4 ч	5,4
	Одбрани поглавја од неорганска хемија II	5,4
	Извори и користење на хемиска литература	4,5
	Хемија – за студентите од Шумарскиот факултет (2 семестра x 3 групи)	5,4
	Увод во информатика	3,6

¹ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример: 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,04 (поени за одржување настава од прв циклус студии) = поени.

² Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,03). Пример: 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,03 (поени за часови вежби) = поени.

	Примена на компјутерите (3 семестри x 3 групи + 1 семестар x 1 група)	9
	Хемија во практиката	0,9
	Семинарска работа	5,4
4	Консултации со студенти	1,2
5	Ментор на дипломска работа - 15	3,0
6	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	0,3
7	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	1,8
8	Превод на учебник	3
9	Интерна скрипта од предавања Методија Јанчески, Горан Стојковиќ, Windows XP, Word, Excel, 2008, Скопје Горан Стојковиќ, ХЕМИЈА ВО ПРАКТИКАТА, 2007, Скопје (стари наставни програми) Горан Стојковиќ, ХЕМИЈА ВО ПРАКТИКАТА, 2011, Скопје (нови наставни програми)	8
10	Интерна скрипта од вежби Горан Стојковиќ, практикум за вежби - Word и Excel, Скопје, 2007.	3
11	Рецензент на универзитетски учебник	1
12	Пакет материјали за одреден предмет	7
	Вкупно	98,35

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	Ana Mateska, Goran Stojković, Bozhana Mikhova, Kristina Mladenovska, Emil Popovski, CARBON-CARBON BOND FORMATION IN AQUEOUS MEDIA. BENZAMIDOMETHYLATION OF SOME CARBON NUCLEOPHILES, <i>ARKIVOC</i> , X, 131-140 (2009).	7,4
	Goran Stojković, Marjana Novič, Igor Kuzmanovski, COUNTER-PROPAGATION ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS AS A TOOL FOR PREDICTION OF pK_{BH^+} FOR SERIES OF AMIDES, <i>Chemometrics and Intelligent Laboratory Systems</i> , 102, 123-129 (2010).	8,1
	Bistra Stamboliyska, Voislava Janevska, Boris Shivachev, Rosica P. Nikolova, Goran Stojkovic, Bozhana Mikhova and Emil Popovski, EXPERIMENTAL AND THEORETICAL INVESTIGATION OF THE STRUCTURE AND NUCLEOPHILIC PROPERTIES OF 4-AMINOCOUMARIN, <i>ARKIVOC</i> , X, 62-76 (2010).	7,4
2.	Учество на научен/стручен собир со реферат	
	Arjan Ganiji, Goran Stojković, Determination of the protonation constants of some N,N-dialkyl acetamides in	1

	hydrochloric acid with UV spectroscopy, Seventh congress of pure and applied chemistry for the students of Macedonia (with international participation), O-27, Institute of chemistry, FNSM, Skopje, Republic of Macedonia, October 4-6, 2007.	
	Goran Stojković, Marjana Novič, Nikola Minovski, Igor Kuzmanovski, Counter-propagation neural networks as a tool for prediction of pK_{BH+} for series of amides, The International Academy of Mathematical Chemistry, 4th Meeting, June 9 2008, MATH/CHEM/COMP 2008, June 10-13, 2008, Verbania-Intra, Italy.	1
	Goran Stojković, Ana Mateska, Bozhana Mikhova, Evamarie Hey-Hawkins and Emil Popovski, UV-VIS SPECTRAL CHARACTERIZATION OF NOVEL BENZAMIDOMETHYL DERIVATIVES OF SOME β -DIKETONES, KETOESTERS AND CYANOACETAMIDES, 2-P36, Sixth International Conference of the Chemical Societies of the South-Eastern European Countries, 10-14 September 2008, Sofia, Bulgaria.	1
	V. Janevska, B. Shivachev, R. Petrova, G. Stojković, B. Stamboliyska, E. Popovski, B. Mikhova, Experimental and theoretical investigation of the structure and nucleophilic properties of 4-aminocoumarine, P-13, I-ви Национален кристалографски симпозиум, 22-23 октомври 2009, Софија.	1
	Goran Stojković, Elizabeta Dimitrieska-Stojković, INVESTIGATION OF THE REACTIONS OF PROTONATION OF SOME tertiary formamides and acetAMIDES IN sulfuric ACID with UV SPECTROscopy, SSC-6, XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, Republic of Macedonia, 2010.	1
	Вкупно	27,9

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Вкупно	

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	
	9 рецензирани трудови (1 во интернационалното списание Journal of Chemical & Engineering Data и 8 во домашното	10

	научно списание MJCCE), рецензент на еден национален проект	
2.	Учество во работата на комисији за државни натпревари	
	Член во Комисија за неорганска хемија на државниот натпревар по хемија за средни училишта – Пробиштип, 2007	1
3.	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот	
	Менаџирање на изработката на нова интернет - страница на Институтот за хемија. Запознавања со опрема и инструментални техники на Институтот за хемија за ученици од средни школи	1
	Вкупно	12,0
Дејности од поширок интерес		
1.	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	
	- носител	
	Експериментални и теоретски истражувања на киселинско-базни рамнотежи на некои амиди, 2007	1
	- соработник	
	Развивање на методи за испитување и определување на токсични и есенцијални хемииски супстанции во чаеви, главен истражувач ред. проф. д-р Катарина Чундева, 2008	0,5
	Синтеза, карактеризација и антимикуробна евалуација на некои нови N-(бензамидометил)сулфонамиди, главен истражувач: вонр. проф. д-р Емил Поповски, 2011	0,5
2.	Раководител на внатрешна организациона единица	
	Раководител на Заводот за општа и неорганска хемија, 2007-2009	3
3.	Член на факултетска комисија	
	- класен раководител на студентите од насоката аналитичка биохемија, за генерацијата запишана во учебната 2008/2009 година; - член во Комисијата за нови наставни програми, проект ТЕМПУС, 2008; - член на институтската управа, 2007–2009; - член/заменик - член во разни факултетски комисији за јавни набавки (за набавка на стакларија, хемикалии, информатичка и друга опрема); - член во пописни комисији (2007–2010); менаџирање во одржувањето на компјутерската лабораторија при Институтот за хемија; - член во тимот за преговори со царина на РМ.	9
4.	Учество во комисији и тела на државни и други органи	

	- член во избирачки одбор на избирачко место во општина Аеродром	1
	Вкупно	15,0
Спортска дејност		

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	98,35
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	27,9
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	12
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	15
Вкупно	153,25

Членови на Комисијата

Д-р Благоја Јорданоски, редовен професор на ПМФ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

Д-р Владимир Петрушевски, редовен професор на ПМФ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

Д-р Емил Поповски, вонреден професор на ПМФ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ ОД ОБЛАСТА НА ЕКОНОМСКАТА ГЕОГРАФИЈА
НА ИНСТИТУТОТ ЗА ГЕОГРАФИЈА ПРИ ПРИРОДНО – МАТЕМАТИЧКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно – научниот совет на Природно – математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (бр. 07-1581/3) од 16.9.2011 година, по предлог на Институтот за географија, избрани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден асистент од областа на економската географија на Институтот за географија при Природно – математичкиот факултет на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

На објавениот конкурс во весниците „Дневник“ и „Коха“ на 01.07.2011 година (со исправката од 2.7.2011 година), се пријави само д-р Дејан Илиев, доктор на географски науки.

Кон пријавата кандидатот ги достави следните потребни документи: потврда за одбранета докторска дисертација (4 примероци), кратка биографија (4 примероци), список на објавени научни и стручни трудови (4 примероци), 4 примероци од објавените научни и стручни трудови, уверение за државјанство (4 примероци), уверение за познавање на странски јазик (4 примероци) и оригинал од изјавата со прием од Комисијата за верификација на фактите. По разгледувањето на поднесената документација, имаме чест и задоволство на Наставно – научниот совет на Природно – математичкиот факултет во Скопје да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Дејан Илиев е роден на 4.9.1981 година во Скопје, Република Македонија. Основно образование завршил во ОУ “Никола Карев” во Радовиш. Средно образование завршил во ДСУ “Коста Сусинов” во Радовиш, по што се запишал на студиите по географија на Природно – математичкиот факултет во Скопје. За време на додипломските студии врз основа на високиот покажан успех станува стипендист на Министерството за образование и наука на Република Македонија и ја користи стипендијата за талентирани студенти – додипломци до крајот на студиите. Додипломските студии ги завршил со просечен успех 9,35, така што од Институтот за географија е прогласен за најдобар студент на генерацијата. Дипломирал на 14.10.2004 година на тема *Трансформација на селското стопанство и искористување на земјиштето во атарот на с. Воиславци*.

Во академската 2004/2005 година се запишал на постдипломските студии по просторно планирање на Институтот за географија при Природно – математичкиот факултет. За време на постдипломските студии како резултат на високиот покажан

успех од додипломските и постдипломските студии бил стипендист – постдипломец на Министерството за образование и наука на Република Македонија и ја користи стипендијата за талентирани студенти – постдипломци до крајот на овие студии. Постдипломските студии ги завршил со просечен успех 9,75. Магистрирал на 21.11.2007 година на тема *Проценка на просторниот капацитет на Струмичко – радовишката Котлина за одржлив развој на стопанските активности*, под менторство на проф. д-р Михаило Зиков, и се стекнал со научен назив магистер на географски науки од областа на просторното планирање.

Во академската 2007/2008 година, Наставно – научниот совет на Природно – математичкиот факултет во Скопје, согласно со извештајот на Рецензентската комисија, му одобрил изработка на докторска дисертација, на тема *Туризмот во функција на интегралниот развој на Република Македонија*, под менторство на проф. д-р Михаило Зиков. На 7.7.2010 година, јавно ја одбрал докторската дисертација и се стекнал со научен назив - доктор на географски науки.

Дејан Илиев одлично го познава и го користи англискиот јазик, а поседува и одлично компјутерско знаење од областа на Windows, MS Office, Corel DRAW и сл.

Наставни, стручни и други активности

Работното искуство на Дејан Илиев во досегашниот период е во областа на високото образование. Во периодот 2006 – 2009 година работи на Универзитетот за туризам и менаџмент (Факултет за туризам) во Скопје. Во 2006 година, согласно со одлуката на Матичната комисија на Факултетот за туризам во Скопје, избран е во звањето помлад асистент по туризмолшко – географска група предмети. Во 2007 година, согласно со извештајот на Рецензентската комисија, Наставно – научниот совет на Факултетот за туризам во Скопје го избира во звањето асистент по група предмети од областа на туризмолшко – географските дисциплини. Како асистент, редовно и активно учествувал во реализирањето на наставните активности од повеќе предмети на Факултетот, а исто така во текот на неговиот работен ангажман доверено му е да реализира предавања под менторство од туризмолшко – географската група на предмети, меѓу кои: природно – географски основи во туризмот, социо – географски основи во туризмот, сообраќај во туризмот и национална туристичка географија. Во периодот 2006 – 2008 година работел и како визитинг-универзитетски соработник (асистент) по предметот географија на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во 2008 година, согласно со одлуката на Матичната комисија за проширување на дејноста на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, избран е во звањето асистент од областа на географските науки на Факултетот за туризам и бизнис логистика. Од 2010 година работи на МИТ универзитетот во Скопје. Во 2010 година е избран во звањето асистент по група предмети од областа на екологијата на Факултетот за менаџмент на еколошки ресурси. Истата година, согласно со извештајот на Рецензентската комисија, Наставно – научниот совет на Факултетот за менаџмент на еколошки и рурален туризам при МИТ

универзитетот во Скопје го избира во звањето доцент од областа на географските науки. Како наставник активно учествува во реализацијата на наставата и вежбите по повеќе предмети, и тоа: туристичка географија, општа метеорологија и климатологија со глобални климатски промени, општа геологија, менаџмент на просторно планирање, заштитени видови и подрачја во Република Македонија, проценка на влијанието врз животната средина и др.

Во текот на своето досегашно работно искуство во високото образование, учествувал во организирањето и изведувањето на теренска настава и практикуми наменети за студентите од областа на географијата и туризмот на целиот простор од Република Македонија, но и на простори од Србија, Црна Гора, Хрватска, БиХ, Грција, Турција и други земји. Исто така учествувал во теренски практикуми на поголем број меѓународни саеми за туризам во Истанбул, Атина, Белград, Нови Сад, Охрид и други.

Научноистражувачка активност

Кандидатот д-р Дејан Илиев активно се занимава со научноистражувачка работа, така што во својот досегашен научно – стручен развој се претставил во публицистичката дејност како автор и коавтор на повеќе научни и стручни трудови од областа на економската географија, објавени во домашни и странски публикации, зборници и на меѓународни симпозиуми и конгреси.

Објавени научни и стручни трудови

- Илиев Д. (2007): *Проценка на просторниот капацитет на Струмичко - радовишката Котлина за одржлив развој на стопанските активности*”, магистерски труд, Природно - математички факултет, Институт за географија, Скопје.
- Илиев Д. (2007): *Трансформација на селското стопанство и искористување на земјиштето во атарот на село Воиславци*, Гласник за социо - економска географија бр. 1, ПМФ, Институт за географија, Скопје.
- Мијалов Р., Илиев Д. (2008): *Влијанието на природните и антропогените фактори врз развојот на туризмот во Струмичко - радовишкиот туристички регион*, Гласник за социо - економска географија бр. 2, ПМФ - Институт за географија, Скопје.
- Илиев Д. (2008): *Развој на сообраќајот и сообраќајната инфраструктура во Струмичко - радовишката Котлина*, Гласник за социо - економска географија бр. 2, ПМФ – Институт за географија, Скопје.

- Илиев Д. (2008): *Проблеми и перспективи во развојот на транзитниот туризам во Република Македонија*, Зборник на трудови, меѓународен симпозиум “Туризмот во 21 век”, Факултет за туризам - Скопје, 26-27 септември.
- Georgievski M., Iliev D. (2008): *Mogućnosti za razvitak lovnog turizma u Republici Makedoniji*, Međunarodni naučni skup, savremene tendencije u turizmu, hotelierstvo i gastronomiji, Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno – matematički fakultet, departman za geografiju, turizam i hotelierstvo, Novi Sad, Srbija.
- Georgievski M., Iliev D. (2008): *Opportunities for development manifestation tourism in the Republic of Macedonia*, International symposium, Kotor.
- Илиев Д. (2009): *Глобалните климатски промени и нивното влијание врз развојот на туризмот*, Гласник за социо - економска географија бр. 3, ПМФ – Институт за географија, Скопје.
- Мијалов Р., Илиев Д. (2009): *Некои критериуми за вреднување и определување на површините за земјоделство во Струмичко - радовишката Котлина*, Гласник за социо - економска географија бр. 3, ПМФ – Институт за географија, Скопје.
- Илиев Д. (2009): *Геолошките потенцијали на Струмичко – радовишката Котлина во функција на одржлив развој на рударството*, Зборник на трудови, меѓународен научен симпозиум „Географијата и одржливиот развој“, Охрид, 22-25 октомври 2009 година.
- Мијалов Р., Илиев Д. (2009): *Климата во функција на туризмот на примерот на Република Македонија*, Зборник на трудови, Меѓународен научен симпозиум „Географијата и одржливиот развој“, Охрид, 22-25 октомври 2009 година.
- Илиев Д. (2010): *Туризмот во функција на интегралниот развој на Република Македонија*, докторска дисертација, Природно – математички факултет, Институт за географија, Скопје.
- Илиев, Д. (2010): *Регионални диспаратети во туристичкиот развој на Република Македонија*, Зборник на трудови од IV конгрес на географите на Република Македонија, Дојран, 7-10.X 2010 година.
- Илиев, Д., Мијалов, Р. (2010): *Значењето на морфометриските елементи на релјефот при планирањето и вреднувањето на просторот од туристички аспект*, Зборник на трудови од IV конгрес на географите на Република Македонија, Дојран 7-10.X 2010 година.

- Илиев, Д., (2011): *Современи геополитички промени и туристичко – прометна положба на Република Македонија*, Зборник на трудови (бр.2) на наставниците и другите соработниците на МИТ универзитетот во Скопје.
- Илиев, Д., (2011): *Структурни промени со трансформација на стопанството во Република Македонија*, Географски разгледи (во печат), кн. 44, Македонско географско друштво, ПМФ, Институт за географија, Скопје;

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на поднесениот извештај, Комисијата донесе заклучок дека кандидатот д-р Дејан Илиев ги исполнува сите услови предвидени со конкурсот за избор на асистент од областа на економската географија на Институтот за географија при Природно – математичкиот факултет во Скопје.

Оценувајќи ги наставните, педагошките, стручните, научните и другите активности на кандидатот, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно – научниот совет на Природно – математичкиот факултет во Скопје, д-р Дејан Илиев да биде избран во звањето асистент од областа на економската географија на Институтот за географија при Природно – математичкиот факултет во Скопје.

Членови на Рецензентската комисија

Д-р Никола Панов, редовен професор на
Институтот за географија при ПМФ во
Скопје, с.р.

Д-р Благоја Маркоски, редовен професор на
Институтот за географија при ПМФ во
Скопје, с.р.

Д-р Ивица Милевски, доцент на Институтот
за географија при ПМФ во Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
Универзитет
Правни факултет
Скопје
13.2.11

**РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ШПЕДИЦИЈАТА ВО
ДОМАШНИОТ И ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ПРОМЕТ НА СТОКИ“ ОД
М-Р БОРКА ТУШЕВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ
„ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје на својата седница одржана на 25.5.2011 година, по предлог на Институтот за деловно право, формираше Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација од кандидатката м-р Борка Тушевска под наслов *Шпедицијата во домашниот и во меѓународниот промет на стоки*, во следниов состав: д-р Данче Манолева – Митровска, редовен професор во пензија, д-р Јадранка Дабовиќ – Анастасовска, редовен професор, д-р Горан Коевски, редовен професор и ментор, д-р Ванчо Узунов, редовен професор, и д-р Тони Дескоски, вонреден професор.

Комисијата во наведениот состав со внимание ја прочита и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со особено задоволство, му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Приказ на докторската дисертација

Докторската дисертација од кандидатката м-р Борка Тушевска, под наслов *Шпедицијата во домашниот и во меѓународниот промет на стоки*, е структурирана во девет глави, придружена со вовед и заклучни согледувања. Цитирањето во дисертацијата е спроведено според Ванкуверскиот систем.

Текстот во докторската дисертација е распределен во 424 страници. Во него има 649 фусноти, 696 библиографски единици од кои 293 научни трудови, 214 книги и 189 монографии. Кандидатката се користи со бројни актуелни домашни и меѓународни извори (закони, конвенции, правилници, итн.) при анализата на соодветни прашања. При изработката на дисертацијата е користена обемна литература, особено странска, како што се користени и голем број правни извори и разновидна судска практика.

Текстот од *правата глава* ги обработува основните поими во шпедицијата, создавајќи општа претстава за неа како трговска дејност. На самиот почеток, кандидатката нагласува дека главен предмет на истражување во дисертацијата ќе биде *шпедицијата како трговска дејност и договорот за шпедиција* како правен инструмент преку кој се спроведува шпедитерското работење. Паралелната анализа и елаборација на шпедицијата како трговска дејност и основните карактеристики на договорот за шпедиција го воведуваат читателот во клучните сегменти на шпедитерското работење. Кандидатката укажува на значењето на

шпедицијата како услужна дејност, поврзувајќи го прашањето со актуелните состојби на теренот на транспортот и логистиката.

Шпедицијата се дефинира како посебна трговска дејност која се однесува на организирањето пренос на стоки по претходно утврдена дестинација. Шпедицијата влегува во еден генерален концепт на застапништво со свои специфики кои со време, согласно со потребите на пазарот, се менуваат. Процесот на глобализација, концентрацијата на капиталот во неколку мултимодални компании и диверзификацијата на трговските дејности придонесе кон трансформација на шпедитерот што според кандидатката претставува неопходен услов за опстанок и развој на шпедитерскиот бизнис.

Актуелната состојба на теренот на транспортот и логистиката придонесе кон фаворизирање на одредени видови шпедиции, аналогно на експанзијата на видовите транспортни гранки. Затоа, уште на самиот почеток, кандидатката ја истакнува поморската шпедиција која учествува во три четвртини од светската трговија, и кон неа го надоврзува прашањето за процесот на контејнеризација.

Кандидатката зазема свое становиште во поглед на поголем дел од прашањата. Уште на самиот почеток таа расчистува дека договорот за шпедиција во себе супсумира два самостојни договора: *договорот за налог и договорот за дело*. Зависно од неговата позиција *in concreto*, шпедитерот настапува како *налогопримач* или како *вршител на делото*. Во првата глава, кандидатката го обработува и прашањето за правната природа на договорот за шпедиција, анализирајќи и елаборирајќи го односот со останатите, слични на неа, институти. На овој начин, таа од една страна прави јасна разлика помеѓу шпедицијата и останатите институти, а од друга страна, укажува на сличностите помеѓу нив, извлекувајќи го заклучокот дека базата на класичната шпедиција е *договорот за налог*. Конечно, преку анализа на низата прашања од првата глава, кандидатката го дефинира поимот на шпедицијата и правната природа на договорот за шпедиција.

По обработката на прашањата од првата глава, *втората глава* логично се надоврзува со проучувањето на постојните системи на правно регулирање на шпедицијата. Кандидатката тргнува од различните концепции за шпедицијата изградени во правната теорија и практика и зазема став дека англосаксонскиот модел на шпедиција во најголема мера придонесува кон редуцирање на судските и арбитражни спорови. Според овој модел, не постои простор за пренос на правните ниту на економските ефекти од договорот за шпедиција. Ова од причина што шпедитерот настапува *за име и за сметка на налогодавачот*. Оттука, како страни на договорот се јавуваат налогодавачот и третото лице (*вршителот на работата*).

Нагласувајќи ги предностите на овој систем, кандидатката истакнува дека истиот концепт, како исклучок, е прифатен и од страна на континенталниот правен систем преку можноста шпедитерот при склучувањето на договорот за превоз, или друг договор во функција на преносот на стока да настапи *во име и за сметка на налогодавачот*. Од друга страна, кандидатката забележува дека англосаксонскиот модел на шпедиција е во целост некомпатибилен со модерниот шпедитер, кој на налогодавачот му одговара за обврските на третите лица.

Поместувањето на концептот на одговорност на шпедитерот е резултат на модерниот шпедитерски статус.

Преку проучувањето на спецификите на различните концепти за шпедицијата, кандидатката ја утврдува издржаноста на англо-американското сфаќање за шпедицијата и укажува на предностите и слабостите на секој од нив одделно. Таа се фокусира на разликата помеѓу англосаксонскиот и континенталниот систем на шпедиција, и влијанието што овие системи ги имаат врз останатите правни системи. Кандидатката го потенцира влијанието на германскиот концепт на шпедиција врз италијанскиот и белгискиот правен систем истакнувајќи го концептот на преземање дејствија на шпедитерот *во свое име, а за сметка на налогодавачот* со ограничување на одговорноста на шпедитерот само на изборот на соодветен превозник. Наспроти ова, францускиот систем на шпедиција, согласно со кој шпедитерот одговара за целата транспортна маршрута, се одразил врз шпанскиот концепт на шпедиција.

Од аспект на одговорноста, кандидатката истакнува дека францускиот шпедитер во најголема мера кореспондира со модерниот статус на шпедитерот. Процесот на контејнеризација и мултимодален транспорт го оневозможуваат концептот на ограничена одговорност на шпедитерот. Шпедитерот често ангажира неколку следствено поврзани субјекти во реализирањето на трансферот, кои субјекти најчесто му се непознати на налогодавачот. Оттука, шпедитерот може да го прошири својот делокруг на работа единствено ако доброволно го прошири својот обем на одговорност.

При обработувањето на англосаксонскиот концепт на шпедиција, кандидатката тргнува од анализа и елаборација на соодветна судска и арбитражна практика која дава одговор на прашањето за статусот на шпедитерот. Таа издвојува неколку критериуми врз основа на кои се прави разликата помеѓу англосаксонскиот шпедитер и превозник. Сето ова, во крајна линија укажува на фактот дека одговорноста на шпедитерот не смее и не може да се цени единствено според духот и решението на законот. Во елаборирањето на англосаксонскиот концепт на шпедиција, кандидатката се задржува на категоријата транспортери кои не поседуваат сопствени превозни средства (*non-vessel operating common carrier*) како најголема атракција во сферата на американскиот транспорт и логистика чии влијанија во голема мера се огледаат на теренот на европското континентално право.

Во *третата глава*, кандидатката ги разработува правните извори кои ја уредуваат шпедицијата, истакнувајќи ја моќта на автономното трговско право во уредувањето на односите на налогодавачот, шпедитерот и превозникот. Правата и обврските помеѓу шпедитерот и налогодавачот базично се определени со условите утврдени во договорот за шпедиција. Сепак, кандидатката во центарот на вниманието ги става правните прописи содржани во општите услови за работењето на шпедитерите, трговските и граѓанските законици и меѓународните конвенции и правила што ги уредуваат шпедитерите и нивната дејност. Постепено, почнувајќи од општите услови заклучно со меѓународните правила кои се однесуваат на шпедицијата, кандидатката го определува нивното значење, примена и нивните специфики во поглед на уредувањето на одредени прашања. Во овој дел,

кандидатката на неколку места го потенцира диспозитивниот карактер на најголем дел од одредбите што укажува на постоењето слободен простор за поинакво уредување на односите на шпедитерот и налогодавачот.

Кандидатката го потенцира модерниот - современ статус на шпедитерот и неговата поместена позиција во транспортната индустрија, бројните актуелни правила што се однесуваат на меѓународниот превоз на стока се применуваат и врз шпедитерот. Базирајќи се на хетерогената улога на шпедитерот (консигнант/shipper, консигнат/consignee, превозник, складиштар, контролор итн.), интересно е тоа што овие конвенции за превоз суштински го тангираат шпедитерот и имплицираат реперкусии врз неговата позиција како и за транспортните компании. Според спроведените истражувања, најновите збиднувања на полето на меѓународниот транспорт најмногу ја разбрануваат шпедитерската индустрија токму во овој сегмент. Оттука, во третата глава кандидатката посветува најмногу внимание на ротердамските правила и критиките упатени кон нив од страна на шпедитерскиот сектор. Таа изречно нагласува дека шпедитерите треба дефинитивно да го определат својот делокруг на дејствување. Нивните критики упатени кон ротердамските правила се во целост неиздржани. Според кандидатката, ротердамските правила се неопходна реформска регулатива, која далеку посоодветно ќе одговори на потребите на современиот брз и сигурен пренос на стока. Компарирано со претходните конвенции, ротердамските правила претставуваат модерна правна рамка која ги зема предвид актуелностите на теренот на транспортот и логистиката. Во крајна линија, кандидатката истакнува дека ротердамските правила се збир на правила кои се однесуваат на транспортните компании. Фактот што шпедитерите се принудени да ги поместат границите на класичното шпедитерско работење не го оправдува нивниот инсториран критицизам кон овие правила. Ротердамските правила се однесуваат на шпедитерите кои настапуваат како превозници во правниот однос. Во овој дел, кандидатката го истакнува влијанието на автономното трговско право врз шпедитерското и транспортно работење. Спроведените истражувања покажуваат дека во оваа сфера, влијанието на обичаите, узансите и општите услови е големо. Независно од терминологската детерминираност, значењето на обичаите како извор на правото за современите трговски зделки е очигледно.

Во *четвртата глава*, кандидатката ги анализира и ги елаборира обврските на шпедитерот. Преку уредувањето на шпедитерските обврски, таа го определува делокругот на работа на шпедитерот. И во оваа глава кандидатката го истакнува поместувањето на границите на класичниот шпедитер и потребата од негово трансформирање во субјект за логистика во транспортот. Кандидатката прави анализа на позицијата на шпедитерот во секоја фаза од транспортната маршрута вклучувајќи ја неговата позиција и во управната (царинска) постапка. Таа на неколку места ја нагласува промената на статусот на шпедитерот, што директно се одразува на промената на обемот на неговата одговорност.

Логично, на прашањето за обврските на шпедитерот се надоврзува проблематиката за одговорноста на шпедитерот што се актуализира во случај кога шпедитерот нема да исполни, неправилно ќе ги исполни, или ќе задоцни во

исполнувањето на договорените обврски. Земајќи го ова предвид, во *петтата глава* шпедитерот пристапува кон проучување на прашањето за одговорноста на шпедитерот за своите пропусти и акти во извршувањето на работата. Ова прашање е во непосредна врска со прашањето за статусот на шпедитерот. Оттука, кандидатката постепено преку разјаснувањето на позициите на шпедитерот го определува неговиот обем на одговорност. Во оваа глава таа ја утврдува одговорноста на шпедитерот за сите обврски определени во четвртата глава. Таа посебно се фокусира на позицијата на шпедитерот кај збирната шпедиција и во делот на ангажирањето на потшпедитер и меѓушпедитер. Преку анализата на овие прашања, кандидатката уште еднаш ја потврдува потребата од трансформирање на шпедитерот и актуелната состојба на теренот на транспортот и логистиката. Кандидатката посветува посебно внимание на одговорноста на шпедитерот за обврските на третите лица истакнувајќи дека шпедитерот во најголем број случаи одговара за работата на третите лица, а речиси секогаш одговара кога станува збор за работата на превозникот.

Во *шестата глава* кандидатката врши темелна анализа на основните шпедитерски документи во домашниот во и меѓународниот промет. Таа, не случајно, посветила големо внимание на овие документи. Имено, од видот на документот издаден од страна на шпедитерот зависи и неговата одговорност *vis-à-vis* налогодавачот. Во овој дел, таа пристапува кон разработувањето на прашањето за правната природа на шпедитерските и транспортните документи. Користејќи соодветна судска и арбитражна практика, кандидатката не запознава со улогата на овие документи и разјаснува неколку теоретски дилеми. Конечно, кандидатката пристапува и кон анализа на прашањето за новите тенденции во шпедитерската документација, укажувајќи на предностите од електронското комуницирање и можноста во денешните услови на трговско работење трансферот на стока да се реализира преку електронски коносман.

Текстот во *седмата глава* од докторската дисертација е посветен на специјалните работи на шпедитерот: *складирање, товаране, пакување итн.* Во овој дел, кандидатката изречно наведува дека иако теоретски овие работи се супсумираат во категоријата специјални шпедитерски работи, во современите услови на трговско работење шпедитерот длабоко е инволвиран во овие активности и тие стануваат негов основен делокруг на дејствување.

Осмата глава од докторската дисертација е посветена на обврските на налогодавачот. Кандидатката во дисертацијата пристапува кон анализа само на обврските на налогодавачот кон шпедитерот. Таа тргнува од методот на корелација и фактот дека она што претставува обврска за шпедитерот претставува право за налогодавачот и *vice versa*.

Конечно во *деветтата глава*, кандидатката се фокусира на современиот статус на шпедитерот во меѓународниот промет на стоки. Таа тргнува од неговата улога во меѓународниот логистички синџир/*international logistic chain*, укажувајќи на значењето што тој го има во овој сегмент. Малите шпедитерски бизниси претендираат кон превозничка дејност, а подоцна и кон понудување на интегрирани логистички услуги. Овој светски тренд не ја доведува во прашање самостојноста-независноста на шпедитерскиот бизнис, меѓутоа ја поставува

неговата позиција во поинаков концепт. Ова во смисла на тоа што шпедитерскиот сектор би претставувал еден микроелемент од поширок однос.

Според кандидатката, појавата на логистичките оператори кои одговараат за извршувањето на работата, не значи трансформација на шпедитерите во консолидатори на транспортот, меѓутоа значи намалување на просторот и значењето што тие го имаат на теренот на логистиката. Шпедитерскиот сектор продолжува да егзистира во едно посебно одделение со двајца (физички лица) шпедитери кои работат на посредувањето-организирањето на превозот. Другите подсектори се однесуваат на логистиката во транспортот и она што е особено актуелно во денешните услови на шпедитерско работење логистиката во производството или како го среќаваме во странската литература: *value added services*.

Конечно, кандидатката истакнува дека промената на шпедитерската структура ги исфрли на површина логистичките провајдери кои на пазарот понудија пакет транспортни, складишни и шпедитерски услуги. Во нив е супсумиран кругот на специјални шпедитерски работи, плус услугите кои му даваат додадена вредност на производот. Малите шпедитории „преживувачи“ имаат уште многу краток рок за адаптирање на новите услови на пазарот. Овој нов концепт во целост ја менува позицијата на шпедитерот, оттука и неговата одговорност. Независно од теоретските становишта и законските решенија, останува како актуелно она што шпедитерите ќе го договорат со своите клиенти. Тоа најчесто е целосна одговорност на шпедитерот спрема налогодавачот. Ваквиот став во целост е поддржан од практиката каде што увозно-извозниот бизнис претендира кон соработка со шпедитери кои прифаќаат одговорност за пристигнувањето на стоката до крајната дестинација, со право на регрес од страна на лицето по чија вина е настаната штетата.

2. Оцена на докторската дисертација

Врз основа на читањето и на оценката на текстот на докторската дисертација под наслов *Шпедицијата во домашниот и во меѓународниот промет на стоки*, изработена од кандидатката м-р Борка Тушевска, Комисијата го констатира следново:

- докторската дисертација демонстрира висок степен научна релевантност;
- при изработката на докторската дисертација кандидатката се користела со обемна и релевантна научна и стручна, претежно странска литература, како и со други меѓународни извори што на трудот му даваат посебна вредност, особено во анализата и образложенијата на соодветните прашања и проблеми, како и при заземањето соодветни научни и стручни ставови;
- кандидатката во дисертацијата ги развила бројните аспекти на шпедицијата и на договорот за шпедиција во домашното, компаративното и во меѓународното приватно право;
- преку спроведените анализи и елаборации во докторската дисертација, со право се заклучува дека кандидатката успеала во целост да и пристапи на

шпедицијата и на договорот за шпедиција, обработувајќи ги сите можни позиции на шпедитерот во кои тој презема различни правни и физички дејствија;

- кандидатката зазема сопствени ставови во поглед на малите шпедитери и перспективите на логистичкиот сектор, укажувајќи на отежнувачките околности со кои малите шпедитери се соочуваат во практиката;
- јазикот на кој пишува кандидатката е стручен, истовремено лесно читлив и разбирлив;
- начинот на цитирање на правните извори, на судската практика и на користената литература ги задоволува современите стандарди на академското пишување;
- конечно, докторската дисертација, под наслов *Шпедицијата во домашниот и во меѓународниот промет на стоки* ги содржи сите карактеристики на сериозен и самостоен научен труд.

3. Заклучок и предлог

Врз основа на изложениот приказ и оценка, Комисијата констатира дека се работи за одлично изработена и особено квалитетна докторска дисертација што ги задоволува сите критериуми за подготвување на самостојни научни трудови од ваков вид, предвидени со соодветната законска регулатива и со актите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Од овие причини, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје да го усвои овој извештај, со цел да се создадат услови за јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Борка Тушевска, под наслов *Шпедицијата во домашниот и во меѓународниот промет на стоки*.

Скопје, 9 септември 2011 година

Комисија:

1. Проф. д-р Данче Манолева – Митровска, с.р.

2. Проф. д-р Јадранка Дабовиќ - Анастасовска, с.р.

3. Проф. д-р Горан Коевски, с.р.

4. Проф. д-р Ванчо Узунов, с.р.

5. Проф. д-р Тони Дескоски, с.р.

ПРЕГЛЕД

на пријавени и прифатени теми за изработка на магистерски труд на
ЈНУ Институт за македонска литература - Скопје

Студиска програма
Културолошки студии во книжевноста

Ред. Бр.	Кандидат	Тема	Ментор
1.	Драган Георгиевски	Народната култура во Кратовскиот регион Folk Culture in Kratovo Region	Проф. д-р Марко Китевски
2.	Јасмина Кантарџиева	Актерот и Тадеуш Кантор The Actor and Tadeusz Kantor	Проф. д-р Мишел Павловски
3.	Соња Здравковска -Андоновиќ	Литературното знаење низ примерот на драмските текстови <i>Македонска крвава свадба</i> од Војдан Чернодрински и <i>Балканот не е мртов</i> од Дејан Дуковски Literary Knowledge through the Example of <i>Macedonian bloody Wedding</i> by Vojdan Chernodrinski and the <i>Balkans is not Dead</i> by Dejan Dukovski	Проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ПО ОВОШТАРСТВО НА
ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје, на 22. седница одржана на 1.IX 2011, со одлука бр. 02-883/11 од 1.IX 2011 година, формира Рецензентска комисија во состав: д-р Лазар Сиваков, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (претседател); д-р Љубица Каракашова, вонреден професор на Факултетот за земјоделски науки и храна при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (член); и д-р Климе Белески, вонреден професор, Земјоделски институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (член). Согласно со одлуката и Законот за високото образование, Комисијата е задолжена да изврши преглед и оцена на пријавените кандидати според објавениот конкурс од Земјоделскиот институт во весникот „Дневник“ од 11.VII 2011 година. По прегледот на доставените пријави по наведениот конкурс, Рецензентската комисија до Научниот совет на Институтот го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс, за избор на еден наставник од областа на овоштарството, за наставно-научното звање **вонреден професор** се пријавила само кандидатката д-р **Ана Селамова**, доцент/научен соработник во Земјоделскиот институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Врз основа на пријавата и останатите приложени документи, Рецензентската комисија го констатира следново

Биографски податоци

Д-р **Ана Томислав Селамова**, моминско презиме Симеоновска, е родена на 8.VII 1966 година во Скопје. Основно и средно образование-гимназија „Никола Карев“ завршила со одличен успех. Во учебната 1984/85 година се запишала на Земјоделскиот факултет во Скопје, лозаро-овоштарска насока, на која дипломира на 22.XII 1988 година, со просечна оценка 8,78, на тема *Технолошка постапка на добивање кашејсти сокови*. Била студент на генерацијата.

Постдипломски студии завршила на Земјоделскиот факултет во Скопје, на групата генетика и селекција на растително производство, со просечна оценка 9,33. Магистерскиот труд со наслов *Развишок на репродуктивните органи кај некои сорти бадеми во услови на Скопје*, го одбрала на 24.VI 1994 година, со што се стекнала со звањето магистер на земјоделски науки. Научниот степен *доктор* на земјоделски науки го стекнала на 7.VII 2006 година, одбранувајќи ја докторската дисертација со наслов *Модифицирани начини на производство на саден материјал кај јагодица и органигенеза на репродуктивните органи*, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Во периодот од 1.V 1990 до 30.IV 1993 година работела како помлад асистент на предметот генетика при Катедрата за генетика и селекција на Земјоделскиот факултет во Скопје. Во периодот 1993-1998 е невработена. Во 1998 година се вработила во ЈНУ Земјоделски институт, оддел за овоштарство, како асистент и раководител во Одделението за јагодесто овошје, а подоцна според внатрешната организациона поставеност, во Одделението за овоштарство, каде што работи и денес. Со звањето научен соработник се стекнала во 2006 година (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 909, од 15. XII 2006 година). Со наставно-научното звање доцент се стекнала во 2009 година (Одлука бр. 1802-194/5 од 27.XI 2009) на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Наставно-образовна дејност

Од 2009 година д-р Ана Селамовска изведува настава на прв циклус студии како насловен професор за наставно-научната област овоштарство, на предметите лозарство и овоштарство (2+2+1) и овоштарство 2 (2+2+1) на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Одржува вежби, колоквиуми и консултации со студенти на соодветните предмети, на дисперзираните студии во Штип, Струмица и Кавадарци. За потребите на Факултетот, изготвила и скрипти за двата предмета.

Кандидатката е член во Комисија за втор циклус студии на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, и член во Комисија за втор циклус студии на Земјоделскиот институт. Учесник е во две работилници организирани од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија под наслов: *Фактори на висока родност и продуктивност на малината и капината*, Скопје, 2007 и *TAEX Workshop on marketing of vegetative propagating material of vine, fruit plants, ornamental plants and forestry*, 28-29.I 2010, Skopje.

Научноистражувачка дејност

Научноистражувачката дејност на д-р Ана Селамовска се одвива во рамките на генетиката и селекцијата на овоштарското производство. Има учествувано во 14 научно-истражувачки проекти. Во периодот од избор за доцент до денес има учествувано во 5 научноистражувачки проекти, од кои во два како член, а во три како раководител:

- IFAD. Фактори на висока родност и продуктивност на малината и капината. IFAD, развоен програм (2007)- член ;
- SEED Net.(2008)-финансиран од Шведската влада-член ;
- Проучување на автохтониот генофонд круши во Република Македонија (2009)(раководител); Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија;
- Изработка на брошура за јагода и малина (2009)(раководител); Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија;
- Автохтон генофонд круши во Република Македонија (2011) (раководител); Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија.

Во текот на досегашната научна работа, како автор и коавтор д-р Ана Селамовска има објавено 42 научни труда. До изборот за соработник има објавено 9 научни трудови рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 795, од 4 февруари 2002 година. За избор за научен соработник има објавено 11 научни трудови, рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 909, од 15 декември 2006 година.

За избор во звањето вонреден професор приложува 22 труда, од кои во 14 е автор, а во 8 е коавтор.

21. Селамовска А. 2005/2006. *Влијание на некои фактори врз цушењето и зреењето на јагодиите во Скопје*. Годишен зборник на Земјоделскиот институт, XXIV/XXV, 97-103, Скопје.

Во овој оригинален научен труд авторката го испитува влијанието на генотипот, температурата на воздухот и начинот на одгледување, врз фенофазите на цуење и зреење, на плодовите од две однородни сорти јагоди зенга зенгана и покахонтас, во скопскиот реон. Во овие услови испитуваните сорти јагоди почнуваат да путат во првата декада на април, а зреат во првата половина на мај. Покахонтас порано пути и зрее од зенга зенгана. Двете сорти кусо зреат, просечно 24 дена. Одгледувањето на јагодите на мулчирана површина и повисоките среднодневни температури на воздухот пред и за време на цуење и зреење на плодовите, влијаат на порано одвивање на овие фенофази кај јагодите. Исто така е утврдено дека растенија одгледувани на мулчирана површина, со црна фолија, порано путат и зреат во споредба со растенија одгледувани без мулч. Трудот е од значење за овоштарската наука и практика.

22. Селамовска Ана, Николић Катерина, Николић З., Кнежевић Б. 2006. *Модификувани начини производње свежих живиња јагода*. *Agroznanje*, 7, 3, 25-34.

Цел на испитување во овој оригинален научен труд е можноста за производство на свежи розети од јагоди погодни за садење во летните месеци, во матичен насад на супстрат од песок. Розетите претставуваат добар и квалитетен саден материјал, добиен на поекономичен и поефтин начин. Насадот кој служи за производство на свежи розети е чист, без присуство на плевели и лесно се одржува. Добиените резултати се од важност за производната практика.

23. Николић Катерина, Селамовска Ана, Николић З., Кнежевић Б. 2006. *Праћење најзначајнијих Штетиоочина као основна стратегија производње јабуке*. *Agroznanje*, 7, 3, 17-24.

Цел на испитувањето во овој оригинален научен труд е да се регистрира појава на најзначајните штетници на јаболкото и нивно следење на територијата на јабланичкиот регион. Како примарни и најзначајни штетници на јаболкото се видовите од фамилијата Tortricidae, смотавци и листни минери. Регистрирано е различно присуство и интензитет на нападот. Најзначаен штетник од групата на смотавци е *Cydia pomonella* L., а од листните минери *Leucortega malifoliella* L. Скриениот начин на живот на овие штетници бара постојано нивно следење во јаболковниот насад и интегрална заштита.

24. Katerina Nikolić, Zoran Nikolić, Aleksandar Markovski, Ana Selamovska. 2006. *Značaj integralne zaštite jabuka u proizvodnji zdravstveno bezbedne hrane*. *Zbornik radova „Ekologija, zdravlje, rad, sport“* 1, 2, 375-377.

Цел на испитувањето е утврдување на влијанието на временските услови и улогата на хормоните за успешно спроведување на прогнозата на појава на штетниците, со цел утврдување на оптимални рокови за нивно отстранување. Првите симптоми на појава и густината на популацијата зависат од факторите на средината. Најзначаен штетник на јаболкото од групата на смотавци е *Cydia pomonella* L (интензитет на штетност до 42%), а

од листните минери *Leucoptera malifoliella* L (интензитет на штетност до 82%). Значаен момент за нивно отстранување е пред самиот почеток на вегетацијата, во втората половина на март, кога се во ларви, како и во период кога се забележуваат првите јајца. Кај јаболкото се утврдени и други штетници како: *L. Blancardella* (интензитет на штетност до 38%), јаболков молец, лисни вошки, грињи. Трудот претставува оригинален научен труд од значење за овоштарската наука и практика.

25. Katerina Nikolić, Ana Selamovska, Zoran Nikolić, Aleksandar Markovski. 2007. *Rasprostranjenost i štetnost Cydia pomonella L u zasadima jabuke jablaničkog okruga*. Radovi Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, LII, 58/2, 127-133.

Авторите ја испитуваат динамиката, бројноста и густината на популацијата на јаболковиот смотавец (*Cydia pomonella* L.) во јабланичкиот округ, со цел да се добијат основни податоци за распространетоста и штетноста на овој инсект на оваа територија. Проучувајќи ја фенологијата на пеперутката од овој штетник во различни услови, укажано е на важноста од прогнозата за штетите при утврдување на оптимални рокови за отстранување. Симптомите на оштетување се карактеристични, лесно препознатливи и се манифестираат на плодовите од јаболкото. Можат да бидат од примарен (првливост, деформирање и предвремено опаѓање на плодовите) и од секундарен карактер (лесен влез на други патогени организми во првливите плодови, што доведува до трулеж на плодовите). Резултатите се од интерес за овоштарската наука и практика.

26. A. Selamovska, K. Nikolic. 2007. *Effects of rosetts quality and ordering on yield potential and yield in strawberry*. Acta Horticulturae, 825, 395-400.

Авторите го испитувале влијанието на квалитетот на розетите и нивниот редослед на родниот потенцијал и принос, на две сорти јагоди зенга зенгана и покахонтас. Испитувањата се вршени во скопскиот реон, локалитет Долно Лисиче. Според резултатите од испитувањата, розети од прв и втор ред садени во август формираат поголем роден потенцијал, даваат повисок принос и покрупни плодови од розети садени подоцна, во октомври и ноември. Влијанието на времето на садење на родниот потенцијал и приносот е поголемо во првата година после садењето. Утврдени се разлики меѓу розетите од прв и втор ред во однос на родниот потенцијал и приносот. Примарните розети се поквалитетни, имаат поголем дијаметар на коренов врат и подолг корен поради што формираат поголем роден потенцијал и принос. Во однос на масата на плодовите не се утврдени статистички значајни разлики меѓу розетите од прв и втор ред. Трудот претставува оригинален научен труд со резултати значајни за расадничкото производство и јагодарското производство.

27. A. Selamovska, S. Krativalieva, G. Popsimonova. 2007. *Influence of some factors on microsporogenesis in strawberry*. Acta Horticulturae, 825, 225-230.

Во трудот е испитувано влијанието на климатските услови, редоследот на розетите и начинот на одгледување на јагодите на микроспорогенезата во две сорти покахонтас и зенга зенгана. Испитувањата се вршени во локалитетот Долно Лисиче, Скопско. Според резултатите, микроспорогенезата во мајчините растенија и во розетите од прв ред се одвива за 10-15 дена порано во споредба со розетите од втор ред. Утврдено е и влијанието на начинот на одгледување на јагодите на процесот на микроспорогенеза. Растенија одгледувани во насад на црна фолија имаат за 7-10 дена порана микроспорогенеза во

споредба со растенија во насад под угар. Трудот претставува оригинален научен труд од значење за овоштарската наука и практика.

28. Катерина Николић, Ана Селамовска. 2007. *штетноста Цydia pomonella L. у воћарској производњи јабланичког округа*. Agroznanje, 8, 2, 43-49.

Во трудот авторите го испитуваат степенот на штетност на *Cydia pomonella* L. во овоштарското производство во јабланичкиот округ, во Република Србија. Најголеми штети причинува на плодовите од јаболко, а помалку на крушата, дуњата, праската, орев, слива. Симптомите од оштетувањето се од примарен и секундарен карактер. Поголеми штети овој штетник причинува во вториот дел од вегетација, во време на втората генерација. Трудот претставува оригинален научен труд од значење за овоштарската наука и практика.

29. Р. Русевски, Т. Арсов, В. Ѓамовски, М. Поповска, А. Селамовска, А. Марковски. 2007. *Микројројагација на подлоги од некои овошни видови како дел од процесот на сертифицирација*. Годишен зборник за заштита на растенијата, вол. XVIII, бр.8, 9-11. Скопје.

Во трудот се прикажани резултатите од истражувањето на две слабобујни подлоги гизела 5 и M26 во услови на *in vitro* размножување, во зависност од типот на медиумот. За одгледување, односно мултипликација на двете подлоги е користен основен медиум на Murashige and Skoog, 1962. Кај подлогата гизела 5 се користени 7 варијанти на различни типови на хормони за раст и различен вид и сооднос на шеќер (сахароза-10, 15, 20, 30 g, и сорбитол-10, 15, 20, 30 g), а кај подлогата M26 се користени 4 различни медиуми, во различен сооднос на растителни хормони (0.7-1mg/l BAP, 0.001 mg/l IBA, 0.01 mg/l IAA).

Високиот коефициент на мултипликација е основа за брзо размножување и производство на сертифициран посадочен материјал. Најголем индекс на мултипликација кај гизела 5 е добиен во медиум од сорбитол и сахароза во сооднос 2:1. Висок индекс на мултипликација кај M26 е добиен во медиум кој содржи растителни хормони во сооднос 1mg/l BAP+0.001mg/l IBA. Трудот е од интерес за овоштарската наука.

30. Ана Селамовска, Борис Ристевски, Катерина Николић. 2007. *Утицај старосни биле и начин зајема јагода на нивовом вегетативном прираску*. Agroznanje, 8, 1, 5-10.

Предмет на проучување е утврдување на вегетативниот прираст на две еднородни сорти јагоди зенга зенгана и покахонтас, во зависност од староста на матичните растенија и начинот на нивното одгледување. Испитувањата се вршени во локалитетот Долно Лисиче, Скопско. Според резултатите, најголем вегетативен прираст имаат едногодишни матични растенија, одгледувани во насад мулчиран со црна фолија. Со стареење на матичното растение се намалува неговиот вегетативен потенцијал, се формираат помал број лозички и розети. Трудот е оригинален, научен, и од особено значење за овоштарската практика.

31. Ana Selamovska, Boris Ristevski, Katerina Nikolic. 2008. *Comparative research on yield of some strawberry rosettes depending of planting time*, 14-17, Pitesti, Romania.

Во овој оригинален научен труд е испитувано влијанието на времето на садење и квалитетот на розетите, на приносот на две еднородни сорти јагоди зенга зенгана и

покахонтас. Испитувањата се вршени во скопскиот реон. За таа цел се користени три вида розети: неожилени- розети без корен добиени од матичен насад мулчиран на црна фолија, розети добиени од матичен насад под угар и пикирани ожилени розети, со развиен корен. Розетите се садени во три термини, на 15.VIII, 15.IX и 15.X. Според резултатите, сите розети садени порано даваат повисок принос, за што се добиени високосначајни статистички разлики. Исто така, ожилени розети добиени од матичен насад под угар даваат 27% повисок принос во споредба со останатите розети. Трудот е од особено значење за овоштарската практика.

32. Ana Selamovska, Boris Ristevski. 2008. *The influence of the runner ordering of the rosettes on their quality, rooting and yield*. Zemljište i biljka, vol. 57, 1, 45-52.

Авторите го испитуваат влијанието на редоследот на розетите од сортата покахонтас, на нивниот квалитет, процент на ожилување и принос. Тие утврдуваат дека редоследот на розетите влијае на испитуваните параметри. Утврдена е висока корелациона зависност меѓу дијаметарот на кореновиот врат на розетите со процентот на ожилување и приносот. Розетите од прв ред имаат подобар квалитет, поголем дијаметар на коренов врат, поразвиен корен, и според тоа даваат повисок принос во споредба со розетите од втор ред. Трудот претставува оригинален научен труд од значење за овоштарската наука и практика.

33. Ana Selamovska, Katerina Nikolić, Aleksandar Markovski, Zoran Nikolić. 2008. *Uticaj načina gajenja na fenofaze vegetativnih pupoljaka i vegetativnog prirasta kod sorti jagoda u skopskom rejumu*. Voćarstvo, 42, 161-162, 31-37.

Во овој оригинален научен труд е испитувана диференцијацијата и динамиката на формирање на вегетативни органи во две однородни сорти јагоди, зенга зенгана и покахонтас. Испитувањата се вршени во скопскиот реон. Според добиените резултати, на одвивање на фенофазите на вегетативните органи и на вегетативниот принос на јагодите влијаат повеќе фактори: генотип, климатски услови и начин на одгледување. Сортата покахонтас има порав вегетативен развој и формира поголем број лозички и розети на растение во споредба со сортата зенга зенгана. Растенија одгледувани на црна фолија формираат 6-7 дена порано лозички и розети во однос на растенија одгледувани во насад без фолија. Трудот е од значење за овоштарската наука и практика.

34. Ana Selamovska, Boris Ristevski, Katerina Nikolic. 2008. *Influence of planting time of strawberry rooted rosettes over the yield potential and yield*. Zemljište i biljka, vol. 57, 2, 63-68.

Цел на испитување во овој оригинален научен труд е утврдување на времето на пикирање и времето на садење, на квалитетот и родниот потенцијал на розетите, нивниот принос и квалитет на плодови. Испитувањата се вршени во скопскиот реон. Според резултатите, подоцна пикирани розети во август, имаат подобар квалитет во споредба со порано пикирани, во јуни и јули. Од друга страна, пикирани розети кои се порано садени, во август даваат 57,4-72,5% повисок принос и 58-69% повеќе плодови во споредба со подоцна садени пикирани розети, во септември и октомври. За испитуваните параметри се утврдени статистички високосначајни разлики. Трудот е од значење за овоштарската наука и практика.

35. Ана Селамовска, Катерина Николић, Александар Марковски. 2008. *Утицај времена садње на родни потенцијал и принос јагода*. Agroznanje, 9, 3, 5-9.

Во овој оригинален научен труд, авторите го испитувале времето на садење, на родниот потенцијал, принос и квалитет на плодовите од сортата покахонтас. Испитувањата се вршени во скопскиот реон. Свежи розети од јагоди се садени во различен временски термин, почнувајќи од 15-ти август до 15-ти ноември, и наредната година во март. Најголем роден потенцијал, принос на растение и најкрупни плодови даваат розети садени порано, во август. Просечно даваат 35,4% повеќе цутови, 43,8% повеќе плодови, 50% поголем принос на растение и 17,7% покрупни плодови во споредба со подоцна садени розети. Поголеми значајни разлики меѓу порано и подоцна садените розети во однос на испитуваните параметри има во првата година после садењето. Трудот е од важност за овоштарската наука и практика.

36. Зоран Николић, Катерина Николић, Ана Селамовска, Славиша Гуѓић. 2008. *Неке можливости добијања безвирусног садног материјала мерисемским размножувањем јагода*. Agroznanje, 9, 3, 147-152.

Во овој оригинален научен труд е прикажана технологијата на производство на четири сорти јагоди, зенга зенгана, мармолада, идеа и кортина, по пат на микроразмножување. Најголем коефициент на размножување на изданоци има кај сортата зенга зенгана, а најмал кај сортата мармолада. Најголем процент на ожилување има сортата мармолада (90%), а најмал сортата идеа (73,3%). Најголема способност за адаптација во надворешни услови има сортата кортина (85%), а најмала сортата идеа (72,5%). Резултатите се значајни за овоштарската наука и практика.

37. Катерина Николић, Зоран Николић, Ана Селамовска, Славиша Гуѓић. 2008. *Утицај најзначајнијих фактори у засадима јагодасног воћа*. Agroznanje, 9, 4, 35-41.

Цел на испитувањето на авторите е да се прикаже досегашната состојба во производството на јагодесто овошје, на хетерогеното подрачје на Јабланичкиот округ и да се укаже на можноста од понатамошно ширење на неговото производство. Основни цели на стратегијата за развој и ширење на производството од јагодести овошни видови е производство на квалитетни и здравствено исправни плодови. Рентабилноста во производството зависи од правилниот избор на сорта, соодветно спроведување на сите агротехнички мерки и примена на интегрален принцип на заштита.

38. Aleksandar Markovski, Ana Selamovska, Katerina Nikolić, Zoran Nikolić. 2009. *Uticaj crne folije na dobijanje podloga kineske urme (Zyziphus jujuba Mill.)*. Arhiv za poljoprivredne nauke, vol. 70, 249, 85-91, Beograd.

Цел на испитување во овој стручен труд е подобрување на ефикасноста за добивање на подлоги од кинеска урма, што на вообичаен начин многу тешко или никако не се добиваат. Испитувано е влијанието на црната фолија на почвената 'ртливост и развиеност на сејанците, во споредба со класичниот начин на производство. Испитувањата се вршени кај неколку сорти и типови кинеска урма: жу тао цзао, ја цзао, китјски 2А, дива средноазиска кинеска урма, вахски 45-2 и да бај цзао. За добивање на поголем број квалитетни подлоги е потребно квалитетно семе. Најквалитетно семе имаат сортите жу тао цзао (19,1% лабораториска 'ртливост) и ја цзао (18,7%

лабораториска 'ртливост). Истите сорти имаат и најголема почвена 'ртливост на семето, околу 40%. Семенци одгледувани на црна фолија се поквалитетни, имаат поголема височина и дијаметар на стебло во однос на контролните растенија. Трудот е од значење за расадничкото производство.

39. Ана Селамовска, Катерина Николић, Валентина Симеонова. 2009. *Ултицај начина јајења јагода на квалитетот живића*. Agroznanje, 10, 1, 145-150.

Цел на испитување на авторите е утврдување на влијанието на начинот на одгледување на јагодите, на квалитетот на розетите, во две еднородни сорти јагоди, зенга зенгана и покахонтас. Тој е одреден кај матични растенија поставени во три варијанти на насад: произведен насад, матичен насад мулчиран со црна фолија и во матичен насад под угар. Утврдено е дека начинот на одгледување на розетите влијае на нивниот квалитет. Најквалитетни розети се добиваат во матичен насад под угар. Трудот е оригинален, научен, од интерес за овоштарската наука и практика.

40. Ана Т. Селамовска. 2007. *Диференцијација и развој на мешовити пупки на јагодаста во скопскиот регион*. Монографија. Задужбина Андрејевић. Београд.

Во монографијата подетално се проучувани биолошките и продуктивните својства, динамиката на диференцијација и развој на генеративните пупки, односно микрофенофазите и фенофазите на различни генотипови јагоди, во зависност од специфичните еколошки услови, со цел добивање повисоки и поквалитетни приноси. За овоштарската практика, познавањето на циклусот на органогенеза претставува основа за дефинирање на одредени постапки и третмани, а со тоа и нови интензивни технологии на производство.

Монографијата претставува труд со оригинални научни сознанија, интересни за овоштарската наука и прифатливи за производната практика. Претставува прв ваков труд печатен надвор од нашата земја, во двојазична форма, на македонски и српски јазик.

41. Ана Селамовска. 2009. *Јагода. Фактори на висока родност*. МЗШВ, Скопје.

Во книгата се опфатени сите аспекти на јагодата, од стопанско значење, употребна вредност, обем на производство, нејзиното место во систематиката на растенијата, потекло, морфологија, физиологија и екологија. Особен акцент е даден на факторите кои директно и индиректно влијаат за висока родност: климатски и почвени услови, време на садење, агротехнички и помотехнички мерки, губрење, заштита и економски услови кои треба да се исполнат пред подигнување на насад, до берба, чување, класирање и транспорт на плодови. Дадени се корисни совети за производителите со цел постигнување на високи приноси. Со идентификација на главните тешкотии во производството на јагоди, производителите ќе се оспособат да ги намалат ризиците во нејзиното производство, што ќе ги направи конкурентни на пазарот. Од големо значење е што за прв пат ваков вид на литература се печати во двојазична форма, на македонски и албански јазик.

42. Ана Селамовска. 2009. *Малина. Фактори на висока родност*. МЗШВ, Скопје.

Во книгата се опфатени сите аспекти на малината, од стопанско значење, употребна вредност, обем на производство, нејзиното место во систематиката на растенијата, потекло, морфологија, физиологија и екологија. Особен акцент е даден на факторите кои директно и индиректно влијаат за висока родност: климатски и почвени услови, време на садење, агротехнички и помотехнички мерки, губрење, заштита и економски услови кои треба да се исполнат пред подигнување на насад, до берба, чување, класирање и транспорт на плодови. Дадени се корисни совети за производителите со цел постигнување на високи приноси. Со идентификација на главните тешкотии во производството на малина, производителите ќе се оспособат да ги намалат ризиците во нејзиното производство, што ќе ги направи конкурентни на пазарот. Од големо значење е што за прв пат ваков вид на литература се печати во двојазична форма, на македонски и албански јазик.

Поголем дел од научните трудови се презентирани на научни собири:

- Symposium with international participation improvement of agricultural production in Kosovo and Metohia, 2006, Vrnjačka Banja;
- I International Congress "Ecology, health work and sport", 2006, Banja Luka;
- XIX Meeting of agriculture and harvest industry, 2006, Neum;
- Consultation of fruit growers of Republic Srpska, 2006, 2007, 2008, Teslić;
- First Balkan Fruit Symposium, 2007, Plovdiv, Bulgaria;
- International Workshop on Sustainable Fruit Growing, 2008, Pitesti, Romania;
- XIV меѓународно научно-стручно савјетување агронома Републике Српске, Требиње, 23-26 март, 2009.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Од вработувањето до денес, д-р Ана Селамовска активно е вклучена во стручно-апликативната работа од областа на овоштарското производство.

Д-р Ана Селамовска е автор на стручна монографија објавена во странство *Диференцијација и развој на мешовити култури на јагодини во скопскиот регион*, објавена 2007 година, во Белград, Република Србија.

Автор е на стручна книга за јагода: *Јагода. Фактори на висока родност*, 2009, Скопје. Автор е на стручна книга за малина: *Малина. Фактори на висока родност*, 2009, Скопје.

Врши стручна контрола на материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија. Член е на *Grupus working group ECPGR*. Била член на уредувачки одбор за издавање на Монографија и Библиографија на УКИМ Земјоделски институт-Скопје, по повод 65 години од неговото формирање, и член на уредувачкиот одбор на Годишниот зборник на Земјоделскиот институт, 2005/2006.

Била рецензент за избор во звање на соработник и научен соработник.

Член е во комисија за помошни работни тела на Советот при Земјоделскиот институт. Била член во комисија за избор на директор на Земјоделскиот институт, како и член во Комисија за изработка на Правилник за трговија со материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија, при Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија.

Кандидатката се служи со англиски јазик и има компјутерски познавања за: Windows XP, Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Power Point.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност и постигнатите резултати на пријавената кандидатка, Комисијата заклучи дека д-р Ана Селамовска поседува научни и стручни квалитети кои според Законот за високото образование на Република Македонија, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето **вопремен професор по овоштарство**.

Според напред наведеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје, кандидатката д-р Ана Селамовска да биде избрана во звањето **вопремен професор по овоштарство**.

Рецензентска комисија

1. Д-р Лазар Сизаков, редовен професор, претседател, с.р.

2. Д-р Љубица Каракашова, вопремен професор, член, с.р.

3. Д-р Климе Белески, вопремен професор, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Д-р Ана Т. Селамовска
(име, татково име и презиме)

Институција: Земјоделски институт-Скопје, УКИМ
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: овоштарство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. Бр.	Назив на активност	Поеми
1.	Настава од прв циклус студии: лозарство и овоштарство (2+2+1) 2009/2010, 2010/2011 на Земјоделскиот факултет во Штип	1.92+ 2.88
2.	Вежби: лозарство и овоштарство (2+2+1) 2009/2010, 2010/2011	1.44+ 2.16
3.	Консултации со студенти: лозарство и овоштарство (2+2+1) 2009/2010, 2010/2011	0.20+0.36
4.	Семинарска работа	1.5+2.1
5.	Интерна скрипта од предавање	4
6.	Подготовка на нов предмет-предавања	1
7.	Подготовка на нов предмет-вежби	0.5
8.	Настава од прв циклус студии: овоштарство 2 (2+2+1) 2010/2011 на Земјоделскиот факултет во Штип	0.96
9.	Вежби: овоштарство 2(2+2+1) 2010/2011	0.72
10.	Консултации со студенти: овоштарство 2 (2+2+1) 2010/2011	0.08
11.	Семинарска работа	1.2
12.	Интерна скрипта од предавање	4
13.	Подготовка на нов предмет-предавања	1
14.	Подготовка на нов предмет-вежби	0.5
15.	Член во Комисија за втор циклус студии на Земјоделскиот факултет во Штип	0.1
16.	Член во Комисија за втор циклус студии на Земјоделскиот институт во Скопје	0.1
17.	Работилница: Factors of high fertility and productivity of raspberry and blackberry, Скопје, 2007, МЗШВ на Република Македонија (учесник)	1
18.	Работилница: TAEX Workshop on marketing of vegetative propagating material of vine, fruit plants, ornamental plants and forestry, 28-29.I 2010, Скопје, организирана од МЗШВ на Република Македонија (учесник)	1
	Вкупно	28,72

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. Бр.	Назив на активноста	Поеини
1.	Раководител на национален научен проект: Проучување на автохтониот генофонд круши во Република Македонија (2009)	6
2.	Раководител на национален научен проект: Изработка на брошура за јагода и малина (2009)	6
3.	Раководител на национален научен проект: Автохтон генофонд круши во Република Македонија (2011)	6
4.	Учесник во национален научен проект: Фактори на висока родност и продуктивност на малината и капината. IFAD, развоен програм, МЗШВ (2007).	3
5.	Учесник во меѓународен научен проект: SEED Net (2008)	5
6.	21. Селамовска А. 2005/2006. Влијание на некои фактори врз цуиенетио и зреенетио на јагодиште во Скојско. Годишен зборник на Земјоделскиот институт, XXIV/XXV, 97-103, Скопје.	2
7.	22. Селамовска Ана, Николић Катерина, Николић З., Кнежевић Б. 2006. Модификовани начин производње свежих живића јагода. Agroznanje, 7, 3, 25-34.	2.4
8.	23. Николић Катерина, Селамовска Ана, Николић З., Кнежевић Б. 2006. Праћење најзначајнијих Штетиоочина као основна сипраишежија производње јабукe. Agroznanje, 7, 3, 17-24.	2.4
9.	24. Katerina Nikolić, Zoran Nikolić, Aleksandar Markovski, Ana Selamovska. 2006. Značaj integralne zaštite jabuka u proizvodnji zdravsteno bezbedne hrane. Zbornik radova „Ekologija, zdravlje, rad, sport“ 1, 2, 375-377.	1.8
10.	25. Katerina Nikolić, Ana Selamovska, Zoran Nikolić, Aleksandar Markovski. 2007. Rasprostranjenost i štetnost Cydia pomonella L u zasadima jabuke jablaničkog okruga. Radovi Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, LII, 58/2, 127-133.	1.8
11.	26. A. Selamovska, K. Nikolic. 2007. Effects of rosets quality and ordering on yield potential and yield in strawberry. Acta Horticulturae, 825, 395-400.	2.7
12.	27. A. Selamovska, S. Kratovalieva, G. Popsimonova. 2007. Influence of some factors on microsporogenesis in strawberry. Acta Horticulturae, 825, 225-230.	2.4
13.	28. Катерина Николић, Ана Селамовска. 2007. Штетионоси Cydia pomonella L. у воћарској производњи јабланичког округа. Agroznanje, 8, 2, 43-49.	3.6
14.	29. Р. Русевски, Т. Арсов, В. Ѓамовски, М. Поповска, А. Селамовска, А. Марковски. 2007. Микропропагација на подлози од некои овошни видови како дел од процесио на сертифицирација. Годишен Зборник за заштита на растенијата, вол. XVIII, 8, 9-11. Скопје.	1.2
15.	30. Ана Селамовска, Борис Ристевски, Катерина Николић. 2007. Утицај сипаросићи билке и начин жајења јагода на никовом вегетативном прирасиу. Agroznanje, 8, 1, 5-10.	3.2
16.	31. Ana Selamovska, Boris Ristevski, Katerina Nikolic. 2008. Comparative research on yield of some strawberry rosettes depending of planting time, 14-17, Pitesti, Romania.	2.4
17.	32. Ana Selamovska, Boris Ristevski. 2008. The influence of the runner ordering of the rosettes on their quality, rooting and yield. Zemljište i biljka, vol. 57, 1, 45-52.	5.4
18.	33. Ana Selamovska, Katerina Nikolić, Aleksandar Markovski, Zoran Nikolić. 2008. Uticaj načina gajenja na fenofaze vegetativnih pupoljaka i vegetativnog prirasta kod	2.4

	<i>sorti jagoda u skopskom rejonu. Voćarstvo, 42, 161-162, 31-37.</i>	
19.	34. Ana Selamovska, Boris Ristevski, Katerina Nikolic. 2008. <i>Influence of planting time of strawberry rooted rosettes over the yield potential and yield. Zemljište i biljka, vol. 57, 2, 63-68.</i>	4.8
20.	35. Ана Селамовска, Катерина Николић, Александар Марковски. 2008. <i>Утицај времена садње на родни йошенијал и йринос јагода. Agroznanje, 9, 3, 5-9.</i>	3.2
21.	36. Зоран Николић, Катерина Николић, Ана Селамовска, Славиша Гуђић. 2008. <i>Неке могућности добијања безвирусног садног материјала меристемским размножавањем јагода. Agroznanje, 9, 3, 147-152.</i>	2.4
22.	37. Катерина Николић, Зоран Николић, Ана Селамовска, Славиша Гуђић. 2008. <i>Утицај најзначајнијих фактора у засадима јагодасног воћа. Agroznanje, 9, 4, 35-41.</i>	2.4
23.	38. Aleksandar Markovski, Ana Selamovska, Katerina Nikolić, Zoran Nikolić. 2009. <i>Uticaj crne folije na dobijanje podloga kineske urme (Zyziphus jujuba Mill.). Arhiv za poljoprivredne nauke, vol. 70, 249, 85-91, Beograd.</i>	2.4
24.	39. Ана Селамовска, Катерина Николић, Валентина Симеонова. 2009. <i>Утицај начина гајења јагода на квалитет живића. Agroznanje, 10, 1, 145-150.</i>	3.2
25.	40. Ана Т. Селамовска. 2007. <i>Диференцијација и развој на мешовитим йујки на јагодама во скопскиот рејон. Монографија. Београд.</i>	
26.	41. Ана Селамовска. 2009. <i>Јагода. Фактори на висока родност. Скопје.</i>	
27.	42. Ана Селамовска. 2009. <i>Малина. Фактори на висока родност. Скопје.</i>	
28.	Учество на научен собир со реферат-презентација: Николић Катерина, Николић З., Селамовска Ана, Цакић М., Стојановић Марина. Рентабилност производње малине у јабланичком округу. Simpozijum sa medjunarodnim učešćem Unapredjenje poljoprivredne proizvodnje na teritoriji Kosova i Metohije, Vrnjačka Banja, 2006.	1
29.	Учество на научен собир со реферат-постер: Селамовска Ана, Николић Катерина, Марковски А. Влијание на начинот на одгледување на фенофазите на вегетативните пупки и вегетативниот прираст кај некои сорти јагоди во скопскиот реон. Simpozijum sa medjunarodnim učešćem. Unapredjenje poljoprivredne proizvodnje na teritoriji Kosova i Metohije, Vrnjačka Banja, 2006.	0.5
30.	Учество на научен собир со реферат-презентација: З. Николић, Ана Селамовска, Катерина Николић, А. Марковски. Неке могућности вегетативног размножавања сорти јагода у in vitro условима. Simpozijum sa medjunarodnim učešćem Unapredjenje poljoprivredne proizvodnje na teritoriji Kosova i Metohije, Vrnjačka Banja, 2006.	1
31.	Учество на научен собир со реферат -презентација: Katerina Nikolić, Zoran Nikolić, Aleksandar Markovski, Ana Selamovska. Značaj integralne zaštite jabuka u proizvodnji zdravstveno bezbedne hrane. I International Congress "Ecology, health work and sport", 2006, Banja Luka.	1
32.	Учество на научен собир со реферат -презентација: Aleksandar Markovski, Ana Selamovska, Katerina Nikolić, Zoran Nikolić. Značaj i gajenje perspektivnih vrsta vocaka u Republici Makedoniji sa minimalnom hemijskom zastitom. International Congress "Ecology, health work and sport", 2006, Banja Luka.	1
33.	Учество на научен собир со реферат -презентација: Ana Selamovska, Katerina Nikolić, Aleksandar Markovski, Zoran Nikolić. Biološke karakteristike polena nekih sorti kajsija i bresaka. XIX Meeting of agriculture and harvest industry, 2006, Neum, BiH.	1
34.	Учество на научен собир со реферат -презентација: Katerina Nikolić, Ana Selamovska, Zoran Nikolić, Aleksandar Markovski.	1

	Rasprostranjenost i štetnost <i>Cydia pomonella</i> L u zasadima jabuke jablaničkog okruga. XIX Meeting of agriculture and harvest industry, 2006, Neum, BiH.	
35.	Учество на научен собир со реферат -постер: Селамовска Ана, Николић Катерина, Николић З., Кнежевић Б. Модификовани начин производње свјежих живића јагода. Consultation of fruit growers of Republic Srpska, 2006, Teslić	0.5
36.	Учество на научен собир со реферат -постер: Николић Катерина, Селамовска Ана, Николић З., Кнежевић Б. <i>Праћење најзначајнијих Штетљочина као основна стипендија производње јабуке.</i> Consultation of fruit growers of Republic Srpska, 2006, Teslić.	0.5
37.	Учество на научен собир со реферат -постер: Selamovska A., Nikolic K. Effects of rosets quality and ordering on yield potential and yield in strawberry. First Balkan Fruit Symposium, 2007, Plovdiv, Bulgaria.	0.5
38.	Учество на научен собир со реферат -постер: A. Selamovska, S. Kratovalieva, G. Popsimonova. Influence of some factors on microsporogenesis in strawberry. First Balkan Fruit Symposium, 2007, Plovdiv, Bulgaria	0.5
39.	Учество на научен собир со реферат -презентација: Николић Катерина, Селамовска Ана. Штетност <i>Cydia pomonella</i> L. у воћарској производњи јабланичког округа. Consultation of fruit growers of Republic Srpska, 2007, Teslić	1
40.	Учество на научен собир со реферат -постер: Селамовска Ана, Ристевски Б., Николић Катерина. Утицај старости биљке и начин гајења јагода на њиховом вегетативном прирасту. Consultation of fruit growers of Republic Srpska, 2007, Teslić	0.5
41.	Учество на научен собир со реферат -постер: Ана Селамовска, Катерина Николић, А. Марковски. Утицај времена садње на родни потенцијал и принос јагода. Consultation of fruit growers of Republic Srpska, 2008, Teslić	0.5
42.	Учество на научен собир со реферат -презентација: Николић З., Катерина Николић, Ана Селамовска, Гуђић С. Неке могућности добијања безвирусног садног материјала меристемским размножавањем јагода. Consultation of fruit growers of Republic Srpska, 2008, Teslić	1
43.	Учество на научен собир со реферат -презентација: Катерина Николић, Николић З., Ана Селамовска, Гуђић С. Утицај најзначајнијих фактора у засадама јагодастог воћа. Consultation of fruit growers of Republic Srpska, 2008, Teslić	1
44.	Учество на научен собир со реферат -постер: Селамовска Ана, Николић Катерина,, Симсонова Валентина. Утицај начина гајења јагода на квалитет живића. XIV међународно научно-стручно савјетовање агронома Републике Српске, Требиње, 23-26. март, 2009.	0.5
45.	Учество на научен собир со реферат -постер: Николић Катерина,, Селамовска Ана, Гуђић, С., Симсонова Валентина. Најприсутнији штетни организми у засадама јабучастих воћака у Јужној Србији. XIV међународно научно-стручно савјетовање агронома Републике Српске, Требиње, 23-26 март, 2009.	0.5
	Вкупно	91,60

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. Бр.	Назив на активност	Поени
1.	Автор на стручна монографија објавена во странство	12
2.	Автор на книга. Јагода. Фактори на висока родност. Скопје.	8
3.	Автор на книга. Малина. Фактори на висока родност. Скопје.	8
4.	Експертски активности: стручна контрола на материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија, 2006	1
5.	Експертски активности: стручна контрола на материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија, 2007	1
6.	Експертски активности: стручна контрола на материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија, 2008	1
7.	Експертски активности: стручна контрола на материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија, 2009	1
8.	Експертски активности: стручна контрола на материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија, 2010	1
9.	Експертски активности: стручна контрола на материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија, 2011	1
	<i>Дејности од поширок интерес</i>	
10.	Член на уредувачки одбор за издавање на Монографија на УКИМ Земјоделски институт-Скопје	0.5
11.	Член на уредувачки одбор за издавање на Библиографија на УКИМ Земјоделски институт-Скопје	0.5
12.	Член на Уредувачкиот одбор на Годишниот зборник на Земјоделскиот институт, 2005/2006.	0.5
13.	Член на Biodiversity International за Prunus Working Group ECP/GR	2
14.	Изготвување и пријавување на меѓународен проект: Карактеризација и ефектите на RGP микроорганизми во ризосферата на јагодата-МОН на Република Македонија (соработник)	1
15.	Раководител на одделение (2006-2010)	3
16.	Член во комисија за помошни работни тела на Советот при Земјоделскиот институт	0.5
17.	Член во комисија за избор на директор на Земјоделскиот институт	0.2
18.	Член во комисија за избор во звањето научен соработник	0.2
19.	Член во комисија за избор во звањето соработник	0.2
20.	Член во Комисија за изработка на Правилник за трговија со материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија, при МЗШВ на Република Македонија.	1
21.	Изработка на Правилник за трговија со материјал за размножување и саден материјал од овошни растенија, 2011	2
	Вкупно	45,60

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ	28,72
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ	91,60
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЛНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ	45,60
ВКУПНО	165,92

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ

Наставно - научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на својата 19 седница одржана на 2. IX 2011 година, донесе одлука број 0201-3235/2 за формирање Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Зденко Маркиќ - редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (во пензија), проф. д-р Милена Петровска - редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, и проф. д-р Дине Митров - вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, а во врска со објавениот конкурс во весниците "Нова Македонија" и "Коха" од 20. V 2011 година, за избор на еден наставник во сите наставно - научни звања во научните области микробиологија и имунологија, на кој се пријави кандидатот доц. д-р Славчо Мреношки.

Откако ги разгледа сите документи и приложените трудови, Комисијата го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатот доц. д-р Славчо Мреношки е роден на 20.III 1966 година во Битола, Република Македонија, каде што ги завршил основното образование и средното медицинско училиште. На Ветеринарниот факултет во Белград, Република Србија, се запишал во учебната 1985/86 година, на Отсекот за ветеринарна медицина, а дипломирал во 1993 година, со просечна оценка 8,28.

На Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (ФВМС), на Катедрата за микробиологија и имунологија, е вработен од 1995 година. По завршувањето на постдипломските студии на ФВМС, на 3.X 2001 успешно го одбрал магистерскиот труд под наслов "*Actinobacillus pleuropneumoniae*: изолација, идентификација, серотипизација и испитување на осетливоста на антимикуробни супстанции", со што се стекнал со звањето магистер на ветеринарни науки од областа на микробиологијата, имунологијата и епизоотиологијата. Докторската дисертација „Видови, застапеност и антимикуробна резистенција на термотолерантните кампилобактери кај популацијата на свињи во Република Македонија“, ја одбрал на 10.VII 2006 година и се здобил со научниот степен доктор на науки од областа на ветеринарната медицина.

2. Наставно-образовна дејност

Доц. д-р Мреношки, на Катедрата за микробиологија со имунологија, бил избран во звањата помлад асистент во 1995 и асистент во 2002 година, и ги изведувал лабораториските вежби и практичниот дел од испитот по овој предмет.

Во 2006 е избран во звањето доцент, од кога го презема раководењето со Катедрата за микробиологија и имунологија при ФВМС, и одржувањето на настава по предметот микробиологија со имунологија кај постарите студенти, и предметите микробиологија 1, микробиологија 2 и имунологија со новите, ЕКТС-студенти.

Освен овој ангажман на избраниот предмет, во учебната 2010/2011 на д-р Мреношки му е доделена и наставата по предметот заразни болести (одлука број 0201-4143/10-4, од 17.XII 2010 година).

Покрај додипломска, д-р Мреношки изведувал и настава на постдипломските студии на ФВМС. Тој во учебните 2007/2008, 2008/2009 и 2009/2010 година на студиите по микробиологија, епизоотиологија, хигиена во сточарството и болести кај живината и свињите, како дел од постдипломските студии на ФВМС, учествува во изведувањето на наставата по предметите: општи начела од микробиологијата, епизоотиологијата и имунологијата, специјална микробиологија и имунологија и имунологија кај инвазивните болести.

Ментор е на една дипломска работа на матичниот Факултет (насловот е даден во Образецот кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање - во понатамошниот текст: Образец).

Членувал во 6 комисии за оцена или одбрана на магистерски труд, две за оцена или одбрана на докторат, 3 за оцена на подобноста на пријавена тема и кандидат за изработка на докторска дисертација и една за оцена на подобност на кандидат и тема за изработка на специјалистички труд.

3. Научноистражувачка дејност

Доц. д-р Мреношки е ментор на еден магистерски труд на матичниот Факултет и бил активен учесник во 3 меѓународни и билатерални проекти (види: Образец).

Заедно со магистерскиот труд и докторската дисертација, д-р Славчо Мреношки досега објавил вкупно 31 научен и стручен труд, од кои 3 се реферирани во Билтенот бр. 776 од 30 март 2001 на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, 6 во Билтенот бр. 803 од 26 април 2002 при неговиот избор во звањето асистент, 2 во Билтенот бр. 894 од 31 март 2006 при неговиот преизбор во звањето асистент и 7 во Билтенот бр. 905 од 16 октомври 2006 при неговиот избор во звањето доцент. Два стручни односно прегледни труда се презентирани на Семинарот за унапредување на ветеринарната едукација во Република Македонија (9 и 10. V 2003, Охрид).

Трудови предложени за рецензија:

1. Секуловски П, Катиќ, В., Бунчиќ, О., Мреношки, С. и Проданов, Р., 2006. **Застапеност на *Listeria monocytogenes* во во млекото во Република Македонија.** Трет конгрес на микробиолозите на Македонија, 17-20 мај, Охрид, Р. Македонија, Зборник на резимеа, стр. 59.

Цел на ова истражување била да се испита застапеноста на родот *Listeria* и особено видот *Listeria monocytogenes* во суровото млеко во Р. Македонија. Вкупно 243 примероци на млеко (121 кравјо и 122 овчо) земени од 6 града во РМ биле испитувани со референтен метод за детекција и енумерација на *L. monocytogenes*. *Listeria spp.* била изолирана од 15 примероци кравјо млеко (12,4%), при што се идентифицирани 3 вида: *L. monocytogenes* (4,13%), *L. innocua* (7,44%) и *L. murrayi* (0,83%). Во овчото млеко, застапеноста на *Listeria spp.* била нешто пониска (10,66%) и биле изолирани 2 вида: *L. monocytogenes* (3,28%) и *L. innocua* (7,38%). Овие резултати укажуваат дека застапеноста на *Listeria spp.* во млекото во РМ е во рамките на европската просечна застапеност и дека опасноста која може да произлезе од консумирањето на вакво млеко за одредени категории на потрошувачи може да се превенира со примена на GMP и HACCP во млечната индустрија.

2. Mitrov, D., Naletoski, I., Dovenski, T., Mrenoški, S., Srbinovska, J. and Lazarova, I., 2006. **Q-fever: application of serological (classical and immunoenzyme assays) and molecular methods (PCR) in the diagnosis and control of the disease in cattle.** VIII Symposium in veterinary clinical pathology with therapy with international participation (Clinica Veterinaria 2006), June 26-30, Neum, Bosnia and Herzegovina.

Во овој труд е презентирана појавата, дијагностиката и контролата на Q-треската кај говедата. Во истражувањето, авторите ги примениле сите моментално достапни методи во дијагностиката на оваа болест. Користена е ладна РВК-а метода со фаза I и фаза II антиген, *i*_ELISA_серум/млеко и полимераза верижна реакција (PCR). Со аплицираните серолошки методи, индиректно е докажано присуството на причинителот во организмот на животните (антитела во серум и млеко), додека со примена на PCR-методот е докажана ДНК-та на причинителот на болеста во млекото.

3. Sekulovski, P., Katic, V., Buncic O., Mrenoski, S. and Prodanov, R., 2006. **Survival of *Listeria monocytogenes* During Manufacture and Ripening of Sheep Brined Cheese (Ovco Belo Sirenje).** Second FEMS Congress of European Microbiologists, Abstracts Book p.206 (Posters p.108), July 4-8, Madrid, Spain.

Во трудот е опишан експеримент кој бил изведен со цел да се истражи преживувањето на *Listeria monocytogenes* во текот на приготвувањето и созревањето на овчо бело сирење. Сирењето било подготвено од пастеризирано овчо млеко во кое дополнително се додавала култура на *L. monocytogenes*, за потоа тоа да се остави да созрева 60 дена на две различни температури (4 и 15°C). Резултатите од изолацијата на бактеријата од сирењето покажале дека *L. monocytogenes* преживува во овој медиум и до 60 дена, што упатува на давање препорака за преземање соодветни мерки со кои би се спречила контаминацијата на млекото и сирењето со овој патоген.

4. Mitrov, D., Naletoski, T., Stefanovska, J., Mrenoski, S. and Lazarova, I., 2006. **Preliminary serological investigation of *Chlamydomphila* spp. by indirect ELISA in two dairy farms in Macedonia.** Diagnosis, Pathogenesis and Control of Animal Chlamydioses - Proceedings of the Fourth Annual Workshop of COST Action 855 Animal Chlamydioses and Zoonotic Implications, Sept 3-5, Moredun Research Institute, Edinburgh, Midlothian, Scotland, UK.

Во овој труд се презентирани резултатите од прелиминарните испитувања за докажување на присуство на антитела против *Chlamydomphila* spp. со ELISA-метод во две високо продуктивни краварски фарми во Република Македонија. Вкупно биле испитани 793 серуми од првата и 400 серуми од втората фарма. Присуство на антитела е докажано кај 35,6% од женски телиња на првата и 18,4% на втората фарма, додека јуниците покажале позитивен резултат во 50,7% случаи на првата и 52,1% на втората фарма. Кај молзните крави, антитела во серумот се докажани кај 32,1% на првата и 48,4% на втората фарма.

5. Sekulovski, P., Mrenoski, S., Katic, V. and Buncic, O., 2007. **Incidence of *Listeria monocytogenes* in Milk and Cheese in Macedonia.** 94th Annual Meeting of the International Association for Food Protection (IAFP), Program and Abstract Book pp.116-117, Lake Buena Vista, Florida, USA, July 8-11.

Во истражувањето била испитана застапеноста на *Listeria monocytogenes* во вкупно 488 примероци на кравјо и овчо млеко и млечни продукти (кравјо и овчо сирење) во Р. Македонија. Испитувањето било со референтен метод за детекција и енумерација на *L. monocytogenes* (ISO 11290-1 2004). Покрај млекото (застапеност во 4,13% примероци кравјо, односно 3,28% овчо млеко), *L. monocytogenes* била изолирана и од 1,61% примероци кравјо, односно 1,65% примероци овчо сирење. Прелиминарните податоци

во истражувањето покажале дека *L. monocytogenes* е присутна не само во млекото туку и во млечните производи во Р. Македонија што упатува на неопходност од понатамошни испитувања за детерминација на точната преваленца на оваа бактерија, како и промена на моменталната легислатива со вклучување и на овој патоген за негова детекција во прехранбените продукти со цел заштита на јавното здравство.

6. Ristoski, T., Mrenoski, S. and Cvetkovic, I., 2007. **First report of Circoviral infection in pigs in Republic of Macedonia.** 25th Annual Meeting of the European society of Veterinary Pathology, Proceedings p.152, Ludwig-Maximilians-University, Munich, Germany, Aug 29 - Sep 01.

Во трудот е рефериран првиот случај на инфекција со свински цирковирус тип 2 (PCV-2) во Р. Македонија, кој ја предизвикува малку познатата болест кај свињите наречена мултисистемски синдром на слабеење кај одбиени прасиња (PMWS). Како материјал за испитувањето биле земани примероци од разни органи (лимфни јазли, бели дробови, црева слезина, панкреас, бубрези и црн дроб) од 30 прасиња стари 5-12 недели, со потекло од 4 свињарски фарми во Р. Македонија. Детекцијата на вирусниот антиген, со помош на имунохистохемиска метода, била на препарати подготвени од наведените органи, додека патешките промени биле нотирани на патохистолошки препарати обоени со хематоксилин еозин. PCV-2 антигенот бил детектиран во клетките на моноцитите/макрофагите во повеќе органи, додека патохистолошките лезии типични за PMWS биле во корелација со детекцијата на антигенот.

7. Мреношки, С., Маркиќ, З., Проданов, Р. и Секуловски, П., 2007. **Изолација на термотолерантни кампилобактери и *C. hyointestinalis* од ректални брисеви на здрави животни.** Македонски ветеринарен преглед, Vol. 30, број 1, стр. 5-16, Скопје.

Целта на истражувањето била да се процени валидноста на применетата процедура за изолација и идентификација на термотолерантните кампилобактери (*Campylobacter coli*, *C. jejuni*, *C. upsaliensis* и *C. lari*) и *C. hyointestinalis* од ректални брисеви од свињи како процедура за детектирање на клиноносителство кај здравите животни кои можат да бидат извор на инфекција со овие микроорганизми кај луѓето. Испитани биле 236 животни од 4 свињарски фарми во Р. Македонија, при што присуство на три термотолерантни кампилобактери (*C. coli*, *C. jejuni*, и *C. lari*) и *C. hyointestinalis* било утврдено кај 222 животни (94%). Заклучено е дека применетата процедура на земање примероци, нивен транспорт, култивирање и идентификација може да се примени во секојдневната рутинска изолација на наведените кампилобактери.

8. Цветковиќ, А., Христовски, М., Мреношки, С. и Цветковиќ, И., 2007. **Испитување на раширеноста на *Saprolegnia* sp. кај кафезно одгледуваниот крап во Тиквешкото Езеро во 2005 и 2006 година.** Македонски ветеринарен преглед, Vol. 30, број 1, стр. 29-32, Скопје.

Целта на истражувањето била да се утврди раширеноста на водените мувли од родот *Saprolegnia*, како едни од најчестите причинители на губични заболувања на слатководните риби, со двогодишен мониторинг на кафезно одгледуван крап во Тиквешко Езеро. Биле испитувани товните категории риби, при што од 12 кафезни фарми како примероци биле земани по 30 единки. Со клинички и патолошко-анатомски наод, како и лабораториско испитување, првата година било детектирано присуство на заболувањето/причинителот кај поголемиот дел од фарми (11), додека во втората година само кај една третина (4). Очигледната разлика и подобрување во состојбата со сапролегниоза била последица од преземените ихтиотехнички и ихтиосанитарни мерки на профилакса.

9. Ristoski, T., Mrenoski, S. and Cvetkovic, I., 2008. **Immunohistochemical diagnosis of porcine circovirus from pigs with postweaning multisystemic wasting syndrome.** 26th Annual Meeting of the European society of Veterinary Pathology, Sep 17-21, Programme and Book of Abstracts p.199, Dubrovnik, Croatia.

Во истражувањето биле испитувани примероци на различни органи од 400 прасиња клинички сомнителни на мултисистемски синдром на слабеење кај одбиени прасиња (PMWS) со имунохистохемиска метода и употреба на моноклонски антитела по методот LSAB. Во трудот се опишани хистопатолошките промени најдени кај афектираните прасиња, а кај повеќе од 200 постоел и позитивен наод со имунохистохемиското испитување.

10. Цветковиќ, А., Христовски, М., Стојановски, С., Мреношки, С. и Цветковиќ, И., 2009. **Автогена вакцинација за контрола на јерсиниозата (*Yersinia salmonis*) во салмонидната аквакултура во Република Македонија.** Македонски ветеринарен преглед, Vol. 32, број 1, стр. 29-35, Скопје.

Експериментот бил спроведен со 240 единки подмладок на калифорниска пастрмка, во комерцијален базен поделен на два дела (по 120 риби во секој дел, една вакцинална и една контролна група). Како вакцинален сој бил користен сој на *Yersinia ruckeri* ботип I, изолиран од калифорниска пастрмка со знаци на хеморагична септикемија, кој бил размножуван во триптозен соја бујон и инактивиран со формалин. По вакцинирањето и вештачката инфекција, ефикасноста на вакцината била проценувана со пресметување на релативниот процент на преживување, по што се дошло до заклучок дека начинот применет во студијава (имерзија - потопување на рибите во вакцинална суспензија) е метод на избор поради едноставната употреба и минималниот стрес кај рибите.

11. Cvetkovik, I., Dodovski, A., Naletoski, I., Mrenoski, S., Mitrov, D., Krstevski, K., Dzadzovski, I. and Cvetkovik, A., 2010. **Surveillance of avian influenza viruses in farmed poultry in 2009 in Republic of Macedonia.** Macedonian Veterinary Review Vol. 33, No.1, pages 19-24, Skopje.

За да се процени епизоотиолошката ситуација со присуството на вирусот на авијарна инфлуенца кај фармската живина во Р. Македонија, биле испитани вкупно 1215 клоакални брисеви од 41 фарма. Брисевите биле испитувани со два типа на методи: молекуларни (детекција на М-генот на вирусот на авијарна инфлуенца со *real time PCR*) и класични вирусолошки (изолација и идентификација во ембрионирани кокошкини јајца). Сите земени примероци дале негативен резултат, што е најверојатно последица на спроведувањето соодветни биосигурносни мерки во комерцијалните живинарски производни системи кои значително го намалуваат ризикот од интродукција на овој и другите патогени во комерцијалните јата.

4. Стручно-апликативна дејност

Доц. д-р Мреношки е член на Организациониот одбор и Научниот комитет на научно-стручниот собир „Денови на ветеринарна медицина“, организиран во 2010 и 2011 година од страна на ФВМС, а бил член и на Научниот комитет на научно-стручниот собир *Microbiologia Balcanica 2009* (Шести балкански конгрес за микробиологија, одржан од 28 до 31. X 2009 во Охрид). Член е и на Организациониот одбор кој ќе ги преземе активностите за одбележување на 20-годишнината од основањето на ФВМС оваа година.

Кандидатот во последните 5 години има партиципирано на повеќе курсеви, школи, тренинзи и работилници организирани во земјава и во странство, поврзани со неговата стручна надградба или подобрување на ветеринарната едукација: Работилница

за култури на крв како микробиолошко дијагностичко орудие, организирана од страна на Македонското микробиолошко друштво (16.III 2007, Скопје); Работилница бр.2 од FP6-проектот *Porcine Circovirus Disease: towards improved food quality and safety within new member states and associated candidate countries* (15 и 16.V 2007, Соларис, Република Хрватска); Комплетен лабораториски тренинг за дијагностика и ерадикација на вирусот на класична свинска чума, како дел од FP6-проектот *Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia* (1-29. XI 2007, Институт за дијагностичка вирусологија, Friedrich-Loeffler-Institut, Insel Riems, Република Германија); Работилница за проценка на ЕУ-стандардите за ветеринарни наставни институции, организирана во соработка со Европската асоцијација на институции за ветеринарна едукација - *EAEVE* (26-30. X 2009, Факултет за ветеринарна медицина, Тракиски универзитет во Стара Загора, Република Бугарија); FP7 *"Information and Training Workshop"*, организиран од Министерството за едукација, наука и технологија на Косово, Центар за меѓународна соработка во образованието, науката и технологијата а во соработка со EU Funded Projects WINS-ICT (2 и 3. XII 2009, Приштина, Косово); Завршна работилница: развивање на курикулум во согласност со принципите на Болоња - кооперативен проект помеѓу Ветеринарниот факултет од Универзитетот во Сараево и Норвешката школа за ветеринарни науки од Осло, со вклучена секундарна соработка со другите институции за ветеринарна медицина од Западен Балкан (9. XII 2009, Ветеринарен факултет Сараево, Босна и Херцеговина); Работилница за обука на Еразмус-координатори, организирана од страна на Македонската национална агенција за европски програми и мобилност, и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (16. XII 2009, Скопје); Завршна работилница од проектот *"Upgrading and introduction of sustainable diagnostic tools for the major transboundary diseases of animals in F.Y.R. of Macedonia"* (27-29. I. 2010, Охрид) и работилница *Toward a Mediterranean Union of Veterinary Education* организирана од DG Enlargement (Taieх). (7 и 8. X 2010, Ветеринарен факултет Алфорт, Париз, Франција). Својата стручност од областа на микробиологијата, кандидатот ја надградува и со активно учество на повеќе стручни состаноци и семинари организирани од страна на Македонското друштво на микробиолози, на кои се презентирани и обработувани актуелни теми од микробиологијата и микробиолошката дијагностиката.

Покрај редовните обврски во наставата на ФВМС, доц. д-р Славчо Мреношки е раководител на две лаборатории (бактериолошка и вирусолошка) на истиот Факултет, каде што работи на проблематиката на дијагностицирање заразни болести кај животните. Од 29. IX 2008 година (одлука бр. 0201-3341/22-2) до 7.XII 2009 (одлука бр. 0201-4984/13-1) доц. д-р Мреношки ја извршувал функцијата координатор на кредит-трансфер системот на ФВМС. Од 23. XI 2009 година ја извршувал функцијата в.д. продекан за настава на ФВМС, а од 26. III 2010 година функцијата продекан за настава на ФВМС. Од 2009 година ја извршува функцијата координатор за програмата ЕРАЗМУС, а од 6. V 2011 година ја извршува и функцијата в.д. раководител на Ветеринарниот институт при ФВМС.

Д-р Мреношки од својот избор во звањето доцент до денес бил член или претседател на повеќе комисии и работни групи формирани од страна на Наставно-научниот совет или Деканатската управа на ФВМС (види: Образец). Освен наведените, треба да се истакне неговата стручна активност и надвор од неговиот матичен Факултет и неговото членство во повеќе стручни комисии, работни групи и комитети формирани од и во разни државни институции (види: Образец).

Кандидатот е член на Македонската ветеринарна комора и на Македонското друштво на микробиолози, како и на Издавачкиот совет на Македонски ветеринарен преглед (научно-стручно списание издавано од ФВМС).

Кандидатот учествувал во изготвувањето на „Упатство за земање и испорака примероци“, издадено од страна на ФВМС во 2009 година.

3. Заклучок и предлог на Рецензентската комисија

После разгледувањето и анализата на сите активности на кандидатот од неговиот последен избор во звањето доцент, може да се каже дека д-р Мреношки продолжил успешно и континуирано да ги извршува своите работни и стручни обврски, како на матичниот Факултет така и надвор од него. Сето тоа придонесува во неговото постојано научно-стручно усовршување и дава голем придонес во унапредувањето на научните области за кои тој се пријавил за избор.

Со оглед на погоре изнесеното, Рецензентската комисија оценува дека доц. д-р Славчо Мреношки ги исполнува потребните услови и ги поседува потребните квалитети да биде избран во повисоко звање и му предлага на Наставно - научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, да го прифати предложениот извештај и да го избере кандидатот во звањето **ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР** во научните области микробиологија и имунологија.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Зденко Маркиќ, претседател, с.р.
Факултет за ветеринарна медицина - Скопје

Проф. д-р Милена Петровска, член, с.р.
Медицински факултет - Скопје

Проф. д-р Дине Митров, член, с.р.
Факултет за ветеринарна медицина - Скопје

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: СЛАВЧО БОГДАН МРЕНОШКИ

Институција: ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА - СКОПЈЕ

Научни области: МИКРОБИОЛОГИЈА и ИМУНОЛОГИЈА

НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активност:	Поени
Одржување на настава и вежби од прв циклус студии		
1.	Микробиологија со имунологија (2+2), зимски семестар 2006/2007	1,2
2.	Микробиологија со имунологија (3+2), летен семестар 2006/2007	1,8
3.	Микробиологија 1 (2+2), зимски семестар 2007/2008	1,2
4.	Микробиологија 2 (2+2), летен семестар 2007/2008	1,2
5.	Имунологија (1+1), летен семестар 2007/2008	0,6
6.	Микробиологија 1 (2+2), зимски семестар 2008/2009	1,2
7.	Микробиологија 2 (2+2), летен семестар 2008/2009	1,2
8.	Имунологија (1+1), летен семестар 2008/2009	0,6
9.	Микробиологија 1 (2+2), зимски семестар 2009/2010	1,2
10.	Микробиологија 2 (2+2), летен семестар 2009/2010	1,2
11.	Имунологија (1+1), летен семестар 2009/2010	0,6
12.	Микробиологија (2+2), зимски семестар 2010/2011	1,2
13.	Имунологија (1+1), зимски семестар 2010/2011	0,6
14.	Микробиологија (2+2), летен семестар 2010/2011	1,2
15.	Микробиологија со имунологија (2+2), зимски семестар 2006/2007 - вежби	0,9
16.	Микробиологија со имунологија (3+2), летен семестар 2006/2007 - вежби	0,9
17.	Микробиологија 1 (2+2), зимски семестар 2007/2008 - вежби	0,9
18.	Микробиологија 2 (2+2), летен семестар 2007/2008 - вежби	0,9
19.	Имунологија (1+1), летен семестар 2007/2008 - вежби	0,45
20.	Микробиологија 1 (2+2), зимски семестар 2008/2009 - вежби	0,9
21.	Микробиологија 2 (2+2), летен семестар 2008/2009 - вежби	0,9
22.	Имунологија (1+1), летен семестар 2008/2009 - вежби	0,45
23.	Микробиологија 1 (2+2), зимски семестар 2009/2010 - вежби	0,9
24.	Микробиологија 2 (2+2), летен семестар 2009/2010 - вежби	0,9
25.	Имунологија (1+1), летен семестар 2009/2010 - вежби	0,45
26.	Микробиологија (2+2), зимски семестар 2010/2011 - вежби	0,9
27.	Имунологија (1+1), зимски семестар 2010/2011 - вежби	0,45
28.	Микробиологија (2+2), летен семестар 2010/2011 - вежби	0,9
29.	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари, модул Заразни болести, зимски семестар 2010/2011 (15 часа, двајца наставници)	0,3
30.	Ветеринарна епидемиологија, зимски семестар 2010/2011 (15 часа)	0,6
31.	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари, модул Заразни болести, зимски семестар 2010/2011 - вежби (15 часа, двајца наставници)	0,225
32.	Ветеринарна епидемиологија, зимски семестар 2010/2011 - вежби (15 часа)	0,45
33.	Здравствена заштита на фармски животни, модул Заразни болести, зимски семестар 2010/2011 (65 часа, двајца наставници)	1,3
Консултации со студенти		
34.	Учебна 2006/2007 (80 студенти)	0,16
35.	Учебна 2007/2008 (72 студента)	0,144
36.	Учебна 2008/2009 (60 студенти)	0,12
37.	Учебна 2009/2010 (66 студенти)	0,132
38.	Учебна 2010/2011 (38 студенти)	0,076
Ментор на дипломска работа		
39.	Механизми на резистенција кај метцилин и ванкомицин резистентните соеви на	0,2

Staphylococcus aureus (MRSA и VRSA), кандидат Гордана Арсова, 2008 година		
Член на комисија		
40.	за оцена или одбрана на докторат (2)	
41.	за оцена или одбрана на магистерски труд (6)	1,0
Вкупно:		1,8
		32,307

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активност:	Поедини
Ментор на магистерска работа		
1.	„Епидемиологија на авијарни инфлуенца вируси во Република Македонија“ кандидат: Искра Цветковиќ, ДВМ (Одлука бр. 0201-4615/4 од 22.12.2008)	1,0
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание		
2.	Учесник во меѓународен научен проект - Шеста рамковна програма, Priority SSP/5.4.6. Specific Support Action (SSA) проект - "Porcine Circovirus Disease: towards improved food quality and safety within new member states and associated candidate countries". 1 декември 2004 - 31 мај 2008. Project coordinator: Gordon Allan, The Queens University, Belfast, United Kingdom	5,0
3.	Учесник во меѓународен научен проект - Шеста рамковна програма (проект бр. 043653) - Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia (TRANSB_DIS_ANIM_MK). 1 Мај 2007 - 29 Октомври 2009. Раководител Проф д-р. Иванчо Налетоски, ФВМС	5,0
4.	Учесник во меѓународен научен проект - Синтеза на нови кумарински деривати со потенцијална биолошка активност и детерминација на нивната структура, проект финансиран од страна на Министерството за образование и наука на Република Македонија и Министерството за образование и наука на Република Бугарија, 2007 - 2009. Раководител проф. д-р Емил Поповски, Институт за хемија, Природно-математички факултет, Скопје.	5,0
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание		
5.	Мреношки, С., Маркиќ, З., Проданов, Р. и Секуловски, П., 2007. Изолација на термотолерантни кампилобактери и <i>C. hyointestinalis</i> од ректални брисеви на здрави животни. Македонски ветеринарен преглед, Vol. 30, број 1, стр. 5-16, Скопје.	2,4
6.	Цветковиќ, А., Христовски, М., Мреношки, С. и Цветковиќ, И., 2007. Испитување на раширеноста на <i>Saprolegnia</i> sp. кај кафезно одгледуваниот крап во Тиквешкото Езеро во 2005 и 2006 година. Македонски ветеринарен преглед, Vol. 30, број 1, стр. 29-32, Скопје.	2,4
7.	Цветковиќ, А., Христовски, М., Стојановски, С., Мреношки, С. и Цветковиќ, И., 2009. Автогена вакцинација за контрола на јерсиниозата (<i>yersiniosis salmonis</i>) во салмонидната аквакултура во Република Македонија. Македонски ветеринарен преглед, Vol. 32, број 1, стр. 29-35, Скопје.	2,4
8.	Cvetkovik, I., Dodovski, A., Naletoski, I., Mrenoski, S., Mitrov, D., Krstevski, K., Dzadzovski, I. and Cvetkovik, A., 2010. Surveillance of avian influenza viruses in farmed poultry in 2009 in Republic of Macedonia. Macedonian Veterinary Review Vol. 33, No.1, pages 19-24, Skopje.	2,4
Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир		
9.	Секуловски П, Катиќ, В., Бунчиќ, О., Мреношки, С. и Проданов, Р., 2006. Застапеност на <i>Listeria monocytogenes</i> во во млекото во Република Македонија. Трет конгрес на микробиолозите на Македонија, 17-20 мај, Охрид, Р. Македонија, Зборник на резимеа, стр. 59	1,2
Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор		
10.	Mitrov, D., Naletoski, I., Dovenski, T., Mrenoski, S., Srbinovska, J. and Lazarova, I., 2006. Q-fever: application of serological (classical and immunoenzyme assays) and molecular methods (PCR) in the diagnosis and control of the disease in cattle. VIII Symposium in veterinary clinical pathology with therapy with international participation (Clinica Veterinaria 2006), June 26-30, Neum, Bosnia and Herzegovina.	1,8
11.	Sekulovski, P., Katic, V., Buncic O., Mrenoski, S. and Prodanov, R., 2006. Survival of	1,8

	Listeria monocytogenes During Manufacture and Ripening of Sheep Brined Cheese (Ovco Belo Sirenje). Second FEMS Congress of European Microbiologists, Abstracts Book p.206 (Posters p.108), July 4-8, Madrid, Spain.	
12.	Mitrov, D., Naletoski, T., Stefanovska, J., Mrenoski, S. and Lazarova, I., 2006. Preliminary serological investigation of Chlamydophila spp. by indirect ELISA in two dairy farms in Macedonia. Diagnosis, Pathogenesis and Control of Animal Chlamydioses - Proceedings of the Fourth Annual Workshop of COST Action 855 Animal Chlamydioses and Zoonotic Implications, Sept 3-5, Moredun Research Institute, Edinburgh, Midlothian, Scotland, UK	1,8
13.	Sekulovski, P., Mrenoski, S., Katic, V. and Buncic, O., 2007. Incidence of Listeria monocytogenes in Milk and Cheese in Macedonia. 94 th Annual Meeting of the International Association for Food Protection (IAFP), Program and Abstract Book pp.116-117, Lake Buena Vista, Florida, USA, July 8-11	1,8
14.	Ristoski, T., Mrenoski, S. and Cvetkovic, I., 2007. First report of Circoviral infection in pigs in Republic of Macedonia. 25 th Annual Meeting of the European society of Veterinary Pathology, Proceedings p.152, Ludwig-Maximilians-University, Munich, Germany, Aug 29 - Sep 01	2,4
15.	Ristoski, T., Mrenoski, S. and Cvetkovic, I., 2008. Immunohistochemical diagnosis of porcine circovirus from pigs with postweaning multisystemic wasting syndrome. 26 th Annual Meeting of the European society of Veterinary Pathology, Sep 17-21, Programme and Book of Abstracts p.199, Dubrovnik, Croatia	2,4
Вкупно:		38,800

СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активност:	Поени
Дејности од поширок интерес		
Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир		
1.	Организационен одбор кој ќе ги преземе активностите за одржување на научен собир од областа на ветеринарната медицина во 2010 година („Денови на ветеринарна медицина 2010“) (Одлука бр. 0201-1542/3 од 3. V 2010)	1,0
2.	Организационен одбор кој ќе ги преземе активностите за одржување на научно-стручниот собир „Денови на ветеринарна медицина 2011“ (Одлука бр.0201-927/7 од 24.2.2011)	1,0
3.	Научен комитет на научно-стручниот собир „Денови на ветеринарна медицина 2011“ (Одлука бр. 0201-1478/7 од 9. IV 2011)	1,0
4.	Научен комитет на „Microbiologia Balcanica 2009“ (Шести балкански конгрес за микробиологија, одржан од 28 до 31. X 2009 во Охрид)	1,0
Студиски престој во странство до три месеци		
5.	Комплетен лабораториски тренинг за дијагностика и ерадикација на вирусот на класична свинска чума, како дел од FP6-проектот <i>Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia</i> (1-29. XI 2007, Институт за дијагностичка вирусологија, Friedrich-Loeffler-Institut, Insel Riems, Република Германија)	0,5
Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект (соработник)		
6.	„Синтеза, кристална структура и биолошка активност на нови бензамидометил пиперазини“, билатерален проект (Министерство за образование и наука на Република Македонија и Министерство за образование и наука на Република Бугарија), пријавен 2010, подносител: проф. д-р Кристина Младеновска, Фармацевтски факултет, Скопје	0,5
Продекан		
7.	В.д. продекан за настава на ФВМС (Одлука бр. 03-4856 од 23. XI 2009 година) и продекан за настава на ФВМС (Одлука бр. 0201-1037/12 од 6. III 2010 година)	4,0
Раководител на внатрешна организациона единица		
8.	в.д. Раководител на Ветеринарниот институт при ФВМС (Одлука бр. 04-1894 од 6. V 2011 година)	3,0
Член на факултетска комисија		
9.	Конкурсна комисија за реализација на Конкурсот за запишување студенти во прва година на ФВМС во учебната 2007/2008 (Одлука бр. 0201-2292/2 од 15.VI 2006)	0,5

10.	Конкурсна комисија за реализација на Конкурсот за запишување студенти во прва година на ФВМС во учебната 2008/2009 (Одлука бр. 0201-2487/2 од 10. VII 2008)	0,5
11.	Конкурсна комисија за реализација на Конкурсот за запишување студенти во прва година на ФВМС во учебната 2009/2010 (Одлука бр. 0201-2539/3 од 11. VI 2009)	0,5
12.	Конкурсна комисија за реализација на Конкурсот за запишување студенти во прва година на ФВМС во учебната 2010/2011 (Одлука бр. 0201-2417/2 од 27. VII 2010)	0,5
13.	Комисија за изготвување на измените на студиската програма на ФВМС (Одлука бр. 0201-3341/20 од 29. IX 2008)	0,5
14.	Комисија за изготвување на реферат за пријавените кандидати на интерниот оглас за ангажирање на демонстратори на ФВМС за учебната 2009/2010 година (Одлука бр. 0202-427/4-9 од 4. II 2010)	0,5
15.	Комисија за спроведување на студентска анкета за квалитетот на наставниот процес на ФВМС (Одлука бр. 0201-246/7 од 4. II 2010)	0,5
16.	Дисциплинска комисија за утврдување одговорност на студентите на ФВМС (Одлука бр. 0201-246/7 од 4. II 2010)	0,5
17.	Комисија за последипломски студии на ФВМС (Одлука бр. 0201-3391/4 од 28. X 2010)	0,5
18.	Комисија за изработка на акт за организација и систематизација на работните места на ФВМС и акт за платите и надоместоците на платите на вработените на ФВМС (Одлука бр. 0202-3283/4 од 26. XI 2010)	0,5
19.	Комисија за издавачка дејност на на ФВМС (Одлука бр. 0201-4143/8 од 17. XII 2010)	0,5
20.	Комисија за самоевалуација на ФВМС (Одлука бр. 0201-927/9 од 24. II 2011)	
21.	Комисија за признавање на испити и кредити положени, односно освоени на други факултети и универзитети во Република Македонија и странство (Одлука бр. 0201-927/11 од 24. II 2011)	0,5
22.	Комисија за спроведување на студентска анкета за квалитетот на наставниот процес на ФВМС (Одлука бр. 0201-927/14-4 од 24. II 2011)	0,5
23.	Работна група за изготвување на План за заштита и спасување на ФВМС (Одлука бр. 0202-1477/3-1 од 6. IV 2011)	0,5
Член на комисија за избор во звање		
24.	Помлад асистент (4)	
25.	Асистент (2)	0,8
26.	Наставник во сите наставно-научни звања (1)	0,4
27.	Насловен доцент (1)	0,2
Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)		
28.	Член на Работната група на проектот „Хармонизација на националната легислатива со Директивата за препознавање на професионалните квалификации 2005/36/ЕС“ во периодот февруари - јуни 2010	2,0
Учество во комисии и тела на државни и други органи		
29.	Член на Комисијата за проценка на епидемиолошката состојба за прогласување на заразните болести бруцелоза кај говедата и бруцелоза кај овци и кози (формирана од страна на директорот на Управата за ветеринарство на РМ, Одлука бр. 11-3951/1 од 5. III 2007 година)	1,0
30.	Член на Националниот комитет за контрола на беснило (формиран од страна на директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство, Одлука бр. 11-970/1 од 21. III 2011)	1,0
31.	Член на Комисијата за полагање на стручен испит за вештак од областа на ветеринарството (формирана од страна на министерот на правда на РМ, Одлука бр. 07-1378/1 од 5. IV 2011).	1,0
Учество во изработка на национална програма од одредена област		
32.	Повеќегодишна програма за следење и сузбивање на бруцелоза кај овци и кози (формирана од страна на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство на РМ, Одлука бр. 11-12043/6 од 21. XI 2006 година)	3,0
Вкупно:		28,600

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	32,307
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	38,800
СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	28,600
Вкупно:	99,707

Членови на Комисијата:

Проф. д-р Зденко Маркиќ, претседател, с.р.

Проф. д-р Милена Петровска, член, с.р.

Проф. д-р Дине Митров, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ):
 ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНИЈА (МАКЕДОНСКОТО ИСЕЛЕНИШТВО ВО
 АМЕРИКА, АВСТРАЛИЈА И ЕВРОПА, ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ
 НАРОД ВО XX ВЕК, ИСТОРИЈА НА ИНСТИТУЦИИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА),
 ИСТОРИЈА НА СЕКОЈДНЕВНИОТ ЖИВОТ И ПРАКТИЧНА РАБОТА ВО
 НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на распишаниот конкурс од страна на Филозофскиот факултет во Скопје, објавен во дневниот весник „Дневник“ на 18 август (четврток) 2011 година за избор на наставник (во сите звања) за научните области (дисциплини): *Историја на Македонија (македонското иселеништво во Америка, Австралија и Европа, историја на македонскиот народ во XX век, историја на институциите во Македонија), историја на секојдневниот живот и практична работа во наставата по историја*, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XX редовна седница одржана на 14 септември 2011 година, донесе одлука за формирање на Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Даринка Петреска, проф. д-р Виолета Ачкоска и проф. д-р Методија Манојловски.

Комисијата утврди дека на конкурсот се пријавил само еден кандидат, **д-р Никола Жежов**, доцент на Институтот за историја на Филозофскиот факултет во Скопје. По разгледувањето на пристигнатите материјали, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Доц. д-р Никола Жежов е роден на 20 октомври 1970 година во Штип. Основно и средно образование завршил во родното место. Во 1990 година се запишал на Филозофскиот факултет во Скопје на Институтот за историја. Дипломирал во 1995 г. Истата година се запишал на постдипломски студии на истиот Институт на насоката историја на македонскиот народ - најнов век. Во октомври 2000 година ја одбрал магистерската теза под наслов *Режимот на Кралството на СХС и опшорот на македонскиот народ во Брегалничкиот округ 1918-1924 година* и се здобил со научен степен - магистер на историски науки.

На 20 октомври 2006 година, д-р Жежов ја одбрал докторската дисертација под наслов *Македонското прашање во југословенско-бугарските односи (1918-1941)* и се здобил со научен степен - доктор на историски науки.

На 15 март 2002 година, д-р Жежов се вработил на Филозофскиот факултет во Скопје на Институтот за историја како асистент по предметот историја на македонскиот народ - најнов век. Во октомври 2006 година тој е избран во звањето доцент по група предмети од научната област историја на Македонија и други. Доц. д-р Жежов е избран на функцијата продекан за настава на Филозофскиот факултет во Скопје за периодот 2009-2013 година.

Д-р Жежов во изминатиот период учествувал на повеќе научни собири, конференции и семинари од областа на историската наука во Република Македонија и во странство: Романија, Бугарија и Хрватска. Учествувал на

повеќе семинари и обуки од областа на методиката на наставата и семинари и обуки за примена на ЕКТС во високото образование во Република Македонија.

Автор е на неколку статии и публикации во стручните историски списанија и печатените медиуми во Република Македонија како и сценарист и стручен консултант на повеќе документарно-образовни емисии со теми од македонската историја.

Наставно-образовна дејност

Д-р Никола Жежев се вработил во 2002 година, на Филозофскиот факултет во Скопје при Институтот за историја како асистент по предметот историја на македонскиот народ - најнов век. Како доцент на Институтот за историја, д-р Никола Жежев е избран и одржува настава и вежби по предметите: **историја на институциите во Македонија, праксишна работа во наставата по историја, историја на секојдневниот живот, историско образование во РМ 1945-2000**. По овие предмети наставата ја изведува на Институтот за историја, додека по изборниот предмет **историја на секојдневниот живот**, наставата ја реализира и на Институтот за родови студии и Институтот за филозофија (52,55).

Д-р Никола Жежев во изминатиот период од 4 години бил ментор на 5 дипломски работи; член на комисија за одбрана или оцена на 15 дипломски работи; член на комисија за оцена или одбрана на 5 магистерски тези; член на комисија за оцена или одбрана на 2 докторски дисертации и рецензент на еден универзитетски учебник (6,45).

Во согласност со членот 12 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Табела 1 (Универзитетски гласник, година XI, број 173 од 1 август 2011 година), може да се констатира дека д-р Никола Жежев од областа на наставно-образовната дејност остварил **59 поени**, со што го надминал минималниот број на поени (**вкупно 20**) кои се неопходни за избор во звањето вонреден професор.

Членовите на Комисијата чувствуваат потреба да го нагласат мошне коректниот однос на доц. д-р Никола Жежев како наставник, а во последниве две години и како продекан за настава. Д-р Жежев секогаш покажува педагошка ширина и подготвеност за споделување на неговото стручно знаење со колегите-студенти и несебичност да помогне во успешното и навременото реализирање на нивните обврски кон наставата.

Научноистражувачка дејност

Во периодот од 2007 година до 2011 година, д-р Никола Жежев развил богата научноистражувачка дејност која резултирала со публикување на една монографија, два труда со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир, како и 4 труда со оригинални научни резултати објавени во научни/стручни списанија:

1. Никола Жежев, „Македонското прашање во југословенско-бугарските дипломатски односи (1918-1941)“, Скопје, 2008;
2. Никола Жежев, „ВМРО и атентатот врз југословенскиот крал Александар Караѓорѓевиќ“, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, книга 60, Скопје, 2007, 333-347;

3. Никола Жежов, Ванчо Кенков, „Еден пример на усна историја од Костурско“, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, книга 61, 2008, 303-314;
4. Никола Жежов, ВМРО-РЕАЛНА ОПАСНОСТ ИЛИ ИЗГОВОР ЗА РЕПРЕСИВНИ МЕРКИ? Необјавени документи на Министерството за внатрешни работи на Кралството Југославија за ВМРО, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, книга 62, Скопје, 2009, 291-303;
5. Nikola Zezov, Two concepts for the establishment of the Macedonian state, Macedonian historical review, vol.1, Skopje, 2010, 159-166;
6. Никола Жежов, „Македонското прашање во односите на Кралството на СХС и Бугарија (1919-1923)“, зборник „Македонија и соседите“, Скопје, 08-09 12 2006, Скопје, 2010, 268-280;
7. Никола Жежов, „Историја на секојдневниот живот и наставата по историја“, зборник „Современата историја по историја“, Скопје, 2010, 9-15.

Доц. д-р Жежов учествувал на научниот собир *Современата настава по историја*, Скопје, 12 декември 2009 година, со реферат под наслов *Историја на секојдневниот живот и наставата по историја*.

Доц. д-р Никола Жежов од пролетта 2011 година е вклучен во регионалниот меѓународен научен проект под покровителство и финансиска поддршка на Кралството Холандија: *Обука за лидерство во високо образование*. Во согласност со членот 12 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Табела 1 (Универзитетски гласник, година XI, број 173 од 1 август 2011 година) може да се констатира дека д-р Никола Жежов од областа на научноистражувачката дејност остварил вкупно **25,5 поени** и со тоа го надминал лимитот од **20 поени** кои се неопходни за избор во звањето вонреден професор.

Д-р Никола Жежов како научен работник го красат упорност, инвентивност и систематичност. Тој спаѓа во групата историчари кои своите научни трудови ги фундаираат врз основа на трагање на необјавена архивска граѓа, во националните и балканските архиви. Притоа, тој покажува солидни научни резултати во повеќе области од историографијата и други сродни области.

Стручно-апликативна дејност

Во периодот од 2007 до 2011 година, д-р Никола Жежов го фокусира своето внимание и во стручно-апликативната дејност при што бил редактор, уредник и автор на 3 книги од стручна област кои претставуваат мемоарска граѓа на македонски дејци и државни функционери во времето на НР, односно СР Македонија:

1. Златко Билјаноски-Михајло, „Сеќавања“, предговор и редакција доц.д-р Никола Жежов, Скопје, 2008;
2. Михаил Керамитчиев, „Недовршени спомени“, предговор и редакција: доц. д-р Никола Жежов, Скопје, 2010;
3. Димитар Кироваков, „Од Кајмакчалан до Грамос“, предговор и редакција: доц. д-р Никола Жежов, Скопје, 2011.

Од дејностите од поширок интерес, д-р Никола Жежов во овој четиригодишен период ги остварил следниве активности:

- член на уредувачки одбор на научно/стручно списание: Годишен зборник на Филозофскиот факултет;
- член на уредувачки одбор на научното списание на англиски јазик: Macedonian historical review;
- член на Одборот за доделување на државната награда „Св.Климент Охридски“;
- член на Советот на Македонската радиот-елевизија (МРТВ);
- член на факултетска конкурсна комисија (за уписи 2010/2011);
- член на факултетска конкурсна комисија (за уписи 2011/2012);
- член на факултетска комисија за подготовка на проект за докторски студии (2010);
- продекан за настава на Филозофскиот факултет.

Во согласност со членот 12 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Табела 1 (Универзитетски гласник, година XI, број 173 од 1 август 2011 година), може да се констатира дека д-р Никола Жежов од стручно-апликативната дејност остварил вкупно **32,5 поени** и со тоа го надминал минималниот број на поени (**5**) кои треба да се реализираат за избор во звањето вонреден професор.

Комисијата врз основа на приложените податоци констатира дека д-р Жежов поседува организациони способности и подеднакво успешно ги извршува задачите како во рамките на Факултетот, така и стручните задачи од поширок општествен интерес.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Членовите на Комисијата едногласно констатираа дека кандидатот д-р Никола Жежов ги исполнува предвидените критериуми од наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност за избор во звањето вонреден професор за научните области (дисциплини): *историја на Македонија (македонското иселеништво во Америка, Австралија и Европа, историја на македонскиот народ во XX век, историја на институциите во Македонија), историја на секојдневниот живот и практична работа во наставаа по историја и му прејорачува на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ да го избере д-р Никола Жежов во звањето вонреден професор.*

Комисија

Д-р Даринка Петреска, редовен професор, с.р.

Д-р Виолета Ачкоска, редовен професор, с.р.

Д-р Методија Манојловски, редовен професор, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Жежов Петре Никола

Институција: Филозофски факултет/ Институт за историја

Научна област: историја на Македонија и други

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Одржување настава од I циклус студии	
1.	Историја на секојдневниот живот (2+0), зимски семестар 2007/2008	1,2
2.	Историја на институциите во Македонија (2+0), зимски семестар 2007/2008	1,2
3.	Практична работа во наставата по историја (3+0), летен семестар 2007/2008	1,8
4.	Историско образование во Р.М. 1945-2000 (2+0), летен семестар 2007/2008	1,2
5.	Историја на институциите во Македонија (2+0), зимски семестар 2008/2009	1,2
6.	Историја на секојдневниот живот (2+0), зимски семестар 2008/2009	1,2
7.	Практична работа во наставата по историја (3+0), летен семестар 2008/2009	1,8
8.	Историја на секојдневниот живот (2+0), летен семестар 2008/2009	1,2
9.	Историско образование во РМ 1945-2000 (2+0), летен семестар 2008/2009	1,2
10.	Историја на институциите во Македонија (2+0), зимски семестар 2009/2010	1,2
10.	Историја на секојдневниот живот (4+0), зимски семестар 2009/2010	2,4
11.	Практична работа во наставата по историја (3+0), летен семестар 2009/2010	1,8
12.	Историја на секојдневниот живот (2+0), летен семестар 2009/2010	1,2
13.	Историско образование во РМ 1945-2000(2+0), летен семестар 2009/2010	1,2
14.	Историја на институциите во Македонија (2+0), зимски семестар 2010/2011	1,2
15.	Историја на секојдневниот живот (4+0), зимски семестар 2010/2011	2,4

16.	Практична работа во наставата по историја (3+0), летен семестар 2010/2011	1,8
17.	Историско образование во РМ 1945-2000 (2+0), летен семестар 2010/2011	1,2
18.	Историја на секојдневниот живот (2+0), летен семестар 2010/2011	1,2
	Одржување на вежби	
19.	Историја на македонскиот народ - најнов век (0+2), летен семестар 2006/2007	0,9
20.	Историја 2 (0+1), летен семестар 2006/2007	0,45
21.	Методика на наставата по историја (0+4), летен семестар 2006/2007	1,8
22.	Историја на секојдневниот живот (0+1), зимски семестар 2007/2008	0,45
23.	Теорија на методиката на наставата по историја (0+2), зимски семестар 2007/2008	0,9
24.	Историја на институциите во Македонија (0+1), зимски семестар 2007/2008	0,45
25.	Историја на Македонија (0+3), зимски семестар, 2007/2008	1,35
26.	Историја 2 (0+1), летен семестар 2007/2008	0,45
27.	Практична работа во наставата по историја (0+6), летен семестар 2007/2008	2,7
28.	Историско образование во РМ 1945-2000 (0+1), летен семестар 2007/2008	0,45
29.	Историја на институциите во Македонија (0+1), зимски семестар 2008/2009	0,45
30.	Историја на Македонија (0+3), зимски семестар 2008/2009	1,35
31.	Историја на секојдневниот живот (0+1), зимски семестар 2008/2009	0,45
32.	Практична работа во наставата по историја (0+6), летен семестар 2008/2009	2,7
33.	Историја на секојдневниот живот (0+1), летен семестар 2008/2009	0,45
34.	Историско образование во РМ 1945-2000 (0+1), летен семестар 2008/2009	0,45
35.	Историја 2 (0+1), летен семестар 2008/2009	0,45
36.	Историја на институциите во Македонија (0+1), зимски семестар, 2009/2010	0,45
37.	Историја на секојдневниот живот (0+2), зимски семестар 2009/2010	0,9
38.	Практична работа во наставата по историја (0+6), летен семестар 2009/2010	2,7
39.	Историја на секојдневниот живот (0+1), летен семестар 2009/2010	0,45
40.	Историско образование во РМ 1945-2000 (0+1), летен семестар 2009/2010	0,45
41.	Историја на институциите во Македонија (0+1), зимски семестар 2010/2011	0,45
42.	Историја на секојдневниот живот (0+2), зимски семестар 2010/2011	0,9

43.	Практична работа во наставата по историја (0+6), летен семестар 2010/2011	2,7
44.	Историско образование во РМ 1945-2000 (0+1), летен семестар 2010/2011	0,45
45.	Историја на секојдневниот живот (0+1), летен семестар 2010/2011	0,45
	Ментор на дипломска работа 5x0,2	1
	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 2 x 0,5	1
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура 5 x 0,3	1,5
	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 15 x 0,1	1,5
	Рецензент на универзитетски учебник 1x 1	1
	Вкупно	59

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поен и
1.	Монографија: Никола Жежев, Македонското прашање во југословенско-бугарските дипломатски односи (1918-1941), Скопје, 2008.	8
2.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Никола Жежев, „ВМРО и атентатот врз југословенскиот крал Александар Караѓорѓевиќ“, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, книга 60, Скопје, 2007, 333-347.	2
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Никола Жежев, Ванчо Кенков, „Еден пример на усна историја од Костурско“, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, книга 61, 2008, 303-314.	1,5
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Никола Жежев, ВМРО-РЕАЛНА ОПАСНОСТ ИЛИ ИЗГОВОР ЗА РЕПРЕСИВНИ МЕРКИ? Необјавени документи на Министерството за внатрешни работи на Кралството Југославија за ВМРО, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, книга 62, Скопје, 2009, 291-303.	2

5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Nikola Zezov, Two concepts for the establishment of the Macedonian state, Macedonian historical review, vol.1, Skopje, 2010, 159-166.	2
6.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Никола Жежов, Македонското прашање во односите на Кралството на СХС и Бугарија (1919-1923)“, зборник „Македонија и соседите“, Скопје, 08-09 12 2006, Скопје, 2010, 268-280.	2
7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Никола Жежов, „Историја на секојдневниот живот и наставата по историја“, зборник „Современата историја по историја“, Скопје, 2010, 9-15.	2
8.	Учесник во меѓународен научен проект: „Обука за лидерство во високото образование“.	5
9.	Учество на научен/стручен собир со реферат: Никола Жежов, „Историја на секојдневниот живот и наставата по историја“, научен собир „Современата настава по историја“, Скопје, 12 декември 2009 година.	1
Вкупно		25,5

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Книга од стручна област - автор: Златко Билјаноски-Михајло, „Секавања“, предговор и редакција: доц. д-р Никола Жежов, Скопје, 2008.	8
2.	Книга од стручна област - автор: Михаил Керамитчиев, „Недовршени спомени“, предговор и редакција: доц. д-р Никола Жежов, Скопје, 2010.	8
3.	Книга од стручна област - автор: Димитар Кироваков, „Од Кајмакчалан до Грамос“, предговор и редакција: доц. д-р Никола Жежов, Скопје, 2011.	8

Дејности од поширок интерес		
1.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание: Годишен зборник на Филозофскиот факултет	0,5

2.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание: Macedonian historical review	0,5
3.	Продекан	4
4.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: член на Одборот за доделување на државната награда „Св.Климент Охридски“	1
5.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: член на Советот на Македонската радио-телевизија (МРТВ)	1
6.	Член на факултетска конкурсна комисија (за уписи 2010/2011)	0,5
7.	Член на факултетска конкурсна комисија (за уписи 2011/2012).	0,5
9.	Член на факултетска комисија за подготовка на проект за докторски студии (2010).	0,5
Вкупно		32,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	59
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	25,5
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	32,5
Вкупно	117

Комисија

Д-р Даринка Петреска, редовен професор, с.р.
Д-р Виолета Ачкоска, редовен професор, с.р.
Д-р Методија Манојловски, редовен професор, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК (ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА) ЗА
НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ВОВЕД ВО РОДОВИ СТУДИИ, СТРАТЕГИИ ЗА РОДОВА
РАМНОПРАВНОСТ, ИСТОРИЈА НА РОДОТ И ПОЛОТ, РОДОТ И РЕЛИГИЈАТА, РОДОТ И
СОЦИЈАЛНАТА РАМНОПРАВНОСТ, СОЦИЈАЛНА АНТРОПОЛОГИЈА, РОДОВИТЕ
СТУДИИ И МИРОТ, НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XX редовна седница одржана на 14.9.2011 година, донесе одлука со која бевме избрани за членови на Рецензентската комисија за поднесување писмен реферат за пријавените кандидати.

Врз основа на таа одлука имаме чест да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс објавен во дневните весници „Дневник“ од 10.8.2011 година за избор на еден наставник (во сите наставно-научни звања) за наставно-научните области: вовед во родови студии, стратегии за родова рамноправност, историја на родот и полот, родот и религијата, родот и социјалната рамноправност, социјална антропологија, родовите студии и мирот, се пријавил еден кандидат, д-р Слободанка Марковска, вонреден професор на Филозофскиот факултет во Скопје.

Биографски податоци

Слободанка Марковска е родена на 13.12.1951 година во Битола. Дипломирала, магистрирала (*Антрополошката мисла на Ерих Фром*) и докторирала (*Жената во Библијата: антрополошки импликации*) на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет во Скопје. Работела на Катедрата за основи на марксизмот на Филозофскиот факултет и во својство на асистент држела вежби на повеќе факултети во Скопје. Работејќи на Катедрата за хуманистички студии на Филозофскиот факултет држела настава по предметите антропологија на Филозофскиот факултет и филозофија на културата и уметноста на Институтот за класични студии на Филозофскиот факултет. Од 1.10.2005 -2008 била раководителка на Катедрата за хуманистички студии.

Од 2006 година, д-р Марковска, во својство на координаторка на тимот за подготовка на елаборат за студиска програма за родови студии, активно е вклучена во подготовките за основањето на Институт за родови студии на Филозофскиот факултет кој започна со работа во академската 2008/2009. Од 2008 година ја извршува функцијата раководител на Институтот за родови студии.

Досега објавила голем број текстови (научни и стручни трудови, предговори и поговори на книги, преводи, прикази, реагирања на актуелни теми); автор е на книгата *Човекош и надежта*, (Метафорум, Скопје, 1994.), коуредник е на првата антрополошка хрестоматија кај нас, *Антропологија-зборник Шексшови* (Догер, Скопје, 1999.) и коавторка е на две монографии.

Од областа на хуманистиката досега превела пет книги на македонски јазик, четири од англиски и една од српски јазик. Била член во редакцискиот одбор на списанието *Културен живош*, а се занимавала и со стручна редакција на преводи од англиски јазик.

Учествувала на домашни и меѓународни собири со научни реферати и држела предавања на летни школи и университети во земјата и во странство. Била на студиски престој на Универзитетот „Колумбија“ во Њујорк (1997) како стипендист на Центарот за човекови права на истоимениот Универзитет, а во рамките на програмата *Човекови права и верски слободи*.

Слободанка Марковска е активно вклучена во невладиното движење во Република Македонија од самите почетоци. Била прв претседател на Комитетот на Хелсиншкиот парламент на граѓаните (1992-1994), и како невладина активистка учествувала во многу проекти и меѓународни собири посветени на цивилното општество. Од 2005 до 2007 година била претседателка на Управниот одбор на Фондацијата „Институт отворено општество-Македонија“.

Анализа на научни и стручни трудови на кандидатката

Застепеност на наставни содржини за религијата во одделни општествено хуманистички предмети во основното и средното образование (реформирано гимназиско и средно стручно образование) – коавторство со проф. д-р Денко Скаловски, проф. д-р Сузана Симоновска, проф. д-р Владимир Давчев.

Во изминатите години, Слободанка Марковска својата ангажираност во научно-истражувачката дејност го потврдува преку учеството во многубројни научноистражувачки проекти, меѓу кои и во проектот: *Застепеноста на наставните содржини за религијата во одделни општествено хуманистички предмети во основното и средното образование (реформирано гимназиско и средно стручно образование)*. Таа се јавува како автор на три текста во публикацијата која е резултат од ова истражување, и тоа: *Анализа на застапеноста на содржините за религијата во предметите Граѓанска култура во седмо и осмо одделение во основното образование, Анализа на содржините за религијата во предметите Социологија во средното стручно образование и реформираното гимназиско образование, Анализа на содржините за религијата во предметите Филозофија во средното реформирано гимназиско образование*. Во овие текстови, Марковска ја анализира присутноста на религиските содржини во три предмети кои се изучуваат во основното и средното образование. Таа заклучува дека во наставната програма за предметот граѓанска култура за учениците од VII и VIII одделение нема предвидени посебни содржини за религијата во посебни методски единици, но дека во рамките на другите наставни содржини учениците можат да се запознаат со различни аспекти на религијата. Во предметот социологија во средното стручно образование и реформираното гимназиско образование, Марковска забележува соодветна застапеност на наставните содржини за религијата преку посебни тематски целини, но и преку корелација со други методски единици, така што таа оценува дека не само што религијата соодветно се третира, туку и се актуализира во современ контекст. Што се однесува на предметот филозофија во средното реформирано гимназиско образование, авторката заклучува дека религијата има извонредна опфатеност во учебникот по овој предмет за кој таа смета дека ги задоволува сите критериуми за модерен учебник. Таа смета дека наставните теми во кои се третира религијата се напишани со голема ерудиција и се претставени преку богато илустрирани содржини со сликовни и текстуални илустрации.

Родово-буџетска анализа на социјалната заштита и активните политики за вработување во Република Македонија – коавторство со проф. д-р Амалија Јовановиќ, Весна Јованова и Неда Малеска-Сачмароска.

Авторките на оваа публикација го анализираат степенот на вклученост на родовите аспекти во активните политики на вработување и социјална заштита и нивното влијание во буџетите. Тие заклучуваат дека институциите во однос на процесот на креирање и имплементација на активните политики за вработување и програмите на социјална заштита демонстрираат политичка волја и разбирање, меѓутоа една од основните тешкотии со кои се соочиле во нивното истражување е тоа што не постојат родово разделени статистички податоци. Авторките констатираат дека постојат разлики помеѓу плановите и нивната оперативна примена во однос на родовите прашања, поради што авторите не можат да ја потврдат родовата сензитивност на мерките. Тие им препорачуваат на институциите во иднина да развијат методологии кои ќе бидат во полза на целите и целните групи во воведувањето на мерките. Авторките сметаат дека еден од основните аспекти на вклучување на родовите прашања во политиките на вработување е тие да не се рестриктивни, туку отворени за сите граѓани, но и да се имаат предвид двојната дискриминација и тешкотиите со кои се соочуваат жените на пазарот на труд во руралните средини. Исто така, тие тврдат дека е потребно суштинско вклучување на родовата димензија во креирањето и спроведувањето на политиките на социјалната помош, затоа што во овој дел, сметаат тие, недоволно се земаат предвид различните приоритети помеѓу мажите и жените. Авторскиот тим препорачува обука на кадарот која ќе биде насочена кон специфичните родови потреби, но и изнајдување алтернативни начини коишто ќе ги охрабрат мажите и жените поактивно да се вклучат на пазарот на труд. На крајот, тие заклучуваат дека родовото буџетско планирање е неопходно да стане суштински дел од планирањето, имплементацијата и следењето на политиките и стратегиите на државата и на финансиската распределба на средства со што дистрибуцијата на буџетските средства би била порамноправна за различните категории корисници.

Кандидатката ја поднесе следнава листа на наставно-образовната, наставно-истражувачката, стручно-апликативната и стручно-уметничката дејност кои се бодувани според Критериумите за избор во звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Врз основа на овој документ, кандидатката Слободанка Марковска остварила 144,05 поени со што не само што се освоени минималниот број поени, туку се и речиси двојно надминати по сите основи за избор во звањето редовен професор.

ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализите на документите и анализите на наставно-образовниот, научно-истражувачкиот и стручно-апликативниот ангажман на проф. д-р Слободанка Марковска, Комисијата заклучи дека станува збор за кандидатка која покажува извонреден професионален и педагошки капацитет со потврдени квалитети и компетенции во областите со кои се занимава.

Членовите на Рецензентската комисија ги донесоа и следниве посебни заклучоци:

1. Проф. д-р С. Марковска во периодот од последниот избор во звањето вонреден професор до денес се потврдила со целосно професионално ангажирање, но и со лична посветеност на поставувањето на темелите, организацијата и функционирањето на новоформираниот Институт за родови студии на Филозофскиот факултет во Скопје.
2. На истиот Институт таа вовела повеќе нови и модерни научни дисциплини, а на некои од нив се јавува како прв предавач кај нас.

3. Современите и актуелни текови на овие научни дисциплини, успешно и со ретка педагошка дарба, С. Марковска ги имплементира во наставниот процес.

4. Во својата педагошка и наставна дејност, С. Марковска посебно се истакнува со ревносно и редовно изведување на часови, консултации, менторства и други дејности врзани со активноста на студентите.

5. Со учество на домашни меѓународни конференции, трибини, семинари и јавни настапи, таа се потврдува и во нејзината научна дејност. Со изострен научен пристап и длабока научноистражувачка мисла, С. Марковска се занимава со најсовремените текови врзани за родовата проблематика. За тоа сведочи нејзиното учество во многубројни проекти, преводи и редакции.

Според тоа, Рецензентската комисија со задоволство констатира дека кандидатката во целост ги исполнува сите услови наведени во конкурсот. Поради тоа, со особена чест, членовите на Рецензентската комисија му предлагаат на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да ја избере проф. д-р Слободанка Марковска во звањето редовен професор за научните области: вовед во родови студии, стратегии за родова рамноправност, историја на родот и полот, родот и религијата, родот и социјалната рамноправност, социјална антропологија, родовите студии и мирот.

22.9.2011 год.
Скопје

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Вера Георгиева-Петкоска, с.р.
2. Проф. д-р Денко Сакловски, с.р.
3. Проф. д-р Владимир Давчев, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Слободанка Ванчо Марковска
Институција: Филозофски факултет - Скопје, Институт за родови студии
Научна област: вовед во родови студии, стратегии за родова рамноправност, историја на родот и полот, родот и религијата, родот и социјалната рамноправност, социјална антропологија, родовите студии и мирот

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активност:	Поени
	Одржување на настава од I циклус студии	
1.	Филозофија на културата II (Институт за класични студии) (2+1), летен семестар 2006/2007	1, 2
2.	Антропологија (Филолошки факултет) (2+0), летен семестар 2006/2007	1, 2
3.	Родова рамноправност во социјална политика (Институт за социјална работа и политика) (2+1), летен семестар 2006/2007	1, 2
4.	Филозофија на културата I (Институт за класични студии) (2+1), зимски семестар 2007/2008	1, 2
5.	Антропологија (Институт за историја) (2+1), зимски семестар 2007/2008	1, 2
6.	Родовите студии и мирот (Институт за одбранбени и мировни студии) (2+1), зимски семестар 2007/2008	1, 2
7.	Увод во антропологија (Филолошки факултет) (2+0), зимски семестар 2007/2008	1, 2
8.	Филозофија на културата II (Институт за класични студии) (2+1), летен семестар 2007/2008	1, 2
9.	Родова рамноправност во социјална политика (Институт за социјална работа и политика) (2+1), летен семестар 2007/2008	1, 2
10.	Вовед во родови студии (Институт за родови студии) (2+2), зимски семестар 2008/2009	1, 2
11.	Философија на културата I (Институт за класични студии) (2+1), зимски семестар 2008/2009	1, 2
12.	Антропологија (Институт за историја) (2+1), зимски семестар 2008/2009	1, 2
13.	Родовите студии и мирот (Филозофски факултет) (2+1), зимски семестар 2008/2009	1, 2
14.	Филозофија на културата II (Институт за класични студии) (2+1), летен семестар 2008/2009	1, 2
15.	Родова рамноправност во социјална политика (Институт за социјална работа и политика) (2+1), летен семестар 2008/2009	1, 2
16.	Вовед во родови студии (Институт за родови студии) (3+2), зимски семестар 2009/2010	1, 8
17.	Родот и социјалната рамноправност (Институт за родови студии) (2+2), зимски семестар 2009/2010	1, 2
18.	Филозофија на културата I (Институт за класични студии) (2+1), зимски семестар 2009/2010	1, 2

19.	Антропологија (Институт за историја) (2+1), зимски семестар 2009/2010	1, 2
20.	Философија на културата II (Институт за класични студии) (2+1), летен семестар 2009/2010	1, 2
21.	Стратегии за родова рамноправност (Институт за родови студии) (4+2), летен семестар 2009/2010	2, 4
22.	Жената во еврејството, христијанството и исламот (Институт за родови студии) (4+2), летен семестар 2009/2010	2, 4
23.	Родова рамноправност во социјална политика (Институт за социјална работа и политика) (2+1), летен семестар 2009/2010	1, 2
24.	Родот и религијата (Институт за филозофија), (2+0), летен семестар 2009/2010	1, 2
25.	Вовед во родови студии (Институт за родови студии) (3+2), зимски семестар 2010/2011	1, 8
26.	Жената во еврејството, христијанството и исламот (Институт за родови студии) (4+2), зимски семестар 2010/2011	2, 4
27.	Историја на родот и полот во 19 век (Институт за родови студии) (4+2), зимски семестар 2010/2011	2, 4
28.	Родовите студии и мирот (Институт за родови студии) (3+2), зимски семестар 2010/2011	1, 8
29.	Антропологија (Институт за историја) (3+2), зимски семестар 2010/2011	1, 8
30.	Стратегии за родова рамноправност (Институт за родови студии) (4+2), летен семестар 2010/2011	2, 4
31.	Жената во еврејството, христијанството и исламот (Институт за родови студии) 3+ 2, летен семестар 2010/2011	1, 8
32.	Антропологија (Институт за историја) (3+2), летен семестар 2010/2011	1, 8
33.	Вовед во родови студии (Институт за филозофија) (2+1), летен семестар 2010/2011	1, 2
	Одржување настава од втор циклус студии	
34.	Родовите и мирот (Институт за одбранбени и мировни студии) 15 часа, зимски семестар 2008/2009.	0, 75
	Настава во летни школи и работилници	
35.	Панелистка во дебатата на тема "Религиското образование и демократијата", во рамките на Меѓународниот летен универзитет „Македонија“ во организација на СЦАРК, одржан на 17.7.2008 во Охрид	1
36.	Учесничка во работилница посветена на феноменот на мобингот, одржана на 5 декември 2009, во организација на КСС, Скопје.	1
37.	Учество во Regional Implementation Workshop, одржана 28-29 март 2008, во Сараево, во организација на Универзитетот во Фрибур во рамките на RRPP (Регионална програма за поддршка на истражувањето во Западен Балкан.	1
38.	Учество во работилница на тема "International Project Management for Social Scientists", одржана на 5-8. 2.2009 во Белград, во организација на Универзитетот во Фрибур во рамките на RRPP (Регионална програма за поддршка на истражувањето во Западен Балкан)	1

39.	Учество во својство на фасцилитатор во работилница на тема "Креирање на локални политики за унапредување на положбата на жената", во Струмица, одржана на 26 март 2010 во организација на невладината организација ЖГИ АНТИКО во рамките на програмата Cívica Mobilitas. поддржана од страна на Центарот за Институционален Развој – ЦИРА.	1
40.	Учество во својство на фасцилитатор во работилница на тема "Креирање на локални политики за унапредување на положбата на жената" одржана на 30.03.2010, во Дебар, во организација на невладината организација ЖГИ АНТИКО во рамките на програмата Cívica Mobilitas (поддржана од страна на Центарот за институционален развој – ЦИРА).	1
	Одржување на вежби	
41.	Филозофија на културата II (Институт за класични студии) (2+1), летен семестар 2006/2007	0, 45
42.	Родова рамноправност во социјална политика (Институт за социјална работа и политика) (2+1), летен семестар 2006/2007	0, 45
43.	Филозофија на културата I (Институт за класични студии) (2+1), зимски семестар 2007/2008	0, 45
44.	Антропологија (Институт за историја) (2+1), зимски семестар 2007/2008	0, 45
45.	Родовите студии и мирот (Институт за одбранбени и мировни студии) (2+1), зимски семестар 2007/2008	0, 45
46.	Филозофија на културата II (Институт за класични студии) (2+1), летен семестар 2007/2008	0, 45
47.	Родова рамноправност во социјална политика (Институт за социјална работа и политика) (2+1), летен семестар 2007/2008	0, 45
48.	Вовед во родови студии (Институт за родови студии) (2+2), зимски семестар 2008/2009	0, 9
49.	Филозофија на културата I (Институт за класични студии) (2+1), зимски семестар 2008/2009	0, 45
50.	Антропологија (Институт за историја) (2+1), зимски семестар 2008/2009	0, 45
51.	Родовите студии и мирот (Институт за одбранбени и мировни студии) (2+1), зимски семестар 2008/2009	0, 45
52.	Филозофија на културата II (Институт за класични студии) (2+1), летен семестар 2008/2009	0, 45
53.	Родова рамноправност во социјална политика (Институт за социјална работа и политика) (2+1), летен семестар 2008/2009	0, 45
54.	Вовед во родови студии (Институт за родови студии) (3+2), зимски семестар 2009/2010	0, 9
55.	Родот и социјалната рамноправност (Институт за родови студии) (2+2), зимски семестар 2009/2010	0,9
56.	Филозофија на културата I (Институт за класични студии) (2+1), зимски семестар 2009/2010	0,45
57.	Антропологија (Институт за историја) (2+1), зимски семестар 2009/2010	0,45
58.	Филозофија на културата II (Институт за класични студии) (2+1), летен семестар 2009/2010	0,45

59.	Жената во еврејството, христијанството и исламот (Институт за родови студии) (4+2), летен семестар 2009/2010	0,9
60.	Родовите студии и мирот (Институт за родови студии) (3+2), зимски семестар 2010/2011	0,9
61.	Антропологија (Институт за историја) (3+2), зимски семестар 2010/2011	0,9
62.	Антропологија (Институт за историја) (3+2), летен семестар 2010/2011	0,9
Консултации со студенти		
63.	Консулт. со студенти 2006/2007, летен сем. (107 студенти студенти)	0,21
64.	Консулт. со студенти 2007/2008 зим.сем. 84, летен сем.56 (вкупно 140 студенти)	0,28
65.	Консулт. со студенти 2008/2009, зим. сем.144, летен сем. 47 (вкупно 191 студент)	0,38
66.	Консултации со студенти 2009/2010 зим. сем 195, летен сем. 151 (вкупно 346 студенти)	0,69
67.	Консултации со студенти 2010/2011, зим. сем. 249, летен сем 196 (вкупно 445 студенти)	0,89
Менторства на дипломски трудови и членства во комисији за оцена и одбрана на магистерски и докторски трудови		
68.	Ментор на дипломска работа на Мартина Попова под наслов „Родова рамноправност во локална самоуправа во РМ“, Институт за социјална работа и политика.	0,2
69.	Член на комисија за оцена на магистерски труд на Екрем Ебиби под наслов „Политичката филозофија на исламот (според светото писмо Куранот)“, Институт за филозофија, 2007.	0,3
70.	Член на комисија за одбрана на магистерски труд на Екрем Ебиби: „Политичката филозофија на исламот (според светото писмо Куранот)“, Институт за филозофија, 2007.	0,3
71.	Член на комисија за оцена на докторат на м-р Спасенка Анастасова под наслов „Популарната култура во британските културни студии“, Институт за филозофија, 2010.	0,5
72.	Член на комисија за одбрана на докторат на м-р Спасенка Анастасова под наслов „Популарната култура во британските културни студии“, Институт за филозофија, 2010.	0,5
Пакет материјали за одреден предмет		
73.	Пакет материјали за предметот вовед во родови студии	1
74.	Пакет материјали за предметот стратегии за родова рамноправност	1
75.	Пакет материјали за предметот родот и религијата	1
76.	Пакет материјали за предметот родовата рамноправност во социјална работа и политика	1
77.	Пакет материјали за предметот родовите студии и мирот	1
79.	Пакет материјали за предметот филозофија на културата 1	1
Вкупно		79, 25

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активност:	Поени
1.	Ментор на одбранет магистерски труд на Биљана Страмшак под наслов „Жените пионери во социјалната работа и нивното влијание врз подемот на феминизмот“, Институт за социјална работа, 2008.	1
2.	Ментор на докторска дисертација на м-р Биљана Страмшак Ѓуровска под наслов „Вградувањето на родовата компонента во дефинирањето на социјалниот статус на самохраните родители: можност за унапредување на семејната политика“, Институт за социјална работа и политика на Филозофскиот факултет.	3
3.	Учесник во национален научен проект: „Застапеност на наставни содржини за религијата во одделни општествено-хуманистички предмети во основното и средното образование (реформирано гимназиско и средно стручно образование)“, инициран и финансиран од ФИОМ (2007), а реализиран од членовите на Катедрата за хуманистички студии при Филозофскиот факултет во Скопје.	6
4.	Раководителка на проектот „Родовата практика на универзитетите во Република Македонија: Вклученост/исклученост на жените во телата и процесите на донесување одлуки“, којшто е дел од меѓународен проект во рамките на Регионалната програма за поддршка на истражувањето во Западен Балкан, инициран од Универзитетот во Фрибур, а поддржан од Швајцарската агенција за развој и соработка.	6
5.	Раководителка на проектот за превод на едицијата „Историја на жените на Западот“ (пет тома), наменета како учебно помагало за студентите на Институтот за родови студии при Филозофскиот факултет во Скопје, поддржан од Филозофскиот факултет, ФИОМ и Фондацијата „Фридрих Еберт“. Првиот том <i>Од антички божји до христијански светици</i> излезе од печат, а останатите четири тома се во подготовка.	6
6.	Учесничка во национален научноистражувачки проект „Родово сензитивно буџетирање“, пилот проект на Министерството за труд и социјална политика со поддршка на УНИФЕМ, реализиран во текот на 2009-2010.	3
7.	Монографија: <i>Застапеност на наставни содржини за религијата во одделни општествено хуманистички предмети во основното и средното образование (реформирано гимназиско и средно стручно образование)</i> , ФИОМ; Скопје, 2007.	4,8
8.	Монографија: <i>Родово - буџетска анализа на социјалната политика и активните политики за вработување во Република Македонија</i> , експертски тим (според азбучен ред) (Јовановиќ, А., Малеска Н., Јованова В., Марковска, С.) МТСП, Скопје, 2010.	4,8
9.	Секциско предавање „Статусот на жените во филозофијата на Аристотел“ на научно-стручен собир со меѓународно учество на тема „Антиката и европската наука и култура“, одржан на 21-22. 11.2006 во Скопје, во организација на Институтот за класични студии.	2
10.	Секциско предавање „Вклучување на родовата перспектива во социјалната работа и политика во Република Македонија“ на научно-стручен собир со меѓународно учество на тема „Современи предизвици во теоријата и практиката на социјалната работа и социјалната политика“, во организација на Институтот за социјална работа и политика, одржан на 28-29.9.2007.	2

11.	Секциско предавање „Воведување на религиското образование во државните училишта во РМ“ на научно-стручен собир со меѓународно учество на тема „Secularism and Religious Pluralism as a Prerequisite for Actual Democracy“, одржан на 16 јуни 2008, во Загреб, во организација на OSI (Open society Institute) и Croatia Advisory Committee.	2
12.	Секциско предавање на тема „Имплементација на законот за еднакви можности во универзитетите во РМ“ на меѓународниот научен собир „Општествени, политички и економски промени во Западен Балкан“, одржан во јуни 2010 во Драч, во рамките на програмата РРПП, иницирана од Универзитетот во Фибур.	2
13.	Пленарно предавање на тема „Учеството на жените во универзитетската работна сила во РМ“ на меѓународната конференција „Република Македонија како општество на еднакви можности - меѓу владеењето на правото и традицијата“, одржана на 6 мај 2011, во Ректоратот на УКИМ, Скопје.	2
Вкупно		44, 60

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активност:	Поени
	Поглавје во книга/речник	
1.	С.Марковска, „Антропоцентризам“, одредница во <i>Поимник на книжевната теорија</i> , приред.К.Кулафкова. МАНУ, Скопје, 2007.	2
	Експертски активности, евалуација, стручна ревизија, супервизија	
1	Стручна ревизија /рецензија на <i>Прирачник за идентификација на родовите прашања и за нивна имплементација во социјалната работа</i> , подготвиле: Татјана Ристова Димова и Биљана Страмшак Ѓуровска, ЈУ Завод за социјални дејности, Скопје, 2011.	1
2.	Стручна ревизија /редакција на преводот на првиот том од едицијата „Историја на жените“, <i>Од антички близици до христијански свештеници</i> , Филозофски факултет, Евро Балкан Пресс, Скопје, 2011.	1
3.	Стручен експерт за родова проблематика во проектот „Facilitating gender equality in social work thought gender analysis and research based capacity building“, инициран и поддржан од UN Women, а се имплементира во ЈУ Завод за социјални дејности Скопје (јули 2011-февруари 2012).	1
	Идеен проект	
4.	Раководителка на тимот за подготовка на елаборат за изработка на студиска програма за основање на Институт за родови студии	2
	Дејности од поширок интерес	
5.	Член на Уредувачкиот одбор на едицијата <i>Теории на групоста</i> , ФИОМ, Скопје, 2007	0,5
6.	Носител на изготвување и пријавување на научен меѓународен проект: "Strengthening the Capacity of the newly established Undergraduate Gender Studies Programme at the Faculty of Philosophy, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje", TEMPUS, април 2008.	2
7.	Раководителка на Катедрата за хуманистички студии при Филозофскиот факултет (1.10.2005-15.5.2008)	3

8.	Раководителка на Институтот за родови студии при Филозофскиот факултет (од 15.5.2008 до)	3
9.	Член на Комисија за избор во звање - вонреден професор на д-р Сузана Симоновска, 2007.	0,2
10.	Претседателка на Управниот одбор на ФИОМ (Фондација „Институт отворено општество - Македонија“) (2005-2007)	1
11.	Претседателка на Изборната комисија за реализирање на постапката за избор на декан на Филозофскиот факултет, 2009.	0,5
12.	Член на Комисијата за разгледување и давање предлози за доделување на Наградата „13 Ноември“ на град Скопје, од областа на науката, 2009.	1
13.	Член на Управниот одбор на Детскиот театарски центар –Скопје од 3.11.2009	1
14.	Член на Управниот одбор на ДЕСИДЕ-Центар за демократија, социјално вклучување и развој (10 јули 2010 -10 јули 2012)	1
Вкупно		20,20
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		79,25
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		44, 60
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		20,20
Вкупно		144,05

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Вера Георгиева Петкоска, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Денко Скаловски, член, с.р.
3. Проф. д-р Владимир Давчев, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНОТО ПОМАГАЛО
 „ПРАКТИКУМ ПО ХИСТОЛОГИЈА ЗА
 ГРАДБА НА ТКИВАТА И ОРГАНСКИТЕ СИСТЕМИ
 - ЗА СТУДЕНТИ ПО СТОМАТОЛОГИЈА“
 ОД АВТОРОТ ДОЦ. Д-Р ЕЛИДА МИТЕВСКА

Врз основа на член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на УКИМ во Скопје, а во врска со членовите од 15 до 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, Наставно – научниот совет постапувајќи по предлогот од Одборот за издавачка дејност на Факултетот, на својата IX редовна седница одржана на 30. 5.2011 година, донесе Одлука за одредување на рецензенти за пишување на рецензија за печатење на учебното помагало **„Практикум по хистологија за градба на ткивата и органските системи – за студенти по стоматологија“**, изработено од авторот доц. д-р Елида Митевска. За рецензенти на доставениот ракопис беа избрани:

1. проф. д – р Лилјана Миленкова
2. проф. д – р Невена Костовска
3. проф. д – р Грацилија Кироска

Прегледувајќи го доставениот текст за учебното помагало, рецензентите го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебното помагало со наслов: **„Практикум по хистологија за градба на ткивата и органските системи – за студенти по стоматологија“**, од авторот доц. д-р Елида Митевска, претставува ново издание на прирачник за практична настава на студентите по стоматологија. Ракописот ја разработува содржината од областа *хистолошка градба на ткивата и органските системи*, од програмата за практичната настава по хистологија и ембриологија за студентите по стоматологија.

Наставната програма се изведува во вториот семестар со вкупен фонд од 104 часа. Содржината презентирана во Практикумот обработува теми кои се застапени со вкупно 30 часа на практичната настава.

Практичната настава се изведува во лабораторија со микроскопи, а ова учебно помагало треба да го олесни и поттикне изучувањето на содржините.

Поделбата на материјалот на тематски целини е извршена во согласност со наставната програма и е усогласена и со теоретската настава од предметот. Систематски и дидактички се разработени содржините за практичната настава, а текстот е напишан концизно и јасно. Текстот во Практикумот ги објаснува неопходните поими, а доминантен е бројот на микрофотографиите со кои одлично е илустриран материјалот. Во Практикумот се содржани и прашања со кои студентот ќе може да направи проверка на знаењето стекнато на вежбата.

Со овие атрибути, приложениот Практикум претставува соодветен водич за микроскопирањето и проучувањето на хистолошките препарати.

Содржината на прирачникот е прегледно презентирана на 137 страници кои се илустрирани со 221 слика.

Прирачникот се состои од следниве тематски содржини:

- микроскоп, техника на микроскопирање и хистолошка техника;
- основни структурни компоненти на еукариотската клетка;
- основни типови ткива (каде што е обработено епителното, потпорното, мускулното и нервното ткиво, нивните карактеристични компоненти и различните поттипови ткива);
- поединечни органски системи (кардиоваскуларен, имунолошки, респираторен, ендокрин, гастроинтестинален, уринарен, машки и женски репродуктивен), кожа, орган за вид и орган за слух и рамнотежа.

На крајот од ракописот е наведена литературата која е ползувана при изработката на прирачникот.

Првиот дел започнува со кус вовед за хистологијата како наука, а по него следува запознавањето со основната алатка при изведувањето на вежбите, микроскопот. Прикажани се неговите механички и оптички делови со паралелно објаснување на микроскопската слика која настанува како резултат на диоптриското дејство на објективот и окуларот. Јасно е презентирана техниката на микроскопирање која е исклучително битна за самостојната работа на студентот. На крајот е објаснета техниката на изготвување на хистолошките препарати и основната техника на боење.

Вториот дел накусо ги потсетува студентите на структурните компоненти на еукариотските клетки како основни градбени единици на секое ткиво. Шематски е прикажан начинот на поврзување на ткивата, органите и системите во една целина.

Во третиот дел, со шематски прикази и микрофотографии, илустрирани се четирите основни типа ткива и нивните битни карактеристики. Кај епителите се обработени покривниот, жлездениот и специјализираните видови епители. Кај потпорните ткива се обработени сврзното, рскавичното и коскеното ткиво. Особено внимание е посветено на сврзните ткива каде што студентот се запознава и со различните поттипови на сврзно ткиво. Во тематската содржина за мускулно ткиво обработени се напречно пругастото (скелетно и срцево) и мазното мускулно ткиво. Во делот за нервното ткиво опишани и илустрирани се основните структурни компоненти на невронт, видовите неврони, градбата на периферните нерви, ганглионите и невроглија клетките.

Делот за органските системи е четвртиот и најобеман дел од Практикумот, поткрепен со извонредно јасни микрофотографии и шематски прикази.

- Во него, за кардиоваскуларниот систем е објаснета градбата на крвните садови и градбата на сидот на срцето.
- Од органите на имунолошкиот систем презентирана е градбата на лимфните јазли.
- Од респираторниот систем обработени се структурните елементи на дишникот и белите дробови, со посебен осврт на градбата на крвно – воздушната бариера.

- Во рамките на ендокриниот систем прикажана е хистолошката градба на штитната и надбубрежната жлезда.
- Потоа следува градбата на кожата и сите нејзини деривати.
- Во делот за гастроинтестиналниот систем обработена е градбата на хранопроводот, желудникот, тенкото и дебелото црево, апендиксот, црниот дроб и панкреасот.
- Од органите на уринарниот систем, детално е презентирана структурата на бубрегот.
- Машкиот репродуктивен систем опфаќа хистолошка градба на тестисот, простатата и семеното меурче. Прикажана е и градбата на сперматозоидите видени во размаска на ејакулат.
- Во женскиот полов систем даден е опис на овариумот, јајцеводот, матката и вагината. Целината од овој систем завршува со ексфолијативна цитологија.
- Последните тематски единици ја презентираат хистолошката градба на високоспецијализираните органи - око и уво.

Во секоја тематска содржина под насловот препарати за микроскопирање, даден е кус опис на хистолошките препарати за подготовка на студентот и негово што посамостојно микроскопирање. Секоја тема содржи прашања кои му овозможуваат на студентот да го провери своето знаење и да учествува во дискусиите за соодветната тема. Шематските прикази и микрофотографиите се одлична помош во препознавањето на структурни елементи.

Во соодветен обем понудено е објаснување за практичната примена на она што се изучува - за медицинското значење на познавањето на нормалната хистолошка градба која е предуслов за нормалното функционирање на органите.

Литературата која е ползувана при изработката на прирачникот се состои од 8 референтни учебни помагала и 5 страници на интернет.

ЗАКЛУЧОК

Учебното помагало „Практикум по хистологија за градба на ткивата и органските системи – за студенти по стоматологија“, од доц. д-р Елида Митевска, смета дека ќе овозможи разбирање и осознавање на програмските содржини при изучувањето на хистолошката градба на ткивата и органските системи. По обемот и темите кои ги обработува, ова учебно помагало целосно одговара на делот од наставната програма по хистологија и ембриологија, која ја разработува хистолошката градба на ткивата и органските системи за студентите по стоматологија. Сметаме дека јазикот и презентацијата се разбирливи за студентите, текстот е одлично илустриран со шематски прикази и микрофотографии на кои се директно посочени или обележени структурните компоненти.

Затоа, со особено задоволство, на Наставно – научниот совет му предлагаме, учебното помагало **Практикум по хистологија за градба на ткивата и органските системи – за студенти по стоматологија** да го прифати за печатење и примена при изведувањето на практичната настава по хистологија и ембриологија. Се надеваме дека и студентите по стоматологија, како читатели на ова учебно помагало, ќе

имаат позитивни искуства при совладувањето на тематските содржини предвидени со наставната програма.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д – р Лилјана Миленкова с.р.

Проф. д – р Невена Костовска с.р.

Проф. д – р Грацилија Кироска с.р.

21. 7. 2011 год.

Скопје

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНИКОТ „ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА“ ОД ПРОФ. Д-Р ТОМЕ ГРУЕВСКИ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје, по препорака на Институтот за новинарство, медиуми и комуникации, на 23. седница одржана на 7 јули 2010 година, едногласно утврди потреба за издавање на учебник по предметот односи со јавноста од проф. д-р Томе Груевски и донесе одлука проф. д-р Емилија Симоска и проф. д-р Мирјана Борота - Поповска од Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје да бидат рецензенти на трудот „Односи со јавноста“ од д-р Томе Груевски, професор на студиите по новинарство, медиуми и комуникации.

Предложениот ракопис за учебник по предметот односи со јавноста го прочитавме со интерес и особено внимание и врз основа на нашето мислење, на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Приказ на трудот

Ракописот за учебник „Односи со јавноста“ од д-р Томе Груевски е во обем од 300 страници пишуван во компјутерска техника со нормален проред и стандарден слог на букви. Во прилог е дадена користена и цитирана литература од домашни и странски автори и е понуден поимник за односите со јавноста.

Материјата што е обработена во трудот е поделена во два дела со посебни наслови. Првиот дел опфаќа 14 глави со вообичаениот предговор. Содржината на вториот дел ги обработува теориите и моделите на ПР. Секој дел од содржината е обработен во глави, со вообичаени воведни напомени за обработената содржина и е даден список на цитирана литература.

„Односи со јавноста“ е дефицитарен наслов во медиумскиот и во јазичниот простор во Република Македонија. За првпат со појавата на книгата „Односи со јавноста“ (2007) од проф. д-р Томе Груевски беа обработени комуникациите и односите со јавноста, кои во нашата комуникациска практика сè уште се непознати и недоволно сфатени и разбрани од поширокиот читателски аудиторитум.

Содржината на оваа книга е конципирана според наставната програма по предметот односи со јавноста на студиите по новинарство, комуникации и масовни медиуми на Правниот факултет “Јустинијан Први” во Скопје. Кај секоја глава се дадени воведни напомени како методолошка прецизност и прегледност во понудата.

Обработени се поимот и дефиницијата на односите со јавноста и се нуди одговор на синтагмата односи со јавноста, потоа се обработени прашањата што се однесуваат на односите со јавноста и образованието и кариерата во односите со јавноста, моделот на наставните планови од оваа област и др. Обработени се темите што се однесуваат на: односите со јавноста во Република Македонија, кој може да се занимава со односите со јавноста, контроверзите околу односите со јавноста и др.

Односите со јавноста се комуниколошка дисциплина, но се засноваат и на други научни дисциплини, како што се: реториката, јавното мислење, маркетингот, масовните медиуми и масовното комуницирање, новинарството, етиката, правото, економијата и некои нејзини дисциплини и др.

Посебни поглавја се понудени за: принципите, функциите, видовите и методите на односите со јавноста. Посебна глава е посветена на генезата и развојот на ПР во која се навлегува длабоко во минатото и во појавата на говорот, писмото, реториката, технологијата на ПР, односите со медиумите, етиката и професионалните принципи, односите со јавноста во кризни ситуации и, особено, практиката на ПР и неговите дејности, како што се: Press Agency, Public Affairs, лобирањето, публицитетот, огласувањето, маркетингот како функција на управување, маркетиншките комуникации, рекламата како еднонасочна масовна комуникација и пропагандата и манипулацијата, спин доктори, ПР и новинарството и др.

Особено интересна содржина нуди главата посветена на вештината и на техниките на деловното комуницирање. Како значајна компонента на ПР се обработени: елементите на вештината на комуницирањето и разновидните облици на комуникации: пишувани, телефонски, електронски, деловни комуникации, говорната презентација итн.

Во книгава се поместени повеќе етички кодекси за професионалното однесување во практиката по ПР и кодекси на новинарски организации и здруженија. Тоа се: Европскиот кодекс за професионално однесување со односите со јавноста, т.н. Лисабонски кодекс; Кодексот на професионални стандарди на ПР здруженија во САД; Меѓународниот кодекс за огласување (француската верзија од 1997 година); Етичкиот кодекс на членовите на ПРСА, најнова верзија од 2000 година; Етичкиот кодекс на ИАБЦ за деловни комуникации од 1995/'96 година. Во оваа збирка се приложени и Етичкиот кодекс на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и Хипократовата заклетва. Оваа збирка е збогатена и со прилозите: Минхенска декларација за правата и обврските на новинарите, усвоена

на 25 ноември 1971 година и Кодексот на новинарите на Македонија, од 14 ноември 2001 година.

Односите со јавноста како наука и искуство за создавање на општественото мнение во посакуваната насока се третираат и од теоретски и од практичен аспект. Односите со јавноста се неопходни, особено во услови на демократизација на општествениот живот. Односите со јавноста се функција на управување која воспоставува и одржува заемно корисни односи меѓу организацијата и различната јавност од која зависи нејзиниот успех или неуспех.

Вториот дел од книгата ги обработува теориите и моделите на односите со јавноста. Теориите на односите со јавноста се групираат во три основни групи според нивното користење: 1. теории на односите, 2. когнитивни и бихејвиористички теории и 3. теории на масовното комуницирање.

Особено се прикажани четирите модели на комуницирање на James Grunig и Todd Hunt: моделот на печатената агентура и публицитетот, моделот на јавното информирање, двонасочниот асиметричен модел и двонасочниот симетричен модел.

Книгата е наменета за сите љубопитници за односите со јавноста, професионалните комуникации и масовните медиуми. Тука, пред сè, се студентите кои оваа материја ја изучуваат на редовните студии и на постдипломските студии по предметот мас-медиуми, комуникации и односи со јавноста, на студиите за јавна администрација во Битола, потоа за студентите-постдипломци по предметот професионални комуникации, од наставната програма на Педагошкиот факултет во Битола, како и за други сродни факултети на универзитетите во Македонија.

Лицата за односи со јавноста, кои се професионално ангажирани во Парламентот, во Владата, во министерствата на Владата на Р.Македонија и во други институции и организации, во компаниите и во локалната самоуправа, во книгата имаат четиво што ќе им помогне во совладувањето на вештината во професионалните комуникации и во начинот за подобрување на нивниот професионален имиџ.

Во пишувањето на оваа книга е користена најновата странска и домашна литература од оваа област.

Оцена на трудот

Учебникот под наслов ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА, од авторот проф. д-р Томе Груевски, е резултат на неговата повеќегодишна научно-теоретска и истражувачка работа во областа на комуникациите, особено на масовното комуницирање како

највисок и најсложен облик на комуникација и односите со јавноста, но пред сè, односите со јавноста како наука. Имено, проф. д-р Томе Груевски е автор на 15 трудови: монографии, научни и стручни и публицистички трудови од областа на комуникологијата, односите со јавноста, теоријата и историјата на комуникациите и новинарството и др. Овој труд е резултат на неговите богати сознанија и искуства стекнати во неговата професорска практика но, исто така, тој е резултат на неговите сознанија и проучувања што ги прави во оваа област како доктор на комуниколошки науки.

Трудот е структуриран според сите нормативи на универзитетски учебник и е пишуван со јасен и разбирлив јазик, лесен за читање и восприемање на четивото.

Имајќи ги предвид изнесените оценки за овој ракопис, со задоволство му предлагаме на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, да го прифати овој извештај со позитивна оценка и да го одобри трудот со наслов „Односи со јавноста“, како учебник по предметот односи со јавноста, што се изучува на студиите по новинарство медиуми и комуникации на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Скопје, септември 2011 година

Рецензенти

Проф. д-р Емилија Симоска с.р.

Проф. д-р Мирјана Борота-Поповска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН СОРАБОТНИК ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ШТО ЈА ПОКРИВА ИНСТИТУТОТ ЗА ЗАВАРУВАЊЕ И ЗАВАРЕНИ КОНСТРУКЦИИ НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на својата редовна седница одржана на 22.9.2011 година, донесе одлука бр.02-2416/1 со која сме определени за членови на Рецензентската комисија за избор на еден соработник во соработничко звање – асистент во наставно-научната област што ја покрива Институтот за заварување и заварени конструкции.

На распишаниот конкурс за избор во наставно-научни и соработнички звања на Машинскиот факултет во Скопје, објавен во дневните весници „Утрински весник“ и „Коха“ на 27.8.2011 година, за избор на асистент од наведената наставно-научна област се пријави кандидатката м-р Бојана Трајаноска, дипл.маш.инж., вработена како помлад асистент на Институтот за заварување и заварени конструкции при Машинскиот факултет во Скопје.

Врз основа на прегледот на доставената документација, личното познавање и следење на развојот на кандидатката, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ, ОБРАЗОВАНИЕ И ВРАБОТУВАЊЕ

Бојана Трајаноска е родена на 12.2.1986 год. во Скопје. Основното образование го завршила во основното училиште “Мирче Ацев” во Скопје со одличен успех. Средното образование го продолжила и го завршила во средното училиште Гимназија “Орце Николов” во Скопје, исто така со одличен успех. Дипломирала на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката мехатроника, со средна оценка на студирање 9,74. Дипломската работа под наслов „Програмабилен систем за следење на движењето на Сонцето”, под менторство на вонр. проф. д-р Виктор Гаврилоски, ја одбранила на 15.9.2008 година, со оценка 10 (десет).

За време на студиите во периодот од 2004 до 2008 година била вклучена во образовниот процес како демонстратор за давање помош при реализација на вежбите по предметите: статика, јакост I, кинематика, динамика и осцилации, што ги покрива Институтот за

механика. За постигнатиот одличен успех во прва, втора и трета година од студиите добила пофалници од страна на Машинскиот факултет.

Во септември 2008 се вработила во фирмата “Аутомакедонија”, каде што работела наредни 3 месеци, за потоа по дипломирањето во декември 2008, со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр. 02-2768/2 од 18.12.2008, да биде избрана во *соработничко звање - помлад асистент* во научната област што ја покрива Институтот за заварување и заварени конструкции на Машинскиот факултет во Скопје.

Во јануари 2009 година се запишала на постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје при Институтот за заварување и заварени конструкции на истражувачкото подрачје заварени конструкции со наслов на тема: *Нумеричко моделирање и анализа на заварени врски* под менторство на проф. д-р Зоран Богатиноски (одлука на Наставно-научен совет бр.02-1725/2 од 1.7.2010 година). Предвидените испити од студиската програма ги положила во рок со успех од средна оценка 10,00.

Магистерскиот труд со наслов *Нумеричко моделирање и анализа на заварени врски*, изработена под менторство на проф. д-р Зоран Богатиноски, го одбрала на 13.4.2011 на Машинскиот факултет во Скопје.

Во периодот од изборот во соработничко звање - помлад асистент до денес активно учествувала во образовниот процес (во првиот циклус на студии) на Машинскиот факултет преку реализација на вежбите по поголем број предмети на повеќе насоки на академските и професионалните студии.

Има одлични познавања од областа на примената на компјутерските програми: MS Office (Word, Excel, Power Point, Access), AutoCAD, MATLAB, Solid Works, Autodesk Inventor, AnsysWorkbench. Активно се служи со англискиот јазик, а има познавање и од италијанскиот и германскиот јазик.

Досега била член во факултетската комисија за спроведување на попис во 2009 и 2010 година, во работна група за упис на нови студенти при Машинскиот факултет во Скопје во 2009, 2010 и 2011 година и во работна група за промотивна активност на Факултетот/Институтот.

Во почетокот на академската 2010/2011 година избрана е и за ментор на новозапишаните студенти на насоката ЗДК.

Во понатамошниот текст е претставен преглед на учество на кандидатката во образовниот процес на Машинскиот факултет во Скопје, како и преглед на постигнатиот успех во научноистражувачката и стручно-апликативната дејност.

II. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатката м-р Бојана Трајаноска, во досегашниот период на работа на Машинскиот факултет во Скопје, активно учествуваше во спроведувањето на наставните активности на Факултетот. Во текот на тој период успешно ги спроведуваше вежбите по следниве наставни предмети:

- машински материјали
- технологии и испитување на материјалите

- материјали и техники на спојување
- техники на заварување
- инженерски материјали
- заварување и заварени конструкции
- заварени конструкции
- пресметка на заварени конструкции
- метални конструкции
- проектирање за сигурност
- монтажа и опрема за заварување
- врски кај заварени конструкции
- носечки метални конструкции
- лесни метални конструкции
- дизајн и пресметка на композитни конструкции

Кандидатката континуирано била ангажирана со голем број на часови за вежби во секој семестар, а исто така била вклучена во спроведувањето на испитите по наставните предмети. *При одржувањето на вежбите покажува особена способност своето знаење јасно да им го пренесе на студентите.*

III. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

- "NUMERICAL MODELING OF BEAM-COLUMN CONNECTIONS AT MULTI-STOREY COMPOSITE STRUCTURES" - вонр.проф.д-р Зоран Богатиноски, Г. Арсова – Милошевска, магистер по машинство, Бојана Трајаноска, дипл.маш.инж., 9. интернационална конференција за замор и лом, Белград, октомври 2009 г. (труд).
- Елаборат - стручно мислење за носивост на три типа челични спојки систем KNAUF, проф. д-р Зоран Богатиноски, м-р Бојана Трајаноска, дипл.маш.инж., март 2010 год.
- "NUMERICAL MODELING OF WELDED RIGID BEAM-COLUMN CONNECTIONS AT MULTI-STOREY STRUCTURES" - м-р Бојана Трајаноска, дипл.маш.инж., Г. Арсова–Милошевска, магистер по машинство, вонр.проф.д-р Зоран Богатиноски, Варна, Р.Бугарија, 2011 год.
- НОСЕЧКИ МЕТАЛНИ КОНСТРУКЦИИ, вонр.проф. д-р Зоран Богатиноски, помл. ас. Бојана Трајаноска, 2010 г. (интерна скрипта за студирање на МФС)
- ДИЗАЈН НА ПРОСТОРНИ СИСТЕМИ (повеќекатни носечки конструкции), вонр.проф. д-р Зоран Богатиноски, помл.ас. Бојана Трајаноска (интерна скрипта за студирање на МФС).
- Елаборат - стручно мислење за "Конструкција на контејнер за складирање на боци под притисок" - проф.д-р Зоран Богатиноски, помл. ас. м-р Бојана Трајаноска, 2011 год.

- TEMPUS IV Project: 158644 –JPCR: “Development of Regional Interdisciplinary Mechatronic Studies -DRIMS”; Project financed by European Commission, 2010-2013.

IV. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изложеното во овој извештај, може да се заклучи дека м-р Бојана Трајаноска, дипл.маш.инж, во досегашниот период што го помина на Машинскиот факултет во Скопје, беше ангажирана со многу часови од повеќе предмети што ги покрива Институтот за заварување и заварени конструкции. Кон извршувањето на работните обврски пристапува сериозно и совесно, ги извршува навремено, стручно и одговорно. Напоредно со тоа, кандидатката успешно работела на сопственото научно и стручно усовршување, како и на работата со студентите.

Согледувајќи го претходно изнесеното, а во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, кандидатката м-р Бојана Трајаноска, дипл.маш.инж., да биде избрана во звањето асистент при Институтот за заварување и заварени конструкции на Машинскиот факултет во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Зоран Богатиноски
Машински факултет-Скопје, с.р

Проф. д-р Марјан Гаврилоски
Машински факултет-Скопје, с.р

Проф. д-р Добре Рунчев
Машински факултет-Скопје, с.р

РЕЦЕНЗИЈА НА РАКОПИСОТ *МАКЕДОНСКАТА ПИЈАНИСТИЧКА
УМЕТНОСТ И ПЕДАГОГИЈА* ОД Д-Р АИДА ИСЛАМ

Авторот на книгата *Македонската пијанистичка уметност и педагогија* д-р Аида Ислам, е музички писател, истражувач – музиколог, кој во последнава деценија зазема значјано место во македонската музичка и културна јавност. Покрај изработката на повеќе научни и стручно-уметнички трудови, учество на реномирани меѓународни конференции, таа е автор и на две книги: *Тонскиот систем на турската музика*, во која ги обработува турските маками, усули и музички форми од периодот на Отоманската Империја, како и на монографијата за *Културната улога на турската програма на Радио Скопје*.

Со книгата *Македонската пијанистичка уметност и педагогија* д-р Аида Ислам прави уште еден сериозен исчекор во нејзиното етаблирање како музиколог кој пристапува со современ, детално разработен и длабоко осмислен методолошки пристап. Секако кон сево ова најмногу придонесува нејзиното долгогодишно искуство како пијанист и педагог преку кое изградува огромна љубов и пиетет кон пијанизмот и кон творците на оваа уметност кај нас. Оттука претставувањето на резултатите во книгата се прикажани, истовремено, со една високо профилирана мисла која оддава еден голем познавач на пијанистичката уметност и педагогија, но со стилистика која претставената материја ја прави разбирлива и интересна за еден многу поширок круг на читатели. Ова двојство има долгорочно значење, пред сè, поради огромната база на собрани и уредени податоци за македонскиот пијанизам која, токму поради одговорниот теориски пристап, претставува значаен референтен извор за идните истражувачи на македонската музичка култура, но, од друга страна, исто така, и пријатно четиво за современите настаните и личностите кои се опишани во книгата, побудувајќи спомени за едно време во кое се удрени темелите на современата македонска музичка култура. Секако авторката својата книга ја заокружува со денешницата, со големото влегување на македонската музичка култура низ портите на светскиот концертен подиум преку пијаното и преку пијанистот Симон Трпчески.

Преку оваа книга може да се види дека македонскиот пијанизам е комплексна и динамична појава која ги рефлектира и музичкото, и културното и општественото опкружување. Со оглед на фактот дека македонската музичка култура најголемите успеси ги доживува токму на ова поле, авторката ја претставува оваа уметност како метроном кој го дава основниот ритам во развитокот на нашата современа репродуктивна дејност. Вообичаено, оној што пишува последен секогаш ја има предноста на користење на сите претходни истражувања и извори. Во оваа смисла авторката вложува огромен труд во собирањето и систематизирањето на податоците со што се искачува погоре, проширувајќи ги сознанијата за оваа уметност со голем број нови податоци, од личните архиви на уметниците претставени во книгата. Нивната вредност е токму во презервирањето, трајното архивирање и регистрирање на активностите на овие значајни пијанисти бидејќи во тоа лежи суштината и иднината на македонската музикологија.

Особено треба да се истакне обемноста на овој проект сè со цел да бидат опфатени сите кои на своевиден начин учествувале во градењето на македонската пијанистичка уметност и педагогија.

Огромниот број податоци кои ги содржи оваа книга се донесени со еден јасен методолошки пристап кој доволно говори за високото научно ниво на авторката движејќи се во една кондензирана и економична рамка. Очигледно е дека авторката Аида Ислам реализира амбициозен зафат кој се рефлектира во бројот на застапените пијанисти и педагози. Реконструкцијата на нивните кариери Аида Ислам ја прави со голема претпазливост и неутралност, особено во квалификациите на нивните остварувања, кои, главно, се пренесени преку извадоци од критиките на современиците. Водена од природата на материјата која е содржана во оваа книга, го истакнувам трудот кој авторот д-р Аида Ислам го вложила првенствено да ги собере податоците преку интервјуа, разговори, собирање на фотографии, концертни ливчиња и плакати. Затоа оваа книга претставува значаен придонес кон објективното реконструирање и редефинирање на македонската музичка култура.

Со оваа книга авторката несомнено уште еднаш се потврдува како музички деец, писател и музиколог кој работи на проширување на музиколошката активност во Република Македонија и како истражувач кој придонесува за промовирање и презервирање на македонската музичка култура.

Рецензент

Скопје, 13 септември 2011 година

Стефанија Лешкова –Зеленковска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА НА РАКОПИСОТ **МАКЕДОНСКАТА ПИЈАНИСТИЧКА
УМЕТНОСТ И ПЕДАГОГИЈА** ОД Д-Р АИДА ИСЛАМ

Македонската музикологија зачекори во новиот милениум со низа нови имиња кои забележливо го збогатија нејзиниот теориски и книжевен опус. Меѓу нив посебно место зазема Аида Ислам, која во последните неколку години, покрај изработката на повеќе помали трудови, се појави и со обемниот труд *Тонскиот систем на турската музика*, во кој се обработени турските маками, усули и музички форми од периодот на Отоманската Империја кои имаат формативно влијание во балканските музички култури, и во таа смисла подеднакво, и во македонската музичка култура.

Со книгата *Македонската пијанистичка уметност и педагогија* Аида Ислам прави уште еден сериозен исчекор во нејзиното етаблирање како значаен истражувач - музиколог и музички писател. Велиме музиколог и музички писател, имајќи предвид дека Аида Ислам кон овој труд пристапува со современ, детално разработен методолошки пристап, притоа претставувајќи ги резултатите од спроведеното истражување со стилистика која претставената материја ја прави разбирлива и интересна за еден многу поширок круг на читатели, кои не ќе мораат да се справуваат со термилошките замки на теорискиот дискурс. Ова двојство има долгорочно значење, пред сè, поради огромната база на собрани и уредени податоци за македонскиот пијанизам кои токму поради одговорниот теориски пристап, претставува значаен референтен извор за идните истражувачи на македонската музичка култура, но, од друга страна, исто така, и пријатно четиво за современите настаните и личностите кои се опишани во книгата, побудувајќи спомени за едно време кое, бездруго може да се нарече *херојско*, бидејќи во него се удрени темелите на современата македонска музичка култура.

Во тоа втемелување, крунската улога ја одиграа токму пијаното и пијанизмот. Тоа симболично ја одразува вестернизацијата на македонската музичка култура која до пред еден век има доминантно ориентални карактеристики и тоа не само во световната туку и во духовната музичка традиција. Затоа уште посимболичен е фактот дека вистинското влегување на македонската музичка култура на светскиот концертен подиум се случува во овој милениум, преку пијаното и преку пијанистот Симон Трпчевски со кого и се заокружува текстот од оваа книга.

Вообичаено, оној што пишува последен, секогаш ја има предноста на користење на сите претходни истражувања и извори. Во оваа смисла, Аида Ислам не само што донесува една сума на сознанијата од нејзините претходници туку се искачува на една скала погоре, проширувајќи го видикот со голем број нови податоци, кои, најверојатно, наскоро неповратно би биле изгубени, посебно оние од многубројните лични извори и контакти што ги остварила Аида Ислам во овој обемен проект.

Огромниот број податоци кои ги содржи оваа книга се донесени во кондензирана и економична форма. Очигледно е дека авторката Аида Ислам реализира амбициозен зафат кој се рефлектира во бројот на застапените пијанисти и педагози. Реконструкцијата на нивните кариери Аида Ислам ја прави со голема претпазливост и неутралност, особено во квалификациите на нивните остварувања,

кои, главно, се пренесени преку извадоци од критиките на современите. Исто така, јасно е дека обемот на претставените податоци за секој поединец е резултат повеќе на достапноста на изворите, отколку на некоја ранг - листа, кон која овој труд воопшто не се стреми. Затоа оваа книга претставува значаен придонес кон објективното реконструирање и редефинирање на македонската музичка култура, за кое веќе има доволна историска дистанца.

Посебно богатство на книгата претставуваат 211-те фотографии со што таа станува и своевидна фотомонографија за настаните и личностите кои ги опишува. И во нив може да се види дека македонскиот пијанизам е комплексна и динамична појава која ги рефлектира и музичкото, и културното и општественото опкружување, во кое тој не само што се саморазвива туку, бездруго, претставува метроном кој го дава основниот чекор на современата македонска музичка култура.

Рецензент

Скопје, 9 мај 2011 година

Димитрије Бужаровски с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕТО ДОЦЕНТ ПО НАСТАВНАТА ДИСЦИПЛИНА *КОМПАРАТИВНА КНИЖЕВНОСТ* НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје, на седницата одржана на 12.5.2011, со одлука бр. 0202-241/2-10 избра Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Нада Петковска, проф. д-р Јелена Лужина и проф. м-р Владо Цветановски, за избор на еден наставник во сите звања по наставната дисциплина компаративна книжевност.

На конкурсот објавен во дневните весници *Капитал* и *Факти* од 13.4.2011 год., во определениот рок се пријави само кандидатката д-р Ана Стојаноска, доцент по предметот македонска книжевност на Факултетот за драмски уметности во Скопје.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ ЗА КАНДИДАТКАТА

Д-р Ана Стојаноска е родена на 22.11.1977 година во Прилеп. По завршувањето на основното и средното образование во родниот град, во учебната 1996/97 год. се запишала на Филолошкиот факултет *Блаже Конески* во Скопје, на Катедрата за општа и компаративна книжевност. Дипломирала во февруари 2001, со просечен успех 8,95.

Во учебната 2001/2002 се запишува на постдипломски студии по театрологија на Факултетот за драмски уметности во Скопје. По полагањето на испитите (просечна оценка 10,00) магистрира во 2003 година со магистерската теза *Македонски постмодерен театар*. Докторира со дисертацијата *Реалистичката поетика и естетика во режијата на Димитар Костаров*, во март 2007 год.

Од март 2002 год. работи како хонорарен соработник-млад истражувач во Институтот за театрологија при ФДУ-Скопје.

Во април 2004 година е избрана за помлад асистент по предметот македонска драма и театар на истиот Факултет, во 2007 е реизбрана за асистент по истиот предмет, а од март 2010 се стекнува со звањето доцент по македонска драма и театар. Во учебната 2010/11, со одлука на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот, го предава и предметот компаративна книжевност, под менторство на актуелниот проф. д-р Нада Петковска.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатката д-р Ана Стојаноска работата ја започна како научен истражувач на Институтот за театрологија на Факултетот за драмски уметности во Скопје, што и овозможи создавање мошне корисна и богата основа за понатамошното вклучување во наставниот процес. Од 2004 година па до денес, таа е активно вклучена во наставно-образовниот процес на студентите од повеќе групи на ФДУ (предавања, вежби, консултации) во тесна соработка со предметниот наставник, проф.д-р Јелена Лужина. Во учебната 2010/11 година, ја прошири својата наставно-образовна дејност, покрај на македонската драма и театар, и во областа на компаратистиката. Иако под менторство на проф. д-р Нада Петковска, таа одлично се вклопи и во оваа дисциплина, покажувајќи смисла за активно вклучување на студентите во образовниот процес.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Д-р Ана Стојаноска, за време на целокупниот ангажман на Факултетот за драмски уметности, покрај со работата поврзана со наставата (вежби и предавања, консултации), активно се занимава и со научно-истражувачка работа. Учествува во повеќе значајни проекти, симпозиуми и научни собири. Била член во комисија за одбрана на магистерски и докторски дисертации. Член е на Македонското друштво за компаративна книжевност и на Меѓународната асоцијација за компаративна книжевност/ International association of comparative literature.

Иако нејзин интерес првенствено се драмата и театарот, нејзините научни и есеистичко - научни прилози се однесуваат на проблемите на компаратистиката, родовите студии, како и книжевно-критичката теорија. Трудите, покрај во зборници од научни собири, ги објавува во македонски и странски печатени и електронски списанија.

Д-р Ана Стојаноска е автор и на книгите *Македонски постмодерен театар*, (Скопје, 2006), приредувач на книгата *Драми од Д.Дуковски* (Скопје, 2002). Учествува со одредени прилози во *Поимникот на книжевната теорија* (Скопје, МАНУ, 2007), во редакција на академик К.Кулафкова, а исто така е приредувач и автор на предговорот на книгата *Македонска современа драма*, 101 том, од едицијата *130 Тома македонска книжевност*. (Битола, Микена, 2008).

Од проектите, како особено релевантни за предметот за кој конкурира ќе ги истакнеме:

-Интеркултурален театар/театар на разлики (Институт за театрологија, ФДУ и ФИООМ) (2002-2004);

-Македонскиот театар во контекстот на балканската театарска сфера (Институт за театрологија, ФДУ, Министерство за образование и наука на РМ) (2003-2005);

-Театарот на почвата на Македонија од антиката до денес (МАНУ и Институт за театрологија, ФДУ) (2004-2007);

-Македонско-хрватски проект : *Театарот како место на меморија* (2010-2012), Факултет за драмски уметности, Скопје и Филозофски факултет, Загреб.

ЗАКЛУЧОК

По разгледувањето на приложената документација, особено на богатата библиографија, на достигнуањата во педагошката и научно-истражувачката работа, Рецензентската комисија заклучи дека кандидатката д-р Ана Стојаноска ги исполнува условите за избор во звањето доцент по компаративна книжевност. Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности да ја избере **д-р Ана Стојаноска** во звањето **доцент** по предметот **компаративна книжевност** на истиот Факултет.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Нада Петковска, с.р.

Проф. д-р Јелена Лужина, с.р.

Проф. м-р Владо Цветаноски, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ана Димитрија Стојаноска

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за драмски уметности - Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: театрологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на предавања	1,2
2.	Одржување на вежби	7,2
3.	Консултации со студенти	0,24
4.	Член на комисија за одбрана на докторат	0,5
5.	Член на комисија за одбрана на магистерска теза	0,9
6.	Пакет материјали за одреден предмет (за македонска драма и театар и за компаративна книжевност)	2
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
	Вкупно	10,4

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета докторска теза	8
2.	Театарот на почвата на Македонија од антиката до денес (том 1 и 2), МАНУ и Институт за театрологија при ФДУ (2004-2007).	3
3.	Македонска театролошка дата база (2002-2011), Институт за театрологија при ФДУ.	3
4.	Интернет страница на Институтот за театрологија: www.mactheatre.edu.mk (2004-2011).	3
5.	Поимник на книжевната теорија (2007-2008), МАНУ.	3
6.	Македонско-хрватски театарски врски (2005-2007), ФДУ.	5
7.	Македонско – хрватски проект – Театарот како место на меморија (2010 - 2012) – Факултет за драмски уметности-Скопје и Филозофски факултет Загреб.	5
8.	Новото лице на театарската музеологија – минатото во иднината (Научна конференција „Театарот и меморијата“, Скопје, 29 март 2007)	2
9.	Перформативниот потенцијал на „Метаморфози“ од Овидиј Насон – театарската претстава како метатекст Научна работилница „Метаморфози-Метатекстови“, Скопје, 11 мај 2007)	2
10.	Театарот во потрага по сопствената криза на идентитет или идентитет на македонски театарски начин (дебата Македонски театарски идентитет МОТ, 26.9.2007)	2
11.	СЕКОГАШ ВРАЌАЈКИ СЕ ДОМА – Одисеите низ вселената (низ примери од некои од маркантните дела на научната фантастика) (Научна работилница ОДИСЕИ, Филолошки факултет, 1 јуни 2009)	2
12.	Театарот...под разно Портал, br.21-22, 2007	2
13.	Новото лице на театарската музеологија – минатото во иднината (Blesok, br.57, nov-dec, 2007, на www.blesok.com.mk)	2

14.	Илија Цувалековски – од женски агол , (www.mirage.com/tekst.asp?lang:mac.tekst=145 ; Мираж, 18.11.2007, ISSN 1409-715X)	2
15.	СЕКОГАШ ВРАКАЈКИ СЕ ДОМА – Одисеите низ вселената (низ примери од некои од маркантните дела на научната фантастика) (http://www.mirage.com.mk/tekst.asp?lang=mac&tekst=223)	2
16.	Алеко Протогеров - актер, режисер (Старделов Г. и др. (уред.одбор) (2007) <i>Театарот на почвата на Македонија XX век</i> , (книга 15), Скопје: МАНУ, (стр. 227-234))	2
17.	Владимир Милчин – режисер (Старделов Г. и др. (уред.одбор) (2007) <i>Театарот на почвата на Македонија XX век</i> (книга 15), Скопје: МАНУ, (стр.59-66))	2
18.	Џемаил Максум – актер (Старделов Г. и др. (уред.одбор) (2007) <i>Театарот на почвата на Македонија XX век</i> , (книга 15), Скопје: МАНУ, (стр. 255-260))	2
19.	Крум Стојанов – актер (Старделов Г. и др. (уред.одбор) (2007) <i>Театарот на почвата на Македонија XX век</i> (книга 15), Скопје: МАНУ, (стр.169-176))	2
20.	Мето Јовановски – актер (Старделов Г. и др. (уред.одбор) (2007) <i>Театарот на почвата на Македонија XX век</i> (книга 15), Скопје: МАНУ, (стр. 285-290))	2
21.	Едукација – од Државна средна театарска школа до ФДУ – Институт за театрологија (Старделов Г. и др. (уред.одбор) (2007) <i>Театарот на почвата на Македонија XX век</i> , (книга 15), Скопје: МАНУ, (стр. 377-383))	2
22.	Низ виугите на балканското театарско паметење – театролошко читање на феноменот патувачки театри (Лужина, Ј. (прир.) (2007) „Македонски театар: балкански контекст“, Скопје: ФДУ, (стр. 271-290))	2
23.	Театарот во служба на идеологијата – партизанските театри меѓу ангажманот и уметноста (Лужина, Ј. (прир.) (2007) „Македонски театар: балкански контекст“, Скопје: ФДУ (стр. 291-303))	2
24.	The New Face of Theatre Museology or The Past in the Future (Luzina, Jelena (ed.) (2008) <i>Theatre and memory</i> , Skopje: FDA (225-335))	2

25.	Перформативниот потенцијал на „Метаморфози“ од Овидиј Насон – театарската претстава како метатекст (Метаморфози и метатекстови – зборник на трудови, Скопје, 2008, Друштво на класични филолози „Антика“ и Друштво за компаративна книжевност на Македонија, стр.159-169)	2
26.	Од егзистенцијализам до апсурд – препорочит на еден дел од драматиката на Чашуле (симпозиум Коле Чашуле, МАНУ, 2009)	2
27.	СЕКОГАШ ВРАЌАЈКИ СЕ ДОМА – Одисеите низ вселената (низ примери од некои од маркантните дела на научната фантастика) (Научна работилница ОДИСЕИ, Филолошки факултет, 1 јуни, 2009; објавено во Одисеи за Одисеја (Зборник на трудови), Скопје, 2010, Друштво на класични филолози „Антика“ и Друштво за компаративна книжевност на Македонија, стр.141-154)	2
28.	СЕКОГАШ ВРАЌАЈКИ СЕ ДОМА – Одисеите низ вселената (низ примери од некои од маркантните дела на научната фантастика) (http://www.mirage.com.mk/tekst.asp?lang=mac&tekst=223)	2
29.	ЕДНА ТЕАТРОЛОШКА КОНТЕМПЛАЦИЈА – ИБЗЕН КАКО ПРЕДИЗВИК (Семинар INTRODUCING NORWEGIAN LITERATURE WITHIN A WIDER SCANDINAVIAN CONTEXT, Скопје, 25-26.11.2010)	2
30.	ОТКРИВАЊЕТО НА БАЛКАНСКИОТ ГЕНОМ НА КРЕАЦИЈАТА (НАМЕСТО НА УНИШТУВАЊЕТО) Театарски тетоважи (Конкурс за есеј на Разноликост, Новиот имиџ на Балканот, февруари 2011)	2
31.	Хрватските драматичари во преводите на Илија Милчин (Хрватско-македонски книжевни и културни врски, Риека, 22-25.3.2011)	2
32.	Македонски! Народен. Театар? – Етимологија на една потенцијална онтологија (МНТ дебата, 4.4.2011)	2
33.	Пишувајќи филм - Компаративна анализа на поетиката на Пол Остер и неговата „филмска“ книжевност (30 години општа и компаративна книжевност, 28 и 29.4.2011)	2
	ВКУПНО	82

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста: Јавно изведено или претставено уметничко дело во облик познат во јавноста – режирани театарски претстави	Поени
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
	Вкупно	

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста: Член на меѓународна жири - комисија	Поени
	ОБЈАВЕНИ КНИГИ	
1	<i>Македонска современа драма</i> , 101 том од едицијата <i>130 тома македонска книжевност</i> ; Битола: Микена, 2008; избор, предговор, редакција	7
2		
	Дејности од поширок интерес Учество на неговите студенти во промотивни активности на Факултетот со испитни претстави	
1	Член на факултетска комисија	0,5
2		
3		
4		
5		
6		
7		
	Учество на неговите дела (претстави и филмови) на национални и интернационални манифестации	
1		
2		
3		
4		

5		
6		
	ВКУПНО	7,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	10,4
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	82
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	7,5
ВКУПНО	99,54

Членови на Комисијата

Проф. д-р Нада Петковска, с.р.

Проф. д-р Јелена Лужина, с.р.

Проф. м-р Владо Цветаноски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА НА РАКОПИСОТ **“ФИЗИОЛОГИЈА 2 ЗА СТОМАТОЛОЗИ”** ОД АВТОРИТЕ: ПРОФ. Д-Р ВЕСЕЛА МАЛЕСКА-ИВАНОВСКА, ПРОФ. Д-Р БЕТИ ДЕЈАНОВА, ПРОФ. Д-Р ЛИДИЈА ТОДОРОВСКА, ПРОФ. Д-Р ВАСКА АНТЕВСКА, ПРОФ. Д-Р СУНЧИЦА ПЕТРОВСКА И Н. СОР. Д-Р ЛЈУДМИЛА ЕФРЕМОВСКА

1. Наслов на учебникот:
“Физиологија 2 за стоматолози”

2. Имиња на авторите:
Весела Малеска-Ивановска, Бети Дејанова, Лидија Тодоровска, Васка Антевска, Сунчица Петровска и Лјудмила Ефремовска.

3. Назив на предметната програма на која се однесува:
Физиологија 2.

4. Назив на студиската програма (за кого е наменет):
Учебникот е наменет за студентите по стоматологија, прв циклус.

5. Семестар на студиите во кој се одвива наставата по предметот:
Наставата по предметот физиологија 2 се одвива во III семестар на студиите по стоматологија.

6. Фонд на часови од предметот:
Вкупниот број на часови по предметот физиологија 2 е 90, од кои 45 часа се теоретски, а останатите 45 часа се практични.

7. Оценка дали приложениот ракопис е во согласност со наставната програма:
Приложениот ракопис е напишан по пропишаниот наставен план и програма на предметот Физиологија 2, наменет за студентите по стоматологија.

8. Време и акт на назначување на рецензентите: одлука бр. 02-2287/7 од 3.6.2011 година, донесена на IX редовна седница на Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во Скопје, одржана на 30.5.2011 година.

9. Дали се работи за прво издание: да.

10. Дали е објавен ист или сличен учебник на Факултетот: не.

11. Општи податоци за ракописот: Материјалот со наслов “Физиологија 2 за стоматолози” ја разработува наставната материја од предметот физиологија 2 за студентите по стоматологија. Учебникот е

организиран како една целина која е систематизирана во 9 поглавја, од кои 8 се посветени на физиологијата на системите опфатени со предметната програма, а деветтото ја содржи литературата. Објаснети се физиологијата на телесните течности, уринарниот систем, електролитите и ацидобазната рамнотежа, физиологијата на централниот, периферниот и автономниот нервен систем, со посебен осврт на мозочната кора, лимбичниот систем и анализаторите, и на крајот на ендокриниот систем. Текстот е напишан на 282 страници A4-формат. Во текстот се инкорпорирани вкупно 163 прилози, од кои 132 слики, 21 табела, 2 графики, 4 шеми и 4 формули. Сликите, табелите и графиките ја дополнуваат и ја појаснуваат содржината на пишаниот материјал, додека формулите се дадени за пресметување на одредени параметри. Литературата содржи 92 библиографски единки кои се правилно цитирани и наредени по азбучен ред.

12. Краток опис на содржината:

Текстот на материјалот е осмислено организиран во поглавја со подзаглавија кои даваат систематизиран преглед на изнесените содржини од материјата. *Првото поглавје* е посветено на физиологијата на телесните течности и содржи податоци за застапеноста, дистрибуцијата и улогата на водата како универзален биолошки растворувач. Опишани се просторите на телесната вода и нивните карактеристики и факторите кои влијаат врз размената на течностите помеѓу нејзиниот клеточен и вонклеточен компартман. Дадени се податоци за одржувањето на осмотската рамнотежа и физиолошките сигурносни фактори кои го спречуваат нарушувањето на рамнотежата на телесните течности. *Во второто поглавје* темелно се опишани сите аспекти на функционалната физиологија на бубрезите, создавањето на урината и механизмот на нејзината елиминација. Детално се дадени физиолошките механизми со кои се одржува постојаноста на составот и количината на најзначајните телесните конституенти. *Третото поглавје* авторите го посветуваат на градбата, функцијата и физиолошката, функционална поделба на нервниот систем. Опишани се синапсите и механизмите на невротрансмисијата. Јасно е објаснета сензитивно-моторната интеграција и физиологијата на моторните функции на големиот мозок, меѓумозокот, малиот мозок и сегментите на мозочното стебло: мезенцефалонот, понсот и продолжениот мозок како и мозочната циркулација. Последниот сегмент ги вклучува регулаторните механизми на оваа многу значајна и специфична компонента на циркулаторниот систем. Наведена е накратко физиологијата на цереброспиналната течност, но и структурата како и карактеристиките на крвно-мозочната и крвно-ликворната бариера. *Четвртото поглавје* е посветено на организацијата и функцијата на автономниот нервен систем. Во *петтото поглавје* се изнесени составот и функциите на лимбичкиот систем, состојбите на будност и спиење и во целост, функциите на одделните мозочни структури на лимбичкиот систем. Во *шестото поглавје* е објаснета функционалната организација на кората на големиот мозок, како и нејзините најзначајни функции, меѓу кои и помнењето, учењето, функциите на мозокот во комуникацијата, разбирањето на јазикот и јазичното изразување. *Седмото*

поглавје ги содржи општите карактеристики на сензитивните системи – анализаторите, кодирање на стимулусите и нивното разликување од страна на ЦНС. Објаснета е физиологијата на телесните сетила, анализаторот за болка, вкус, мирис, вид, слух и функцијата на вестибулариот апарат. Во *осмото поглавје*, кое е најобемно, во воведниот дел се објаснети општите карактеристики на ендокриниот систем, а потоа следуваат податоци за структурата и функцијата на сите ендокрини жлезди поодделно, вклучувајќи ја и ендокрината функција на панкреасот. Во делот посветен на улогата на паратироидниот хормон и калцитонинот даден е преглед на метаболизмот на калциумот и фосфорот и опишани се главните функции на витаминот D.

13. Предлози за потребни корекции: нема

14. Категоризација: Доставениот текст за рецензирање со наслов “Физиологија 2 за стоматолози” во целина го опфаќа наставниот материјал кој е предвиден со студиската програма Физиологија 2 за студентите по стоматологија, па како рецензент сметам дека треба да биде категоризиран како учебник за предметот физиологија 2 за студентите по стоматологија.

15. Општа педагошка оцена

Во приложениот текст за рецензирање, методската обработка на материјалот овозможува совладување на сите сегменти што ги содржи наставната програма за која е наменет овој учебник. Материјалот е разработен детално и е надополненет со корисни илустрации кои се интегрирани во дидактичко-методското обликување на учебникот. Напишан е на литературен македонски јазик. Стилот на изразување е јасен и концизен што ќе овозможи студентите не само полесно, туку и подобро да ја совладаат наставната материја.

16. Заклучок со предлог за оправданоста за објавување

Врз основа на изнесените податоци во извештајот сметам дека ракописот „Физиологија 2 за стоматолози“ од авторите проф. д-р Весела Малеска-Ивановска, проф. д-р Бети Дејанова, проф. д-р Лидија Тодоровска, проф. д-р Васка Антевска, проф. д-р Сунчица Петровска и н. сор. д-р Људмила Ефремовска, за студентите по стоматологија ја исполнува задачата за која е предвиден и затоа треба да биде печатен на Медицинскиот факултет во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ како учебник. Како рецензент им го препорачувам на сите студенти кои се стремат за постигнување на подобри резултати во текот на својата едукација.

Рецензенти,

1. Проф. д-р Оливија Васкова с. р.
2. Проф. д-р Маја Сланинка Мицеска с.р.

ПРЕГЛЕД

На пријавени и прифатени теми за изработка на магистерски труд на
Факултетот за ликовни уметности во Скопје

Реден број	Кандидат	Наслов на тема	Ментор
1	Ирена Дурловиќ	Магичното прасоздавање	Вон.проф.м-р Мирко Вујисиќ
2	Рафаела Сања Михалидис	Неговото величество – човекот	Вон.проф.м-р Трајче Блажевски
3	Софија Грабулоска	Реална реалност	Вон.проф.м-р Ибрахим Беди
4	Маркоска Христина	Страв од незнаење	Доцент Гоце Наневски
5	Апостоловска Ана	Големи нешта за малиот свет	Вон.проф.м-р Мирко Вујисиќ
6	Андријана Начевска	Мобилноста, како креатор на нови ликови	Ред.проф.м-р Димитар Малиданов
7	Сокол Цфарку	Ова не-склуптура е скулптура (или за деструктивната уметност)	Ред.проф.м-р Жарко Башески
8	Војдан Запров	Моторцикл – сила, моќ, брзина	Ред.проф.м-р Жарко Башески

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ФОРМИРАЊЕ НА РЕЖИМИ НА РАБОТА ЗА ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ХИДРОПОТЕНЦИЈАЛОТ НА РЕКИТЕ ТРЕСКА, ЦРНА И ВАРДАР“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р МИЛЕ СПИРОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Со одлука бр. 02-1675/5 на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии, донесена на седницата одржана на 1.6.2011 година, определени сме за членови на комисијата за одбрана на докторската дисертација со наслов „Формирање на режими на работа за искористување на хидропотенцијалот на реките Треска, Црна и Вардар“, изработена од кандидатот м-р Миле Спировски, дипл. ел. инж. Во тоа својство, по извршениот преглед на докторската дисертација, до Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов „Формирање на режими на работа за искористување на хидропотенцијалот на реките Треска, Црна и Вардар“, изработена од кандидатот м-р Миле Спировски, дипл. ел. инж, се состои од 12 поглавја вклучувајќи го и заклучокот. Заедно со заклучокот, воведот и списокот на користена литература, докторската дисертација е изложена на 155 страници.

Предмет на докторската дисертација

Во оваа докторската дисертација е прикажан секвенцијален погон на акумулации (резервоари) базиран врз однапред специфицирани проектни барања и ограничувања како, на пример, минимални протоци низ канали, барања за директни одземања на вода од акумулациите за потребите на вода за наводнување, пиење и индустрија и посебно електроенергетски барања. Такви барања се специфицирани како кај самите акумулациони базени, така и кај одделни низводни локации – наречени контролни точки. Физичките ограничувања на акумулациите се однесуваат на дефинираниот дел од волуменот на акумулацијата наменет за контрола на поплави, делот од волуменот за т.н. конзервациони потреби и за максималната способност на евакуационите органи во состав на акумулациите и браните за испуштање на вода од акумулацијата во случај на состојби на поплави. Освен физичките ограничувања, предвид треба да се земат и погонските ограничувања во кои спаѓаат максималните истечи кои не предизвикуваат непожелни последици при нивно евакуирање и стапката на промена на истекот од акумулациите. Симулациите на работење на акумулациите треба да се реализираат со хидролошки низи на протечи во временски интервали дефинирани за конкретна симулација. Самиот

симулационен процес треба да има за цел да ги определи истеците како од акумулациите во одделни временски интервали кои ги задоволуваат наведените видови на ограничувања, така и низводните вкупни протечи. Воедно, треба да се предвиди и детален излез со помош на кој ќе биде можно да се вреднуваат перформансите на акумулациите и резултантните регулирани протечи во одделни точки. Потребно е земајќи ги предвид сите ограничувања со водата од расположливите волумени на акумулација да се произведе максимално производство на електрична енергија во рамките на постојните ограничувања.

Анализа на докторската дисертација

Во воведот на трудот е опишана задачата на дисертацијата и очекувањата што таа треба да ги исполни. Првите седум точки од докторската дисертација се посветени на проблемите сврзани со опис на конфигурации на системи акумулации, дефинирање на индексни нивоа и опис на контролни точки чиешто познавање е неопходно при реализација на пресметките сврзани со дневните режими на работа на акумулационите базени. Во седмото поглавје е даден преглед на Саинт-Венановите равенки за континуитет и одржување на импулс. Прегледно се изложени повеќе методи за транспорт на водени маси низ акумулации и канали меѓу кои се: методот на коефициенти, Мускингум методот, Модифиен пулс методот и др. Осмото поглавје е посветено на симулацијата на работа на системи од акумулации користејќи ги методите од претходното поглавје. Во ова поглавје се дефинирани критериуми за погон на систем од акумулации и погонски критериуми за индивидуални резервоари. Дадени се и работни критериуми за специфицирани контролни точки. Дефинирани се приоритети при погон на систем резервоари и изложени се концепти за експлоатација на системи од резервоари. Врз основа на тоа, кандидатот формира еквивалентни резервоари со еквивалентни нивоа на акумулации. За потребите на користење на сложен модел за анализа на поплави, водоснабдување и производство на електрична енергија, кандидатот дефинира потребни карактеристики на секоја од акумулациите, и тоа: волуменска карактеристика за секој дел од акумулационите базени помеѓу две индексни нивоа, површинска карактеристика, карактеристика за промена на котата на долната вода во функција на истекот на вода од централата, карактеристика на испарување и капацитети како на доводните цевководи под притисок, така и на постројките во состав на акумулацијата за потребите на евакуација на вода во случај на поплава. За потребите на моделот се дефинирани и карактеристики на хидроцентралите во состав на одделни акумулации како бруто- пад, нето-пад, инсталиран проток. Со оглед на барањата на моделот, кандидатот анализира разни опции за потреби од електрична енергија. При тоа, користи метод на месечни фактори на електраните и врши локална прераспределба на енергијата. За задоволување на предвидените потреби од електрична енергија, кандидатот за секоја од разгледуваните акумулации во системот дефинира т.н. енергетска крива на управување со која се изразува способноста на дадена акумулација, при зададено ниво на акумулацијата, да учествува во покривање на потребите. Посебно внимание кандидатот посветува на способноста за погон на електраните во период на врвно оптоварување и третман на ефикасноста на централите при симулација на енергетски анализи. Разгледувани се разни опции на

ефикасноста на централите преку изразување на нивниот коефициент на корисно дејство како функција на волуменот, односно нивото на вода во акумулацијата, како функција од количникот на моќноста и истекот на вода при зададено ниво на вода и сл.

Во осмото и деветтото поглавје од докторската дисертација кандидатот применува сложен програмски пакет на конкретен систем на акумулации на реките Треска, Црна и Вардар во чиј состав се три хидраулично поврзани хидроцентрали на реките Треска, Црна и Вардар. За таа цел во ова поглавје кандидатот детално ги дефинира и ги обработува основните техно-енергетски податоци за секоја од постојните и идни хидроцентрали на реките Треска, Црна и Вардар. Притоа, користи постојни професионални пакети за дефинирање на карактеристиките на централите, односно нивните агрегати, како што се: номиналната моќност, тип на турбина, број на вртежи, број на вртежи при побег и карактеристики на ефикасност $\eta = f(P/Q)$. За секоја од трите хидроцентрали ги определува зависностите на волумените и огледалните површини во функција од котата на акумулацијата, дефинира капацитет на цевководите под притисок и нивна можност да се менуваат во една или друга насока со зададена динамика, зависности на долната кота во функција на истеците на вода кај одделни акумулации и пожелни и минимални истечи кај секоја од нив.

Во десеттото поглавје од докторската дисертација се дадени графички прилози на разгледуваните сливни подрачја, а во единаесеттото поглавје се дадени дополнителни прилози и е извршена анализа на добиените резултати.

Во докторската дисертација се прикажани резултати од симултана работа на хидроцентрали на реките Треска, Црна и Вардар за периодот 1946-1995 година. Поточно, симулирана е едновремена работа на хидроцентралите на споменатите реки и определени временски зависности на котите на акумулациите, нето-падовите, дотеците, истеците, нивоата на резервоарите и котите на резервоарите на крајот на секој временски интервал. Воедно, дадени се и причините за истеците во секој временски интервал со оглед на погонските ограничувања.

Кандидатот прикажува статистички показатели за секоја анализирана погонска големина: коти, дотеци истечи, произведени енергии, а воедно определува веројатност на појава на производствата кај одделни хидроелектрани. Излезните резултати се подржани со извонредна графичка претстава.

Оригинален придонес на докторската дисертација

Во докторската дисертација на кандидатот Миле Спировски се изложени методи, принципи и критериуми за оптимална експлоатација на акумулациони базени и на хидроцентрали водејќи сметка за три нивни намени: контрола на поплави, директно обезбедување на вода од систем на акумулации за други потреби (вода за пиење, вода за потреби на индустријата и вода за наводнување) и производство на електрична енергија. Укажано е на можните конфликти помеѓу одделни критериуми за експлоатација и дефинирани приоритети на експлоатација. Разработени се и користени програмски пакети за сложени енергетски анализи и приспособено е нивното користење на постојни услови. За таа цел, направени се бројни симулации на заедничка работа на хидраулично поврзани хидроцентрали

на реката Треска - ХЕЦ Козјак, ХЕЦ Матка 2 (Св. Петка) и ХЕЦ Матка 1, реката Црна (ХЕЦ Чебрин, ХЕЦ Галиште и ХЕЦ Тиквеш) и поголемите хидроцентрали на реката Вардар (ХЕЦ Велес и ХЕЦ Градец).

Постојат бројни анализи на работа на одделни хидроцентрали во сливот на реката Вардар, но во трудот оригинален придонес претставува тоа што се направени анализи на заедничка едновремена работа на централите водејќи сметка и за потребното време водата да стигне од една до друга централа.

Комисијата смета дека кандидатот дипл. инж. Миле Спировски сериозно навлегол во проблематиката што е предмет на неговата докторска дисертација и се оспособил за користење на сложени програмски пакети за решавање на проблеми сврзани со неа. Особен придонес во докторската дисертација претставува начинот на примена на споменатите програмски пакети при третирање на заедничка работа на акумулации со значителна разлика во големината на нивните акумулации и заклучокот кој е резултат на голем број симулации, според кој техничка документација на сите нивоа може доволно точно да се изработува и со погроби влезни податоци како, на пример, просечни месечни наместо просечни дневни протоци. Резултатите од анализите покажуваат дека системот хидроцентрали ХЕЦ Козјак, ХЕЦ Матка 2 и ХЕЦ Матка 1 е добро проектиран систем и покрај малите износи на преливи што можат да се појавуваат кај ХЕЦ Матка 1 дури и во просечна година. Воедно, резултатите од симулациите покажуваат дека воведувањето на критериумот на еквивалентна акумулација и експлоатација на систем од акумулации врз основа на критериум за одржување на еквивалентно ниво е напдно применлив и во наши услови, а што не е користено во досегашното наше искуство што може да се заклучи од увидот на техничката документација за постојните и идни постројки. Одредените тешкотии сврзани со обезбедување на биолошки минимум кај ХЕЦ Матка 1 се надминуваат со доделување на посебна задача за таа намена на ХЕЦ Матка 2, ХЕЦ Козјак или на двете, а што се одразува на нивното можно производство на електрична енергија. Нумеричките резултати приложени во прилог на овој докторат се однесуваат на симултана работа на сите акумулациони електрични централи на р. Вардар и нејзините притоки р. Црна и р. Треска, а се добиени врз основа на просечни месечни дотеци (и меѓудотеци) во ХЕЦ Козјак и ХЕЦ Чебрин и просечни месечни дотеци на реките кои се вливаат во р. Вардар (р. Лепенец, р. Пчиња, р. Брегалница и други помали). При симултана работа на разгледуваните 8 акумулациони централи, нивните капацитети напдно се справуваат со водите во разгледуваниот период 1946-1995 година, а истото би го направиле и при повторување на таа хидрологија. Секако, резултатите би се разликувале доколку пресметките би се реализирале, на пример, со просечни дневни дотеци. Но, за жал, такви не постојат. Постојат парцијални дневни податоци за ХЕЦ Тиквеш и ХЕЦ Козјак, но не се компатибилни, бидејќи се однесуваат за различни периоди. Потребно е да се вложат напори за посериозни мерења на сите дотеци, па и на оние сврзани со сливот на р. Вардар, бидејќи нивното познавање е од извонредна корист како при проектирањето на централите, така и при нивната експлоатација.

ЗАКЛУЧОК

Во докторската дисертација „Формирање на режими на работа за искористување на хидропотенцијалот на реките Треска, Црна и Вардар“, кандидатот м-р Миле Спировски разработува актуелна и сложена проблематика од областа на енергетиката. Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата заклучи дека во докторската дисертација е даден значаен научен придонес во областа на хидроенергетиката, а посебно во делот на енергетска и економска евалуација на разни технички решенија на каскадни хидроенергетски производни капацитети. Со постигнатите резултати, кандидатот м-р Миле Спировски покажал длабоко познавање на проблематиката на дисертацијата и истражувачки дух, што резултира со научен придонес во областа на хидроенергетиката. Станува збор за обемен труд, кој има и практичен придонес во собирањето на хидролошки податоци на сите притоки на реката Вардар по нејзиното течение од изворот до границата со Грција и притоа тие се унифицирани и приспособени на потребите на програмата користена во докторската дисертација.

Врз основа на изнесеното, Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии, трудот со наслов „Формирање на режими на работа за искористување на хидропотенцијалот на реките Треска, Црна и Вардар“, изработен од кандидатот м-р Миле Спировски, дипл. ел. инж. да го прифати како докторска дисертација и да му одобри на кандидатот јавна усмена одбрана.

Скопје, 20.09. 2011 година

Членови на комисијата:

1. Вон. проф. д-р Атанас Илиев, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Арсен Арсенов, ментор, с.р.
3. Вон. проф. Антон Чаушевски, член, с.р.
4. Проф. д-р Мито Златаноски, член, с.р.
5. Проф. д-р Благоја Стеваноски, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА НА КАТЕДРАТА ЗА СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 63 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10, 17/11 и 51/11) и член 40 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Стоматолошкиот факултет во Скопје, Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, на својата 17. редовна седница одржана на 15. 7.2011 год., по предлог на Кадровскиот одбор, а во врска со распишаниот конкурс, донесе одлука бр.04-681 за формирање Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од областа на стоматолошката протетика, на Катедрата за стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет, во состав: проф. д-р Ерол Шабанов, д-р сци, проф. д-р Елена Петкова, д-р сци, проф. д-р Драгољуб Велевски, д-р сци, проф. д-р, Љубен Гугувчевски, д-р сци, и проф. д-р Марија Жуželова, д-р сци.

На конкурсот објавен во дневникот „Вечер“ од 21.6.2011 година, се пријавија насл. доц. д-р Гордана Ковачевска, д-р сци, насл. доц. д-р Билјана Капушевска, д-р сци, насл. доц. д-р Јадранка Бундевска, д-р сци, насл. доц. Весна Коруноска-Стевковска д-р, д-р сци, и насл. доц. д-р Никола Гиговски, д-р сци, од Катедрата за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет-Скопје.

Врз основа на доставениот материјал и познавањето на развојот на пријавените кандидати, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Д-р Гордана Ковачевска, д-р сци, вработена на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, е родена на 7.11.1956 год., во с. Зашле, Битола.

Универзитетско образование: доктор-стоматолог: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, во 1981 година;

- **магистер на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со магистерски труд под наслов **ДЕЗИНФЕКЦИЈА НА ОТПЕЧАТОЦИТЕ ЗА ИЗРАБОТКА НА ФИКСНИ ПРОТЕТИЧКИ НАДОМЕСТОЦИ КАКО ПРЕВЕНЦИЈА НА ТЕРАПЕВТСКИОТ ТИМ**, 1990 година;

- **доктор на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со докторска дисертација под наслов **СТОМАТО-ПРОТЕТИЧКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ПРЕОСТАНАТИ РАДИКСИ СО МЕТАЛНИ НАДОГРАДБИ КАКО НОСАЧИ НА ФИКСНИ КОНСТРУКЦИИ**, 1995 година.

Работно искуство: Во 1982 година се вработила на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика при ООЗТ Стоматолошки клиници, како стипендист на Републичката заедница за научни дејности. Со звањето специјалист по стоматолошка протетика се добила во 1988 година. Во звањето помлад асистент на Катедрата за фиксна стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје била избрана во 1983 година, а преизбрана во 1988 година. Во 1991 била избрана за асистент на истата Катедра, а во 1994 година била реизбрана во звањето асистент. Во 2008 година била избрана за насловен доцент на Катедрата за стоматолошка протетика. Во 2010 година повторно е избрана во соработничко звање-асистент на Катедрата за стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје.

СТРУЧНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ

Во секојдневната клиничка практика учествувала во изведувањето на стоматолошката здравствена дејност и стручно/научни усовршувања и истражувања. Од посебен интерес за неа е реставрирањето на преостанати радикаси и изработката на фикснопротетички конструкции над претпротетички реставрираните радикаси, како и решавање на случаи со комбинирани фиксно-мобилни надоместоци. Посебен интерес за неа претставува примената на целосно керамичките фикснопротетички конструкции и комбинираните ортодонтско-протетички третмани.

Наставната, научната и педагошката дејност ја остварува со континуирано учество на конгреси во земјата и во странство, на стручните состаноци на Катедрата, на симпозиуми, на специјалистички секции по стоматолошка протетика и стручни манифестации од републичко и меѓународно значење, со самостојни трудови, како носител на трудот или во соработка со други автори.

Со објавените научно-стручни трудови дава придонес во развојот на научната и стручната мисла во областа на стоматолошките науки. Присуствувала на пет светски стоматолошки конгреси. Активно учествувала на стручно-научните манифестации во земјата и на конгресите на BaSS, како и на конгресите по ортодонција и орална хирургија во земјата и во странство. Перманентно се стреми кон нови сознанија и усовршувања, кои им ги пренесува на помладите колеги и на специјализантите.

За севкупната стручно-научна дејност, во 2001 година посебната комисија на Министерството за здравство ѝ го додели звањето примариус.

ПУБЛИКУВАНИ СТРУЧНИ И НАУЧНИ ТРУДОВИ

Од првиот избор за помлад асистент има објавено 44 труда кои се рецензирани во Билтенот на Универзитетот бр. 422 од 1983 година, 500 од 1988 година, 550 од 1991 година и 615 од 1994 година, 631 од 1995 година, 678 од 1997 година, 758 од 2000 и 804 од 2002 година. За избор за наставник во насловно звање- насловен доцент по група предмети од областа стоматолошка фиксна протетика, за рецензија ги приложила трудовите со реден бр. од 45 до 75, кои се рецензирани во Билтенот бр. 944 од 16 јуни 2008 година. За избор во соработничкото звање асистент на Катедрата за стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје, за рецензија ги приложила трудовите со реден број 76 до 85, кои се рецензирани во Билтен број 990/2010 г.

За овој избор ги приложува следниве трудови:

86. ORTHODONTIC, SURGERY, PROSTHODONTIC TEAM WORK: TREATMENT OF DIFFERENT TYPES OF MALOCCLUSIONS. M. Zuzelova, M. Smileva-Nacevska, G. Trajkovski, J. Petrovska, G. Kovacevska. 1-st Congress of the Orthodontic Society of Republic of Macedonia May 21- 24 2009. Охрид, (Усна презентација со меѓународно учество)

Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 986/2010.

87. ORTHODONTIC TREATMENT OF IMPACTED THIRD MOLARS-case report. Kovacevska G., Zuzelova M., Kovacevski A., Maneva M., Petkov M. 1-st Congress of the Orthodontic Society of Republic of Macedonia May 21- 24 2009. Охрид, (постер-презентација со меѓународно учество).

Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 992/2010.

88. TREATMENT OF IMPACTED MAXILLARY CENTRAL INCISORS-CASE REPORTS. M. Maneva., Lj. Simjanovska., G. Curcieva-Cuckova., I. Manev., G.Kovacevska. 1st Congress of the Orthodontic Society of Republic of Macedonia May 21- 24 2009. Ohrid, Abstract p.6. (постер-презентација со меѓународно учество).

Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 992/2010.

89. МОДИФИЦИРАНИ ИНДИВИДУАЛНО ЛЕАНИ МЕТАЛНИ НАДОГРАДБИ. Ковачевска Г. Стоматолошки факултет, Современи дострели, Скопје, 2009; 142-148.

Во овој труд авторката го презентира третманскиот концепт и предностите на модифицираните индивидуално леани метални надоградби. Добиените резултати во секојдневната стоматолошка практика го преферираат овој метод за рехабилитирање на преостанати радикали, како соодветно решение помеѓу рехабилитирањето на таквите случаи со леани надоградби или со керамички надоградби.

Трудот има стручноапликативна примена.

90. Savremena Stomatologija-nasa paradigma. Kovacevska Gordana., Vankovski V., Zolow R. 2. Меѓународен конгрес на нови технологии во стоматологијата - современа стоматологија и протетски постапки, Сараево, 14:11.2009 (пленарна презентација).

Авторите во овој труд ги презентирале актуелните дизајни и карактеристики на различните категории на CAD/CAM фикснопротетички реставрации, како и параметрите на нивниот дизајн, со анализа во релацијата на нивниот ефект врз естетиката. Авторите ги истакнале техничко-технолошките достигнувања во доменот на стоматолошката протетика.

Трудот има стручно-научен придонес.

91. Ectopic Eruption of the Maxillary First Permanent Molar: Characteristics and Occurrence in Growing Children. M. Zuzelova, M. Smileva Nacevska, G. Kovacevska, M. Maneva, G. Curcieva-Cuckova. 86th Congress of the European Orthodontic Society EOS- Portoroz, 2010 (постер-презентација).

Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 986/2010.

92. ЕСТЕТИКА СО КАД/КАМ Реставрации: кога, како и зошто?. Ковачевска Г. Предавање на меѓународниот конгрес „Стоматологијата денес“, 28-30 мај 2010, Струга.

Целта на авторката на овој труд е да ја прикаже естетиката со CAD/CAM реставрации од циркониумова база, изработени со помош на cad/cam технологија и дефинитивен анатомоморфолошки дизајн со порцелан - cercon segam kiss. Авторката ги истакнала предностите од користењето на Y-TZP (со итриум стабилизирани тетрагонален циркониумов поликристал) и Cercon ceram Kiss (Degu Dent), како оптимални материјали за изработка на CAD/CAM целосно керамички реставрации поради нивните механички карактеристики, биокompatibilноста, термичката изолација, оптичките карактеристики, електрохемиската неутралност и адекватната боја за имитација на природните заби.

Трудот има стручно-научно и апликативно значење.

93. IMPLANT-PROSTHODONTIC REHABILITATION IN TOTALLY EDENTULOUS USING LATERAL-FRONTAL-LATERAL STABILIZATION. Kovacevska B., Kovacevska G., Kovacevski A., Petrovski D. Sofia Dental Meeting 30.09-3.10.2010 (постер-презентација).

Авторите во овој труд го презентираат методот на импланто-протетичка рехабилитација кај тотална беззубост каде што со изработените латеро-фронтал-латерални супраструктури постигнуваат стабилизација на вградените имплантати. Врз основа на позитивните резултати од клиничката практика, заклучиле дека кај пациентите со тотална беззубост овој вид на рехабилитација може да се применува во сите третмани како алтернативна замена на тоталните акрилатни протези.

Трудот има стручно-практичен карактер.

94. ZIRCONIUM CAD/CAM CONSTRUCTION IN LOWER FRONTAL REGION WITH LIMITED SPACE CONDITIONS. Kovacevska G., Daci A., Petkov M., Petrovski D., Kovacevska B. Sofia Dental Meeting 30. 9.-3. 10.2010 (усна презентација).

Целта на авторите на оваа студија е да ги разгледаат можностите за рехабилитирање во долната фронтална регија во услови на мален простор, во крајниот ефект на протетичката рехабилитација со целосно керамички Zirconium CAD/CAM конструкции. Тие сметаат дека мажите генерално имаат ниска линија на насмевка, и при протетичката рехабилитација сакаат да ги задржат или да направат минимални промени на формата, бојата и поставеноста на забите при мален простор во долна фронтална регија. За разлика од нив, жените генерално имаат висока линија на насмевка и при протетичката рехабилитација сакаат да ги променат формата, бојата и поставеноста на забите при мален простор во долната фронтална регија.

Трудот има научноистражувачки карактер.

95. ТЕХНОЛОГИЈА НА ЗАБОТЕХНИЧКИ И СТОМАТОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛИ. Ковачевска Г., Шабанов Е. Стоматолошки факултет, Скопје, 2009.

Учебникот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 957/2009.

96. МОЖНОСТИ ЗА ФИКСИРАЊЕ НА СУПРАСТРУКТУРИТЕ ПРИ ИМПЛАНТАНТО-ПРОТЕТИЧКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА КАЈ ТОТАЛНА БЕЗЗАБОСТ. Ковачевска Г., Грчев А. Макед. стоматол. прегл. 2010; (1-2): 56-65.

Целта на авторите е да се презентираат можностите за имплантно-протетичка рехабилитација на тотално беззубни пациенти, со супраструктури, кои според начинот на фиксирање на супраструктурата врз имплантантните носачи (абатментите) се базирани на две методи: фиксирање на супраструктурата на оклузалните површини, со шrafoви за имплантантните носачи и со цементирање за абатментите. За да може да донесе правилен избор за имплантно поддржани супраструктури, секој стоматолог треба да ги знае методите на фиксирање, нивните предности и недостатоци, како и влијанието на методот на фиксирање врз оклузијата и естетиката на супраструктурите.

Трудот има стручно-научен и апликативен карактер.

Во Анексот 2, кој е составен дел на овој извештај, детално се наведени сите референци и активности од наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната област, вклучително и дејностите од поширок интерес.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Гордана Андре Ковачевска

Институција: Стоматолошки факултет- Скопје

Научна област: стоматолошка протетика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активност:	Поени
1.	Уредник и автор на учебникот ИНСТРУМЕНТИ И АПАРАТИ ЗА ЗАБОТЕХНИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА . Иванова-Петкова Е., Ковачевска Г., Капушевска Б., Велески Д., Бундевска Ј. Стоматолошки факултет, 2005. Учебникот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, бр. 870/2005.	6.0
2.	ТЕХНОЛОГИЈА НА ЗАБОТЕХНИЧКИ И СТОМАТОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛИ . Ковачевска Г., Шабанов Е. Стоматолошки факултет, Скопје, 2009. Учебникот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, бр. 957/2009.	
3.	ДЕНТАЛНА ИМПЛАНТОЛОГИЈА . Второ дополнето издание: Ванковски В., Ковачевска Г., Шабанов Е., Петков М. Скопје, 2009. Учебникот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, бр. 967/2009.	6.0
	Настава во работилници-учесник на курс х 1 бод за:	
1.	"Современи принципи кај естетски реставрации", Ивокар Вивадент, 15-16. 09. 2006, Скопје, Р. Македонија.	1.0
2.	"Практична примена на ласерот во стоматологијата", Фотона, 15. 9.2006, Скопје, Р. Македонија.	1.0
3.	Постедукативен курс од областа на ортодонцијата , организиран од Здружението на специјалисти по ортодонција при Македонското стоматолошко друштво, 27.10. 2005 г.	1.0
4.	Прв курс по ласерна терапија , на 2-риот Научен конгрес по ласерска терапија, Боровец 3-5. 11. 2006.	1.0
5.	Конференција за синус лифт , 13-14.05.2010, Софија, мај 2010.	1.0
6.	Семинар на тема "Additional veneers, veneers and porcelain crowns-how to make them look natural and real when inserted into our patients faces. одржан од Dr. Luca Dalloca. Sofia Dental Meeting 30.9.-3.10. 2010.	1.0
7.	The Conception of Porcelain Veneers: Analysis, Preparation and Fixation. CAD/CAM or Layering Techniques од Димитар Филчев и Др. Стефан Стоименов. Професионален форум Sofia Dental Meeting 30.9.-3.10. 2010.	1.0
8.	Porcelain restorations-analysis and preparation. од Др. Павел Панов. Професионален форум Sofia Dental Meeting 30.9.-3.10. 2010.	1.0
9.	Temporary crowns and 3 unit bridges. Temporization of porcelain veneers. од Dr. Leendert Boksmann. Професионален форум Sofia Dental Meeting 30.9.-3.10. 2010.	1.0
	Вкупно	21.0

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета докторска теза под наслов: СТОМАТО-ПРОТЕТИЧКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ПРЕОСТАНАТИ РАДИКСИ СО МЕТАЛНИ НАДОГРАДБИ КАКО НОСАЧИ НА ФИКСНИ КОНСТРУКЦИИ , 1995 г.	8.0

2.	Одбранета магистерска работа под наслов: ДЕЗИНФЕКЦИЈА НА ОТПЕЧАТОЦИТЕ ЗА ИЗРАБОТКА НА ФИКСНИ ПРОТЕТИЧКИ НАДОМЕСТОЦИ КАКО ПРЕВЕНЦИЈА НА ТЕРАПЕВТСКИОТ ТИМ , 1990 г.	4.0
	Печатени трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во МСП x 4 поени:	
1.	Анализа на предвремениот допир кај мостовите и коронките привремено поставени во уста. Шабанов Е., Симов Г., Е. Петкова., М. Борозанова., Г. Ковачевска. Макед. стоматол. прегл VI, 2, 283-285, 1982.	2.4
2.	Компаративна студија на средствата за тоалета на рацете во секојдневната стоматолошка практика ин витро антимикробно дејство. Ковачевска Г. Макед. стоматол. прегл 1990; 14(1-2):48-51.	4.0
3.	Процена на квалитетот на отпечатокот од гингивалниот сулкус. В. Коруневска., Г. Симов., Е. Шабанов., Е. Петкова., Г. Ковачевска., В. Ивановски. Макед. стоматол. прегл 1991; 15(3-4):105-8.	2.4
4.	Ретенција на вештачката коронка во зависност од наведнатоста на аксијалните препарирани површини. В. Ивановски., Г. Симов., Е. Шабанов., Е. Петкова., Г. Ковачевска., В. Коруневска. Макед. стоматол. прегл 1992; 16 (3-4): 155-8.	2.4
5.	Оралната хигиена и парадонталното здравје кај пациенти со протетички надоместоци. Е. Петкова., Б. Капушевска., М. Поповска., Е. Шабанов., Г. Ковачевска. Макед. стоматол. прегл 1993; 17 (2): 71-4.	2.4
6.	Прилог кон анализата на едноделно леаните надградби кај непаралелни коренски канали. Ковачевска Г., Шабанов Е., Петкова Е. Макед. стоматол. прегл. 1993; 17 (3-4): 189-92.	3.2
7.	Хелио како материјал за изработка на фасети, по симнување на стари коронки и мостови, дополнително користени како привремени протетички помагала. Петкова Е., Шабанов Е., Ковачевска Г., Капушевска Б., Николовска Ј. Макед. стоматол. прегл. 1994; 18 (1-2): 64-6.	2.4
8.	Препарација на забите за изработка на фикснопротетички конструкции како причина за промена на артерискиот крвен притисок. Николовска Ј., Пеева М., Петкова Е., Ковачевска Г. Макед. стоматол. преглед 2003; 27 (1-4): 50-56.	2.4
9.	Поместување на индикациите од мобилна на фиксна протетика со вградување на 1 до 2 имплантата кај еднострано скратен забен ред во мандибула. Ковачевска Г. Макед. стоматол. преглед 2005; 29 (3-4): 194-200.	4.0
10.	Примената на Фибер сплент - материјалите во ресторативните стоматолошки третмани. Ковачевска Г. Макед. стоматол. преглед 2005; 29 (1-2): 194-200.	4.0
11.	ANKYLOS [®] SynCone [®] - Третмански концепт за имедијатно рехабилитирање на тотална беззабост во мандибула. Ковачевска Г., Јорданов Б., Ковачевски А. Макед. стоматол. преглед 2007; 31 (1-2): 43-55.	3.2
12.	Долгогодишни клинички резултати со интраосеални СИП-имплантати и имплантантно фиксирани конструкции. Јорданов Б., Ковачевска Г. Макед. стоматол. преглед 2007; 31(1-2): 31-42.	3.6
13.	Компаративна анализа на отпорноста кон корозија на титаниумските имплантати во услови на електролиза. Каменова Ј., Јорданов Б., Ковачевска Г. Макед. стоматол. преглед 2007; 31 (1-2): 56-61.	3.2
14.	Мини-дентални имплантати за ретенција на долна тотална протеза. Ковачевска Г., Ванковски В., Ковачевски А., Петков М, Петровски Д. Макед. стоматол. прегл 2009; 33 (1-2): 22-28.	2.4
15.	Можности за фиксирање на супраструктурите при имплантантно-протетичка рехабилитација кај тотална беззабост. Ковачевска Г., Грчев А. Макед. стоматол. прегл. 2010; (1-2): 56-65.	3.6
	Печатени трудови со оригинални научни/сстручни резултати, објавени во меѓународно списание x 6 поени:	
1.	Примената на целосно керамичките коронки и мостови во секојдневната клиничка практика. Ковачевска Г., Ковачевски А. Заболекарски преглед. Том 89,1/2007.	5.4
2.	Zirconium-clinical experiences. Vankovski V., Kovacevska G. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., XXX/1 (2009), 205-215.	5.4

Пленарно предавање на научен/стручен собир x 2 поени:		
1.	Стомато-протетичката рехабилитација медијатор за подобро здравје. Ковачевска Г. Постедукативен семинар по повод 7 Април-Денот на здравјето, 2006 година.	2.0
2.	Реставрација на фрактура на забна корона-IV класа. Ковачевска Г., Шабанов Е., Петкова Е., Капушевска Б. Стручен собир на стоматолозите од Македонија, при Македонското лекарско друштво, Стоматолошка секција, Струга, 4-6 јуни 1992.	1.2
3.	Орална хигиена и пародонталното здравје кај пациенти со фиксни протетички надоместоци. Капушевска Б., Петкова Е., Накова М., Шабанов Е., Ковачевска Г. Стручен собир на стоматолозите од Македонија, Стоматолошка секција, Струга, 4-6 јуни 1992.	1.2
Пленарно предавање на н/с собир со меѓународно учество x 3 поени:		
1.	ANKYLOS® SynCone® - Третмански концепт за имедијатно рехабилитирање на тотална беззабост во мандибула. Ковачевска Г., Јорданов Б., Ковачевски А. Прв симпозиум "Ankylos формула за успех во деналната имплантологија". Софија, 2007.	2.4
2.	Zirconium-клинички и лабораториски искуства. Ковачевска Г., Ванковски В., Вртаноски Г. 1. Меѓународен конгрес на нови технологии, на 13.12.2008 година, во Загреб, Р. Хрватска.	2.4
3.	Савремена стоматологија - наша парадигма. Ковачевска Г., Ванковски В., Золоу Р. 2. Меѓународен конгрес на нови технологии, на 13.12.2008 година, во Сараево, БиХ.	2.4
4.	Навиките и должината на работниот стаж: услов за професионални заболувања кај стоматолозите. Ковачевска Г., Петкова Е., Стеванович М., Ванковски В. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 2002: 94.	1.8
5.	Individual post and core fabrication system: case report. Системи на индивидуални надградби и коронки: техника и приказ на случај. Ковачевска Г., Петкова Е., Николовска Ј., Петков М., Петровски Д. 9 th BaSS congress. Ohrid: Balkan Stomatological Society, 2004: 35.	1.8
6.	Примената на безметални керамички мостовски конструкции во секојдневната клиничка пракса. Ковачевска Г., Ковачевски А., Зенговска Затуровска С., Караџова-Ивановска М. 4. Конгрес на стоматолозите од Македонија Охрид, 2006: 21/78.	1.8
7.	Три чекори за надоместување на максиларни латерални инцизиви. Ковачевска Г., Смилева-Нацевска М., Зузелова М., Трајковски Г., Ковачевски А. 1-от Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС", 18-20. 4.2008, во Струга.	1.8
8.	Orthodontic, surgery, prosthodontic team work: treatment of different types of malocclusions. M.Zuzelova, M.Smileva-Nacevska, G.Trajkovski, J.Petrovska, G.Kovacevska. 1-st Congress of the Orthodontic Society of Republic of Macedonia May 21- 24 2009, Охрид.	1.8
9.	Естетика со КАД/КАМ реставрации: кога, како и зошто? Ковачевска Г. 2-от Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС", 28-30.05.2010, во Струга.	3.0
10.	Zirconium CAD/CAM construction in lower frontal region with limited space conditions. Kovacvska G., Daci A., Petkov M., Petrovski D., Kovacevska B. Професионалниот форум Sofia Dental Meeting 2010, кој се одржа 30. 9-3.10.2010, во Софија, Р. Бугарија.	1.8
11.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир (Теми презентирани на студентски конгреси по стоматологија) 11x2 поени.	
Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир x 2 поена:		
1.	Промене на пародонциуму код крунице као резултат предвременог контакта. Андреевска Г. Зборник кратких садржаја радова XXIII-Конгрес студената медицине и стоматологије Југославије, Сараево, 25-28 март 1981, 206-207.	2.0
2.	Бетадине као антисептично и дезинфекциско средство за мека ткива усне шупљине а посебно у пределу фиксно-протетских израда. Петкова Е., Е. Шабанов., И. Богдановски., Г. Ковачевска. Зборник кратких садржаја VIII-конгрес Стоматолога Југославије, Врњачка б., 1984г.	1.2
3.	Естетско обликување на фикснопротетските надоместоци при намален простор. Петкова Е., Кртолица Ј., Шабанов Е., Ковачевска Г. Зборник на трудови на VI-от конгрес на сојузот на здравствени работници на СРМ, Струга 14-16 ма,1986,243-244.	1.2
4.	Реставрација на оштетена фасета на фикснопротетичките надоместоци директно	

	во устата. Ј. Кртолица, Шабанов Е., Е. Петкова., Г. Ковачевска. Зборник на трудови од VI конгрес на Сојузот на здравствени работници на СРМ, Струга, 14-16 мај 1986, 268-269.	1.2
5.	УПОТРЕБА НА РАСТВОРОТ "БЕТАДИНЕ" КАКО ДЕЗИНФЕКЦИСКО СРЕДСТВО ВО СЕКОЈДНЕВНАТА СТОМАТОЛОШКА ПРАКТИКА. Ковачевска Г., Е. Шабанов., Е. Петкова., Ј. Кртолица. Зборник на трудови на VI конгрес на Сојузот на здравствени работници на СРМ, Струга, 14-16 мај, 1986, 268-269.	1.2
6.	МЕТАЛНИ НАДОГРАДБИ НА ЗАБИТЕ ФРАКТУРИРАНИ ПОД ГИНГИВАТА. Ковачевска Г., Шабанов Е., Кртолица Ј., Мелев К., Митев А. Апстракти на V стоматолошки собир на лекарите од СРМ, Дојран, 1987.	1.2
7.	СОСТОЈБА НА ЗАБИТЕ НОСАЧИ ПОД МОСТОВИТЕ НОСЕНИ НАД ПЕТ ГОДИНИ. Ковачевска Г. Апстракти на V- стоматолошки собир на лекарите од СРМ, Дојран, 1987, 190.	2.0
8.	МОЖНОСТИ ЗА АДАПТАЦИЈА НА ПАРОДОНЦИУМОТ НА ЗАБИТЕ НОСАЧИ НА МОСТ. Шабанов Е., Кртолица Ј., Ковачевска Г., Мелев К., Митев А., Петкова Е. Апстракти на V стоматолошки собир на лекарите од СРМ, Дојран, 1987, 192.	1.2
9.	Доволен простор за интерденталната папила како проблем кај вештачките коронки. Кртолица Ј., Ковачевска Г., Шабанов Е., Мелев К., Митев А., Петкова Е. Апстракти на V стоматолошки собир на лекарите од СРМ, Дојран, 1987, 193.	1.2
10.	Отпечатоците како фактори за пренесување микроорганизми од усната празнина. Ковачевска Г., Ѓ. Симов., Е. Шабанов., В. Стојменска. II научен симпозиум на орални хирурзи од Југославија, Охрид, мај 1990, 120.	1.2
11.	Дејството на дезинфекциониот раствор Бетадине врз флората на усната празнина. Г. Ковачевска., Е. Шабанов., В. Стојменска., С. Поп Ацев. II научен симпозиум на орални хирурзи од Југославија, Охрид, мај 1990, 121.	1.2
12.	Хируршко-протетичка подготовка на деструирани заби корени и радикали со ПАП како основа за иден фиксен или мобилен надоместок на забите во усната празнина. С. Димовски., Ј. Јанев., И. Богдановски., М. Камчев., Г. Ковачевска., Х. Чолаков. II научен симпозиум на орални хирурзи од Југославија, Охрид, мај 1990, 123.	1.2
13.	Изработка на метални надградби при максимално деструирани радикали во детска возраст. Г. Ковачевска. 6. Собир на стоматолозите од Македонија. Дојран, 1991: 97н.	2.0
14.	Скратување на времето за протетичко згрижување на заби со ПАП. Г. Ковачевска., Ѓ. Симов., Е. Шабанов., Е. Петкова., В. Ивановски., В. Коруновска. 6. Собир на стоматолозите од Македонија. Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ. 1991: 98н.	1.2
15.	Процена на квалитетот на отпечатокот од гингивалниот сулкус. Коруновска В, Симов Ѓ, Шабанов Е, Петкова Е, Ковачевска Г, Ивановски В. 6. Собир на стоматолозите од Македонија. Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ. 1991: 108н.	1.2
16.	Хигиентски аспекти на фиксни протетички изработки во зависност од гингивалниот допир. Шабанов Е, Симов Ѓ, Петкова Е, Ковачевска Г, Коруновска В, Ивановски В. 6. Собир на стоматолозите од Македонија. Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ. 1991: 76н.	1.2
17.	ИМПЛАНТАТИ ВО РАНА ДЕТСКА ВОЗРАСТ. Ј. Јанев., Т. Бојациев., Е. Шабанов., Г. Ковачевска., Р. Јанев., М. Јолевски. 6. Собир на стоматолозите од Македонија. Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ. 1991: 76н.	1.2
18.	Орална хигиена и пародонталното здравје кај пациенти со фиксни протетички надоместоци. Капушевска Б, Петкова Е, Накова М, Шабанов Е, Ковачевска Г. Стручен собир на стоматолозите од Македонија, при Македонско лекарско друштво, Струга, 4-6 јуни 1992.	1.2
19.	Рестаурација на повеќе деструирани заби со метални надградби кај ист пациент. Ковачевска Г. 1. Конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид: 1994: 68.	2.0
20.	Незгоди при протетичко реставрирање на ендодонтски третирани заби. Ковачевска Г., Шабанов Е., Петкова Е., Накова М., Капушевска Б., Јовановски С. 1. Конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија. 1994: 65.	1.2
21.	Билатерално отворен загриз и неговото фикснопротетичко згрижување. Николовска Ј., Ивановски В., Петкова Е., Шабанов Е., Ковачевска Г. 1. Конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија.	1.2

	1994: 62.	
22.	Реставрирање на депулпирани радикаси во детска возраст. Ковачевска Г. 2. Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија. 1998: 225.	2.0
23.	Стоматопротетичка рехабилитација со леани метални надградби на радикаси со Foss rout. Ковачевска Г. 2. Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид: 1998: 224.	2.0
24.	Корелација помеѓу несанирана усна празнина и појава на гастрични промени. Оровчанец Д., Ковачевска Г., Петкова Е., Николовска Ј. Макед. мед. прегл. 1999; 53 (suppl 39): 151.	1.2
25.	Коригирање на косината на заби со леана надградба. Мирчев Е., Бајевска Г., Ковачевска Г., Неделковска М., Стојановска В., Гачева С. Макед. мед. прегл. 1999; 53 (suppl 39): 362.	1.2
26.	Радикаси на горни премолари со ПАП: комбинирана протетичко-хируршка терапија. Ковачевска Г., Трајковски Г. Макед. мед. прегл. 1999; 53 (suppl 39): 158.	1.8
27.	ПАП на горни молари: екстракција или не? Трајковски Г., Ковачевска Г. Макед. мед. прегл. 1999; 53 (suppl 39): 159.	1.8
28.	Психолошки ефект на санирана ортодонтска аномалија со фиксно-протетичка конструкција. Петкова Е., Ковачевска Г., Николовска Ј. Макед. мед. прегл. 1999; 53 (suppl 39): 152.	1.6
29.	Оралното здравје кај зависници од дрога. Игњатова Л., Николовска Ј., Петкова Е., Ковачевска Г. Макед. мед. прегл. 1999; 53 (suppl 39): 152.	1.2
30.	Ортодонтско-протетички третман кај пациенти со превиден импактиран максиларен инцизив: приказ на случај. Ковачевска Г., Петкова Е., Даскалова Б., Николовска Ј., Телеграфички В. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид, 2002: 197.	1.2
31.	Примена на Recaldent како средство за реминерализација во секојдневната клиничка практика. Зенговска Затуровска С., Караџозова Ивановска М., Ковачевски А., Ковачевска Г. 4. Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид, 2006: 44/ 98.	1.2
32.	Техники на отпечатување при изработка на фикснопротетички конструкции кај пациенти со импланти. Ковачевски А., Ковачевска Г. 4. Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 2006: 37/92.	1.8
33.	Како да го мотивираме детето за да биде редовен пациент во стоматолошката ординација. Караџозова Ивановска М., Зенговска Затуровска С., Ковачевски А., Ковачевска Г. 4. Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 2006: 56/106.	1.2
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор x 3 поени:	
1.	Орална рехабилитација на коренски периапикални лезии (ПЛ) со апикална ресекција и третман на ПЛ со леани метални надградби. Ковачевска Г., Шабанов Е. 4 th Congress of the BaSS. 1999: 234.	2.7
2.	Фрактури на заби: реставрирање со индивидуални леани метални надградби. Ковачевска Г., Петкова Е., Николовска Ј. 5 th Congress of the BaSS, Thessaloniki, 2000; 121.	2.4
3.	Тераписки приод кон унилатерално преостанати мандибуларни моларни радикаси: мостовска конструкција или парцијална протеза? Ковачевска Г., Петкова Е., Николовска Ј., Трајковски Г. 5 th Congress of the BaSS, Thessaloniki, 2000; 204.	1.8
4.	Протетички третман на дефекти на палатумот и алвеоларниот гребен. Јовановски С., Петкова Е., Шабанов Е., Ковачевска Г. 5 th BaSS congress. Thessaloniki, 2000: 205.	1.8
5.	Користењето на интернетот во клиничката практика. Амбаркова В., Ковачевска Г., Алексова П., Манева М. 8 th International dental Congress Expodental 2001. Istanbul/Turkey: Turkish Dental Association, 2001: 210.	1.8
6.	Феноменот на забни пукнатини- Infractio dentis. Ковачевска Г., Петкова Е., Николовска Ј. 7 th Congress of the BaSS. Kusadasi (Turk editor), 2002: 304.	2.4
7.	Улогата на фиксната протеза во појавата и развојот на гингивалната рецесија. Николовска Ј., Петкова Е., Ковачевска Г., Пандилова М., Перковска М. 7 th Congress of	1.8

	Meeting 30.09-3.10.2010.	
	Трудови во зборник на научен/стручен собир x 2 поени:	
1.	Сплинтови- лабораториска процедура за нивна изработка. Ковачевска Г., Бојациев В., Ковачевски А. 4. Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 2006: 38/92.	1.6
2.	Препарација на забите за изработка на фикснопротетички конструкции како причина за промена на артерискиот крвен притисок. Николовска Ј., Пеева М., Петкова Е., Ковачевска Г., Бегович Ј. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 2002: 91.	1,2
	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет x 3 поена:	
1.	На 17.10.2006 година, пред Катедрениот совет на Катедрата за протетика при Стоматолошкиот факултет, Софија, Р. Бугарија.	3.0
2.	На 27. 11. 2006 година, по покана на доц. Јулија Каменова, теоретско предавање на студентите од трети курс, за тема "Видови и изработка на целосно керамички конструкции".	3.0
	Пленарно предавање на научен стручен собир со меѓународно учество x 3 поена:	
1.	Поканет предавач на 2-риот Научен конгрес по ласерна терапија, Боровец, 3-5. 11. 2006.	3.0
2.	Поканет предавач од страна на фирмата "Патриција", на Првиот симпозиум-ANKYLOS-формулата на успех во денталната имплантологија, на 17.2.2007 година, во Софија, Р. Бугарија.	3.0
	Пленарно предавање на научен/стручен собир x 2 поена:	
1.	"Стомато-протетичка рехабилитација медијатор за подобро здравје", на Собирот на Стоматолозите од Македонија по повод Денот на здравјето, 5 април 2006.	2.0
	Секциско предвање на научен/стручен собир x 1 поен:	
1.	Тераписки приод кон унилатерално преостанати мандибуларни моларни радикаси: мостовска конструкција или парцијална протеза? Винаца, 2000 г.	1.0
2.	Нови техники за хемостаза и подготовка на гингивалниот сулкус за отпечатување. Реплек, 2002 г., Скопје.	1.0
3.	Естетска и функционална реконструкција на тотална беззабост со дентални импланти и фикснопротетички конструкции- приказ на случај. Неготино, 2005 г.	1.0
4.	Суптотални протези- можни начини за ретенција и превенција на биолошкиот фундамент. Радовиш, 2007 г.	1.0
	Секциско предвање на научен/стручен собир со меѓународно учество x 2 поена:	
1.	Zirconium-клинички и лабораториски искуства. Струга, 2009 г.	2.0
	Вкупно	215,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активност:	Поени
1.	Коавтор во книгата "Современи дострели во стоматологијата", 2009, Накова Марија, со тема: Модифицирани индивидуално леани метални надоградби. Ковачевска Г. Стоматолошки факултет, Современи дострели, Скопје, 2009; 142-148.	4.0
2.	Воведување на метод за едновременно орално-хируршко-претпротетичко рехабилитирање на заби со ПАП	
	Дејности од поширок интерес	
1.	Во мандатниот период 1999-2001 г., назначена е за одговорна на сала на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика.	1.0
2.	Член на Македонското стоматолошко друштво и Стоматолошката комора.	1.0
3.	Комисија за полагање на стручен испит за додипломски студии при Стоматолошката комора.	3.0
4.	Проект од Стоматолошката комора и Министерството за здравство на Р. Македонија, сертификат за МЕНТОР.	
	Награда за научни постигнувања од струкова организација	
1.	Благодарница од Македонското лекарско друштво, 1990.	3.0
2.	Диплома од Македонското лекарско друштво, 1991.	3.0

	the BaSS. Kusadasi (Turk editor), 2002: 305.	
8.	Анализа на успешноста на фикснопротетичките надоместоци според процена на нивните носители. Николовска Ј., Петкова Е., Ковачевска Г. 7 th Congress of the BaSS. Kusadasi (Turkey), 2002.	2,4
9.	Професионални заболувања: висок ризик за стоматологот. Ковачевска Г., Петкова Е., Николовска Ј., Стевановиќ М., Андреевски Љ. 27 th Annual Conference of the EPA. Geneva/ Switzerland, 2003: 79.	1,8
10.	Наши искуства во употребата на Фибер сплент како материјал за репарација на фрактурирани подвижни протези. Николовска Ј., Петкова Е., Ковачевска Г. 27 th Annual Conference of the EPA. Geneva/Switzerland, 2003: 42.	2,4
11.	Техники на отварање на гингивалниот сулкус. Петкова Е., Ковачевска Г., Николовска Ј., Ванковски В. 27 th Annual Conference of the EPA. Geneva/Switzerland., 2003: 42.	1,8
12.	Removal of fractured metal elements in root channels. Демонтирање на фрактурирани елементи во коренски канали. Ковачевска Г., Петкова Е., Николовска Ј., Петков М. 9 th BaSS congress. Ohrid, 2004: 35.	1,8
13.	Vertical root fractures. Вертикални фрактури на заби: причини, последици и терапија. Ковачевска Г., Петкова Е., Николовска Ј., Петков М. 9 th BaSS congress. Ohrid, 2004:36-37.	1,8
14.	Microbiological aspects of bacterial periimplantitis in several types of endosseal implants. Трајковска-Зареска И., Јанев Ј., Јанев Е., Петровска М., Ковачевска Г., Спасеноски Т. 10 th Congress of the BaSS, Belgrade, May 11-14, 2005.;	1,8
15.	Enhancement of subtotal denture retention on the basis of inclusion of remaining tooth roots: case report. Ковачевска Г., Гугувчевски Љ., Ковачевски А., Петков М., Дубровска С. 10 th Congress of the BaSS, Belgrade, May 11-14, 2005.;	1,8
16.	Esthetic and functional rehabilitation of complete toothlessness with dental implants and fixed prosthodontic works: a case report. Ковачевска Г., Трајковски Ѓ., Петкова Е., Ковачевски А. 10 th Congress of the BaSS, Belgrade, May 11-14, 2005.;	1,8
17.	Hibrid technique: acrylic and metal-ceramic reconstructions of maxillary fully edentulous patients. Ковачевска Г., Ковачевски А. 11 th Congress of the BaSS-Sarajevo, May 2006,121.	2,7
18.	Combined physiotherapeutic spa and orthodontic treatment for face asymmetry as a result of high insertion of frenulum labii inferior and plica anterior lateri sinistri- a case report. Kovacevska G, M. Zuzelova, M. Smilevska-Nacevska, A. Kovacevski, M. Maneva.84th Congress EOS, 10-14 juni 2008, Lisabon, Portugal.	1,8
19.	Restoration of roots using modified individually cast metal post and core. Kovacevska G. Прв меѓународен конгрес на нови технологии, Загреб, 2008.	3,0
20.	The advantages if using individual splint after fixed orthodontic treatment. Kovacevska G., Zuzelova M, Vankovski V., Petkov M., Kovacevski A. 14th Congress of BaSS, 6. 05. - 9. 05. 2009 godina, Varna, R. Bugarija.	1,8
21.	Orthodontic treatment of impacted third molars-case report. Ковачевска Г., Зузелова М., Ковачевски А., Манева М., Петков М. 1-st Congress of the MOS, Охрид, May 21- 24 2009.	1,8
22.	Treatment of impacted maxillary central incisors-case reports. M. Maneva., Lj. Simjanovska., G. Curcieva-Cuckova., I. Manev., G. Kovacevska. 1-st Congress of the MOS, Ohrid, May 2-24 2009.	1,8
23.	Menagement of taking impressions for fixed overdenture in patients with fixed orthodontic treatment. Kovacevska G., Zuzelova M., Vankovski V., Kovacevski A., Petkov M. 85-th. Congress of the EOS- Helsinki, 2009sp.232.	1,8
24.	The role of oral hygiene methods in patients with fixed orthodontic devices. Kovacevska G., Zuzelova M., Vankovski V., Kovacevski A., Petkov M. 85-th. Congress of the European Orthodontic Society EOS- Helsinki, 2009sp.231.	1,8
25.	Ectopic Eruption of the Maxillary First Permanent Molar: Characteristics and Occurrence in Growing Children. M. Zuzelova, M. Smileva Nacevska, G. Kovacevska, M. Maneva, G. Curcieva-Cuckova. 86-th. Congress of the European Orthodontic Society EOS-Portoroz, 2010.	1,8
26.	Implant-prosthodontic rehabilitation in totally edentulous using lateral-frontal-lateral stabilization. Kovacevska B., Kovacevska G., Kovacevski A., Petrovski D. Sofia Dental	1,8

3.	Диплома од Македонското лекарско друштво, 1994.	3.0
4.	Благодарница од Стоматолошкиот факултет (по повод 40-годишнината), 24.12.1999 г.	3.0
5.	Плакета од Македонското лекарско друштво, 7.4. 2000.	3.0
6.	За севкупната стручно-научна дејност, во 2001 година посебната комисија на Министерството за здравство го додели звањето примариус .	
7.	Благодарница од Конгресниот и научниот одбор за најдобра постер-презентација на III конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, 11-14 септември 2002, Охрид.	3.0
8.	Прва награда од Конгресниот и Научниот одбор за најдобра постер-презентација на III конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, 11-14 септември 2002, Охрид.	3.0
9.	Диплома- пленарна презентација на Првиот меѓународен конгрес на нови технологии, Загреб, 2008.	3.0
10.	Пофалница за учество во работата и развојот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.	3.0
11.	Сертификати за учество на стручно-научни манифестации во земјата и во странство за презентации на трудови од меѓународно значење, активно учество на секции.	
Студиски престој во странство до 3 месеци x 0.5 поена:		
1.	Стручен престој и сертификат за учество од доменот имплантологија и со успех завршен курс "Имплантологијата во пракса", за вградување на дентални имплантати и изработка на протетички супраструктури, за Friadent-Implant System-ANKYLOS, во Софија, Бугарија, 5-6.11.2005 г.	0,5
2.	Стручен престој и добиен атестат за супспецијализација, во континуирано времетраење од два месеца, во периодот од 16.10. - 16.12.2006 година, на Катедрата за протетика при Стоматолошкиот факултет во Софија, Р. Бугарија, под раководство на проф. д-р Тодор Пеев.	0,5
Вкупно		37,0
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		21,0
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		215,4
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		37,0
Вкупно		273,4

2. Д-р Билјана Капушевска, д-р сци, вработена на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, е родена на 28.5.1959 година во Скопје.

Универзитетско образование: доктор-стоматолог: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, во 1985 година;

- **магистер на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со магистерски труд под наслов АНАЛИЗА НА СТЕПЕНОТ НА ОСЕТЛИВОСТ КАЈ ПРЕПАРИРАН И ИМПРЕГНИРАН ЗАБ ЗА ВЕШТАЧКА КОРОНКА ВО ЗАВИСНОСТ ОД КОЛИЧЕСТВОТО НА ФЛУОР, 1990 година;

- **доктор на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со докторска дисертација под наслов ФУНКЦИОНАЛНА ВРЕДНОСТ НА ЗАБИТЕ НОСАЧИ НА ФИКСНОПРОТЕТИЧКИТЕ КОНСТРУКЦИИ, 1998 година.

Работно искуство: Во 1985 година се вработила на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика при ООЗТ Стоматолошки клиници, Скопје. Во 1994 година се здобила со звањето специјалист по стоматолошка протетика. Во звањето помлад асистент на Катедрата за фиксна стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје била избрана во 1989 година. Во 1993 била избрана за асистент на истата Катедра. Во 2004 година е избрана во звањето научен соработник по предметот фиксна стоматолошка протетика. Во 2008 година е избрана за насловен доцент по група предмети од областа стоматолошка протетика.

Наставно-образовна дејност: Од нејзиниот избор за помлад асистент има стекнато долгогодишно наставно и педагошко искуство. Како асистент изведувала практична настава за студентите од III (претклиника), V и VI година (клиника), како и за студентите на Високата школа за стручни забни техничари. Учествува како ментор на многу студентски теми. Во периодот по изборот во звањето насловен доцент (2008) изведува теоретска настава за студентите од Стоматолошкиот факултет и студентите од Високата школа за стручни забни техничари.

Стручно-научна дејност: По вработувањето на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика, работела како клинички лекар. Таа била вклучена во практичната настава на студентите од претклиничка и клиничка фиксна протетика, во почетокот под контрола на наставниците, а подоцна и сосема самостојно.

Посебен интерес во работата врз пациентите, а во соработка со студентите ѝ е давање акцент на намалувањето на степенот на осетливост кај пациентите во фазата на препарација при изработка на фикснопротетички конструкции. Исто така, кандидатката покажува и подготвеност за пристап и изработка на фикснопротетички конструкции кај пациенти чии заби се со намалено пародонтално здравје, а исто така и естетско згрижување на млади пациенти со фиксни конструкции.

Повеќе пати учествувала, активно и пасивно, на стручни манифестации од републичко и меѓународно значење. Така, активно учествувала со презентација на теми како на стручни состаноци на Катедрата, на специјалистичките секции по стоматолошка протетика, конгресите на стоматолозите од Македонија и надвор од неа. На сите овие збиднувања најчесто се јавува како автор, а во некои трудови и како соработник на главниот автор.

Повеќепати присуствувала на светските стоматолошки конгреси (ФДИ) во Белград-1985, Хон Конг-1995, Орландо-1996, Сеул-1997, Барселона-1998, како и Балкански (БАСС) во Тирана-2003, Охрид-2004, Белград-2005, Сараево-2006, со активно или пасивно учество.

Досега има објавено 74 стручно-научни трудови. Некои ѝ се самостојни, на некои е носител на трудот, а во одреден број е соработник со други автори од истата Клиника или од други клиники.

На учебникот ИНСТРУМЕНТИ И АПАРАТИ ЗА ЗАБОТЕХНИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА, Стоматолошки факултет од 2005 година, наменет за студентите од Високата школа за стручни забни техничари е коавтор.

Автор е на монографијата под наслов СИЛА НА МАСТИКАЦИЈА НА ЗАБИТЕ НОСАЧИ НА ФИКСНОПРОТЕТИЧКИТЕ КОНСТРУКЦИИ ВО УСЛОВИ НА НАМАЛЕНО ПАРОДОНТАЛНО ЗДРАВЈЕ, од 2010 година.

За севкупната стручно-научна дејност, од јули 2010 година, посебната комисија на Министерството за здравство и го доделила звањето примариус.

Студиски престој: Има престојувало во разни специјализирани протетички и производни центри, како што се Љубљана-Словенија, Шаан-Линхештајн, Берлин-Германија. Од посебна важност е престојот во Лондон-Велика Британија кај проф. Ричардсон.

Награди и признанија: За вкупната активност - општествена, стручна и наставно-научна, добитник е на: во 1990 година-Благодарница, во 1994 година-Диплома и во 1998 година-Плакета, сите од Македонското лекарско друштво. Во 1999 година добитник е на Благодарница по повод 40-годишнината од основањето на Стоматолошкиот факултет во знак на признание за успешна работа во извршувањето на задачите на Стоматолошкиот факултет. По повод јубилејот 50 години постоење на Стоматолошкиот факултет во Скопје, за учество во работата и неговиот развој добитник е на Пофалница. Има добиено и повеќе сертификати за учество на стручно-научни манифестации во земјата и во странство за теми од меѓународно значење, како и сертификати за ментор на повеќе меѓународни публикувани стручни и научни трудови.

Стручни и научни публикации: Досега има објавено 74 труда. Во претходните избори и преизбори трудовите се рецензирани во следните билтени. Трудовите под реден број 1-9 се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 523 на Универзитетот од 1989 година. Трудовите со реден број 10-13 се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 586 на Универзитетот од 1993 година. Трудовите со број 14-19 се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 667 на Универзитетот од 1996 година. Трудовите со реден број 20-27 се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 803 на Универзитетот од 2002 година. Понатамошните трудови

28-34 се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 804 на Универзитетот од 2002 година. Трудите под реден број 35-42 се објавени во Билтен број 850 на Универзитетот од 2004 година. Трудите со реден број 43-60 се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 944 на Универзитетот од 2008 година.

На Комисијата, за овој избор за рецензија ѝ ги приложува следниве 14 стручно-научни труда:

61. МОЖНИ РЕШЕНИЈА ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ЗАБИ КОИ ЈА НАРУШУВААТ ОКЛУЗАЛНАТА РАМНИНА. Димовска Р., Капушевска Б. II конгрес на стоматолози од Македонија (Апстракти) Охрид, Здружение на стоматолози на Македонија 1998:228.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1000 од јануари 2011.

62. ПРОТЕТСКИ ТРЕТМАН НА ПАЦИЕНТИ СО ПРИНУДЕН ПРОГЕН ЗАГРИЗ. Ј. Бундевска., Б. Капушевска., Ф. Сали., Б. Мехмети., М. Петков. "АПОЛОНОЈА" Стоматолошко списание, ноември 2007; 9 (18): 17-23.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 986 од мај 2010.

63. СКРАТЕН ЗАБЕН НИЗ ФИКСНА ИЛИ МОБИЛНА ИЗРАБОТКА. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., М. Петков. Меѓународниот конгрес "Стоматологијата денес", (апстракти), Струга, 18-20 април 2008:149.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 986 од јануари 2010.

64. РЕПАРАТУРА НА ДЕНТОЛЕКОВИОТ ЈАВАЧ ВО ПАРЦИЈАЛНАТА ПРОТЕЗА. Ј. Бундевска., Б. Капушевска., Т. Милошевски. Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈА ДЕНЕС" (апстракти). Струга, 18-20 април 2008: 140-141.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1000 од јануари 2011.

65. МОЖНИ РЕШЕНИЈА НА ПРОТРУЗИЈА КАЈ МЛАДИ ПАЦИЕНТИ ВО ФИКСНАТА ПРОТЕТИКА. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., Т. Милошевски. Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈА ДЕНЕС" (апстракти). Струга, 18-20 април 2008: 163.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1000 од јануари 2011.

66. ТЕХНИЧКИ ГРЕШКИ ПРИ КИВЕТИРАЊЕ НА ТОТАЛНИ ПРОТЕЗИ. Ј. Бундевска., Б. Капушевска., М. Петков. Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈА ДЕНЕС" (апстракти). Струга, 18-20 април 2008: 155-156.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 986 од мај 2010.

67. ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНА СОРАБОТКА ЗА ЕСТЕТСКОПРОТЕТСКА РЕСТАВРАЦИЈА ВО АДОЛЕСЦЕНТНАТА ВОЗРАСТ. Капушевска Б., Бундевска Ј., Кануркова Л., Петровски Д., Бавтијари Ф. Прв конгрес на ортоданти на Р. Македонија (програма и апстракти). Охрид, 21-24.5.2009:П 1.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1000 од јануари 2011.

68. ПРОСЛЕДУВАЊЕ НА ДЕНТО СКЕЛЕТНИТЕ КЕФАЛОМЕТРИСКИ ВРЕДНОСТИ ПРИ ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ТРЕТМАНОТ НА II КЛАСА 1 ОДДЕЛЕНИЕ. Кануркова Л., Џипунова Б., Бундевска Ј., Капушевска Б. Прв конгрес на ортоданти на Р. Македонија (програма и апстракти). Охрид, 21-24.5.2009:П 26.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 997 од декември 2010.

69. ЕСТЕТСКО-ФУНКЦИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА АБРАЗИЈА ВО ПРЕДЕЛОТ НА ФРОНТОТ. Б. Капушевска. V конгрес на стоматолозите од Македонија "СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА" (зборник на апстракти). Охрид, 10-13.9.2009:073.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1000 од јануари 2011.

70. ТЕРАПИСКИ ПРИСТАП КАЈ НЕКАРИОЗНИ ЗАБИ СО НАМАЛЕНА ВЕРТИКАЛНА ДИМЕНЗИЈА. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., Н. Дереван. "АПОЛОНИА" Стоматолошко списание, ноември 2009; 11 (22):47-62.

Авторите на овој труд препорачуваат кај забите со намалена вертикална димензија фронтално третман со изработка на композитни фасети, а во бочната регија со изработка на онлеи, за презервација на забното ткиво, а дури подоцна изработување на коронки.

Трудот има стручен карактер.

71. НЕПОДНОСЛИВОСТ НА ТОТАЛНИТЕ ПРОТЕЗИ ОД СТРАНА НА ПАЦИЕНТИТЕ. Ј. Бундевска., Б. Капушевска., М. Атанасова. V конгрес на стоатолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА“ (зборник на апстракти). Охрид, 10-13.9.2009:070.

Чест проблем во секојдневната стоматолошка пракса при изработката на тоталните протези претставува неподносливоста од страна на пациентите кон нив. Авторите, неподносливоста на тоталните протези од страна на пациентите најдобро ја решиле со употреба на медикаменти.

Трудот има стручен карактер.

72. МОБИЛНАТА ПРОТЕЗА ЗАМЕНЕТА СО ФИКСНОПРОТЕТИЧКА КОНСТРУКЦИЈА. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., В. Бојациев., М. Караџозова. V конгрес на стоатолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА“ (зборник на апстракти). Охрид, 10-13.9.2009:072.

Авторите изнесуваат дека со поставување на импланти како заби-носачи врз кои со успех се носат фикснопротетичките конструкции се добива подеднакво оптоварување на носачите, а од таму и подеднакво пренесување на цвакопритисокот врз коскениот фундамент, во споредба со изработка на мобилна протеза за која нема желба од страна на пациентите.

Трудот има стручен карактер.

73. СИЛА НА МАСТИКАЦИЈА НА ЗАБИТЕ НОСАЧИ НА ФИКСНОПРОТЕТИЧКИТЕ КОНСТРУКЦИИ ВО УСЛОВИ НА НАМАЛЕНО ПАРОДОНТАЛНО ЗДРАВЈЕ. Б. Капушевска. Монографија Скопје, Македонија, 2010.

Пародонтопатијата претставува сериозен проблем посебно кога пародонтопатичните заби треба да бидат згрижени со фикснопротетичка конструкција. Монографијата може да послужи како водич при правилното планирање на секоја фикснопротетичка конструкција и нејзина адапација во услови на намалено пародонтално здравје.

Трудот има научно-стручен придонес.

74. УПОТРЕБА НА АВИТАЛНИ ЗАБИ ЗА ФИКСНОПРОТЕТИЧКИ КОНСТРУКЦИИ. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., И. Танатарец. "АПОЛОНОЈА" Стоматолошко списание, мај 2011.

Во овој труд е изнесена употребата на авитални заби за фикснопротетичките конструкции со претходна изработка на леани индивидуални надградби. Пациентите биле следени 6 месеци (со клинички и РТГ-статус), во кој период не е регистрирана коренска фрактура, секундарен кариес, трошење или дислокација на конструкцијата.

Трудот има научно-стручен карактер.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Билјана Бошко Капушевска

Институција: Стоматолошки факултет- Скопје

Научна област: стоматолошка протетика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Р.број	Поени
1.	6,0
Учебник ИНСТРУМЕНТИ И АПАРАТИ ЗА ЗАБОТЕХНИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА. Иванова-Петкова Е., Ковачевска Г., Капушевска Б., Велески Д., Бундевска Ј. Стоматолошки факултет, 2005. Учебникот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, бр. 870/2005.	
Вкупно	6,0

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета докторска теза под наслов: Функционална вредност на забите носачи на фиксно-протетичките конструкции. Капушевска Билјана. Докторска дисертација, Скопје, 1998.	8.0
2.	Одбранета магистерска работа под наслов: Анализа на степенот на осетливост кај препариран и импрегниран заб за вештачка коронка во зависност од количеството на флуор. Капушевска Билјана. Магистерски труд. Стоматолошки факултет, Скопје, 1990.	4.0
3.	Монографија: Сила на мастикација на забите носачи на фикснопротетичките конструкции во услови на намалено пародонтално здравје. Капушевска Б. Монографија Скопје, Македонија 2010.	8.0
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Изработка на заштитни коронки од гарнитура заби за тотални протези. Мирчев Е., Капушевска Б. , Гиговски Н. Макед Стоматол Прегл 1986. 10(1-2): 27-30.	3.2
5.	Труд со оригинални научни-стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Деформација на восочната коронка во зависност од загреаноста на восокот при моделирањето. Мирчев Е., Капушевска Б. , Гиговски Н., Здравевска М. Зборник на трудовите на VI Конгрес на здравствените работници во СРМ. Струга, 1986: 26-26.	1.2
6.	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет: Однос меѓу вестибуларниот и оралниот промер кај природните и вештачките заби. Мирчев Е., Капушевска Б. , Кртолица Ј., Гиговски Н. I Конгрес протетичара Југославије, Загреб, 1986.	1.8
7.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Гипсот во протетиката. Богдановски И., Мирчев Е., Бундевска Ј., Капушевска Б. , Ванковски В. Секција на Стоматолошка протетика на СЗЛ на АРМ, Неготино, 1986.	0.6
8.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Изработка на мостови кај несанирана оклузална рамнина. Мирчев Е., Бајевска Ј., Борозанова М., Капушевска Б. , Георгиевски С., Мелев К., Митев А., Петкова Е. V Стоматолошки собир на лекарите на СРМ, Дојран, 1987, 155.	0.6
9.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Феноменот на Годон-клиничка опсервација и негово протетско згрижување. Борозанова М., Гугувчевски Љ., Петкова Е., Капушевска Б. , Даштсевски Б., Иванова Љ., Сиљановски В., Георгиевски С. V Стоматолошки собир на лекарите на СРМ, Дојран, 1987, 183.	0.6
10.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Современи аспекти на функционалното отпечатување. Дејановски К., Бундевска Ј., Индовска Б., Капушевска Б. Секција на Стоматолошка протетика на СЗЛ на СРМ, Крива Паланка, 1987.	0.6
11.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Разгледување на факторите што влијаат на обезбедување на доволна цврстина на мостот. Бајевска Ј., Мирчев Е., Шабанов Е., Капушевска Б. Секција на Стоматолошка протетика на СЗЛ на СРМ, Крива Паланка, 1987.	0.6
12.	Труд со оригинални научни-стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Утицај индивидуалног мешања масе за ливење на везивну експанзију. Мирчев Е., Капушевска Б. , Здравевска М., Георгиевски С. IX конгрес на стоматолози на Југославија, Љубљана, 1988 (Зборник кратких содржаја).	1.8
13.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Индиректен метод за изработка на леана надградба. Капушевска Б. , Мирчев Е., Георгиевски С., Петкова Е., Костова Е. VI републички собир на здравствените работници на СРМ. Струмица, 1988.	0.6
14.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Флуорните препарати употребени во стоматолошката протетика. Капушевска Б. , Мирчев Е., Богдановски И. Макед. стоматол. прегл 1990; 14 (1-2):52-5.	3.2
15.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Евалуација на фармаколошкото дејство и клиничка примена на аминофлуоридите за намалување на хиперсензитивноста на препариран заб. Капушевска Б. , Мирчев Е., Оровчанец Н. Макед. стоматол. прегл 1991; 15 (1-2):53-6.	3.2
16.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Блокирање на разнишани заби. Мирчев	0.8

	Е., Бајевска Ј., Капушевска Б. VI собир на стоматолозите од Македонија, Апстракти, Дојран; Стоматолошка секција при СЗЛМ, 1991;95.	
17.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Сензитивен дентин и можности за негова терапија при дефинитивно цементирање на фиксно-протетичките конструкции. Капушевска Б., Мирчев Е., Бајевска Ј., Бундевска Ј. Макед. стоматол. прегл 1993; 17 (2):75-8.	2.4
18.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Валоризација на количеството на флуор во дентинската забна супстанција на витални екстрахирани заби. Капушевска Б., Мирчев Е. Макед. стоматол. прегл 1993; 17 (1):33-7.	3.6
19.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Оралната хигиена и пародонталното здравје кај пациенти со протетички надоместоци. Петкова Е., Капушевска Б., Поповска М., Шабанов Е., Ковачевска Г. Макед. стоматол. прегл 1993; 17 (2):71-4.	2.4
20.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Протетичка рехабилитација на пациенти со прогенија вера. Бундевска Ј., Капушевска Б., Алабаковски М. Макед. стоматол. прегл 1994; 18 (1-2):7-3.	3.2
21.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Функционална вредност на природни и вештачки коронки. Капушевска Б. Апстракти; Конгрес на стоматолози од Македонија 1994, Охрид.	3.0
22.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Хелио како материјал за изработка на фасети по симнување на стари коронки и мостови, дополнително користени како привремени протетски помагала. Петкова Е., Шабанов Е., Ковачевска Г., Капушевска Б., Николовска Ј. Макед. стоматол. прегл 1994; 18 (1-2):64-6.	2.4
23.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Употреба на дентин протектор во стоматолошката протетика. Капушевска Б. Макед. стоматол. прегл 1994; 18 (1-2):71-3.	4.0
24.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Употребата на бифлуорид 12 во стоматолошката протетика. Капушевска Б., Мирчев Е. Апстракти; I конгрес на стоматолози од Македонија 1994.	1.8
25.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Незгоди при протетичко реставрирање на ендодонтски третирани заби. Ковачевска Г., Шабанов Е., Петкова Е., Накова М., Капушевска Б. Апстракти; I конгрес на стоматолози од Македонија 1994.	1.2
26.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Решавање на протетички случаи со фиксно мобилни конструкции. Бундевска Ј., Капушевска Б. II конгрес на стоматолози од Македонија 1998.	1.8
27.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Наш приод во лекувањето на случаи со тотална беззабост при максимална атрофија на долниот алвеоларен гребен. Бундевска Ј., Капушевска Б., Еленчевски С. II конгрес на стоматолози од Македонија, Охрид, 1998.	1.6
28.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Потребата од ревизија на дефинитивното полнење поради изработка на леани надградби кај еднокорени заби. Муратовска И., Капушевска Б., Ренцова В., Бундевска Ј. II конгрес на стоматолози од Македонија, Охрид, 1998.	1.2
29.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Анализа на металкерамичките конструкции од препарација до цементирање. Мирчев Е., Бајевска Ј., Капушевска Б. II конгрес на стоматолози од Македонија, Охрид, 1998.	1.6
30.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Таргис и вектрис-естетика и функција. Капушевска Б., Шабанов Е., Богдановски С., Фињанска И. II конгрес на	1.2

	стоматолози од Македонија, Охрид, 1998.	
31.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Неврофизиолошка отпорност на носачите на крилните мостови при оптоварување на носачите или членот. Капушевска Б., Мирчев Е. II конгрес на стоматолози од Македонија, Охрид, 1998.	1.8
32.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Втор стадиум на пародонтопатија-предизвик за изработка на фикснопротетичките конструкции. Капушевска Б., Мирчев Е., Бундевска Ј., Бајевска Ј. Макед. мед. прегл. год 53: (СУПЛ.39), стр.1-370, 1999.	2.4
33.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Стабилизирање на заби кои се луксират со фикснопротетички конструкции. Бајевска Ј., Мирчев Е., Капушевска Б., Јовановски А., Сотировиќ М. Макед. мед. прегл. год 53: (СУПЛ. 39):1-370, 1999.	2.4
34.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Митови, заблуди или контраверзии и реалности во фиксната протетика. Мирчев Е., Бајевска Ј., Капушевска Б. Макед. стоматол. прегл 1999: 22 (1-4):43-7.	3.2
35.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Стабилизирање на расклатени заби со фикснопротетички конструкции. Бајевска Ј., Мирчев Е., Капушевска Б., Јовановски А., Сотировиќ М. Макед. стоматол. прегл. 1999: 22 (1-4):48-52.	2.4
36.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Терапија со фикснопротетички конструкции кај случаи со редуциран пародонт. Капушевска Б., Мирчев Е. 7 th Congress of the BaSS. Kushadasi: 2002.	2.7
37.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Протетички третман кај случаи со склеродермија. Бундевска Ј., Дејаноски К., Капушевска Б. III конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, (апстракти) Охрид, Здружение на стоматолозите од Македонија, 2002:190.	1.6
38.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Вреднување на силата на мастикација на забите-носачи при пародонтална болест. Капушевска Б. III конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, (апстракти) Охрид, Здружение на стоматолозите од Македонија, 2002:194.	2.0
39.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Хронолошки тек на гнатодинамометријата, со посебен осврт на сопствените конструкции. Капушевска Б., Велески Д., Бундевска Ј., Бајрактарова Е., Велеска Д. III конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти), Охрид, Здружение на стоматолозите од Македонија, 2002:196.	1.2
40.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Duraphat-colate-паста за намалување на осетливоста на забите. Капушевска Б., Бундевска Ј. 8 th Congress of the BaSS. Tirana: 2003:144.	2.7
41.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Решавање на III класа I поткласа по Кенеди со парцијална скелетирана протеза (лично искуство). Капушевска Б., Бундевска Ј., Гачева С., Сотировиќ М., Стефковска В. Макед. мед. прегл. 2002: 56 (супл 54):112.	2.4
42.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Microstomia-проблем за пациентот и протетичарот. Бундевска Ј., Капушевска Б., Дејаноски К., Велески Д. Макед. мед. прегл. 2003: 56 (супл 54):113	2.4
43.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: V-SHAPED PINS-метод на избор за изработка на работни модели со подвижни забни трупчиња. Капушевска Б., Василевска Е., Бундевска Ј. Макед. стоматол. прегл 2003: 27 (1-4):43-49.	3.2
44.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Imobilization of teeth with	2.7

	lower periodontal support. Капушевска Б., Митиќ К. 9 th Congress of the BaSS. Ohrid: May 2004:37.	
45.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Colerative conection between the ehplored parametars for determination of the positions of the first mahilar and mandibular molar teeth. Бундевска Ј., Капушевска Б. 9 th Congress of the BaSS. Ohrid: May 2004:40.	2.7
46.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Measurment of the force during the permanent cementation of the dental crowns. Капушевска Б., Бундевска Ј. 9 th Congress of the BaSS. Ohrid: May 2004:278.	2.7
47.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Примена на математички модул "молари" (лично програмиран). Бундевска Ј., Капушевска Б., Дојчиновски Д. Макед. стоматол. прегл 2004: 28 (1-4):114-118.	3.2
48.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Организација, простор и опремување на современа заботехничка лабораторија. Капушевска Б., Бундевска Ј., Даскалова М. Макед. стоматол. прегл 2004: 28 (1-4):110-113.	3.2
49.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Проценка на положбата на оклузалната рамнина во однос на точката Xi. Бундевска Ј., Капушевска Б., Ангеловска А. Макед. стоматол. прегл 2004: 28 (1-4):119-122.	3.2
50.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Prosthetic treatment of patient with syndrom of ectodermal displasia. Капушевска Б., Бундевска Ј., Бојациев В. 10 th Congress of the BaSS. Belgrade: 2005:85.	2.4
51.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Influence of the positions of the first molar on the stability of complete dentures. Бундевска Ј., Капушевска Б., Дејановски К. 10 th Congress of the BaSS. Belgrade: 2005:76.	2.4
52.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Метода на определување на местоположбата на првите молари во тоталните протези-клиничка примена и оценка на употребливоста. Бундевска Ј., Капушевска Б. Макед. стоматол. прегл 2006: 30 (2):243-250.	3.6
53.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Гингивалното здравје-проблем кај пациенти со пародонтална болест. Капушевска Б., Бундевска Ј. Меѓународен конгрес на Аполонија "СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС" Струга, 2006:103.	2.7
54.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Метод на капур за оценка на стабилноста на тоталните протези. Бундевска Ј., Капушевска Б. Меѓународен конгрес на Аполонија "СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС" Струга, 2006:106.	2.7
55.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Esthetic approach i patients with missing first praemolar. Капушевска Б., Бундевска Ј. 11 th Congress of the BaSS. Sarajevo: 2006:122.	2.7
56.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Sceletal class in complete edentoulous patients using steiner analysis. Капушевска Б., Бундевска Ј. 11 th Congress of the BaSS. Sarajevo: 2006:124.	2.7
57.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: The first molar and stability of complete dentures. Капушевска Б., Бундевска Ј. 11 th Congress of the BaSS. Sarajevo: 2006:125.	2.7
58.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Абразија на вештачки заби причина за изработка на нови протези. Бундевска Ј., Капушевска Б. IV конгрес на стоматолозите на Македонија (зборник на апстракти). Охрид, 22-25.6.2006.	2.7

59.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Естетика кај пациентите како предуслов за нова широка насмевка. Капушевска Б., Бундевска Ј. IV конгрес на стоматолозите на Македонија (зборник на апстракти). Охрид, 22-25.6.2006.	1.8
60.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Надокнада зуба ендоосеалним имплантатима код пациентите со ектодермалном дисплазијом. Капушевска Б., Бундевска Ј., Бојациев В. Acta Stom Naissi, 2007: 23 (55): 693-700.	4.8
61.	Труд со оригинални научни-стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Можни решенија за рехабилитација на заби кои ја нарушуваат оклузалната рамнина. Димовска Р., Капушевска Б. II конгрес на стоматолозите од Македонија (апстракти), Охрид: Здружение на стоматолозите на Македонија 1998: 228.	1.8
62.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Протетски третман на пациенти со принуден проген загриз. Бундевска Ј., Капушевска Б., Сали Ф., Мехмети Б., Петков М. "Аполонија", Стоматолошко списание, ноември 2007; 9 (18):17-23.	3.6
63.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Скратен забен низ фиксна или мобилна изработка. Капушевска Б., Бундевска Ј., Петков М. Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈА ДЕНЕС" (апстракти), Струга, 18-20 април 2008: 149.	2.4
64.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Репаратура на дентолековиот јавач во парцијалната протеза. Бундевска Ј., Капушевска Б., Милошевски Т. Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС" (апстракти), Струга, 18-20 април 2008: 140-141.	2.4
65.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Можни решенија на протрузија кај млади пациенти во фиксната протетика. Капушевска Б., Бундевска Ј., Милошевски Т. Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС" (апстракти), Струга, 18-20 април 2008: 163.	2.4
66.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Технички грешки при киветирање на тотални протези. Бундевска Ј., Капушевска Б., Петков М. Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС" (апстракти), Струга, 18-20 април 2008: 155-56.	2.4
67.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Интердисциплинарна соработка за естетско протетско реставрација во адолесцентна возраст. Капушевска Б., Бундевска Ј., Кануркова Л., Петровски Д., Баџијари Ф. Прв конгрес на здружение на ортоданти на Р. Македонија (програма и апстракти), Охрид, 21-24. 5. 2009: П 1	1.2
68.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: ПРОСЛЕДУВАЊЕ НА ДЕНТО СКЕЛЕТНИТЕ КЕФАОМЕТРИСКИ ВРЕДНОСТИ ПРИ ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ТРЕТМАНОТ II КЛАСА 1 одделение. Кануркова Л., Џипунова Б., Бундевска Ј., Капушевска Б. Прв конгрес на здружение на ортоданти на Р. Македонија (програма и апстракти), Охрид, 21-24. 5. 2009: П 26.	1.2
69.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Естетско-функционална рехабилитација на абразија во пределот на фронтот. Капушевска Б. V конгрес на стоматолозите од Македонија "СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА" (зборник на апстракти) Охрид, 10-13.9.2009:073	2.0
70.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Тераписки пристап кај некариозни заби со намалена вертикална димензија. Капушевска Б., Бундевска Ј., Доробан Н. "Аполонија", Стоматолошко списание, ноември 2009; 11 (22):47-62.	4.8
71.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од	1.6

	научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Неподносливост на тоталните протези од страна на пациентите. Бундевска Ј., Капушевска Б., Антанасова М. V конгрес на стоматолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА“ (зборник на апстракти) Охрид, 10-13.9.2009:070	
72.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Мобилната протеза заменета со фикснопротетичка конструкција. Капушевска Б., Бундевска Ј., Бојациев В., Караџозова М. V конгрес на стоматолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА“ (зборник на апстракти) Охрид, 10-13.9.2009:072	1.2
73.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/ стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Употреба на авитални заби за фикснопротетички конструкции. Капушевска Б., Бундевска Ј., Танатарец И. „АПОЛОНИЈА“ Стоматолошко списание, мај 2011.	4.8
	Вкупно	181,3

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активност:	Повни
1.	Воведување на нова лабораториска клиничка метода: „Индивидуално конструиран електрогнатодинамометар за мерење на силата на цвакопритисокот“	
	Дејности од поширок интерес	
1.	Студиски престој во странство - до три месеци 4 пати по 0.5 бодови	2.0
2.	Награда за научни постигнувања од струкова организација, Благодарница- 40 год., Стоматолошки факултет	3.0
3.	Награда за научни постигнувања од струкова организација, Пофалница- 50 год., Стоматолошки факултет	3.0
4.	Награда за научни постигнувања од струкова организација, Благодарница- Македонско лекарско друштво	3.0
5.	Награда за научни постигнувања од струкова организација, Диплома- Македонско лекарско друштво	3.0
6.	Награда за научни постигнувања од струкова организација, Плакета- Македонско лекарско друштво	3.0
7.	Државна награда за научни постигнувања- примариус	
8.	Во мандатниот период 1999-2001 г., назначена е за одговорна на сала на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика.	1.0
9.	Од 1.7.2011 г., е назначена за раководител за стручен и научен дел на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика.	3.0
2.	Член на Македонското стоматолошко друштво и Стоматолошката комора.	3,5
3.	Член на организационен или програмски одбор на научен стручен собир 7 x 0,5= 3,5	24,5
	Вкупно	
	ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	6,0
	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	181,3
	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	24,5
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	211,8
	Вкупно	

3. Д-р Јадранка Бундевска, д-р сци, вработена на Клиниката за мобилна стоматолошка протетика при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, е родена на 6 април 1960 година во Ресен.

Универзитетско образование:

- доктор-стоматолог: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, во 1983 година;

- **магистер на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со магистерски труд под наслов **МЕСТОПОЛОЖБА НА ПРВИТЕ ГОРНИ МОЛАРИ-РЕНДГЕНКРАНИОМЕТРИСКА АНАЛИЗА**, одбранет во 1991 година.

- **доктор на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со докторска дисертација под наслов **ВЛИЈАНИЕТО НА ПОСТАВНОСТА НА ПРВИТЕ МОЛАРИ ВРЗ СТАБИЛНОСТА НА ТОТАЛНИТЕ ПРОТЕЗИ**, 2003 година.

Работно искуство: Во 1985 година се вработила на Клиниката за мобилна стоматолошка протетика при ООЗТ Стоматолошки клиници во Скопје. Во 1994 година се здобила со звањето специјалист по стоматолошка протетика.

Во 1989 година е избрана во звањето помлад асистент на Катедрата за мобилна стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје, а за асистент е избрана во 1993 година на истата Катедра. Во 2004 година е избрана во звањето научен соработник по предметот мобилна стоматолошка протетика. Во 2008 година е избрана во звањето насловен доцент по група предмети од областа стоматолошка протетика.

Стручно-научна дејност

По вработувањето на Клиниката за мобилна стоматолошка протетика, работела како клинички лекар давајќи им стоматолошка здравствена помош на пациентите. По изборот за помлад асистент па се до денес, како насловен доцент активно учествува во работата на Клиниката за мобилна стоматолошка протетика покажувајќи постојан интерес за стручно, научно и педагошко усовршување. Секојдневно им приоѓа во помош на пациентите и соработниците, со квалитетно и стручно решение во клиничката практика, посебно во поставата на забите во тоталните стоматолошки протези со помош на телерендгенографијата.

Повеќе пати присуствувала на светски конгреси: Белград-1985, Ванкувер-1994, Хон Конг-1995, Орландо-1996, Сеул-1997 и Барселона-1998 (ФДИ). Учествувала на балкански конгреси: Тирана-2003, Охрид-2004, Белград-2005 и Сараево-2006 (БасС).

Нејзината активност е надополнета и со научна дејност прикажана со објавувањето на 68 стручно-научни трудови.

Исто така е ментор при изработката на теми за студентски конгреси по стоматологија.

На учебникот „Инструменти и апарати за заботехничка лабораторија“, Стоматолошки факултет од 2005 година, наменет за студентите од Високата школа за стручни забни техничари е коавтор.

Автор е на монографијата под наслов „Постава на заби предуслов за добра стабилност на тоталните протези“, од 2010 година.

Наставно-образовна дејност:

Образовната дејност на кандидатката е уште од почетокот на вработувањето, преку изборот за помлад асистент, асистент, научен соработник, па до денес како насловен доцент со учество во изведувањето на практичната настава по предметите клиничка и претклиничка мобилна стоматолошка протетика, за студентите од II (претклиника) и IV (клиника), како и изведување на теоретска и практична настава за студентите на Високата школа при Стоматолошкиот факултет.

Награди и признанија

По повод 7 Април, Денот на здравјето, од Македонското лекарско друштво ги има добиено следниве признанија: Благодарница-1994, Диплома-1995 и Плакета-2002, а по повод 40 години од постоењето на Стоматолошкиот факултет се здобила со благодарница заради успешно извршување на работните задачи на Факултетот. По повод јубилејот 50 години постоење на Стоматолошкиот факултет во Скопје, за учество во работата и неговиот развој добитник е на Пофалница. Во јуни 2010 година од страна на посебна комисија од Министерството за здравство се здобила со звањето примариус.

Публикувани стручни и научни трудови

Има објавено, како автор или коавтор 68 труда. Трудите со реден број од 1 до 10 се рецензирани при изборот за асистент, во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 523 од 1989 година.

Трудовите од реден број 11 до 12 се рецензирани при изборот за асистент, во Билтенот бр. 586 од 1993 година, трудовите од 13 до 17 во Билтенот бр. 667 од 1996 година. Во Билтенот бр. 771 рецензирани се трудовите со реден број од 18 до 23, додека преостанатите трудови од реден број 23 до 35 рецензирани се во Билтенот бр. 850 од 2004 година, при изборот за научен соработник. Трудовите од реден број 36 до 54 се рецензирани при изборот за насловен доцент, во Билтенот бр. 944 од 2008 година.

За рецензија за овој избор на Комисијата ги приложува следниве трудови:

55. РЕПАРАТУРА НА ДЕНТОЛЕКОВИОТ ЈАВАЧ ВО ПАРЦИЈАЛНАТА ПРОТЕЗА. Ј. Бундевска., Б. Капушевска., Т. Милошевски. Меѓународен Конгрес "СТОМАТОЛОГИЈА ДЕНЕС" (апстракти). Струга 18-20 Април 2008: 140-141.

Трудот е рецензиран во Билтен 1000 од јануари 2011.

56. МОЖНИ РЕШЕНИЈА НА ПРОТРУЗИЈА КАЈ МЛАДИ ПАЦИЕНТИ ВО ФИКСНАТА ПРОТЕТИКА. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., Т. Милошевски. Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈА ДЕНЕС" (апстракти). Струга 18-20 април 2008: 163.

Трудот е рецензиран во Билтен бр.1000 од јануари 2011.

57. ТЕХНИЧКИ ГРЕШКИ ПРИ КИВЕТИРАЊЕ НА ТОТАЛНИ ПРОТЕЗИ. Ј. Бундевска., Б. Капушевска., М. Петков. Меѓународен конгрес "СТОМАТОЛОГИЈА ДЕНЕС" (апстракти). Струга, 18-20 април 2008: 155-156.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 986 од мај 2010.

58. СКРАТЕН ЗАБЕН НИЗ ФИКСНА ИЛИ МОБИЛНА ИЗРАБОТКА. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., М. Петков. Меѓународен конгрес "Стоматологијата денес" (апстракти), Струга, 18-20 април 2008:149.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 986 од јануари 2010.

59. ПРОТЕТСКИ ТРЕТМАН НА ПАЦИЕНТИ СО ПРИНУДЕН ПРОГЕН ЗАГРИЗ. Ј. Бундевска., Б. Капушевска., Ф. Сали., Б. Мехмети., М. Петков. "АПОЛОНОЈА" Стоматолошко списание, ноември 2007; 9 (18): 17-23.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 986 од мај 2010.

60. НЕПОДНОСЛИВОСТ НА ТОТАЛНИТЕ ПРОТЕЗИ ОД СТРАНА НА ПАЦИЕНТИТЕ. Ј. Бундевска., Б. Капушевска., М. Атанасова. V конгрес на стоматолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА" (зборник на апстракти). Охрид, 10-13.9.2009:070.

Чест проблем во секојдневната стоматолошка практика при изработката на тоталните протези претставува неподносливоста од страна на пациентите кон нив. Авторите, неподносливоста на тоталните протези од страна на пациентите најдобро ја решиле со употреба на медикаменти.

Трудот има стручен карактер.

61. ПРОТЕЗИРАЊЕ КАЈ ХЕНДИКЕПИРАНИ ЛИЦА-ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ. Ј. Бундевска. V конгрес на стоматолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА" (зборник на апстракти). Охрид, 10-13.9.2009:071.

Авторот во трудот прикажува изработка на тотални протези кај хендикепирано лице на возраст од 12 години со кои се подобрило неговото зборување и исхраната.

Трудот има стручен карактер.

62. МОБИЛНАТА ПРОТЕЗА ЗАМЕНЕТА СО ФИКСНОПРОТЕТИЧКА КОНСТРУКЦИЈА. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., В. Бојациев., М. Караџозова. V Конгрес на стоматолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА" (зборник на апстракти). Охрид, 10-13.9.2009:072.

Авторите изнесуваат дека со поставување на импланти како заби-носачи врз кои со успех се носат фикснопротетичките конструкции се добива подеднакво оптоварување на носачите, а од таму и подеднакво пренесување на цвакопритисокот врз коскениот фундамент, во споредба со изработката на мобилна протеза за која нема желба од страна на пациентите.

Трудот има стручен карактер.

63. ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНА СОРАБОТКА ЗА ЕСТЕТСКО ПРОТЕТСКА РЕСТАВРАЦИЈА ВО АДОЛЕСЦЕНТНАТА ВОЗРАСТ. Капушевска Б., Бундевска Ј., Кануркова Л., Петровски Д., Бавтијари Ф. Прв конгрес на ортодонтите на Р. Македонија (програма и апстракти). Охрид, 21-24.5.2009:П 1.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1000 од јануари 2011.

64. ПРОСЛЕДУВАЊЕ НА ДЕНТОСКЕЛЕТНИТЕ КЕФАЛОМЕТРИСКИ ВРЕДНОСТИ ПРИ ОДРЕДУВАЊЕ НА ТРЕТМАНОТ II КЛАСА I ОДДЕЛЕНИЕ. Кануркова Л., Џипунова Б., Бундевска Ј., Капушевска Б. Прв конгрес на здружение на ортодонтите на Р. Македонија (програма и апстракти). Охрид, 21-24.5.2009: П 26.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 997 од декември 2010.

65. ТЕРАПИСКИ ПРИСТАП КАЈ НЕКАРИОЗНИ ЗАБИ СО НАМАЛЕНА ВЕРТИКАЛНА ДИМЕНЗИЈА. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., Н. Дерџан. „АПОЛОНИА“ стоматолошко списание, ноември 2009; 11 (22):47-62.

Авторите на овој труд препорачуваат кај заби со намалена вертикална димензија фронтално третман со изработка на композитни фасети, а во бочната регија со изработка на онлеи, за презервација на забното ткиво, а дури подоцна изработување на коронки.

Трудот има стручен карактер.

66. ПОСТАВА НА ЗАБИ-ПРЕДУСЛОВ ЗА ДОБРА СТАБИЛНОСТ НА ТОТАЛНИТЕ ПРОТЕЗИ. Ј. Бундевска. Монографија Скопје, Македонија, 2010.

Монографијата, покрај испитувањата, содржи клинички употреблив метод за поставка на забите во тоталните протези во сагитален правец со примена на референтни вредности од предметното испитување. Клиничката евалуација е направена на 40 пациенти со комплетна беззабост, кај кои се изработени тотални протези по стандардна постапка, а сагиталната положба на првиот горен молар е определена според предложениот метод.

Трудот има научно-стручен карактер.

67. УПОТРЕБА НА АВИТАЛНИ ЗАБИ ЗА ФИКСНОПРОТЕТИЧКИ КОНСТРУКЦИИ. Б. Капушевска., Ј. Бундевска., И. Танатарец. „АПОЛОНОЈА“, стоматолошко списание, Мај 2011.

Во овој труд е изнесена употребата на авитални заби за фикснопротетичките конструкции со претходна изработка на леани индивидуални надградби. Пациентите биле следени 6 месеци (со клинички и Ртг статус), во кој период не е регистрирана коренска фрактура, секундарен кариес, трошење или дислокација на конструкцијата.

Трудот има научно-стручен карактер.

68. ПРИСПОСОБУВАЊЕ КОН ТОТАЛНИТЕ ПРОТЕЗИ-ДА ИЛИ НЕ?. Бундевска Ј., Капушевска Б., Атанасова М. АПОЛОНИЈА, Стоматолошко списание, Мај 2011.

Авторите на овој труд укажуваат дека е потребен индивидуален пристап за решавање на неподносливоста кон тоталните протези. Пациентите од сите три групи успешно ја надминале неподносливоста кон тоталните протези и покрај тоа што кај нив бил применет различен терапевтски пристап за решавање на проблемот.

Трудот има стручно-апликативен карактер.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Јадранка Андреја Бундевска
Институција: Стоматолошки факултет- Скопје
Научна област: стоматолошка протетика
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активност:	Поени
1.	Учебник ИНСТРУМЕНТИ И АПАРАТИ ЗА ЗАБОТЕХНИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА . Иванова-Петкова Е., Ковачевска Г., Капушевска Б., Велески Д., Бундевска Ј. Стоматолошки факултет, 2005. Учебникот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, бр. 870/2005.	6.0
	Вкупно	6,0

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета магистерска работа: Бундевска Ј. „Местоположба на првите горни молари-рендгенкраниометриска анализа“, Скопје, 1991.	4.0
2.	Одбранета докторска теза: Бундевска Ј. „Влијанието на поставеноста на првите молари врз стабилноста на тоталните протези „, Скопје, 2003.	8.0
3.	Монографија ПОСТАВА НА ЗАБИ-ПРЕДУСЛОВ ЗА ДОБРА СТАБИЛНОСТ НА ТОТАЛНИТЕ ПРОТЕЗИ. Бундевска Ј., Скопје, Македонија, 2010.	8.0
4.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: HEILITIS ANGULARIS KOD PACIJENATA NOSIOCA MOBILNIH PROTEZA SA SMANJENOM VISINOM ZAGRIZA KOD DIJABETES MELITUS. Ивановска Љ., Фиљански М., Велески Д., Јанкуловска Е., Бундевска Ј., Дејаноски К. 1 Kongres proteticara Jugoslavije. Zagreb. 6. 1986.	1.8
5.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Велески Д., Фиљански М., Богдановски И., Ивановска Љ., Бундевска Ј. NASA DOSADASNJA ISKUSTVA KOD PREDPROTETICKOG LECENJA TOTALNE ANODONCIJE. 28. Конгрес на СМС на Југославија, Тузла, 348-349 с., 1986.	1.8
6.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Индовска Б., Ванковски В., Бундевска Ј.. ТЕХНИЧКО-ЛАБОРАТОРИСКА ИЗРАБОТКА НА МИНИ СКЕЛЕТИРАНИ ПРОТЕЗИ. Зборник на трудови од VI конгрес на здравствени работници на СРМ, Струга, 259, 1986.	1.6
7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Гугувчевски Љ., Бундевска Ј., Јанкуловска Е. ЗНАЧЕЊЕ НА РАРИЛА INCIZIVA ЗА ПОСТАВА НА ПРЕДНИТЕ ЗАБИ КАЈ ТОТАЛНИТЕ ПРОТЕЗИ. Зборник на трудови од VI конгрес на здравствени работници на СРМ, Струга, 251-252, 1986.	1.6
8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Гиговски Н., Дејаноски К., Фиљански М., Мирчев Е., Бундевска Ј., Индовска Б. ПРОТЕТИЧКА САНИРАНОСТ И ПОТРЕБА ОД ЗГРИЖУВАЊЕ КАЈ НАСЕЛЕНИЕТО НА СРМ. Зборник на резимеа од V стоматолошки собир на СЗЛ на Македонија, Дојран, 135, 1987.	1.2
9.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Велески Д., Фиљански М., Гугувчевски Љ., Дејаноски К., Бундевска Ј. ФОРМИ НА ЗАСТАПЕНОСТ НА ТОРУС ПАЛАТИНУС НА КЛИНИЧКИ МАТЕРИЈАЛ. Зборник на резимеа од V стоматолошки собир на СЗЛ на Македонија, Дојран, 162, 1987.	1.2
10.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Гугувчевски Љ., Фиљански М., Богдановски И., Бојациевска Л., Бундевска Ј., Јанкуловска Е. ЕЛЕКТРОМИОГРАФСКО ИСПИТУВАЊЕ НА СЛЕПООЧНИОТ МУСКУЛ ПРИ ЖВАКАЊЕ. Зборник на резимеа од V стоматолошки собир на СЗЛ на Македонија, Дојран, 167, 1987.	1.2
11.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Дејаноски К., Дашевски Б., Богдановски И., Велески Д., Бундевска Ј., Георгиевска С. ВИДЛИВОСТ НА ГОРНИТЕ ФРОНТАЛНИ ЗАБИ И ДОЛЖИНАТА НА ГОРНАТА УСНА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО НЕУТРООКЛУЗИЈА. Зборник на резимеа од V стоматолошки собир на СЗЛ на Македонија, Дојран, 173, 1987.	1.2
12.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Индовска Б., Богдановски И., Ивановска Љ., Дејаноски К.,	1.2

	Бундевска Ј., Бојациевска Л., Јанкуловска Е., Петкова Е. ПРИМЕНА НА ПАРЦИЈАЛНА ШИНА-ПРОТЕЗА КАКО МЕГУФАЗА ВО РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ЗАБНОВИЛИЧНИ АНОМАЛИИ. Зборник на резимеа од V стоматолошки собир на СЗЛ на Македонија, Дојран, 182, 1987.	
13.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Гугувчевски Љ., Борозанова М., Ивановска Љ., Велески Д., Бундевска Ј., Ванковски В., Бојациевска Л., Јанкуловска Е. PARILA INCIZIVA-ИНДИКАТОР ЗА ПОСТАВА НА ГОРНИТЕ ПРЕДНИ ЗАБИ КАЈ ТОТАЛНИ ПРОТЕЗИ. Зборник на резимеа од V стоматолошки собир на СЗЛ на Македонија, Дојран, 185, 1987.	1.2
14.	Печатен труд: Бундевска Ј. КОРЕЛАТИВНА ЗАВИСНОСТНА ПАРАМЕТРИТЕ КОИ ЈА ОПРЕДЕЛУВААТ МЕСТОПОЛОЖБАТА НА ПРВИТЕ ГОРНИ МОЛАРИ. Макед. стоматол. Прегл. 1992: 3-4.	4.0
15.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Дејаноски К., Бундевска Ј., Фиљански М., Даниловски Д. ЦЕНТРАЛНИ МАКСИЛАРНИ ИЦИЗИВИ У ПРИРОДНОЈ И АРТИФИЦИЈЕЛНОЈ ОКЛУЗИЈИ. IX Конгрес стоматолога Југославије. (Апстракти), Љубљана. Удружење стоматолога Југославије, 1988:29.	1.8
16.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Капушевска Б., Мирчев Е., Бајевска Ј., Бундевска Ј. СЕНЗИТИВЕН ДЕНТИН И МОЖНОСТИ ЗА НЕГОВА ТЕРАПИЈА ПРИ ДЕФИНИТИВНО ЦЕМЕНТИРАЊЕ НА ФИКСНОПРОТЕТИЧКИТЕ КОНСТРУКЦИИ. VI Конгрес на стоматолозите од Македонија, (Апстракти), Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ, 1991, 83.	1.2
17.	Печатен труд: Бундевска Ј., Капушевска Б., Алабаковски М. ПРОТЕТИЧКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ПАЦИЕНТИ СО ПРОГЕНИЈА ВЕРА. Макед. стоматол. прегл. 1993; 17 (3-4): 215-8.	3.2
18.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Бундевска Ј., Велески Д., Поп Ацева Т., Еленчевски С., Ванковски В. КРАНИОМЕТРИСКИ ПАРАМЕТРИ ЗА ПОЗИЦИЈАТА НА ПРВИОТ МАКСИЛАРЕН МОЛАР. 1. Конгрес на стоматолозите на Македонија, (Апстракти), Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 1994, 83 с.	1.2
19.	Секциско предавање на научен/стручен собир: Мирчев Е., Бигдановски И., Бундевска Ј., Капушевска Б., Ванковски В. ГИПСОТ ВО ПРОТЕТИКАТА. Секција на стоматолошка протетика на СРМ, Неготино, 1986.	0.6
20.	Печатен труд. Алабаковски М., Велески Д., Бундевска Ј., Еленчевски С. АСПЕКТИ НА ПРОТЕТИЧКАТА РЕХАБИЛИТАЦИЈА КАЈ ПРИНУДНИ ПРОГЕНИ ЗАГРИЗИ. Макед. стоматол. прегл. 1993; 17 (3-4): 215-8.	2.4
21.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Еленчевски С., Велески Д., Јанкуловска Е., Бундевска Ј., Богдановски С., Јолески М. ЕСТЕТСКО-ФУНКЦИОНАЛНИ АСПЕКТИ КАЈ ПАРЦИЈАЛНИ ПРОТЕЗИ СО ВГРАДЕНИ ЦЕ-КА СИСТЕМИ:наш материјал. Апстракти, I конгрес на стоматолозите од Македонија, 1994,80.	1.2
22.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Бундевска Ј., Капушевска Б. РЕШАВАЊЕ НА ПРОТЕТИЧКИ СЛУЧАИ СО ФИКСНО-МОБИЛНИ КОНСТРУКЦИИ. Апстракти, II конгрес на стоматолозите од Македонија, 1998,179.	1.6
23.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Бундевска Ј., Капушевска Б., Еленчевски С. НАШ ПРИОД ВО ЛЕКУВАЊЕТО НА СЛУЧАИ СО ТОТАЛНА БЕЗЗАБНОСТ ПРИ МАКСИМАЛНА АТРОФИЈА НА АЛВЕОЛАРНИОТ ГРЕБЕН. Апстракти, II конгрес на стоматолозите од Македонија, 1998,180.	1.6
24.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Муратовска И., Капушевска Б., Ренцова Б., Бундевска Ј. ПОТРЕБА ОД РЕВИЗИЈА НА ДЕФИНИТИВНОТО ПОЛНЕЊЕ ПОРАДИ ИЗРАБОТКА НА ЛЕАНИ НАДГРАДБИ КАЈ ЕДНОКОРЕНИ ЗАБИ. Апстракти, II конгрес на стоматолозите од Македонија, 1998,118.	1.2

25.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Поп Ацева Т., Поп Ацев С., Алабаковски М., Бундевска Ј., Еленчевски С., Јолевски М. ВЛИЈАНИЕ НА ФИКСНОПРОТЕТИЧКИТЕ ИЗРАБОТКИ ВРЗ ПАРОДОНТОТ. Апстракти, I конгрес на стоматолозите од Македонија, 1994,77.	1.2
26.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Еленчевски С., Велески Д., Бундевска Ј., Богдановски С. Наши искуства во решавање на случаи со stomatitis protetica alergica по Ивокап-методот. 2. Конгрес на стоматолозите од Македонија. (апстракти) Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија. Охрид, 1998: 189.	1.2
27.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Капушевска Б., Мирчев Е., Бундевска Ј., Бајевска Ј. ВТОР СТАДИУМ НА ПАРОДОНТОПАТИЈА-ПРЕДИЗВИК ЗА ИЗРАБОТКА НА ФИКСНО-ПРОТЕТИЧКИ КОНСТРУКЦИИ. Макед. мед. прегл. 1999; 53 (СУПЛ. 39):331	1.2
28.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Спиrowsка А., Дејановски К., Панчевска С., Бундевска Ј. ОРОНАЗАЛНИ КОМУНИКАЦИИ: ПРОБЛЕМ ВО ТЕРАПИЈАТА СО ПОДВИЖНИ ПРОТЕЗИ. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија (програма и апстракти). Охрид, Здружение на стоматолозите од Македонија. 2002: 87.	1.2
29.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Бундевска Ј., Дејановски К. КОРЕЛАТИВНА ЗАВИСНОСТ НА ПАРАМЕТРИТЕ КОИ ЈА ОПРЕДЕЛУВААТ МЕСТОПОЛОЖБАТА НА ПРВИТЕ ДОЛНИ МОЛАРИ. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија (програма и апстракти). Охрид, Здружение на стоматолозите од Македонија. 2002: 88.	1.8
30.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Бундевска Ј. КРАНИОМЕТРИСКИ ПАРАМЕТРИ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ПОЗИЦИЈАТА НА ПРВИОТ МАНДИБУЛАРЕН МОЛАР. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија (програма и апстракти). Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија. 2002: 189.	2.0
31.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Бундевска Ј., Дејановски К., Капушевска Б. ПРОТЕТИЧКИ СЛУЧАИ СО СКЛЕРОДЕРМИЈА. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија (програма и апстракти). Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија. 2002: 190.	1.6
32.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Капушевска Б., Велески Д., Бундевска Ј., Бајрактарова., Велеска Д. ХРОНОЛОШКИ ТЕК НА ГНАТОДИНАМОМЕТРИЈАТА, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА СОПСТВЕНИТЕ КОНСТРУКЦИИ. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија (програма и апстракти). Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија. 2002: 196.	1.2
33.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Duraphat-colgate-паста за намалување на осетливоста на забите. Капушевска Б., Бундевска Ј. 8 th Congress of the BaSS. Tirana: 2003:144.	2.7
34.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Решавање на III класа I поткласа по Кенеди со парцијална скелетирана протеза (лично искуство). Капушевска Б., Бундевска Ј., Гачева С., Сотировиќ М., Стефковска В. Макед. мед. прегл. 2002: 56 (супл 54):112.	2.4
35.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Microstomia-проблем за пациентот и протетичарот. Бундевска Ј., Капушевска Б., Дејановски К., Велески Д. 13 Макед. мед. прегл. 2003: 56 (супл 54):113	2.4
36.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: V-SHAPED PINS-метод на избор за изработка на работни модели со подвижни забни трупчиња. Капушевска Б., Василевска Е., Бундевска Ј. Макед. стоматол. прегл 2003: 27 (1-4):43-49.	3.2
37.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Colerative conection between the ehplored parametars for determination of the positions of the first mahilar and mandibular molar teeth. Бундевска Ј., Капушевска Б. 9 th Congress of the BaSS. Ohrid: May	2.7

	2004:40.	
38.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Measurment of the force during the permanent cementation of the dental crowns. Капушевска Б., Бундевска Ј. 9 th Congress of the BaSS. Ohrid: May 2004:278.	2.7
39.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: ORAL REHABILITATION IN PATIENT TREATED FOR ORAL CARCINOMA. Ангеловска А., Дејаноски К., Бундевска Ј. 9 th Congress of the BaSS. Ohrid: May 2004:277.	2.4
40.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Примена на математички модул "молари" (лично програмиран). Бундевска Ј., Капушевска Б., Дојчиновски Д. Макед. стоматол. прегл 2004: 28 (1-4):114-118.	3.2
41.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Организација, простор и опремување на современа заботехничка лабораторија. Капушевска Б., Бундевска Ј., Даскалова М. Макед. стоматол. прегл 2004: 28 (1-4):110-113.	3.2
42.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Проценка на положбата на оклузалната рамнина во однос на точката Xi. Бундевска Ј., Капушевска Б., Ангеловска А. Макед. стоматол. прегл 2004: 28 (1-4):119-122.	3.2
43.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Prosthetic treatment of patient with syndrom of ectodermal displasia. Капушевска Б., Бундевска Ј., Бојациев В. 10 th Congress of the BaSS. Belgrade: 2005:85.	2.4
44.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Influence of the positions of the first molar on the stability of complete dentures. Бундевска Ј., Капушевска Б., Дејановски К. 10 th Congress of the BaSS. Belgrade: 2005:76.	2.4
45.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: ПРОТЕТИЧКИ ТРЕТМАН КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ОРОНАЗАЛНИ КОМУНИКАЦИИ-приказ на случаи. Спировска А., Дејаноски К., Панчевска С., Бундевска Ј. Макед. стоматол. прегл. 2005: 29 (1-4):43-47.	2.4
46.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Метода на определување на местоположбата на првите молари во тоталните протези-клиничка примена и оценка на употребливоста. Бундевска Ј., Капушевска Б. Макед. стоматол. прегл. 2006: 30 (2):243-250.	3.6
47.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Гингивалното здравје-проблем кај пациенти со пародонтална болест. Капушевска Б., Бундевска Ј. Меѓународен конгрес на Аполонија "СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС" Струга, 2006:103.	2.7
48.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Метод на капур за оценка на стабилноста на тоталните протези. Бундевска Ј., Капушевска Б. Меѓународен конгрес на Аполонија "СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС" Струга, 2006:106.	2.7
49.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Esthetic approach i patients with missing first praemolar. Капушевска Б., Бундевска Ј. 11 th Congress of the BaSS. Sarajevo: 2006:122.	2.7
50.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Sceletal class in complete edentulous patients using steiner analysis. Капушевска Б., Бундевска Ј. 11 th Congress of the BaSS. Sarajevo: 2006:124.	2.7
51.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: The first molar and stability of complete dentures. Капушевска Б., Бундевска Ј. 11 th Congress of the BaSS. Sarajevo: 2006:125.	2.7
52.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од	1.8

	научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Абразија на вештачки заби причина за изработка на нови протези. Бундевска Ј., Капушевска Б. IV конгрес на стоматолозите на Македонија (зборник на апстракти). Охрид, 22-25.6.2006.	
53.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Естетика кај пациентите како предуслов за нова широка насмевка. Капушевска Б., Бундевска Ј. IV конгрес на стоматолозите на Македонија (зборник на апстракти). Охрид, 22-25.6.2006.	1.8
54.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Надокнада зуба ендосеалним имплантатима код пацијента со ектодермалном дисплазијом. Капушевска Б., Бундевска Ј., Бојациев В. Acta Stom Naissi, 2007: 23 (55): 693-700.	4.8
55.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Репаратура на дентолекониот јавач во парцијалната протеза. Бундевска Ј., Капушевска Б., Милошевски Т. Меѓународен Конгрес „СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС“ (апстракти), Струга, 18-20 април 2008: 140-141.	2.4
56.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Можни решенија на протрузија кај млади пациенти во фиксната протетика. Капушевска Б., Бундевска Ј., Милошевски Т. Меѓународен Конгрес „СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС“ (апстракти), Струга, 18-20 април 2008: 163.	2.4
57.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Технички грешки при киветирање на тотални протези. Бундевска Ј., Капушевска Б., Петков М. Меѓународен Конгрес „СТОМАТОЛОГИЈАТА ДЕНЕС“ (апстракти), Струга, 18-20 април 2008: 155-56.	2.4
58.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Скратен забен низ фиксна или мобилна изработка. Капушевска Б., Бундевска Ј., Петков М. Меѓународен конгрес „СТОМАТОЛОГИЈА ДЕНЕС“ (апстракти), Струга, 18-20 април 2008: 149.	2.4
59.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Протетски третман на пациенти со принуден проген загриз. Бундевска Ј., Капушевска Б., Сали Ф., Мехмети Б., Петков М. "Аполонија", Стоматолошко списание, ноември 2007; 9 (18):17-23.	3.6
60.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Неподносливост на тоталните протези од страна на пациентите. Бундевска Ј., Капушевска Б., Антанасова М. V конгрес на стоматолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА“ (зборник на апстракти), Охрид, 10-13.9.2009:070.	1.6
61.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: ПРОТЕЗИРАЊЕ НА ХЕНДИКЕПИРАНИ ЛИЦА-ПРИКААЗ НА СЛУЧАЈ. Бундевска Ј. V конгрес на стоматолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА“ (зборник на апстракти), Охрид, 10-13.9.2009:071.	2.0
62.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Мобилната протеза заменета со фикснопротетичка конструкција. Капушевска Б., Бундевска Ј., Бојациев В., Караџозова М. V конгрес на стоматолозите од Македонија „СОВРЕМЕНА СТОМАТОЛОГИЈА ПРЕДИЗВИЦИ И РЕШЕНИЈА“ (зборник на апстракти), Охрид, 10-13.9.2009:072.	1.2
63.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Интердисциплинарна соработка за естетскопротетска реставрација во адолесцентна возраст. Капушевска Б., Бундевска Ј., Кануркова Л., Петровски Д., Бавтијари Ф. Прв конгрес на здружение на ортоданти на Р. Македонија (програма и апстракти), Охрид, 21-24. 5. 2009: П 1	1.2
64.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: ПРОСЛЕДУВАЊЕ НА	1.2

	ДЕНТО СКЕЛЕТНИТЕ КЕФАОМЕТРИСКИ ВРЕДНОСТИ ПРИ ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ТРЕТМАНОТ II КЛАСА 1 одделение. Кануркова Л., Џипунова Б., Бундевска Ј., Капушевска Б. Прв конгрес на здружение на ортодонтите на Р. Македонија (програма и апстракти), Охрид, 21-24. 5. 2009: П 26.	
65.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Тераписки пристап кај некариозни заби со намалена вертикална димензија. Капушевска Б., Бундевска Ј., Дереван Н. "Аполонија", стоматолошко списание, ноември 2009; 11 (22):47-62.	4.8
66.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Употреба на авитални заби за фикснопротетички конструкции. Капушевска Б., Бундевска Ј., Танатарев И. "АПОЛОНИЈА", стоматолошко списание, мај 2011	4.8
67.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Приспособување кон тоталните протези-да или не?. Бундевска Ј., Капушевска Б., Антанасова М. "АПОЛОНИЈА", стоматолошко списание, мај 2011	4.8
	Вкупно	161,0

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред-број	Назив на активност:	Поени
1.	Воведување на метод за поставка на заби во тотални протези со помош на рендгекраниометриска метода	
	Дејности од поширок интерес	
	Награда за научни постигнувања од струкова организација	3.0
1.	Благодарница-40 години, Стоматолошки факултет	3.0
2.	Попалница-50 години, Стоматолошки факултет	3.0
3.	Благодарница, Македонско лекарско друштво	3.0
4.	Диплома, Македонско лекарско друштво	3.0
5.	Плакета, Македонско лекарско друштво	
6.	Државна награда за научни постигнувања примариус	3.0
7.	Член на организационен или програмски одбор на научен стручен собир - 2+1=	10.0
8.	Член на организационен научен одбор со меѓународно учество	28.0
	Вкупно	Поени
	ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	6,0
	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	161,0
	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	28,0
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	195,0
	Вкупно	

4. Д-р Весна Коруноска Стевковска, д-р сци, вработена на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, е родена во Скопје, на 30.3.1963 година.

Универзитетско образование:

- доктор-стоматолог: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, февруари 1986 година.

- магистер на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со магистерски труд по наслов РЕНДГЕНКРАНИОМЕТРИСКА ПРОЦЕНА ЗА ПРОМЕНА НА ВЕРТИКАЛНАТА ДИМЕНЗИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ТОТАЛНИ ПРОТЕЗИ, 1993 година;

- доктор на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со докторска дисертација под наслов T-Scan II

КОМПЈУТЕРСКА АНАЛИЗА НА ОКЛУЗАЛНИ КОНТАКТИ КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ФИКСНОПРОТЕТИЧКИ ИЗРАБОТКИ, 2007 година.

Работно искуство: Во 1989 година се вработила на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика при ООЗТ Стоматолошки клиници во Скопје. Во 1994 година се здобила со звањето специјалист по стоматолошка протетика.

Во 1991 година е избрана во звањето помлад асистент на Катедрата за фиксна стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Во 1994 година е избрана во звањето асистент на истата Катедра, а реизбрана е во 1997 и 2003 година. Во 2008 година е избрана во звањето насловен доцент по група предмети од областа стоматолошка протетика.

Во 2007 и 2008 година била член на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, како претставник на асистентите.

Наставно-образовна дејност: Од изборот за помлад асистент во 1991 година до денес активно учествуваше во изведувањето на практичната настава за студентите на Стоматолошкиот факултет, како и за стручните забни техничари. По изборот за насловен доцент реализираше теоретска настава со студентите по стоматологија од 3 година.

При измените на наставната програма и воведувањето на писмен дел од испитите, учествувала во изготвувањето на прашања за писмениот дел од испитот по предметот претклиничка фиксна протетика, учествувајќи во создавањето на база на испитни прашања по истиот предмет.

Активно го владее англискиот, а пасивно германскиот јазик.

Стручно-научна дејност: Повеќе пати учествувала, активно и пасивно, на стручни манифестации од републичко значење, со презентација на теми на стоматолошки секции и стоматолошки конгреси, како и на Конгрес на БасС во Охрид-2004 и Белград-2005 година. Учествовала и на три студентски конгреси како ментор.

Во ноември 1994 година престојувала во Напау, Германија, каде што присуствувала на теоретска предавање и изведување на самостојна практична работа за фрез-техника. Во текот на својата стручна и научна работа, посебен интерес покажала во полето на оклузијата на протетичките конструкции, од каде што произлезе и изборот на тема за докторска дисертација.

Паралелно со овие активности учествува во изведувањето на здравствената дејност.

Награди и признанија: За својата активност во 1995 година добитник е на Диплома, а во 1996 година е добитник на Благодарница, а во 2000 година на Плакета, сите од Македонското лекарско друштво. По повод 40-годишнината од основањето на Стоматолошкиот факултет, добитник е на Благодарница во 1999 година. Во 2009 година добитник е на Пофалница по повод јубилејот 50 години постоење на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Публикувани стручни и научни трудови

Досега има објавено 27 труда. Трудите од 1 до 3 се рецензирани и објавени во Билтенот на Универзитетот бр. 565 од 1991 год., трудите од 4 до 7 се објавени во Билтенот бр. 615 од 1994 год., трудите од 8 до 11 се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 692 од 1997 год., трудите од 12 до 14 се објавени во Билтенот бр. 827 од 2003 год., трудот 15 е рецензиран во Билтенот бр. 758 од 2000 год., а трудот 16 е рецензиран и објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 763 од 2000 год. Рецензиите на трудите од 17 до 22 се објавени во Билтенот бр. 945 од 2008 година. Трудот со број 23 е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 912 од 2007 година.

За овој избор, за рецензија ги приложи следниве трудови:

24. Компјутерска анализа на оклузалниот баланс кај пациенти со циркуларни мостови. В. Коруноска-Стевковска., Н. Гиговски, Е. Бајрактарова-Ваљакова. V конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид:2009:36.

Авторите во овој труд извршиле анализа на оклузалните контакти кај 30 пациенти со циркуларни мостови во едната вилица, со преостанато интактно или санирано забало. Оклузалната анализа била извршена со артикулациона хартија и T-Scan II компјутерски систем, за време на пробата, по цементирањето и шест

месеци по цементирањето на мостовите конструкции. Добиените резултати кај испитаниците покажале дека нема статистички значајни разлики при анализата на оклузалните контакти лево и десно од медијаната при проба, по цементирањето и шест месеци по цементирањето на мостовите конструкции.

Трудот има стручно-научен карактер.

25. Ризик од воздушно-преносливи инфекции при стоматолошките интервенции. Гиговски Н., Коруноска-Стевковска В. V конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2009:40-41.

Авторите во трудот ги прикажуваат актуелните сознанија за ризикот од трансфер на воздушно-преносливите инфекции при изведувањето на рутинските стоматолошки интервенции, а разгледани се препораките за начинот на заштита на стоматолозите.

Трудот има стручен карактер.

26. Ортодонтско-протетски третман на пациенти со експулзија на максиларни инцизиви. Поп-Стефанова-Трпкоска М., Коруноска-Стевковска В. V конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2009:69.

Трудот е рецензиран и објавен во Билтенот на Универзитетот бр.992 од 2010 година..

27. Influence of silane agents as porcelain surface treatment on the shear bond strength of composite resin to porcelain. Bajraktarova-Valjakova E., Grozdanov A., Gigovski N., Stevkovska V., Nikolovska J., Misevski T. Vth Macedonian Dental Congress with International Participation (Abstract book). Ohrid; 2009:124.

Авторите извршиле испитување кај 60 примероци изработени од метална основа (Remanium CS) и порцелан (IPS Classic), подготвени и поделени во шест групи зависно од третманот на површината на порцеланот (со дијамантски сврдла, јеткање со киселина и/или подготовка со силанизирање (monobond s))

Тие заклучиле дека силанизирањето сигнификантно ја подобрува бондирачката јачина на композитот со порцеланот.

Трудот има научно-стручен придонес.

28. Cervical vertebra anatomy in patients with normal occlusion and class III malocclusion. Поп-Стефанова-Трпкоска М., Коруноска-Стевковска В. 86th Congress of the European Orthodontic Society (Abstract Book), Portoroz; 2010, 88.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 982 од 15 септември 2010.

29. Non-surgical endodontic treatment of periapical lesions-3 years retrospective study. Kovacevska I., Dimova C., Georgiev Z., Korunoska-Stevkovska V., Georgieva K. 16th Congress of BaSS, Bucharest, 2011, (abstract), 164-5.

Во трудот се прикажани резултатите од 3-годишни ретроспективни испитувања на хронични периапикални промени, третирани со нехируршки ендодонтски третман со Nd: Yag ласер. Од вкупно 56 третирани заби, кај пациентите се изгубиле субјективните симптоми и клиничките манифестации.

Трудот има научно-стручен придонес.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Весна Ѓорѓи Коруноска-Стевковска

Институција: Стоматолошки факултет- Скопје

Научна област: стоматолошка протетика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активност:	Поени
	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одбранета магистерска работа: Коруноска В. Рендгенкраниометриска процена за промена на вертикалната димензија кај пациенти со тотални протези, Скопје, 1993.	4.0
2.	Одбранета докторска теза: Коруноска В. T-Scan II компјутерска анализа на оклузални контакти кај пациенти со фикснопротетички изработки, Скопје, 2007.	8.0
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Накова М., Белазелковска З., Коруноска В. Присуство на Candida albicans во зависност од морфолошките варијации на Corpus linguae и pH на саливата. Макед. стоматол. прегл. 1988, 12 (3-4) 116-120.	3.2
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Коруноска В. , Симов Ѓ., Шабанов Е., Петкова Е., Ковачевска Г., Ивановски В. Процена на квалитетот на отпечатокот од гингивалниот сулкус. VI собир на стоматолозите од Македонија (апстракти), Дојран, 1991:108.	1.8
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Ивановски В., Симов Ѓ., Шабанов Е., Петкова Е., Ковачевска Г., Коруноска В. Ретенција на вештачката коронка во зависност од наведнатоста на аксијалните површини. VI собир на стоматолозите од Македонија (апстракти), Дојран, 1991:106.	1.2
6.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Ковачевска Г., Симов Ѓ., Шабанов Е., Петкова Е., Ивановски В., Коруноска В. Скратување на времето на протетичко згрижување на заби со ПАП. VI собир на стоматолозите од Македонија (апстракти), Дојран, 1991:98.	1.2
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Шабанов Е., Коруноска В. , Ивановски В. Хигиенски аспекти на фиксните протетички изработки во зависност од гингивалниот допир. VI собир на стоматолозите од Македонија (апстракти), Дојран, 1991:103.	1.6
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Мирчев Е., Бајевска Ј., Ивановски В., Коруноска В. , Гачева С., Сотировиќ М., Фиљанска И. Примена на хелиоматеријалите во фиксната протетика за репаратура на фасети, коректура на боја на стари фасети и надградби. Макед. стоматол. прегл 18/1-2, 1994:67-70.	2.4
9.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Мирчев Е., Бајевска Ј., Ивановски В., Коруноска В. , Гачева С., Сотировиќ М., Фиљанска И. Стари полнења под нови фикснопротетички конструкции. 1. Конгрес на стоматолозите од Македонија (апстракти), Охрид, Здружение на стоматолози од Македонија, 1994:60.	1.2
10.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Коруноска В. , Дуковска С. Квалитетот на препарацијата во пределот на демаркационата линија во зависност од претходно отворен или неотворен гингивален сулкус. 1. Конгрес на стоматолозите од Македонија, (апстракти), Охрид, 1994:67.	1.8
11.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Коруноска В. , Богдановски И. Процена за промена на вертикалната димензија на оклузија во процесот на изработка на тотални протези. 17. Национален конгрес (апстракти), Софија: Бугарско национално стоматолошко друштво, 1996:128.	2.7
12.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Поповска Л., Коруноска В. , Оџаклиевска С. Секционата техника како безбеден метод за подготвување на коренските канали за надградби. 2. Балкански стоматолошки конгрес, Апстракти, Белград; 1997: 172.	2.4
13.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Korunoska V. , Bogdanovski I. Rentgenocraniometry evaluation for changing of the vartical dimension of occlusion in the time	2.7

14.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Коруноска В., Поп Стефанова-Трпоска М. Рендгенкраниометриско одредување на меѓувилочните кај пациенти со тотални протези. II конгрес на стоматолозите од Македонија (апстракти), Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 1998:181.	
15.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Гачева С., Коруноска В., Сотировиќ М. Фикснопротетички конструкции како избор во естетскиот третман на малоклузии. II конгрес на стоматолозите од Македонија (апстракти), Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 1998:223.	1.6
16.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Dejanoski K., Korunoska V., Gigovski N., Bogdanovski S. Evaluation of the frontal upper teeth width for denture tooth selection. 4 th Congress of the BaSS, (book of abstracts). Istanbul: Balkan Stomatological Society, 1999: 236.	1.8
17.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Kovacevska I., Georgiev Z., Dimova C., Jovanovski S., Korunoska V. The presence of mercury in the saliva in single session application of several amalgam filings. 4 th Congress of the BaSS, (book of abstracts). Istanbul: Balkan Stomatological Society, 1999: 294.	1.8
18.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Мирчев Е., Коруноска-Стевковска В., Петровски Д. Дали има превентива во фиксната протетика. III конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2002:89.	2.4
19.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Коруноска-Стевковска В., Мирчев Е. Присуство на интерцептивни контакти кај пациенти со интактно забало. III конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2002:195.	2.7
20.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Коруноска-Стевковска В., Мирчев Е. Клинички приказ на максимална интеркуспидација. III конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2004:195.	2.7
21.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Коруноска-Стевковска В. T-Scan computerized analysis of maximal closure. 9 th Congress of the BaSS, (book of abstracts). Ohrid: Balkan Stomatological Society, 2004: 290.	3.0
22.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Коруноска-Стевковска В. Clinical comparasion of two occlusal methods in patients with fixed dental prosthesis. 10 th Congress of the BaSS, (book of abstracts). Belgrade: Balkan Stomatological Society, 2005: 84.	3.0
23.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Коруноска-Стевковска В., Мирчев Е. Воспоставување баланс на оклузалните контакти кај пациенти носители на фиксни конструкции. IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2006:21.	2.7
24.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Коруноска-Стевковска В., Гиговски Н., Бајрактарова-Ваљакова Е. Компјутерска анализа на оклузалниот баланс кај пациенти со циркуларни мостови. V конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2009:39.	2.4
25.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Гиговски Н., Коруноска-Стевковска В. Ризик од воздушно-преносливи инфекции при стоматолошките интервенции. V конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2009:40-41.	2.7

26.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Поп-Стефанова-Трпкоска М., Коруноска-Стевковска В. Ортодонтско-протетски третман на пациенти со експулзија на максиларни инцизиви. V конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2009:69.	2.7
27.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Influence of silane agents as porcelain surface treatment on the shear bond strength of composite resin to porcelain. Bajraktarova-Valjakova E., Grozdanov A., Gigovski N., Stevkovska V., Nikolovska J., Misevski T. V th Macedonian Dental Congress with International Participation (Abstract book). Ohrid, 2009:124.	1.8
28.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Поп-Стефанова-Трпкоска М., Коруноска-Стевковска В. Cervical vertebra anatomy in patients with normal occlusion and class III malocclusion. 86 th Congress of the European Orthodontic Society (Abstract Book), Portoroz, 2010, 88.	2.7
29.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Non-surgical endodontic treatment of periapical lesions-3 years retrospective study. Kovacevska I., Dimova C., Georgiev Z., Korunoska-Stevkovska V., Georgieva K. 16 th Congress of BaSS, Bucharest, 2011, (abstract), 164-5.	1.8
30.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Коруноска-Стевковска В. Маркирачки техники на оклузалните контакти кај забите. Собир на здружение на специјалисти по стоматолошка протетика, Кавадарци, 2005.	1.0
31.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Коруноска-Стевковска В. Оклузија-значаен фактор за успешна изработка на фикснопротетички конструкции. Собир на здружение на специјалисти по стоматолошка протетика, Скопје, АРМ:2009.	1.0
Вкупно		73,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
Дејности од поширок интерес		
Награда за научни постигнувања од струкова организација		
	Во 2007 и 2008 година била член на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, како претставник на асистентите.	1.0
1.	ДИПЛОМА, Македонско лекарско друштво, 1995.	3.0
2.	БЛАГОДАРНИЦА, Македонско лекарско друштво, 1996.	3.0
3.	ПЛАКЕТА, Македонско лекарско друштво, 2000.	3.0
4.	БЛАГОДАРНИЦА, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Стоматолошки факултет, по повод 40-годишнината од основањето, 1999.	3.0
6.	ПОФАЛНИЦА, Стоматолошки факултет-Скопје, по повод јубилејот 50 години постоење, 2009.	3.0
Вкупно		16,0
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		73,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		16,0
Вкупно		89,6

5. Д-р Никола Гиговски, д-р сци. вработен на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, е роден во Неготино, на 28.9.1957 година.

Универзитетско образование:

- **доктор-стоматолог:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, во 1983 година.

- **магистер на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со магистерски труд по наслов ИСЛЕДУВАЊЕ IN VITRO НА ДЕБЕЛИНАТА НА ЦЕМЕНТНИОТ СЛОЈ ПО ЦЕМЕНТИРАЊЕТО АРТЕФИЦИЈАЛНИ ЗАБНИ КОРОНКИ СО ЦИНК-ФОСФАТЕН ЦЕМЕНТ ЦЕГАЛ И ГЛАС-ЈОНОМЕР МЕРОН, 1998 година;

- **доктор на стоматолошки науки од областа на стоматолошката протетика:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со докторска дисертација под наслов ЕВАЛУАЦИЈА НА КЛИНИЧКИ ВАЖНИ КАРАКТЕРИСТИКИ КАЈ РАЗЛИЧНИ ВИДОВИ ПЕРМАНЕНТНИ ФИКСНОПРОТЕТИЧКИ ЦЕМЕНТИ, 2006 година.

Работно искуство: Првото вработување го остварил во 1984 година во Здравствениот дом-Неготино, а потоа се вработил во 1985 година на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика при ООЗТ Стоматолошки клиници во Скопје. Во 1994 година се здобил со звањето специјалист по стоматолошка протетика.

Во 1991 година е избран во звањето помлад асистент на Катедрата за фиксна стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје, а реизбран во истото звање е во 1994 година. Во 1999 година е избран во звањето главен демонстратор за практичните вежби по предметот претклиничка фиксна протетика и асистент на Катедрата за фиксна стоматолошка протетика, а реизбран е во 2002 година. Во 2007 е назначен за советник на Клиниката за фиксна стоматолошка протетика. Во 2008 година е избран во звањето насловен доцент по група предмети од областа стоматолошка протетика.

Наставно-образовна дејност: Од изборот за помлад асистент до денес активно учествуваше во изведувањето на практичната настава за студентите на Стоматолошкиот факултет и за стручните забни техничари. Во 1999 година е избран за главен демонстратор за практичните вежби по предметот претклиничка фиксна протетика. По изборот за насловен доцент реализираше теоретска настава со студентите по стоматологија.

Стручно-научна дејност: Во 1990 година бил учесник во научноистражувачкиот проект „Процена на состојбата на оралното здравје и потребниот третман на населението во СР Македонија преку примена на базичните критериуми на светската здравствена организација“.

Бил член на уредувачкиот одбор на монографијата „Македонска стоматолошка библиографија“, издадена 1989 година. Коавтор е на поглавјето АСПЕКТИ НА БОЛКАТА ПРИ ФИКСНОПРОТЕТИЧКИ ТРЕТМАН, во монографијата ЗА СТОМАТОЛОШКАТА БОЛКА, издадена во 1998 година. Бил член на уредувачкиот одбор на монографијата „50 години Стоматолошки факултет: 1959-2009“, издадена во 2009 година.

Во 1995 година престојувал во центарот за обука на Лек, Љубљана, Р. Словенија, на практична обука за метал-керамички конструкции.

Бил член од Македонија во Советот на Басс (Balkan Stomatological Society) во 2 мандата за период од 1999 до 2004 година. Во 2004 година бил заменик-претседател на Организациониот одбор на IX конгрес на Басс, одржан во Охрид, 2004 година.

Учествувал и на студентски конгреси како ментор.

Паралелно со овие активности учествува во изведувањето на здравствената дејност.

Награди и признанија: За својата активност во 1995 година добитник е на Благодарница, а во 2000 година на Плакета, сите од Македонското лекарско друштво. Во 1999 година добил Благодарница по повод 40-годишнината од основањето и во 2009 година Пофалница по повод 50-годишнината од постоењето на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Публикувани стручни и научни трудови

Досега има објавено 34 труда. Трудовите од 1 до 5 се рецензирани и објавени во Билтенот на Универзитетот бр. 538 од 1988 год., трудовите од 6 до 9 се реализирани во Билтенот бр. 600 од 1993 год., трудовите од 10 до 13 се рецензирани и објавени во Билтенот бр. 615 од 1994 год., трудот бр. 14 е рецензиран во Билтенот бр. 630 од 1994 год., трудот 15 до 16 е рецензиран во Билтенот бр. 731 од 1999 год., а трудовите 17-19 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 758 од 2000 год. Трудот со број 20 е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 764 од 2000 год.

Рецензиите на трудовите од 21 до 22 се реализирани во Билтенот бр. 817 од 2002 година. Трудот со број 23 е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 827 од 2003 година. Трудот со број 24 е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 847 од 2004 година. Трудот со број 25 е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 863 од 2004 година. Трудот со број 26 е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 896 од 2006 година.

Трудовите од 27 до 30 се рецензирани и објавени во Билтенот на Универзитетот бр. 945 од 2008 година.

За овој избор, за рецензија ги приложи следниве трудови:

31. Компјутерска анализа на оклузалниот баланс кај пациенти со циркуларни мостови. В. Коруноска-Стевковска., Н. Гиговски, Е. Бајрактарова-Ваљакова. 5. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид:2009:36.

Авторите во овој труд извршиле анализа на оклузалните контакти кај 30 пациенти со циркуларни мостови во едната вилица, со преостанато интактно или санирано забало. Оклузалната анализа била извршена со артикулациона хартија и T-Scan II компјутерски систем, за време на пробата, после цементирањето и шест месеци после цементирањето на мостовите конструкции. Добиените резултати кај испитаниците покажале дека нема статистички значајни разлики при анализата на оклузалните контакти лево и десно од медијаната при проба, по цементирањето и шест месеци по цементирањето на мостовите конструкции.

Трудот има стручно-научен карактер.

32. Ризик од воздушно-преносливи инфекции при стоматолошките интервенции. Гиговски Н., Коруноска-Стевковска В. 5. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2009:40-41.

Авторите во трудот ги прикажуваат актуелните сознанија за ризикот од трансфер на воздушно-преносливите инфекции при изведувањето на рутинските стоматолошки интервенции, а разгледани се препораките за начинот на заштита на стоматолозите.

Трудот има стручен карактер.

33. Ретенција на различни видови фиксно-протетички перманентни цементи. Гиговски Н., Николовска Ј., Бајрактарова Ваљакова Е. 5. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Охрид, 2009.

Цел на трудот е да ја измери ретенцијата (како вредност на просечната сила на раздвојување) кај четири различни видови перманентни фиксно-протетички цементи. Од испитуваните цементи, фосфатниот, поликарбоксилатниот, глас-јономери и глас-јономери зајакнати со смола (хибриден цемент), испитувањето покажува дека хибридниот цемент е со најголема ретенциска сила во однос на останатите. Според тоа, хибридниите цементи се препорачуваат во случаи со ретенциски инсуфициентна препарација на забите.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

34. Самоевалуација на оралното здравје кај геријатриски пациенти. Николовска Ј., Ѓорѓиевска Е., Гиговски Н. 5. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Охрид, 2009.

Во овој труд, пациенти над 65 години, преку пополнување на анкетен лист, даваат мислење за сопственото орално здравје. Резултатите покажуваат дека повеќето пациенти инсистираат на зачувување на своите заби во устата што подолго, а оние што биле комплетно беззаби, се изјасниле дека би биле среќни доколку ги имале зачувано своите заби. Овие резултати упатуваат на посериозен пристап во лекувањето и одржувањето на забите кај оваа категорија на население.

Трудот има научна и практична вредност.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Никола Круме Гиговски

Институција: Стоматолошки факултет- Скопје

Научна област: стоматолошка протетика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Научно-популарна книга (коавтор) Гиговски Н., Шабанов Е.: Аспекти на болката при фикснопротетички третман, во: Богдановски И., Накова М.: За стоматолошката болка. Стоматолошки клинички центар, Библиотека трансфер на науката, Скопје, 1998; 102-113.	4.0
	Вкупно	4,0

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета магистерска работа: Гиговски Н. Иследување <i>in vitro</i> на дебелината на цементниот слој по цементирање артефицијални забни коронки со цинк-фосфатен цемент Цегал и глас-јономер Мерон, магистерски труд, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 1998.	4.0
2.	Одбранета докторска теза: Гиговски Н. Евалуација на клинички важни карактеристики кај различни видови перманентни фикснопротетички цементи, докторска дисертација, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2006.	8.0
3.	Учесник во национален научен проект Нечева Љ., Царчев М., Накова М., Димитровски В., Ѓоргова Ј., Дејаноски К., Бекировиќ М., Гиговски Н. Проценка на состојбата на оралното здравје на населението на СРМ и потребниот третман преку критериумите на СЗО. Научноистражувачки проект: Стоматолошки факултет и Републичка заедница за научни дејности, Скопје, 1991.	3.0
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Мирчев Е., Капушевска Б., Здравевска М., Гиговски Н. Деформација на восочната коронка во зависност од загреаноста на восокот при моделирањето. 6. Конгрес на здравствените работници на СРМ (Зборник на трудови), Струга: Сојуз на здравствените работници на СРМ, 1986:265-7.	1.2
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Мирчев Е., Капушевска Б., Гиговски Н. Изработка на заштитни коронки од гарнитура заби за тотални протези. Макед. стоматол. прегл. 1986, 10 (1-2) 27-30.	3.2
6.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Mircev E., Kapusevska B., Krtolica E., GigoVski N. Odnos vestibularnog i oralnog promera prirodne i vestacke krune zuba. I Kongres proteticara Jugoslavije (Sazeci), Zagreb: Udrusenje za stomatolosku protetiku u SLDJ, 1986:12.	1.2
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Каранфиловска А., Стефановиќ М., Дејаноски К., Гиговски Н., Зафировска В. Епидемиологија на забните заболувања во Македонија и нивниот потребен третман. 5. Собир на стоматолозите од Македонија (апстракти), Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ, 1987:84.	1.2
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Гиговски Н., Дејаноски К., Фиљански М., и сор. Протетичка	1.2

	санираност и потреба од згрижување кај населението од СР Македонија. 5. Собир на стоматолозите од Македонија (апстракти), Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ, 1987:135.	
9.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Нечева Љ., Накова М., Царчев М., Димитровски В., Зузелова М., Горгова Ј., Дејаноски К., Бекировиќ М., Гиговски Н. Состојбата на оралното здравје и потребниот третман на населението од СР Македонија спрема критериумите на Светската здравствена организација. 6. Собир на стоматолозите од Македонија (апстракти), Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ, 1991:129.	1.2
10.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Гиговски Н., Дејаноски К., Мирчев Е., Бојациевска Л. Најдени и потребни протетички изработки кај населението од општина Штип. 6. Собир на стоматолозите од Македонија (апстракти), Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ, 1991:109.	1.2
11.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Дејаноски К., Гиговски Н., Мирчев Е., Ивановски В. Најдени и потребни протетички изработки кај населението од општина Титов Велес. 6. Собир на стоматолозите од Македонија (апстракти), Дојран: Стоматолошка секција при СЗЛМ, 1991:105.	1.2
12.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Ванковски В., Вујовиќ-Сушелска В., Гугувчевски Љ., Гиговски Н., Гачева С. Осврт на психолошкиот момент кај пациенти со тотални протези. Макед. стоматол. прегл. 1992; 16 (3-4):175.	2.4
13.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Нечева Љ., Царчев М., Накова М., Димитровски В., Зузелова М., Горгова Ј., Дејаноски К., Бекировиќ М., Гиговски Н. , Каранфиловска А. Состојба на оралното здравје и потребната санација на населението од Македонија. Макед. стоматол. прегл. 1992; 16 (1):38-46.	2.4
14.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Нечева Љ., Царчев М., Накова М., Димитровски В., Зузелова М., Горгова Ј., Дејаноски К., Бекировиќ М., Гиговски Н. Состојба на оралното здравје и потребната санација на населението од Македонија од урбана и рурална средина. Макед. стоматол. прегл. 1992; 16 (3-4):179-187.	2.4
15.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Нечева Љ., Царчев М., Накова М., Димитровски В., Зузелова М., Горгова Ј., Дејаноски К., Бекировиќ М., Гиговски Н. Состојба на оралното здравје и потребната санација на населението од Македонија по региони. Макед. стоматол. прегл. 1993; 17 (2):89-95.	2.4
16.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Гугувчевски Љ., Алабаковски М., Јамакоски О., Ванковски В., Гиговски Н. Електромиографски аспекти на интероклузалното растојание. Макед. стоматол. прегл. 1993; 17 (3-4):199-203.	2.4
17.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Гиговски Н. Влијание на конзистенцијата на средството за дефинитивно цементирање при позиционирањето на артефициелната фикснопротетичка конструкција. 2. Конгрес на стоматолозите од Македонија, 1998:220.	2.0
18.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Dejanoski K., Gigoovski N., Bogdanovski S., Dastevski B. New concept for artificial tooth selection: FA-DE method. 2 nd Congress of the Balkan Stomatological Society, (book of abstracts). Beograd, 1997: 157.	1.8
19.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Gigoovski N., Dejanoski K. Powder/liquid ratio v.s. cement layer thickness. 4 th Congress of the Balkan Stomatological Society, (Proceeding). Istanbul, 1999: 236.	2.7
20.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Dejanoski K., Korunoska V., Gigoovski N., Bogdanovski S. Evaluation of the frontal upper teeth width for denture tooth. 4 th	1.8

	Congress of the Balkan Stomatological Society, (Proceeding). Istanbul, 1999: 236.	
21.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Јанкуловска Е., Гиговски Н., Спировска А., Јанева Н. Вештачки заби антарис-постарис. Макед. стоматол. прегл. 1999; 53 (супл 39):250.	2.4
22.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Gigovski N. Cementation of fixed prosthetic restorations. 6 th Congress of the Balkan Stomatological Society, (Apstracts). Thesaloniki, 2000, 11.	3.0
23.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Гиговски Н., Петкова Е., Шабанов Е., Дејаноски К. Процена на конвергенцијата меѓу спротивни вертикални страни кај препарирани заби. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Здружение на стоматолозите од Македонија, Охрид, 2002.	1.8
24.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Дејаноски К., Гиговски Н., Шуков А., Јанева Н., Бојаџиевска Л. Евалуација на биометриските методи за одредување на големината на вештачките заби. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Здружение на стоматолозите од Македонија, Охрид, 2002.	1.8
25.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Pancevska S., Dejanoski K., Angelovska A., Elencevski S., Gigovski N. Treatment of complete denture problems associated with atropic mandibular ridge. 9 th Congress of the Balkan Stomatological Society, (Apstracts). Ohrid, 2004.	1.8
26.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Gigovski N., Sabanov E., Pancevska S., Petkova E. Taper degree determination of posterior tooth preparations. 9 th Congress of the Balkan Stomatological Society, (Apstracts). Ohrid, 2004.	1.8
27.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Jovanovski S., Filjanska I., Dimova C., Sotirovic M., Gigovski N. Targis-Vectris system-first clinical result. 9 th Congress of the Balkan Stomatological Society, (Apstracts). Ohrid, 2004.	1.8
28.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Gigovski N. Cervical discrepancy of artificial crown margins. 11 th Congress of the Balkan Stomatological Society, (Apstracts). Sarajevo, 2006.	3.0
29.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Гиговски Н., Шабанов Е., Манева М. Прецизност на рабното затворање кај вештачките забни коронки. 4. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид, 2006:39.	2.4
30.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Коруноска-Стевковска В., Гиговски Н., Бајрактарова-Ваљакова Е. Компјутерска анализа на оклузалниот баланс кај пациенти со циркуларни мостови. V. конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2009:39.	2.4
31.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Гиговски Н., Коруноска-Стевковска В. Ризик од воздушно-преносливи инфекции при стоматолошките интервенции. 5. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (книга на апстракти), Охрид, 2009:40.	2.7
32.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Гиговски Н., Николовска Ј., Бајрактарова-Ваљакова Е. Ретенција на различни видови фикснопротетички перманентни цементи. 5. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно	2.4

	учество (Зборник на апстракти), Охрид, 2009:63.	
33.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Николовска Ј., Георгиева Е., Гиговски Н. Самоевалуација на оралното здравје кај геријатриски пациенти. 5. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Охрид, 2009:74.	2.4
34.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Гиговски Н. Класификација и стандардизација на перманентните фикснопротетички цементи. Собир на здружение на специјалисти по стоматолошка протетика, Кавадарци, 2005.	1.0
35.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Гиговски Н. Процена на аголот на конвергенција кај препарирани биочни заби. Собир на здружение на специјалисти по стоматолошка протетика, Неготино, 2006.	1.0
36.	Секциско предавање на научен-стручен собир: Гиговски Н. Ризик од воздушно-преносливи инфекции при стоматолошките интервенции. Собир на здружение на специјалисти по стоматолошка протетика, Дом АРМ, Скопје, 2009.	1.0
	Вкупно	82,0

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред-број	Назив на активност:	Поени
	Дејности од поширок интерес	
1.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание Македонска стоматолошка библиографија, Скопје, 1989.	0.5
2.	Член на организационен или програмски дел на меѓународен научен/стручен собир Заменик претседател на организациониот одбор на 9-от Конгрес на Басс во Охрид, 2003.	1.0
3.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание 50 години Стоматолошки факултет, 2009, Скопје, 2009	0.5
	Награда за научни постигнувања од струкова организација	
1.	БЛАГОДАРНИЦА, Македонско лекарско друштво, 1995.	3.0
2.	ДИПЛОМА, Македонско лекарско друштво, 2000.	3.0
3.	ПОФАЛНИЦА, Стоматолошки факултет-Скопје, по повод јубилејот 50 години постоење, 2009.	3.0
4.	Членство во извршно тело на меѓународна организација Членство во советот на Басс од Македонија (два мандата: 1999-2002), 2.0 +2.0=	4.0
	Вкупно	15,0
	ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	4,0
	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	82,0
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	15,0
	Вкупно	101,0

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на приложената документација за ангажираноста на кандидатите д-р Гордана Ковачевска, д-р сци, д-р Билјана Капушевска, д-р сци, д-р Јадранка Бундевска, д-р сци, д-р Весна Коруноска-Стевковска, д-р сци, и д-р Никола Гиговски, д-р сци, во изминатиот период од последниот избор до сега, Комисијата констатира дека кандидатите ги исполнуваат сите поставени формални критериуми за избор во наставно-научно звање утврдени со Законот за високото образование на РМ и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

При разгледувањето на приложената документација, Рецензентската комисија поради објективна неможност да има целосен увид во бројот на поени од наставно-образовната дејност се обрати во писмена форма до секој кандидат поединечно и побара да ѝ се достави вкупниот број на поени кои произлегуваат од оваа област.

Рецензентската комисија овој став го зазеде имајќи го предвид различното време на вработување на секој кандидат поединечно, како и немањето реален увид во распоредите според кои се одвивала практичната настава.

Од областа на научноистражувачката дејност, со секој кандидат одделно беше направен повторен увид во доставената документација, при што кандидатите потврдија дека доставениот список на трудови и соодветно на тоа прикажаните поени се реален приказ на нивниот професионален ангажман.

Поените од стручно-апликативната дејност исто така беа повторно разгледувани со секој кандидат, при што се констатира дека прикажаните поени се реални на ангажманот во оваа област.

Од извршеното вреднување на сите референции и активности на кандидатите во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, евидентно е дека имаат достигнато висок квалитет во сите наведени области, што се потврдува со значително големиот збир на поени наведени во анексите 2 (НО + НИ + СА) = за кандидатите д-р Гордана Ковачевска, д-р сци, 273,4, д-р Билјана Капушевска, д-р сци, 211,8, д-р Јадранка Бундевска, д-р сци, 195,0, д-р Весна Коруноска-Стевковска, д-р сци, 89,6 и д-р Никола Гиговски, д-р сци, 101,0.

Сумирајќи ги резултатите од рецензентскиот извештај, членовите на Рецензентската комисија констатираа дека образложение за предлог за издвојување на д-р Гордана Ковачевска, д-р сци, е врз основа на изнесената стручна, наставна и научна дејност.

Според погоре изнесеното, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, д-р Гордана Ковачевска, д-р сци, да биде избрана за доцент во сите наставно-научни звања по група предмети од областа на стоматолошката протетика, на Катедрата за стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет.

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Ерол Шабанов д-р сци, претседател, с.р
2. Проф. д-р Елена Петкова д-р сци, член, с.р
3. Проф. д-р Драгољуб Велевски, д-р сци, член, с.р
4. Проф. д-р Љубен Гугувчевски д-р сци, член, с.р
5. Проф. д-р Марија Зужелова д-р сци, член, с.р

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР/ПРЕИЗБОР НА АСИСТЕНТ ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): **СОЦИЈАЛНА РАБОТА (ВО ЗДРАВСТВО, ОБРАЗОВАНИЕ, СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА И ДРУГО), МЕТОДИКИ НА СОЦИЈАЛНА РАБОТА (ПОЕДИНЕЦ, ГРУПА, ЛОКАЛНА ЗАЕДНИЦА) И МЕТОДОЛОГИЈА НА СОЦИЈАЛНИ ИСТРАЖУВАЊА**, НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје донесена на неговата XX редовна седница одржана на 14.9.2011 година, избрани сме за членови на Рецензентската комисија за изготвување реферат за избор на асистент на Институтот за социјална работа и социјална политика на Филозофскиот факултет во Скопје.

На распишаниот Конкурс од страна на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во „Дневник“ од 13.5.2011 за избор/преизбор на соработник во соработничко звање асистент се јави само кандидатката м-р Софија Арнаудова. По разгледувањето, проучувањето и оценувањето на целокупната доставена документација, Рецензентската комисија во состав: **проф. д-р Верица Стаменкова-Трајкова, проф. д-р Сунчица Димитријоска и проф. д-р Весна Димитријевска** има чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Кандидатката Софија Арнаудова е родена во Скопје на 28.9.1982. Основното и средното училиште ги завршила во Скопје, со континуиран одличен успех како првенец на генерацијата. По завршувањето на средното образование се запишала на Институтот за психологија на Филозофскиот факултет во Скопје, и студиите ги завршила со просечен успех 9,82. Како на **најдобар студент** на завршната година на студии во текот на учебната 2004/2005 година на Филозофскиот факултет од страна на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ ѝ била доделена наградата „26 јули-Франк Манинг“.

По завршувањето на додипломските студии, кандидатката се запишала на **посидипломски студии** на Институтот за социјална работа и социјална политика и ги завршила со одбрана на магистерскиот труд со наслов: **Испитување на нивојто на емоционалност, алтруизам и асертивност со примена на мултимедијална презентација кај студентите од домаќинските насоки** со просечна оценка 9,87, по што се здоби со научен степен магистер по социјална политика.

Паралелно со нејзиното школување, почнувајќи од основното образование па до денес, активно се посветила и на изучувањето на странските јазици така што денеска успешно ги користи: **англискиот, германскиот, албанскиот и ирчкиот јазик.**

На совладување на компјутерските вештини им се посветила уште од основното училиште, така што денеска успешно ги користи апликативните програми: Microsoft Office™ tools (Word™, Excel™ and PowerPoint™); SPSS (Statistical Package for Social Sciences); Internet.

Професионално искуство:

- **Њомлаг асисџенџи** (декември 2005- тековно)

Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ - Филозофски Факултет, Институт за социјална работа и социјална политика;

- **асисџенџи** (септември 2008-тековно)

Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ - Филозофски Факултет, Институт за социјална работа и социјална политика.

Публикации:

- **Violence against children in institutions without parental care**, (во печат) In: *Bulgarian Journal of Psychology*.
- **Професионалне компетенције код запосленика у социјалној заштити** (во печат), во: *Socijalna zastita na raskrscu-lokalni odgovor globalnoj krizi*, Врњачка Бања, Србија.
- **Incomplete inclusion of children of primary school age (7-14 years old) in primary education** (in press) In: *Education and Values in the Balkan countries*, No. 10
- **Research about violence in residential institutions** (in press), In: *Psychology and violence in the society*, Faculty of Philosophy, Osijek, Croatia
- **Psychosocial problems at children-victims of family violence** (in press), In: *Psychology and violence in the society*, Faculty of Philosophy, Osijek, Croatia
- **Satisfaction from Teaching Methods in Lifelong Process in Macedonia** (2008) In: *Education and Values in the Balkan countries*, No. 9 (pp. 541-548)
- **Differences in outcomes between students studying in ECT system and students studying in traditional system** (во печат), во: *Education and Values in the Balkan countries*, No. 7.
- **Altruizam, empatija i samopoštovanje kod studenata pomažućeg i administrativnog usmerenja** (во печат), во: *Породично насиље, емџаџија и џрофесионализам џомаџача*, Нишка Бања, Србија (коавтор Трајков, И.).
- **Problemi i poremećaji mentalnog zdravlja dece i žrtava porodičnog nasilja** (во печат), во: *Породично насиље, емџаџија и џрофесионализам џомаџача*, Нишка Бања, Србија (коавтор Трајков, И.).
- **Улогата на обуките во стекнувањето на компетенции за помагателна дејност** (во печат), во: *Годишен зборник бр. 61*, Филозофски факултет, Скопје
- **Pojavni oblici nasilja nad djecom na ulici** (2007), во: *Psihologija i nasilje u suvremenom društvu*, Sveučiliste Josipa Jurja Štrossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet (117-124) (коавтор Денкова, Ф.).
- **Istrazivanja obiteljskog nasilja u Republici Makedoniji** (2007), во: *Psihologija i nasilje u suvremenom društvu*, Sveučiliste Josipa Jurja Štrossmayera u Osijeku,

- Filozofski fakultet (стр. 169-175) (коавтор Трајков, И. и Денкова, Ф.).
- **Obiteljsko nasilje nad ženama i mogućnosti pomaganje** (2007), во: *Psihologija i nasilje u suvremenom društvu*, Sveučiliste Josipa Jurja Štrossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet (стр. 295-299) (ко-автор Гулевска, А.).
 - **Влијанието на полот и екстравертноста на студентите-социјални работници во препознавањето на емоциите** (2007), во: *Годишен зборник бр. 60*, Филозофски факултет, Скопје (стр. 635-649).
 - **A role of the family and school in process of civilization on exceptional children** (2007), In: *European dimensions of reforms in the educational system*, Novi Sad, Serbia (стр. 449-452) (коавтор Трајков, И.).
 - **Differences in the values system among the students with unequal academic achievement** (2007), In: *Education and Values in the Balkan countries*, No. 7 (pp. 293-304).
 - **Емоционално-вредносни аспекти и етничките стереотипи кај средношколци од македонска и албанска националност** (2006), во: *Годишен зборник бр. 59*, Филозофски факултет (стр. 611-627).
 - **Primary prevention of drug abuse among the adolescents** (2006), во: *Младосѝ сломљених крила*, Врњачка Бања, Србија (стр. 30-42) (ко-автор Трајков, И. и Тасевска-Белчовска, Ј.).
 - **Primary prevention of drug abuse among the adolescents, student assistance program in Macedonia** (2006) Во: *Младосѝ сломљених крила*, Врњачка Бања, Србија (стр. 43-49) (ко-автор Трајков, И. и Тасевска-Белчовска, Ј.).
 - **Децата-носител на иницијативата за сопствено образование** (2006), есеј, во: *Ромаиндекс бр. 10* (стр. 10-11).
 - **Приказ на научно дело-Училиште по мерка на детето** (2005), во: *Дефектолошка теорија и практика*, Филозофски факултет, Скопје (стр. 105-111).

Семинари и курсеви:

- **тренинг за тренери: Prevention from violence behavior in primary schools in Macedonia**, 10.-15.11.2010, UNICEF, Ohrid, Macedonia;
- **работилница: Methods and Prevention in Social work within Mental Health System**, 17.-22.08.2010, DAAD, Ohrid, Macedonia;
- **работилница: Regional networking for prevention in human trafficking of children and youth in Europe and Central Asia**, 7-13.6.2010, SOROS, Bansko, Bulgaria;
- **работилница: TEACH VIP**, 3-5.11.2009, WHO, Skopje, Macedonia;
- **работилница: Visions, projects and what is going on in Mental Health in South East Europe**, 21-27.8.2009, DAAD, Ohrid, Macedonia;
- **работилница: EARA Methodology workshop for young researchers**, 3-8.3.2009, EARA, Jacobs Foundation, Antalya, Turkey;
- **работилница: Quality of mental health in the community**, 14-16.12.2008, DAAD, Zagreb, Croatia;

- **Стандардни оперативни процедури за работа со лица жртви на трговија со луѓе**, 4-7.4.2008, ICMPD, USAID, OSCE, Охрид, Македонија;
- **Тренинг за тренери за образование за социјална правда**, 7-10.2.2008, Step by Step, SOROS, Охрид, Македонија;
- **ИКТ во натавата**, јануари 2008, USAID-SOROS, Скопје, Македонија;
- **Стандарди за оценување на студентите и подготовка на наставниот кадар**, 13-15.12.2007, USAID-SOROS, Скопје, Македонија;
- **Cultural Psychology and Qualitative Social Research**, 07.12.2007, Austrian Science and Research Liaison Office, Sofia, Bulgaria;
- **Насилството-причина или последица од трговијата со луѓе**, 25.11.2007, Здружение „За среќно детство“, Институт за социјална работа и социјална политика;
- **Art therapy in social work in mental health institutions**, 3-4.11.2007, Department of Social Work, Lutheran university of Applied Sciences in Nuremberg, sponsored by the German Exchange Service (DAAD), Скопје, Македонија;
- **Трансакциона анализа 101**, 27-28.10.2007, Скопје, Македонија;
- **Project Cycle Management**, 19-20.9.2007, CS Global, Скопје, Македонија;
- **Fundraising**, 12-13.09.2007, CS Global, Скопје, Македонија;
- **Social contracting program**, 1-7.7.2007, USAID, Budapest, Hungary;
- **Counter trafficking: Prevention and capacity building activities in Kosovo and Macedonia**, 8.5.2007, IOM;
- **Креативни техники во наставата (дел II)**, 3-5.6.2007, USAID-SOROS, Охрид, Македонија;
- **Трансакциона анализа и системска семејна терапија**, 1-3.6.2007, Охрид, Македонија;
- **Креативни техники во наставата (дел I)**, 7-9.2.2007, USAID-SOROS, Скопје, Македонија;
- **Образование за социјална правда**, 27.1.-1.2.2007, USAID-SOROS, Охрид, Македонија;
- **Модернизација во образовниот процес**, 1-4.11.2006, USAID-SOROS, Охрид, Македонија;
- **Препознавање на ЕКТС кредити**, 13.10.2006, АТА, Скопје, Македонија;
- **Психосоцијална поддршка на жени-жртви на трговија со луѓе**, 17-20.4.2006, UNICEF, Скопје, Македонија;
- **Трансакциона анализа и системска семејна терапија**, МАТА, 2005-2008.

Волонтерска работа:

- волонтер во НВО „За Среќно детство“, 2004-тековно;
- волонтер во програмата „Деца на улица“, UNICEF, МТСП, 2005-2006;
- волонтер во Центарот за зависници во Кисела Вода, 2005;
- ментор на студенти Роми, USAID, 2004-2007.

Конгреси, семинари, конференци:

- **Value orientations at students in Faculty of Philosophy**, Scientific meeting, Faculty of Philosophy, 16-17.11.2010, Kosovska Mitrovica, Kosovo;
- **Crises identity in the period of adolescents**, Scientific meeting, Faculty of Philosophy, 16-17.11.2010, Kosovska Mitrovica, Kosovo;
- **Cognitive development in early, middle and late ages**, 16th October meetings in social protection, 28-29.10.2010, Nis, Serbia;
- **Extraversion, agreeableness, openness to experience and coping with stress on a sample of psychology students**, Days of applied psychology, 24-25.09.2010, Nis, Serbia;
- **Motivation and evaluation of Employees**, Days of applied psychology, 24-25.09.2010, Nis, Serbia;
- **Learning with computer and video games**, 13th International Conference- *ICT in the education of the Balkan countries*, 17-19.06.2010, Varna, Bulgaria;
- **Violence against children in institutions without parental care**, *South-East European Regional Conference of Psychology (SEERCP 2009), Paradigms, Schools, Needs and Achievements of Psychology in the Region*, 31.10-01.11.2009, Sofia, Bulgaria;
- **Working with gifted students in schools**, *First National Conference on Gifted Children*, 16-17.10. 2009, Ohrid, Macedonia;
- **Quality of life in mentally ill persons**, *Summer School 2009, Social work and clinical interventions*, 28.06-04.07.2009, IUC, Dubrovnik, Croatia;
- **Exclusive education in secondary school**, 12th International Conference- *Inclusive education in the Balkan countries: policy and practice*, 25-27.06.2009, Ohrid, Macedonia;
- **Incomplete inclusion of children of primary school age (7-14 years old) in primary education**, 12th International Conference- *Inclusive education in the Balkan countries: policy and practice*, 25-27.06.2009, Ohrid, Macedonia;
- **The relationship between assertiveness and motive of achievement at high school students**, 19th *Ramiro and Zoran Bujas Days*, 23-25.04.2009, Zagreb, Croatia;
- **Social skills in psychology students**, 8th *Alps Adria Psychology Conference*, Faculty of Arts, 2-4.10.2008, Ljubljana, Slovenia;
- **Connection between perfectionism and satisfaction with life, anxiety and depression**, 16 *Dani psihologije*, *Sveučilište u Zadru*, 29-31.5.2008, Задар, Хрватска
- **Research of Human trafficking in Republic of Macedonia-states and perspectives**, *Empiriska istraživanja u psihologiji*, *Filozofski Fakultet*, 7-8.02.2008, Белград, Србија;
- **Women addicted to alcoholism and their fears toward heterosexual relationship, family, friends and work**, *Empiriska istraživanja u psihologiji*, *Filozofski Fakultet*, 7-8.2.2008, Белград, Србија;
- **Differences in the depressive condition at people who have developed a different type of alcohol addiction**, *Empiriska istraživanja u psihologiji*, *Filozofski Fakultet*, 7-8.2.2008, Белград, Србија;

- **Emotionally valuable aspects of self concept in the adolescent period**, XVIII Dani Ramiro i Zorana Bujasa, *Filozofski Fakultet*, 13-16.12.2007, Загреб, Хрватска;
- **Scholarship and mentor benefits for Roma students-states and prospects**, 10th International Conference, *Role of education in reduction of poverty on children in transitional countries*, 15-16.11.2007, Белград, Србија;
- **Differences in outcomes between students studying in ECT system and students studying in traditional system**, 9th International Conference, *European Unification and Educational Challenges in the Balkans*, 9-11.11.2007, Солун, Грција;
- **Institutional Assessment of the Responsiveness of Service Providers to Violence against Children in Macedonia**, XIII Октобарски сусрећи у социјалној заштити, *Породично насиље, емиграција и професионализам помагаача*, 31.10-1.11.2007, Ниш, Србија;
- **Mental health problems and disturbances at children victims of family violence**, XIII Октобарски сусрећи у социјалној заштити, *Породично насиље, емиграција и професионализам помагаача*, 31.10-1.11.2007, Ниш, Србија;
- **Altruism, empathy and self-esteem among students from helpful and non-helpful studies**, XIII Октобарски сусрећи у социјалној заштити, *Породично насиље, емиграција и професионализам помагаача*, 31.10-1.11.2007, Ниш, Србија;
- **Understanding and assisting to the victims of human trafficking**, *Summer school 2007: Social work and clinical interventions*, 17-22.6.2006, Дубровник, Хрватска;
- **Emotional value aspects of the self-concept at high school students**, *Empiriska istraživanja u psihologiji*, *Filozofski Fakultet*, 10-11.2.2007, Белград, Србија;
- **Social work with children with emotional and behavioural problems**, *European dimensions of reforms in the educational system*, 14-16.12.2006, Нови Сад, Србија;
- **A role of the family and school in process of civilization on exceptional children**, *European dimensions of reforms in the educational system*, 14-16.12.2006, Нови Сад, Србија;
- **Pojavni oblici nasilja nad djecom na ulici**, *Psihologija i nasilje u suvremenom društvu*, *Filozofski fakultet*, 30.11-1.12. 2006, Осиек, Хрватска;
- **Istrazivanja obiteljskog nasilja u Republici Makedoniji** *Psihologija i nasilje u suvremenom društvu*, *Filozofski fakultet*, 30.11-1.12. 2006, Осиек, Хрватска;
- **Obiteljsko nasilje nad ženama i mogućnosti pomaganje**, *Psihologija i nasilje u suvremenom društvu*, *Filozofski fakultet*, 30.11-1.12. 2006, Осиек, Хрватска;
- **Primary prevention of drug abuse among the adolescents**, XIII Октобарски сусрећи у социјалној заштити, *Младоси сломљених крила*, 26-27.10.2006, Ниш, Србија;
- **Primary prevention of drug abuse among the adolescents, student assistance program in Macedonia**, XIII Октобарски сусрећи у социјалној заштити, *Младоси сломљених крила*, 26-27.10.2006, Ниш, Србија;
- **Psychical and emotional disorder in the behaviour at children from families with violence**, *Violence, crime and society meeting*, 27-29.9.2006, Софија, Бугарија;

- **The role of the teachers and parents in teaching children with special education needs**, *Fourth autumn conference for Teachers and Social workers in Education*, 18-23.9.2006, Китен, Бугарија;
- **Compatibility into the structure of value system at pupils and their parents and teachers in Republic of Macedonia**, *Balkan Society for Pedagogy and Education*, 29.6.-2.7.2006, Букурешт, Романија;
- **The family and the disturbance in the behaviour of adolescents**, *Summer school 2006: Youth/Children and The World of Violence*, 11-17.6.2006, Дубровник, Хрватска.

Проектни активности:

- **едукатор**, Development and implementation of multi-agency model of coordination between the local institutions, UNDP, April, 2011 – going on;
- **едукатор**, Mentoring Program Technical assistance for the Centre for Social Work in Skopje in the support to juveniles in conflict with the law, 2011, UNICEF;
- **едукатор**, Prevention of violence behavior in primary schools, 1.11.2010 - going on, UNICEF and Algoritam Center;
- **едукатор**, Summer Camp for intercultural education, 5-13.7.2009, FIOOM and MOF, Ohrid, Macedonia;
- **едукатор**, *Летна школа за човекови права*, 29.6.-5.7.2008, Хелсиншки комитет, Охрид;
- **тренер за врсничка медијација**, *Црвен крст*, 8-11.4.2008, Струга;
- **тренер за социјална правда**, *Еднакви образовни можности за децата Роми*, СОРОС, 2008;
- **тренер за комуникациски вештини**, *Еднакви образовни можности за децата Роми*, СОРОС, 2007;
- **надворешен евалуатор**, *Застани и размисли, превенција од ширење на луѓе во Македонија и Косово*, ИОМ, 2006;
- **истражувач**, *Студија за ширење на деца во Република Македонија*, UNICEF, 2006.

Студиски престој:

- *Summer School 2009, Social work and clinical interventions*, 28.6.-4.7.2009, IUC, Dubrovnik, Croatia;
- **Summer School 2007**, *Social work and clinical interventions*, 17-22.6.2006, IUC, Dubrovnik, Croatia;
- **Summer School 2006**, *Youth/Children and The World of Violence*, 11-17.6.2006, IUC, Dubrovnik, Croatia.

З а к л у ч о к и п р е д л о г

Со оглед на изнесените податоци во врска со наставно-научната и стручната активност на кандидатката м-р Софија Арнаудова, повеќе од очигледно е дека станува збор за соработник кој успешно се афирмира како во полето на научната работа, така и во полето на наставната дејност реализирајќи ги вежбите по наведените научни области (дисциплини). Позитивните потенцијали на м-р Софија Арнаудова ја потврдуваат во јавноста како млад научник кој постојано вложува во својот развој и во афирмацијата како на Институтот за социјална работа и социјална политика така и на Филозофскиот факултет. За тоа особено придонесува и нејзината исполнителност, иницијативност и проактивност во комуникацијата со колегите и студентите.

Поради сето горе изнесно, како членови на Рецензентската комисија, имаме чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му предложиме да ја преизбере м-р Софија Арнаудова во звањето *асисџент* по научните области (дисциплини): **СОЦИЈАЛНА РАБОТА (ВО ЗДРАВСТВО, ОБРАЗОВАНИЕ, СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА И ДРУГО), МЕТОДИКИ НА СОЦИЈАЛНА РАБОТА (ПОЕДИНЕЦ, ГРУПА, ЛОКАЛНА ЗАЕДНИЦА) И МЕТОДОЛОГИЈА НА СОЦИЈАЛНИ ИСТРАЖУВАЊА.**

Рецензентска комисија

Проф.д-р Верица Сџаменкова-Трајкова, с.р.
Проф.д-р Сунчица Димитријоска, с.р.
Проф. д-р Весна Димитријевска, с.р.

Скопје, 20.9.2011

РЕЦЕНЗИЈА

**НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „НАСИЛСТВО ВРЗ ДЕЦАТА
ЗГРИЖЕНИ ВО УСТАНОВИТЕ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА”,
ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р СОФИЈА АРНАУДОВА, ПРИЈАВЕНА НА
ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XX редовна седница, одржана на 14.9.2011 година, донесе одлука за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација под наслов „Насилство врз децата згрижени во установите за социјална заштита”, поднесена од м-р Софија Арнаудова, во состав: *проф. д-р Верица Стаменова Трајкова, проф. д-р Сунчица Димиријоска, доц. д-р Најнаша Бојоевска, проф. д-р Весна Димиријевска и проф. д-р Аница Драговиќ.*

Комисијата ја прегледа и ја оцени поднесената докторска дисертација и на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Иако интересот за насилството врз децата во социјалната работа не е од понов датум, од повеќе причини тој сè уште претставува актуелна тема за експертите од повеќе научни области. Една од причините за овој феномен е постоењето на различни сфаќања за неговата природа, генеза и манифестации. Непосредна импликација од тоа е креирањето на различна методологија за идентификување на децата кои се жртви, но и извршители на насилство. Ова, пак, е суштински, фундаментално, концепциски, непосредно поврзано со решавањето на практичните задачи во системот на социјалната заштита. Оценувајќи ја важноста на оваа тема, м-р Софија Арнаудова во својата докторска дисертација сериозно го разгледува прашањето *дали постои насилство врз децата сместени во установите за социјална заштита, кој е извршител на насилството и кои се причините за нејовото појавување?*

Во разработувањето на темата, од концепциско-содржински аспект докторската дисертација претставува целина од теоретски и истражувачки дел кои меѓусебно се надоврзуваат и надополнуваат. На 253 страници основен текст, 9 страници литература и 10 страници прилози, текстот е распределен во повеќе глави во кои се вклучени 27 табели и 17 графикони, прилози (10 страници) и литература (9 страници). Релевантните податоци од најсовремената литература (главно

на англиски јазик) кандидатката м-р Софија Арнаудова јасно ги презентира, умешно ги елаборира, соопштувајќи го своето мислење и давајќи одредени сугестии.

Докторската дисертација на м-р Софија Арнаудова претставува научно-емпириска студија во која **се разгледуваат видовите на насилни искуства на кои се изложени децата кои живеат во установите за социјална заштита, зачестеноста на тие искуства и нивните предизвикувачи, нивото на агресивност како и стратегиите за соочување со стрес што ги користат испитаниците.** Глобално, дисертацијата е структурирана во две посебни логички заокружени целини, односно теоретски и истражувачки дел.

Во првиот дел (**Теоретска заднина на истражувањето**), се обработени следниве посебно формулирани поглавја:

1. Правна рамка,
2. Насилство,
3. Агресивност и
4. Стрес.

Овие теми се разгледани и осмислени низ призмата на познати релевантни теоретски гледишта и врз основа на емпириски наоди што се добиени во претходни истражувања. Општо земено, овој дел содржи широк дијапазон на релевантни научни сознанија и наоди за правната рамка, за насилството како појава, агресивноста и стратегиите за соочување со стресот. Темелно и научно елаборираните поглавја овозможуваат сосема добро да се согледа актуелноста и научната заснованост на избраната тема за докторска дисертација.

Посебна глава (**Релевантни емпириски истражувања**) е посветена на прегледот на некои досегашни истражувања поврзани со насилството врз децата. Аналитички елаборираните податоци, кои се хронолошки претставени во овој дел, овозможуваат да се добијат сознанија за присутноста на истражуваниот феномен од аспект на испитуваните варијабли во истражувањата спроведени во други земји.

Вториот дел од дисертацијата претставува **приказ на методолошкиот пристап што е применет во истражувањето.** Во овој дел најнапред е определен **предметот** на истражувањето, а потоа се дефинирани **истражувачките хипотези и варијаблите.** Наведени се **мерните инструменти** и прикажан е **примерокот на испитаници,** што го сочинуваат децата згрижени во установите за социјална заштита

и вработените во тие установи. На крајот од овој дел е опишан **текот на истражувањето**, а исто така се опишани и **постапките што се користени при нивната обработка**.

Во ова истражување се опфатени сите деца кои во моментот на истражувањето биле во својата матична установа, и доброволно прифатиле да учествуваат во истражувањето. Односно, примерокот го сочинуваат вкупно 154 деца, и тоа: 36 од СОС Детско село, 54 од ЈУ 11 Октомври, 27 од ЈУ Скопје, 28 од ЈУ Ранка Милановиќ. Исто така, опфатени се и сите вработени од гореспоменатите установи, кои доброволно прифатија да го потполнат прашалникот, и тоа вкупно 72, од кои 22 од СОС Детско село, 18 од ЈУ 11 Октомври, 15 од ЈУ Скопје и 17 од ЈУ Ранка Милановиќ.

Врз основа на наведените информации во овој дел евидентно е дека м-р Софија Арнаудова темелно го истражува **проблемот за поврзаноста на насилството со агресивноста и стратегиите за соочување со стрес**.

За истражување на поставениот проблем, кандидатката формулира две групи **хипотези**. Првата група на хипотези се однесува на одговорите на децата згрижени во установите за социјална заштита, а втората група на хипотези се однесува на одговорите на вработените во истите установи.

Статус **варијабли** во ова истражување имаат:

- **присуството на насилство** (извршители/жртви на насилство);
- **видот на насилство** (емоционално/физичко/сексуално и занемарување);
- **установата за социјална заштита** (ЈУ 11 Октомври, ЈУ Скопје, ЈУ Ранка Милановиќ, СОС Детско село);
- **вработените во установите за социјална заштита;**
- **полот на децата** (машки/женски);
- **возраста на децата;**
- **агресивноста на децата** (внатрешна/ надворешна);
- **стратегииите за соочување со стресот** (насочени кон решавање на проблемот/ насочени кон емоции/ насочени кон избегнување на проблемот);

- **бројот на сместувања во установа** (првпат/повеќе пати);
- **време на престој во установата;**
- **стажот на вработените во установата** (до 5 години/6-10 години/11-15 години/16-20 години/21-25 години, над 26 години);
- **степенот на образование на вработените во установата** (средно/високо);
- **професијата на вработените во установата** (СОС Мајка/социјален работник/психолог/воспитувач/наставник/ медицински техничар возач).

Во **третиот дел** од докторската дисертација, м-р Софија Арнаудова ги презентира **резултатите од истражувањето**, кои се групирани и се наведени според логички изведениот систем на поставените хипотези. Најнапред се наведени резултатите за испитуваните облици на насилство кои се однесуваат на одговорите добиени од децата згрижени во установите. Потоа, се прикажани резултатите кои се добиени од одговорите на вработените. Констатирана е варијабилност помеѓу установите за социјална заштита, иако тие помеѓу себе се разликуваат според видот на штитеници кои ги згрижуваат, локацијата на која се наоѓаат и бројот на штитеници со кои работат – што укажува на важноста на надворешните фактори на преваленцијата на насилство, но не и на неможноста на интервенцијата во установите.

Овој дел од дисертацијата содржи голем број емпириски верификувани наоди, а најзначајни меѓу нив се следниве:

1. **Постои поврзаност помеѓу извршувањето на насилство и изложеноста на насилство кај децата згрижени во установите за социјална заштита**, односно постои поврзаност помеѓу изложеноста на сите видови на насилство и извршувањето на насилство, освен помеѓу изложеноста на сексуално насилство и извршувањето на занемарување.
2. **Постои поврзаност помеѓу видот на насилството и возрастта на децата згрижени во установи за социјална заштита**, односно постои поврзаност само во однос на возраста и емоционалното и физичкото насилство (во случаите кога децата се изјасниле дека се жртва на насилство).
3. **Постојат разлики помеѓу децата со различен пол во однос на видот на насилството**, и тоа децата од машки пол

се почесто жртви на занемарување, и секогаш се јавуваат како извршители на насилството во поголема мера во споредба со децата од женски пол.

4. *Постојат разлики помеѓу устанавите во кои се сместени децата како во однос на изложеноста така и во однос на извршувањето на различни видови насилство.*
5. *Извршителите на насилство врз децата сместени во установите за социјална заштита почесто се самите деца, отколку вработените во установите и други лица.*
6. *Постои поврзаност помеѓу агесијата и насилството кај децата згрижени во установите за социјална заштита*
7. *Постои делумна поврзаност помеѓу стравот за соочување со стрес и насилството кај децата, односно постои поврзаност помеѓу стратегиите за соочување со стрес и насилството во случаите кога децата се жртви на емоционално, физичко насилство и занемарување.*

Дискусијата на резултатите од истражувањето главно е фокусирана на осмислување и објаснување на добиените емпириски наоди. Кога внимателно ќе се прочита таа, се добива една мозаична слика за функционирањето на системот на социјална заштита за децата згрижени во установите за социјална заштита. Во секојдневниот живот во установите за социјална заштита најчестите видови на насилното однесување се третираат како вообичаено и прифатливо однесување, како дел од детската игра. Начинот на кој децата зборуваат за насилството, како дел од нивното секојдневие, покажува дека тие се свесни за насилното однесување околу себе и за својата улога и вклученост и дека ги разбираат последиците од ова однесување.

Податоците за тоа колку често се случуваат одредени видови насилно однесување зборуваат за застапеноста на сите видови насилно однесување во установите за социјална заштита. Во рамките на ова истражување може да се каже дека штитениците кои не доживеале насилство се исклучоци, а не секојдневие. Ова може да создаде слика за установата како место кое не е доволно безбедно, во кое насилното однесување е секојдневие и тивко одобрен начин за справување со проблемите. Имајќи ја предвид огромната распространетост на насилното однесување и неговото повторување, со право можеме да зборуваме за „култура на насилство“ која постои во установите и се доживува како нешто сосема вообичаено.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на м-р Софија Арнаудова под наслов **„Насилство врз децата згрижени во установите за социјална заштита“**, е мошне квалитетен научен труд, оригинален по својот карактер, со сложен предмет на проучување што бара солидни познавања не само од социјалната работа, туку и од други сродни научни дисциплини.

Анализирајќи ја докторската дисертација на м-р Софија Арнаудова, Комисијата констатира, исто така, дека таа претставува значајна емпириска студија која има своја научна вредност, која концепциски е добро поставена и методолошки коректно изведена, која е изготвена со почитување на научни стандарди и со користење на соодветна и современа стручна литература и која содржи голем број научно верификувани резултати. Оваа дисертација е особено значајна и поради фактот што нуди научно засновани информации кои можат да се искористат за нови истражувачки цели, а на вработените во установите за социјална заштита пак, им дава можност да користат во својата практична работа нови и проверени инструменти.

Врз основа на сето она што е претходно кажано за важноста, квалитетот, оригиналноста, но и за научниот придонес и практичната вредност на овој труд, Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го усвои извештајот за докторската дисертација **„Насилство врз децата згрижени во установите за социјална заштита“**, од м-р Софија Арнаудова, и да одобри нејзина јавна одбрана.

Комисија

Проф. д-р Верица Стаменкова Трајкова, с.р.
 Проф. д-р Сунчица Димитријоска, с.р.
 Доц. д-р Наташа Богоевска, с.р.
 Проф. д-р Весна Димитријевска, с.р.
 Проф. д-р Аница Драговиќ, с.р.

26. 9. 2011

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ „ПРОУЧУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО НА РАЗЛИЧНИ СЛАБО БУЈНИ ПОДЛОГИ ВРЗ ПОРАСТОТ, ПРИНОСОТ И КВАЛИТЕТОТ НА ЈАБОЛКАТА“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ВИКТОР ЃАМОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ Скопје бр. 02-1383/7, донесена на XXXI седница одржана на 4.7.2011, формирана е Комисија за преглед и оценка на докторската дисертација под наслов **ПРОУЧУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО НА РАЗЛИЧНИ СЛАБО БУЈНИ ПОДЛОГИ ВРЗ ПОРАСТОТ, ПРИНОСОТ И КВАЛИТЕТОТ НА ЈАБОЛКАТА**, изработена од м-р Виктор Ѓамовски, асистент на Земјоделскиот институт, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Комисијата во состав: проф. д-р Марјан Кипријановски, ментор, проф. д-р Владислав Огњанов, член, проф. д-р Зоран Кесеровиќ, член, проф. д-р Соња Ивановска, член и доц. д-р Топчо Арсов, член, ја прегледа докторската дисертација и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација е напишана на 166 страници со вообичаен проред, во кој се вклучени 51 табела, 37 графикони, 13 слики и 1 фенограм. Материјалот е презентираан во 8 основни поглавја: 1. Вовед, 2. Преглед на литература, 3. Цел на истражувањето, 4. Еколошки услови, 5. Материјал и метод на работа, 6. Резултати и дискусија, 7. Заклучоци и 8. Литература.

Во **Воведот** докторандот ги изнесува ботаничката припадност, потеклото и стопанското значење на јаболката. Авторот истакнува дека јаболката имаат широк ареал на распространетост што се должи пред сè на широката адаптивност на овој овошен вид, како и на големиот број сорти и подлоги кои се прилагодени за одгледување на различни еколошки услови. Благодарение на овие особини, јаболкото е еден од најраспространетите и најодгледуваните овошни видови и има големо економско значење во многу земји. Просечното производство на јаболка во последните неколку години изнесува близу 70 милиони тони. Авторот истакнува дека во Р. Македонија има поволни услови за одгледување на јаболка. Според статистичките податоци, просечното производство на јаболка во Р. Македонија во последниот десетгодишен период изнесува околу 95 илјади тони. Во овој дел, авторот го истакнува значењето на подлогата во модерното овоштарско производство. Тука е наведено дека со употреба на соодветна подлога се регулира вегетативниот раст, приносот и квалитетот на плодовите. Современиот концепт на производство на јаболка се базира на употреба на слабо бујни подлоги. Од друга страна, пак, голем број селекциски центри создаваат слабо бујни подлоги со различни други биолошки карактеристики. Поради тоа, пред воведувањето во поширокото комерцијално производство на слабо бујните подлоги, докторандот ја истакнува потребата од испитувањата кои се изнесени во дисертацијата.

Во поглавјето **Преглед на литература**, докторандот изнесува резултати од истражувањата спроведени на различни подлоги за јаболка на голем број домашни и странски автори. Во овој дел, посебен акцент е даден на истражувањата од авторите кои потекнуваат од земјите со интензивно производство на јаболка. Информациите се изнесени по области на материјата – карактеристики на поединечните слабо бујни подлоги, интеракцијата подлога/сорта, однесување на поединечни подлоги во различни еколошки услови, вегетативна активност на овошките, приносот и квалитетот на плодовите од сортите јаболка калемени на различни подлоги, интеракцијата меѓу растот и приносот на овошките, развојот и дистрибуцијата на кореновиот систем на овошките. Тука докторандот изнесува различни податоци за реакцијата на овошките во различни комбинации подлога/сорта/еколошки услови/систем на одгледување на насадите. Кај различни автори е констатирано дека подлогите за јаболка се однесуваат различно во различни еколошки услови и при различни комбинации сорта/подлога, поради што се наметнува потребата од нивно испитување за секоја сорта, регион и технологија на одгледување. Добро обработените литературни податоци на докторандот му даваат можност за насочување на сопственото истражување, толкување и правилна интерпретација на добиените резултати.

Во поглавјето **Цел на истражувањето** е изнесено значењето на подлогите во овоштарското производство, со посебен акцент на нивното влијание во интензивните насади од јаболка. Во современото производство на јаболка, бујноста на подлогата ја има клучната улога во интензивирањето на насадите. Интензивните густе насади од јаболка се подигаат единствено на слабо бујни подлоги, со бујност слична на подлогата М9. Како основна и најважна подлога во интензивното производство на јаболка, во многу истражувачки центри се работи на подобрување на подлогата М9. Со клонска селекција, ослободување од вируси и хибридизација создадени се голем број подлоги со слични особини како изворната подлога М9.

Имајќи го предвид значењето на јаболката за овоштарството, потребата од интензивирање и воведување на слабо бујните подлоги во производните насади од една страна, и постоењето на голем број слабо бујни подлоги со различни особини и приспособливост, од друга страна, неминовно се наметнува потребата од испитување на однесувањето на подлогите во различни еколошки услови, технологија на одгледување и сортимент. Оттука, докторандот си поставува за цел испитување на влијанието на различните слабо бујни подлоги врз вегетативниот раст, приносот и квалитетот на плодовите од сортата грени смит во еколошки услови на преспанскиот регион.

Во поглавјето **Еколошки услови**, изнесени се податоци за климатските услови во преспанскиот регион, за периодот на истражувањето споредени со податоците од последниот триесетгодишен период. Тука се обработени климатските елементи кои имаат значајно влијание врз производството на јаболка, како што се топлотниот режим, врнежите, релативната влажност на воздухот, инсолацијата, хидротермичките показатели на климата и ветерот. Изнесени се и податоци од извршената педолошка и агрохемиска анализа на почвата во опитниот насад, што е неопходно за примена на соодветна агротехника и толкување на резултатите. Врз основа на обработката на податоците за еколошките параметри, докторандот носи заклучок дека во овој регион има одлични услови за одгледување на јаболка. Како недостиг, авторот

го истакнува недоволното количество врнежи и нивниот неповолен распоред, што ја наметнува потребата од задолжително наводнување на насадите.

Во петтото поглавје, докторандот дава податоци за **материјалот и методите на работа**. Мофолошкиот опис на подлогите е извршен во матичен насад во Скопје, а главните испитувања во докторатот се изведени во експериментален насад лоциран во преспанскиот регион, во с. Бела Црква. Опитниот насад е подигнат со едногодишни садници во 2004 година, на растојание 3.5 x 1.5 m (1905 овошки/ha). Круната на овошките е формирана според системот витко вретено. Меѓуредниот простор во насадот е затревен, а губрењето и наводнувањето се вршени според стандардни комерцијални практики. Во дисертацијата се испитувани девет различни слабо бујни подлоги и тоа: M.9 T984, M.9 T337, Jork 9, Mark 9, Budagowski 9, M.9 EMLA, Pajam 1, Pajam 2 и Supporter 4. Врз сите подлоги е калемена сортата Грени Смит. Експерименталниот насад е поставен во рандомизиран блок систем, со 4 повторувања, по 3 овошки во повторување од секоја подлога. Истражувањата се изведени во периодот 2008-2010, година, односно од 5. до 7. вегетација на растенијата.

Во текот на испитувањето мерени се повеќе параметри. Вегетативната активност на овошките е следена преку мерење на дијаметарот на стеблото, прирастот на едногодишните гранчиња, димензиите на круната, површината на листовите и развојот и дистрибуцијата на кореновиот систем. Со пресметки на податоци од мерењата, добиени се податоци за примарниот прираст по овошка, површината на напречен пресек на стеблото, волуменот и хоризонталната проекција на круната, лисната површина по овошка и должината и масата на кореновиот систем. Одредени се масата и должината на орежаното дрво, преку зимската резидба на овошките.

Со цел испитување на влијанието на подлогата врз исхраната на надземниот дел од овошката, вршени се испитувања на содржината на одредени макро и микроелементи во листовите и плодовите. Притоа, содржината на азот е одредена по методот на Кјелдал, а останатите елементи се определени со примена на атомска емисиjsка спектрометрија.

Влијанието на подлогите врз репродуктивната активност е испитувана преку одредување на бројот на цветните пупки и цветови, процентот на заврзување на плодови, бројот на собрани плодови по овошка и приносот. Преку математичка пресметка утврдена е ефикасноста на приносот на овошките на различни подлоги, која е изразена како принос по напречен пресек на стеблото, принос по волумен и хоризонтална проекција на круната и принос по лисна површина.

Квалитетните карактеристики на плодовите се одредувани со лабораториска анализа. Притоа, детерминирани се тежината, дијаметарот и висината на плодовите. Содржината на растворливите суви материи е определена рефрактометриски, а вкупните киселини се одредени преку титрација со 0.1 N NaOH. Цврстината на плодовите е определена со пенетрометар.

Статистичката обработка на податоците е извршена со помош на статистичко аналитичката програма SPSS 14.0 (SPSS Inc. 2005). Резултатите се претставени со $P < 0.05$ ниво на веројатност. Помеѓу поголем број параметри извршена е регресиска анализа и одреден е коефициент на корелација.

Поглавјето **Резултати и дискусија** е поделено на неколку потпоглавја: морфолошки опис на подлогите, време на цветање и зреење, димензии на

стеблото и круната, примарен прираст, лисна површина, содржина на макро и микроелементи во листовите, количина на орежана дрвна маса, развиеност и дистрибуција на кореновиот систем, број на цветни пупки и цветови по растение, заврзување на плодови, принос по растение и единица површина, релативни показатели на родноста на овошките и квалитетни карактеристики на плодовите. Во овој дел се изнесени резултати од истражување на голем број параметри, а резултатите се претставени табеларно и графички, податоците се статистички обработени и текстуално интерпретирани, толкувани и споредувани со податоците од користената литература.

Морфолошките карактеристики на плодовите се опишани според дескрипторот за подлоги на јаболка на UPOV (1999). Во овој дел преку обработка на десет параметри е извршен детален морфолошки опис на подлогите.

Анализирајќи ги податоците за цветање и зреење на плодовите, авторот истакнува дека времето на појава на овие фенофази зависи пред сè од сортата и климатските услови во годината, но и подлогата може да има значајна улога врз овие фенофази. Поради фактот што сите испитувани подлоги спаѓаат во групата на слабо бујни подлоги, не се утврдени некои позначајни разлики врз фенолошкиот развој на растенијата.

Примарниот раст на овошките изразен преку бројот на леторастите и нивната должина, зависи од бујноста на сортата, применетите технолошки операции во насадите, но и од бујноста на подлогата. Просечно за целиот период на испитување, најголем број на леторасте е утврден кај овошките на подлогата M.9 EMLA, најголема просечна должина и вкупна должина на леторастите е утврдена кај овошките на подлогата Jork 9, додека најмали вредности за овие параметри се утврдени кај овошките на подлога Budagowski 9.

Дијаметарот на стеблото е основниот параметар преку кој се утврдува вегетативната развиеност и бујност на овошките. На крајот на седмата вегетација најголем дијаметар на стеблото е утврден кај овошките на подлогата Support 4, (6,67 cm), а најслабо развиено стебло е утврдено кај овошките на подлогата Budagowski 9 (4.93 cm).

Димензиите на круната кај овошките зависат од генетската основа на сортата, условите на средината, староста на насадот, густината на садењето, системот на одгледување, бујноста на подлогата и др. Тие се зголемуваат пропорционално со староста на овошките, сè до оној момент кога круните не го исполнат просторот кој им е доделен со растојанието на садење и системот на нивното формирање. На крајот на испитувањето, најголеми димензии на круните се констатирани кај овошките на подлогата Support 4, а најмали круни имаат овошките на подлогата Budagowski 9. Тука посебно е истакнато значењето на степенот на искористеноста на просторот од круните, кој е утврден со растојанието на садење и системот на формирање. Притоа е констатирано дека најголем процент на искористеност на просторот има кај овошките калемени на подлогата Support 4 (95.5 %), а најмала искористеност на определениот простор има кај овошките калемени на подлогата Budagowski 9, и тоа 51,3 %. Според авторот, овој параметар може да се искористи за одредување растојание на садење на идните насади калемени на соодветната подлога. Во овој дел, авторот ги разработил и корелативните односи меѓу одделните параметри кои го детерминираат развојот на овошките.

Преку фотосинтетската активност, лисната површина создава органска материја која понатаму се дистрибуира низ другите органи на растението. Поради овој факт, од вкупната лисна површина, како и од нејзината осветленост, зависи целокупната вегетативна и репродуктивна активност на овошките. Лисната површина кај јаболката зависи од голем број фактори меѓу кои и од бујноста на подлогата. Колку е послабо бујна подлогата, толку овошките имаат помала лисна површина. Најголема лисна површина по овошка, просечно за целиот период на истражување, е утврдена кај овошките на подлога Jork 9 (3.12 m^2), додека најмала лисна површина имаат најслабо развиените овошки на подлогата Budagowski 9 (1.93 m^2). Преку математички пресметки, докторандот ја утврдува густината на листовите, изразена преку m^2 лисна површина на m^3 волумен на круната. Најголема густина на листови е утврдена кај овошките на подлогата M.9 T337, 2.96 m^2 лисна површина на еден m^3 волумен на круната, а најмала густина на листови имаат овошките на подлогата Support 4, $1.93 \text{ m}^2/\text{m}^3$.

Во дисертацијата е утврдена развиеноста и дистрибуцијата на кореновиот систем на овошките. Докторандот констатирал дека најголема должина имаат корените од подлогата Mark 9, додека најмала маса на коренов систем имаат овошките на подлогата Budagowski 9. Во однос на масата на корените, утврдено е дека најбујните овошки од подлогата Support 4 имаат најголема маса на корени, додека најмала маса на коренот е утврдена кај најслабо развиените овошки на подлогата Budagowski 9. Во однос на дистрибуцијата на кореновиот систем, констатирано е дека најголемо количество на коренова маса кај сите подлоги има во слојот од 21 до 40 cm.

Резидбата е помотехничка мерка со која се воспоставува рамнотежа помеѓу родното и неродното дрво. Врз интензитетот на резидбата, покрај другите фактори, индиректно влијание има и бујноста на подлогата. Во трудот докторандот констатирал најголема маса на орежано дрво кај овошките на подлогата Support 4, додека најмала количина на орежано дрво е регистрирана кај овошките на подлогата Budagowski 9. Авторот констатирал јака корелативна зависност меѓу масата на орежаното дрво и развиеноста на круната од овошките ($r=0.779$).

Основен предуслов за добивање на високи приноси кај овошките е добрата снабденост со неопходните хранливи материи во текот на вегетацијата. Врз степенот на обезбеденост на овошките со потребните микро и макроеlementи, покрај другите фактори, големо влијание има и генотипот на подлогата. При испитувањата, докторандот констатира дека не постојат статистички значајни разлики во однос на содржината на азот во листовите од овошките на различни подлоги, додека овошките на побујните подлоги имаат поголема содржина на фосфор и калиум. Во однос на содржината на одредени микроelementи во листовите на овошките, не се констатирани некои посебни законитости. Во овој дел се обработени корелативните односи меѓу содржината на макро и микроelementи во листовите. Притоа е истакнато дека содржината на калиум е во позитивна корелација со содржината на фосфор, а во негативна корелација со содржината на калциум, железо и магнезиум. Позитивна корелација е утврдена и помеѓу содржината на калциум, од една страна и железо и магнезиум од друга страна.

Репродуктивниот потенцијал на овошките е изнесен преку повеќе параметри. Констатирано е дека побујните стебла имаат и поголем репродуктивен потенцијал изразен преку број на цветни пупки по овошка.

Меѓутоа, утврдена е значајна негативна корелација, ($r=0,848$), меѓу густината на цветните пупки и волуменот на круната кај овошките. Во однос на заврзувањето на плодовите не се констатирани позначајни разлики меѓу овошките на различни подлоги.

Приносот проследен со одреден квалитет на плодовите е основниот показател за одредување на ефикасноста на производството. Тој зависи од голем број фактори, меѓу кои и од генотипот на подлогата. Просечните податоци говорат дека најголем број на плодови по години има кај овошките на подлогата M.9 EMLA (109,0), а најмал број на плодови се констатирани кај овошките на подлогата Budagowski 9 (85,7). Приносот по овошка е во позитивна корелација со бројот на плодовите и нивната големина. Најголем тригодишен кумулативен принос е забележан кај овошките на подлогата M.9 EMLA, 67,0 kg, а најмал кај овошките на подлогата Budagowski 9 (48,4 kg).

При одредување на релативните показатели за родноста, докторандот констатирал дека послабо развиените овошки генерално имаат повисоки вредности на овие параметри. Овој факт го објаснува со тоа што послабо бујните овошки се подобро осветлени и поголемиот дел од создадената органска материја ја трошат за формирање и пораст на плодовите. Гледано од овој аспект, посебно се истакнува подлогата Рајам 1 која има високи вредности за сите испитувани параметри кои се користат за оцена на ефикасноста на приносот.

Од квалитетните карактеристики, во докторатот се испитувани просечната маса на плодовите, содржината на растворливи суви материи и вкупни киселини, цврстината и содржината на макро и микроелементи во плодовите. Просечно, за целиот период на испитување најголема маса имаат плодовите од овошките калемени на подлогата M.9 T 984 (218 g), а најситни плодови се добиени од овошките на подлогите Рајам 2 и Support 4. Во однос на дистрибуцијата на плодовите по класи утврдено е дека најголем процент на плодови од екстра класа се добиени од овошките на подлогата M.9 EMLA (53,6 %), а најмал кај овошки на подлогата Budagowski 9, 39,3 %. Во истражувањето за влијанието на подлогата врз содржината на растворливите суви материи, вкупните киселини и цврстината на плодовите, не е констатирана некоја позначајна разлика меѓу подлогите. Но, овде е утврдена негативна корелација меѓу цврстината на плодовите и нивната големина ($r=0,569$). При испитувањата докторандот не констатирал статистички значајни разлики во содржината на азот во плодовите од овошки на различни подлоги. Забележани се значајни разлики меѓу плодовите во однос на содржината на фосфор и калиум. Најголемо статистички значајно варирање е утврдено при анализата на содржината на бор. Најголема содржина на овој елемент е одредена кај плодовите од овошките на подлогата Mark 9, 11,22 mg/kg, а најмала кај плодовите од овошките на подлогата M.9 EMLA, 6,33 mg/kg. Преку анализа на податоците за содржината на хемиските елементи во плодовите утврдени се одредени законитости. Содржината на азотот нема статистички значајна корелационска зависност со ниту еден испитуван хемиски елемент, додека содржината на калиум, фосфор и калциум имаат статистички значајна позитивна корелација со содржината на повеќето испитувани елементи. Статистички значајни позитивни корелационски односи се регистрирани помеѓу содржината на бор и содржината на фосфор, калиум, калциум, магнезиум, манган и натриум. Исто така, утврдени се одредени корелационски односи помеѓу содржината на макро и микроелементи во листовите и плодовите. Високата содржина на алуминиум, калциум, железо,

магнезиум и натриум во листовите влијае негативно врз содржината на калциум во плодовите.

Во **Заклучоците**, докторандот врз основа на повеќе параметри резимира дека подлогите имаат директно влијание врз вегетативната и генеративната активност на овошките. За погодни еколошки услови и за подигање на густо интензивни насади, докторандот препорачува употреба на подлогите Рајам 1 и М.9 Т 337, а за делумно поретки насади ги препорачува подлогите Рајам 2 и М.9 EMLA.

При изработката на докторската дисертација докторандот користел 175 библиографски единици, кои се прикажани во последното поглавје **Литература**.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација под наслов **ПРОУЧУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО НА РАЗЛИЧНИ СЛАБО БУЈНИ ПОДЛОГИ ВРЗ ПОРАСТОТ, ПРИНОСОТ И КВАЛИТЕТОТ НА ЈАБОЛКАТА**, пријавена и изработена од м-р Виктор Ѓамовски, според својата содржина, методолошкиот пристап, добиените резултати, начинот на нивната интерпретација и изнесување заклучоци претставува оригинален научен труд кој ги содржи сите елементи предвидени за докторска дисертација. Воедно, дисертацијата дава значаен придонес за овоштарската наука и практика во насока на подобрување на производството на јаболка.

Врз основа на тоа Комисијата позитивно ја оценува докторската дисертација и му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје да ја прифати и да го повика кандидатот на јавна одбрана.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Марјан Кипријановски, ментор, с.р.
2. Проф. д-р Владислав Огњанов, член, с.р.
3. Проф. д-р Зоран Кесеровиќ, член, с.р.
4. Проф. д-р Соња Ивановска, член, с.р.
5. Доц. д-р Тошо Арсов, член, с.р.

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ОД ОБЛАСТИТЕ ФИЗИКА НА КОНДЕНЗИРАНА МАТЕРИЈА И ОПШТА ФИЗИКА, СО ДИПЛОМА ДОКТОР НА ФИЗИЧКИ НАУКИ, НА ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука број 07-1572/3 од 16.9.2011 на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет (ПМФ) во Скопје, од седницата одржана на 6.9.2011 година, определени сме за Рецензентска комисија за избор на еден наставник од областите физика на кондензирана материја и Општа физика, со диплома доктор на физички науки, на Институтот за физика при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

На конкурсот објавен во весниците „Дневник“ и „Факти“ на 1.6.2011 година, се пријави кандидатот м-р Александар Скепаровски, асистент на Институтот за физика при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Комисијата во состав: д-р Ненад Новковски, редовен професор на ПМФ, д-р Станоја Стоименов, редовен професор на ПМФ и д-р Маргарета Пецовска-Ѓорѓевиќ, вонреден професор на ПМФ, откако ја разгледа доставената документација, на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет му го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Д-р Александар Скепаровски е роден на 21.4.1971 година во Шибеник, Хрватска. Основно и средно образование завршил во Скопје со континуиран одличен успех. По отслужувањето на воениот рок, во учебната 1990/91 година се запишал на студии по физика на Природно-математичкиот факултет во Скопје. Во текот на студиите, двапати учествувал на меѓународни конференции за студенти по физика (1993 – Бодрум, Турција и 1994 – Санкт Петербург, Русија). Бил прогласен за најдобар студент на Институтот за физика во учебната 1993/1994 година. Дипломирал на 12.11.1998 година со просечен успех 9,90 и бил прогласен за најдобар дипломиран студент на Институтот за физика во таа учебна година.

Во учебната 1998/99 година се запишал на постдипломски студии по физика на кондензираната материја на насоката за полупроводници и течни кристали. Студиите ги завршил со просечен успех 10,00 на 11.7.2005 година со одбрана на магистерската работа под наслов **Моделирање на струите на протекување кај филмови од Ta_2O_5 врз силициум**, работена под менторство на проф. д-р Ненад Новковски.

Со звањето доктор по физички науки се здобил на 13.6.2011 година на Природно-математичкиот факултет во Скопје, со одбрана на докторската дисертација под наслов **Електрични и диелектрични својства на ултратенки филмови од $Ta_2O_5:Ti$** , работена под менторство на проф. д-р Ненад Новковски.

На 3.6.1999 година се вработил како стручен соработник на Институтот за физика при Природно-математичкиот факултет. Во февруари 2002 година бил избран за помлад асистент, а во мај 2004 година бил преизбран во истото звање. Во звањето асистент бил избран во февруари 2006 година, а во декември 2008 година бил преизбран во истото звање.

Наставно - научна и стручна активност

Резултатите постигнати до изборот за асистент детално се реферира-ни претходно (Билтен на УКИМ бр. 889, 13 јануари 2006, стр. 16-19). Резултатите постигнати од изборот за асистент (одлука за избор од 10.3.2006, донесена на седницата на ННС одржана на 23.2.2006) до повторниот избор се реферирали претходно (Билтен на УКИМ бр. 952, 14 ноември 2008, стр. 136-140).

Резултатите што ги има постигнато д-р Александар Скепаровски до пријавувањето на конкурсот се сумирани во табелите во Анекс 1, во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Понатаму, овде ќе биде даден кус приказ на трудовите кои не биле опфатени со претходните рецензии, како и резиме на вкупните постигања, во согласност со критериумите за избор.

Најнови трудови во научни списанија индексирани во SCI

5. **A. Skeparovski**, N. Novkovski, E. Atanassova, D. Spassov, and A. Paskaleva, *Temperature dependence of leakage currents in Ti-doped Ta₂O₅ films on nitrided silicon*, J. Phys. D: Appl. Phys. **42** (2009) (IF = 2,105)

Проучени се механизмите на спроведување и електрично активните дефекти во радиофреквентно распрашени тенки филмови од Ta₂O₅ легиран со Ti, преку анализа на зависноста од температурата на I-V кривите. Филмовите со дебелина од околу 6 nm се израснати врз подлоги од силициум нитрирани во N₂O или NH₃ амбиент. Користени се два различни метода на легирање со Ti: површински допинг и волуменски допинг. I-V карактеристиките се мерени при различни температури во опсег од 30 °C до 100 °C. Најдено е дека електричната струја е главно резултат на модификуван Пул-Frenkel (PF) ефект, со температурно зависен степен на компензација. Идентификувани се два типа на стапици вклучени во процесот: плитки стапици, лоцирани на околу 0,3-0,4 eV под дното на спроводната зона на диелектриот и подлабоки центри, лоцирани на 0,65 eV.

6. D. Spassov, E. Atanassova, A. Paskaleva, N. Novkovski, and **A. Skeparovski**, *Electrical behaviour of Ti-doped Ta₂O₅ on N₂O and NH₃ nitrided Si*, Semicond. Sci. Technol. **24** (2009) 075024 (IF = 1,323)

Проучено е влијанието на параметрите на процесот: методот на допинг, амбиентот за нитрирање на површината на силициумот (NH₃ и N₂O), материјалот на вратата (Al и W) и технологијата на нејзиното депонирање врз електричните карактеристики (C-V криви и температур-

на зависност на I - V кривите), како и механизмите на спроводливост кај филмовите. Од трите проучувани фактори, изгледа дека површинскиот инженеринг има најголемо влијание врз пермитивноста на филмот и зафаќањето на полнеж. Оценети се енергетските нивоа на стапиците за полнеж.

7. **A. Skeparovski**, N. Novkovski, E. Atanassova, A. Paskaleva and V.K. Lazarov, *Effect of Al gate on the electrical behaviour of Al doped Ta₂O₅ stacks*, J. Phys. D: Appl. Phys. **44** (2011) 235103 (IF = 2,105)

Проучувано е електричното однесување на Ta₂O₅ филмови легирани со Al израснати врз подлога од нитриран силициум и примената кај МИС - кондензатори со врата од Al. Легирачката примеса е воведена во слојот од Ta₂O₅ преку неговата површина со депонирање тенок слој од Al врз Ta₂O₅, проследено со процес на термичка обработка. Од HRTEM - сликите се забележува дека првичната двослојна структура на филмот е подложена на промени во текот на формирањето на Al вратата и се претвора во трислојна структура со дополнителен слој помеѓу електродата и легираниот слој од Ta₂O₅. Овој слој којшто е резултат на реакцијата помеѓу вратата од алуминиум и легираниот со Al слој од Ta₂O₅, влијае на електричните својства на филмот. Се јавуваат силни процеси на зафаќање и испуштање на електрични полнежи на и од меѓуповршината Ta₂O₅/SiON, што резултира со ефект на голем хистерезис во C-V кривите. Зафаќањето на полнеж исто така влијае и врз спроведување на струја низ слоевите, поради што густината на струјата се одржува на изразено ниско ниво дури и при мошне силни електрични полиња ($J < 10^{-6}$ Acm⁻² при 7 MVcm⁻¹). Со примена на трислоен модел на филмот, проценети се пермитивностите и на легираниот со Al слој од Ta₂O₅ и на дополнителниот слој, а идентификувани се и соодветните механизми на спроводливост.

Најнови трудови во зборници од меѓународни научни конференции

2. **A. Skeparovski**, N. Novkovski, D. Spassov, E. Atanassova, and V.K. Lazarov „Properties of Al doped Ta₂O₅ based MIS capacitors for DRAM applications” Proc. 27th International Conference on Microelectronics (MIEL 2010), Nis, Serbia, May 2010, pp. 455-458.

Проучувани се структурните, диелектричните и електричните својства на филмови од Ta₂O₅ легирани со Al (со дебелини 4 nm, 11 nm и 15 nm) израснати со радиофреквентно распрашување врз нитриран силициум. Резултатите покажуваат дека почетната двослојна структура се преобразува во текот на формирањето на горната електрода од алуминиум во трислојна структура, којашто содржи дополнителен слој помеѓу електродата од алуминиум и легираниот со алуминиум слој од Ta₂O₅. Тоа влијае негативно врз диелектричните својства на филмовите, на тој начин што ја зголемува еквивалентната дебелина на оксидот (EOT). Кај сите примероци се добива задоволително ниско ниво на густината на струјата на протекување ($< 10^{-7}$ A/cm² при 1 MV/m).

Струјата главно се должи на ефектот на Пул-Френкел со висок степен на компензација, како резултат на вградувањето на алумиумот.

Резиме на вкупните постигнувања до пријавувањето на конкурсот

1. Наставна дејност

Непосредно пред овој избор, како асистент на Институтот за физика, д-р Александар Скепаровски беше ангажиран во изведувањето на нумеричките и лабораториските вежби по следните предмети за студентите по физика: вовед во метрологија, мерења во физиката, физика на кондензираната материја и физика на нови материјали, како и на лабораториските вежби по предметот биофизика за студентите по биологија.

Во периодот од 1999 до 2002 година ги изведувал нумеричките и лабораториските вежби по предметите механика и молекуларна физика за студентите по физика, а во сиот изминат период, од вработувањето до пријавувањето на конкурсот, држел вежби и од повеќе други курсеви по општа физика: општа физика за рендген-техничари, биофизика за студентите по медицина, биофизика за студентите по стоматологија, одбрани делови од физиката за студентите по информатика и физика за студентите на програмата аналитичка биохемија.

Учествувал во 6 школи односно работилници (Анекс 1, НА 63.), бил член на една комисија за одбрана на дипломска работа (Анекс 1, НА 64.), подготвил 3 пакети материјали за одредени предмети (Анекс 1, НА 65.), и објавил 7 научно-популарни или наставно-историски статии во стручно, односно методски списанија (Анекс 1, НА 66.). Вкупниот број на поени за наставна активност што му се доделуваат според Правилникот е $HO = 156,03$, што е многу повисоко од минималните барани 20 поени.

2. Научноистражувачка дејност

Д-р Александар Скепаровски досега учествувал во 4 национални научни проекти (Анекс 1, НИ 1.) и во еден меѓународен (Анекс 1, НИ 2.), објавил 4 научни труда со оригинални научни резултати во научни списанија (Анекс 1, НИ 3.), 7 научни труда со оригинални научни резултати во референтни научни списанија со меѓународен уредувачки одбор (Анекс 1, НИ 4.), еден труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание (Анекс 1, НИ 5.), еден труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (Анекс 1, НИ 6.), 2 труда со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборници на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (Анекс 1, НИ 7.), одржал едно секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество (Анекс 1, НИ 8.) и учествувал на 5 научни собири со реферат (Анекс 1, НИ 9.). Вкупниот број на поени за научноистражувачката дејност што му се доделуваат според Правилникот е $НИ = 81,22$, што е многу повисоко од минималните 20 поени.

3. Стручно-апликативна дејност

Д-р Александар Скепаровски направил една евалуација на научен труд поднесен за презентација на меѓународна конференција (Анекс 1, СА 1.), учествувал 11 пати во работата на комисији за државни натпревари по физика (Анекс 1, СА 2.), учествувал 5 пати во промотивни активности на Институтот за физика (Анекс 2, СА 3.), бил претседател на организационен одбор на еден научен собир (Анекс 1, СА 4.), остварил 6 студиски престои во странство во траење до 3 месеци (Анекс 1, СА 5.) и бил член на 2 факултетски комисији, од кои на едната од нив во 3 мандатни периоди (Анекс 1, СА 6.). Вкупниот број на поени за стручно-апликативната дејност што му се доделуваат според Правилникот е СА = 20,50, што е многу повисоко од минимално бараните 5 поени.

Вкупниот број на поени за сите активности што му се доделуваат според Правилникот изнесува 257,75, што е многу повисоко од минималните барани 80 поени.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија оценува дека кандидатот д-р Александар Скепаровски, досегашен асистент на Институтот за физика при ПМФ, убедливо ги исполнува условите за избор во звањето доцент, пропишани со Законот и видно ги надминува барањата пропишани со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Согласно со она што е изнесено во рефератот и заклучокот, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кандидатот д-р Александар Скепаровски, да биде избран во звањето доцент од областите физика на кондензирана материја и општа физика.

КОМИСИЈА

Д-р Ненад Новковски, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Станоја Стоименов, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Маргарета Пецовска-Ѓорѓевиќ, вонреден професор на
ПМФ во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: _____ **АЛЕКСАНДАР ДИМИТРИЕ СКЕПАРОВСКИ** _____
(име, татково име и презиме)

Институција: _____ **ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ -СКОПЈЕ** _____
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: _____ **ФИЗИКА** _____

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Одржување на вежби	
	1999/2000	
1.	Физика на кондензирана материја (3+1+2) – зимски и летен семестар	2,7
2.	Механика (4+2+3) – зимски семестар (2 групи ЛВ + НВ)	3,6
3.	Молекуларна физика (4+2+3) – летен семестар (2 групи ЛВ + НВ)	3,6
4.	Курсеви по општа физика (2 часа) – зимски семестар	0,9
5.	Консултации со студенти (бр. на студенти 140)	0,28
	2000/2001	
6.	Физика на кондензирана материја (3+1+2) – зимски и летен семестар	2,7
7.	Механика (4+2+3) – зимски семестар (2 групи ЛВ + НВ)	3,6
8.	Молекуларна физика (4+2+3) – летен семестар (2 групи ЛВ + НВ)	3,6
9.	Курсеви по општа физика (2 часа) – зимски семестар	0,9
10.	Консултации со студенти (бр. на студенти 115)	0,23
	2001/2002	
11.	Физика на кондензирана материја (3+1+2) – зимски и летен семестар	2,7
12.	Механика (4+2+3) – зимски семестар (2 групи ЛВ + НВ)	3,6
13.	Молекуларна физика (4+2+3) – летен семестар (2 групи ЛВ + НВ)	3,6
14.	Курсеви по општа физика (6 часа) – зимски семестар	2,7
15.	Консултации со студенти (бр. на студенти 141)	0,28
	2002/2003	
16.	Физика на кондензирана материја (3+1+2) – зимски и летен семестар	2,7
17.	Мерења во физиката (3+0+3) – зимски и летен семестар (2 групи ЛВ)	5,4
18.	Физика на нови материјали (3+0+2) – летен семестар	0,9
19.	Курсеви по општа физика (8 часа) – зимски семестар	3,6
20.	Консултации со студенти (бр. на студенти 137)	0,27
	2003/2004	
21.	Физика на кондензирана материја (3+1+2) – зимски и летен семестар	2,7
22.	Мерења во физиката (3+0+3) – зимски и летен семестар	2,7
23.	Физика на нови материјали (3+0+2) – летен семестар	0,9
24.	Курсеви по општа физика (11 часа) – зимски семестар	4,95

25.	Консултации со студенти (бр. на студенти 209)	0,42
	2004/2005	
26.	Физика на кондензирана материја (3+1+2) – зимски и летен семестар	2,7
27.	Мерења во физиката (3+0+3) – зимски и летен семестар	2,7
28.	Физика на нови материјали (3+0+2) – летен семестар	0,9
29.	Курсеви по општа физика (19 часа)	8,55
30.	Консултации со студенти (бр. на студенти 271)	0,54
	2005/2006	
31.	Физика на кондензирана материја (3+1+2) – зимски и летен семестар	2,7
32.	Мерења во физиката (3+0+3) – зимски и летен семестар	2,7
33.	Физика на нови материјали (3+0+2) – летен семестар	0,9
34.	Курсеви по општа физика (15 часа)	6,75
35.	Консултации со студенти (бр. на студенти 264)	0,53
	2006/2007	
36.	Физика на кондензирана материја (3+1+2) – зимски и летен семестар	2,7
37.	Мерења во физиката (3+0+3) – зимски и летен семестар	2,7
38.	Физика на нови материјали (3+0+2) – летен семестар	0,9
39.	Курсеви по општа физика (9 часа)	4,05
40.	Консултации со студенти (бр. на студенти 93)	0,19
	2007/2008	
41.	Мерења во физиката (3+0+3) – зимски семестар	1,35
42.	Физика на кондензирана материја (3+1+3) – летен семестар	1,8
43.	Физика на нови материјали (3+0+2) – летен семестар	0,9
44.	Курсеви по општа физика (19 часа)	8,55
45.	Консултации со студенти (бр. на студенти 157)	0,31
	2008/2009	
46.	Мерења во физиката (3+0+3) – зимски семестар	1,35
47.	Физика на кондензирана материја (3+1+3) – летен семестар	1,8
48.	Физика на нови материјали (3+0+2) – летен семестар	0,9
49.	Курсеви по општа физика (16 часа)	7,2
50.	Консултации со студенти (бр. на студенти 134)	0,27
	2009/2010	
51.	Мерења во физиката (3+0+3) – зимски семестар	1,35
52.	Вовед во метрологија (3+0+2) – зимски семестар	0,9
53.	Физика на кондензирана материја (3+1+3) – летен семестар	1,8
54.	Физика на нови материјали (3+0+2) – летен семестар	0,9
55.	Курсеви по општа физика (8 часа)	3,6
56.	Консултации со студенти (бр. на студенти 104)	0,21
	2010/2011	
57.	Мерења во физиката (3+0+3) – зимски семестар	1,35
58.	Вовед во метрологија (3+0+2) – зимски семестар	0,9

59.	Физика на кондензирана материја (3+1+3) – летен семестар	1,8
60.	Физика на нови материјали (3+0+2) – летен семестар	0,9
61.	Курсеви по општа физика (10 часа)	4,5
62.	Консултации со студенти (бр. на студенти 123)	0,25
63.	Настава во школи и работилници (учесник) - „Јаглеродни нанотуби“ - XXIV/XXV школа Млади физичари, Скопје, 1999 - „Идеите на специјалната теорија на релативноста“ - XXVI школа Млади физичари, Скопје 2000 - „Субмикроелектроника“ - XXXII школа Млади физичари, Скопје 2007 - „Експериментални вежби со апаратура за рендгенски зраци“ – работилница за наставници по физика од средните училишта (во рамките на TEMPUS проект), ПМФ, 2000 - „Употреба на софтверскиот пакет ТЕРМОДИНАМИКА“ – работилница за наставници по физика од средните училишта (во рамките на TEMPUS проект), ПМФ, 2002 - „Употреба на мултимедијалниот диск – Од силициум до компјутер“ - – работилница за наставници по физика од средните училишта (во рамките на TEMPUS - проект), ПМФ, 2003	6
64.	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа	0,1
65.	Пакет материјали за одреден предмет - Упатство за употреба на апаратурата за рендгенски зраци Leybold - Брегова рефлексија – дифракција на ренгенски зраци (вежба) - Испитување на зависноста на коефициентот на атенуација на рендгенските зраци од брановата должина (вежба)	1
66.	Научно-популарна или наставно-историска статија во стручно-методско списание - А. Скепаровски, Јаглеродни нанотуби, XXIV/XXV школа Млади физичари, ПМФ-Скопје (1999), стр. 51 - А. Скепаровски, Идеите на специјалната теорија на релативноста, XXVI школа Млади физичари, ПМФ-Скопје (2000), стр. 5 - А. Скепаровски, Субмикроелектроника, XXXII школа Млади физичари, ДФРМ (2007), стр. 49 - А. Скепаровски, Јаглеродни нанотуби, Импулс 45, Скопје (2000) - А. Скепаровски, Стогодишнина од раѓањето на Енрико Ферми, Импулс 47 (2001), стр.1 - Ј. Амел, С. Топузоски, А. Скепаровски, М. Јоноска, За техниката на добивање на холограми од денисјуков тип, Билтен на физичарите на Р. Македонија (2000/2001), стр. 96 - A. Skeparovski and L. Basnarkov, Theory and application of polycrystalline semiconductors, Proc. Summer School on Physics of Advanced Materials, Thessaloniki, Greece (2005), pp. 18-31	7
Вкупно		156,03

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национален научен проект (4 проекти x 3) - „Добивање на нови и конвенционални метални материјали и нивна карактеризација со современи физички методи“ (2000-2003) - „Електрични својства на тенки филмови од Ta ₂ O ₃ за примена во микроелектрониката“ (2000-2003) - „Карактеристики на доверливост на филмови од Ta ₂ O ₃ врз нитрирани подлоги од силициум за динамички мемории со наноразмери“ (2006-2009) - „Особености на зафаќањето полнежи и генерирање стапици за полнеж во диелектрици со висока пермитивност“ (2009-2011)	12

2.	Учесник во меѓународен научен проект „Тенки слоеви од Ta_2O_5 за динамички мемории со голема густина“ – билатерален македонско-бугарски проект (2002-2004)	5
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание - S. Stoimenov, Z. Stojanov and A. Skeparovski, <i>Correlation between elastic hysteresis caused attenuation of ultrasonic waves and the Q-factor in sintered Fe-Ni alloys</i>, Physica Macedonica 52 (2002) pp. 41-45. - A. Skeparovski and N. Novkovski, <i>Conduction mechanisms in Ta_2O_5/SiO_2 structures</i>, Physica Macedonica 54 (2004) pp. 67-71. - S. Stoimenov, Z. Stojanov and A. Skeparovski, <i>Ultrasonic examination of elastic vs temperature variations in extruded aluminium</i>, Physica Macedonica 55 (2005) pp. 51-57. - S. Stoimenov, Z. Stojanov and A. Skeparovski, <i>Ultrasonic transparency and Q-factor of extruded aluminium</i>, Physica Macedonica 55 (2005) pp. 57-63.	13,2
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - “S. Stoimenov, Z. Stojanov and A. Skeparovski, <i>Debye temperature in binary alloys of the Al-Sn and Ag-Pb systems</i>, J. Materials Sci.: Materials in Electronics 14 (2003) pp. 777-778 (i.f.=0,927). - A. Skeparovski and N. Novkovski, <i>On the nature of the high-k dielectrics leakage current reduction by postdeposition annealing</i>, Journal of optoelectronics and advanced materials Vol. 9, No. 4 (2007) pp. 897 – 901 (i.f.=0,433). - A. Gjurchinovski and A. Skeparovski, <i>Fermat's principle of least time in the presence of uniformly moving boundaries and media</i>, Eur. J. Phys. 28 (2007) pp. 933-951 (i.f.=0,757). - N. Novkovski, A. Skeparovski and E. Atanassova, <i>Charge trapping effect at the contact between a high-work-function metal and Ta_2O_5 high-k dielectric</i>, J. Phys. D: Appl. Phys. 41 (2008) 105302 (i.f.=2,105). - A. Skeparovski, N. Novkovski, E. Atanassova, D. Spassov, and A. Paskaleva, <i>Temperature dependence of leakage currents in Ti-doped Ta_2O_5 films on nitrided silicon</i>, J. Phys. D: Appl. Phys. 42 (2009) 095302 (i.f.=2,105). - D. Spassov, E. Atanassova, A. Paskaleva, N. Novkovski, and A. Skeparovski, <i>Electrical behaviour of Ti-doped Ta_2O_5 on N_2O and NH_3 nitrided Si</i>, Semicond. Sci. Technol. 24 (2009) 075024 (i.f.=1,323). - A. Skeparovski, N. Novkovski, E. Atanassova, A. Paskaleva and V.K. Lazarov, <i>Effect of Al gate on the electrical behaviour of Al doped Ta_2O_5 stacks</i>, J. Phys. D: Appl. Phys. 44 (2011) 235103 (i.f.=2,105).	38,02
5.	Труд со оригинални научни резултати објавен во стручно/научно популарно списание A. Gjurchinovski and A. Skeparovski, <i>Einstein's Mirror</i> , The Physics Teacher 46 , (2008) pp. 416-418.	1,8
6.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир S. Stoimenov, Z. Stojanov, A. Skeparovski, <i>Ultrasonic examinations of thermomechanically treated Mn-steel tins</i> , Proceedings on BPU-5 Conference, Vrnjacka Banja, Serbia and Montenegro, August 2003.	1,6
7.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор - A. Skeparovski, N. Novkovski, A. Paskaleva and E. Atanassova, <i>Constant current stress characteristics of Ti doped Ta_2O_5 on silicon</i>, Proc. 26th International Conference on Microelectronics (MIEL 2008), Vol. 2, Nis, Serbia, May 2008, pp. 579-582. - A. Skeparovski, N. Novkovski, D. Spassov, E. Atanassova, and V.K. Lazarov, <i>Properties of Al doped Ta_2O_5 based MIS capacitors for DRAM applications</i>, Proc. 27th International Conference on Microelectronics (MIEL 2010), Nis, Serbia, May 2010, pp. 455-458.	3,6

8.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество - A. Skeparovski, N. Novkovski, D. Spassov, E. Atanassova, and V.K. Lazarov, <i>Properties of Al doped Ta₂O₅ based MIS capacitors for DRAM applications</i> , 27th International Conference on Microelectronics, 2010, Nis, Serbia.	2
9.	Учество на научен/стручен собир со реферат - A. Skeparovski, Енергетски спектар на честичка во моделни потенцијали, 2. Конференција на ДФРМ, Охрид, 1998 (усна презентација). - A. Skeparovski and N. Novkovski, <i>Conduction mechanisms in Ta₂O₅/SiO₂ structures</i> , 5. Конференција на ДФРМ, Охрид, 2004 (постер). - A. Skeparovski and N. Novkovski, Modeling of leakage currents through Ta ₂ O ₅ films on silicon, <i>Advances in Physics and Astrophysics of the 21st Century</i> , 2005 Varna, Bulgaria (постер). - A. Skeparovski and N. Novkovski, <i>On the nature of the high-k dielectrics leakage current reduction by postdeposition annealing</i> , 7 th International Balkan Workshop on Applied Physics, 2006, Constanta, Romania (постер). - A. Skeparovski, N. Novkovski, A. Paskaleva and E. Atanassova, <i>Constant current stress characteristics of Ti doped Ta₂O₅ on silicon</i> , 26th International Conference on Microelectronics, 2008, Nis, Serbia (постер).	4
Вкупно		81,22

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија Евалуација на научен труд поднесен за презентација на меѓународната конференција MIEL 2010	1
2.	Учество во работата на комисији за државни натпревари (11 години)	11
3.	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот (5x0,5)	2,5
Дејности од поширок интерес		
4.	Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир Претседател на организациониот одбор на 7. Конференција на ДФРМ, Охрид, 18-21 септември 2008	1
5.	Студиски престои во странство (до три месеци) - Универзитет во Кан (Саен), Франција (5 мај - 28 јуни 2000 год.) - Институт AMSTEL во Амстердам, Холандија (15 јуни - 6 јули 2001 год.) - Институт CIRIL-ISMRA во Кан (Саен), Франција (6 септември - 1 октомври 2001 г.) - Институт за физика на тврдо тело при Бугарската академија на науките, Софија, Бугарија (3 престои: 14-20 мај 2007, 20-26 април 2009 и 1-7 ноември 2010)	3
6.	Член на факултетска комисија - Претседател на пописна комисија на Заводот за физика на тврдо тело на Институтот за физика (3 мандати) - Член на Комисија за студентски прашања и студентски молби (1 мандат)	2
Вкупно		20,50

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	156,03
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	81,22
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	20,50
Вкупно	257,75

КОМИСИЈА

Д-р Ненад Новковски, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Станоја Стоименов, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Маргарета Пецовска-Ѓорѓевиќ, вонреден професор на
ПМФ во Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК МИКРОПРОПАГАЦИЈА НА РАСТЕНИЈАТА:
КУЛТИВИРАЊЕ НА КЛЕТКИ И ТКИВА ВО *IN VITRO* УСЛОВИ ОД АВТОРИТЕ
СОЊА ГАЦОВСКА-СИМИЌ, МИРКО СПАСЕНОСКИ И ОЛИВЕР ТУШЕВСКИ

Со одлука (број: 07-1034/3 од 21.6.2011 година) на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, определен сум за рецензент на предложениот ракопис за учебник **Микропропагација на растенијата: култивирање на клетки и ткива во *in vitro* услови** од авторите Соња Гацовска-Симиќ, Мирко Спасеноски и Оливер Тушевски.

По евалуацијата на предложениот ракопис го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Податоци за рецензираниот ракопис:

Предложениот ракопис за учебник од авторите Соња Гацовска-Симиќ, Мирко Спасеноски и Оливер Тушевски, под наслов **„Микропропагација на растенијата: култивирање на клетки и ткива во *in vitro* услови“** припаѓа на категоријата универзитетски учебници наменети за студентите на додипломски и постдипломски студии на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, како и за студентите од другите факултети кои слушаат слични научни дисциплини.

Предложениот ракопис опфаќа 223 страници пишан текст со богат фондус на 214 илустрации и 15 табели. Ракописот содржи стандардни елементи на учебник кој е подготвен и приспособен согласно со новите текови поврзани со болоњскиот процес. Текстот на ракописот е поделен во 20 програмски целини (поглавја) во кои се обработуваат новите научни достигнувања од областа на култивирање на растителни клетки и ткива во *in vitro* услови. Исто така, ракописот содржи предговор, содржина и литература со 136 цитирани научни и стручни трудови, книги и соопштенија кои се користени во текот на подготовката на овој учебник.

Поглавјата се конципирани согласно со методолошките и педагошките принципи на современиот наставен процес, со цел да имдадат максимални знаења на студентите низ прецизно поставената структура на предметите физиологија на растенијата, физиологија на развојот на растенијата со култура на ткиво и молекуларна биологија на растенијата.

2. Мислење за ракописот:

Предложениот универзитетски учебник **Микропропагација на растенијата: култивирање на клетки и ткива во *in vitro* услови** е прв учебник на македонски јазик наменет за предметот физиологија на развојот на растенијата со култура на ткиво. Овој учебник во себе ги соединува комплексните содржини на современата физиологија на растенијата и како таков претставува голем придонес во наставниот процес на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Овој учебник има прецизно конципирана содржина која е во согласност со методолошките и педагошките принципи на наставниот процес. Учебникот е структурно поделен во 20 меѓусебно зависни поглавја кои на студентите им овозможуваат едноставно разбирање и примена на методите за микропропагација на растенијата во *in vitro* услови.

За совладување на наставните содржини во овој учебник неопходно потребни се претходни основни познавања на анатомско-морфолошките и биохемиско-физиолошките процеси кај растенијата.

Во првото поглавје, **Вовед во *in vitro* култури на растителни ткива**, авторите ја опишуваат примената на *in vitro* културите на растителни клетки и ткива во размножувањето и клонирањето на растенијата, одржувањето на растителниот генофонд, продукција на секундарни метаболити, како и во фундаменталните, апликативните и други научни истражувања.

Во поглавјето **Стерилизација и асептични техники**, авторите даваат важни упатства за студентите преку детален опис на клучните постапки за успешна микропропагација на растенијата во лабораториски услови. Притоа, авторите ги опишуваат асептичните услови за работа во лабораторијата, ламинарот кој обезбедува струење на стерилан воздух, како и клима комората за одржување на растителните култури. Во ова поглавје детално се опишани методите за стерилизација на приборот, садовите и хранливите подлоги за *in vitro* културите: автоклавирање, сува стерилизација, филтрација, стерилизација со хемиски средства, како и стерилизација со UV - зрачење.

Поглавјето **Фактори кои влијаат врз развитокот на *in vitro* културите** ги обработува сите физички фактори кои влијаат врз преживувањето, растот и развитокот на растителните ткива во култура *in vitro*, како и влијанието на растителниот материјал кој се култивира во *in vitro* услови. Притоа, авторите го опишуваат влијанието на следните физички фактори: светлина, температура, влажност, присуство на вода во хранливата подлога, кислородот и јаглеродниот диоксид. Исто така, растителниот материјал има големо влијание врз развитокот на *in vitro* културите и во таа насока посебно внимание е посветено на влијанието на генотипот, возраста на растението (ткива, органи), физиолошката и здравствената состојба на растението, годишниот период во кој се развива растението, повредите на изолираниот експлантат и друго.

Авторите во следното поглавје **Состав и подготовка на хранлива подлога**, концизно го опишуваат влијанието на составните компоненти на хранливата подлога врз растот и развитокот на *in vitro* културите, како што се вода, агар, јаглехидрати, минерални соли, витамини, регулатори на растот и органски комплекси. На крајот од ова поглавје опишан е принципот на подготовка на хранлива подлога по Murashige и Skoog (1962), со соодветни практични упатства.

Во следното поглавје, **Стерилизација на растителен материјал**, авторите даваат детален преглед на методите за стерилизација на растителниот материјал кој зависи од потеклото и условите во кои се одгледува растението донатор. Притоа, опишани се примери за стерилизација на растителен материјал кој се одгледува во надворешни (полски) услови, како и постапки за стерилизација на растителен материјал кој е одгледуван во контролирани услови (стакленик, клима комора). Ова поглавје започнува со методите за стерилизација на растителниот материјал со хемиски средства, а на крајот од ова поглавје дадени се практични упатства на студентите за принципите и методите за стерилизација на семенскиот материјал.

Поглавјето **Изолирање, инокулирање и супкултивирање на растителен материјал** ги опфаќа методите на изолација и инокулација на експлантати, како и супкултивирање на растителниот материјал во услови *in vitro*. Притоа, прецизно се опишани причините поради кои постојано треба да се врши изолирање, инокулирање и супкултивирање на експлантатите во култура *in vitro*. Ова поглавје завршува со практични упатства за

изолирање и инокулирање на примарни експлантати, како и практични упатства за супкултивирање на *in vitro* културите.

Низ поглавјето **Култура на калуси**, авторите даваат преглед на методот на култура на калуси како еден од најстарите применувани методи во култура *in vitro*. Во ова поглавје прецизно се опишани методите за индукција на растот и развитокот на калусите, факторите кои влијаат врз растот на калусите, методите на супкултивирање на калусите, причините за хетерогеноста на калусното ткиво во однос на неговата боја, морфологија, структура, метаболизам, како и плодноста на калусните клетки. Исто така, посебен осврт е даден на разликите помеѓу хабиитуираното (прилагодено) калусно ткиво и туморното ткиво. На крајот од ова поглавје дадени се практични упатства за одржување на калусните култури во *in vitro* услови.

Култура на клетки во суспензија е поглавје во кое се се опишани составот на хранливите подлоги за култивирање на клеточните суспензии, како и начинот на растење и одржување на културите на клетки. Притоа, посебен осврт е даден на методите за мерење на растот на културите на клетки во суспензија. Поглавјето завршува со практични упатства за добивање на култури на суспензии на клетки во *in vitro* услови.

Во поглавјето **Култура на протопласти** се претставени основните принципи на изолација, инкубација и култивирање на протопласти од различен растителен материјал (листови, калуси). Во ова поглавје детално се опишани тестовите за одредување на вијабилноста на протопластите, како и составот на хранливите подлоги за култивирање на изолирано протопласти во *in vitro* услови. Поглавјето завршува со практични упатства за примена на методите на изолирање и култивирање на протопласти.

Култура на меристеми е поглавје кое ги обработува методите за комерцијално производство на здрави растенија, при што посебен осврт е даден на методите за култивирање на апикални меристеми за продукција на растенија ослободени од вирусни, бактериски или други типови на инфекција. Авторите нагласуваат дека за производство на здрави растенија најчесто се користат следниве методи: култура на меристеми, термотерапија, индукција на адвентивни изданоци, добивање на безвирусни растенија од калусно ткиво и микрокалење (*micrografting*). Поглавјето завршува со практични упатства за успешна регенерација на растенија од изолирани апикални меристеми.

Во поглавјето **Микропропагација**, авторите даваат детален преглед на методите и одделните фази во процесот на микропропагација на растенијата. Микропропагацијата на растенијата се одвива со примена на методот на мултипликација на аксиларни пупки и методот на формирање на адвентивни изданоци и/или адвентивни соматски ембриони. Посебни фази во текот на микропропагација на растенијата се нулта фаза – подготвителна фаза; прва фаза – воведување на растителниот материјал во култура *in vitro*; втора фаза – размножување (мултипликација); трета фаза – вкоренување на мултиплицираните изданоци; четврта фаза – аклиматизација на регенерираните растенија во услови на надворешната средина. На крајот од поглавјето опишан е процесот на микропропагација на африканска темјанушка (*Saintpaulia ionantha*), со цел студентите оваа постапка на микропропагација практично да ја работат во текот на лабораториските вежби.

Авторите даваат детален преглед на постапките за формирање на нови органи во култура *in vitro* во поглавјето **Органогенеза на растенијата во *in vitro* услови**. Притоа, дадени се дефиниции на процесите на диференцијација, дедиференцијација, тотипотентност, регенерација и детерминација на растителните клетки. Во ова поглавје, посебно значење е дадено на процесите регулацијата на органогенезата на клеточно и молекуларно

ниво, влијанието на типот на експлантати врз процесот на адвентивна регенерација, влијанието на физичките фактори и регулаторите на растот врз органогенезата, како и појавата на физиолошки и ултраструктурни промени во текот на органогенезата. Практичната цел на ова поглавје е студентите да се запознаат со принципите на регенерација на растенијата преку процесите на директна и индиректна органогенеза.

Во следното поглавје, **Соматска ембриогенеза**, авторите го дефинираат процесот на развој на ембриони од соматски клетки, како и стадиумите на развој на соматските ембриони. Во ова поглавје детално се обработени процесите на директна и индиректна соматска ембриогенеза, развојот на соматските ембриони, разликите помеѓу зиготските и соматските ембриони, како и примената на соматските ембриони во производството на „вештачко семе“. На крајот од поглавјето опишана е постапката за регенерација на растенијата преку директна и индиректна соматска ембриогенеза.

Во поглавјата **Андрогенеза и Гиногенеза**, авторите опишуваат различни методи за добивање на хаплоидни растенија, како и на факторите кои влијаат врз овие процеси: генотип на растението донатор, физиолошка состојба и возраст на растението донатор, температурен стрес, третман со хемиски соединенија, состав на хранливата подлога и други.

Авторите детално ги опишуваат процесите на формирање и стадиумите на развој на зиготските ембриони во поглавјето **Култура на зиготски ембриони**. Зависно од стадиумите на развој, постојат неколку типови на култури на зиготски ембриони: култура на незрели или зрели ембриони, култура на ембриони во ембрионална торбичка, култура на ембриони во семенов зачеток и други. Поголавјето завршува со практични упатства за постапката на регенерација на растенијата од култура на зиготски ембриони.

Во поглавјето **Сомаклонска варијабилност**, авторите ги опишуваат недостатоците на некои методи на вегетативно размножување на растенијата, како што се појавите на генетската варијабилност и мутации. Сомаклонската варијабилност зависи од многу физиолошки, биохемиски, генетски и други фактори кои предизвикуваат појава на хромозомски промени. Појавата на соматсклонски мутации најчесто се јавува при регенерација на растенијата преку култура на калусно ткиво, клеточна суспензија и протопласти.

Низ поглавјето **Одржување на растителниот генофонд во *in vitro* услови**, авторите ги опишуваат постапките за одржување на растителниот генофонд во *in vitro* услови. Притоа, даден е посебен осврт и детален опис на процесот на крипрезервација.

Во поглавјето **Генетски трансформирани растенија** опишани се физичките и биолошките методи за внесување на DNA во растителната клетка. Постапката за генетска трансформација на растителната клетка ги опфаќа следниве фази: добивање на рекомбинантен плазмид, добивање на трансформирани бактериски клетки, селекција на трансформираниите бактериски клетки, добивање на трансформирани растителни клетки, селекција на трансформираниите растителни клетки и регенерација на трансформираниите растителни клетки.

Ракописот завршува со поглавјето **Продукција на секундарни метаболити во *in vitro* услови**. Во ова поглавје, авторите истакнуваат дека продукцијата на секундарни растителни метаболити во култура *in vitro* може да биде зголемена со примена на следниве методи: физичка оптимизација на условите за култивирање, додавање на прекурсори во хранливата подлога, елицитација, биотрансформација, имобилизација и пермеабилитизација.

Литературата на која се темели овој ракопис содржи 136 цитирани библиографски единици кои авторите ги користеле со цел да го подобрат квалитетот и содржината на учебникот со нови современи научни истражувања.

3. Заклучок и оцена

По извршената евалуација на предложениот ракопис за учебник под наслов **Микро-пропагација на растенијата: култивирање на клетки и ткива во *in vitro* услови** од авторите Соња Гацовска-Симиќ, Мирко Спасеноски и Оливер Тушевски, заклучувам дека предложениот ракопис е значајно стручно дело, методолошки конципирано низ оригинални решенија на понудените содржини и задачи кои се целосно во согласност со дефинираните цели на наставата по предметот физиологија на развоток на растенијата со култура на ткиво. Ракописот содржи стандардни елементи на учебник кој е подготвен и приспособен согласно со методолошките и педагошките принципи на современиот наставен процес поврзан со Болоњската декларација.

Содржината на овој учебник е напишана со јасен стил кој константно дава максимална и сигурна прецизност во јазична и концепциска смисла. Учебникот е усогласен со техничките карактеристики на една современа публикација од универзитетско-наставната литература.

Со оглед на тоа што на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје досега не постои слично дело на македонски јазик, дополнително покажува колкави се вредноста и значењето, како и потребата за печатење на предложениот учебник.

Поради тоа, имам посебна чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј,, во Скопје најсрдечно да го препорачам објавувањето на овој учебник како задолжителна универзитетско-наставна литература.

Р е ц е н з е н т

Д-р Адиса Париќ, доцент на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот во Сараево, с.р.

Сараево,
12. 9. 2011 година

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИК МИКРОПРОПАГАЦИЈА НА РАСТЕНИЈАТА:
КУЛТИВИРАЊЕ НА КЛЕТКИ И ТКИВА ВО *in vitro* УСЛОВИ ОД АВТОРИТЕ СОЊА
ГАЦОВСКА-СИМИЌ, МИРКО СПАСЕНОСКИ И ОЛИВЕР ТУШЕВСКИ**

Со одлука (број: 07-1034/3 од 21. 6. 2011 година) на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, определен сум за рецензент на предложениот ракопис за учебник **Микропропагација на растенијата: култивирање на клетки и ткива во *in vitro* услови** од авторите Соња Гацовска-Симиќ, Мирко Спасеноски и Оливер Тушевски.

По разгледувањето на предложениот ракопис имам чест да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Податоци за рецензираниот ракопис:

Предложениот ракопис за учебник под наслов **Микропропагација на растенијата: култивирање на клетки и ткива во *in vitro* услови** од авторите Соња Гацовска-Симиќ, Мирко Спасеноски и Оливер Тушевски е прв обид да се подготви универзитетски учебник на македонски јазик од областа на Физиологијата на развото на растенијата во *in vitro* услови. Овој ракопис е наменет за студентите на додипломски и постдипломски студии на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, како и за студентите од другите факултети кои слушаат слични научни дисциплини.

Ракописот содржи 223 страници пишан текст со 214 фотографии и 15 табели. Исто така, ракописот содржи предговор, содржина и литература со 136 цитирани научни и стручни трудови, книги и соопштенија кои се користени во текот на подготовката на овој учебник.

Содржината на ракописот е поделена во 20 програмски целини (поглавја) во кои се обработуваат новите научни достигнувања од областа на култивирање на растителни клетки и ткива во *in vitro* услови: Вовед во *in vitro* култури на растителни ткива, Стерилизација и асептични техники, Фактори кои влијаат врз развото на *in vitro* културите, Состав и подготовка на хранлива подлога, Стерилизација на растителен материјал, Изолирање, инокулирање и супкултивирање на растителен материјал, Култура на калуси, Култура на клетки во суспензија, Култура на протопласти, Култура на меристеми, Микропропагација, Органогенеза на растенијата во *in vitro* услови, Соматска ембриогенеза, Андрогенеза, Гиногенеза, Култура на зиготски ембриони, Сомаклонска варијабилност, Одржување на растителниот генофонд во *in vitro* услови, Генетски трансформирани растенија и Продукција на секундарни метаболити во *in vitro* услови.

Сите поглавја се конципирани согласно со болоњските принципи на современиот наставен процес, со цел да им дадат исцрпни познавања на студентите низ програмските содржини на предметите физиологија на растенијата, физиологија на развото на растенијата со култура на ткиво и молекуларна биологија на растенијата.

2. Мислење за ракописот:

Предложениот ракопис за универзитетски учебник **Микропропагација на растенијата: култивирање на клетки и ткива во *in vitro* услови** е прв учебник на македонски јазик наменет за студентите од сите насоки на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, како и за студентите од други научни и образовни установи кои слушаат одредени содржини на додипломските и постдипломските студии од областа на физиологијата

на развиток на растенијата во *in vitro* услови. Овој учебник содржи комплексни и современи научни достигнувања од областа на микропропагацијата на растенијата во *in vitro* услови и како таков претставува голем придонес во наставниот процес на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во првото поглавје, **Вовед во *in vitro* култури на растителни ткива**, авторите го дефинираат методот на култура на растителни ткива кој претставува култивирање на изолирани растителни органи, ткива или клетки (експлантати) од интактното растение на хранлив медиум во *in vitro* услови. Методот на култура на растителни ткива има големо значење за фундаменталните истражувања, како и апликативна примена во комерцијалното производство на растенијата. Современиот развиток на методот на култура на растителни ткива има широка примена во производството на храна, лекови и подготовка на козметички препарати.

Во следното поглавје, **Стерилизација и асептични техники**, авторите потенцираат дека култивирањето на растителните клетки и ткива во *in vitro* услови може да биде ограничено од присуството на микроорганизмите во средината, бидејќи контаминацијата на растителните култури со микроорганизми резултира со намален раст и развиток и изумирање на растителните клетки. Притоа, авторите ги опишуваат асептичните услови за работа во лабораторијата, ламинарот кој обезбедува струење на стерилан воздух, како и клима-комората за одржување на растителните култури. Во ова поглавје детално се опишани методите за стерилизација на приборот, садовите и хранливите подлоги за *in vitro* културите: автоклавирање, сува стерилизација, филтрација, стерилизација со хемиски средства, како и стерилизација со UV - зрачење.

Фактори кои влијаат врз развитокот на *in vitro* културите е поглавје во кое се обработуваат сите физички фактори кои влијаат врз растот и развитокот на растителните *in vitro* култури. Притоа, авторите го опишуваат влијанието на следните физички фактори: светлина, температура, влажност, присуство на вода во хранливата подлога, кислородот и јаглеродниот диоксид. Исто така, растителниот материјал има големо влијание врз развитокот на *in vitro* културите и во таа насока посебно внимание е посветено на влијанието на генотипот, возраста на растението (ткива, органи), физиолошката и здравствената состојба на растението, годишниот период во кој се развива растението, повредите на изолираниот експлантат и друго.

Во следното поглавје, **Состав и подготовка на хранлива подлога**, прецизно се опишани составните компоненти на различни типови хранливи подлоги врз растот и развитокот на *in vitro* културите. Притоа, авторите детално ги опишуваат постапките за подготовка на минералните раствори, како и на растворите на витамини, регулатори на растот (фитохормони) и органски комплекси. На крајот од ова поглавје дадени се практични упатства за подготовка на хранлива подлога по Murashige и Skoog (1962).

Во поглавјето **Стерилизација на растителен материјал**, авторите потенцираат дека работата со растителниот материјал во култура *in vitro* треба да се одвива во строго стерилни услови. Тоа значи дека сите растителни клетки и ткива кои се култивираат на хранлива подлога е неопходно да бидат ослободени од присуството на патогени организми (вируси, бактерии, квасци и габи). Растителниот материјал што се внесува во култура *in vitro* може да има потекло од растенија-донатори кои растат на отворен простор (полски услови) или од растенија-донатори кои растат во контролирани услови (стакленик, клима комора или фитотрон). Во ова поглавје се обработени и причините за појава на инфекција кај растителните култури во *in vitro* услови.

Во следното поглавје, **Изолирање, инокулирање и супкултивирање на растителен материјал**, авторите го дефинираат терминот експлантат кој претставува дел од ткиво или растителен орган кој се изолира од растението донатор и култивира на хранлива подлога

во *in vitro* услови. Растението донатор може да потекнува од надворешни полски услови, контролирани услови (стакленик, фитотрон) или да биде развиено од стерилно из'ртено семе. Во ова поглавје детално се опишани процесите на изолирање, инокулирање и супкултивирање на експлантатите во култура *in vitro*. Исто така, наведени се и причините поради кои постојано треба да се врши супкултивирање на експлантатите во *in vitro* услови: искористување на хранливите компоненти од подлогата; сушење на хранливата подлога, што предизвикува зголемена концентрација на соли и шеќери; искористување на просторот во садот за култивирање поради брзиот раст и развиток на културата; потреба за натамошно размножување на културата; потемнување на подлогата (кафеава или црна боја) поради секрецијата на фенолни соединенија од растителното ткиво; пренесување на културите на подлога со различен состав на фитохормони (мултипликација, вкоренување, калусирање); цврстата подлога може да стане течна поради намалување на рН вредноста.

Авторите во поглавјето **Култура на калуси** го дефинираат поимот калус кој се добива со неорганизирана пролиферација (делба) на клетките од примарниот експлантат култивиран во *in vitro* услови. Калусното ткиво кое се развива во култура *in vitro* по својата морфологија е слично на ткивото кое се создава при повреда на растенијата во природни услови (калус на повреда). Индукцијата на калусното ткиво претставува одговор на повреда и одговор на растење на ткивото. Одговорот на растење на калусното ткиво може да се подели во три стадиуми: индукција, клеточна делба и диференцијација. Одговорот на повреда на ткивото се карактеризира со ограничена клеточна делба и зголемување на метаболичката активност. Од друга страна, одговорот на растење е резултат на интензивната клеточна делба и зависи од присуството на егзогени ауксини. Во ова поглавје, авторите ги нагласуваат причините за хетерогеноста на калусното ткиво, како што се: различни генотипови од еден растителен вид, различни типови на ткива и клетки од кои се индуцира калусогенезата и различни услови за одржување и супкултивирање на калусот.

Во поглавјето **Култура на клетки во суспензија**, авторите потенцираат дека *in vitro* културите на суспензии од растителни клетки се состојат од поединечни клетки и клеточни агрегати култивирани на течна хранлива подлога. Во текот на култивирањето на суспензијата се зголемува клеточната биомаса, при што откако ќе се изврши супкултивирање се повторува циклусот на растење. Клеточните суспензии најчесто се добиваат со култивирање на меко и растресито калусно ткиво на течна хранлива подлога. Тие се одржуваат во клима-комора поставени на ротациона тресалка која овозможува постојана аерација (размена на гасови) на медиумот. Всушност, во културата *in vitro* се разликуваат два типа култури на клеточни суспензии: еднократни култури, во кои клетките се одгледуваат во одреден конечен волумен на хранлива подлога сè додека не престане нивното растење и трајни култури, каде што клетките се одржуваат постојано во фазата на растење со континуирано супкултивирање на свежа стерилна хранлива подлога. Во ова поглавје авторите потенцираат дека растењето на клеточната суспензија се одредува преку следниве параметри: вкупен волумен на клетки, продукција на биомаса, број на клетки, митотски индекс и маса на вкупни протеини.

Култура на протопласти е поглавје во кое авторите потенцираат дека изолираните протопласти култивирани во *in vitro* услови имаат способност за регенерација на клеточниот сид, клеточна делба и растење. Тие претставуваат добар објект за многу експерименти кои не можат да се изведат со интактни клетки, како што се внесување на клеточни органели, микроорганизми и генетски материјал, со цел да се добијат генетски модифицирани клетки и соматски хибридни клетки. Авторите посебно нагласуваат дека при култивирање на протопластите во *in vitro* услови може да се постигне целосна

регенерација на растенија, а со фузија на протопласти може да се добијат интраспециски и интерспециски соматски хибриди. Во *in vitro* услови, протопластите се култивираат во неколку фази: изолирање на протопласти, култивирање на хранлива подлога, регенерација на нов клеточен сид, клеточна делба и регенерација на растенија. Култивирањето на протопластите е една од најчесто користените истражувачки техники што дава неограничени можности за експериментирање во генетското инженерство.

Култура на меристеми е поглавје во кое авторите нагласуваат дека методот на култура на меристеми во *in vitro* услови претставува единствена ефикасна постапка за добивање на здрави растенија ослободени од патогените организми. Според досегашните истражувања било покажано дека меристемското ткиво на изданокот и коренот кај инфицираните растенија може да поседува мали количества на вирусни честички или воопшто да нема присуство на вируси. Според авторите, безвирусни растенија можат да се добијат со примена на неколку техники: примена на висока температура (термотерапија), култура на меристеми во *in vitro* услови, комбинација на термотерапија и култура на меристеми, индукција на адвентивни пупки во *in vitro* услови и техника на микрокалемење. Во ова поглавје е опишана постапката за ослободување на културите од вирусни инфекции која ги опфаќа следниве фази: идентификација на вирусот (имунолошки методи), елиминација на вирусот (термотерапија, *in vitro* култура на меристеми, микрокалемење), повторно тестирање на растенијата и преземање на соодветни мерки за заштита од повторна инфекција.

Микропропагација е поглавје во кое авторите даваат детален опис на методот на микропропагација (микроразмножување) кој претставува процес на мултипликација на апикални и аксиларни пупки изолирани од *in vivo* растителен материјал или од изданоци добиени во *in vitro* услови. Според авторите, микропропагацијата на растенијата ги опфаќа следниве типови на *in vitro* култури: култура на апикален врв од изданокот и култура на поединечни нодии со аксиларна пупка. За професионалните производители на *in vitro* култури, овој начин на размножување на растенијата ги има следниве позитивни карактеристики: се овозможува брзо размножување на растенијата и тие можат да се понудат на пазарот за краток временски период; добивање на мали родителски клонови за краток временски период кои можат да се искористат за натамошна хибридизација (F_1 хибриди); присуството на различни фитохормони во подлогата кај растенијата овозможува индукција на голем број на адвентивни пупки и изданоци, при што селекционерите можат многу брзо да постигнат подобар квалитет на растенијата на пазарот; *in vitro* културите се користат за формирање банка на гени (ген-банка); со примена на техниката на култура на апикални меристеми најчесто се добива здрав растителен материјал ослободен од патогени организми; размножување на растенија кои се стерилни и не можат да се рамножуваат полово (хаплоиди, стерилни мутанти, линии што носат цитоплазматична машка стерилност).

Во поглавјето **Органогенеза на растенијата во *in vitro* услови**, авторите го опишуваат процесот на органогенеза кој опфаќа диференцирање на култивирани растителни ткива и формирање на *de novo* органи (изданоци, корени, репродуктивни органи). Органогенезата може да биде директна или индиректна. При директна органогенеза, зачетоците на новите органи се формираат директно на изолираниот експлантат (хипокотил, стебло, лист или корен), односно клетките на трајните ткива се диференцираат и организираат како меристемски ткива. Во вториот случај, клетките од иницијалниот експлантат се дедиференцираат и формираат калус, а потоа локализираните меристемски центри на калусот добиваат структура и функција на меристеми. Во ова поглавје се опишани трите фази на процесот на органогенеза: фаза на стекнување на компетенција, фаза на

детерминација и фаза на морфолошка диференцијација. Исто така, авторите ги опишуваат и факторите кои го регулираат процесот на органогенеза како што се: типот на експлантати, изборот на хранливата подлога, влијанието на физичките фактори и регулаторите на растот врз органогенезата, како и појавата на физиолошки и ултраструктурни промени во текот на органогенезата.

Во поглавјето **Соматска ембриогенеза**, авторите го дефинираат процесот на соматската ембриогенеза кој претставува процес на формирање на ембриони од диплоидни соматски клетки култивирани во *in vitro* услови. Притоа, соматските клетки ги поминуваат сите карактеристични стадиуми на ембрионалниот развој без претходна фузија на гамети. Соматските ембриони добиени во култура *in vitro* се викаат ембриониди. Директната соматска ембриогенеза опфаќа развој на соматски ембриони од поединечни клетки или мали групи клетки на примарниот експлантат. При директна соматска ембриогенеза нема формирање на калусно ткиво или појавата на калус е минимална, при што се намалува степенот на соматска варијабилност кај регенерираните растенија добиени од соматските ембриони. Индиректната соматска ембриогенеза опфаќа развој на соматски ембриони на површината на калусното ткиво кое се развива од примарниот експлантат. Калусните клетки од кои индиректно се развиваат соматските ембриони се наречени детерминирани ембриогени клетки. Всушност, кај овој тип на соматска ембриогенеза, диференцираните клетки од примарниот експлантат прво се дедиференцираат во клетки на калусно ткиво, а потоа се редетерминираат како ембриогени клетки. Врз база на процесот на соматска ембриогенеза, денес се развива техниката на добивање “вештачко семе”. Оваа техника опфаќа предизвикување на состојба на мирување кај соматските ембриони, откако ќе се постават во “капсула” од одреден вид на гел (натриум алгинатен гел) во кој може да се чуваат одредено време.

Во поглавјето **Андрогенеза**, авторите го дефинираат процесот на добивање на хаплоидни растенија од антери или поленови зрна (микроспори). Хаплоидите можат да се искористат за утврдување на појавата на рецесивни мутации, кои тешко се детектираат кај нормалните растенија (диплоиди) што поседуваат доминантни немутирани гени. Во култура *in vitro*, при андрогенеза на култивирани антери или изолирани поленови зрна можат да се добијат хаплоидни или диплоидни растенија. Техниката на култура на антери претставува едноставна, брза и успешна метода за добивање на хаплоидни растенија во *in vitro* услови. Всушност, при култивирање на изолирани антери се овозможува развој на хаплоидно ткиво од кое ќе се регенерира хаплоидно растение. Незрелите антери претставуваат најдобар почетен материјал за индукција на андрогенеза во *in vitro* услови. Тие се наоѓаат во еднојадрен стадиум на развој на поленот за време на првата митотска делба. Директната андрогенеза опфаќа формирање на ембриони непосредно од поленовите зрна на антерите, без претходно формирање на калусно ткиво. При индиректната андрогенеза од поленовите зрна на антерите се формира калусно ткиво, од кое преку процесите на ембриогенеза или органогенеза се овозможува регенерација на хаплоидно растение.

Гиногенеза е поглавје во кое авторите го дефинираат процесот на гиногенеза кој претставува процес на добивање на хаплоидни растенија од хаплоидни клетки на женскиот гаметофит (ембрионална торбичка). Во природата, хаплоидни растенија можат да се добијат спонтано од неоплодена јајце-клетка или од синергидите. Во *in vitro* услови, процесот на гиногенеза може да се индуцира со култивирање на изолирани овариуми, семенови зачетоци (овули) или неоплодени јајце-клетки. Од неоплодената јајце-клетка преку симетрични митотски делби се формира мултицелуларен хаплоиден проембрион. Хаплоидни гиногени проембриони, освен од јајце-клетката, може да се формираат и од

синергидите или антиподите. Според тоа, авторите во ова поглавје потенцираат дека гиногените проембриони може да имаат потекло од јајце-клетката, синергидите и антиподите.

Во поглавјето **Култура на зиготски ембриони**, авторите детално ги опишуваат процесите на изолирање и култивирање на зиготските ембриони во *in vitro* услови зависно од нивниот стадиум на развото. Според авторите, постојат неколку типови култури на зиготски ембриони: култура на незрел или зрел ембрион, култура на ембрион во ембрионална торбичка и култура на ембрион во семенов зачеток (овула). Култивирањето на зиготските ембриони во *in vitro* услови најчесто се користи кога ембрионот е спречен за натамошен нормален развото во природни услови. Култура на семенови зачетоци или култура на ембриони во семенов зачеток е техника што најчесто се употребува при култивирање на зиготските ембриони. Во ова поглавје, авторите истакнуваат дека техниката на култура на ембриони во семенов зачеток има одредени предности во однос на културата на изолирани зиготски ембриони: едноставна техника, мала веројатност за повреда на ембрионот, изолирањето на зиготските ембриони не е практично кога тие дегенерираат во раниот стадиум, кај видови со мали семиња полесно се изолира целиот семенов зачеток заедно со ембрионот.

Сомаклонска варијабилност е поглавје во кое авторите ги опишуваат недостатоците на вегетативно размножување на растенијата, како што се појавите на генетската варијабилност и мутации. Генетската варијабилност претставува наследната варијабилност (промена) што се пренесува преку полов начин на размножување. Ако генетските промени се појавуваат кај растенијата кои се размножуваат по вегетативен пат во *in vitro* услови, тогаш се користи терминот сомаклонска варијабилност. Во *in vitro* услови, најчесто се појавуваат епигенетски промени (промени во генската експресија) кај растителниот материјал, кои се реверзибилни и не се наследуваат во потомството. Во ова поглавје, авторите потенцираат дека некои морфолошки и физиолошки карактеристики кај *in vitro* културите можат да бидат епигенетски контролирани. Поради појавата на епигенетски промени, регенерираните растенија во *in vitro* услови можат да имаат различен фенотип во споредба со растението донатор. Исто така, авторите ги опишуваат и факторите кои предизвикуваат сомаклонски промени во *in vitro* услови како што се: методот на вегетативно размножување, типовите на регулатори на растот, типот на почетен експлантат и бројот на супкултивирања.

Во поглавјето **Одржување на растителниот генофонд во *in vitro* услови**, авторите ги истакнуваат новите научни истражувања од областа на култура на растителни ткива кои се насочени кон заштита на растителниот генофонд во *in vitro* услови и формирање на банка на растителни гени. Денес, секоја земја има потреба од изработка на национална стратегија за заштита и конзервација на ретки, реликтни, ендемични и загрозени растителни видови. Во ова поглавје авторите ги потенцираат предностите во одржувањето на растенијата во *in vitro* услови, како што се: заштита на растителниот вид во контролирани услови, растенијата се одржуваат на мал простор (клима комора), заштита на стерилни растенија кои не можат да се размножуваат полово, како и на растенија кои не формираат семе (семе то тешко 'рти или ја изгубило способноста за 'ртење), ослободување од патогените организми и одржување на стерилноста (асептичноста) на културите и *in vitro* културите релативно лесно може да се пренесат на големи растојанија.

Во следното поглавје, **Генетски трансформирани растенија**, дефиниран е процесот на генетска трансформација кој претставува техника на контролирано внесување на DNA (гени) во геномот на растителната клетка (домаќин или реципиент). Пренесувањето на гени, односно експресијата на туѓа DNA во клетката домаќин и наследувањето на новите

особини во потомството овозможува добивање на генетски трансформирани растенија (трансгени растенија). Авторите детално ги опишуваат фазите во постапката за добивање на генетски трансформирани растенија: идентификација на генот (секвенци од DNA) кој треба да се интродуцира во растителниот геном, изолирање и клонирање на генот од интерес, пренесување на генот и негова интеграција во геномот на растителната клетка- реципиент, експресија на инкорпорираниот ген од интерес во растителната клетка-реципиент и регенерација на генетски трансформирани растенија. Исто така, авторите ги опишуваат физичките и биолошките методи за внесување на DNA во растителната клетка. Физички методи за внесување на DNA - секвенци во растителниот геном се: примена на биоактивни микропартикули, електрофузија, електрофореза, електропорација, ласерски микроповреди, примена на липозоми, макроинјектирање, микроинјектирање, бомбардирање со микрочестички-нанопартикули ("gene gun," bombardment), полиетилен гликол (PEG) посредувана трансформација, користење на полен или поленова цевка, силициум-карбид (SC) посредувана трансформација и соматска хибридизација. Биолошките методи за генетска трансформација опфаќаат внесување на DNA - секвенци во растителниот геном со помош на бактерии или вируси. Притоа, најчесто користени вектори за пренесување на DNA - фрагменти се: *Agrobacterium tumefaciens* (Ti-плазмид) и *Agrobacterium rhizogenes* (Ri-плазмид).

Последно поглавје од овој ракопис е **Продукција на секундарни метаболити во *in vitro* услови**, каде што авторите го дефинираат терминот секундарни метаболити како соединенија кои имаат главна улога во адаптацијата на растенијата во нивната животната средина, иако тие не учествуваат директно во растот и развитокот на клетките. Исто така, секундарните метаболити го претставуваат одбранбениот одговор на растенијата во интеррастителната конкуренција и ја зголемуваат способноста на растенијата да се заштитат од нападот на патогените организми, инсектите и некои други животни. Растителните секундарни метаболити се синтетизираат од прекурсори кои потекнуваат од примарниот метаболизам и зависно од биосинтетските патишта можат да се класифицираат како: феноли, терпени, стероиди и алкалоиди. Во ова поглавје, авторите истакнуваат дека во услови на биотички или абиотички стрес, кај растението се активираат многу одбранбени реакции, како што се промените во генската експресија, клеточниот метаболизам и акумулацијата на секундарните метаболити. Од посебно значење е зголемувањето на продукцијата на секундарни растителни метаболити во *in vitro* услови со примена на следниве методи: физичка оптимизација на условите за култивирање; додавање на прекурсори во хранливата подлога; елицитација; биотрансформација; имобилизација и пермеабилитација. Култивирањето на растителните клетки во *in vitro* услови широко се применува за добивање на големи количества различни биолошки активни супстанции, кои вообичаено се наоѓаат во мали концентрации кај растенијата во природата.

На крајот на ракописот, во **Литературата** се наведени сите литературни извори од кои авторите користеле научни податоци. Со цел да го подобрат квалитетот и содржината на учебникот со нови современи научни истражувања, авторите користеле 136 цитирани библиографски единици.

3. Заклучок и оцена

По разгледувањето на предложениот ракопис за учебник под наслов **Микропропагација на растенијата: култивирање на клетки и ткива во *in vitro* услови** од авторите Соња Гацовска-Симиќ, Мирко Спасеноски и Оливер Тушевски, заклучувам дека станува збор за ракопис со интердисциплинарна содржина. Многубројните научни достигнувања во областа на микропропагацијата на растенијата покажуваат колку се сложени и комплексни истражувањата од областа на култивирањето на растителните клетки и ткива во *in vitro* услови. Обемното и комплексно градиво во овој ракопис им наметнува на авторите сложена задача, темелно да ги прикажат современите научни достигнувања од областа на физиологијата на растенијата врз кои се базира овој учебник. Научните дострели од оваа област за авторите на овој ракопис беа вистински предизвик да се ангажираат во подготвувањето на материјалот за овој прв учебник на македонски јазик од областа на физиологијата на растенијата во *in vitro* услови.

Предложениот учебник е наменет за студентите на додипломските и постдипломските студии по биологија на Природно-математичкиот факултет, но секако дека студентите од други факултети кои слушаат други слични научни дисциплини ќе најдат многу корисни податоци во овој учебник.

Поради тоа, имам посебна чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје најсрдечно да препорачам да го прифати овој ракопис како универзитетски учебник и да го одобри неговото печатење.

Рецензент,

Д-р Дубравко Павоковиќ, доцент на Заводот за молекуларна биологија
на Институт за биологија при Природно-математичкиот факултет
во Загреб, Хрватска, с.р.

Загреб,
12.9.2011 година

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО ОБЛАСТА СТРУЈНА ТЕХНИКА И ХИДРАУЛИЧНИ МАШИНИ НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр.02-1716/5 од 25.8.2011 год., одредени сме за рецензенти по пријавите на конкурсот објавен во весниците „Дневник“ и „Коха“ од 8.7.2011 год. за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во научната област струјна техника и хидраулични машини.

На конкурсот се пријави само еден кандидат, д-р Валентино Стојковски, дипл.маш.инж., вонреден професор на Институтот за хидраулично инженерство и автоматика при Машинскиот факултет во Скопје.

Врз основа на прегледот и анализата на доставената конкурсна документација, како и од лично познавање на кандидатот, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Валентино Стојковски е роден 14.10.1964 год. во Тетово. Првите четири години од основното образование ги завршил во Гостивар, а преостанатите четири и гимназијата ги завршил во Скопје. За цело време на школувањето покажувал одличен успех.

На Машинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1983/84 година и по отслужувањето на воената обврска, наставата ја следел од учебната 1984/85 година. По дипломирањето, во мај 1989 година, на насоката хидротехника, пневматика и автоматика, модул: автоматика, се вработил на Машинскиот факултет како стручен соработник на Институтот за хидротехника, пневматика и автоматика. Истата година се запишал на постдипломските студии на насоката за хидротехника и хидроенергетика. Во 1993 година е избран за помлад асистент при Институтот за хидротехника, пневматика и автоматика.

Магистерската тема со наслов: *Изнесување на честници од флуидизиран слој*, која е од областа на хидрауличен и пневматски транспорт, ја одбрал во јули 1995 година на Машинскиот факултет во Скопје.

Докторската дисертација со наслов: *Математички модел на механизмот на изнесување честници од меуресто флуидизиран слој во слободниот простор над слојот*, која е од областа на хидрауличен и пневматски транспорт и мултикомпонентни струења, со примена на ЦФД-технологија за нумеричко моделирање и експериментирање, ја одбрал во ноември 2001 година на Машинскиот факултет во Скопје.

Од вработувањето на Машинскиот факултет бил избран во следниве звања:

- 2006-2011, вонреден професор, Машински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје;
- 2002-2006, доцент, Машински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје;
- 1993-2002, асистент, Машински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје;
- 1990-1993, помлад асистент, Машински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје;
- 1989-1990, стручен соработник, Машински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје.

Во изминатиов период бил активно вклучен во разни активности на Машинскиот факултет, и тоа: како член на разни комисии, раководител на Лабораторијата за механика на флуиди и хидраулични машини во рамките на Институтот за хидраулично инженерство и автоматика (во периодот 2004-2008 година), раководител на Катедрата за механика на флуиди, хидраулични машини и постројки при Институтот за хидраулично инженерство и автоматика (од 2008 година до денес).

НАСТАВНА И ПЕДАГОШКА АКТИВНОСТ

Од последниот избор во наставно-научното звање вонреден професор, (одлука бр.02-2918/5 од 30.11.2006 година) до денес, кандидатот д-р Валентино Стојковски е ангажиран за предметен наставник по предметите:

А) прв циклус на студии

- Динамика на флуиди со ЦФД методи
- Хидраулика и хидраулични машини
- Струјни процеси со ЦФД методи
- Хидромеханика
- Постојки со флуидизиран слој
- Надежност на хидрауличните и пневматските системи
- Нормативи за заштита на човекова околина
- Пракса во индустрија, мали и средни претпријатија
- Пракса II, V и VI

Б) втор циклус на студии

Б1- едногодишни редовни постдипломски студии

- Моделирање и симулации во автоматика и флуидно инженерство
- Инженерско експериментирање
- Мерење, мониторинг и обработка на податоци

Б2- двогодишни редовни постдипломски студии

- Методи за пресметување во динамика на флуидите (ЦФД)

В) трет циклус на студии

- Напредни поглавја од механика на флуидите
- Експериментални истражувања во механика на флуидите и хидраулични системи
- Моделирање и симулации во динамика на флуидите
- Нормативи за заштита на животната средина

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот д-р Валентино Стојковски, во изминатиов 5-годишен период по последниот избор во наставно-научното звање вонреден професор, има остварено богата научноистражувачка и апликативна дејност. Листата на трудови кои спаѓаат во неговата научноистражувачка и стручно-апликативна дејност, исто како и за наставно-образовната дејност, е прикажана во Образецот кон Извештајов за избор во наставно-научно звање (Анекс 2).

Во работата на Институтот ХИА учествувал во реализацијата на научно-истражувачки и стручни трудови, за чија потреба ги реализирал следниве работни престои во странство:

- 2007, стручен престој, прием на хидромашинска опрема за ХЕЦ „Козјак“, Тијанџин-Кина;
- 2009, студиски престој на Врије Универзитетот во Брисел, во рамки на ТЕМПУС- проект;
- 2007-2011, стручен престој, прием на делови од хидромашинска опрема за ХЕЦ „Св. Петка“, Сарбрикен и Гредиц, Р.Германија, Литострој-Љубљана, Р.Словенија.

КОМЕНТАР НА НЕКОИ ОД ТРУДОВИТЕ

Научноистражувачка дејност

Од листата на трудови во научноистражувачката дејност треба да се одбележи дека кандидатот е реководител на еден развојно-истражувачки проект (труд 2) финансиран од Министерството за образование и наука (2007 година), соработник во два научноистражувачки проекта (број 3 и 4) финансирани од Министерството за образование и наука (2006-2009 година) и соработник во меѓународен ТЕМПУС-проект. Учеството на кандидатот во научноистражувачките проекти е во доменот на нумеричките симулации и пресметки на струјнотехничките процеси кај хидрауличните и пневматските системи од енергетиката и екологијата.

Со успешната реализација на горенаведените научноистражувачки проекти (од кои на еден бил раководител на проектот), кандидатот дал значаен придонес во воведување на ЦФД-методите при решавање на различни струјнотехнички проблеми. Воедно, преку овие истражувачки проекти овозможен е развој и унапредување на млади кадри, како и унапредување на наставата на постдипломските студии.

Во претходниот период, кандидатот објавил неколку соопштенија на меѓународни советувања.

Во трудот под број 6, направена е анализа на техно-економската изводливост на изградбата на мали хидроелектрани, според различни економски показатели на рентабилност. Показано е дека изборот на инсталираниот капацитет варира зависно од усвоениот (прифатениот) критериум.

Во трудот под број 9, дадени се резултатите од модификација на конструкција на регулациски вентил од типот Howell-Bunger. Врз основа на претходна ЦФД-анализа, како и експериментални резултати, потврдено е подобрувањето на перформансите, особено од аспект на бескавитациона работа.

Во трудот под број 10, даден е приказ на извршената анализа на нестационарните појави при хидрауличен удар во сложен доведен систем на хидроелектрана со водна комора. Со помош на примена на соодветен софтверски пакет за ЦФД-симулации, определени се главните параметри на нестационарните режими во доводните органи.

Стручно-апликативна дејност

Во трудовите 2,3,4,7,8,9,10,14,22,23,24,26,30,31,53 и 102 се определени механичките карактеристики на новопроизведените пластични (од полиетиленски и полипропиленски материјали) цевки и ГРП-цевки од различни производители. Условите за квалитет се определени според стандардите, а врз основа на

извршените испитувања, до производителот се дадени соодветни препораки за корекција во технолошката постапка на производството на производот.

Трудовите 17, 28, 43, 45, 46, 60, 64, 71 и 101 се од областа на високопритисните хидраулични системи и опрема, во кои врз основа на соодветни мерења се дадени работните параметри на системите во моменталната состојба, а по извршената анализа на добиените резултати, за корисниците на хидрауличните системи се дадени соодветни препораки за нивно дотерување.

Трудовите 12, 13, 32, 35, 41, 49, 51, 55, 56, 57, 59, 61, 75, 76, 90 и 100 се од областа на струјнотехничките мерења и инструменти, односно во овие трудови се опфатени мерења од следниот вид: баждарни мерења на инструментација (труд 56), определување на хидрауличните загуби во хидраулични системи (труд 13, 32, 35, 51, 57), мерење на работна карактеристика на хидраулични машини и вентилатори (труд 12, 41, 55, 59, 61, 75, 76), мерење на протокот на воздух со мерење на профилот на брзината и определување на баждарниот коефициент на вентури-мерните инструменти (труд 49, 90, 100). Во секој од трудовите се дадени соодветни заклучоци и препораки.

Трудовите 1, 6, 19, 21, 25, 27, 36, 42, 47, 48, 52, 54, 58, 62, 65, 66, 68, 72, 73, 74, 77, 79, 82, 86, 91, 92, 93, 96 и 103 опфаќаат работи од областа на контрола на изработка, реконструкција, мерења, техничка контрола на склопови и системи, ревизија и надзор при изработка на делови од хидромеханичка и хидромашинска опрема кај хидротехнички и хидроенергетски објекти и системи. Трудовите 6, 62, 77, 86, 91, 92, и 93 се резултат од реализираните активности во рамките на повеќегодишниот проект за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ „Св.Петка“.

Во трудовите 29, 37, 38, 39, 40, 74, 97 и 98 врз основа на нумерички пресметки и симулации, извршена е анализа на преодни состојби на проектирани доводни цевководни системи (труд 37, 38, 39, 40 и 98), предложена е реконструкција на деловите од струјниот простор на опремата и таа е изведена по проектните услови (труд 29 и 74), како и предвидувања на струјниот простор и дефинирање на влијателна зона на струењето (труд 97).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изложеното, оценувајќи ја наставно-образовната, научно-истражувачката, стручно-апликативната и другите дејности на кандидатот д-р Валентино Стојковски во изминатиов 5-годишен период, од неговиот последен избор во звањето вонреден професор (одлука бр.02-2918/5 од 30.11.2006 година), Комисијата констатира дека неговите реализирани трудови (Анекс 2- Образец) се квалитетни, бројни и значајни за областа во која конкурира. Земајќи ги предвид и личните контакти на рецензентите со кандидатот, кои имале прилика да го запознаат било низ педагошката и стручната работа на Факултетот во досегашниот негов работен стаж, може да се заклучи дека д-р Валентино Стојковски, во периодот од неговото вработување на Машинскиот факултет во Скопје до денес, успева да одржи континуитет во својот развој на педагошки и научен работник, постигнувајќи позитивни резултати во научноистражувачката, наставно-педагошката и апликативната работа, особено во доменот на областа на струјната техника и хидрауличните машини.

И покрај големиот ангажман во наставата и апликативната дејност, кандидатот во изминатиот период учествувал во научноистражувачки проекти од кои произлегле значајни резултати. Воедно, со објавување на реферати на маѓународни симпозиуми го потврдил истражувачкиот капацитет во областа во која работи.

Рецензентите со полно право очекуваат дека д-р Валентино Стојковски и понатаму ќе продолжи со проширување и продлабочување на своите знаења и нив ќе ги применува во својата понатамошна научноистражувачка, педагошка и апликативна работа.

Врз основа на претходно изнесеното, како и во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Статутот на Машинскиот факултет во Скопје, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, да утврди предлог-одлука за избор во наставно-научно звање - редовен професор на кандидатот д-р Валентино Стојковски, досегашен вонреден професор.

Истовремено му предлагаме на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да го избере кандидатот д-р Валентино Стојковски за наставник во научната област струјна техника и хидраулични машини, во звањето редовен професор.

Скопје, 22.9.2011 година

Рецензентска комисија

Проф.д-р Предраг Поповски с.р.
Машински факултет-Скопје

Проф.д-р Александар Ношпал с.р.
Машински факултет-Скопје

Проф.д-р Звонимир Костиќ с.р.
Машински факултет-Скопје

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Валентино (Мирослав) Стојковски
Институција: Машински факултет - Скопје
Научна област: струјна техника и хидраулични машини

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ	
	2006/2007	21,9
1	Комплексни цевководни системи (2+2), зимски; настава+вежби	2,1
2	Проектирање на комплексни цевководни системи (2+2 ст.н.п.), зимски; настава+вежби	2,1
3	Постројки со флуидизиран слој (ХА)(2+2), зимски; настава+вежби	2,1
4	Пракса –V(ХА) (4), зимски	2,4
5	Хидраулика и хидраулични машини (ИИМ)(2+2), летен; настава+вежби	2,1
6	Хидромеханика (ХА)(2+2), летен; настава+вежби	2,1
7	Нормативи за заштита на човекова околина (ХА) (2+2), летен; настава+вежби	2,1
8	Надежност на хидраулични и пневматски системи (ХА) (2+2), летен; настава+вежби	2,1
9	Пракса –II(ХА) (4), летен	2,4
10	Пракса –VI(ХА) (4), летен	2,4
	2007/2008	22,2
11	Сензори во автоматика (ХПА) (2+2 ст.н.п.), зимски; настава+вежби	2,1
12	Постројки со флуидизиран слој (ХА)(2+2), зимски; настава+вежби	2,1
13	Динамика на флуиди со CFD методи (АФИ)(2+2), зимски; настава+вежби	2,1
14	Пракса во индустрија, мал и средни претпријатија (АФИ) (4), зимски	2,4
15	Пракса –V(ХА) (4), зимски	2,4
16	Хидраулика и хидраулични машини (ИИМ)(2+2), летен; настава+вежби	2,1
17	Хидромеханика (ХА)(2+2), летен; настава+вежби	2,1
18	Нормативи за заштита на човекова околина (ХА) (2+2), летен; настава+вежби	2,1
19	Пракса –II(ХА) (4), летен	2,4
20	Пракса –VI(ХА) (4), летен	2,4

	2008/2009	19,8
21	Постројки со флуидизиран слој (ХА)(2+2), зимски; настава+вежби	2,1
22	Динамика на флуиди со CFD методи (АФИ)(2+2), зимски; настава+вежби	2,1
23	Пракса во индустрија, мал и средни претпријатија (АФИ) (4), зимски	2,4
24	Пракса -V(ХА) (4), зимски	2,4
25	Хидраулика и хидраулични машини (ИИМ)(2+2), летен; настава+вежби	2,1
26	Хидромеханика (ХА)(2+2), летен; настава+вежби	2,1
27	Нормативи за заштита на човекова околина (ХА) (2+2), летен; настава+вежби	2,1
28	Надежност на хидраулични и пневматски системи (ХА) (2+2), летен; настава+вежби	2,1
29	Пракса -VI(ХА) (4), летен	2,4
	2009/2010	12,6
30	Постројки со флуидизиран слој (ХА)(2+2), зимски; настава+вежби	2,1
31	Динамика на флуиди со CFD методи (АФИ)(2+2), зимски; настава+вежби	2,1
32	Пракса во индустрија, мал и средни претпријатија (АФИ) (4), зимски	2,4
33	Пракса -V(ХА) (4), зимски	2,4
34	Хидраулика и хидраулични машини (ИИМ)(2+2), летен; настава	1,2
35	Хидромеханика (ХА)(2+2), летен; настава	1,2
36	Нормативи за заштита на човекова околина (ХА) (2+2), летен; настава	1,2
	2010/2011	11,1
37	Постројки со флуидизиран слој (ХА)(2+2), зимски; настава+вежби	2,1
38	Динамика на флуиди со CFD методи (АФИ)(2+2), зимски; настава+вежби	2,1
39	Пракса во индустрија, мал и средни претпријатија (АФИ) (4), зимски	2,4
40	Хидраулика и хидраулични машини (ИИМ)(2+2), летен; настава	1,2
41	Хидромеханика (ХА)(2+2), летен; настава	1,2
42	Нормативи за заштита на човекова околина (ХА) (2+2), летен; настава	1,2
		86,3
	ВТОР ЦИКЛУС НА СТУДИИ	
43	Методи за пресметување во динамиката на флуидите (CFD), настава+вежби; 2007/08; 2008/09; 2009/10; 2010/11 = $4 \times (1,5 + 0,9) =$	9,6
44	Мерење, мониторинг и обработка на податоци, вежби; 2009/10; 2010/11 = $2 \times 0,9$	1,8
		11,4
45	Консултација со студенти, 2006-2007 (105 студенти)	0,21
46	Консултација со студенти, 2007-2008 (97 студенти)	0,19
47	Консултација со студенти, 2008-2009 (104 студенти)	0,21
48	Консултација со студенти, 2009-2010 (85 студенти)	0,17
49	Консултација со студенти, 2010-2011 (132 студента)	0,26
		1,04

	ДИПЛОМСКИ-МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ	
50	Ментор на дипломска работа (27 студенти)	5,4
51	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа (6 студ.)	0,6
52	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура (1 канд.)	0,3
		6,3
	МАТЕРИЈАЛИ ЗА НАСТАВА	
53	З.Костиќ, А.Ношпал, В.Стојковски: “Збирка задачи хидраулични волуменски машини и системи” (интерна скрипта за студентите на МФС), Скопје, 2007 год.	3
54	В.Стојковски, З.Костиќ: “Хидраулика и хидраулични машини” (интерна скрипта за студентите на МФС, насока: ИИМ), Скопје, 2008 год.	4
55	В.Стојковски: “Нумерички модели и симулации во механика на флуидите” (интерна скрипта за студентите на постдипломски студии на МФС), Скопје, 2009 год.	4
		11
	Вкупно:	117,34

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поеени
1	Ментор на 7 магистерски тези	7
2	В.Стојковски, Д.Козинаков, Ј.Чалоска: <i>Конструктивен развој и воспоставување на континуиран систем за транспорт и селективно дозирање на цврсти предмети</i> , Развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, раководител на проектот В. Стојковски, Машински факултет, октомври 2007.	3
3	Ношпал А., Стојковски В., Костиќ З., Петровски И., Филковски Р., Марков З., Лазаревска А., Заев Е. и др.: <i>Примена на CFD и САХ технологии за струјнотехнички процеси во енергетиката и екологијата</i> , научноистражувачки проект финансиран од Министерството за образование и наука на Република Македонија, 2006-2009, главен истражувач А. Ношпал, Машински факултет, август 2009 г.	3
4	И. Петровски, Р. Филковски, А. Ношпал, В.Стојковски и др: <i>Истражување и оптимизација на термичките процеси во енергетските уреди и постројки со техника на нумеричка термичка анализа</i> , научно-истражувачки проект финансиран од Министерството за образование и наука на Република Македонија, 2006-2009, главен истражувач И.Петровски, Машински факултет, август 2009 г.	3
5	М.Косевски, И.Гурков, П.Поповски, В.Стојковски и др. "Numerical Simulation Program in Mechanical Engineering" TEMPUS Joint European Project - 19017, 2006-2009	5
6	V.Stojkovski, Z.Kostic, A.Nospal, D.Tanurkov: <i>Kriterijumi procene fizibilnosti izgradnje malih hidrocentrala</i> , MEDJUNARODNO SAVETOVANJE: ENERGETIKA 2008, Zlatibor 25.03 - 28.03.2008	1,2
7	V.Stojkovski: <i>CFD Technology - Numerical simulation in mechanical engineering</i> , Workshop "Numerical Simulation Program in Mechanical Engineering" TEMPUS Joint European Project - 19017, Ohrid, October 2008.	1

25	Ј.Гочев, В.Стојковски: <i>Контрола на хомологност и квалитет на изработка на третото работно коло за ХЕЦ Козјак</i> , Записник од извршените контроли реализирани во АЛСТОМ – Тианџин, Кина, работено за АД ЕЛЕМ, во рамките на проектот за техничка контрола и прием на хидромашинската опрема за ХЕЦ Козјак, октомври 2007 г.	1
26	Л.Трајковски, А.Ношпал, В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Дополнителни контролни испитувања на механичките карактеристики на полиетиленска цевка ND400mm, NP10bar</i> , технички извештај, работен за ТД ГЕМА ПЛАСТ, Гевгелија, ноември 2007 г.	1
27	В.Стојковски, Л.Трајковски: <i>Контролни испитувања на сигурносен вентил со тег ND32 и ND65</i> , технички извештај, работен за ТИТАН, Цементарница Усје, Скопје, ноември 2007 г.	1
28	В.Стојковски, З.Костиќ: <i>Споредбено испитување на покажувањето на хидрауличниот уред за прскање на хартија</i> , технички извештај, работен за АД Комуна, Скопје, ноември 2007 г.	1
29	З.Костиќ, В.Стојковски: <i>Техничко решение за намалување на бучавата и вибрациите во доводниот цевковод за вода за ладење во ХЕЦ Вруток</i> , технички извештај, работен за Подружница ХЕЦ Маврово, Гостивар, декември 2007 г.	1
30	Л.Трајковски, А.Ношпал, З.Костиќ, В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Отпорност на краткотраен хидрауличен притисок на полипропиленска цевка: PE112, ND400mm и NP10 bar</i> , технички извештај, работен за ТД Конти Хидропласт, Гевгелија, јануари 2008	1
31	Л.Трајковски, А.Ношпал, З.Костиќ, В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Механички карактеристики на полипропиленска цевка за гориво: PE100, ND63mm и NP16bar</i> , технички извештај, работен за ТД Конти Хидропласт, Гевгелија, јануари 2008 г.	1
32	Л.Трајковски, В.Стојковски: <i>Извештај – Стручно мислење за водоводната мрежа во Поликлиника Чаир-Скопје</i> , технички извештај, работен за ЈЗО ЗДРАВСТВЕН ДОМ НА СКОПЈЕ, Скопје, јануари 2008 год.	1
33	В.Стојковски, З.Костиќ: <i>Рангирање на локациите од јавниот оглас II за давање на концесија за вода за производство на електрична енергија од мали хидроелектрични центри и изработка на префизибилити студија со технички информации за идејното техничко решение за четири локации за градба на мали хидроелектрични центри, објавен од Министерството за економија, студија, јануари 2008 г.</i>	2
34	В.Стојковски, З.Костиќ: <i>Оптимизација на притисниот цевковод од системот за довод на вода до ХЕЦ Зрзе</i> , технички извештај, работен за КА-ХИДРО, Кавадарци, март 2008 г.	1
35	В. Стојковски, З.Костиќ: <i>Контролни мерења на системите за проток од станицата за прием на млеко и од резервоарите</i> , технички извештај, работен за SWEDMILK, Скопје, март 2008 г.	1
36	З.Костиќ, В.Стојковски: <i>Технички преглед на конусниот затворац за Брана Водоча</i> , Технички извештај, работено за Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Р.Македонија, Скопје, 2008 г.	1
37	З.Костиќ, В.Стојковски: <i>Преодни режими на доводниот систем од МХЕ Јањина Ј-1</i> , студија, работена за ГЕИНГ, KREBS UND KIFER – Скопје, 2008 г.	1
38	З.Костиќ, В.Стојковски: <i>Преодни режими на доводниот систем од МХЕ Бистрица В-1</i> , студија, работена за ГЕИНГ, KREBS UND KIFER – Скопје, 2008 г.	1
39	З.Костиќ, В.Стојковски: <i>Преодни режими на доводниот систем од МХЕ Бистрица В-3</i> , студија, работена за ГЕИНГ, KREBS UND KIFER – Скопје, 2008 г.	1

40	З.Костиќ, В.Стојковски: Преодни режими на доводниот систем од МХЕ Бистрица 2А, студија, работена за ГЕИНГ, KREBS UND KIFER – Скопје, 2008 г.	1
41	В. Стојковски, З.Костиќ: Контролни мерења и определување на работната карактеристика на пумпите од противпожарните возила во Фени – Кавадарци, технички извештај, работен за ФЕНИ Индустрис, Кавадарци, јули 2008 г.	1
42	З.Костиќ, В.Стојковски: Студија за ревитализација и осовременување на пумпните станици од ХМС Тиквеш при Водостопанство Тиквеш- Кавадарци, студија, работена за Водостопанство Тиквеш, Кавадарци, јули 2008 г.	1
43	В.Стојковски, Д.Козинаков: Контрола на хидраулична преса за испитување на модул на стисливост на тло со замена на показан инструмент бр.1054, технички извештај, работен за ГД ГРАНИТ А.Д. – Скопје, за објект аеродром Приштина, Скопје, август 2008 г.	1
44	В.Стојковски, Д.Козинаков: Проектирање, изработка и монтажа на апликатор за капачиња за литарска картонска амбалажа, технички извештај, работен за А.Д. Млекара Тетово – Тетово, август 2008 г.	1
45	М.Гаврилоски, В.Стојковски: Техничка контрола и испитување под притисок на вертикален хидрауличен акумулатор, технички извештај, работен за РЖС-ЛЕГУРИ, Скопје, септември 2008	1
46	В.Стојковски, Д.Козинаков: Контролни мерења на работните карактеристики од уредот за испитување на модул на стисливост на тло – хидромеханичка преса, технички извештај, работен за ДГР Геотехника, Скопје, октомври 2008 г.	1
47	З.Костиќ, В.Стојковски: Надзор при изградбата на зафатот на вода од река Врановска до Акумулација Лисиче – машински работи, работено за ЈПВ Лисиче, Велес, ноември 2008 г.	1
48	З.Костиќ, В.Стојковски: Надзор при санација и ревитализација на хидромеханичка и електрична опрема вградена во темелен испуст на браните од општ интерес на РМ за браните Турија, Водоча и Мантово, работен за Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Р.Македонија, Скопје, декември 2008 г.	1
49	Л.Трајковски, В.Стојковски, Е.Заев: Мерење на проток на гасови од инсталацијата на горилникот од печка 3 во Титан – Цементарница УСЈЕ – Скопје, технички извештај, работен за ТИТАН, Цементарница Усје, Скопје, ноември 2008 г.	1
50	В.Стојковски, Ј.Чалоска: Cleaner production, assessment report-energy-BrakoVeles, Национален центат за почисто производство на Р. Македонија (НЦПП МКД), студија, Машински факултет – Скопје, UNIDO, ноември 2008 г.	2
51	В.Стојковски, З.Костиќ, Д.Бабунски, Е.Заев: Споредбени мерења на протокот со ултразвучни мерачи на проток на цевководите од хидросистемот Лисиче, Технички извештај, работено за ЈПВ Лисиче, Велес, ноември 2008 г.	1
52	З.Костиќ, В.Стојковски: Ревизија на техничката документација и надзор на работата за санација, ревитализација и осовременување на опремата во влезната затворацница на тунелот Тисовец – Кавадарци, работена за Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Р.Македонија, Скопје, декември 2008 г.	0,5
53	Л.Трајковски, В.Стојковски, Д.Козинаков: Испитување на хидростатски притисок на непропустливост на полиетиленска цевка НД 450 НП16, технички извештај, работен за Конти-Хидропласт, Гевгелија, декември 2008 г.	1

8	R.Filkovski, I.Petrovski, A.Nospal, V.Stojkovski: <i>Energy efficiency and energy saving in industry and services</i> , 14 SIMPOZIJUM TERMICARA SRBIJE, 2009.	2,4
9	V.Stojkovski, Z.Kostic, A.Nospal: <i>Implementation cfd analyzes refer to cavitation regime at the howell bungler valve with installed deflector</i> , MEDJUNARODNO SAVETOVANJE: ENERGETIKA 2011, Zlatibor 22.03 - 25.03.2011	1,6
10	V.Stojkovski, Z.Kostic, A.Nospal: <i>Transient analysis into the water supply system of hydropower plants with short penstock</i> , MEDJUNARODNO SAVETOVANJE: ENERGETIKA 2011, Zlatibor 22.03 - 25.03.2011.	1,6
11	A.Levkovski, V.Stojkovski, Z.Kostic: <i>Određivanje pojave kavitacije u setu prigusnica sa merenjem nivo buke</i> , MEDJUNARODNO SAVETOVANJE: ENERGETIKA 2011, Zlatibor 22.03 - 25.03.2011	1,6
Вкупно		30,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Елаборат за настаната хаварија на вториот аграг во ХЕЦ Стрежево</i> , технички извештај, работен за АД КЛУБИ Македонија - Скопје, јануари 2007 г.	1
2	Л.Трајковски, А.Ношпал, В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Контролни испитувања на механичките карактеристики на полиетиленски спојки - муфови ND200mm</i> , технички извештај, работен за ТД Конти Хидропласт, Гевгелија, февруари 2007 г.	1
3	А.Ношпал, Л.Трајковски, В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Контролни испитувања на механичките карактеристики на полиетиленски цевки со називен дијаметар ND 160 mm и номинален притисок NP 6 bar</i> , технички извештај, работен за ГЕМА-ПЛАСТ-КМ, Гевгелија, март 2007 г.	1
4	Л.Трајковски, А.Ношпал, В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Контролни испитувања на класа на отпорност на стисливост (stiffness class) за коругирани ПЕ цевки со ND/OD 200 и 250</i> , технички извештај, работен за ВИА-ДОО, Вевчани, март 2007 г.	1
6	П.Поповски, В.Стојковски: <i>Примопредајните испитувања на хомологната моделска турбина за ХЕЦ Св.Петка</i> , технички извештај, работен за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, април 2007 г.	1
7	Л.Трајковски, А.Ношпал, В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Контролни испитувања на функционалност, хидраулична непропустливост и квалитет на материјали за вентили со NO50 mm</i> , технички извештај, работен за ТД Конти Хидропласт, Гевгелија, април 2007 г.	1
8	З.Костиќ, В.Стојковски: <i>Ревизија на проектната документација од системот за повеќенаменско користење на водите на река Бошава - цевковод и припадна хидромеханичка опрема</i> , технички извештај, работен за КА-ХИДРО, Кавадарци, мај 2007 г.	1
9	Л.Трајковски, А.Ношпал, З. Костиќ, В.Стојковски: <i>Контролни испитувања на механичките карактеристики на полиетиленска цевка ND 630 NP 6</i> , технички извештај, работен за ТД ГЕМА ПЛАСТ - КМ, Гевгелија, јуни 2007 год.	1
10	Л.Трајковски, А.Ношпал, В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Контролни испитувања на класата на отпорност на стисливост (Stiffness Class) за коругирани ПЕ цевки со класа SN8, ND/OD 200, 250</i> , технички извештај, работен за ВИА - ДОО, Вевчани, јуни 2007 год.	1

11	В.Стојковски, Д.Козинаков, М.Гаврилоски: Контролни испитувања на стабилните садови под притисок во сопственост на ТИТАН Цементарница Усје А.Д. – Скопје во рамките на периодичен технички преглед, технички извештај, работен за ТИТАН, Цементарница Усје, Скопје, јуни 2007	1
12	В.Стојковски, З.Костиќ: Контролни мерења и определување на работната карактеристика на пумпите од противпожарните возила во Фени – Кавадарци, технички извештај, работен за ФЕНИ индустриес, Кавадарци, јуни 2007 г.	1
13	П.Поповски, В.Стојковски, З.Марков: Елаборат од извршени мерења на карактеристиките на цевководот за МХЕ Стара филтерница, работен за ЈП Водоводо, Битола, јуни 2007 г.	1
14	Л.Трајковски, А.Ношпал, В.Стојковски, Д.Козинаков: Контролни испитувања на механичките карактеристики на полипропиленска мазна цевка со ND160 и SN10, технички извештај, работен за ТД Конти Хидропласт, Гевгелија, јуни 2007 г.	1
15	З.Костиќ, В.Стојковски: Рангирање на локациите од јавниот оглас за давање на концесија за вода за производство на електрична енергија од мали хидроелектрични центри, објавен од Министерството за економија, студија, јуни 2007 г.	1
16	В.Стојковски, З.Костиќ: Префизибилиити студија со технички информации за идејното техничко решение за шест локации за градба на мали хидроелектрични центри, студија во рамките на тендерските документи за давање на концесија за вода за производство на електрична енергија од мали хидроелектрични центри, јуни 2007 г.	2
17	Д.Козинаков, В.Стојковски, П.Симоновски: Споредбено испитување на покажувањето на хидрауличниот уредот ZDM 40, технички извештај, работен за Дојран Стеел, с. Николиќ, јуни 2007	1
18	З.Костиќ, В.Стојковски: Оптимизација на деривациониот систем за довод на вода до ХЕЦ Витач, технички извештај, работен за КА-ХИДРО, Кавадарци, август 2007 г.	1
19	Ј.Гочев, В.Стојковски, П.Стојчевски: Технички прием на отковки за венец и главчина за турбинските работни кола од ХЕЦ Св.Петка, Извештај од извршениот технички прием реализиран во фабриката BRUCK – Sarbriken и фабриката Schmiedewerke – Greditz, Р.Германија, работен за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, август 2007 г.	1
20	В.Стојковски, З.Костиќ: Оптимизација на притисниот цевковод од системот за довод на вода до ХЕЦ Витач, технички извештај, работен за КА-ХИДРО, Кавадарци, август 2007 г.	1
21	В.Стојковски, Л.Трајковски, Ѓ.Аџиев: Контролни испитувања на хидрантска глава ND 125, технички извештај, работен за Леарница Идеал, Штип, септември 2007 г.	1
22	Л.Трајковски, А.Ношпал, З. Костиќ, В.Стојковски: Контролни испитувања на класата на отпорност на стисливост (Stiffness Class) за коругирани РЕ цевки со ND/OD 110, технички извештај, работен за ГП Гранит АД, Скопје, септември 2007 год.	1
23	Л.Трајковски, А.Ношпал, З. Костиќ, В.Стојковски: Контролни испитувања на класата на отпорност на стисливост (Stiffness Class) за коругирани РЕ цевки со ND/OD 75, технички извештај, работен за ГП Гранит АД, Скопје, септември 2007 год.	1
24	Л.Трајковски, А.Ношпал, З. Костиќ, В.Стојковски: Контролни испитувања на механичките карактеристики на полиетиленска цевка ND 140 NP 12,5, технички извештај, работен за ВАРДАР ГРАДБА ДОО, Скопје, септември 2007 год.	1

54	З.Костиќ, В.Стојковски: Ревизија на техничката документација и надзор на работата за санација и ревитализација на пумпните агрегати и електротехничката опрема од бунарско подрачје Гавато и препумпна станица Богданци припадни на системот Спас за Дојранско Езеро, работена за Министерство за Земјоделство, шумарство и водостопанство, декември 2008 г.	0,5
55	В.Стојковски, З.Костиќ: Контролни мерења за определување на техничките карактеристики на турбинскиот агрегат, хидромеханичката и мерната опрема од ХЕЦ Попова Шапка - 4, технички извештај, работен за ЕВН Електростопанство АД, Скопје, јануари 2009 г.	1
56	В.Стојковски, Д. Ташевски: Контролни мерења на показните мерене инструменти за притисок и температура од машината за пластификација во Бујото инженеринг - Скопје, технички извештај, работен за Бујото Инженеринг, Скопје, март 2009 г.	1
57	В.Стојковски, З.Костиќ: Контролни мерења на протокот во цевководот од турбинската инсталација вградена во изворишниот простор на Студенчица, технички извештај, работен за Хидро ЕКО Инженеринг, Скопје, март 2009 г.	1
58	З.Костиќ, В.Стојковски: Санација и реконструкција на сифонот Макарија на лев магистрален канал од ХМС Тиквеш - Кавадарци, Технички извештај, работено за Водостопанство Тиквеш - Кавадарци, мај 2009 г.	1
59	В.Стојковски, З.Костиќ, Д.Бабунски: Определување на работната карактеристика на центрифугалната пумпа од противпожарната инсталација во Империл Тобако ТКС – Скопје, технички извештај, работен за Империл Тобако ТКС, Скопје, мај 2009 г.	1
60	Д.Козинаков, П.Симоновски, В.Стојковски: Контролно испитување на покажувањето на хидрауличниот уредот ZDM 40, технички извештај, работен за Дојран Стеел, с. Николиќ, јуни 2009 г.	1
61	В.Стојковски, З.Костиќ, Д.Бабунски: Испитување на исправноста на пумпните агрегати вградени во противпожарните возила кои се користат за потребите на Фени Индустиес – Кавадарци, технички извештај, работен за ФЕНИ Индустиес, Кавадарци, јули 2009 г.	1
62	В.Стојковски: Технички прием на хидрауличните цилиндри од спроводниот апарат за агрегат 1 и агрегат 2 од ХЕЦ Св.Петка, технички извештај и записник од извршените контроли реализирани во Хипос-Мута, Р.Словенија, работено за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, јули 2009 г.	1
63	Д.Козинаков, В.Стојковски: Техничка контрола и испитување под притисок на вертикален стабилен сад од 2m ³ , NP8, технички извештај, работен за АД Топлификација, Топлана Исток, Скопје, септември 2009 г.	1
64	В.Стојковски, З.Костиќ: Споредбено испитување на покажувањето на уредот за прскање на хартија, технички извештај, работен за АД Комуна, Скопје, ноември 2009 г.	1
65	В.Стојковски, З.Марков: Техничка контрола при пробно пуштање во работа на агрегатот 2 од ХЕЦ Козјак по извршена репарација во однос на зголеменото ниво на вибрации, технички извештај, работен за АД ЕЛЕМ, Подружница ХЕЦ Треска, Скопје, ноември 2009 г.	1
66	В.Стојковски: Стручен надзор на работите и хидромашинската опрема за ХЕЦ Охрид 1-3 и ХЕЦ Белица 1-2, технички извештај, работен за Тутунска банка, Скопје, ноември 2009 г.	1

67	В.Стојковски, З.Костиќ: <i>Хидростатско испитување на пневматски вентил NP200 ND8, технички извештај, работен за АМТЕХ ГеМ, Скопје, декември 2009 г.</i>	1
68	В.Стојковски: <i>Предвидување на коефициентот на корисно дејство за трубинскиот агрегат МХЕ Зафат, технички извештај, работен за Хидро ЕКО Инженеринг, Скопје, декември 2009 г.</i>	1
69	И. Ѓурков, М. Димитровски, З. Богатиновски, В. Стојковски: <i>Експертиза за пловидбената незгода на патничкиот брод Илинден TR-YU-2095, вештачење со наод и мислење, работено по налог на Основен суд во Охрид, февруари 2010 г.</i>	2
70	В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Проектирање, изработка и монтажа на двореден апликатор и систем за континуирано селективно додавање на капачиња, технички извештај, работен за А.Д. Идеал Шипка, Битола, март 2010 г.</i>	1
71	В.Стојковски, Д.Козинаков: <i>Санација и контролни мерења на работните карактеристики од уредите за испитување на модул на стисливост на тло – хидромеханичка преса, технички извештај, работен за ДГР Геотехника, Скопје, април 2010 г.</i>	1
72	З.Костиќ, В.Стојковски: <i>Воведување на систем за предвидување на надежноста и одржување на хидромашинската опрема од пумпните станици Ѓавато и Богданци, технички извештај, работен за ЈПВ ХС ДОЈРАНСКО ЕЗЕРО, Стар Дојран, април 2010 г.</i>	1
73	В.Стојковски, З.Марков: <i>Димензиска хомологност на дифузорските колена за агрегат 1 и агрегат 2 од ХЕЦ Св.Петка, технички извештај од извршените контроли реализирани на местото на градба, работено за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, јуни 2010 г.</i>	1
74	Z.Kostic, V.Stojkovski: <i>Redesign, repairing on the flow domain and implementation technical solution at the Howell bunker valves installed at the dam Lisice refer to overcoming a cavitation, Technical report, СМО—Spain, june 2010.</i>	1
75	В.Стојковски, Д.Бабунски: <i>Следливост на работната карактеристика на пумпните агрегати вградени од противпожарните возила кои се користат за потребите на Фени Индустрис – Кавадарци, Технички извештај, работено за ФЕНИ Индустрис, Кавадарци, јули 2010 г.</i>	1
76	В.Стојковски: <i>Дефинирање на карактеристиката на вентилаторот JX68 во експлоатациони услови на работа, технички извештај, работен за Арцелормиттал, Скопје, јули 2010 г.</i>	1
77	В.Стојковски, Ј.Гочев: <i>Технички прием на турбинското вратило за агрегат 2 од ХЕЦ Св.Петка, Технички извештај од извршените контроли реализирани во Витковице, Р.Чешка, работено за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, септември 2010 г.</i>	1
78	В.Стојковски: <i>Анализа и идентификација на македонските стандарди (МКС-ЈУС) и европските/меѓународни стандарди со оценка на нивната конфликтност (хидраулични и пневматски машини), технички извештај, работен во рамките на проектот: Интеграција на техничките ЕУ - директиви, подржан од GTZ, Скопје, септември 2010 г.</i>	1
79	З.Костиќ, В.Стојковски: <i>Стабилност на притисниот (доводен) цевковод кај ХЕЦ Песочани, студија, работена за МАКХИДРО ПРОЕКТ КО АД - СКОПЈЕ, октомври 2010 г.</i>	1
80	В.Стојковски: <i>Ревизија на идеен и основен проект за МХЕ Брбушница - машински дел, ревидентски извештај, работено за Мали Хидроелектрани, Скопје, мај-октомври 2010 г.</i>	1

81	В.Стојковски: Ревизија на основен проект за МХЕ Другово - машински дел, Технички извештај, работен за Мали хидроелектрани ДОО, Скопје, април-октомври 2010 г.	1
82	В.Стојковски, М.Гаврилоски: Технички прием на фабричкиот склоп од дифузорскиот конус за агрегат 1 од ХЕЦ Св.Петка, Технички извештај и записник од извршените контроли реализирани во Литострој Повер-Љубљана, работено за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, ноември 2010 г.	1
83	В.Стојковски: Ревизија на идеен и основен проект за МХЕ Крива река - машински дел, ревидентски извештај, работен за Мали хидроелектрани, Скопје, ноември 2010 г.	1
84	В.Стојковски: Ревизија на идеен и основен проект за МХЕ Кранска река 2 - машински дел, ревидентски извештај, работен за Мали хидроелектрани, Скопје, ноември 2010 г.	1
85	В.Стојковски: Ревизија на идеен и основен проект за МХЕ Крџанска река - машински дел, ревидентски извештај, работен за Мали хидроелектрани, Скопје, ноември 2010 г.	1
86	В.Стојковски, М.Гаврилоски: Димензиска хомологност и испитување под притисок на спиралното куќиште од агрегат 2 за ХЕЦ Св.Петка, Технички извештај и записник од извршените контроли реализирани на место на градба, работено за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, ноември 2010 г.	1
87	В.Стојковски: Ревизија на идеен и основен проект за МХЕ Брајчино 1 - машински дел, ревидентски извештај, работен за Мали хидроелектрани ДОО, Скопје, јули-ноември 2010 г.	1
88	В.Стојковски: Ревизија на идеен и основен проект за МХЕ Каменичка река - машински дел, ревидентски извештај, работен за Мали хидроелектрани ДОО, Скопје, јули-ноември 2010 г.	1
89	В.Стојковски: Ревизија на идеен и основен проект за МХЕ Селечка река - машински дел, ревидентски извештај, работен за Мали хидроелектрани ДОО, Скопје, јули-ноември 2010 г.	1
90	З.Андонов, В.Стојковски, З.Ефремов, Д.Горѓески: Можности за примена на регулајата на брзина на вентилатор на ротациона печка бр.4, студија за енергетска ефикасност, работена за Титан цементарница Усје-Скопје, септември-ноември 2010 г.	1
91	В.Стојковски, Ј.Гочев: Технички прием на склопот од спроводниот апарат за агрегат 1 од ХЕЦ Св.Петка, Технички извештај и записник од извршените контроли реализирани во Литострој Повер-Љубљана, работено за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, декември 2010 г.	1
92	П.Поповски, В.Стојковски, Ј.Гочев: Технички прием на работното коло за агрегат 1 од ХЕЦ Св.Петка, технички извештај и записник од извршените контроли реализирани во Литострој Повер-Љубљана, работено за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, февруари 2011 г.	1
93	В.Стојковски, М.Гаврилоски: Димензиска хомологност и испитување под притисок на спиралното куќиште од агрегат 1 за ХЕЦ Св.Петка, технички извештај и записник од извршените контроли реализирани на место на градба, работено за АД ЕЛЕМ Скопје, во рамките на проектот за техничка контрола на хидромашинската опрема за ХЕЦ Св.Петка, февруари 2011 г.	1
94	В.Стојковски: Ревизија на идеен и основен проект за МХЕ Слатино - машински дел, ревидентски извештај, работен за Мали хидроелектрани ДОО, Скопје, март 2011 г.	1

95	В.Стојковски: Ревизија на технички извештај за ревитализација на хидромеханичката опрема за шест хидроцентрали - машински дел, работено за АД ЕЛЕМ, Скопје, март 2011 г.	1
96	З.Костиќ, В.Стојковски: Состојба на хидромеханичката опрема на браната со придружните објекти од акумулацијата Ратевско-Беровско езеро, технички извештај, работен за Водостопанство Берово, март 2011 г.	1
97	В.Стојковски: Нумеричка анализа на простирањето на перјаницата кај паралелно поставените оџаци со капацитет $Q=32000 \text{ m}^3/\text{h}$, температура на димните гасови 400°C , дијаметар $D=3\text{m}$ и висина $H=60\text{m}$, студија, работена за Агенцијата за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија, Скопје, април-мај 2011 г.	2
98	В.Стојковски, З.Костиќ, З.Јаковлевски: Систем за водоснабдување со технолошка вода на топилницата Фени Индустрис од акумулацијата Тиквеш, Идеен проект, работено за Фени Индустрис-Кавадарци, Скопје, мај, 2011 г.	2
99	В.Стојковски, З.Костиќ: Физибилити студија со технички информации за идејното техничко решение за дванаесет локации за градба на мали хидроелектрични централи, Студија во рамките на тендерските документи за давање на концесија за вода за производство на електрична енергија од мали хидроелектрични централи, мај 2011 г.	2
100	В.Стојковски, Д.Бабунски: Дефинирање на протокот на вентилаторите од системот за ладење на печка 3 и печка 4 во експлоатациони услови на работа, технички извештај, работен за ТИТАН Цементарница Усје-Скопје, јуни 2011 г.	1
101	Д.Козинаков, П.Симоновски, В.Стојковски: Контролно испитување на покажувањето на хидрауличниот уред ZDM 40, технички извештај, работен за Дојран Стеел, с. Николиќ, јуни 2011 г.	1
102	Л.Трајковски, В.Стојковски, Д.Козинаков: Испитување на непропустливост на внатрешен притисок на GRP цевка ND 600 и спојот со наглавок и одредување на Stiffnes klassa на производот, технички извештај, работен за ЕУРОПЛАСТ-Струга, Скопје, јуни 2011 г.	1
103	З.Костиќ, В.Стојковски: Состојба на хидромеханичката опрема на темелен испуст на акумулацијата Турија-Струмица, технички извештај, работен за Водостопанство Струмичко Поле, Струмица, јуни 2011 г.	1
		109
	Дејности од поширок интерес	
1	Рецензија на два труда за зборникот: Mechanical Engineering-Scientific Journal,	0.5
2	Рецензент на книгата: „Примена на CFD методологијата кај турбомашините“, од авторите З.Марков и П.Поповски	1
3	Член на регионалниот издавачки одбор на списанието: International Scientific Journal THERMAL SCIENCE-YU ISSN 0354-9836	0.5
4	Член на тимот за почисто производство при Националниот центар за почисто производство на Р.Македонија (НЦПП МКД)	0.5
5	Студиски престој во странство (2009 год.)	0.5
		3
	Вкупно:	112

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ РЕДОВЕН ПРОФЕСОР	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	117,34
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	30,4
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	-
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	112,0
Вкупно:	259,74

Скопје, 22.9.2011 година

Рецензентска комисија

Проф.д-р Предраг Поповски с.р.
Машински факултет-Скопје

Проф.д-р Александар Ношпал с.р.
Машински факултет-Скопје

Проф.д-р Звонимир Костиќ с.р.
Машински факултет-Скопје

Предмет: Продолжување на рокот за дооформување на докторската дисертација под наслов „Управување и раководење со системот за одбраната на Република Македонија“, поднесена од м-р Игор Ѓорески.

Врз основа на член 82 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии- докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и член 38 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Филозофскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XIX редовна седница одржана на 16.6.2011 година, ја донесе одлуката за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација под наслов: „Управување и раководење со системот за одбраната на Република Македонија“, поднесена од м-р Игор Ѓорески, пријавена на Институтот за безбедност, одбрана и мир - од областа на одбраната во состав: проф. д-р Зоран Нацев, проф. д-р Митко Котовчевски, проф. д-р Сениша Даскаловски, проф. д-р Тони Милески и проф. д-р Билјана Ванковска.

Врз основа на таа одлука, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Трудот беше дистрибуиран до наставниците непосредно пред нашето заминување на годишен одмор. Согласно со досегашната практика сметавме дека времето поминато на одмор не е дел од тримесечниот рок кој ни се дава за прегледување на трудот и изјаснување по него. Но, излезе дека тоа не е така со оглед на доставената ургенција до нас според која треба да доставиме рецензија (извештај) до предвидениот краен рок.

Членовите на Комисијата со различна динамика го анализираа текстот на дисертацијата на кандидатот м-р Игор Ѓорески, сметајќи

дека сè уште има време (45 дена) за завршување на нашиот дел од работата, но дојдовме до ситуација да нема доволно временски простор за кандидатот да постапи по забелешките.

Оттука, Комисијата предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати потребата од давање на дополнително време на кандидатот со цел адекватно да ги сумира, да ги среди и да ги вгради забелешките и таквата финална верзија на докторатот да биде она за што ќе се пишува во рецензијата.

Членови на Комисијата:

1. Проф.д-р Зоран Нацев, с.р.
2. Проф.д-р Митко Котовчевски, с.р.
3. Проф. д-р Синиша Даскаловски, с.р.
4. Проф. д-р Тони Милески, с.р.
5. Проф. д-р Билјана Ванковска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ РАКОМЕТ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на чл.63 и 132 од Законот за високото образование и чл.34 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања, Наставно-научниот совет, на седницата одржана на 24.8.2011 година, донесе одлука со дел. бр. 0201-628/8, за формирање Рецензентска комисија за избор на асистент по предметот ракомет во состав: проф. д-р Гино Стрезовски - претседател, вонр. проф. д-р Милан Наумовски и проф. д-р Душко Иванов-членови.

Врз основа на распишаниот конкурс и приложениот материјал, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен во весникот "Нова Македонија" од 21.IV 2011 година, пријавен е кандидатот: Влатко Неделковски.

1. ВЛАТКО НЕДЕЛКОВСКИ

- Биографски податоци

Кандидатот Влатко Неделковски е роден на 21.6 1979 година, во Скопје. Основното образование го завршил во ОУ „Круме Кепески“, а средното образование го завршил во гимназијата „Раде Јовчевски-Корчагин“ во Скопје, континуирано со одличен успех. На Факултетот за физичка култура во Скопје се запишал во 1998 година, а дипломирал во 2002 година со просечен успех 9,21. Дипломската работа на тема **КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НА НЕКОИ ВАРИЈАБЛИ КОИ ГО ДЕФИНИРААТ НАПАДОТ ВО РАКОМЕТНАТА ИГРА НА ДВА НАТПРЕВАРИ ОД ДРЖАВНОТО ПРВЕНСТВО НА МАКЕДОНИЈА ВО РАКОМЕТ - 2002/2003**, ја одбрал на Катедрата за ракомет со оценка 10. Истата година е прогласен за студент на генерацијата и е одликуван од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Постдипломските студии ги завршил со одбрана на магистерскиот труд под наслов **АНАЛИЗА НА МЕЃУГРУПНИТЕ РАЗЛИКИ И ВЛИЈАНИЕТО НА ЕЛЕМЕНТИТЕ ОД НАПАДОТ ВО РАКОМЕТНАТА ИГРА ВРЗ УСПЕХОТ НА НАТПРЕВАРИТЕ ОД МАШКОТО ЕВРОПСКО ПРВЕНСТВО ВО АВСТРИЈА 2010**

- Спортска, педагошка и стручна активност

Кандидатот Влатко Неделковски со ракомет се занимава од својата најрана младост. Уште како пионер започнал да се занимава со ракомет и настапувал во повеќе прволигашки екипи како што се: РК „Металург” – Скопје, РК „Работнички” – Скопје, РК „Југ” – Скопје, РК „Пролет” – Скопје, а денес работи како теренер во РК „Работнички” – Скопје. Досега во својата тренерска кариера бил тренер и во пионерските школи на Р.К. „Кометал Ѓорче Петров”, младинската екипа на ЖРК „Олимпик”, младинската екипа на РК „Скопје”, младинската екипа на РК „Металург” и сениорската екипа на ЖРК „Вардар”.

За време на неговото студирање постојано настапувал за Ракометната репрезентација на Факултетот за физичка култура.

По предлог на предметниот наставник, седум години кандидатот Влатко Неделковски активно учествуваше во реализирањето на практичната настава по предметот ракомет како демонстратор. За време на неговиот ангажман како помлад асистент, во неговата работа се согледува неговиот сериозен приод кон наставата, коректниот однос кон студентите, умешниот приод кон послабите студенти, желбата за соработка, комуникативноста со студентите и наставниот кадар. За време на неговиот ангажман како помлад асистент, кандидатот активно учествуваше во стручната и научната дејност на предметот ракомет, а исто така тој учествувал на голем број семинари и кампови поврзани со ракометот.

Кандидатот има и петгодишен работен стаж како професор по физичка култура во СЕПУГС "Васил Антевски-Дрен"-Скопје

Кандидатот има објавено три стручни и научни труда.

- На Симпозиумот за спортските педагози кој се одржа на Пелистер во 2006 година, пред наставниците по физичко воспитување кандидатот имаше теоретска и практична презентација на два стручни труда:
СЕЛЕКЦИЈА ВО РАКОМЕТОТ И ПОЛУКОНТРА НАПАД-КОМПЛЕКС ВЕЖБИ.

- На Симпозиумот одржан на Пелистер 2007 година, кандидатот како коавтор учествуваше со научниот труд **УСОВРШУВАЊЕ НА ТЕХНИКАТА НА ПРИМАЊЕ И ДОДАВАЊЕ НА ТОПКАТА ВО РАКОМЕТНАТА ИГРА КАКО ПРЕДУСЛОВ ЗА ПОНАТАМОШЕН ПРАВИЛЕН РАЗВОЈ НА МЛАДИТЕ РАКОМЕТАРИ.**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

По извршениот увид во целокупната приложена документација на кандидатите, Комисијата констатира дека кандидатот ги исполнува основните услови за конкурирање за избор во звањето асистент (завршени потдипломски студии на Факултет за физичка култура, со звање-Магистер по Кинезиологија).

Имајќи го предвид погоре наведеното, притоа ценејќи ги севкупните спортски и педагошки квалитети, определбата за научноистражувачка работа и желбата за стручно усовршување, Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура во Скопје, кандидатот **Влатко Неделковски** да биде избран за АСИСТЕНТ по предметот ракомет.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Гино Стрезовски с.р.
2. Проф. д-р Милан Наумовски с.р.
3. Проф. д-р Душко Иванов с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „РАЗВОЈ НА МОДЕЛ ЗА ОПТИМАЛНО ИСКОРИСТУВАЊЕ И ЗАШТЕДА НА ЕНЕРГИЈА КАЈ ШАРЖНИТЕ ПРОЦЕСИ ВО ПРОИЗВОДСТВОТО НА КВАСЕЦ И АЛКОХОЛ”,

**ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р АЛЕКСАНДАР АНАСТАСОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА
ТЕХНОЛОШКО – МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Со одлука на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје на неговата 56-та редовна седница одржана на 2.9.2011 година, формирана е Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација на м-р Александар Анастасовски во следниов состав: д-р, Верка Мешко, редовен професор на Факултетот за технички науки при Меѓународниот балкански универзитет во Скопје, д-р, Предраг Рашковиќ, вонреден професор на Технолошкиот факултет во Лесковац, при Универзитетот во Ниш, д-р, Филимена Поповска, редовен професор на Технолошко-металуршкиот факултет при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“, во Скопје, д-р, Елеонора Винкелхаусен, редовен професор на Технолошко-металуршкиот факултет при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“, во Скопје, д-р, Лилјана Марковска, редовен професор на Факултетот за технички науки при Меѓународниот балкански универзитет во Скопје. По прегледот на дисертацијата, Комисијата го поднесува следниов,

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи податоци за докторската дисертација

Докторската дисертација „Развој на модел за оптимално искористување и заштеда на енергија кај шаржните процеси во производството на квасец и алкохол“ е изложена на 207 страници и содржи 112 дијаграми и слики, 78 табели и 145 цитирани литературни референци. Докторската дисертација е распределена во следниве целини: Вовед, Преглед на литература, Метод на временски отсечоци и примена на топлинското складирање, Референтна постројка за процесно интегрирање, Развој на математички модел и симулација, Примена на Pinch технологијата за изработка на програмата “PERTAS”, Резултати и дискусија, Заклучок, Литература, Додаток, а во кој се содржани математичките модели на компонентите и потсистемите користени за софтверот за симулација.

2. Предмет на докторската дисертација

Големата потрошувачка на енергија во светот, намалувањето на количината на енергетските ресурси, зголемувањето на цената на енергијата и зголемувањето на глобалното загревање се причини поради кои се интензивираат истражувањата насочени кон изнаоѓање на методи и постапки за зголемување на енергетската ефикасност на производствените постројки. Во последните години се прават амбициозни напори со користење на пинч технологијата да се анализираат и дизајнираат мрежи од топлински разменуваачи за шаржни процеси, со цел зголемување на енергетската ефикасност. Шаржните процеси се корисници на многу поголеми количини на енергија во однос на

континуираните процеси, поради што во последните години развојот е насочен кон можностите за процесно интегрирање на овие процеси, што, пак, довело до развој на неколку различни начини на интегрирање врз основа на пинч технологијата. Најновите истражувања покажале дека при процесното интегрирање на шаржните процеси, постојат можности за искористување на дел од енергијата која е вишок во одреден временски период со нејзино складирање, а тоа, пак, овозможува искористување на складираната топлина во друг временски период. Ова довело до развој на методот за процесно интегрирање со складирање на топлината, а со тоа и до минимизирање на потребите од внесување на надворешна топлина во постојните или новопроектираните постројки.

Целта на оваа докторска дисертација е да развие постапка со која референтната постројка, постројката за производство на квасец и алкохол, може енергетски да се оптимизира. Предложената постапка за енергетска ефикасност треба да понуди решенија за топлинска интеграција и на други шаржни постројки. За да се постигне оваа цел, изработен е математички модел на референтната постројка, направена е топлинска оптимизација и пинч анализа на оптимизираната постројка, дизајнирана е мрежа од топлински разменуваачи. Како посебно значаен дел од оваа докторска дисертацијата е направената економска анализа, во која е направена споредба врз основа на профитабилноста на секоја од понудените алтернативи, анализа на оселивост за секоја алтернатива врз основа на што може да се донесе одлука за избор на најекономично решение.

3.Анализа на трудот

Во поглавјата „Вовед“ и „Преглед на литература“, кандидатот се осврнува на правецот на развој на науките кои се занимаваат со користењето и заштедата на енергијата и енергетските ресурси презентирајќи ги најновите достигнувања од оваа област. Еден правец е развојот на нови технологии за производство на обновливи извори на горива, а другиот правец е развој на производствени постројки со висок степен на енергетска ефикасност. Темата која ја обработува докторатот спаѓа во развој на енергетски ефикасни модели на постројки. Во практиката, како најдобар начин на дизајнирање или редизајнирање на постројките во енергетски ефикасни системи се јавува пинч технологијата. Тоа се најчесто проекти за производствени системи со континуирани процеси. Шаржните процеси се консуматори на многу поголеми количини на енергија во однос на континуираните процеси. Заради тоа, развојот на оваа метода се насочила кон можностите за процесно интегрирање на шаржните процеси. Во тоа се успеало развивајќи неколку различни методи на пинч технологија. При процесното интегрирање на шаржните процеси, постојат можности за искористување на дел од енергијата која е вишок во одреден временски период со нејзино складирање. Нејзиното складирање овозможува искористување на складираната топлина во друг временски период, што води кон развој на методата за процесно интегрирање со складирање на топлината. Развојот на овие методи довел до минимизирање на потребите од внесување на надворешна топлина во постојните или во новодизајнираните постројки. Прегледот на достапната литература од областа на процесното интегрирање на шаржните процеси укажува за големата количина на енергија која се користи во производствените постројки кои работат со шаржни или комбинација на

шаржни со континуирани процеси, што ја наметнува потребата од процесното интегрирање, а со тоа и развојот на различни методи за таа намена. Првите истражувања се базираат на намалување на количината од сервисни медиуми кои се потребни за производството. Секоја од методите е развиена при обиди за топлинска интеграција на специфични постројки како референтни системи. Во овој дел од трудот се прикажани повеќето познати методи кои се користат во процесната интеграција кај шаржните процеси.

Во второто поглавје е презентирани методот на временски отсечоци и примената на топлинското складирање. Во ова поглавје се презентирани трите состојби на искористување на топлинските разменуваачи низ временските отсечоци. Во ова поглавје е разработена постапката за топлинско складирање, прераспоредувањето на процесите, флексибилноста на процесите и мрежите од топлински разменуваачи. Во него се прикажани и параметрите кои влијаат врз флексибилноста на мрежите од топлински разменуваачи. Особено важен фактор во флексибилноста е контролата на температурите за целокупните операции. Поради тоа, флексибилноста на процесите бара дополнително зголемување на трошоците.

Во третото поглавје е разработена референтната постројка за процесно интегрирање и во него се опишува реалниот производствен процес. Даден е шематски приказ на поврзаноста на основната опрема и процесните струи, како и распоредот на процесите кои се јавуваат во ваков тип на постројка. Распоредот на процесите е добиен од технологијата на производство и е точно определен.

Четвртото поглавје го разработува математичкиот модел врз основа на кој е направена симулацијата. Овде е зададена постројката како систем од меѓусебно поврзани потсистеми. Секој потсистем е една производствена целина. Потсистемиите се зависни едни од други. Врз основа на нивната меѓусебна зависност е направен математички модел на постројката. Тој математички модел понатаму претставува основа за оптимизирање на потребата од топлина. Математичкиот модел е разработен во MS Excel со најважните меѓусебни релации. Со помош на MS Excel solver – от и направена оптимизација користејќи го нелинеарното програмирање. Дефинирана е функцијата на целта и гранични вредности на параметрите кои се сретнуваат во овој математички модел. Ограничувањата се дефинирани врз основа на реалните процесни системи за производство на квасец и алкохол. Оптималните вредности и количините на влезни сировини го определуваат распоредот и времетраењето на производствените процеси. Врз база на овој распоред се определени комбинациите од селектирани струи кои се јавуваат во различни временски периоди.

Во петтото поглавје е дадена примената на пинч технологијата за шаржните процеси, и во него се дадени основните пресметки кои докторандот ги користи во развојот на софтверот за потребите на докторатот. Пресметките се дел од пинч технологијата, економската проценка на цената на сервисните медиуми, пресметката на временските циклуси и периоди за производствениот систем, определувањето на оптималната вредност за ΔT_{min} кај топлинските разменуваачи во мрежата, определување на капиталните, производствените и вкупните трошоци. Исто така, овде е вклучена економската анализа на враќање на средствата и промената на профитот за дизајнираните решенија и определувањето на поважните економски параметри.

Во поглавјето „Резултати и дискусија“ презентирани се резултатите кои се добиваат од пресметката со развиениот софтвер. Селектираните струи за процесно интегрирање се оптимизирани со методот на нелинеарно програмирање и, како такви, извираат и понираат во текот на времето при производството на квасец и алкохол. Времињата на извирање и понирање се граничните вредности на временските периоди, односно временските отсечоци. Секој временски отсечок има определена комбинација на селектирани струи. Со користење на софтверот PERTAS, направен за потребите на докторатот, се анализира поединечно секој временски отсечок. Поважните фактори кои се пресметуваат со софтверот се дадени за секој од временските отсечоци. За секој од нив е дизајнирана мрежа од топлински разменувачи. Врз основа на мрежите од топлински разменувачи кои се направени за секој од временските отсечоци, дизајнирана е нова заедничка мрежа. Таа ги отсликува потребите за топлинска размена за сите комбинации на струи кои се јавуваат во временските отсечоци. Минимизирањето на бројот на топлински разменувачи, како и нивниот капацитет за размена на топлина е сведен на неколку правила кои се користени притоа. Добиените комбинации од струи се анализираат со цел да се испита можноста од топлинско складирање. Тоа се прави со подготвените макроа, и врз основа на тоа се определуваат временските отсечоци кои имаат вишок на топлина која може да се искористи за потребите на друг временски отсечок. Определени се и количините на топлина која може да се складира. Врз основа на овие податоци се определени основните карактеристики на системот за складирање. Исто како и за процесното интегрирање со директна размена, овде се дизајнирани мрежи од топлински разменувачи за секој од временските отсечоци и заедничко решение. Во составот на мрежите од топлински разменувачи се внесени и системите за топлинско складирање во вид на енергетски струи. Крајното решение за системот со топлинско складирање е надополнување на мрежата за директна топлинска размена.

Крајното решение е анализирано за неговата флексибилност кон промената на концентрацијата на сахароза во суровата меласа, бидејќи таа најмногу варира во влезните струи на системот. Со определувањето на флексибилноста на решението направено е негово надополнување. Добиеното флексибилно решение ги зголемува капиталните трошоци, но ги намалува производствените трошоци. Исто така е направена анализа на економската осетливост на добиените решенија. Економската осетливост е направена врз основа на промената на цената на горивото. Цената на горивото е искористена за проценка на цената на сервисните медиуми, а од цената на сервисните медиуми се определени производствените трошоци.

Решенијата се споредени според економските параметри. Определено е дека најголема вредност за можна инвестиција, а во исто време најпрофитабилно е решението со систем на топлинско складирање. Рангирани се и останатите решенија со споредба на нивните економски параметри.

Во последното поглавје се дадени заклучоците до кои е дојдено врз основа на анализа на резултатите презентирани во претходните поглавја. Во ова поглавје наведени се и насоките за идните истражувања.

4. Верификација на докторската дисертација

Резултатите од истражувањата на проблематиката од докторската дисертација, м-р Александар Анастасовски, како автор или коавтор, успешно ги презентирал

и ги публикувал во меѓународно списание со висок фактор на влијание и на меѓународни и домашни конференции:

1. Rašković P., Anastasovski A., Markovska Lj., Meško V., (2010). Process integration in bioprocess industry-case study yeast and ethyl alcohol plant. *Energy*, 35 (2) 704 – 717.
2. Rašković, P. Anastasovski, A. Markovska, L. Meško, V. Process integration of yeast fermentation plant. In: *Proceedings of the 21th International Conference on Efficiency, Cost, Optimization, Simulation and Environmental Impact of Energy Systems, ECOS 2008*, June 24-27, 2008, Krakow Gliwice, Poland,.
3. Anastasovski, A. (2008). Mass Pinch Technology – possible tool for waste water treatment systems optimization. In *Book of Abstract of the XXth Congress of Chemist and Technologists of Macedonia*, 17-20 September, 2008, Ohrid, R.Macedonia
4. Anastasovski, A. Meško, V. Raskovic, P. Markovska, L. (2009). Energy analysis of distillation units in the process of yeast and alcohol production. In: *Proceedings of the 5th Conference for Sustainable Development*, 30 September – 3 October, 2009, Dubrovnik, Croatia.
5. Rašković, P. Anastasovski, A. Cvetković S. Pinch Analysis of Time Dependent Processes in Yeast and Ethyl Alcohol Production Plant. In: *Proceedings of the 23rd International Conference on Efficiency, Cost, Optimization, Simulation and Environmental Impact of Energy Systems, ECOS 2010*, 14-17 June, 2010, Lausanne, Switzerland.
6. Anastasovski A., Stabilization of Baker's yeast by using alginates. In *Book of Abstract of the XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia*, 23-26 September, 2010, Ohrid, R.Macedonia
7. Anastasovski A., Optimization of fluid bed dryer using material and energy Pinch analysis. In *Book of Abstract of the XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia*, 23-26 September, 2010, Ohrid, R.Macedonia
8. Anastasovski A., Increasing energy efficiency in drying process using Pinch technology. In: *proceedings of the International Symposium "ENERGETICS 2010"*, 7-10 October, 2010, Ohrid, R. Macedonia, Book 2, pp. 845 – 854

5. Оригинални придонеси на дисертацијата

Главните придонеси од докторската дисертација, презентирани и во публикуваните трудови, можат да се групираат во неколку главни целини:

A. Развој на математички модел:

- реалната референтна постројка е претставена како систем од меѓусебно поврзани потсистеми, секој од нив како една производна целина;
- направен е математички модел на системот, кој е поделен на потсистеми, а врз основа на нивната меѓусебна зависност направен е математички модел на целата постројка;
- поставена е функцијата на целта, минимален внес на топлинска енергија во процесот, и дефинирани граничните услови врз основа на реалните услови во референтната постројка;

- врз база на математичкиот модел за оптимизација и со користење на методот за нелинерано програмирање направена е оптимизација на количината енергија за загревање процесот.

Б. Примена на пинч технологијата за реален шаржен процес:

Во трудот е користена пинч технологијата за да се направи топлинска интеграција на реален шаржен процес. Топлинската интеграција на шаржните процеси претставува особен предизвик со оглед на фактот дека проблемот е повеќедимензионален. Добиените резултати и нивната анализа покажуваат state-of- the art пристап кон решавање на проблемот на енергетска ефикасност за шаржните процеси.

С. Економска анализа на добиените решенија за топлинска интеграција

Развиен е модел за економска оптимизација на понудените решенија – мрежи од топлински разменувачи. Во рамките на трудот е направена и анализа на осетливост на понудените решенија како во однос на економските параметри така и во однос на концентрацијата на влезната суровина. Понудени се флексибилни решенија и опсег на промена на испитуваните независни променливи.

Д. Развој на сопствен софтвер PEPTAS

Симулационите студии за флексибилноста на понудените решенија за мрежи од топлински разменувачи за реален шаржен процес се изведени со помошна сопствен софтвер *PEPTAS* направен во рамките на оваа докторска дисертација

6. Заклучок и предлог

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата заклучи дека во докторската дисертација “Развој на модел за оптимално искористување и заштеда на енергија кај шаржните процеси во производство на квасец и алкохол” на кандидатот м-р Александар Анастасовски, е даден научен придонес во областа топлинската интеграција на производните процеси, со посебна нагласка на енергетската ефикасност на шаржните производни системи.

Со постигнатите резултати кандидатот м-р Александар Анастасовски покажал длабоко познавање на проблематиката обработена во дисертацијата и истражувачки дух, што резултира со научен придонес во областа на топлинската интеграција на шаржните процеси.

Врз основа на изложената анализа, Комисијата со особено задоволство му предлага на

Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје да го прифати овој извештај и на кандидатот м-р Александар Анастасовски да му одобри јавна одбрана на докторската дисертација, „Развој на модел за оптимално искористување и заштеда на енергија кај шаржните процеси во производство на квасец и алкохол”.

Рецензентска комисија:

1. Д-р, Филимена Поповска, ред. проф, претседател
Технолошко-металуршки факултет, УКИМ, Скопје, Р. Македонија
С.Р.,
2. Д-р, Вера Мешко, ред.проф., ментор
Факултет за технички науки при Меѓународниот балкански
универзитет, Скопје, Р. Македонија
С.Р.,
3. Д-р, Предраг Рашковиќ, вонр.проф., коментор
Технолошки факултет во Лесковац, Универзитет во Ниш, Р.Србија
С.Р.,
4. Д-р, Елеонора Винкелхаусен, ред. проф. член
Технолошко-металуршки факултет, УКИМ, Скопје, Р. Македонија
С.Р.,
5. Д-р, Лилјана Марковска, ред.проф. член
Факултет за технички науки при Меѓународниот балкански
универзитет, Скопје, Р. Македонија
С.Р.,

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-
НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА
ФИЗИЧКАТА ГЕОГРАФИЈА НА ИНСТИТУТОТ ЗА ГЕОГРАФИЈА
ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Со одлуката бр.07-1599/3 од 16.9.2011 година донесена на седницата на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, одржана на 6.9.2011 година, избрани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од областа на физичката географија-математичка географија, педогеографија, ерозија на земјиштето, геоинформатика, далечинска детекција, туристички информациски систем и земјата како небесно тело, на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Комисијата во состав: д-р Томе Андоновски, редовен професор на ПМФ во Скопје (во пензија), д-р Драган Колчаковски, редовен професор на ПМФ во Скопје и д-р Никола Панов, редовен професор на ПМФ во Скопје, ја разгледа пријавата и доставената документација од единствениот пријавен кандидат, д-р Ивица Милевски, доцент на ПМФ во Скопје, на конкурсот објавен во весниците „Дневник“ и „Коха“ на 1.7. 2011 година и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Д-р Ивица Милевски е роден на 12.2.1972 г. во Куманово. Во родниот град го завршил основното, како и средното образование - гимназијата Гоце Делчев. По отслужувањето на воениот рок (1990/1991), во учебната 1991/92 година ги започнал студиите по географија при Институтот за географија на ПМФ. Дипломирал во 1995 година со просечен успех 9,4 и се здобил со звањето дипломиран професор по географија. Во 1996 година се запишал на постдипломски студии на Институтот за географија – отсек: просторно планирање. По полагањето на предвидените испити во 2001 година успешно го одбрал магистерскиот труд под наслов **„Рецентна ерозија во Кумановската Котлина и нејзиниот третман во просторното планирање“** и се здобил со звањето магистер на географски науки. Во 1996 година на Институтот за географија ја одбрал докторската дисертација под наслов: **„Геоморфологија на Осоговскиот планински масив“** и се здобил со звањето Доктор по географски науки.

Во декември 1996 година е вработен како стручен соработник на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (Билтен бр.669 од 21.10.1996 год.), во 1999 е избран за помлад асистент, а во 2002 година е избран во звањето асистент на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (Билтен бр. 794 од 30.1.2002 год.). По докторирањето, во 2006 година е избран во звањето доцент на Институтот за географија при Природно-

математичкиот факултет во Скопје (Билтен бр. 906 од 1.11.2006 год.), на кое работно место се наоѓа и денес.

Осврт на наставната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на д-р Ивица Милевски до изборот во звањето доцент е даден во рефератот објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 906 од 1.11.2006 година.

Во понатамошниот текст од извештајот е даден осврт кон активностите во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на д-р Ивица Милевски, по изборот во звањето доцент.

Наставно-образовна дејност

Како доцент на Институтот за географија, д-р Ивица Милевски во текот на извештајниот период успешно ги изведува предавањата и вежбите со редовните и вонредните студенти по предметите: математичка географија, педогеографија, ерозија на почвата, земјата како небесно тело, геоинформатика и палеогеографија.

Во текот на извештајниот период, д-р Ивица Милевски, за студентите од втора година на Институтот за географија, редовно организира теренска настава на територијата на Република Македонија по предметот ерозија на почвата.

Наставната дејност на кандидатот во извештајниот период е збогатена со менторство на 4 дипломски работи, потоа членство во комисија за оценка и одбрана на две магистерски работи и членство во комисија за подобност на тема и кандидат за докторска дисертација.

Кандидатот д-р Ивица Милевски е коавтор (со д-р Томе Андоновски) на универзитетскиот учебник „Математичка географија“ кој се користи во наставата по истоимениот предмет. Исто така е коавтор (со д-р Билјана Апостоловска Тошевска) и на учебникот „Мојата татковина-географија“, за учениците од основното образование во дијаспората. Учествовал во значителен дел во преводот на универзитетскиот учебник: *An Introduction to Physical Geography and the Environment*. Holden J., 2008, Pearson Education Limited, London – (Вовед во физичката географија), како дел од проектот на Владата за превод на странски учебници.

Покрај наведеното, кандидатот д-р Ивица Милевски во периодот 2008-2009 година учествувал како дел од тимот на Природно-математичкиот факултет, во проектот на Министерството за образование и наука на Република Македонија за обука на наставниците за користење на софтверот EDUBUNTU.

Покрај наведеното, наставната дејност на кандидатот д-р Ивица Милевски ја одликуваат успешното изведување на предавањата и вежбите по соодветните предмети, користењето на најсовремената достапна технологија и коректниот однос со студентите. Перманентната преокупација на кандидатот кон внесување на нови сознанија во изучувањата на предметните области проследени со желба за што подобро пренесување на знаењата во образовниот процес придонесуваат кон подигнувањето на квалитетот на образованието на Институтот за географија и пошироко.

Научно истражувачка дејност

Кандидатот д-р Ивица Милевски континуирано работи на своето научно усовршување. Неговата научна активност е насочена кон истражување и проучување на проблемите и процесите од областа на ерозијата на земјиштето, геоморфологијата и користењето на најсовремените софтверски технологии во тие постапки.

Во извештајниот период, д-р Ивица Милевски активно учествува како раководител на еден меѓународен проект и како член на тимовите во 4 национални и еден меѓународен научен проект, наведени во Анекс 2.

Во извештајниот период, д-р Ивица Милевски има публикувано вкупно 33 научни трудови во домашни, странски и меѓународни научни списанија и зборници на трудови од кои еден со фактор на влијание. Заедно со претходно објавените 28 труда, д-р Ивица Милевски досега има вкупно публикувано 61 научни и стручни трудови во земјата и во странство. Од споменатите 33 трудови објавени по изборот за доцент, во 18 е единствен автор, а во 15 е коавтор. Од тоа, 2 научни труда се делови во меѓународни монографии. Покрај тоа, има објавено и 4 проширени, самостојни апстракти во книги на апстракти од меѓународни научни конференции.

Делови од монографија објавени во странство:

1. Dragicevic S., Milevski I. (2010): Human impact on the landscape – examples from Serbia and Macedonia. In: Global Change - Challenges for Soil Management, Ed. M. Zlatic. Advances in Geoecology 41, Catena Verlag GMBH, 298-309
2. Milevski I. (2011): Morphometry and Land Use on the High Mountains in the Republic of Macedonia. In: Sustainable Development of the Mountain Regions - Southeastern Europe, Editor G. Zhelezov. Springer, London, 63-74

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор:

3. Milevski I. (2008): Basic geomorphologic characteristics of the west (Macedonian) side of Osogovo Mountain Massif. Problems of Geography 2008/3-4, BAN, Sofia, 205-216
4. Milevski I. (2010): Geomorphological Characteristics of Kratovo-Zletovo Palaeovolcanic Area. Scientific Annals of the School of Geology, Aristotle University, Thessaloniki, Greece. 475-482
5. Milevski I. (2011): Factors, Forms, Assessment and Human Impact on Excess Erosion and Deposition in Upper Bregalnica Watershed (Republic of Macedonia). In: Human Impact on Landscape, Ed. S. Harnischmacher and D. Loczy. Zeitschrift für Geomorphologie, Vol. 55, Supplementary issue 1, Stuttgart, 77-94, фактор на влијание=0.8

Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир:

6. Милевски И. (2007): Дигитален модел на потенцијален ерозивен ризик, како дел од дигиталниот еколошки катастар. Зборник на трудови од научниот собир: Воспоставување на дигитален еколошки катастар во Република Македонија, како предуслов за одржлив развој, ПМФ, Скопје стр. 271-278.
7. Трендафилов А., Блинков И., Милевски И. (2009): Ерозивни процеси и појави на територијата на Националниот парк „Маврово“. Зборник на трудови од интернационалниот симпозиум „Географијата и одржливиот развој“, Охрид, 2009, 35-45.
8. Blinkov I., Trendafilov A., Milevski I. (2009): GIS Model for Assessment of Erosion Factors. Proceedings of the International Symposium Geography and Sustainable Development, Ohrid, 2009, 109-116.
9. Dragicevic S., Tosic R., Milevski I. (2009): Recent Changes of The Erosion Intensity Caused by Anthropogenic Influence on The Territory of Serbia, Republic of Srpska and Macedonia. Proceedings of the International Symposium Geography and Sustainable Development, Ohrid, 2009, 159-168.
10. Milevski I., Markoski B., Gorin S., Jovanovski M. (2009): Application Of Remote Sensing And GIS In Detection Of Potential Landslide Areas. Proceedings of the International Symposium Geography and Sustainable Development, Ohrid, 2009, 453-463.
11. Милевски И., Маркоски Б., Јовановски М., Свемир Г. (2010): Примена на ГИС и сателитски снимки во одредување на подрачја под ризик од свлечишта, на примерот на Гевгелиско-Валандовската Котлина. Зборник од Третиот симпозиум на Друштвото за геотехника на Македонија, Струга, 493-505.
12. Милевски И., Димитровска О. (2011): Влијание на човекот врз релјефот и водите во подрачјето на Влаина, Малешевски Планини и Огражден. Зборник од IV Конгрес на МГД, Дојран

Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор:

13. Milevski I. (2007): Morphometric elements of terrain morphology in the Republic of Macedonia and their influence on soil erosion. Proceedings from International Conference "Erosion 2007", Belgrade
14. Milosevski V., Milevski I. (2007): Specific denudation forms on the accumulation basin "Mavrovica"- Sveti Nikole. Proceedings from International Conference "Erosion 2007", Belgrade
15. Milevski I., Blinkov I., Trendafilov A. (2008): Soil Erosion Processes and Modeling in the Upper Bregalnica Catchment. Proceedings from XXIV Conference of the Danubian Countries, Bled, Slovenia
16. Milevski I. (2008): Estimation of Soil Erosion Risk in the Upper part of Bregalnica Watershed-Republic of Macedonia, Based on Digital Elevation Model and Satellite Imagery. Proceedings from ICGIS 2008, Istanbul 351-358.
17. Dragicevic S., Milevski I., Blinkov I., Novkovic I., Lukovic J. (2010): Natural Hazard Assessment in Pchinja Catchment. BALWOIS 2010, Ohrid, Republic of Macedonia., <http://balwois.com/2010/>

18. Milevski I. (2010): Notable Geomorphological Sites on the Western Part of Osogovo Mountain. Proceedings from the Conference of BAS-Geography and Regional Development, Sofia, 230-237.
19. Kenderova R., Milevski I. (2010): Geomorphological Studies of Erosion Forms in Vlaina Mountain (in the Territory of Bulgaria and Macedonia). Proceedings from the Conference of BAS-Geography and Regional Development, Sofia, 473-480.

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание:

20. Милевски И. (2007): Квантитативно-геоморфолошки карактеристики на надолжните профили на водотеците од Осоговскиот масив. Билтен за физичка географија бр. 3-4, Скопје стр. 31-48.
21. Milevski I., Dragicevic S., Kostadinov S. (2007): Digital elevation model and satellite images in assessment of soil erosion potential in the Pcinja catchment. Гласник Српског географског друштва, свеска LXXXVII-Бр. 2, Београд, 11-20.
22. Димитровска О., Милевски И. (2007): Состојба со депонии за цврст отпад во Република Македонија. Билтен за физичка географија бр. 3-4, Скопје, стр. 97-108.
23. Милевски И. (2008): Примена на компјутерско-информатички технологии во наставата по географија. Географски разгледи кн. 42-43, Скопје, стр. 175-181.
24. Милевски И. (2008): Геоморфолошки карактеристики на плавините во сливот на Радањска Река. Географски разгледи кн. 42-43, Скопје, стр. 43-61.
25. Милевски И., Милошевски В. (2008): Денудациски форми во сливот на Мавровица. Билтен за физичка географија бр. 5, Скопје, стр. 87-100.
26. Милевски И. (2008): Фосилен глацијален релјеф и периглацијални појави на Осоговскиот планински масив. Годишен зборник на Институтот за географија, Кн. 37, Скопје, стр. 25-49.
27. Milevski I. (2009): Some Aspects of Human Impact on the Landscape in the Republic of Macedonia. Билтен за физичка географија бр. 6, Скопје, стр. 37-49.
28. Милевски И. (2009): Геоморфолошки карактеристики на Богословец и локалитетот Гаволски Сид. Географски разгледи кн. 43, Скопје, стр. 27-39.
29. Milevski I. (2009): Excess erosion and deposition in the catchments of Kamenichka and Radanjska River-Republic of Macedonia, Гласник Српског географског друштва, свеска LXXXIX, бр. 4, Београд, 109-120.
30. Ivanova E., Baltakov G., Milevski I. (2009): Hydrographic and morphogenetic researches of Valley of Lebnitsa River on the territory of Bulgaria and Macedonia. Географски разгледи кн. 43, Скопје стр. 41-52.
31. Милевски И. (2009): Геоморфометриски карактеристики на високите планини во Република Македонија. Годишен зборник на Институтот за географија, Кн. 32, Скопје
32. Dragičević S., Milevski I., Novković I., Milojković B. (2010): Prirodni uslovi kao ograničavajući faktor razvoja pograničnog prostora Srbije i Makedonije. Гласник Српског географског друштва, Vol. 90, br. 4, Beograd, 29-44.

33. Милевски И. (2011): Значајни геоморфолошки локалитети на Осоговскиот планински масив. Билтен за физичка географија бр. 7-8, Скопје 29-44.

Апстрактите објавени во зборник од меѓународна конференција:

34. Milevski I. (2008): Excess Erosion and Deposition in the Upper Bregalnica Watershed, as a Result of Anthropogenic Influence, Books of Abstracts of the Ist Joint Conferences of the IAG working groups HILS and IAGeomhaz, Bochum, Germany, pp. 15.
35. Milevski I., Markoski B., Jovanovski M., Svemir G. (2010): Landslide Risk Mapping by Remote Sensing and GIS in Gevgelija-Valandovo Basin. *Geologica Balcanica*, No39, Sofia, BAS, pp. 255
36. Milevski I., Dragicevic S. (2007): 3"SRTM DEM and Landsat 7 satellite imagery in the research of soil erosion in the Pcinja Catchment. Book of abstracts of the International Conference Erosion and Torrent Control, Belgrade, pp. 71
37. Milevski I. (2009): Badlands and earth pyramids in the Republic of Macedonia. Abstract book from the International Conference "Land Conservation"-LANDCON 0905, Tara, Serbia, pp. 89

Во вака големиот број на научни и стручни трудови, д-р Ивица Милевски на еден современ и методолошки концизен начин третира проблематика главно од подрачјето на геоморфологијата (трудovi: 3, 4, 14, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 28, 31, 33), рецентна ерозија (5, 6, 7, 9, 13, 15, 30, 34, 35, 36, 37), ГИС (8, 10, 11, 16, 20, 21, 23), влијание на човекот врз релјефот (1, 12, 27), природни ризици (17, 32) и заштита на животната средина (22).

Во извештајниот период, д-р Ивица Милевски бил рецензент на повеќе трудови во 4 меѓународни научни списанија со висок фактор на влијание: „Land degradation & Development“ при Willey InterScience; „Geomorphologie: relief, processus, environment“, Paris; „Geographical Phorum, Geographical Studies and Environment Protection Research“-Craiova, Romania и „AJAR“ (African Journal of Agricultural Research).

Во изминатиот период д-р Ивица Милевски со реферати учествувал на 14 научно/стручни собири од кои 3 со домашен и 11 со меѓународен карактер, наведени во Анекс 2. Покрај тоа, со стручни предавања учествувал на 2 семинари за наставниците по географија, 2 работилници и 2 трибини.

Стручно-апликативна дејност и дејности од поширок интерес

Од изборот во звањето доцент, д-р Ивица Милевски активно учествува во реализација на државните натпревари по географија за учениците од основно и средно образование. Исто така учествува во изготвувањето на: Елаборат за студиски и предметни програми - студии по географија (европски кредит-трансфер систем) во 2006 година, Елаборат за студиски и предметни програми - студии по географија - наставна насока, во 2009 година, Елаборат за студиски и предметни програми - студии по географија – насока: географски информациски системи, во

2009 година и Елаборат за студиски и предметни програми - студии по географија – насока: физичка географија, во 2009 година.

Во извештајниот период д-р Ивица Милевски е главен уредник на списанието „Географски разгледи“ (2009 година до денес) и член на уредувачкиот одбор на списанието „Билтен за физичка географија“ на Заводот за физичка географија при Институтот. Член е на научниот и уредувачкиот одбор и технички уредник на Зборникот на трудови од Меѓународниот научен симпозиум „Географијата и одржливиот развој“.

Во изминатиот период, д-р Ивица Милевски во рамките на Природно-математичкиот факултет и Институтот за географија бил член на разни работни тела и комисии. Во целиот период бил координатор за ЕКТС на Институтот за географија при ПМФ. Член е на Наставно-научниот совет на ПМФ, член на наставно-научниот колегиум за трет циклус на Институтот за географија при ПМФ, член на повеќе пописни комисии, комисии за набавка и на Компјутерскиот центар при ПМФ.

Д-р Ивица Милевски ја изработил, ја поставил и ја одржува во рамките на своите можности интернет-страницата на Институтот за географија при ПМФ, како и повеќе сопствени интернет-страници за карактеристични релјефни појави во Република Македонија. Со тоа врши значајна популаризација на географијата и на Институтот за географија во државата и пошироко.

Д-р Ивица Милевски во 2010 година учествува во работата на стручниот тим на Центарот за управување со кризи (ЦУК) при Владата на Република Македонија.

Д-р Ивица Милевски е член на повеќе меѓународни научни организации, меѓу кои: IAG-International Association of Geomorphologist; CBDRWG (Carpatho-Balkan-Dinaric Regional Working Group); MRI-SEE (Mountain Research Initiative-South East Europe) и др. Со своето залагање придонел за вклучување на Република Македонија во наведените меѓународни организации. Како член на CBDRWG е дел од тимот кој работи на големата монографија за овој регион од 12 држави под наслов: Recent Landscape Evolution in CBD Region.

Д-р Ивица Милевски активно ги зборува англискиот, францускиот, како и српскиот и бугарскиот јазик, што воедно му овозможува да одржува непосредни контакти со колеги од универзитетите на Балканот и пошироко. Како вљубеник во природата и планинар, се има искачено на речиси сите повисоки планини и врвови во Република Македонија (Кораб, Шар Палнина, Јакупица, Кожуф, Ниџе, Галичица, Осогово и др.), а таа љубов кон природата им ја пренесува и на студентите од Институтот за географија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од досега изнесеното за севкупната активност на кандидатот д-р Ивица Милевски, може да се забележи евидентен напредок во научната сфера. Тој, постепено, со многу вложен труд и користејќи современи методи на истражување, успева да се истакне како еден од познатите научни работници во областа на геоморфологијата, а посебно во третирање и разрешување на проблемите во ерозија на земјиштето. Тоа

нешто придонесе да создаде круг на врвни соработници од неговата специјалност во нашата држава, во соседните земји и пошироко и да публикува меѓународно рецензирани трудови и делови од монографии. На тој начин, во науката, во извештајниот период постигнал видни квалитативни и квантитативни резултати и се развил во еден од познатите научни работници и надвор од Република Македонија, со доста оригинални трудови кои се цитираат и од други автори.

Наставната и образовната активност на д-р Ивица Милевски бележи нагорна линија на развој. Бројните нови наставни дисциплини, воведени со реформите во системот на високото образование, се обидува да им ги пренесе на своите студенти при изведување на предавањата, вежбите и теренската настава по соодветните предмети на еден современ и прифатлив начин, со користење на најсовремената достапна технологија и коректниот однос со студентите. Перманентноста од внесување на нови сознанија во предметните наставни дисциплини, придонесува кон подигнување на квалитетот на студиите на Институтот за географија.

Не е мала неговата активност и придонесот во работата на стручните организации, а особено во Македонското географско друштво, каде што учествува во реализација и изведување на државните натпревари за основно и средно образование. Очигледно е дека д-р Ивица Милевски остварува обемна: научно истражувачка, стручно-апликативна и наставна дејност, при што покажува завидни резултати.

Рецензентската комисија, ценејќи ја севкупната активност и личното познавање на кандидатот, се стекна со уверување дека д-р Ивица Милевски се разви во темелен научен и наставен соработник со можност за понатамошен развој и достигнувања.

Затоа, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, кандидатот д-р Ивица Милевски да биде избран во звањето вонреден професор по група предмети од областа на ФИЗИЧКАТА ГЕОГРАФИЈА (математичка географија, педогеографија, ерозија на земјиштето, геоинформатика, далечинска детекција, туристички информациски систем и земјата како небесно тело), на Институтот за географија при ПМФ.

Рецензентска комисија,

Д-р Томе Андоновски, редовен професор
на ПМФ во Скопје (во пензија), с.р.

Д-р Драган Колчаковски, редовен професор
на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Никола Панов, редовен професор
на ПМФ во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: _____ **Ивица Перо Милевски** _____
 (име, татково име и презиме)

Институција: **Природно-математички факултет, Институт за географија**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **географија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. бр..	Назив на активност:	Поени
	Одржување на настава од прв циклус студии географија-наставна	
1.	Одржување на настава за зимски семестар по предметот <i>математичка географија</i> во 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011 година (фонт 4 часа) (16*15*0,04) Одржување на настава за зимски семестар по предметот <i>земјата како небесно тело</i> 2010/2011 година (фонт 3 часа) (3*15*0,04)	11,4
2.	Одржување на настава за летен семестар по предметот <i>педогеографија</i> во 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011 година (фонт 3: часа) (15*15*0,04) Одржување на настава за летен семестар по предметот <i>Ерозија на почвата</i> во 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009 и 2009/2010 година (фонт 3: часа) (12*15*0,04) Одржување на настава за летен семестар по предметот <i>Палеогеографија</i> во 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011 година (фонт 3: часа) (9*15*0,04)	21,6
	Одржување на настава од прв циклус студии географски информациски системи	
3.	Одржување на настава за зимски семестар по предметот <i>геоинформатика</i> во 2010/2011 година (фонт 4 часа) (4*15*0,04)	2,4
	Одржување на теренска настава	
4.	Одржување на теренска настава по предметот <i>ерозија на почвата</i> во летен семестар во 2007/2008, 2008/2009 и 2009/2010 година (9*15*0,04)	5,4
	Одржување на вежби	
5.	Одржување на вежби за зимски семестар по предметот <i>математичка географија</i> во 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011 година (фонт: 2 часа) (8*15*0,03)	3,6
6.	Одржување на вежби за летен семестар по предметот <i>ерозија на почвата</i> во 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 година (фонт 2 часа) (8*15*0,03)	14,9

	Одржување на вежби за летен семестар по предметот <i>палеогеографија</i> 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 година (фонт: 2 часа) (6*15*0,03)	
	Одржување на настава за зимски семестар по предметот <i>геоинформатика</i> на насоката ГИС во 2010/2011 година (фонт: 2 часа) (2*15*0,04)	
	Консултации со студенти	
7.	Консултации со студенти за зимски семестар 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011 година (77+57+28+40+18) (220*0,002)	0,44
8.	Консултации со студенти за летен семестар 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011 година (78+55+27+16) (176*0,002)	0,35
9.	Ментор на дипломска работа (4*0,2)	0,8
10.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура (2*0,3)	0,6
	Превод на учебник: Holden J. (2008): An Introduction to Physical Geography and the Environment. Pearson Education Limited, London – (Вовед во физичката географија).	3,0
11.	Пакет материјали за предметот ерозија на почвата	1,0
12.	Школски учебник „Мојата татковина-Географија за основно образование на учениците во дијаспората (коавтор) (1*6)	6,0
	Вкупно	71,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Раководител на меѓународен проект: <i>Estimation of contemporary (erosional-denudation) geomorphological processes on Ograzden, Malesevo and Vlaina Mountain and their relation with land-use change.</i> Билатерален проект со Бугарија, МОН на РМ и МОН на Р. Бугарија, 2009-2010 година	9,0
2.	Учесник во меѓународен научен проект: <i>Демографски и миграциски аспекти на Словенците во Македонија и на Македонците во Словенија.</i> МОН на РМ, 2006-2007 година	5,0
3.	Учесник во национални научни проекти: 1. <i>Комплексни географски проучувања на Поречијата на Бабуна и Тополка.</i> ПМФ-Институт за географија, 2011-2013 година; 2. <i>Создавање на предуслови за основа за развој на туризмот во Североисточниот плански регион-Фаза 1: Студија за одржливо искористување на природните ресурси.</i> Центар	12,0

	за развој на СИПР-Министерство за локална самоуправа, 2010-2011 година; 3. <i>Осоговскиот масив во Балканскиот зелен појас - Геоморфолошка студија за Осоговските Планини</i>. МЕД, 2009-2010 година; 4. <i>Популациско географски проучувања на наталитетот во Република Македонија</i>-МОН на РМ, 2006-2007 година. (4 x 3,0)	
4.	Делови од монографија објавени во странство: 1. Dragicevic S., Milevski I. (2010): Human impact on the landscape – examples from Serbia and Macedonia. In: Global Change - Challenges for Soil Management, Ed. M. Zlatic. Advances in Geoecology 41, Catena Verlag GMBH, 298-309. 2. Milevski I. (2011): Morphometry and Land Use on the High Mountains in the Republic of Macedonia. In: Sustainable Development of the Mountain Regions - Southeastern Europe, Editor G. Zhelezov. Springer, London, 63-74. (6,0 x 5,4)	11,4
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: 1. Milevski I. (2008): Basic geomorphologic characteristics of the west (Macedonian) side of Osogovo Mountain Massif. Problems of Geography 2008/3-4, BAN, Sofia, 205-216. 2. Milevski I. (2010): Geomorphological Characteristics of Kratovo-Zletovo Palaeovolcanic Area. Scientific Annals of the School of Geology, Aristotle University, Thessaloniki, Greece. 475-482. 3. Milevski I. (2011): Factors, Forms, Assessment and Human Impact on Excess Erosion and Deposition in Upper Bregalnica Watershed (Republic of Macedonia). In: Human Impact on Landscape, Ed. S. Harnischmacher and D. Loczy. Zeitschrift für Geomorphologie, Vol. 55, Supplementary issue 1, Stuttgart, 77-94, Фактор на влијание 0.8 (3 x 6,0+0,8)	18,8
6.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир: 1. Милевски И. (2007): Дигитален модел на потенцијален ерозивен ризик, како дел од дигиталниот еколошки катастар. Зборник на трудови од научниот собир, Научна установа “Самостоен истражувач д-р Борис Никодиновски”, Скопје, стр. 271-278. 2. Трендафилов А., Блинков И., Милевски И. (2009): Ерозивни процеси и појави на територијата на Националниот парк „Маврово“. Зборник на трудови од интернационалниот симпозиум “Географијата и одржливиот развој“, Охрид, 2009, 35-45. 3. Blinkov I., Trendafilov A., Milevski I. (2009): GIS Model for Assessment of Erosion Factors. Proceedings of the International Symposium Geography and Sustainable Development, Ohrid, 2009, 109-116. 4. Dragicevic S., Tosic R., Milevski I. (2009): Recent Changes of The Erosion Intensity Caused by Anthropogenic Influence on The Territory of Serbia, Republic of Srpska and Macedonia.	11,0

	Proceedings of the International Symposium Geography and Sustainable Development, Ohrid, 2009, 159-168. 5. Milevski I., Markoski B., Gorin S., Jovanovski M. (2009): Application Of Remote Sensing And GIS In Detection Of Potential Landslide Areas. Proceedings of the International Symposium Geography and Sustainable Development, Ohrid, 2009, 453-463. 6. Милевски И., Маркоски Б., Јовановски М., Свемир Г. (2010): Примена на ГИС и сателитски снимки во одредување на подрачја под ризик од свлечишта, на примерот на Гевгелиско-валандовската Котлина. Зборник од Третиот симпозиум на Друштвото за геотехника на Македонија, Струга, 493-505. 7. Милевски И., Димитровска О. (2011): Влијание на човекот врз релјефот и водите во подрачјето на Влаина, Малешевски Планини и Огражден. Зборник од IV конгрес на МГД, Дојран. (2,0+1,8+3x1,6+2x1,2)	
7.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: 1. Milevski I. (2007): Morphometric elements of terrain morphology in the Republic of Macedonia and their influence on soil erosion. Proceedings from International Conference "Erosion 2007", Belgrade. 2. Milosevski V., Milevski I. (2007): Specific denudation forms on the accumulation basin "Mavrovica"- Sveti Nikole. Proceedings from International Conference "Erosion 2007", Belgrade. 3. Milevski I., Blinkov I., Trendafilov A. (2008): Soil Erosion Processes and Modeling in the Upper Bregalnica Catchment. Proceedings from XXIV Conference of the Danubian Countries, Bled, Slovenia/ 4. Milevski I. (2008): Estimation of Soil Erosion Risk in the Upper part of Bregalnica Watershed-Republic of Macedonia, Based on Digital Elevation Model and Satellite Imagery. Proceedings from ICGIS 2008, Istanbul 351-358. 5. Dragicevic S., Milevski I., Blinkov I., Novkovic I., Lukovic J. (2010): Natural Hazard Assessment in Pchinja Catchment. BALWOIS 2010, Ohrid, Republic of Macedonia., http://balwois.com/2010/ 6. Milevski I. (2010): Notable Geomorphological Sites on the Western Part of Osogovo Mountain. Proceedings from the Conference of BAS-Geography and Regional Development, Sofia, 230-237. 7. Kenderova R., Milevski I. (2010): Geomorphological Studies of Erosion Forms in Vlaina Mountain (in the Territory of Bulgaria and Macedonia). Proceedings from the Conference of BAS-Geography and Regional Development, Sofia, 473-480 (3x3,0+2x2,7+2,4+1,8)	18,6
8.	Трудови со оригинални научни резултати, објавни во научно/стручно списание: 1. Милевски И. (2007): Квантитативно-геоморфолошки карактеристики на надолжните профили на водотеците од Осоговскиот масив. Билтен за физичка географија бр. 3-4, Скопје стр. 31-48.	56,4

	2. Milevski I., Dragicevic S., Kostadinov S. (2007): Digital elevation model and satellite images in assessment of soil erosion potential in the Pcinja catchment. Гласник Српског географског друштва, свеска LXXXVII-Бр. 2, Београд, 11-20. 3. Димитровска О., Милевски И. (2007): Состојба со депонии за цврст отпад во Република Македонија. Билтен за физичка географија бр. 3-4, Скопје, стр. 97-108. 4. Милевски И. (2008): Примена на компјутерско-информатички технологии во наставата по географија. Географски разгледи кн. 42-43, Скопје стр. 175-181. 5. Милевски И. (2008): Геоморфолошки карактеристики на плавините во сливот на Радањска Река. Географски разгледи кн. 42-43, Скопје стр. 43-61. 6. Милевски И., Милошевски В. (2008): Денудациски форми во сливот на Мавровица. Билтен за физичка географија бр. 5, Скопје, стр. 87-100. 7. Милевски И. (2008): Фосилен глацијален релјеф и периглацијални појави на Осоговскиот планински масив. Годишен зборник на Институтот за географија, кн. 37, Скопје, стр. 25-49. 8. Milevski I. (2009): Some Aspects of Human Impact on the Landscape in the Republic of Macedonia. Билтен за физичка географија бр. 6, Скопје стр. 37-49. 9. Милевски И. (2009): Геоморфолошки карактеристики на Богословец и локалитетот Гаволски Сид. Географски разгледи кн. 43, Скопје стр. 27-39. 10. Milevski I. (2009): Excess erosion and deposition in the catchments of Kamenichka and Radanjska River-Republic of Macedonia, Гласник Српског географског друштва, свеска LXXXIX, бр. 4, Београд, 109-120. 11. Ivanova E., Baltakov G., Milevski I. (2009): Hydrographic and morphogenetic researches of Valley of Lebnitsa River on the territory of Bulgaria and Macedonia. Географски разгледи кн. 43, Скопје, стр. 41-52. 12. Милевски И. (2009): Геоморфометриски карактеристики на високите планини во Република Македонија. Годишен зборник на Институтот за географија, кн. 32, Скопје. 13. Dragičević S., Milevski I., Novković I., Milojković B. (2010): Prirodni uslovi kao ograničavajući faktor razvoja pograničnog prostora Srbije i Makedonije. Гласник Српског географског друштва, Vol. 90, br. 4, Beograd, 29-44. 14. Милевски И. (2011): Значајни геоморфолошки локалитети на Осоговскиот планински масив. Билтен за физичка географија бр. 7-8, Скопје, 29-44.	
9.	(11x4,0+3,6+2x3,2+2,4) Секциско предавање на научен-стручен собир со меѓународно учество: 1. International Conference Erosion 2007, Belgrade, 21-25.09.2007, Serbia 2. International Conference GIS 2008, Fatih University, Istanbul, 2-5.7.2008, Turkey 3. First Joint Congress IAG, HILS-IAGeomhaz, Bochum, 8-12.09.2008, Germany 4. XXIV Conference of the Danubian Countries, Bled, Slovenia, 2008 5. International Conference on "Sustainable Development of the	18,0

	Mountain Regions in Southeastern Europe – Perspectives and Challenges” 24-26 April, 2009 Borovets/Sofia Bulgaria 6. International Conference of the „Land Conservation“ – LANDCON 0905 Global Change – Challenges for Soil Management, Tara, 26-30.05.2009, Serbia 7. XIX Congress of the Carpathian-Balkan Geological Association. Thessalonica, 23-26.09.2010, Greece 8. International Conference of BAS-Geography and Regional Development, Sofia, 14-17.10.2010, Sofia 9. II Congress of Serbian geographers-Towards Europe, Novi Sad, 10-11.12.2010, Novi Sad (9 x 2,0)	
10.	Учество на научен стручен собир со реферат: 1. Дигитален еколошки катастар, симпозиум во организација на научната установа: самостоен истражувач: Борис Никодиновски, Скопје, 2007. 2. Стручно предавање на Семинарот за наставниците по географија организирано од МГД, на тема: Примена на компјутерско-информатички технологии во наставата по географија, ПМФ, Скопје, 18.1.2008. 3. Стручно предавање на Семинарот за наставниците по географија организирано од МГД, на тема: Нови сознанија во физичката географија, ПМФ, Скопје, 23.1.2009. 4. Меѓународна конференција „Географијата и одржливиот развој“, Охрид, 22-25.10.2009. 5. Четврти конгрес на МГД, Дојран, 2010 6. Стручно предавање и презентација на природните ресурси во СИПР, на работилницата во Липково како дел од проектот: „Создавање на предуслови за основа за развој на туризмот во Североисточниот плански регион“, Липково, 2010. 7. Трет симпозиум на Друштвото за геотехника на Македонија, Струга, 2010. (7 x 1,0)	7,0
11.	Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција: 1. Milevski I. (2008): Excess Erosion and Deposition in the Upper Bregalnica Watershed, as a Result of Anthropogenic Influence, Books of Abstracts of the Ist Joint Conferences of the IAG working groups HILS and IAGeomhaz, Bochum, Germany, pp. 15. 2. Milevski I., Markoski B., Jovanovski M., Svemir G. (2010): Landslide Risk Mapping by Remote Sensing and GIS in Gevgelija-Valandovo Basin. Geologica Balcanica, No39, Sofia, BAS, pp. 255. 3. Milevski I., Dragicevic S. (2007): 3”SRTM DEM and Landsat 7 satellite imagery in the research of soil erosion in the Pcinja Catchment. Book of abstracts of the International Conference Erosion and Torrent Control, Belgrade, pp. 71. 4. Milevski I. (2009): Badlands and earth pyramids in the Republic of Macedonia. Abstract book from the International Conference “Land Conservation”-LANDCON 0905, Tara, Serbia, pp. 89. (4 x 1,0)	4,0
	Вкупно	171,2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Поени

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Учество во работата на комисија за државни натпревари по географија во 2008, 2009 и 2010 година (3*1)	3,0
2.	Учество во подготовка на Елаборат за студиски и предметни програми – студии по географија (европски кредит-трансфер систем) во 2006 година	0,5
3.	Учество во подготовка на Елаборат за студиски и предметни програми – студии по географија – наставна насока, 2009 година	0,5
4.	Учество во подготовка на Елаборат за студиски и предметни програми – студии по географија –насока географски информациски системи, 2009 година	0,5
5.	Учество во подготовка на Елаборат за студиски и предметни програми – студии по географија –насока: физичка географија, 2009 година	0,5
Дејности од поширок интерес		
1.	Уредник на списанието „Географски разгледи“ бр. 43/2009 година	2,0
2.	Член на уредувачки одбор на списанието „Билтен за физичка географија“ бр.5/2008, бр. 6/2009, бр. 7-8/2011 година. (3*0,5)	1,5
3.	Член на уредувачкиот одбор на Зборникот на трудови од Меѓународниот научен симпозиум „Географијата и одржливиот развој“, Охрид, 2009 година.	0,5
4.	Технички уредник на списанието „Билтен за физичка географија“ бр.1/ 2004, бр. 2/2005, бр. 3-4/2007 година. (3*0,5)	0,5
5.	Член на организациониот одбор на Меѓународниот научен симпозиум „Географијата и одржливиот развој“, Охрид, 2009 година	1,0
6.	Претседател на пописна комисија на Институтот за географија при ПМФ во 2008 и 2009 година (2*0,5)	1,0
7.	Координатор за ЕКТС на наставна насока во три мандати (по 2 години) за период 2006-2011 година (3*1,0)	3,0
8.	Координатор за ЕКТС на насоката ГИС за учебната 2010/2011 година	1,0
9.	Координатор за ЕКТС на насоката демографија, 2010/2011 година	1,0
10.	Учесник-соработник во образовниот проект „Едубунту“	1,0
11.	Учество во работата на стручниот тим на ЦУК (Центар за управување со кризи) при Владата на РМ во 2010 година.	1,0
Вкупно		18,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	71,50
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	171,20
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	18,50
Вкупно	261,20

Членови на Комисијата

1. Д-р Томе Андоновски, редовен професор на ПМФ во Скопје (во пензија), с.р.
2. Д-р Драган Колчаковски, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.
3. Д-р Никола Панов, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН СОРАБОТНИК – ПОМЛАД АСИСТЕНТ ПРИ ИНСТИТУТОТ ЗА МЕХАНИКА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр.02-2416/1 од 22.9.2011 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден соработник со соработничко звање - помлад асистент во научната област што ја покрива Институтот за механика.

На конкурсот за избор во наставно – научни и соработнички звања, објавен од страна на деканот на Машинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на 27.8.2011 год., во дневните листови „Дневник“ и „Коха“, се пријави м-р Марјан Цидров, дипл. маш. инж., како единствен кандидат.

По прегледот на доставената документација, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатот м-р Марјан Цидров е роден на 4 септември 1983 г. во Штип, Р. Македонија. Основното и средното образование – гимназија (природно-математичка насока) завршуил во Штип, а од 2002 г. е студент на Машинскиот факултет во Скопје.

Во текот на студирањето бил наградуван со признанија од деканот на Машинскиот факултет за сите години од студирањето поради постигнатиот највисок просек на оценки за секоја студентска година. Поради овој успех Марјан Цидров е ангажиран во спроведување на наставните активности на Факултетот како демонстратор во период од две години. Во март 2007 г., како првенец на генерација со просек од 10,00 се здобива со титулата дипломиран машински инженер.

Во 2007 г. се запишал на постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје. Испитите ги положил во предвидениот рок со просечна оценка 10,00 и по успешно одбранетиот магистерски труд во ноември 2009 г. се стекнува со титулата магистер на машински науки.

Марјан Цидров од страна на ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е одликуван со златник за најдобар студент, а во 2009 г. Инженерската институција на Македонија, под покровителство на претседателот на Р. Македонија, му го доделува големото признание „Инженерски прстен“.

Од јуни 2007 г., со Одлука на Матичната комисија избран е за помлад асистент на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, каде што од 2010 г. преминува во соработничко звање – асистентна Факултетот за информатика.

Кандидатот е државјанин на Република Македонија и има доставено потврда за добро познавање на пишаниот и говорниот англиски јазик. Кандидатот има одлично познавање на неколку програмски пакети.

Од јануари 2006 до февруари 2007 г. е ангажиран во спроведувањето на наставните активности како демонстратор на Машинскиот факултет во Скопје. Од јуни 2007 г., со Одлука на Матичната комисија, избран е за помлад асистент на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, на Факултетот за информатика, каде што од 2010 г. работи во соработничко звање - асистент. Во рамките на наставно-педагошките задолженија, м-р Марјан Џидров активно е вклучен во одржувањето на аудиториските и лабораториските вежби на Факултетот за информатика во Штип и Струмица, како и на Факултетот за природни и технички науки во Штип.

II. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализата на приложените документи, како и поради фактот дека кандидатот м-р Марјан Џидров, дипл.маш.инж., постигнал извонредно висок успех во студиите (просек 10,00), заклучивме дека се работи за вреден, успешен и перспективен кандидат кој ги исполнува критериумите од Законот за високото образование, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет, кандидатот м-р Марјан Џидров, дипл.маш.инж., да биде избран во соработничко звање - помлад асистент во научната област што ја покрива Институтот за механика.

Скопје, 27.9.2011г.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф.д-р Наке Бабамов, с.р.
2. Проф.д-р Иван Мицкоски, с.р.
3. Проф.д-р Кочо Анѓушев, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА СОРАБОТНИК ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ - АСИСТЕНТ НА НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПРИМЕНЕТИ ПОЛИТИЧКИ НАУКИ НА ПОЛИТИЧКИТЕ СТУДИИ НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на седницата одржана на 12.9.2011 година, донесе одлука за формирање на комисија за избор/преизбор на соработник во соработничко звање - асистент на научната област применети политички науки на политички студии.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Добринка Тасковска, проф. д-р Сашо Георгиевски и доц. д-р Зоран Илиевски, ги разгледа поднесените пријави и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен во дневниот весник „Дневник“ од 2-3 јули 2011 година за избор на соработник во соработничко звање - асистент на научната област применети политички науки на политички студии се пријавија четворица кандидати:

1. м-р Христина Рунчева
2. м-р Ангела Наумоска
3. Кристина Најдовска
4. м-р Дренуша Камбери

I. Податоци за кандидатите

1. М-р Христина РУНЧЕВА е родена на 17.11.1984 година во Велес.

Образование

Средното образование (општа гимназија) го завршила во Скопје во 2003 година како најдобар ученик во генерацијата. Во учебната 2003/2004 година се запишала на правните студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, каде што дипломирала во 2007 година со просечна оценка 9,89, стекнувајќи се со стручен назив *дипломиран правник*. Прогласена е за најдобар студент во генерацијата за што е добитник на наградите „24 Мај“ (Златник и пофалница доделена во мај 2008 година од ректорот на УКИМ), наградата

„Франк Манинг“ за најдобар студент во завршна година на студии на Правниот факултет (доделена во октомври 2007 година од ректорот на УКИМ), а за освоениот успех наградена е со „Златен Јустинијан“ (на промоцијата на дипломирани студенти од нејзината генерација доделен во јануари 2009 година од деканот на Правниот факултет).

Во 2008 година се запишала на постдипломски студии по политички науки, насока: европски институции и политики, на англиски јазик (Темпус-проект во соработка со партнерските универзитети: University of West Bohemia in Pilsen-Czech Republic и Karl-Franzens University of Graz -Austria). Магистрира во јуни 2011 година на темата „Pre and Post-Lisbon Treaty Fundamental Rights Protection- Conceptual Differences“ - („Заштита на фундаменталните права пред и по Лисабонскиот договор - концептуални разлики“) и се стекнува со назив *магистер на политички науки од областа европски институции и политики*. Постдипломските студии ги завршува со просечен успех 9,5. Изработката и одбраната на магистерскиот труд е на англиски јазик, со што претставува прв магистерски труд одбранет на англиски јазик на Правниот факултет во Скопје.

Од 2011 година, кандидатката е докторанд запишан на докторските студии на Правниот факултет во Скопје.

Кандидатката активно говори и пишува англиски јазик, а има основни познавања од германскиот јазик. Се служи со повеќе компјутерски програми и апликации.

Работно искуство:

- 2009 – денес: помлад асистент на научната област применети политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (одлука за избор во соработничко звање - помлад асистент, донесена од Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје на седницата одржана на 4.6.2009 година). М-р Христина Рунчева е вклучена во изведување на вежбите од прв и втор циклус студии на политички науки и новинарство. Така, во прв циклус на студии по политички науки, кандидатката е вклучена во одржување на вежбите по предметот теории за мирот и конфликтите од 2009 година до денес, а на студиите по новинарство одржува вежби по предметите новинарство во печатени и електронски медиуми, интеркултурна комуникација и медиумите, печатени и електронски медиуми. Воедно, кандидатката е ангажирана на одржување вежби по предметот род и право на Филозофскиот факултет во Скопје, насока: родови студии. Во втор циклус на студии кандидатката е вклучена во одржување на вежбите по предметите правда и внатрешни работи на Европската унија (магистерски студии на англиски јазик насока: европски институции и политики) и односи со јавност (магистерски студии на англиски јазик, насока: политички менаџмент). Во учебната 2009/10 кандидатката е ангажирана во изведување на вежбите во втор циклус студии, насока: примената политика, на следниве предмети: примената политика, анализа на политики и вреднување на политики.
- 2006-2008: демонстратор на предметите уставно право и политички систем на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Во овој период кандидатката учествува во изведувањето на вежбите на Катедрата за уставно право.

- 2008-2011: пратеник во Собранието на Република Македонија
- 2006-2008: соработник за надворешна политика во Кабинетот на претседателот на Собранието на Република Македонија
- 2000-2006: уредник, автор и водител на телевизиски програми (образовни, забавни и документарни емисии) во МТМ телевизија.

Учество на конференции, семинари и истражувачки посети:

- јуни 2010 година - студиска посета на седиштето на НАТО во Брисел во организација на Амбасадата на САД во РМ;
- март 2010 година - излагање за меѓународните стандарди за функционирање на демократските законодавства, Меѓународна конференција за парламентарни одредници и само – евалуација, во организација на Националниот демократски институт, Париз, Франција;
- февруари 2010 година - учество во проект за компаративни искуства за хармонизација на домашното законодавство со легислативата на Европската унија во Брисел, Белгија;
- јуни 2009 година - студиски престој во САД за запознавање на функционирањето на власта на сите нивоа, во организација на Меѓународниот републикански институт;
- февруари 2009 година - Студиска посета на Меѓународниот суд на правдата, Хаг, Холандија, поддржано од Фондацијата „Конрад Аденауер“;
- март 2008 година - Балканска конференција: Европската перспектива на земјите од Балканот, организирана од Министерството за надворешни работи на Шведска и JNF фондацијата во Стокхолм, Шведска;
- март 2007 година - Школа за принципите на слободното општество, JNF фондација, Стокхолм, Шведска;
- септември 2006 година - Европска и Евроазиска конференција за млади лидери за унапредување на демократските принципи, организирана од Националниот демократски институт (NDI), Меѓународниот републикански институт (IRI) и USAID во Кишињев, Молдавија;
- февруари 2006 година - Меѓународна конференција за политички менаџмент и односи со јавност, организирана од Меѓународниот републикански институт (IRI) во Загреб, Хрватска;
- август 2005 година - студиски престој на Универзитетот Тор Вергата во Рим, Италија;
- ноември 2002- август 2003 - Проект за меѓурелигиски дијалог, програма ФРЕСТА и Данско министерство за надворешни работи;
- ноември 2001 година - учество на младински форум на Самитот на лидери на Централноевропската иницијатива во Трст, Италија;
- јуни 2001 година - учество на Светски конгрес на млади на УНЕСКО, Париз, Франција.

Кандидатката е автор на следниве трудови:

- „20 години уставност на Република Македонија низ призма на компаративна анализа на уставите во регионот“. Политичка мисла: 20

годино од донесување на Уставот на Република Македонија. Година 9, број 35, Скопје, 2011;

- „Complex Fundamental Rights Protection Mechanism of the European Union-The Relationship between the EU Charter of Fundamental Rights and the European Convention on Human Rights“ (во фаза на објавување во Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје);
- „Република Македонија - регионалната соработка од аспект на дипломатските и економските односи“. Политичка мисла: Регионална соработка на Западниот Балкан на пат кон ЕУ и НАТО. Година 8, број 31, Скопје, 2010;
- „Како македонската економија одговори на светската економска криза“. Политичка мисла: Пазарни економии во криза: кон закрепнување? Година 7, број 28, Скопје, 2009;
- „Open Dilemmas on the Charter of Fundamental Rights of the European Union“ (во фаза на објавување во Зборник);
- „Мултикултурализам и општествена интеграција на етничките заедници“ (во фаза на објавување во списание за политичка мисла).

2. М-р Ангела НАУМОСКА е родена на 15.8.1979 година .

Образование

Во 2002 година дипломирала на Педагошкиот факултет во Скопје како професор по одделенска настава. Во 2010 година го одбрала магистерскиот труд на Факултетот за политички науки, дипломатија и новинарство, насока: европска и меѓународна политика и дипломатија на Универзитетот ФОН и се стекнала со звањето магистер на политички науки. Кандидатката е запишана и на постдипломски студии по социјална психологија на Институтот за психологија.

Работно искуство:

Од 2007 до 2009 година кандидатката работела како асистент на пратеник во Собранието на РМ. Од 2006 до 2007 година била ангажирана како практикант во Собранието на РМ. Во 2006 година работи како технички секретар и стручен соработник во Петта приватна гимназија, а истата година е ангажирана како библиотекар и задолжена за односи со јавност и маркетинг на Европскиот универзитет во Скопје. Во периодот од 2002 до 2005 година работела како технички секретар на ММ Колеџот и Факултетот за општествени науки ФОН. Од 2003 до 2004 работела како анкетар за спроведување на теренски анкети во маркетинг – агенцијата „Стратеџик маркетинг“.

Кандидатката се служи со англискиот, српскиот, хрватскиот и рускиот јазик, а во својата биографија истакнува дека е комуникативна, кооперативна и тимски играч, со лидерски способности.

3. Кристина НАЈДОВСКА е родена на 16.8.1982 година.

Образование

Во 2008 година дипломирала на Универзитетот ФОН во Скопје на политички науки - дипломатија и меѓународна политика со просечен успех 10,00, за што е добитник на пофалница за најдобар студент на генерацијата од матичниот факултет. Во моментот е студент на постдипломски студии по европска и меѓународна политика и дипломатија на Универзитетот ФОН.

Учество на конференции и семинари:

Од 2005 до 2009 година кандидатката посетувала повеќе летни школи, кампови, конференции и семинари од областа на политички науки, младинска културна размена, методологија на истражување, европска интеграција и конфликтен менаџмент. За учеството на дел од нив добитник е на соодветни сертификати и признанија. Учествовала на локални проекти и семинари за обука како волонтер во Првата детска амбасада во светот- Меѓаши. Има завршено обука за односи со јавност, обука за сметководство и завршена 10 - дневна пракса во Министерството за надворешни работи на РМ.

Кандидатката се служи со англискиот, францускиот, хрватскиот, српскиот, бугарскиот јазик, а има основни познавања од албанскиот јазик. Во својата биографија нагласува дека е комуникативна, флексибилна за тимска работа, амбициозна, одговорна, упорна.

4. М-р Дренуша КАМБЕРИ е родена на 2.0.1986.

Образование:

Во 2008 година дипломирала на студиите по јавна администрација на Универзитетот на Југоисточна Европа во Тетово со просечен успех 9,95. Во 2010 година магистрира на областа дипломатија на Универзитетот на Југоисточна Европа во Тетово со просечен успех 9,73. Кандидатката е запишана на втор циклус студии на Институтот „Евро-Балкан“.

Учество во проекти, курсеви, обуки:

Во периодот од 2001 до 2011 година кандидатката посетувала голем број на семинари, тренинзи, летни школи и курсеви од областа малцински права, прекугранична соработка и развој, програми за обука за подобра едукација на Ромите, европска интеграција, пишување проекти за ЕУ-фондови, мултиетнички проекти, како и он-лајн курсеви за развој на ефективни интеркултурни врски и влијанието на културата во комуникацијата, организирани од повеќе меѓународни и домашни фондации и институции.

Работно искуство:

Од февруари 2011 година до денес кандидатката работи како татор во основното училиште „Наим Фрашери“ во рамките на проектот „Чекор напред за подобра образование на Ромите“. Во периодот од март до јуни 2009 година работела во Министерството за финансии во Одделението за хармонизација со ЕУ и меѓународни односи. Од јули до септември 2007 година стажирала во Меѓународната организација за миграција.

Кандидатката се служи со англискиот јазик, а има основни познавања од францускиот и германскиот јазик.

II. Заклучна оцена и предлоџ

Комисијата со внимание ги разгледа доставените пријави на четворицата кандидати со приложените документи. Врз основа на Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, одлучи да предложи м-р Христина Рунчева да биде избрана во соработничкото звање асистент на научната област применети политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Кандидатката е докажан млад и амбициозен научен работник и истражувач, која уште како студент покажуваше одлични резултати и заради тоа беше вклучена во наставата како демонстратор, а потоа и како помлад асистент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Се работи за вреден, одговорен и сериозен соработник кој досега со успех ги извршува зададените обврски и задачи во предвидениот рок. Подготвеноста за тимска работа, со нагласено чувство за колегијалност и соработка, како и истакнатите комуникациски и аналитички способности се дел од карактеристиките на предложениот кандидат. Кај кандидатката м-р Христина Рунчева е препознатлив потенцијалот за понатамошен научен развој и сметаме дека ќе се развива во солиден наставно-научен кадар на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Кандидатката изработи и одбрани магистерски труд на англиски јазик, со завидна оригиналност и интердисциплинарност. Исто така, тоа е прв случај на изработка и одбрана на магистерски труд на англиски јазик на факултетите за општествени и хуманистички науки на нашиот Универзитет. Кандидатката покрива, во својство на соработник, повеќе и разновидни дисциплини, со што покажува способност за иден развој во повеќе научни области.

Имајќи го предвид горенаведеното, ни причинува особено задоволство на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје да му предложиме **м-р Христина Рунчева да биде избрана за асистент на научната област применети политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.**

Комисија

Проф. д-р Добринка Тасковска с.р.

Проф. д-р Сашо Георгиевски с.р.

Доц. д-р Зоран Илиевски с.р.